

**CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.**

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

OPERA

EIUSDEM NIEBUHRII, IMM. BEKKERI, L. SCHOPENI, G. ET

L. DINDORFIORUM ALIORUMQUE PHILOLOGORUM

PARATA.

11

PARS XI.

LEO DIACONUS.

**VARIJ LIBELLI QUI NICEPHORI PHOCAE ET IOANNIS
TZIMISCIS HISTORIAM ILLUSTRANT.**

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXXVIII.

LEONIS DIACONI

CALOËNSIS

HISTORIAE

LIBRI DECEM

ET LIBER DE VELITATIONE BELLICA
NICEPHORI AUGUSTI

E RECENSIONE

CAROLI BENEDICTI HASE

INSTITUT. FRANCAE ACAD. INSCRIPTT. ET HUM. LITT. SOCH. CANT.

ADDITA EIUSDEM VERSIONE ATQUE ANNOTATIONIBUS
AB IPSO RECOGNITIS.

ACCEDUNT

THEODOSII AGROASES DE CRETA CAPTA
E REGENSIONE FR. IACOBSII
ET LUITPRANDI LEGATIO
CUM ALIIS LIBELLIS QUI NICEPHORI PHOCAE
ET IOANNIS TZIMISCIS HISTORIAM ILLUSTRANT.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXXVIII.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ,

ἀρχομένη ἀπὸ τῆς τελευταίας τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου, μέχρι
τῆς τελευταίας Ἰωάννου τοῦ αὐτοκράτορος, τοῦ ἐπιλεγομένου Τζιμισκῆ.

BIBLION A.

LEONIS DIACONI

HISTORIA,

*incipiens ab obitu Constantini Imperatoris, usque ad obitum
Imperatoris Ioannis cognomento Tzimiscæ.*

LIBER I.

ARGUMENTUM.

Laus historiae. Leonis Diaconi genus et patria (Cap. 1). Romanus, Constantino mortuo, imperium suscipit. Constantinus Gongyles male pugnat in Creta (2). Nicephori Phocæ expeditio Cretica. Nicephorus Partilas in mediam insulam emissus (3), a Saracenis caeditur (4). Candia circumvallata (5). Nicephori Phocæ ad exercitum oratio (6). Saraceni, qui suis auxilio venerant, magni cladis fugantur (7). Candia frustra oppugnata (8). Nicephorus in Creta hibernat (9).

α'. *Εἴπερ ἄλλο τι τῶν ἀγαθῶν τὸν βίον ὀνύησι, τούτου οὐχ Ed. Par. 1
ἔησον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἢ ἱστορία, ἐπωφελές τι πρῶγμα πε-Fol. cod. 272
φυκὸς καὶ λυσιτελής. ποικίλας γὰρ καὶ παντοδύπας ἀπαγγέλ-
λουσα πράξεις, καὶ ὄσας ἢ φορὰ τοῦ χρόνου καὶ τῶν πραγμά-
vero.*

1. τοῦτον cod. Fort. τοῦτο.

1. Si quid aliud bonum magno usui in vita est, non minus quam id, imo vero etiam magis prodest historia, res utilis sane ac salutaris. Nuncia enim cum sit variorum et cuiusque modi factorum, quæcumque tum cursus tem-

Βτων κυλίνδειν εἶωθεν, ἡ προαίρεσις δὲ μάλιστα τῶν κεχημένων τοῖς πράγμασι, τὰς μὲν ἀσπάζεσθαι καὶ ζηλοῦν τοῖς ἀνθρώποις νομοθετεῖ, τὰς δὲ ἀποδιοπομπεῖσθαι καὶ ἀποτρέπεσθαι· ὡς μὴ λάθωσιν ἀβουλήτως τὰ μὲν ὀνησιφόρα καὶ λύονα προηκόμενοι, P. 2 ταῖς δὲ ἀπενκαταλοῖς καὶ βλαβεροῖς ἑαυτοὺς περιπεύραντες. ἐπεὶ 5 οὖν λυσιτελὲς ἡ ἱστορία μετὰ τῶν ἄλλων βιωφελῶν χρεῖμα τελεῖν ὠμολόγηται, ἅτε τὰ θνητὰ ἀναβιώσκειν ἢ ἀνηβύσκειν παρεχομένη, καὶ μὴ ἐῴσα τοῖς τῆς λήθης βυθοῖς παρασύρεσθαι τε καὶ συγκαλύπτεσθαι· διὰ ταῦτα, πολλῶν ἐν τῷ κατ' ἐμὲ χρόνῳ πραγμάτων ἐξυμίων καὶ ἀλλοκότων καινοτομηθέντων, καὶ φοβερῶν 10 κατ' οὐρανὸν δειμάτων ἐπιφανέντων, καὶ σεισμῶν ἀπίστων κινήθέντων, σκηπτῶν τε κατενεχθέντων, καὶ ὑετῶν λάβρων καταβράγντων, πολέμων τε συβράγντων, καὶ στρατευμάτων πολλαχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐπιδραμόντων, καὶ πόλεων καὶ χώρων με- Βτανασιάντων, ὡς πολλοῖς δοκεῖν, ἀλλοίωσιν ἄρτι τὸν βίον λα- 15 βεῖν, καὶ τὴν προσδοκωμένην δευτέραν κατάβασιν τοῦ Σωτῆρος καὶ Θεοῦ ἐπὶ θύραις ἐγγίξειν· ἔδοξέ μοι, μὴ οὕτω φρῆκῃς μεστὰ καὶ θαύματος ἄξια πράγματα σιγῇ παραδραμεῖν, ἀλλ' εἰς τοῦμ- φανὲς ἀνειπεῖν, ὡς εἶναι παιδεύμα καὶ τοῖς ὕστερον· εἴ γε μὴ δεδογμένον εἶη τῇ προνοίᾳ, αὐτίκα καὶ καταπόδας τὸ βιωτικὸν 20 πορθμεῖον ἐν τῷ τῆς συντελείας ὄρμῳ ἐλλυμενίξειν, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου παραγαγεῖν. ἀλλὰ μοι εἴη τὸν ὑπὲρ ἐμὲ τοσοῦτον

1. μάλιστα τῶν κεχημένων cod. 15. Confer infra 104. D. ed. Par. 18. εἰς τοῦ φανέρος cod. 21. τῷ] τοῖς cod. 21. ἐλλυμενίσεις cod., sed infra, 4. C., ἐνλυμενίξειν (sic) διακαλύσσατο.

poris rerumque ferre soleat, tum maxime virorum in pegotiiis versantium voluntas, docet homines, ut apprehendant et sectentur alia, alia reiciant a sese et aspernentur: neque propter inscientiam, neglectis inconsulte utilibus ac praestabilioribus rebus, aversandis se et noxiis implicent. Quapropter, cum in confesso sit, fructuosam quiddam esse inter alia vitae praesidia historiam, eandemque rebus mortalibus vitam aut iuventutem restituere, neque permittere, ut in oblivionis gurgites abreptae obruantur: idcirco, quod multa mea memoria obtigerunt immania ac mira monstra, et religiosa se aperuerunt in coelo terricula, terrae motus item incredibiles facti sunt, fulmina iacta, imbres largi delapsi, bella commissa, exercitus huc illuc per orbem rapti, oppida et gentes alio translatae, adeo ut multi putarent, regenerationem iamiamque subituras res humanas, exspectatumque alterum descensum Servatoris ac Dei ante fores instare; ideo visum mihi est, tam plenas horroris mirationeque dignas res silentio haud transire, sed palam proclamare, ut disciplinae loco sint etiam posteris: si tamen non constitutum a providentia est, statim evestigio in consummationis portum deducere vitae naviculam, speciemque mutare huius mundi. Modo contingat mihi, quandoquidem tantum suscepi, qui supra facultates meas est, la-

ἄθλον ἐπαρηρημένῳ, μὴ δεύτερον τῆς προθυμίας δραμεῖν, ἀναλόγως δὲ τοῦ μεγέθους τῶν συμβεβηκότων ἰκέσθαι, καὶ ταῦτα δεόντως ἐπεξηγήσασθαι. ἢ μὲν οὖν ἱστορία κατὰ τὸ ἐνὸν ἐμοὶ C
 λεχθήσεται κατὰ μέρος· ὃ δὲ ταῦτα συντάξας *Ἀέων* εἰμὶ Βασι-
 5 *λείου* υἱός· πατὴρ δέ μοι *Καλόη*, χωρίον τῆς *Ἀσίας* τὸ κἀλλο-
 στον, παρὰ τὰς κλιτύς τοῦ *Τμώλου* ἀνωκισμένον, ἀμφὶ τὰς
 πηγὰς τοῦ *Καῖστρου* ποταμοῦ, ὅς δὴ, τὸ *Κελβιανόν* παραρ-
 ρέων καὶ ἥδιστον θαῦμα τοῖς ὄρωσι προκείμενος, ἐς τὸν τῆς κλει-
 νῆς καὶ περιπύστου *Ἐφέσου* κόλπον πελαγίζων ἐσβάλλει. ἀλλ'
 10 ἐπὶ τὴν τῶν κοινῶν πραγμάτων ἴτεον διήγησιν, περὶ πλεστοῦ τὸ
 ἀληθίζειν ποιουμένοις ὡς μάλιστα, ὅτι καὶ τοῦτο τῇ ἱστορίᾳ τῶν
 ἄλλων μᾶλλον ἀρμόττει. φασὶ γὰρ καὶ οἱ τὸν λόγον σοφοί, ῥη-
 τορικῇ μὲν προσήκειν δεινότητα, ποιητικῇ δὲ μυθοποιίαν, τῇ δὲ D
 ἱστορίᾳ ἀλήθειαν. ὅσα μὲν οὖν ἐπὶ τὸν χρόνον τοῦ αὐτοκρά- Fol. cod. 273
 15 *τορος* *Κωνσταντίνου* υἱοῦ *Ἀέοντος*, ᾧ *Πορφυρογέννητος* ἢ ἐπί- recto.
 κλησις, ἐπισυμβέβηκε πράγματα (οὗ καὶ γεννωμένου καὶ τελευ-
 τῶντος κομήτην λέγεται φανῆναι κατ' οὐρανὸν, τὴν ἐκείνου καὶ
 γέννησιν προδηλοῦντα καὶ ἀποβίωσιν), παρήσειν μοι δοκῶ· ἀπο-
 χρώντως γὰρ ἄλλοις ἰστόρηται. τὰ δὲ τούτων ἐχόμενα, καὶ ὅσα
 20 ὀφθαλμοῖς καὶ ἀπὸς τεθέαμαι (εἴπερ ὀφθαλμοὶ ὧτων πιστότεροι,
 καθ' Ἡρόδοτον), τὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν ἰδόντων ἠκρίβωσα, ταῦ-
 τα καὶ δώσω γραφῆ.

β'. Ἄρτι κατὰ τὸν *Νοέμβριον* μῆνα, τῆς γ' ἰνδίκτου, ἐν P. 3

8. Fort. θέαμα.

borem, ut pone desiderium meum non relinquer, sed contra convenienter ad magnitudinem rerum gestarum memet efferam, easque quo oportet modo tradam. Historia ita, quantum in me est, singulatim explicabitur: quam qui composui Leo sum Basilii filius, patria ortus Caloë, Asiae vico pulcherrimo, ad Tmoli clivos sito, circa fontem Caystri fluminis, quod, Celbium praeterlabens et iucundissimam offerens spectantibus admirabilitatem, in clarae ac nobilis Ephesi sinu aestuario effecto transit. Sed iam veniamus ad publicarum rerum narrationem, ita ut veritatem plurimi faciamus, quoniam praecipue illa convenit historiae. Perhibent enim dicendi periti, rhetoricae proprium esse dicendi facultatem, poeticae fabulas, historiae veritatem. Igitur quaecunque tempore Constantini Imperatoris, filii Leonis, evenerunt, cui Porphyrogenneto cognomen fuit (quo nascente et moriente stellam crinitam in coelo visam esse ferunt, et nativitatem eius et discessum e vita praemonstrantem), praetermittenda existimo: nam sunt satis copiose ab aliis exposita. At quae deinceps acciderunt, quae partim ipse oculis meis vidi (aliquidem oculi fide digniores quam aures, iuxta Herodotum), partim ab oculatis testibus diligenter exquisivi, haec persequar scriptura.

2. Mense Novembri, indictionis tertiae, anno sexmillesimo quadrin-

A. M. 6468 τῷ ἐνξῆ' ἔτει, τοῦ φηθέντος αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τὸν
 Ind. 3 βίον μετῆλλαχότος καὶ πρὸς τὴν ἐκείσε κατὰπανσον ἀναλύσαντος,
 τὴν αὐτοκρατορίαν διέπειν ἀρχὴν Ῥωμαῶν ὁ ἐκείνου υἱὸς ἐγγχει-
 ζεται, ἤδη τὴν τῶν μειρακίων παραλλάττων ἡλικίαν καὶ πρὸς
 ἄνδρα τὸν τέλειον μετασκευαζόμενος· ἀνὴρ τᾶλλα μὲν ἐπιεικής, 5
 εὐπρόσωπός τε καὶ εὐόμιλος καὶ τὴν ὥραν ἀριπρεπής, καὶ παν-
 τοδαπῆς καλοκαγαθίας ἀνάπλεως, εὐμενής τε καὶ χρηστός πρὸς
 ἅπαν τὸ ὑπήκοον, ἐπτοημένος δὲ νεωτερικαῖς ἡδοναθταίαις καὶ
 Βπαιδιαῖς, τοὺς δὲ ἐρεθίζοντας πρὸς ταῦτα κατὰ τὴν βασιλειον
 ἐστίαν, ὡς οὐκ ἄφελον, ἐπαγόμενος. τούτῳ τῷ αὐτοκράτορι 10
 Ῥωμᾶνῷ εἰς ἔθνοιαν ἤκε, τὴν τῶν Ἀραβιτῶν Κορητῶν δυναστείαν,
 τραχηλώσαν καὶ κατὰ Ῥωμαίων φονικὸν πνέουσαν, τῇ τοῦ κρεῖτ-
 τονος ῥοπῇ ἐκποδῶν ποιήσασθαι. καὶ γὰρ τῷ ἐξ ὑπογίου τοῖς
 Ῥωμαίοις συμβεβηκόσι ἀτυχίματι ἀμέτρως γαυρουμένη, τὰ πα-
 ράκτια τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας ἐληΐζετο μάλιστα. ὅπως δὲ 15
 τὸ πταῖσμα Ῥωμαίοις συμβέβηκεν, ἐπιτροχάδην ἐρά. Κων-
 σταντίνος ὁ αὐτοκράτωρ, μὴ στέγων τὴν τῶν Κορητῶν ὕβριν καὶ

1. Numeri annorum, qui a creatione mundi computantur, Cedreno duce in margine adscripti sunt, quamquam ter ab ipsius Leonis testimonio abscedendum erat. Sed manifesto eius ratio, sive ipsius sive librarium culpa, mirum in modum conturbata est: nam tam parum ipse sibi constat, ut h. l. et pag. 29 C. v. 12 numerus ab eo notatus uno anno a recepto numero superetur, contra pag. 110 C. Leonis numerus numerum Cedreni uno anno excedat, quarto denique loco pag. 57 A. Leo cum Cedreno consentiat. Haec inconstantia eo magis miranda est, quod indicationes omnibus illis locis accurate et cum Cedreno convenienter a Leone indicatae sunt. Quo factum est, ut omnes res gestae, quae a Leone exponuntur, si indicationum numerum in eas et rerum ordinem persequaris, XVII annis contineantur; sin autem ab anno mundi 6467, quem h. l. commemorat, usque ad annum 6485, quem in fine libri X indicat, rationem ducas, XIX anni praeterfluxisse videantur. CLASS. 2. μετῆλλαγῶτος cod.

gentesimo sexagesimo septimo, cum praedictus Imperator Constantinus relicta vita ad requiem se trans hominem contulisset, filius eius Romanus, qui ex puerili aetate egressus ad virilem iam transibat, principatus administrationem suscepit. Erat is caeteroqui bonus, honesta facie, sermone lepidus, specie decorus, plenus omni probitate, erga subditum quavis benignus ac suavis; sed item voluptatibus juvenilibus ludisque nimium deditus. Quas ad res qui se sollicitabant, eos, contra atque oportebat, inducebat in palatium. Huic Imperatori Romano in mentem venerat, Arabum in Creta potentiam, superbientem illam caedesque adversus Romanos spirantem, cum Dei auxilio evertere. Quippe, clade paulo ante nobis illata in immensum inflati, peroram imperii maritimam populationes maximas faciebant. Quam calamitatem quemadmodum Romani ceperint, summatis dicam. Constantinus Imperator, cum Cretensium arrogantiam incursionisque repentinas ferre non

τὰς λαθραίους ἐπιδρομὰς, στρατιῶν ἀξιόμαχον συνελοχῶς καὶ A. C. 959
 τριήρεις ἑξαρθύσας πυρφόρους μάλᾳ συχῶς, κατὰ τῆς Κρήτης I. Rom. 1
 ἔστειλεν, ὡς αὐτοβοεῖ τὴν νῆσον αἰρήσων. ἀλλ' ἀναδρα καὶ C
 ἀπειρία τοῦ στρατηγοῦ, τομίου Θαλαμηπλόου τελοῦντος, καὶ ἀν-
 5 δρᾶριου σκιατραφοῦς ἐκ τῆς τῶν Παφλαγόνων ὠρμημένου (Κων-
 σταντίνος ὄνομα τούτω, Γογγύλης ἐπικλήσις), εἰ καὶ τῶ τῶν Πατρι-
 κίων ἀριπρεπεῖ ἀξιόματι ἐσεμνύετο, ἅπανα ἢ λεχθεῖσα στρατιᾶ,
 πλὴν ὀλίγων ἀνδρῶν, κατεκόπη πρὸς τῶν βαρβάρων καὶ παραπώλετο.
 γ'. Ταύτην τὴν ἤτταν ὁ αὐτοκράτωρ Ῥωμανὸς ἀνακαλέσα- A. M. 6468
 10 σθαι προθυμούμενος, Νικηφόρον τὸν Φωκᾶν, τοῖς μαγίστροις A. C. 960
 ἐνδιαπρέποντα καὶ τῶν τῆς Ἀνατολῆς στρατευμάτων κατάρχοντα I. Rom. 1
 (Δομεστικὸν τῶν σχολῶν Ῥωμαῖοι ἀρχὴν τὴν τοιαύτην ἐπιφημί- D
 ζουσιν), ἀνδρα ῥέκτην τε καὶ δραστήριον, ἀγαθὸν τε τὰ πολε-
 μικά καὶ τὴν ἰσχὴν ἀνυπόστατον, αὐτοκράτορα στρατηγὸν τῆς
 15 πρὸς τοὺς Κρήτας μάχης κεχειροτόνηκεν. οὗτος τοίνυν ὁ Νικη-
 φόρος, τὴν τῆς Ἀσίας στρατιᾶν τῷ βασιλικῷ συνελοχῶς κελύσματι Fol. 273 v.
 καὶ ναυσὶν ἐμβιβάσας, καὶ ταχυπλόησας, πυρφόρους τε τριήρεις
 πλείστας ἐπαγόμενος (δρόμονας ταύτας Ῥωμαῖοι καλοῦσι), τῇ
 Κρήτῃ προσώρμισεν. ἐπεὶ δὲ τῆς ἀποβάσεως ἐδόκει καιρὸς,
 20 ἔδειξε πρακτικῶς, ἣν εἶχεν ἐμπειρίαν ἔργων πολεμικῶν. κλίμα- P. 4
 κας γὰρ ἐπὶ τῶν πορθμείων ἐπιφερόμενος, ταύτας ἐπὶ τὴν ἡῖονα
 προσυφαπλῶν, τὴν στρατιᾶν ἐνοπλὸν τε καὶ ἔφιππον ἀπὸ τῆς
 ἰγρᾶς ἐπὶ τὴν ξηρὰν μετεβίβαζε. τῷ δὲ καινῷ καὶ ἀλλοκῶτῳ

12. Ῥωμαίοις ood., ut sit quasi dativus absolutus ad participium ἐπιφημίσεις referendus.

posses, conducto optimo exercitu, triremibus igniferis instructis bene mul-
 tis, expeditionem in Cretam suscepit, velut prima aggressionis insulam oc-
 cupaturus. Atenim ignavia atque imperitia ducis, qui erat spado cubicularis,
 homuncio umbraticola Paphlagonia ortus, Constantinus nomine, Gongyles
 cognomento, tametsi amplissima Patriciorum dignitate gloriabatur,
 omnis hic exercitus praeter paucos quosdam milites contrucidatus a
 barbaris ac deletus est.

3. Quod detrimentum sarcire cupiens Romanus Imperator, Nicephorum
 Phocam, inter magistros praefulgentem exercitibusque Orientalibus
 praefectum (quam dignitatem Domesticatum scholarum Romani vocant),
 virum strenuum ac navum, bello fortem, vi invicta, ducem gerendo bello
 Cretico summo cum imperio creavit. Nicephorus, contractis Imperatoris
 iussu Asiaticis copiis, iisdemque in naves impositis, celeri navigatione
 usus cum magno igniferarum triremium numero (quas dromonas Romani
 vocant), ad Cretam appulit. Ibi cum tempus videretur exscendendi, quem
 usum rei bellicae haberet, ipso facto ostendit. Nam scalas in navigiis
 advexerat: quibus in littus explicatis equites armatos equisque insidentes
 ex mari in continentem transduxit. Barbari, novo atque insolenti specta-

A. M. 6468 τοῦ δράματος καταπλαγέντες οἱ βάρβαροι κατὰ χώραν ἕμενον
 Ind. 3 Ἰλαδὸν, ἀδιάσπαστον συντηροῦντες τὸν συνασπισμὸν, καὶ τὴν
 τῶν Ῥωμαίων ὡς αὐτοὺς ὑφίξιν προσδεχόμενοι. ὁ δὲ τῶν Ῥω-
 μαίων στρατηγὸς Νικηφόρος, τριχῆ τὴν φάλαγγα διατάξας, ἀσπί-
 σι τε καὶ δόρασι ταύτην καταπυκνώσας, καὶ τὸ ἐνύαλιον παιωνί-5
 σας, τὸ δὲ σταυρικὸν ἐγκελευσάμενος προπορεύεσθαι τρόπαιον,
 Βάντιμέτωπος τοῖς βαρβάροις ἐπήει. δεινῆς δὲ μάχης ἀναρράγει-
 σης, καὶ δίκην χαλάξης τῶν βελῶν καταφερομένων, οὐκ ἔμελ-
 λον ἐπὶ πολὺ διακαρτερεῖν οἱ βάρβαροι τὸν τῶν Ῥωμαίων δορα-
 τισμὸν· ἀλλὰ τὰ νῶτα στρέψαντες καὶ τὴν φάλαγγα διαλύσαν- 10
 τες, ὡς εἶχον δρόμων, πρὸς τὸ σφῶν ἀπήεσαν ἔρμμα. οἱ δὲ Ῥω-
 μαῖοι ἐπετόμενοι, ἀμύθητον τούτων φόνον εἰργάσαντο. τοιοῦ-
 τον μὲν ἢ πρώτη προσβολὴ καὶ διαμάχη πέρας αἴσιον τοῖς Ῥω-
 μαίοις ἀπηνέγκατο. ἐπεὶ δὲ, ἤπερ μοι εἴρηται, τῷ σφετέρῳ τει-
 χισματι οἱ βάρβαροι συνεκλείσθησαν, τὰς δυνάμεις συγκαλέσας 15
 Cὁ στρατηγὸς, χάροκα πρὸ τοῦ ἄστεος ἐπήξατο τῶν Κρητῶν· τὰς
 δὲ γε τριήρεις καὶ τὰς λοιπὰς φορτίδας εἰς εὐλλήμενον ἐπίνειον
 ἀθροὺς ἐλλιμενίζειν διεκελεύσατο, θαλασσοκρατεῖν τε, καὶ εἴ που
 βαρβυρικὸν ὄρῳεν πορθμεῖον ἔκπλουν ποιούμενον, τοῦτό τε ἐκ-
 διώκειν, καὶ τῷ ὑγρῷ πυρὶ ἐκτεφροῦν. ταῦτα ἔς τὸ ἀκριβὲς 20
 βουλευσάμενός τε καὶ συμπεράνας, σπεῖραν λογύδων ἀνδρῶν τῷ
 στρατηγῷ Νικηφόρῳ, ᾧ τὸ ἐπίκλην Παστιλᾶς, ἐγχειρίζει, ὃς
 γενναῖος ὢν πολλοὺς ἀνέτη πολέμους· καὶ πλειστάκις μὲν ἦλω
 πρὸς τῶν Ἀγαρηνῶν, τοσαυτάκις δὲ ἐκείθεν διέδρα· καὶ πολλὰς

1. ἔνον cod. 9. τῶν τῶν cod. Sed vide infra 82. C.

culo attoniti, catervatim loco se continebant, indivulso confertosque ordines servantes, Romanorumque ad se exspectantes adventum. Nostorum dux Nicephorus, tripartita scutisque et hastis condensata acie, bellicum conclamat, et, crucis tropaeo praeire iussu, infestis signis incedit barbaros. Acri commisso praelio, cum grandinis ritu tela caderent, diutius Romanorum phalangem hastis horrentem barbari sustinere non potuerunt, ac terga verterunt: solutis ordinibus quam maximo cursu ad suas munitiones contenderunt. Romani insecuti incredibilem eorum caedem edunt. Tam secundum Romanis exitum habuit primus eorum congressus atque conflictus. Barbari cum in muros, quemadmodum demonstravimus, compulsi essent, dux convocatis copiis pro Cretensium oppido castra munit: triremes reliquasque actuaris naves confertas in statione se tuta continere iubet, simulque mare obsidere, et si quam barbaram navem evectam viderent, eam persequi, et igne humido concremare. Quibus diligenter constitutus ac perfectis, manum delectorum militum Nicephoro duci cognomento Pastilae tradit: qui, qua erat virtute, bellis quamplurimis defunctus, quoties a Saracenis captus erat, toties ex eorum manibus aufugerat; neque paucas

οὐλὰς ἐκ τῶν κατὰ πόλεμον χαλωτυπιῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ Ἀ. C. 960
 τῶν σιέρων προῦβάλλετο. τότε δὲ στρατηγὸς τῶν Θρακησιῶν ^{L. Rom. 1}
 τελῶν, τὴν σπέριον παρειληφώς, ἐπὶ καταδρομὴν καὶ κατασκο- D
 πὴν τῆς γῆσου ἐστέλλετο, πολλὰ τοῦ Νικηφόρου Φωκῆ ἐπισκῆ- Fol. 274 r.
 5 ψαντες, γρηγορεῖν τε καὶ νῆφειν, καὶ μὴ πρὸς ῥαστώνην καὶ τρυ-
 φὴν ἀπιδεῖν, ὡς μὴ τι ἀνήκεστον πρὸς τῶν ἐναστῶν αὐτοῖς κατ-
 τυθῆ· καταδραμόντας δὲ τὸν χῶρον καὶ γενναῖόν τι δεδρακίτας,
 ἐπὶ τὸ στρατόπεδον θᾶττον παλινοστεῖν.

δ'. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἀκραιφνή τὰγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις πέφυκε
 10 παραμένειν αἰεὶ, ἀλλὰ τοῖς κακοῖς ἀναμείμικται· καὶ παρέπιεται
 τοῖς μὲν εὐτυχήμασι συμφοραὶ, ἀντὶ δὲ ἡδοναῖς, μὴ λῶσαι κα-
 θαρᾶς τῆς δεδομένης εὐετηρίας ἀπόνασθαι. ὅποιον δὲ καὶ τότε
 Ῥωμαίοις συμβέβηκεν. ἐπεὶ γὰρ τῇ χώρᾳ προσέβαλον, καὶ τρυ- P. 5
 φὴν παντοδαπὴν εὖρον (εὐδαίμων γὰρ ἡ χώρα, καὶ ὠραίων καρ-
 15 πῶν καὶ χυμῶν ἰδέαις ἐπιεικῶς περιβριθουσα, εὐβοτὸς τε καὶ εὐ-
 μηλος), δέον τὰς ἐπισκῆψεις τοῦ στρατηγοῦ, ὡς τὸ εἶκος, δια-
 τηρεῖν, οἱ δὲ παρὰ φαῦλον θέμενοι καὶ πολλὰ χαίρειν ταύταις
 εἰπόντες, ἐπὶ ῥαστώνην ἀπέκλιναν καὶ τρυφὴν. τούτων οἱ βάρ-
 20 βανοὶ, τοῖς ἐπικαιροτάτοις καὶ ἀμφιλαφεῖσι τῶν δρωῶν ἔλλοχῶντες,
 τὸ τὸ ἀκόλαστον τεθεαμένοι καὶ ἀφέλακτον, τῶν δρωμῶν καὶ χηρα-
 μῶν ὑπεκδύντες καὶ ἐς φάλαγγα παραταξάμενοι καὶ συνασπίσαν-
 τες, κατ' αὐτῶν ἐχώρον. οἱ δὲ, κλίπερ ἀκροσφαλεῖς τῇ μέθῃ B
 τελοῦντες καὶ ἀκροχάλικες, ὁμῶς τοῖς βαρβάροις ἀντεπήσαν καὶ

2. Θρακησιῶν cod., sed vide notam. 5. τρυφεῖν cod. 8. κά-
 λιν ποστεῖν cod. 12. εὐετηρίας cod. 15. Vide infra, 36. B.
 41. A.

circumferebat vulnerum bello acceptorum in facie et pectore notas. Tunc vero Thracensibus praefectus, accepta cohorte ad populandam explorandamque missus insulam est, multum obtestante Nicephoro, ut attentus esset ac vigilaret, neque inertiae se ac mollitiae committeret, ne qua ipsis calamitas ab adversariis strueretur: concursarent potius regionem, et luculento aliquo effecto facinore ad castra quam primum reverterentur.

4. Atenim non incolumia retinentur ab hominibus semper bona, verum admixta malis sunt: prosperam fortunam adversa, laetitiam luctus subsequitur, neque partis commodis plene frui sinit. Quale tunc quoque Romanis usu venit. Nam cum, in regionem effusi, omnium rerum affluentes copias invenissent (ut est opima, frugibusque laetis succisque variis mire foeta, pascuis laeta et pecudifera insula), cum ducis praescripta diligenter servare debuissent, his neglectis omnino, postque missis, inertiae se dederunt et ignaviae. Quos insidiantes in opportunissimis latebrosisque montium barbari cum animadvertissent, sine disciplina ulla agere, sine custodia, e silvis se latibulisque proferentes manu facta catervatim in eos concurrunt. Nostri, quamvis titubantes ebrietate ac temulentia, nihilominus obviam

A. M. 6468 ῥωμαλέως ἀντικαθίσταντο. ἄρα δὲ τοῦ στρατηγοῦ Παστιλᾶ εὐ-
 Ind. 8 ρώστως διαγωνιζόμενον, καὶ τὴν τῶν βαρβάρων διακόπτοτος
 φάλαγγα, ὁ ἵππος, εἰς ὃν ἐπωχεῖτο, βέλσει καὶ δορατίοις τὰ
 στέρανα τυπαῖς, ἀκλίνας διαπεφωνήκει. ὁ δὲ Παστιλᾶς εὐπετώσ
 τοῦ ἵππου ἀναθορῶν, μέχρι μὲν τινος τῷ φασγάνῳ τοὺς ἑαίν-
 τας ἤμύνητο, καὶ πολλὴν τῶν βαρβάρων φόνον ἐργάσατο. Ἐπεὶ
 δὲ ἔξαιμός τε καὶ καταβέλης ἐγγόνει, λειποθυμήσας παρὰ τὸ με-
 ταλχιμιον ἔπεσε. τούτου πεσόντος εἰς φυγὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπέκλι-
 Cναν, καὶ πρὸς τῶν βαρβάρων δάκην βοσκημάτων ἐναπεσφάττον-
 το, ὡς ἐκ τῆς ἐρημένης σπέρας ὀλιγοστοὺς ἀνασεσῶσθαι εἰς τὸ 10
 στρατόπεδον. τοῦτο τὸ πάθος ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς αἰσθόμενος
 καὶ πολλὰ τῆς ἀβουλίας καὶ ῥαθυμίας τοὺς πεσόντας μὲμψάμε-
 νος, ἔτι τε τὸ παλίντροπον κατευλαβηθεὶς τῆς τύχης καὶ ἄστα-
 τον, ἔγνω μηκέτι διαμέλλειν καὶ τὸν καιρὸν κατατρίβειν, κἄν-
 τεῦθεν ἄδειαν ἐνέειναι τοῖς βαρβάροις, ἐνέδρας καὶ λόχους τίθει-
 15 σθαι, καὶ εἰς φάλαγγα συστάδην ἀντικαθίστασθαι· ἀλλὰ παντὶ
 σθένει καὶ πάσαις μηχαναῖς διανύτειν τὸν πόλεμον.

D ε'. Ὄτω διαλύοντι τούτῳ καὶ γνωματεύοντι (ἦν γὰρ ἀγγλ-
 νους τε καὶ δραστήριος, ἐννοῆσαι τε τὸ ξυνοῖσον καὶ εἰς πέρας
 ἀγαγεῖν πάντων, ὣν ἴσμεν, ἐπηβολιώτατος, σώφρων τε καὶ μὴ 20
 εἰκων ἡδοναῖς· καὶ προσέτι δεινὸς τοὺς καιροὺς καὶ τὰ πράγμα-
 τα εἰς θεόν μεταχειρίσασθαι, τὴν μέντοι ἰσχὺν καὶ ῥώμην ἀκατα-
 γώνιστος· λέγεται γὰρ πρωταγωνιστοῦ τινος τῶν ἀλκιμωτάτων

Fol. 274 v. βαρβάρων ἀντικαταστάντος αὐτῷ ποτε, τὸ δόρυ κατὰ τῶν στέρ-

18. Fort. δὴ ἀλόντι.

contra barbaros veniunt, acriter resistant. At Pastilae duci fortiter pu-
 gnanti, dum barbarorum ordines perrumpit, equus, quo vehabatur, sa-
 gittis et hastis in pectus percussus, corruens confoditur. Emicat con-
 festim de equo Pastilas: irruentes gladio aliquantum propellit, magna
 barbarorum caede facta. Ad extremum exsanguis, telis confixus, exani-
 matus inter infesta signa concidit. Quo oppresso in fugam se Romani
 conferunt, et pecudum ritu a barbaris contrucidantur: ut admodum pauci
 ex praedicta manu incolumes in castra pervenirent. Qua clade cognita,
 Nicephorus Phocas, temeritatem desidiamque caesorum valde vituperans,
 fortunaeque mutabilitatem atque inconstantiam veritus, constituit non am-
 plius cunctari tempusque terere, unde fiduciam inderet barbaris, cum la-
 trocinia insidiasque faciendi, tum etiam praelio signisque collatis dimican-
 di: omni vi omnique ratione tollendum esse hoc bellum.

5. Dum ad has se versabat cogitationes, aliud atque aliud subiciente
 animo (ut erat ingeniosus, strenuus, et in consiliis salutiferis cum inve-
 niendis tum exequendis omnium, quos novimus, felicissimus; moderatus,
 minime cedens voluptatibus; admirabilis insuper in temporum rerumque ro-
 cto usu, vi autem ac robore invictus: nam dicitur, cum propugnator ali-
 quis ex fortissimis barbaris contra illum veniret, in pectus eius lanceam

των τὸν Νικηφόρον ἰδύναντα καὶ ἀμφοτέραις ἰσάμενον, οὕτως A. C. 960
γενέσθαι σφοδρὰν τὴν ἀντίρρῃσιν, ὡς καὶ διαμπερές τὸ δόρυ διελ- I. Rom: 1
θεῖν, καὶ ἄμφω διατεμεῖν τὰ μέρη τοῦ θώρακος), ἔννοια γαῶν P. 6
ἐπῆλθεν αὐτῷ, κύκλῳ τὸ ἄστυ περιελθεῖν καὶ ἐς τὸ ἀκρῆβές τοῦ-
5 το κατασκοπεῖσαι, ἵνα ὄποι παρεῖκοι προσαγάγῃ τὸν πόλεμον.
περιελθὼν οὖν καὶ τὴν ἄλλως δυσῆμβολον περσικὸς ἰδὼν καὶ δυσ-
πρόσοδον· ἐκ τοῦ θάτερον μὲν γὰρ πλευροῦ τὴν θάλατταν εἶχε
φρουρὰν ἀσφαλῆ, κατὰ θάτερον δὲ ἐπ' ἀγχωμάλου καὶ ἰσοπέδου
λίθου ἤστῆριστο, ἐφ' ἧ τὰ γείσα τεθεμελλώτο, τό τε δόμημα
10 καιπὼν τι προδύλλετο καὶ ἀλλόκοτον· ἐκ χοῆς γὰρ καὶ τριχῶν
αἰγείων καὶ ὑείων συντεθειμένων καὶ ἐπιεικῶς συμπεπιλημένων
ἀποδόμητο· εὐρὸς τε τοσοῦτον ἔφερεν, ὅσον ἀμάξας δύο εὐπετῶς
ἔχειν κατὰ τῶν ἐπάλξεων ἐναλλὰξ διοδεῖν περιδρομον, ἐς ἕψος B
τε ἀποχρώντως ἤρτο· καὶ προσέτι ταφρεῖαι δύο ἐς εὐρὸς δι μᾶ-
15 λιστα καὶ βύθος ἐκνούμεναι πέριξ αὐτοῦ ὠρωρῆχατο. τοῦτο ἔχου-
ρον, ἤπερ εἴρηται, καὶ δυσάλωτον ἀτεχνῶς καταμαθῶν, τοιοῦ-
τόν τι ἀντιτεχνάζεται. ἀπὸ τῆς πρὸς νότον τετραμμένης ῥηγι-
νος ἀρξάμενος οἰκοδομεῖν μέχρι τῆς ἐπὶ θάτερα ἡῖνος, τὸ δῆλον
τῆς χέρσου ἐρκίῳ διατειχίζει, καὶ πρὸς πόντον τὸ τῶν Κρητῶν
20 ἄστυ καθείργουσι, ὡς μὴ ἔχοιεν εὐπετῶς τῇ χέρσῳ προσεπιβα-
νεῖν οἱ βάρβαροι, ὅτε καὶ βούλοιντο, ἐπ' αὐτῷ δὲ κείσθαι, πο-
λεμητέα εἶναι, καὶ μὴ, ὅποτε καὶ τοῦτε δοκεῖ· τὸ τοιοῦτον δὴ C

2. καὶ ὡς cod. 8. ἰσοπεδοῦς cod., hoc est ἰσοπεδοῦς. 19. Κρη-
τῶν secunda manu ad oram suppletum est.

dirixisse Nicephorum; cuius ambabus manibus adactae tam vehementem
fuisse ictum, ut, per corpus transiecta, utramque partem thoracis per-
foraret), cogitatio, inquam, eum subit, circumire oppidum ac perspicere
diligenter, ut qua daretur locus admovent bellum. Circuitione facta cum
omnino captu adituque difficile videret: quod ex altera parte pro firmo
munitamento mare habebat, ex altera erat aequali superne ac planae pe-
trae impositum, qua moenia nitabantur: simul quod novum quoddam et
invasitatum genus munitationum praetendebat: aggere enim pilisque capri-
nis ac suillis, mixtis inter sese et probe confertis, instructae erant: la-
titudinem amplectebantur tantam, ut currus duo per crepidinem sine
molestia circum commeare possent: altitudo idoneo spatio eminebat: insu-
per fossae duae in latitudinem quam maximam altitudinemque cavatae cir-
cumductae erant. Oppidum ubi intellexit munitum, quemadmodum demon-
stravimus, et captu difficile prorsus esse, hanc technam contra commentus
est. Initio muniendi a littore, quod ad meridiem spectat, facta, usque ad
alterum litus, spatium, qua mare intermittit, vallo firmat, ad pontumque
seponit oppidum Cretensium, ut iam non amplius sine periculo barbari in
terram, quando cuperent, exire possent, e seque penderet praelium com-
mittere, nec ne, si quando hoc quoque expedire videretur. Ita vallo ce-

A. M. 6468 *τειχλον θυετον συμπεράνας ὁ Νικηφόρος, ἐφ' ἕτερον ἠπειλετο*
 Ind. 3 *τρόπαιον, ὅπερ ὁ λόγος αὐτίκα δηλώσει. παρὰ τὴν στρατήγιον*
σκηὴν τοὺς ἐν τέλει συγκαλεσόμενος, καὶ γεγωνότερα χρησόμε-
νος τῇ φωνῇ, ἔλεξε τοιαῦτα·

ζ'. „Τὸ μὲν ὠμόν καὶ θηριῶδες τῶν τῆς παιδείας ἐγγόνων, 5
 τῆν τε τούτων καταδρομὴν καὶ πὸν ἀνδραποδισμόν, ὅσα φονι-
 δῶς Ῥωμαίοις ἐργάσαντο (καὶ ταῦτα νῆσαν παροικούντες τὴν ὑπ'
 D αὐτοῖς τεταγμένην, εἰ καὶ μοχθηρία τύχης παρὰ τοῖς Ἀγαρηνοῖς
 ἐγγόνει), οἶομαι μηδένα λήσειν ὑμῶν. ἦ γὰρ οὐκ ἀνοίκητος
 μὲν ἢ παρύλαος πᾶσα σχεδὸν ἐκ τῆς τούτων ἀπαγωγῆς; οὐκ ἔφη- 10
 μοι δὲ τῶν νήσων αἱ πλείους τῇ τούτων καταδρομῇ; δι' ἃ οὐκ
 ἠνέσχετο πάντως ἢ πρόνοια μέχρι καὶ τοῦ παντός, τοὺς ψεύστας,
 τὰ θηρία τὰ κάκιστα, τὰς ἀργὰς γαστέρας, καταδοικεῖσθαι λαὸν
 τὸν Χριστιάνωμον· ἀλλὰ τῇ τοῦ κρατοῦντος ἡσπῆ ἡμῶς ἐνταῦθα
 διαπεραιώσατο, ἐπαπλασίως αὐτοῖς ἀπαδοῦναι τὸ ἀνταπόδομα, 15
 ὃ ἀγγελεῦς ἡμῖν ἀνταπέδωκαν. τεκμήριον δὲ τῶν λεγομένων ἢ
 προβάσα νίκη. ἄρτι γὰρ διαπόντιοι σχεδὸν τελούντες, καὶ μηδὲ

P. 7 τὴν ἐκ Θαλάττης ναυτίαν ὀλοσχερῶς ἀποπτύσαντες, ἕμα τῷ ἐπι-
 Fol. 275 κ. βῆναι τῆς νήσου τῇ τοῦ κρείττονος ἀρωγῇ μαχαίρας ἔργον πλει-
 στος τῶν βαρβύρων ἐθέμεθα· τοὺς δὲ περιλειφθέντας αὐτῶν 20
 ἀπονητὶ τῷ ὕστει περιεκλείσαμεν. ἐκλιπαρῶ οὖν, συστρατιῶται,
 μὴ πρὸς ὀφστώνην ὑμᾶς ἀπιδεῖν καὶ τρυφήν· ἔξ ὑπογυίου γὰρ
 ἡμῖν τοῦ πτώματος τὸ παράδειγμα. εἰ γὰρ τὰς ἐμὰς ἐπισκήψεις
 σὸν τῷ Παστιλῇ Νικηφόρῳ οἱ προκατασκοπεῦν σταλέντες τῆς χώ-

2. Fort. Παρά τε. 11. πλείαις cod. 13. καταδοικεῖσθαι. Sic cod.

lertiter perfecto, Nicephorus ad alteram contendit victoriam, quam evestigio oratio declarabit. Prius vero, convocatis in praetorium praefectis, clariore voce usus, dicere sic est exorsus:

6. „Et crudum ferumque ingenium filiorum ancillae, et incursiones rapinaeque quibus vexaverunt Romanos (idque inquilini in insula a se occupata, tametsi ea propter iniquitatem fortunae ad Saracenos venerit), neminem vestrum ignorare puto. Quid? nonne ora maritima prope tota ob eorum raptus inhabitabilis? nonne insularum pleraeque incursionibus eorum desertae? Quare providentia non tulit, mendaces istos, belluas importunissimas, ventres inertes, perpetuo depasci populum a Christo nuncupatum; sed numinis auxilio nos huc traiecit, septifariam illis persoluturos retributionem eorum quae sine commiseratione ulla in nos commiserunt. Testis eorum quae dico est recens parta victoria. Etenim vixdum e mari emergentes, ne nausea quidem ex navigatione penitus excussa, simul atque insulam ingressi sumus, divini numinis auxilio barbarorum quamplurimos contrucidavimus: qui supererant parvo negotio in oppidum conclusimus. Quae cum ita sint, commilitones, obtestor, ne ad inertiam et molliem inclinatis: ex recenti calamitate nobis adest exemplum. Quod si misai cum Nicephoro Pastila ad explorandam regionem excursores mandata persecuti

ρας ἐφύλαξαν, καὶ μὴ ἐς τρυφήν καὶ τὴν ἄλλην ἀπέκλεισαν ἡδο- A. C. 960
τὴν, οὐκ ἂν τοιαύτη πανολεθρία ἀπώλοντο. τῶν δέ, τούτων ^{1. Rom. 1}
ἀλογήσαντες, τῆς σφῶν ἀβελτηρίας ἠνέγκαντο ἐπιχειρα. δεῖ οὖν
τὸ τῶν ἐταίρων πτώμα εὐλαβηθέντας νήφειν τε καὶ προσέχειν, B
5 καὶ ὄλη σπουδῇ καὶ ῥώμῃ ἐξερευνησαὶ καὶ ἀνιχνεύσαι τὰ ἐλλοχών-
τα τῆδε βάρβαρα θηρία, καὶ τῶν χηραμῶν καὶ φωλεῶν ἐξερε-
σαστας ἀπωλεία παραπέμψασθαι. μὴ οὖν νωθεῖα καὶ μέθη προῖ-
στάμεθα τὸν καιρὸν, ἀλλὰ Ῥωμαῖοι τελοῦντες τὸ νεανικὸν καὶ
γενναῖον τῆς ἡμῶν εὐγενείας παράστημα ἐν τοῖς ἀγῶσιν ἐπιδειξέ-
10 μεθα.”

ζ. Ἐῖπεν ὁ στρατηγὸς, καὶ δῆτα τὸ στρατεύμα ἀνεθάλησέ
τε, καὶ ἐπεκρότησε, καὶ τῶν κουλεῶν τὰ ξίφη σπασάμενον, ἀ-
δόρητον ἦν ἐπισθῆαι τούτῳ, καὶ πειθαρχεῖν, ὅποι καὶ βούλοιο. C
ὁ δὲ ἀτρεμεῖν τίως καὶ ἡρεμεῖν διεκέλευεν, ἕως ἂν αὐτὸς ἐπισκή-
15 ψῃ ἔργον ἔχουσαι, ὀπηρῆκα καὶ δεῖ. ἄρτι δὲ τῶν νυκτιῶν ἄνωγί
τὸ νεανικὸν καὶ ἀκμαῖον διακριδὸν τοῦ στρατοῦ προσεταιρισάμε-
τος, ἥσυχῇ ὑπέξῃει τοῦ χάρακος, ὡς μὴ αἰσθοῖντο τὴν τούτων
οἱ βάρβαροι ἄπαρσιν, καὶ δεινὸν τι τῇ καταλειφθείσῃ στρατιᾷ
σκαλωρήσονται. ἐξελθὼν δὲ τοῦ χάρακος, καὶ μέρος τῆς χώρας
20 καταδραμῶν, ἐπεὶ πρὸς τῶν ἐξωγρημένων ἀνέμαθεν, ἐπὶ τι γεώ-
λοφον στρατιῶν βαρβάρων ὡσεὶ μυριάδων τεττάρων ἀθροῖσθαι,
ὡς ἂν ἐξ ἐφόδου ἀπροόπτως τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέλθῃ, καὶ τῆς τε D

1. ἀπέκλεισαν. Ita cod. Lege ἀπέκλειναν, ut supra 5. A. et infra 77. D.
ἐς φασάωνην καὶ πότους, παρὰ τὸ εἰκόσ; ἀποκλίναντος. 3. ἀμεί-
τηρίας cod. 7. προϊστάμεθα. Sic cod. sicut postea ἐπιδειξόμεθα.
12. ἀφθόρητον cod., ut paulo post τοῦτο et βούλοιοτο.

casent mea, neque delectationi dedissent sese voluptatibusque omnibus, nunquam fuissent tam funditus deleti. Verum ii quidem, praeceptis meis postpositis, imprudentiae suae poenas pependerit. Oportet igitur vos, commilitonum casum reformidantes, vigilare atque attendere, omnique diligentia ac vi indagare et investigare istic latitantes belluas barbaras, ut ex cavernis latebrisque protractas ad interitum eas redigamus. Postremo, ne in segnitie et vinolentia teramus tempus, sed Romani simus, et fortem ac nobilem animum stirpis nostrae in certaminibus ostendamus.”

7. Hac habita oratione a duce, exercitus erecto animo plausum dedit, gladiisque e vagina eductis ad sequendum quo vellet imperataque facienda promississimus est factus. Tametsi ille tunc quidem monuit, sustinerent se tantisper atque quiescerent, donec ipse tempore idoneo iuberet ad rem gerendam accedere. Intempesta autem nocte cum fortissimo atque expeditissimo quoque, selecto e cohortibus, castris egreditur silentio, ne barbari, discessu eius cognito, aliquid calamitatis relicto exercitui molirentur. Ipse e castris profectus, cum partem regionis percurriasset, ex captivis comperit, in loco quodam edito exercitum barbarorum colligi ad quadraginta milia, ut de improvise facto impetu Romanos adoriretur, hisque ex insula

- A. M. 6468 *νήσου τούτους ἀπελάσῃ, καὶ τοὺς σφετέρους τῆς τοῦ ἄστεος ἀπαλ-
Ind. 8* λᾶξῃ καθείρξῃς. τούτων ἀκηκῶς ὁ στρατηγὸς καὶ τὸν ἐφεπόμενον τῶν λογάδων στρατὸν πανημέριον θιαναπαύσας, πρὸς ἐσπεραν βαθείαν ἀπάρας καὶ ἡγεμόνας τῶν τόπων ἰθαγενεῖς ἀνδρας ἀνειληφῶς, ἐπεὶ καὶ τὸ σεληναῖον φῶς ὑπέλαμπε, πεπληρωμένης 5 τῆς μῆνης οὔσης, συντείνων ἔπενδε, μηδὲν τάχους ἀνείσει· καὶ δὴ κυκλῶθεν τὸν γεώλοπον περιεστοίχισεν, ἵνα βαθὸν οἱ βάρβαροι ὕπνον ἐκιάψουν. καῖπειτα τὰς σάλπιγγας ἐπηχῆσαι καὶ τὰ τύμπανα παταγῆσαι ἐγκελευσάμενος, διὰ τοῦ γεωλόπου ἐχώρει.
- P. 8 οἱ δὲ βάρβαροι, τὴν ψόφον τῶν ὄπλων αἰσθόμενοι, ψιλοὶ καὶ 10 ἀπαράσκειοι ὄντες, καὶ τῷ ἀπροόπτῳ τῆς ἐφόδου καταπλεγέντες, εἰς φυγαδεῖαν ἀπέκλιναν. ἀλλ' οὐκ ἦν ἀπαλλάξαι, τῆς ὑπωρείας ἀπάσης κατεχομένης τῇ Ῥωμαϊκῇ φάλαγγι. ἀκονιτὶ οὖν ἐν μικρῷ χρόνῳ ῥοπῇ τὸ τῶν τεττάρων μυριάδων τῶν βαρβάρων
- Fol. 275 v. ἤβηδὸν παραπώλετο πλῆθος, ἔργον γεγονὸς αἰχμῆς Ῥωμαϊκῆς. 15 ἀλλὰ τῷ τοιοῦτῳ καινῷ τροπαίῳ ἕτερον ὁ στρατηγὸς ἐξήρτυε τροπαιον. τοῦ γὰρ πεσόντος πλῆθους τὰς κύρας ἐκτεμεῖν διωρίσατο, καὶ ταύτας ταῖς πῆραις ἐνθέντας μετακομίσαι πρὸς τὸ στρατόπεδον· μισθὸν δὲ τῷ κύραν κομίζοντι δίδουσθαι διαβεβαιούτο ἀργύριον. τοῦτο τὸ δόγμα ἀσμένως δεξάμενος ὁ στρατὸς, καὶ 20 μάλιστα τὸ τῶν Ἀρμενίων σίφος, τὰ βαρβαρικά ἐναπέτεμε κάρηνα καὶ ταῖς πῆραις ἀπέθεντο. ἐννύχιόν τε ὁ στρατηγὸς ἀφίκετο κατὰ τὸ στρατόπεδον.

η'. Τῇ δ' ὑστεραία ἄρτι τοῦ φωσφόρου τὸν ὄρζοντα παρα-

2. τοῦτον cod. 6. Leg. ἀνείσει. 9. τὰ σύμματα ἀκαταγῆσαι cod.
15. ἤβηδῶν cod. 19. διαβεβαιούσθω cod.

eiectis suos obsidione oppidi liberaret. His rebus cognitis, dux lectam manum, quam secum habebat, toto eo die quieti se dare iussit: ad multam vesperam profectus, nactusque indigenas itinerum duces, cum ad haec siderum claritas a plena luna subluceret, citato itinere contendit, nihilque de celeritate remisit, donec armis cinxisset tumultum, in quo barbari alto somno tenebantur. Tum tubis inflari, tympanis pulsari iussit, montem invadit. Audito armorum strepitu, barbari, nudi, imparati, insperato in-veniu exterriti, fugae se commendant. Verum non erat evadendi facultas, propterea quod montis radices a Romana acie tenebantur. Ita parvo temporis momento barbarorum multitudo ad quadraginta millia funditus deleta est, telisque Romanorum contrucidata. Quo novo tropaeo alterum tropaeum dux adornavit. Multitudini caesorum capita praecidi iussit, saccisque condita in castra deportari, affirmans unicuique, caput sibi afferenti, mercedis loco se numeraturum nummum argenteum. Id edictum cum reliquis exercitus, tum maxime cohortes Armeniae studiosae receperunt, hostiumque amputata capita in sacco indiderunt. Dux de nocte in castra rediit.

8. Postridie huius diei, cum ab ora coeli evectus lucifer ad poli for-

μαβροτος και προς την του πολου μεταβαίνοντος άντυγα, ἐπι A. C. 960
 των δοράτων περιπέρειν τὰς τῶν βαρβάρων κύρας προσέταττεν, I. Rom. 1
 ζωιστήως τε παρὰ τὸ τεῖχον, ὃ αὐτὸς ἐδείματο, καταπηγνύειν
 αὐτά· τὰς δὲ και διὰ τῶν πετροβόλων ὀργάνων ἐπι τῷ ἄστει ἐκ-
 5 σφενδονῶν. τοὺς δὲ Κρήτας, τὴν ἐπιστιχον τῶν δοράτων τάξιν C
 και τὰς ἐπ' αὐτῶν ἱμπεπαρμένας κύρας ἀδρήσαντας, τὰς δὲ κα-
 τὰ τὸ ἄστει ἐκσφενδονωμένας και ταῖς ἐπάλλεσι προσαρασσομένας
 τοῦ ἄστεος, και ταύτας τῶν ὁμοειδῶν και συγγενῶν εἶναι ἀκρι-
 βῶς ἐκφρασαμένους, φράκη μὲν ἐκ τοῦ εὐθέως και ἀλλοίωσις ἦρε
 10 φρενῶν, και παρὰ τὴν εὐκτραν και ἀπροσδόκητον ὄσιν ἐπεπή-
 γεσαν. ἐντεῦθεν ἀνδρῶν οἰμωγαί, και κωκυτὸς τῶν γυναικῶν
 ἠκούεω, και σχῆμα τὸ ἄστει κατεῖχεν ἀλώσιω, ὀλοφυρομένων
 ἀπάντων και ἀποκλειομένων τὰ φιλτατα. ἀλλὰ και ὡς οὐκ ἔμελ-
 λεν αὐθις Ῥωμαίοις εἶξαι και σπείσασθαι· τῷ ἔρμηνῷ δὲ πίσυνοι
 15 τοῦ σφετέρου πτολισματος, παρέθηγόν τε τὰς προθυμίας, και D
 καθωπλισμένοι τὴν τῶν Ῥωμαίων παρετηροῦντο ῥοπήν, ἴν', εἴ
 τις ἐπήει, ἀμύνοιντο. ὁ δὲ στρατηγὸς, τῇ σάλπιγγι σημήνας
 τὸν πόλεμον, ἐβῆρωμενέστερόν τε διακινδυνεύειν ἐγκλειεσάμενος,
 τῷ τείχει προσῆγε τὸ στράτευμα. και δῆτα τῆς μάχης ἀναβρά-
 20 γείσης ἦν ὄφρῃν ἔργα χειρῶν και τόλμης γιγνόμενα ἔμπλεα, πολλα-
 χῆ τῶν δοράτων ἀκοντιζόμενων, και τῶν βελῶν δίκην χειμερίων
 νηάδων ἐκπεμπομένων, και θαμινὰ τῶν λίθων τῶν πετροβόλων
 ὀργάνων ἀφιεμένων, και ταῖς ἐπάλλεσι προσαρασσομένων. οἱ δὲ
 βάρβαροι και αὐτοὶ τῆς ἀνάγκης κατεπειγούσης ῥωμαλέως ἀντη- P. 9
 25 γωνίζοντο, ἐκ τοῦ τείχους τε ἀμυνόμενοι και ἀντιτοξεύοντες, και

13. Leg. Ἴμαλλον.

aicem se sustulisset, barbarorum capita partim hastis praefixa ante vallum, quod ipse duxerat, per ordines sisti iussit, partim tormentis missilibus in oppidum conieci. Cretenses, ubi ordinatam hastarum seriem, et fixa in illis capita, alia autem in civitatem sparsa ad pinnasque oppidi allisa conspexerunt, quod popularium ea esse atque cognatorum praeciare intellexerant, horror evestigie tenuit mentisque perturbatio, et insperato spectaculo obriguerunt. Audiebantur virorum ululatus, mulierum lamenta, fuitque quasi capti oppidi species, miserantibus omnibus carissima pignora, atque complorantibus. Quaequam ne sic quidem cedere Romanis manusque dare voluerunt: verum munitione confisi oppidi animos incitabant, armatique Romanorum impetum praestolabantur, eo consilio, ut invadentem quemque propulsarent. At dux, tuba signo dato, hortatus milites ut forti animo periculum caperent, moenibus admovit exercitum. Commissa pugna conspiciebantur facta, vi et audacia pleni: passim spargebantur hastae: nivis hibernae ritu emittebantur sagittae: sine intermissione rotabantur a tormentis, ad pinnasque allidebantur saxa. Item barbari quoque urgente necessitate fortiter praestabantur, ex murisque resistentes sagittis pugnam

πελέκεις ἀνωθεν ῥιπτοδόντες, καὶ ταλαντιαίους λίθους ἐπαριέντες· καὶ οὐδὲν ὄ, τι παρῆτο τούτοις τῶν εἰς τὸ πολεμεῖν ἀμυντηρίων, καὶ οὐχ ἤττον ἀντιδρών, ὧν ἔπασχον. ὁ γὰρ προφανῆς κίνδυνος
 Fol. 276 r. καὶ ἡ τῆς σωτηρίας ἀπύγνωσις παρεκρότει τούτους ὑπὲρ δύναμιν ἀγωνίζεσθαι, καὶ τοῖς δυσμενεῖσι παραβόλως ἀντικαθίστασθαι. 5

B 9'. Νικηφόρος δὲ, ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγός, ἐπεὶ καὶ τὸν
 A. M. 6469 περίβολον τοῦ ἕστεος ἐχρὸν τε ἀτεχνῶς εἰώρα, καὶ τὴν ἄλλως
 Ind. 4
 A. C. 960 δυσέμβολον καὶ ἀνάλωτον (οὐ γὰρ ἔξ ἐπιδρομῆς εὐεπίβατος ἦν,
 I. Rom. 2 εἰς ἕψος ὅτι πλεῖστον ἡρμένος, καὶ δυοὶ ταφρείας διεζωσμένος
 εἰς βᾶθος ὀρωρυγμέναις ἀνάλογον), καὶ τὴν τῶν βαρβάρων ἀπό- 10
 γνωσιν καὶ ἀντίστασιν τὸ μέτρον ἐκβαλνούσαν· ἔγνω, μὴ θανα-
 τῶσι καὶ ἀπονεομημένοις ἀνδράσι συμπλέκεσθαι κάτωθεν, καὶ
 ἀνηγῆτοις ἐπιχειρεῖν, ὑψόθεν τε βάλλασθαι, καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν
 εἰς οὐδὲν δέον διαφθεῖρειν παρᾶταξιν· τῷ δὲ λιμῷ παραδώσειν
 τὸ ἕστυ, ἕως ἂν τὰς ἐλεπόλεις καὶ ὅσα εἰς τειχομαχίαν ἐξεδόρηται 15
 C ὄργανα δέοντως ἐπισκευάσοιτο. ταύτη τοι καὶ τὸν πόλεμον ἀνα-
 βάλλεται, καὶ τῇ σάλπιγγι τὰς στρατιωτικὰς ἀνακαλεσάμενος
 φάλαγγας, εἰς τὸν χάρακα ἀπεφοῖτα. καὶ τοῦτον κυκλόθεν ἐρ-
 κίω καὶ ταφρεῖα ἱκανῶς ὀχυρώσας, τὸν τε στρατὸν διεγύμναζε,
 καὶ ταῖς καθ' ἡμέραν μελέταις πολλὴν τὴν ἐμπειρίαν ταῖς φάλαγ- 20
 ξιν ἀπετίθετο, καὶ τὰς ἐλεπόλεις ἐκλογῇ τεχνιτῶν ἐτεκταίνετο, ἐκ-
 δρομὰς τε καὶ ἀκροβολισμοὺς ἐκ τοῦ παρῆκοντος ἐποιεῖτο, καὶ
 αὐτόθι πανσὺδι πρὸ τοῦ ἕστεος διεχειμαζεν.

B. ἀμυντηρίων cod.

Invadunt, bipennes desuper deiiciunt, ingentis magnitudinis saxa devolvunt: postremo, nullum defensionis bellicae genus omnino praetermittunt, neque minus inferebant detrimenti, quam patiebantur. Impellebat eos periculum manifestum ac desperatio salutis, ut supra vires dimicarent, adversariusque audacissime resisterent.

9. Quamobrem Nicephorus Romanorum dux, ubi et moenia oppidi firma prorsus, omninoque accessu et captu difficilia (haudquaquam enim extemporalis impetu conscendi poterat murus, cum in altitudinem sublatus plurimam, tum duabus praecinctus fossis in altitudinem consimilem depressis), et barbarorum desperationem vidit, atque propugnationem extra modum acrem: statuit, non amplius cum devotis morti dementibusque hominibus ex inferiore loco manum conferre, remque tentare summae difficultatis, et Romanum exercitum inutiliter telis superne deiectis atque internecioni obicere: fami potius tradendum esse oppidum, donec testudines caeterasque ad oppugnandum excogitatas machinas idonee comparasset. Itaque dilata dimicatione tuba militum agmina revocavit, et in castra reduxit. Quibus vallo ac fossa quantum opus erat manitis exercebat milites, et quotidianis studiis ut peritissimae belli gerendi legiones evaderent effecit. Ipse interea machinas ab operariis delectis fabricari, excursions velitationesque pro facultate fieri iussit, atque ibi cum omnibus copiis pro oppido hiemem peregit.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Β.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER II.

ARGUMENTUM.

Bellum Ciliciense (Cap. 1). Leo Phocas, Hunnis in Europa victis, in Ciliciam contra Saracenos mittitur (2). Eius oratio ad exercitum (3. 4). Chambdanis clades et fuga. Leonis Phocae triumphus (5). Nicephorus Phocas Candiam iterum oppugnatam (6) admotis machinis espugnat (7). Creta subacta, novum oppidum Temenos conditur. Nicephori triumphus (8). Eiusdem expeditio in Asiam. Sexaginta Saracenorum castella capta (9). Romani Imperatoris mors. Basilius et Constantinus, filii eius infantes, cum matre Theophano imperium suscipiunt (10). Nicephorus victor ex Asia redit, evitatis Iosephi cubicularii insidiis (11), Polyucto patriarcha auctore, praetor Asiae a senatu renunciat (12).]

α'. Ο μὲν δὴ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς Νικηφόρος ἐς τὴν τῶν Α. Μ. 6469
Κρητῶν νῆσον, ἥπερ μοι εἴρηται, ἤδη τὴν Ῥωμαϊκὴν περαιω- Ind. 4
σάμενος δύναμιν, καὶ τῶν Ἰθαγενῶν βερβάρων ἐν τῇ συστάδῃ A. C. 961
μάχῃ τοὺς μὲν παρανάλωμα μαχαίρας ἀπεργασάμενος, τοὺς δὲ I. Rom. 2
Par. 10
5περιλειφθέντας ἀπονητὶ τε καὶ ἀκαρῇ τῷ ἄστει συγκλείσας, αὐ-
τόθι τε διεχείμαζε, καὶ τὸν στρατὸν ὀσημέραι τῷ πολεμῆν ἐξε-
παίδευεν. ἐν τούτῳ δὲ Χαμβδᾶν, ὁ τῶν τῆς Κιλικίας προσολ-
κῶν Ἀγαρηῶν ἀρχηγὸς, ἀνὴρ ἀγλήνους τε καὶ δραστήριος, ἐμ-

1. In hunc modum Romanae militiae magister Nicephorus, copiis in Cre-
tam insulam, ut supra dictum est, traiectis, partim incolentium barbaro-
rum collatis signis deleverat: parte quae superfuerat celeriter parvo nego-
tio in oppidum compulsa, eodem in loco hibernabat, militesque quotidie
ad bellum exercebat. Dum haec geruntur, Chambdan, Saracenorum Cili-
ciae finitimorum princeps, homo acutus et strenuus, rei militaris a puero

Leo Diaconus.

2

- A. M. 6469 *πειρία τε πολέμων ἐκ νεότητος ἀπάντων τῶν ὁμοθῶν ἀδελφίως*
 Ind. 4 *ὑπερτερῶν, ἐπεὶ τὰς Ῥωμαϊκὰς ἤσθετο δυνάμεις ἔκπλου καὶ*
Κάπαρσιν ποιουμένας κατὰ τῶν Κρητῶν, ἔγνω πρὸς αὐτοῦ τὸν και-
ρὸν εἶναι, ἀδεῶς τε τῆς ἀνατολῆς καταδραμεῖν, ὅπόσον ἡ Ῥωμαϊκὴ
διέπει ἀρχή, καὶ τοῦτο λήσασθαι ἀναιμωτῶ, καὶ πλοῦτον συναγα-
5 ραι πλείστον, καὶ κλέος ἀείμνηστον ἀπενέγκασθαι. καὶ δῆτα τὸ
ἀκμαῖον καὶ νεανικὸν τῶν Ἀράβων καὶ Ἀγαρηνῶν συναλίσας, κατὰ
τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας ἐχώρει, πᾶν τὸ παραπίπτον κατεμπιπρῶν
καὶ λείαν τιθέμενος. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ῥωμανός, τὴν ἔφοδον τού-
 D *του αἰσθόμενος καὶ τὴν ὑπαιθρον καὶ βίαιαν καταδρομὴν, Λέον-* 10
 Fol. 276 *ν. τα τὸν Φωκᾶν, ὁμαίμονα τοῦ Νικηφόρου τελοῦντα, καὶ τῶν*
τῆς Εὐρώπης στρατιωτικῶν καταλόγων κατάρχοντα (Δομέστικον
δύσεως Ῥωμαῖοι τὴν τοιαύτην ἀρχὴν ὀνομάζουσι), τῷ Χαμβδᾶν
ἀντίξουν ἐπέμπει· ἄνδρα γενναῖον καὶ νεανικόν, φρενήρη τε δια-
φερόντως, καὶ τὸ ξυνοῖσον ἐν περιστάσεσιν ἐπιφράσασθαι πάν- 15
των, ὧν ἴσμεν, ἐπιβολώτατον· ᾧ θεία τις, ὄμμα, κατὰ τὰς
μάχας συννεμάχει ῥοπή, ἦπαν τὸ ἀντίπαλον καταστρεφομένη καὶ
τιθεῖσα ὑπόσπονδον.

- P. 11 β'. *Πολλῶν γὰρ αὐτῷ συβῆαγόντων πολέμων παρὰ τὸν τῆς*
στρατηγίας καιρὸν, οὐδέποτε τοῦ ἀντικαθισταμένου ἀπῆλθε μειο- 20
νεκτῶν, ἀλλ' αἰεὶ τὸ πλεόν τῆς νίκης ἀποφερόμενος. τῷ τοι καὶ
Σκυθικῆς στρατιᾶς τὸν Ἰστρον περαιοθείσης τὸ κατ' ἐκεῖνο και-
ροῦ (Οὐννος τὸ ἔθνος κατονομάζουσι), ἐπεὶ μὴ οἶός τε ἦν ὁ

8. Ἀράβων] Ἀγάβων cod.

tractatae usu inter populares suos omnes citra controversiam praestans, ubi intellexit Romanas copias maritimam contra Cretenses expeditionem suscepisse, tempus idoneum existimavit ad impune invadendum quicquid in Oriente Romanorum potestate teneretur, idque incruento milite vastandum: inde se et opes plane magnas et gloriam perpetuam reportaturum. Ita florentem ac firmum Arabum et Saracenorum, quem coegerat, exercitum in fines Romanos ducit: obvia quaeque incendit et diripit. Cognita eius incursione atque impetu, aperta vi facto, Romanus Imperator Leonem Phocam Nicephori fratrem, qui copiis Europae praeerat (Domesticum Occidentis Romani hoc officium appellant), adversus Chambdanum misit. Erat Leo vir strenuus, animo forti, prudentia singulari, ad optima pro temporibus consilia invenienda unus omnium, quos quidem novimus, felicissimus; quem divinum aliquod, opinor, in bellis adiuwabatur numen, adversarios illi omnes subiciens, obnoxiosque reddens.

2. Etenim, cum in curriculo imperiorum bella gessisset plurima, nunquam tamen inferior discessit ab hoste, sed victoriam palmas semper consecutus est. Velut cum tunc exercitus Scythicus Istrum traiecisset (Hunos gentem nominant), neque Leo dux aperto Marte decernere cum illo

στρατηγὸς Λέων ἐξ ἀντιπάλου ταύτῃ συμπλέκεσθαι, ὑπεράρι- A. C. 961
 θμον ἐπαγαλλομένης τὸ πλῆθος τῆς φάλαγγος, σπανίζουσαν αὐ- I. Rom. 2
 τὸς καὶ οὐκ ἀξιόμαχον ἔλην στρατιωτῶν ἐπαγόμενος, ἔγνω μὴ ἐς
 προὔπτον κίνδυνον φέρον ἐνσεῖσαι αὐτόν τε καὶ τοὺς συνετομέ-
 5 νους, λαθραίως δὲ μᾶλλον τοῖς Σκύθαις ἐπιπεσεῖν, καὶ τι γεν- B
 ναῖον δοῦσαι καὶ ἀνδρικόν, καὶ δόξαν εὐκλεῦ σφετερίσασθαι.
 ἄρτι γοῦν διὰ τῶν δρυμῶν κρύβδην παραδραμῶν, καὶ τὴν ἔπαν-
 λιν τῶν Οὐννων ἐξ ἀόπτου περιωδήσας, καὶ τὸ πλῆθος ἐς τὸ
 ἀκριβὲς κατασκοπήσας, ἄωρὶ τῶν νυκτῶν τριχῆ διαιρήσας τὴν
 10 φάλαγγα, ἔπηγε τοῖς Σκύθαις, καὶ τοσοῦτον φόνον αἰφνίδιον ἐσ-
 πεσῶν ἐν μικρᾷ καιροῦ ῥοπῇ ἀπειργάσατο, ὡς εὐαριθμῆτους ἐκ
 τοῦ ἀμυθῆτου πλῆθους διαφυγεῖν. τοῦτον τὸν στρατηγὸν Λέον-
 τα Ῥωμανὸς ὁ αὐτοκράτωρ εἰς τὴν Ἀσίαν διεβιβάσατο, εἴ πως
 ἀλλὰ τὰς τε τῶν βαρβάρων ἐπιδρομὰς ἀναστελλεῖ, καὶ τὰς ἀνα-
 15 θην τολμωμένας ἀναχαιτίσοι ἐπαγωγὰς. ὁ δὲ στρατηγὸς, ἐπεὶ C
 τῆς Ἑδρώπης ἀπάρας τὴν Ἀσίαν κατέληφε, καὶ τὸ αὐθαδὲς καὶ
 ἀτέραμνον τοῦ Χαμβδᾶν ἠνωτίζετο, καὶ νεὼς καὶ κόμας πενυρ-
 πολημένας ἑώρα, καὶ φρουρῶν κατασκάφας, ζρημίαν τε τῶν
 κατοίκων καὶ βίαιαν ἀπαγωγὴν, ἔγνω, μὴ ἐς προὔπτον κίνδυνον
 20 ἐπιναῖαι τὴν στρατιάν, μηδὲ τῷ βαρβαρικῷ εἰς τοῦμφανὲς ἀντι-
 παρατάττεσθαι πλῆθει, πολλὰς μὲν ἐπανηρημένῳ νίκας, ταῖς δὲ
 παρ' ἑλλίδα γανυριῶντι τύχαις, μυριανθρώπους τε καὶ ἐς τὸ ἀκρι-
 βὲς καθωπλισμένας ἐπιφερομένῳ τὰς φάλαγγας· καὶ μάλιστα εὐ- D

14. ἀλλατὰς τε cod.

posset, quod acies hostium innumerabili multitudine superbiret, ipse vero exiguam infirmamque militum manum contra duceret, statuit in perspicuum periculum se suosque minime praecipitatum ire, insidiisque potius Scythas adoriri, ut sic praeclaro aliquo ac forti facinore edito gloriam singularem adipisceretur. Ita cum per silvas clam accessisset, consideratis undique ex occulto Hunnorum castris, numeroque accurate perspecto, in tempesta nocte exercitum trifariam partitus Scythas invasit, subitoque incursu tantam puncto temporis caedem fecit, ut ex multo maxima multitudine oppido pauci elaberentur. Hunc Leonem ducem Romanus Augustus in Asiam transmisit, si quo modo barbarorum perniciosas grassationes cohibere posset, et mala, quae impudenter inferre non verebantur, reprimere. Dux, cum ex Europa profectus in Asiam venisset, Chambdanique audeciam ac duritiam auditu acciperet, templa et oppida succensa videret, diruta castella, desolatam incolis regionem, iis violenter in captivitatem abductis, operae pretium duxit, ne in apertum periculum quas ducebat copias prouiceret, neve aperto Marte cum tanta barbarorum multitudine aciem componeret, quae multas iam victorias retulisset, felicitque, quam experta erat praeter expectationem, fortuna superbiret: cum praesertim innumera paucis multitudine hominum probe armatorum confertas turmas

A. M. 6469 ἀριθμητόν τε τὴν στρατιάν καὶ οὐκ ἀξιόχρεων αὐτὸς ἐπαγόμενος,
 Ind. 4 κατεκτηγηυῖάν τε τὰς τῶν Ἀγαρηνῶν εἰημερίας καὶ τὰ καθ' ἑκά-
 Fol. 277 γ. στήν τροπαία· κατεληφέναι δὲ μᾶλλον τὰ ἐπικαιρότατα καὶ
 κρημνώδη τῶν χώρων καὶ προλοχίλειν κατὰ ταῦτα, καὶ τὰς διεξ-
 ὁδους ὑποτηρεῖν· ὑπαντιάζειν τε τοῖς βαρβάροις ἐν τοῖς ἐπισφα- 5
 λέσι καὶ ἀμφιταλάντοις τῶν ἀταρπιτῶν, καὶ καρτερῶς ἀγωνί-
 σθαι, ὀπηνίκα καὶ διοδεύουεν.

γ'. Οὕτω δὴ γνωσιμαχήσαντι καὶ βουλευσαμένῳ τῷ στρα-
 τηγῷ Λέοντι ἐπῆλθε, καὶ λόγοις ὑπαλεῖψαι τὴν στρατιάν καὶ
 P. 12 παραινέσεσιν ἐπιρρώσαι, κατὰ τῶν βαρβάρων ἦνίκα δέοι χωρεῖν, 10
 καὶ θαρσάλευτέραν ἐργάσασθαι πρὸς τὸν πόλεμον. Διαναστὰς
 οὖν ἐπὶ τοῦ πλήθους καὶ μικρὸν ἐπισχῶν, τοιαύτην εἰσηγείτο πα-
 ραίψειν· „Ἄπαν μὲν τὸ καθ' ἡμᾶς στίφος εἰδὼς ἄριστον, ὃ συ-
 στρατιῶται, αὐτουργόν τε τὰ πολέμια, καὶ τακτικῆς ἐμπειρίας
 ὑπόπλεον, ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ὁ κοινὸς ἀμφοτέρων δεσπότης καὶ βα- 15
 σιλὲς, κάμνουσαν ἤδη καὶ ἐπὶ γόνυ κεκλιμένην ταῖς τοῦ Χαμ-
 βδᾶν καταδρομαῖς τε καὶ προνομαῖς, ἐμοὶ τὴν τῆς ἡγεμονίας ἐγ-
 χειρίσας ἀρχὴν, διεβίβασε. παραινῶ τοίνυν καὶ συμβουλεύω,
 οὐχ ὅπως γενναίως ἀντιτάξοισθε τοῖς ἐχθροῖς (οἶμαι γὰρ μὴ δεῖ-
 Βσθαι λόγων ἡμᾶς ἐναγόντων ἐς εὐτολμίαν, οἷς ἐξ ἀπαλῶν ἀνδρῶν 20
 μετὰ τόλμης ἐξήσκηται)· ἀλλ' ὡς ἂν ἄριστα βουλευσάμενοι κα-
 τωγωνίσοισθε τὸν ἐχθρόν. πόλεμος γὰρ οὐ τοσοῦτον ἐξ ἀντιπά-
 λων κατορθοῦσθαι ῥοπῆς εἴωθεν, ὅσον εὐβουλίας προνοίας καὶ
 τροπαίων ἐπαγωγῆς ῥαδιουργουμένη κατὰ καιρόν. τὴν μὲν οὖν

5. ἀταρπιτῶν cod. 8. γνωσιμαχήσαντι cod.

inferret; ipse exiguam infirmamque manum ductaret, Saracenorum faustis adeo successibusavidam, iisque tropaeis, quae quotidie erigebant: sed ut potius opportunissima praeruptaque loca occuparet, inque locatis insidiis hinc inde transeantibus hostes observaret, atque illis in lubricis ancipitibusque viarum angustiis occurrens, in transitu fortiter cum eis dimicaret.

3. Sic animo attento deliberanti Leoni duci in mentem venit, verbis quoque exacuere exercitum, eumque exhortationibus firmare, quando ex re foret adversus barbaros signa movere, et alacriorem ad bellum reddere. Ita in concionem ascendens, cum paulisper siluisset, cohortationem eiusmodi instituit: „Omnes legiones vestras, commilitones, communis noster Dominus et Imperator, quod firmas, nec virtute in bellis minus quam usu in re militari praeditas esse sciret, in Asiam Chamdani incursionibus populationibusque defessam iam atque ruentem, summa imperii mihi tradita, transmisit. Quamobrem hortor et suadeo, non ut fortiter rem geratis contra adversarios (neque enim cohortatione vos puto indigere, qui virtutem et audaciam a puero praestitistis), sed ut quam praeditissimo consilio hostem expugnetis. Nam non tantum violento impetu bellum solet provehi, quantum iudicii prudentia et victoriis per calliditatem opportune partis. Co-

παράταξιν τῶν ἐχθρῶν ἵστε σαφῶς, ὅση δια τῶν τῆδε πεδίων A. C. 961
ἐκκέχθαι, ὡς πολλή τέ ἐστι καὶ ἀριθμὸν ὑπερβαίνουσα· τὴν δὲ I. Rom. 2
καθ' ἡμᾶς στρατιῶν γενναίαν μὲν καὶ νεανικὴν τῆ τε βῶμῃ καὶ
τοῖς φρονήμασι καὶ αὐτὸς εἶναι φημι· πλήθει δὲ καὶ ταῖς φάλαγ-
5 ξιν οὐκ ἂν φαίη τις ἀξιόμαχον. δεῖ οὖν Ῥωμαίους ὄντας μεμη- C
χανῆσθαι τε καὶ βεβουλεῦσθαι δεόντως, ἐν τοῖς ἀπύροις ἐξευρί-
σκειν τὰ πρόσφορα, αἰρεῖσθαι τε πρὸ τῶν δεινῶν τὰ συμφέρον-
τα. μὴ οὖν ἀλογίστῳ φορῇ καὶ παραβόλοις τολμήμασιν εἰς
προὔπτον αὐτομολήσωμεν ὄλεθρον. τόλμα γὰρ ἀχαλίνωτος ἐς
10 κίνδυνον εἴωθε συνωθεῖν, ἣ δὲ μετὰ λογισμοῦ μέλλησις διασώ-
ζειν οἶδε τοὺς κεχημένους αὐτῇ."

δ'. „Παραινῶ τοιγαροῦν, ἄνδρες, μὴ διακινδυνεύειν πρὸς
τοὺς βαρβάρους ἐπὶ τόπων τῶν πεδυνῶν ἀκαθάρτοις ὁρμήμα-
σιν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐρυμνῶν ἐλλοχῶντας τουτωνὶ χωρίων τὴν ἐκεί-
15 νων ὑπομένειν ἄφιξιν καὶ διάβασιν· τηλικαῦτα δὲ τούτοις ἐρῶ- D
μενέστερον ἐπιτίθεσθαι καὶ γενναίως ἀντικαθίστασθαι. ταύτῃ Fol. 277 v.
γὰρ οἶμαι (σὺν Θεῷ φάναι) κρατήσῃν τε τῶν ἐχθρῶν, καὶ τὴν
λείαν ἄπασαν τῶν ὁμοφύλων πρὸς ἡμᾶς ἀνασώσασθαι. τῷ γὰρ
ἀπροσδοκῆτῳ τῶν ἐπιδρομῶν δουλοῦσθαι εἴωθε τὰ πολέμια, καὶ
20 ταῖς αἰφνυδίαις ὑπέξελάσσει τὰ ὑπέρανχα καὶ ἀλαζονικὰ πέφυκε
φρονήματα θραύεσθαι. τὴν τε οὖν ἡλικιωτὴν ἀρετὴν διατηροῦν-
τες καὶ τὴν σύντροφον πρὸς τοὺς ἀγῶνας εὐγένειαν, τοῖς ἐναν-
τίοις ὑπαντιάζετε, ὅτε σημήνω ταῖς σάλπιγξι." τοιαύτην μὲν ὁ P. 13
στρατηγὸς τὴν παραίνεσιν ἐξηγήσατο· ὁ δὲ στρατὸς ἠλάλαξέ τε

pias hostium per hos campos effusas probe nostis tot esse ut numerum su-
perent: exercitum nostrum intrepidum et alacrem virtute animoque esse
vel ipse fateor: multitudine catervisque militum firmissimum ad pugnam ne-
mo facile dixerit. Proinde debemus, quandoquidem Romani sumus, acu-
men consiliumque debitum adhibere, quemadmodum in loco difficili consti-
tuti convenientia inveniamus, utiliaque potius quam exitiosa consilia capia-
mus. Ne igitur inconsiderato impetu ausisque temerariis in apertam rui-
mus perniciem. Nam effrenata audacia in periculum solet conicere, cun-
ctatio cum iudicio coniuncta servare potest illos qui ea utuntur."

4. „Quare vos hortor, commilitones, ne locis campestribus in discrim-
ina vos adversus barbaros intemperatis incursionibus offeratis, verum ut,
in regionibus natura munitis illis insidiantes, eorum praestolemini adven-
tum ac transitum: tunc autem ut fortiter eos adorti acriter rem geratis.
Sic enim opinor (paece numinis dixerim), nos et superaturos hostes, et
praedam omnem popularibus nostris ereptam recepturos. Habent enim hoc
adversarii, ut improvisis percellantur incursibus, utque aggressionibus re-
pentinis elati atque impotentes animi eorum frangantur. Ita iuvenilem vir-
tutem servantes, et assuetam in praeliis generositatem, adversariis occur-
rite, ubi tabis signum dederō." Hac habita oratione a duce, exercitus

A. M. 6469 καὶ ἐπεκρότησε, καὶ ὡς τὰ κράτιστα ὑποθεμένῳ ἢ ἂν ἤγοιτο
 Ind. 4 ἔπεσθαι προθύμως ἦν. ἐνέδραις οὖν διειλήφει τὴν ὁδὸν, ἀπο-
 τόμους τὰς ἀκρωφείας προβαλλομένην, κρημνώδεις τε καὶ σφραγ-
 γώδεις ὡς τὰ πολλὰ, τὰς ὑψωφείας δὲ βαραθρώδεις τε καὶ ἄμφι-
 λαφεῖς πρέμωνν τε καὶ παντοδαπῶν ἰδέαις φυτῶν. ταύτῃ προ- 5
 λοχίας ὁ στρατηγὸς καθήστο, τὴν τῶν βαρβάρων προσημένων
 ἐπήλυσιν. ὁ δὲ Χαμβδᾶν, τῷ τε πλήθει τῶν ἐφεπομένων καὶ
 ταῖς φάλαγξι σοβαρευόμενος καὶ γαυρούμενος, τῇ τε τῶν λαφύ-
 Βρων πλησμονῇ καὶ τῇ τῶν αἰχμαλώτων ἀπαγωγῇ ἐπαιρόμενός τε
 καὶ βρενθόμενος, πολλὰς κατὰ θάτερα τὰς ἐπιξέλασεις ἐποιεῖτο, 10
 ἐφ' ἵππου θηλείας καὶ μέγεθος καὶ δρόμον ὑπερφουοῦς ἐποχοῦμε-
 νος, καὶ τῆς στρατιᾶς πῃ μὲν οὐραγῶν, πῃ δὲ προοδεύων, καὶ
 τὸ δόρυ σείων, καὶ ταῖς αὔραις μεθίεις, εἴτ' αὐθις μεθέλκων
 πρὸς ἑαυτὸν κραδαινόμενον. ἐπεὶ δὲ τὴν ἰσπῆλατον ὁδὸν διελ-
 θῶν ταῖς δυσχωφείαις προσέβαλλε, καὶ τοῖς στενωτάτοις καὶ ἀνω- 15
 μάλοις συνειληθέντες τῶν τόπων οἱ βάρβαροι τὴν φάλαγγα διελύ-
 σαντο, καὶ ὡς πῃ ἐνὸν ἦν ἐκάστω, κατὰ κρημνώδη διήεσαν,
 τρηκαῦτα ταῖς σάλπιγξι τὸ ἐνυάλιον ὑποσημήνας ὁ στρατηγὸς
 C καὶ τῶν λόχων διαναστήσας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐπηγνίαζε τοῖς
 βαρβάρους.

20

ε'. Καὶ πάντες ἐπὶ τῶν ξιφῶν εἶχον τὰς δεξιὰς, καὶ ταῦτα
 σπασάμενοι ἐπιστροφάδην ἔκεινον τὸ ἀντίπαλον κεκμηκὸς τῇ
 ὁδοιορίᾳ, ἀκμήτες αὐτοὶ τούτῳ πελάζοντες. καὶ κῦν καὶ αὐ-
 τὸς ὁ Χαμβδᾶν ἦλθ μικροῦ πρὸς τῶν Ῥωμαίων δορυάλωτος· εἰ

2. προθύμως. Sic cod. 22. σπασάμενος cod. 23. ἀκμήταις cod.

clamore plausuque sublato paratus erat eum, ut optima suadentem, sequi
 quacunq̄e duceret. Proinde insidiis iter cingit, quod cum cacumina prae-
 rupta, ardua et cavernosa sane protendebat, tum dorsa montium voragi-
 nosa, silvis et cuiusque modi stirpibus opacata. Ibi insidiis ante positis
 praetor consederat, barbarorum exspectans adventum. Chambdan, sub-
 sequentium multitudine catervisque fretus et insolens, neque minus elatus
 atque superbus ob praedae copiam quam ob abstractionem captivorum,
 frequenter utroque procurrebat, vectus equa tum magnitudine tum perni-
 citate singulari, modo claudens modo antecedens agmen, lanceam vibrans,
 ac nunc permittens auris, nunc rursus crispatam ad se recipiens. Ubi ve-
 ro emensa equitabili via ad fanes appropinquaverat, angustisque et aspe-
 ris locis conclusi barbari acie soluta ut quisque poterat per crepidines ni-
 tebantur, tum dux, signo tubis dato, excitatis circa sese insidiis, obviam
 se barbaris obtulit.

5. Ita cuncti, gladios dstrictos in manus sumentes, hostes itinere
 defatigatos strenue ceciderunt, cum ipsi integri ad illos accessissent.
 Neque multum abfuit quia ipse Chambdan a Romanis caperetur: nisi, ut

μη, τὴν ἄλλως ἀγγίνους ὢν κὰν τοῖς ἀπόροις ὄξυς ἐννοῆσαι τὰ A. C. 961
 δέοντα, τὸν δὲ ἐπεφέρετο ἄργυρον καὶ χρυσὸν χύδην ἐπὶ τῆς I. Rom. 2
 ἀταρπιτοῦ διασπείρειν προσέταξεν· ᾧ καὶ περισπάσας τὴν τῶν
 Ῥωμαίων ὀρμὴν, ἀσχοληθέντων τῇ τοῦ χρυσοῦ συλλογῇ, μετ'
 5 ὀλίγων ὑπασιπιστῶν μόγις τὸν τοιοῦτον διαπέφυγε κίνδυνον. λέ- D
 γεται δὲ τοσοῦτον αὐτουρηθῆναι φόνον τοῦ βαρβαρικοῦ πλή-
 θους πρὸς τῶν Ῥωμαίων κατὰ τουτοῖν τὸν πόλεμον, ὡς πολλα- Fol. 278 r.
 χοῦ τῶν χώρων ἐκείνων σωρείας ἀνθρωπιῶν ὄστων ὄρασθαι μέ-
 χρι καὶ νῦν. ἐπεὶ δὲ τοιοῦτοις τροπαίοις καὶ στρατηγήμασι τὴν
 10 πολυάνθρωπον πληθὺν τῶν βαρβάρων ὁ στρατηγὸς ἠγωνίσαστο
 καὶ δίκρθηρε, καὶ τὸ ὑψαύχενον τοῦ Χαμβδῶν καὶ τετυφωμένον
 εἰς ἀγεννῆ καὶ ἄνανδρον δειλίαν καὶ φρυγιδίαν κατέσπασε καὶ
 συνέκλεισε, τοὺς ἀμφ' αὐτὸν συναγροχῶς καὶ τὴν λείαν ἐπισυνά-
 ξας, ὅση τε ἦν βαρβαρική, καὶ ὀπόση Ῥωμαϊκῇ ἐκ τῆς προνο- P. 14
 15 μῆς τοῖς βαρβάροις συνήθροιστο, ταύτης τὸ πλεῖστον τῇ στρα-
 τῇ διένειμε· καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἐφοδιάσας ἐπὶ τὰ σφῶν ἦθη
 ἀποτρέχειν ἐξέπεμπε· τοὺς δὲ τῷ πολέμῳ ληφθέντας πέδας
 ἀσφαλισάμενος τῶν Ἀγαρηνῶν, ἐπαιώνιζεν ἐπινίκια, καὶ τῇ προ-
 νοίᾳ τὰς εὐχαριστηρίους ἐσπένδeto προσευχὰς, καὶ πρὸς τὴν αὐ-
 20 τοκράτορα δυναστείαν ἠπέλεγτο, θριαμβεύσων εἰς τὸ Βυζάντιον.
 ὁ δὲ στρατὸς ἐν κρότοις εἶχε τὸν στρατηγὸν, ἀγάμενοι τοῦτον
 ὡς τὸ εἰκὸς, καὶ ἄνδρα ἐπιφημιλλῶντες, ὅλον μὴ φέρειν ἄλλον τὴν
 τότε γενεάν, καὶ τῆς εὐτυχίας αὐτὸν ἐξεδειλάζον, κατὰ ῥοῦν αὐ- B
 τῷ προχωροῦντα τὰ τῶν πολέμων ὀρῶντες ὡς μάλιστα. ὁ δὲ

10. ὁ στρατηγόνισατο cod. Lego κατηγωνίσαστο. vid. 14. B.

erat alias acutus et promptus ad recta consilia in difficultatibus invenien-
 da, argentum et aurum, quod secum portaverat, temere per viam spargi
 iussisset: qua re Romanorum in colligendo auro occupatorum distracto im-
 petu, cum paucis protectoribus periculum effugit. Tanta autem dicitur
 hoc praelio barbarae multitudinis facta esse clades, ut per agros illos acer-
 vi ossium humanorum ad hunc usque diem conspiciantur. Dux, huiusmo-
 di victoriis ac stratagematis ingenti barbarorum multitudine debellata ac
 deleta, postquam arrogantem iactationem Chambdani in ignobilem atque
 ignavam timiditatem fugamque convertisset compulissetque, suis unum in
 locum congregatis, convecta tum barbarica tum etiam Romana praeda,
 quam in populatione barbari collegerant, eius maiorem partem exercitui
 distribuit: captivos viatico donatos ad suam quemque domum reverti iussit:
 deinde Saracenis, quos hoc bello captivos fecerat, in vincula coniectis,
 conclamata victoria, gratulatione rei bene gestae providentiae facta, ad
 Imperatoris anmen ire contendit, Constantinopoli triumphaturus. At mi-
 lites ducem plausu efferebant, admirantes haud immerito, et virum praedican-
 tes, qualem neminem alium tulisset ea aetas: neque minus a felicitate eum ce-
 lebrabant, cum viderent, ex sententia in bellis illi uni omnia procedere. Ipse ut

- A. M. 6469 κατειληφώς τὸ Βυζάντιον, ἐπεί μετὰ πλείστης ὄτι λείας καὶ μω-
 lod. 4 ρίων δορυαλώτων Ἀγαρηῶν εἰσῆι, ὑπεδέχθη τε ὑπὸ τοῦ αὐτο-
 κράτορος Ῥωμανοῦ φιλοτιμῶς, καὶ τοῦ θεάτρον θριαμβεύσας,
 τῷ πλήθει τῶν ἀνδραπόδων καὶ τῶν λαφύρων τοὺς θεωμένους
 ἐξέπληξεν· ἀμοιβάς τε καὶ τιμὰς, ἀναλογούσας τοῖς πόνοις, πα- 5
 ρὰ τοῦ κράτους ἀπέληφεν. ἀλλ' οὕτω μὲν ὁ στρατηγὸς Λέων
 τὴν Ἀσίαν ἔσωσε, καταγωνισάμενος τὸν Χαμβδᾶν, φηγάδα τε
 καὶ ἀλήτην ἀπεργασάμενος.
- C ε'. Νικηφόρος δὲ ὁ Φωκᾶς, ὁ τοῦ ῥηθέντος Λέοντος σύν-
 αιμος (δεῖ γὰρ ἀνακεφαλαιωσάμενοι τὸν λόγον καθ' εἰρμὸν πρό- 10
 σω τῆς ἱστορίας χωρεῖν), ὡς τῇ τῶν Κρητῶν πελάσας ἐκεῖ διε-
 χεῖμαζε, καὶ τὸν τε στρατὸν τὰ πολεμικὰ διεγύμναζε, καὶ τὰς
 ἐλεπτοίαις ἐτεκταίνετο, ἐπέπερ κατὰ νοῦν αὐτῷ πάντα προδκε-
 χωρήκει, ἄρτι τοῦ ἥρος ἐκ τῆς χειμερινῆς τροπῆς ἠρέμα προκύ-
 πτοντος, τὸν περὶ αὐτὸν καθοπλίσας στρατὸν καὶ εἰς βυθῶν 15
 παραταξάμενος φάλαγγα, τὰς τε σάλπιγγας ἐπαυλήσας καὶ τὰ
 τύμπανα παταγῆσας κατὰ τοῦ ἄστεος ἤλαυνεν. ἐν ᾧ δὲ ὁ στρα-
 τηγὸς τὴν Ἴλην κατὰ μέτωπον ἐκρατόνετο, καὶ εἰς πλασίον τὰς
 D δυνάμεις συνέταττε, γύναιον ἑταιρικὸν, ἀκκιζόμενόν τε καὶ θρυ-
 πτόμενον, ἰταμὸν ἐπεικῶς τυγχάνον καὶ ἀναιδές, τῶν προμα- 20
 χείνων προκίπτον, γοητείας ἐποιεῖτό τινας καὶ ἐπωδᾶς. λέγεται
 γὰρ κατόχους εἶναι Κρητᾶς μαντείας καὶ βωμολοχίας καὶ πλά-
 Fol. 278 v. ναις, πρὸς τῶν Μανιχαίων καὶ τοῦ Μωάμεθ παρεληφῶτας ἀνέ-

9. σύναιμος. Ea vox in codice omissa, recenti manu superscripta est.
 Paulo post auctor vel librarius scribere debuisset ἀνακεφαλαιωσάμενον
 aut ἀνακεφαλαιωσαμένους. 19. ἠτεργήκον cod..

Constantinopolim venit, cum praeda quamplurima et captivis Saracenis per-
 multis ingressus, a Romano Imperatore magnifice receptus est, perque Circum
 triumpho acto, captivorum ac spoliolorum copia in stuporem spectantes rapuit,
 praemiis subinde et honoribus pro laborum magnitudine a principe acceptis.
 Leo dux, fuso, fugato, exagitato Chambdano, hunc in modum Asiam servavit.

6. Nicephorus autem Phocas, Leonis, de quo diximus, frater (oportet enim repetita narratione in serie historiarum procedere), cum admotis
 ad Cretensem urbem castris illic hiberna duceret, ac exercitum militari-
 bus studiis exercebat, obsidionalesque machinas fabricaret, cum omnia illi
 ex sententia cessissent, verna paulatim tempestate ex hiberna mutante ac
 apparente, armato qui praesto erat exercitu, inque altam phalangem in-
 structa acie, clangentibus tubis, tympanisque perstreptantibus, contra op-
 pidum proficiscitur. Dum vero dux turmas a fronte firmat, et in agmen
 quadratum copias constituit, impudica quaedam, procax, fastidiosa mu-
 liercula, petulans admodum ac proterva, a propugnaculis prospiciens, prae-
 stigtias quasdam et incantamenta peregit. Ferunt enim Cretenses vatici-
 nationibus, fraudibus impiis et erroribus addictos esse, harumque rerum
 scientiam a Manichaeis et a Moamethe antiquitus accepisse. Neque hac sola

καθεν. οὐ ταύτη δὲ μόνον τὸ ἱταμὸν ἐκείνο γύναιον τὸ ἀναιδὲς A. C. 961
καὶ ἀκόλαστον ἐπεδείκνυτο· ἀλλὰ καὶ, τὸν χιτωνίσκον παρὰ τὸ I. Rom. 2.
μέτριον ἀνασευρυκὸς καὶ ἀπογυμνοῦν τὰ μέρη τοῦ σώματος, ἐς
τὸν στρατηγὸν ἐπίσκωπτεν ἐπαρώμενον. καὶ δὴ τις τῶν εὐστό-
5 ὄνων τοξοτῶν, τὴν νευρὰν ἐντεινόμενος, βύλλει τὸ ἀκόλαστον γύ- P. 15
ναιον, καὶ χαμαιῤῥίφες τῶν πύργων κατήνεγκε, διαβρῦσεν αὐτί-
κα, καὶ τὸ ψυχιδιον ἀποφυσήσαν, καὶ τίσιν τῆς ἕβρεως τὸν οὐ-
κτρὸν ἐπισπασάμενον ὄλεθρον. ἄρτι δὲ τῆς μάχης καρτερᾶς ἀναβ-
ῤῥηπισθείσης, χρόνον μὲν τινα ἀντεῖχον οἱ Κρηῖτες, ἐκ τῶν τευχῶν
10 ἐκθύμως ἀγωνιζόμενοι, καὶ πολλοὺς τῶν Ῥωμαίων τιτρώσκοντες.

ζ. Ὁ δὲ στρατηγὸς, τοῦτο καταμαθὼν, τὰς ἀφειρητοὺς
ῤῥῆτιον παρήγαγε μηχανὰς, καὶ βύλλειν τοὺς βαρβάρους ἐκέλευε. B
καὶ πρὸς τούτοις τοῖς τείχεσι προσεπέλασε τὴν ἐλέπολιν· κριδὸν
Ῥωμαῖοι τὸ τεχνούργημα ὀνομάζουσι, τῷ δίκην κριοῦ προτομῆς
15 τὸν σίδηρον ἀπεικάεσθαι, ὃς ἐνηρμοσμένος ὢν τῇ δοκῷ παῖε
τὸν δόμον τοῦ ἕστεος. τῶν δὲ πετροβόλων βάρη θάμινά τῶν λί-
θων ἐπαφιέντων, εὐπετῶς οἱ βάρβαροι ἀνεστέλλοντο· καὶ τοῦ
κριοῦ τοῖς τείχεσιν ἐγχοιμφθέντος καὶ κραταιῶς ταῦτα τύπτοντος,
ἄνδρες ὑποδύντες τὴν ταφροῖαν συχνοί, λιθοτόμα ὄργανα φέρον-
20 τες, καὶ ἀνορύττειν ἐκείθεν ἀρξάμενοι, ἐξεκόλαπτον ἡρέμα, καὶ
τὴν λίθον διέκοπτον, ἵνα τοῦ τείχους ἢ βύσις ἡρήρειστο. παρὰ
τυχὸν δὲ ψαμμῶδες ταύτῃ τὸ μέρος ἢ λίθος λαχοῦσα ἐπεῖκε τε C
καὶ ἐνεδίδου ὡς μάλιστα. ὁ δὲ κριδὸς τύπτων οὐκ ἀνίη τὸ ξρομα,
καὶ κατὰ μικρὸν διασπῶν τὴν οἰκοδομίαν, ἐς τὸ ἀκριβὲς συμπε-

15. *καὶ cod.*

re petulans muliercula protervitatem atque audaciam manifestam reddidit:
verum, sublata quoque plus quam postulabat tunica nudatoque cor-
pore, in ducem dicteria et execrationes iecit. Tum vero sagittariorum pe-
ritorum aliquis intento arcu importunam mulierem confixam de turribus in
terram deiecit, ut, e vestigio disrupta, efflata anima poenam insolentiae
acerbo interitu consequeretur. Iam vero acri pugna conserta, restiterunt
per tempus aliquod Cretenses, strenuo fortique animo ex muris dimican-
tes, ac Romanorum non paucos vulnerantes.

7. Qua re perspecta, praetor petraras celeriter adduxit, barbaros
lapidibus peti iussit. Ad haec muris admovit helepolim: arietem hoc inven-
tum Romani vocant, propterea quod ferrum, quod trabi praefixum oppidi
moenia pulsant, ad capitis arietini formam effictum est. Petrariis crebra
saxorum pondera rotantibus, parvo negotio barbari repressi sunt. Inte-
rim, ariete muris insinuato, maioreque impetu eos quatiente, viri non
pauci, lapidarum instrumenta gerentes, fossam ingressi sunt: inde suffo-
dere orsi exscindebant paulatim dirimebantque lapides, quibus muri fun-
damenta nitabantur. Casu autem accidit ut lapis, propterea quod erat il-
la ex parte arenosior, facillime cederet locumque daret. Neque aries in-
termisit interea pulsare munitionem, murique contextum, quantumvis den-

- A. M. 6469 *πιλημένην οὔσαν καὶ δυσαιόσπαστον. ἐπεὶ δὲ τὰ γεῖσα, ἦπερ*
Ind. 4 *διώρυκτον οἱ ἐπὶ τοῦτο ταχθέντες, ἐκκρεμῆ καὶ ὑπόκενα, ὡς τὸ*
εἰκός, ἐχειργάσαντο, ὀρθοστάδην ζύλοις ὑπήρειδον, ὕλην τε τα-
χυδαῆ καὶ αἶον συνήσαντες καὶ πῦρ ἐνιέντες, τῆς διώρυχος
ὑπέξεσαν. τῆς δὲ φλογὸς ἀναφθείσης καὶ τῶν στηριγματίων ἀν-
5 *θρακωθέντων, δύο πύργοι ὁμοῦ τῷ διαμέσῳ τούτων δομήματι*
τοῦ τείχους ἔξαικινάως ἀποθραύοντες, ὑψιζανόν τε, καὶ ὑπὸ
10 *Ἰσθμίου, καὶ πρὸς τοῦδαφος κατεφέροντο. οἱ δὲ Κρήτες, τῷ*
καινῷ τοῦ ὀράματος θαμβηθέντες, ἐπ' ὀλίγον χρόνον τὴν μάχην
ἔξέκλιναν, τῷ τεραστῷ καταπλαγέντες τοῦ πράγματος. εἴτ' αὖ-
15 *θις τὸν τῆς αἰχμαλωσίας καὶ δουλείας ὑπολογισάμενοι κίνδυνον,*
εἰς ἀρράγῃ παράταξιν συνηθρολίζοντο, καὶ διὰ τῶν κατεριπωθέν-
των τειχῶν τὴν Ῥωμιαῖκὴν διαβαίνουσαν φάλαγγα ἐρῶμενέστατα
ὑπέδελοντο, δαιμονίως τε διηγωνίζοντο, περὶ ψυχὴν κινδυνεύον-
20 *23. ἄρτι δὲ πολλῶν ἀναιρεθέντων, ἐπεὶ πρὸς τοσαύτην ἀναν-*
ταγώνιστον ῥοπὴν οὐχ οἶοί τε ἦσαν ἀντικαθίστασθαι (ἐπέβρι-
σαν γὰρ αἱ δυνάμεις κατόπιν, καὶ ὠθισμὸς ἀνυπόστατος ἦν),
P. 16 *εἰς φυγὴν τρέπονται, χωροῦντες διὰ τῶν στενωπῶν Ῥωμαῖοι*
δὲ ἐρεπόμενοι τούτους ἀνήρουν ἀνηλεῶς. οἱ δὲ περιλειφθέν-
τες καὶ ὄσους οὐκ ἔφθθη ἐκθερίζειν ὁ πόλεμος, τὰ ὄπλα ῥίψαντες
εἰς ἰκετεῖαν ἐτρέποντο. ὅπερ ὁ στρατηγὸς θεασάμενος, τὸν ἵπ-
πον κεντρίσας καὶ τὸν δρόμον ἐπιταχύνας, εἰσῆλανέ τε καὶ τῶν
στρατιωτῶν τὴν ὁρμὴν ἀνετείχιζε, μὴ κτείνειν ἀναπειθῶν τοὺς

1. ταγεῖσα cod. uno verbo. 6. διαμέσων cod. 14. Fort. ψυχῆς.
 23. Fort. ἀνεταίχιζε.

sum ac coagmentatum, paulatim distrahere. Fastigia muri cum submissi fossores pendula atque concava, id quod necesse erat accidere, reddidissent, lignis erectis suffulserunt, materiaque facile flagranti atque arida ingesta, ubi ignem subdiderant, cuniculo excesserunt. Flamma excitata cum fulcimenta absumerentur, turres duae cum muro intermedio repente divisae subsederunt, ruinae editae in terram delatae sunt. Cretenses, novitate spectaculi stupefacti, parumper pugnam declinaverunt, prodigii immanitate attoniti. Tum rursus captivitatis periculum ac servitutis animo recolentes, constipato agmine aciem coegerunt, perque murorum rudera Romanorum phalangem pervadentem fortissime excipientes, maioribus quam pro humana virtute animis in vitae discrimine dimicant. Tandem multis caesis, cum contra tam vehementem impetum diutius resistere non possent (ingruebat enim vis a tergo, impressione prorsus intolerabili), in fugam conversi in angiportus se deiecerunt: Romani vero insecuti dire eos trucidabant. Tum qui hactenus superstites erant, ac quotquot bellum non demersuerat, proiectis armis ad preces confugerunt. Qua re visa, praetor, calcaribus equo subditis, concitato cursu oppidum intrat et militum impetum inhibuit: non esse trucidandos suadens, qui arma abiicissent, nec in

τὰ δπλα ῥήσαντας ἀνδρας, μηδὲ κατὰ ψιλῶν καὶ ἀόπλων ὀμῶς A. C. 961
καὶ ἀπανθρωπῶς χωρεῖν, ἀπανθρωπίας λέγων εἶναι, τὸ ἐπιέξαν L. Rom. 2
καὶ γεγονὸς ὑποχείριον διαφθεῖρειν ἤδη καὶ ἀποκτινύνει ὡσπερὶ
πολέμιον. τούτοις τοῖς λόγοις μόλις ἐπέσχευεν ὁ στρατηγὸς τῆς B
5 στρατιᾶς τὴν μισαιφόνον ὁρμήν.

ἦ. Ἐπεὶ δὲ κατὰ κράτος ἦλω ἡ πόλις, τὰ πρωτόλεια ὑφε-
λῶν ὁ στρατηγός, καὶ τὸ ἀκμαῖον τῶν αἰχμαλώτων ἀνδραποδι-
σάμενος, διεληφώς τε ταῦτα καὶ εἰς ὃν ἐμέλλε κατέγειν θρίαμ-
βον διατηρήσας ὡς μάλιστα, τὰ λοιπὰ τοῖς στρατιώταις προνο-
10 μεύειν προτέθεικεν. οἱ δὲ διὰ τῶν δωμάτων χωροῦντες πολλὰς καὶ
πολυτελεῖς ἔκαρπούντο τὰς ὠφελείας. πλείστον γὰρ καὶ ἀνεξάν-
τλητον τῶν Κρητῶν λέγεται πόλιν ἔνδον τὸν ὄλβον παρακατέχειν,
ἐπὶ συγγὸν οὐχ ἥμισυ εὐημερήσασαν, εὐμενοῦς τε καὶ μελιχλίου C
πειραθεῖσαν τῆς τύχης, καὶ μηδὲν τι τῶν ἀπενκταλῶν καθυπο-
15 μείναςαν, ἢ ἡ παλίντροπος τῶν χρόνων φορὰ ὡσανεὶ τινὰς κῆρας
ἐπικυλίνδειν εἴωθε· μάλιστα δὲ πειρατικαῖς καὶ ληστρικοῖς κεχη-
μένην ἐκπλεύσεισι, τῶν γαιῶν ἀμφοτέρων ληίσασθαι τὰ παράκτια,
καὶ τῶν τοιούτων ἐπιτηδευμάτων ἀποθησαυρίσαι πλοῦτον ἀμύ-
θητον. ἀλλὰ τοῦτον μὲν τὸν τρόπον ἦλω τὸ ἄστυ καὶ πρὸς τῶν
20 Ῥωμαϊκῶν ἐλήφθη χειρῶν. ἐπεὶ δὲ τὰ ἔνδον ἐκκεκόμεστο ἅπαντα,
τὸν περίβολον ὁ Νικηφόρος κατασκάπτειν διακελεύεται· τοῦ δὲ
πολλαχῆ κατεριπωθέντος, ἐπὶ τὴν χώραν αὐθις ἀπῆγε τὴν δύνα-
μιν. ἀνδραποδισάμενός τε ταύτην καὶ ληϊσάμενος, καὶ τὸ ἀντί- D
ξουν ἅπαν ἀναιμιωτὲ παραστησάμενος, ἐπὶ τινὰ λόφον ὑψηλὸν

12. τῶν. Leg. τὴν εἶνε τὴν τῶν. 19. εἶλο τό cod.

nodos ac inermes crudeliter et sine humanitate irruendum: „inhumanitatis
esse” aiebat, „eos qui cedant et se subiiciant, non secus atque hostes per-
dere et obtruncare.” His verbis aegre dux crudelem impetum exercitus in-
hibuit ac sedavit.

8. Oppido vi expugnato, praetor subtractas manubiarum primitias
captivosque valentiores in servitutem redactus seposuit, ad triumphumque,
quem ducturus erat, diligenter reservavit: reliqua militibus diripienda pro-
posuit. Illi per domos effusi praedam plurimam et magnificam fecerunt.
Fertur enim Cretensium oppidum opes ingentes atque inexhaustas conti-
nuisse: propterea quod diu non parum felix, propitiam facilemque exper-
tum fortunam, calamitatum nullam pertulisset, quas mutabilis temporum
cursus tanquam aliquot pestes infligere solet: tum maxime, quod piraticis
excursionibus et latrocinii usum, utriusque continentis populando littora,
ejusmodi artibus divitias ineffabiles coaccervasset. In hunc modum oppidum
expugnatum Romanorumque manibus captum est. Evecta post haec omni
supellectile, murorum ambitum perfodi atque dimiici Nicephorus inasit:
quo multis in locis destructo, in agrum rursus educit copias. Quem popu-
latus, hominibus in servitutem redactis, cum quicquid infestum superfuerat

- A. M. 6469 καὶ ἀνέντη, οὐκ ἀπωτάτω τοῦ κατεριπωθέντος ἄστεος ὑπερκείμε-
 Ind. 4
 A. C. 961 ρον, ἕται, καὶ παμπληθεὶ τειχίον οἰκοδομεῖν ἐγκελεύεται. ἀνεπι-
 I. Rom. 2 σφαλῆς γὰρ ὁ χώρος ἐδόκει, καὶ πρὸς ἔρμα καρτερὸς, κρημοῖς
 τε διεθρώγως καὶ φάραγγιν ἀποτόμοις ἐκατέρωθεν, καὶ τῆς κο-
 ρυφῆς ἀεννάουσι ἀναυιδούσι πίδακας, καὶ τοῖς ὕδασι τούτων κα- 5
 ταρρέόμενος. τοῦ δὲ ἔρματος ἀσφαλίστατά τε καὶ στερεώτατα
 Fol. 279 v. ἔξεργασθέντος, στρατιῶν ἀξιόχρεων τῷ χώρῳ ἐγκατοικίας, Τέ-
 P. 17 μενος τὸ ἄστυ ὠνόμασε, καὶ τὴν νῆσον ἔξημερώσας ἅπασαν,
 Ἀρμενίων τε καὶ Ῥωμαίων καὶ συγκλύδων ἀνδρῶν φατρίας ἐνοι-
 κισάμενος, καὶ πυρφόρους τριήρεις ἐς φυλακὴν ταύτης καταλι- 10
 πῶν, αὐτὸς τὴν λείαν καὶ τοὺς ἀλγυμάλτους ἀνεληφώς, ἀνέπλε
 πρὸς τὸ Βυζάντιον. μεγαλοπρεπῶς τε παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος
 Ῥωμανοῦ ὑποδεχθεὶς, θρίαμβον ἐπὶ τοῦ θεάτρου κατήνευγε, παν-
 τὸς συναθροισθέντος τοῦ δήμου, καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὸ κάλλος
 τῆς λείας θαυμάζοντος. ἑωρᾶτο γὰρ χρυσὸς καὶ ἄργυρος παμ- 15
 πληθῆς, καὶ νόμισμα βαρβαρικὸν ἀπέφθου χρυσοῦ, πέπλοι τε
 χρυσοπάστοι, καὶ τάπητες ἀλουργοί, καὶ παντοδαπὰ κειμήλια,
 Βεῖς ἄκρον τέχνης ἔξεργασμένα, χρυσοῦ καὶ λίθοις μαρμαίροντα
 πανοπλῖαι τε, καὶ κράνη, καὶ ξίφη, καὶ θώρακες ἄλλημιμένα
 χρυσοῦ, ἔγχη τε καὶ ἀσπίδες καὶ τόξα παλιντονα ἀριθμὸν ὑπερ- 20
 βαίνοντα (εἶπεν ἄν τις ἐκείσε παρατυχῶν, τῆς βαρβάρου γῆς
 τὸν ἅπαντα πλοῦτον συγκομισθῆναι τότε κατὰ τὸ θεᾶτρον), το-
 σαῦτα τὸ πλῆθος ἐτύγγανον, ὡς μιμῆσθαι τινα ποταμὸν ἀφθό-

3. καρτερὸς, κρημοῖς τε] καρτερῶς κριμνεῖσθαι cod.

sine sanguine subegisset, in tumulum sublimem arduumque haud procul ab excisa urbe imminentem contendit, militesque omnes castellum ibi munire iussit. Tutus enim locus videbatur et ad munitionem opportunus, quod ex utraque parte despectus vallesque praeruptas haberet, fontesque perpetuo manantes de vertice eructaret, quorum aquis irrigabatur. Castello tutissime ac firmissime structo, iusto imposito praesidio oppidum Temenos vocavit, omnique in mitiorem habitum mutata insula, contuberniis Armeniorum, Romanorum, convenarum hominum eo in coloniam deductis, triribusque igniariis ad eius custodiam relictis, ipse assumpta praeda ac captivis Byzantium enavigat. Ubi magnifico a Romano Augusto acceptus, triumphum in theatrum invexit, congregato omni populo, copiamque ac pulchritudinem spoliolorum admirante. Cernebatur immensa auri vis ac argenti, numi barbarici ex auro probatissimo, vestes auro contextae, purpurei tapetes, atque omnis generis pretiosa supellex, subtilissima arte elaborata, auro atque lapillis micantia: arma, galeae, enses, thoraces auro illita, hastae, scuta, arcus reflexi numerum superantes (dixisset qui tunc praesens fuisset, barbaricas opes omnes in theatrum fuisse comportatas) tanta copia aderant, ut fluminis affatim ir-

ως ἰστέοντα. τοῦτοις εἶποντο καὶ οἱ ἀνδραποδισθέντες βάρβαροι, εἰς πολυάριθμον πληθὺν συναγόμενοι.

9. Θριαμβεύσαντι δὲ τῷ Νικηφόρῳ καὶ παρὰ τοῦ δήμου **A. M. 6470**
 θαυμαστωθέντι παντός, ὃ αὐτοκράτωρ Ῥωμανὸς δωρεάς τε φιλί- ^{Ind. 5}
 5 λοτίμους δωρεῖται, καὶ τὴν τῆς Ἀσίας αὐτῷ ἐγγχειρίζει ἀρχήν. **A. C. 962**
 ὃ δὲ, τὴν τοῦ Δομεστίκου τιμὴν καὶ αὐδῆς ὑποζωσάμενος, τὸν **I. Rom. 3**
 βόσπορον τε περαιωθεὶς, καὶ τὰς δυνάμεις ἀγροχῶς, καὶ εἰς φά-
 λαγγα δυσάντητον καὶ δυσεκβίαστον παραταξάμενος, ἦει διὰ τῆς
 τῶν Ἀγαρηνῶν γῆς. οἷς τὴν ἔφοδον ἐνωτισθεῖσι τοῦ Νικηφόρου,
 10 οὐκ ἀνεκτὸν ἰδοῦναι κατὰ χώραν τε μένειν, καὶ λόχους καθίζεν,
 ἔξ ἀντιστάσεώς τε διαμάχεσθαι· ἐκτρέχειν τε πρὸς τὰ φρούρια,
 καὶ τὰς ἐπιδρομὰς ἐκ τῶν ἐρυμάτων ἀποτροπιάζεσθαι, ἀκροβο-
 λιζομένους κατὰ τὸ ἐγγωροῦν. δεινῶς γὰρ ἰδεδοίκεισαν κατὰ συ-
 στάδην διαγωνίζεσθαι πρὸς ἄνδρα καρτερικὸν καὶ ἰσχυρογνώμονα. **D**
 15 ὃ δὲ σκηπτῷ δίκην τὴν περὶ χωρὸν ἐπιβόσκετο, δηοῦμενος μὲν
 τὰς ἀρούρας, μυριανθρώπους δὲ κώμας ἀνδραποδιζόμενος. ἐπεὶ
 δὲ τὰ ἐν ποσὶ πυρὸς καὶ μαχαίρας ἔργον πεποιήτο, τοῖς φρου-
 ρίοις προσβάλλει, ὧν αὐτοβοεῖ τὰ πλεῖστα ἰάλω. ὅσα δὲ τούτων
 ἐρυμνὰ τοῖς τελεχεῖσι καὶ τῷ πλήθει τῶν ἔνδον ἐτόγγαρον, τοῦτοις
 20 ἀντεπήγε τὰς μηχανὰς, καὶ ἀκήρυκτον ἐπέφερε πόλεμον, ἐκθύ-
 μως τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἀγωνίζεσθαι προτρεπόμενος. εὐέλκτως δὲ τοῖς
 κελύσμασι ἐκείνου πᾶς τις ἐπέιδετο. ἦν γὰρ οὐ λόγους μόνον ἐπα-
 γωγὸς τε καὶ πιθανὸς πρὸς τὸ εὐψυχον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις αὐ- **P. 18**

4. Male θαυμαστοθέντος cod. 7. Fort. συναγοχῶς. 11. ἐκτρέ-
 χειν τε] Fort. δέ. 15. δηοῦμενος] δι' οὔς cod.

ruentis speciem referrent. Sequebantur post haec barbari captivi, multi-
 tudine plurima collecti.

9. Nicephoro, postquam triumphum ad totius populi admirationem
 egerat, Romanus Imperator dona magna dedit, Asiaeque procuratorem
 tribuit. Ille, Domestici dignitate rursus auctus, copias quas in phalangem
 invictam et inexsuperabilem constituerat, in fines Agarenorum duxit. Hi,
 audito Nicephori adventu, committendum non putaverunt, eo in loco uti
 insidias ponerent, acieque instructa dimicarent: statuunt in castella con-
 currere, locisque munitis incursiones propulsare, parvulis praeliis quoad
 fieri possit instituta. Magnopere enim reformidabant acie decertare cum
 viro forti ac pertinace. Ille vero, instar fulminis, omnem circum regio-
 nem depopulabatur, agros vastans, vicos hominum multitudine longe fre-
 quentes in potestatem redigens. Ubi autem quae erant obvia omnia igni
 ferroque vexasset, castellis copias admovit, quorum pleraque primo statim
 assultu cepit. Quod si qua vel muris vel multitudine praesidiariorum mu-
 nita erant, iis, machinis actis, bellum implacabile inferebat, ad acriter
 pugnandum suos cohortans. Promte autem eius imperis unusquisque ob-
 temperabat. Neque enim verbis solis erat impulsor ac suavor fortitudiniae,

τοῖς, ἐκτόπως αἰεὶ ἀγωνιζόμενος πρὸ τῆς φάλαγγος, καὶ κίνδυνον
 Fol. 280 r. τὸν ἐπιόντα ὑποδεχόμενος, καὶ κραταιῶς ἐκκρουόμενος. ἤρηκώς
 οὖν καὶ καταβαλὼν ἐν εὐαριθμῆτι καὶ τῶν Ἀγαρηνῶν ὑπὲρ τὰ
 ἐξήκοντα φρούρια, καὶ λείαν ὅτι πλείστην συνεκφορήσας, καὶ
 νίκην ἐπιφανεστάτην καὶ οἶαν οὐκ ἄλλος ἀναδησάμενος, ἐκείθεν ὅ
 τὴν δύναμιν ἀνελάμβανε, καὶ κατὰ τὰ σφῶν ἔστειλεν ἤθη, ἀμύ-
 θητον τὸν πλοῦτον ἀθροίσασαν· αὐτὸς δὲ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα
 Βῆθει, τῶν πόνων τὰ γέρα ληψόμενος.

A. M. 6471 ἰ. Ἄρτι δὲ μεσοῦντι τὴν ὁδοιορῖαν τῷ στρατηγῷ φήμη τις
 Ind. 6 ἠπηντίαζε, τὴν ἐντεῦθεν ἐκδημίαν τοῦ ἀνακτος Ῥωμανοῦ διαγ- 10
 A. C. 963
 I. Rom. 4 γέλλουσα. ὁ δὲ, τῷ ἀπροσδοκῆτι τῆς φήμης ἐκταραχθεὶς, ἐπέ-
 σχε τε τὴν διαπορείαν, καὶ κατὰ χώραν ὑπέμενε. λέγεται δὲ τοῦ-
 τον τὸν τρόπον ἐκπλῆσαι τὸν βλον τὸν αὐτοκράτορα Ῥωμανόν.
 ἐπειδὴ παρεληφθὼς τὴν ἀρχὴν ἐπεικῆ τε καὶ μέτριον αὐτὸν καὶ
 εὐεργετικὸν τῷ ὑπηκόῳ παρείχετο, ὑποδύντες τινὲς καὶ μετελ- 15
 θόντες τὸν ἄνθρωπον, μοχθηροὶ τε καὶ δοῦλοι γαστροὺς καὶ τῶν
 ὑπὸ γαστέρα, διαφθείρουσι τὸν καλοκάγαθόν τρόπον τοῦ νέου,
 τρυφήν ὑποτιθέντες καὶ ἀκόλαστον ἡδονήν, διεγείροντές τε πρὸς
 C ἀλλοκότους ἐπιθυμίας τούτου τὴν ὄρεξιν. ἐντεῦθεν παρὰ τὸν και-
 ρὸν τῶν νηστεϊῶν, ὡς πρὸς κάθαρσιν ψυχῶν καὶ ποδηγίαν τῶν 20
 κρειττόνων ἕξῃρον ἄνδρες θεοφορούμενοι, παρεληφότες τὸν Ῥω-
 μανὸν οἱ λοιμοὶ, ἐπὶ θηρίαν ἐλάφων ἵενται, ἐν δυσβάτοις ἐλαύ-
 νοντες ὄρεσιν. ἐκείθεν τε ἀναζεύξαντες τὸν αὐτοκράτορα συγκο-

7. ἀθροίσασα cod. 8. ἴθει] ἴθη cod. et paulo post ληψάμενος.
 12. Fort. ὑπέμενε. 22. θηρίαν. Sic cod.

verum etiam re ipsa, semper ante aciem mirandum in modum praefians, adventansque periculum cum excipiens tum fortiter repellens. Captis igitur eversisque brevi tempore Saracenorum supra sexaginta castellis, praeda quamplurima evecta, et victoriam clarissimam, qualem alias nemo, consecutus, revocatos inde milites ad suas quemque sedes remisit, cum immen- sam divitiarum vim congressissent: ipse ad Imperatorem contendit, laborum praemia accepturus.

10. Iam vero cum dux in medio itinere esset, fama quaedam pervasit, Romanum Imperatorem humanis excessisse. Quo ille inexpectato rumore perterritus iter inhibuit, eodemque in loco substitit. At Imperator Romanus hunc in modum e vita excessisse dicitur. A principio imperii cum bonum ac moderatum sese et beneficium in subditos praebuisset, postea sur- reptes nonnulli captantesque hominem, improbi illi quidem, ventri et iis quae sub ventre sunt inservientes, bonam adolescentem indolem depravaverunt; quod ad luxum eum immoderatamque voluptatem revocarent, ad mirasque libidines excitarent voluntatem. Proinde tempore ieiuniorum, quae ad purgandos rapiendosque sublimis animos viri divino spiritu pleni insti- tuerunt, Romanum nactae illae pestes cervos venatum eunt, per montes impeditos equos agitan- tes. Inde revera Imperatorem graviter laborantem

μλζοναι περιημεκτέοντα και τὰ ἐπιθανάτια πνέοντα. και τινες μὲν A. M. 6471
 ἐκ τῆς ἀκαίρου φασιν ἰππασίας σπασμὸν ἐγγενέσθαι τούτῳ περι Iad. 6.
 τὰ καιρία. ὡς δὲ ἡ τῶν πλειόνων ὑπόνοια ἔχει, κώνειον αὐτὸν A. C. 963
 πεπωκέναι πρὸς τῆς γυναικωνίτιδος. εἶτε δὲ ἐκείνως, εἶτε και οὐ- I. Rom. 4
 5 τως, ἀμείβει τὸν βίον ὁ Ῥωμανὸς τὴν τῆς ἡλικίας ἐλαύνων ἀ-
 μιήν, τρεῖς ἐνιαυτοὺς πρὸς πέντε μῆσι τὴν αὐτοκράτορα δυῖνάνας D
 ἀρχήν. τούτου δὲ ἐξ ἀνθρώπων γεγονότος, τὴν τῆς βασιλείας
 ἀρχὴν παρά τε τοῦ πατριαρχοῦντος Πολυεύκτου και τῆς συγκλή-
 10 πιοι κομιδῇ τελούντες και τιθηνούμενοι, μετὰ Θεοφανοῦς τῆς
 μητρὸς ἐγκριζονται· ἥτις ἐξ ἀσήμου μὲν γένους φυεῖσα, κάλ-
 λει δὲ και σώματος ὥρα πασῶν τῶν τότε γυναικῶν ὑπερφέρουσα,
 Ῥωμανῶ συνηρμόσθη τῷ αὐτοκράτορι. ὁ δὲ Νικηφόρος (αὐθις
 γὰρ πρὸς τὸν εἰρμὸν ἐπάνειμι τῆς διηγῆσεως) τὴν μεταβολὴν τῆς
 15 μεγίστης ἀρχῆς διενωτισθεῖς, παντοδαπὸς τις ἦν, ἄλλοτε ὑπ' P. 19
 ἄλλων λογισμῶν διαταραττόμενος. τὸ γὰρ ἄπιστον τῶν πραγμά-
 των και τὸ παλίντροπον τῆς τύχης και ἄστατον οὐκ εἶα τὸν ἄν- Fol. 280 v.
 θρωπον ἀτρεμεῖν, ὑπειδόμενον μάλιστα τὴν τοῦ Ἰωσήφ δυνα-
 στείαν, ὅς γε ἐκτομίας ὦν και μάλιστα παρά τὴν βασιλείαν ἐστὶαν
 20 δυνάμενος (τῷ τοῦ παρακοιμημένου γὰρ ἀξιώματι ἐσεμνύνετο),
 δσμενῶς τῷ Νικηφόρῳ δέκετο.

ια'. Ἐγὼ γοῦν αὐτίκα νεωτερίζειν· ἀλλὰ δύναμιν ἐκ τοῦ
 παρατυχόντος ἀποχρῶσαν οὐκ ἐπαγόμενος (τὰ γὰρ στρατεύμα- B
 τα πρὸς τὰς σφῶν ἐνεγκάμενας αὐτοῦ προστεταχότος ἀπήε-
 25 σαν), ἐδεδόκει τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα τέως ἐπαποδύσασθαι. ἔδοξεν

iamque animam agentem secum referunt. Sunt qui affirmant, ex equita-
 tione intempestiva convulsiones ei circum vitalia accidisse. Plerorumque
 suspicio est, venenum ei esse de gynaeccio datum. Sed, sive sic est, sive
 illo modo, Romanus aetate florens interiit, postquam principatum obtinuerat
 annos tres menses quinque. Quo vita functo, filii eius Basilius et Con-
 stantianus, infantes admodum et inter nutrices versantes, una cum matre
 Theophano imperium a Polyucto patriarcha atque Patribus conscriptis tra-
 ditum accipiunt. Haec Theophano, obscuro loco nata, pulchritudine vero
 corporisque elegantia inter mulieres suae tempestatis omnes praestans, Ro-
 mano Imperatori collocata fuerat. Nicephorus vero (rursus enim ad se-
 riam narrationis redeo), mutatione principatus audita, in omnem partem
 anxius variis cogitationibus varie perturbabatur. Rerum enim infida lubri-
 citas, fortunaeque vicissitudo et instabilitas tranquillo in statu virum agere
 non sinebat, quod maxime Iosephi potentiam suspectam haberet. Is cum
 spado esset, atque in aula imperatoria plurimum posset (quippe cubicu-
 larii dignitate glorians), eximio erat in Nicephorum odio.

11. Statuerat igitur vestigio res novas moliri: sed cum minores co-
 pias, quam par esset, in promptu haberet (legiones enim in suam quaeque
 patriam ipsius iussu discesserant), tantum tunc certamen suscipere vole-

A. M. 6471 οὖν ὑπερθέσθαι τὸν νεωτερισμὸν· εἰσελάσαντι δὲ εἰς τὸ Βυζάντιον, Ind. 6 καὶ κατὰγοντι τὸν Θριαμβόν, εἶγε τὴν στρατιὰν οἱ κρατοῦντες αὐτῷ ἐγχειροῖεν (ᾗδει γὰρ αὐτοῦ περιόντος μὴ ἂν ἄλλον καρτερῆσαι πρὸς τὴν τῶν βαρβάρων ἀντίστασιν παρατάττεσθαι)· ἀναλαβεῖν τε τὰς δυνάμεις, καὶ λελογισμένως καὶ ἀνεπισφαλῶς ὑπὲρ τῶν ὄλων διαγωνίσασθαι. οὕτω δὲ γνωματεύσας καὶ βουλευσάμενος πρὸς τὸ Βυζάντιον ἵεται· ἀσμενέστατά τε ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ τῆς C συγκλήτου δεχθεὶς, καὶ ὅσῃν ἐπήγετο λείαν Θριαμβεύσας, καὶ τῷ δημοσίῳ ταμείῳ τὸν βαρβαρικὸν πλοῦτον καταθέμενος, ἐφ' ἐστίας ἠσούχαζεν. ὁ δὲ Ἰωσήφ (ἐδεδόκει γὰρ τὴν ἐπὶ τὸ Βυζάν-10 τιον τοῦ Νικηφόρου διατριβὴν, μὴ τι κατὰ τοῦ κράτους νεωτερίσειε, μάλιστα τοῦ στρατιωτικοῦ ἐκτόπως αὐτὸν στέργοντος καὶ τοῦ δήμου θανατοῦντος, διὰ τε τὰ τρόπαια καὶ τὰ κατὰ πολέμους ἀνδραγαθήματα) ἐπὶ τὸ ἀνάκτορον τοῦτον ἐκαλεῖτο, εἴ πως αὐτὸν ψιλὸν τῆς δυνάμειος ἀπειληφῶς τῶν τε ὄψεων στέρησι καὶ 15 ὑπερορίᾳ παραπέμψῃ. ἀλλὰ τὸ κακοῦργον καὶ περιπόνηρον τοῦ Ἰωσήφ ὁ στρατηγὸς συνεις (δραστήριος γὰρ ἐς τὸ ἀκριβὲς ἦν, D καὶ καταστοχάσασθαι κακοτροπίαν ἀνδρὸς προχειρότατος), ἐς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν φοιτᾷ, καὶ τῷ ἱεραρχοῦντι Πολυεύκτῳ εἰς λόγους ἐλθὼν, ἀνδρὶ τὴν τε θείαν καὶ ἀνθρωπίνην φιλοσοφίαν 20 εἰς ἄκρον ἐκμελετήσαντι, καὶ βίον αἰρετισσαμένῳ ἐκ νεότητος μοναδικὸν τε καὶ ἄσκειον, καὶ παρῆσίαν ὑπὲρ ἀνθρώπων κεκτημένῳ, ἦν οὐχ ἡ φύσις ἐνεποίει αὐτῷ μόνον, τομὴ γε ὄντι καὶ ἐς ἔσχατον γῆρας ἐλάσαντι, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀκτησία, καὶ τὸ ἀνεπιληπτον,

batur. Proinde praestare ei visum est differre motum, et redux Constantinopolim, ubi triumphum duxisset, si Imperatores ipsius fidei exercitum commisissent, (noverat enim, se superstitie alium neminem fore, qui auderet adversus barbarorum impetum se opponere), uti tuum copias resumeret, tutoque consilio de summa rerum decertaret. Hoc igitur consilio secum animo constituto ac deliberato, Constantinopolim venit: ubi studiosissime a senatu populoque receptus, praeda, quantam adduxerat, triumpho traducta, divitiisque barbaricis in aerarium depositis, domi se tenebat. Iosephus (metuebat enim Nicephori in urbe commorationem, ne quid novarum rerum adversus principes moliretur, praesertim cum et militares ordines insigniter eum diligenter, et populus admiraretur, ob tropaea et res optime bello gestas) in palatium eum vocavit, si forte eum nudum a protectoribus nactus, oculis privatum in exilium pelleret. Dux, intellecto Iosephi crudeli doloquoque consilio (ut erat mirifice industrius, et promptissimus ad perspicendam hominis malam mentem), in magnam ecclesiam se coniecit, et, collato sermone cum Polyucto sacris praefecto, viro qui divinam atque humanam philosophiam summiopere meditatus, electo sibi a pueritia monastico atque expedito vitae genere, plus quam humana erat fiducia praeditus: quam non natura solum illi attulerat, spadoni nimirum et longe aetate propecto, sed etiam abdicatio bonorum, et inculcata, sim-

καὶ τὸ λιτὸν τοῦ βίου καὶ ἀπέριττον· τούτῳ δὴ τῷ Πολυεύκτῳ, A. C. 963
 ἐπεὶ εἰς λόγους ἦλθεν ὁ Νικηφόρος, „καλὰς γε”, ἔφη, „παρὰ τοῦ I. Rom. 4
 τῶν βασιλέων κυτάρχοντος τῶν τοσοῦτων ἀγῶνων καὶ πόνων P. 20
 καρποῦμαι τὰς ἀμοιβὰς· ὅς γε τὸν ἀλάθητον καὶ μέγαν ὀφθαλ-
 5 μὸν λήσειν οἴομενος, τὰ Ῥωμαϊκὰ μοι πλατύνονται ὄρια ταῖς τοῦ
 κρείττονος εὐδοώσεσιν, οὐκ ἐνάρκησε σκαιωρῆσασθαι θάνατον, Fol. 281 r.
 μηδέπω μηδὲν εἰς τὸ κοινὸν πλημμελήσαντι, συνεισενεγκόντι δὲ
 μᾶλλον ὅσα μὴ τις τῶν νῦν τελούντων ἀνδρῶν, καὶ τοσαύτην μὲν
 χώραν τῶν Ἀγαρηνῶν πυρὶ καὶ μαχαίρᾳ δηλωσαμένῳ, τηλικαύτας
 10 δὲ πόλεις ἐκ βύθρων κατεριπώσαντι. ἐγὼ δὲ ἤξιουν, τὸν συγ-
 κλητικὸν ἀνδρα ἐπιεικῆ τε εἶναι καὶ μέτριον, καὶ μὴ τινα δυσμε-
 ναίνειν, καὶ ταῦτα μάτην, ἀπέραντα.”

ιβ'. Τούτων τῶν ἡμετέρων ὁ πατριάρχης ἐνωτισθεὶς, καὶ τὴν Β
 προθυμίαν ἀναφλεχθεὶς, εἰς τὰ βασίλεια εἰσελεύσει, τὸν Νικη-
 15 φόρον ἔχων συνεφερόμενον· καὶ τὴν σύγκλητον εἰσκαλέσας, „οὐ
 δίκαιον,” ἔφη, „τοὺς ὑπὲρ τῆς Ῥωμαϊκῆς εὐετηρίας ἑαυτῶν ἀφει-
 δήσαντας, καὶ πόνους καὶ κινδύνους καθυπομείναντας, εὐγνώ-
 μονίας τε καὶ μετρίους ἑαυτοὺς παρεχομένους πρὸς τὸ ὁμόφυλον,
 προπηλακίζειν καὶ ἀτιμοῦν, κυδαίνειν δὲ μᾶλλον καὶ ταινισῶν.
 20 εἰ οὖν πείθεισθέ μοι τὰ λόγια συμβουλεύουσιν, τὴν ἐμὴν ἀντίκα
 γνώμην ἔρω. δεῖ Ῥωμαίους ὄντας ἡμῶς, καὶ θεοὺς ἐνθυμιζομέ-
 νους προστάγμασι, τὰ νεογνὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ τέκνα,
 ἐπεὶ πρὸς ἡμῶν καὶ τοῦ δήμου παντὸς ἀνεβρέθησαν αὐτοκράτο-
 ρες, εἰς τὴν προγονικὴν τιμὴν συντηρεῖν καὶ σέβας ἀπονέμειν,

plex, deficiis carens vitae ratio: cum hoc, inquam, Polyeucto collato ser-
 mone, Nicephorus: „Egregias sane,” ait, „tot tantorumque certaminum
 atque laborum vices percipio ab eo qui aulae praeest. Is eum, quem nil
 latet, magnum oculum se latere posse arbitratus, mihi, qui Deo propitio
 Romani imperii fines propagaverim, machinandae mortis nullum finem fecit;
 tametsi nihil hactenus in rempublicam deliqui: contuli autem in eam tanta,
 quanta nemo huius temporis hominum; tantam Saracenorum regionem igni
 ferroque populatus sum, tam multa oppida a fundamentis dirui. Ego arbi-
 trabar, ordinis senatorii hominem placidum et modestum esse debere, ne-
 que ullas vanas insidias incassum meditari.”

12. His patriarcha ex Nicephoro auditis, animique ardore succensus,
 in palatium venit, una comitem adducens Nicephorum: convocatoque sena-
 tu, „Haud aequum,” inquit, „eos qui pro salute Romanorum, nulla sui
 ratione habita, labores ac pericula sustinuerunt, quique erga suos cives
 viros sese probos ac modestos exhibent, probro et ignominia afficere, sed
 honore potius habere ac coronare. Ergo, si mihi creditis, quae meliora
 sunt suasuro, meam sententiam statim dicam. Oportet ut nos, qui Ro-
 mani sumus et divinis legibus regimur, tenellos Romani Imperatoris li-
 beros, quandoquidem nostro universique populi suffragio Imperatores re-
 nunciati sunt, in honore avito conservemus, eundemque eis cultum, quem

- A. M. 6471 οἶον καὶ τοῖς προγόνοις αὐτῶν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ βαρβαρικὰ φύλα
 Ind. 6 ληΐζεσθαι τὴν Ῥωμαϊκὴν οὐκ ἀπέχονται γῆν, συμβουλευώ, τὸν
 A. C. 963
 1. Rom. 4 ἄνδρα τουτονὶ (τὸν Νικηφόρον ὑποδεικνὸς), ἀγγίχουσι τε ὄντα
 καὶ ἀγαθὸν τὰ πολέμια, καὶ νίκας ὅτι πλείστας ἐπανηρημένον, ὃ
 καὶ αὐτοὶ συνομολογεῖτε, καὶ τοῦτον τῶν ἄλλων ἐκθειάζετε μά-
 λιστα, ὅρκους κατασφαιλισμένους μὴ τι κατὰ τοῦ κράτους καὶ
 D τῆς βουλῆς μελετῆσαι ἀβούλητον, ἀνειπεῖν αὐτοκράτορα στρα-
 τηγόν, καὶ τὰς τῆς Ἀσίας δυνάμεις ἐγχειρῆσαι αὐτῷ, ὡς ἀμύνοιτο
 καὶ ἀναχαιτίζοι τῶν ἀλλοφύλων τὴν ἔφοδον. ταύτην γὰρ αὐτῷ
 καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Ῥωμανός, ἔτι βιοῦς, ἐγχειρίσει τὴν τιμὴν, 10
 καὶ τελευτῶν ἐν ταῖς διαθήκαις ὠρίσαστο, μὴ μετακινεῖν τῆς τοι-
 αύτης στρατηγίας εὐγνωμονοῦντα τὸν ἄνθρωπον." ταύτην ἀνει-
 πόντος τοῦ πατριάρχου τὴν γνώμην, ἐπεμήφιζέ τε ἡ βουλή, συν-
 ἦγει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ παρακοιμώμενος Ἰωσήφ, οὐχ ἔκων, τῇ δὲ
 ῥοπῇ τῆς συγκλήτου ἐκβιαζόμενος. καὶ δὴ ὅρκους φρικωδεστάτοις 15
 P. 21 τὸν Νικηφόρον ἐμπεδωσάμενοι, μὴ ποτε περιόντων τῶν νεογενῶν
 παιδῶν καὶ βασιλέων ἀπασιόν τι κατὰ τοῦ σφῶν κράτους βου-
 λεύσασθαι· ἐπομοσάμενοι δὲ καὶ αὐτοὶ, μηδένα τῶν ἐν τέλει
 ἀπεναντίας τῆς ἐκείνου γνώμης μετακινεῖν, ἢ πρὸς μελλοῦσα ἐπα-
 ναβιβύζειν ἀρχῆν, μετὰ δὲ καὶ τῆς αὐτοῦ διασκέψεως κοινῇ γνώμῃ 20
 διευθύνειν τὰ τοῦ κοινοῦ, αὐτοκράτορι στρατηγόν τῆς Ἀσίας
 Fol. 281 v. τοῦτον ἀνακηρύξαντες τὸν τε σύλλογον διαλύουσι, καὶ τῶν βα-
 σιλέων ἀπάραντες, ἐφ' ἑστίας ἀπῆσαν ἕκαστοι.

5. ἐκθειάζεται cod.

maioribus eorum, tribuamus. Quoniam vero barbarae gentes Romanam
 ditionem diripere non cessant, auctor vobis sum, ut virum hunc (osten-
 so Nicephoro), ut solertis ingenii est, rei militaris apprime gnarus ac
 bello fortis, quandoquidem victorias quam plurimas retulit, quod et
 agnoscitis vos ipsi, eumque prae caeteris ut Deum veneramini, iureiu-
 rando obstricta fide, nihil inconsulti adversus principes ac senatum molit-
 urum, duce summo cum imperio renunciemus, eique tradamus copias
 Asiaticas, quibus barbarorum impetum coerceat ac repellat. Hanc enim ei
 dignitatem Romanus quoque Imperator et vivus tribuit, et moriens testa-
 mento cavet, ne vir optime animatus eiusmodi imperio moveretur." Pa-
 triarcham in haec verba sententiam ferentem cum senatus comprobavit,
 tum vero etiam ipse Iosephus cubiculi praefectus assensus est, non sponte
 ille quidem, sed studio senati coactus. Ita horribilibus iuramentis obstricto
 Nicephoro, ne infantibus pueris Augustis superstitionibus aliquid mali ad-
 versus maiestatem eorum moliretur, cum ipsi adiurassent, neminem se prima-
 riorum hominum Nicephoro invito vel moturos loco, vel ad maiorem digni-
 tatem provecturos, verum eius consilio de communi sententia administra-
 verant, consilium dimiserunt, ac, palatio egressi, ad suam quisque domum
 se receperunt.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Γ.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER III.

ARGUMENTUM.

Nicephori bellum contra Tarsenses. Iosephus rureus illi insidiatur. (Cap. 1). Marianum et Ioannem Tzimissem litteris contra eum sollicitat (2). Contra Tzimissem Nicephorum ad defectionem hortatur (3). Nicephorus Caesareae ab exercitu imperator salutatus (4). Oratio eius ad exercitum (5). Nicephorus Constantinopolim ire parat. Ioannem Tzimissem Domesticum Orientis creat (6). Iosephus frustra urbem obtinere conatus, intestinis motibus ortis, ad fugam compellitur (7). Nicephorus urbem ingressus coronatur. Corporis et animi eius descriptio. Cognatos et amicos suos summis ornat honoribus (8). Nicephorus Theophano in matrimonium ducit. Polyuctus patriarcha eum ecclesia arect; sed mox in gratiam cum eo redit (9). Insequenti vere Nicephorus contra Saracenos ducit. Tarso frustra tentata, alia hostium castella recipit (10). Mopsuestia diu obsessa vi expugnatur. Nicephorus in Cappadocia hibernat (11).

α'. Ἡδὴ δὲ τοῦ ἤρος μεσοῦντος, καὶ τοῦ φωσφόρου πρὸς τὸν A. M. 6471
ἄρκτικὸν πόλον ἡρέμα ἐπανακάμπτοντος, καὶ περὶ τὸν ταῦρον Ind. 6
τὴν διφρεῖαν ἐλαύνοντος, τοῦ Βυζαντίου ἀπάρας ὁ Νικηφόρος A. C. 963
ἐπὶ τὴν καταντιπέραν τῆς Ἀσίας χώραν καταρρι· καὶ πρὸς τὴν I. Rom. 4
P. 22
5 Καππαδοκῶν ἀφικόμενος (Τρωγλοδῦται τὸ ἔθνος τὸ πρόσθεν κατ-
ωνομάζετο, τῷ ἐν τρώγλαις καὶ χηραμοῖς καὶ λαβυρίνδοις, ὡσα-
νεὶ φωλιτοῖς καὶ ἐπιωγαῖς, ὑποδύεσθαι), καὶ τὴν σκηνὴν ἐκείσε

1. Medio iam vere, cum lucifer ad arcticum polum paulatim cursum flecteret, ac versus taurum curram agigaret, Constantinopoli profectus Nicephorus ad oppositum Asiae tractum sese confert: cumque in Cappadociam venisset (Troglodytae ea gens antehac appellabatur, quod in troglas, latibula ac flexus saxorum, quae in specus quosdam et recessus, se sub-

- A. M. 6471 *πηξάμενος, πανταχόσε διαγράμματα ζστέλλε, τὸν στρατὸν πα-*
 Ισδ. 6 *σοδὶ ὡς αὐτὸν συνεγείρων καὶ ἐκκαλούμενος. ἐν ᾧ δὲ συνήρχετο*
 Βτὰ *στρατεύματα, τοὺς ἄμφ' ἑαυτὸν ἐξήσκει τὰ πολέμια, καὶ*
τὸν θυμὸν ἔθρηγε, καὶ ἐπεθρόωννε ταῖς καθ' ἡμέραν μελέταις,
καὶ τὴν ἐνόπλιον ἐξεπαίδευε περιδίγησιν, θαμὰ ταῖς σάλπιγγιν 5
ἐγκελευόμενος ἐπηγεῖν, καὶ τὰ τύμπανα παταγεῖν, καὶ ἀλαλάζειν
τὰ κύμβαλα, ἐφ' ἵππων τε ὑπεράλλεσθαι, καὶ τόξοις βάλλειν
κατὰ σκοπὸν, καὶ ἀκοντίζειν εὐστοχώτατα· καὶ οὐδὲν ὅ, τι πα-
ρεῖτο τούτῳ τῶν πρὸς τὸ πόλεμειν ἐξευρημένων. ἐν ᾧ δὲ ὁ στρα-
τηγὸς ἐξεπαίδευε τὸν στρατὸν, καὶ τὴν ἄφιξιν τῆς λοιπῆς στρα-
 10 *τιᾶς ἐξεδέχετο (δεδογμένον γὰρ ἦν αὐτῷ, κατὰ τοῦ Χαμβδᾶν καὶ*
τῶν Ταρσέων ἐκστρατεύειν ὡς μάλιστα), ὁ παρακοιμώμενος Ἰω-
 C *σῆφ, τὸ τοῦ Νικηφόρου μεμεριμημένον καὶ λελογισμένον ἔννοων,*
καὶ προσέτι τὸ ἀνδρικὸν αὐτοῦ καὶ γενναῖον παρόστημα, ὑπειδό-
μενός τε, μὴ πως τῆς στρατιᾶς συναλισθείσης περὶ αὐτὸν νεώτε-
 15 *ρόν τι σκαιωρήσοιτο, ἐπάλλετό τε τὴν καρδίαν καὶ τῆς ἀβουλλίας*
αὐτὸν κατεμέμφετο, ὅπως ζωγρίαν κατέχων ὡς ἐν δικτύῳ αἰμά-
των ἄνδρα οὐ κατειργάσατο, ἀλλ' ἔλαθε τοσαύτη πανοπλία τοῦ-
τον ὀχρωσάμενος. συννοίας οὖν ὑπόπλευς γεγονώς, ἡρμεῖν οὐκ
 20 *ἠνείχετο, ἀλλ' ἀβίωτον τὸν βίον ἐτίθετο. ἀνασκοποῦντι δὲ τού-*
 P. 23 *τω καὶ πολλοὺς διελέττοντι λογιμοὺς, τίνα τὸν τρόπον τῆς το-*
σαύτης δυναστείας μετακινήσῃ τὸν στρατηγόν, μία τις ἐσῆι μη-
χανή, δι' ἧς ᾤετο τὴν ἐκείνου ἀρχὴν, ὡσεὶ τινα πέλεκυν τῷ αὐ-
χέτι προσεπικειμένην, ἀποσκευάσασθαι.

7. κύμβαλα. Vide infra 82. A. 21. Fort. τῶν τρόπων.

ducebant), collocato ibi tabernaculo, dimissis quoquoersus litteris, omnes copias excitatas ad se convocat. Exercitus dum cogebatur, interea quos secum habebat bellicis institutis erudiebat, exacuebat animos, confirmabat exercitatione quotidiana, armatam rotationem edocebat, tubis crebro canere iubens, tympana pulsari, cymbala percuti, in equos insilire, arcubus scopum petere, iaculis collineare: denique eorum, quae ad belli artem inventa sunt, nihil omnino negligebat. Dux dum sic copias exercebat, adventumque reliqui exercitus expectabat (instituerat enim adversus Chambdanum et Tarsenses potissimum educere), Iosephus cubicularius cum solertem animum Nicephori consultumque reputans, tum praeterea viri fortitudinem et virtutem, veritus ne collecto circa eum exercitu novarum rerum aliquid adversus se moliretur, palpitante corde suam ipse vituperabat praecipitantiam, quod cum virum bellatorem quasi captum intra casses inclusum teneret; haud oppressisset, sed imprudenti consilio tantis eum muniisset copiis. Totus igitur cogitabundus, spreta requie, vitam minime vitalem ducebat. Consideranti autem, multasque rationes versanti, quo pacto Domesticum tanto imperio moveret, cuiusdam fraudis in mentem venit, qua illius potentiam, quasi securim quandam cervici suae imminentem, everteret.

β. Τὸν Μαρριανὸν οὖν εισκαλέσας, ἄνδρα μὲν τῷ τῶν πα- A. C. 963
 τριῶν τετιμημένον ἀξιώματι καὶ τῶν Ἰταλικῶν στρατευμάτων I. Rom. 4
 ἤδη κατέρχοντα, εὐρίπιστον δὲ τὴν ἄλλως καὶ θερμοσυγὸν, ἕξει-Fol. 232 r.
 πε τὸ ἀπρόρητον, ἐν παραβύστω που κοινολογησάμενος, καὶ, „εἶ
 5 μοι,” φησὶ, „πεισθεὶς τὴν τῆς ἀνατολῆς ἀναδέξῃ ἀρχὴν, αὐτο-
 κράτορά σε θᾶπτον ἀποφανῶ, καὶ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν θρόνων B
 ἐπαναβιβῶσω.” „εὐφῆμει,” ἔφη πρὸς τὸν λόγον ὁ Μαρριανός· „πί-
 10 θηκον διερεθίζων καὶ προτρεπόμενος καθωπλισμένῳ γίγαντι δια-
 μάχεσθαι, ὃν οὐ μόνον τὰ πρόσοικα φῦλα πέφρικε τῶν ἐθνῶν,
 10 ἀλλὰ καὶ ὄσα ἀνίσχων τε καὶ δυόμενος ὁ ἥλιος ἐφορᾷ. ἀλλ’ εἰ
 δοκεῖ συνεισενεγκεῖν τινα γνώμην ἀμηχανοῦντι καὶ σκωθροπαύζον-
 15 τα, αὐτίκα ἐρῶ. τὸν Ἰωάννην, ὃν κικλήσκουσι Τζμισκῆν, ὀλ-
 σθα τὸν ἄνδρα φιλότιμόν τε ὄντα καὶ λαῶν φιλόνοικον, καὶ ἀγα-
 θὸν τὰ πολέμια· ὃν δεύτερον μετὰ γε τὸν στρατηγὸν ἢ στρατιω-
 15 τικῇ φάλαγγί τίθεται καὶ τιμᾷ. τὴν τῶν στρατευμάτων οὖν, εἰ
 δοκεῖ, τοῦτῳ ἐπίστρεφον ἀντιληψιν· καὶ, ὀμαι, παραβολώ-
 20 τatos ὢν ὁ ἀνὴρ καὶ τολμητίας ἐπεικῶς, ὑποστήσεται τὸ ἐγγί-C
 ρημα· καὶ ἢ ἂν ἠγοίτο, ἔμεται ἢ πληθῆς, καὶ τὸ δοκοῦν
 σοι περαιωθήσεται. ἄλλως δὲ μὴ οἶον σὸ κατασελεῖν πύρ-
 20 γον ἀτίνακτόν τε καὶ ἀδιάσειστον.” ταύτην δεξιόμενος ὁ Ἰωσήφ
 τὴν εἰσῆγησιν, τοὺς ἐξ αἵματος Νικηφόρου προσήκοντας, καὶ
 τοὺς ἄλλους ἀνημμένους αὐτῷ τῶν ἀξιωμάτων τε παγανοῖ, καὶ
 εἰς ὑπερορίαν ἐκπέμπει· γραμματεῖον δὲ σφραγίσιν ἐνσημηνάμε-
 νος τῷ προδῆθέντι Ἰωάννῃ στέλλει ἐν τοῖς πατρικίοις τελούντι

2. τετιμημένος et continuo post κατέρχοντα cod. 16. Leg. ἐπί-
 τρεφον. 22. Fort. ἄλλως.

2. Marianum accersit, virum dignitate patricia decoratum, legioni-
 busque Italicis iam praefectum, mobilis insuper atque ardentis animi. Cum
 hoc secreto collocutus occultam sententiam aperit, et, „Si mihi credis,”
 inquit, „ac domesticatum Orientis recipis, Augustum te brevi perfecero
 et in imperiali solio collocabo.” Ad quem sermonem, „Dii meliora,” in-
 quit Marianus: „desine simiam excitare et cum armato gigante committere
 velle, quem non solum tribus gentium finitimae verentur, at hercle quot-
 quot oriens aut obiens sol lustrat. Verum si vis ut aliquid consilii afferam
 impedito ac tristi tibi, haud reticebo. Ioannem quem Tzimissem appel-
 lant nosti, virum non minus ambitiosum et primatus mire cupidum quam
 bello fortem: qui proximo post Domesticum loco apud exercitum habetur
 et honoratur. Quin tu, si videtur, committis illi procurationem legionum:
 nam qua est is audacia et spiritu singulari, suscipiet negotium, opinor:
 ita quocunq; ducet, sequetur illum copia, et tu pervenies quo vis. Aliter
 cave credas te turrim illam inconcussam atque inquassatam concutere posse.”
 Hanc auctoritatem secutus Iosephus eos qui cum Nicephoro erant propin-
 quitate coniuncti aliosque eius necessarios officii exutos in exilium pellit:
 litteras obsignatas ad Ioannem, de quo dictum est, patricium exercitusque

A. M. 6471 και στρατηγούντι τῶν ἀνατολικῶν, ἀνδρὶ ῥωμαλέῳ καὶ νεανικῷ,
 Ind. 6 καὶ τὴν ὄρμην δυσάντητον κεκτημένῳ καὶ δυσεκβλαστον. ἡ δὲ τοῦ
 Διγραμματείου ὑφήγησις ταυτὶ διηγόρευε· „τὸ δύνουσι καὶ κακότητες
 τοῦ Φωκῆ ὑπευδόμενος, καὶ τὴν κακοῦργον σέψιν, ἣν ἐκεῖνος τρέ-
 φει καθ' ἑαυτὸν, ἐκκόψαι βουλόμενος, ἔγνω ἀνακαλύψαι τὸ ἀπόρ- 5
 ρήτον τῆ περιφανεῖ σου, εἴ πως τὴν ἐκείνου δυσκάθεκτον ὄρμην,
 σοῦ συνεργουῶντος, ἀναχαιτίσωμεν. βούλεται γὰρ ὅσον οὕτω τ-
 ραννήσειν, καὶ τὴν τῆς βασιλείας ἀρχὴν σφετερίσασθαι. ἀλλ' αὐτὸς
 τὴν ἔσπονδον ἐκείνου ἐκκόπτειν ὄρμην, τὴν τῶν στρατευμάτων
 πρόνοιαν ἑξαυτῆς ἐκείνου μὲν ἀφαιροῦμαι, τῆ δὲ σῆ ἀνατίθῃμι 10
 ἐνδοξότῃ. μετὰ μικρὸν δὲ σὲ καὶ εἰς αὐτὴν ἀναβιβάσω τὴν
 τῆς βασιλείας περιωπῆν. σὺ δὲ τὸν ὑπέρμαχον καὶ ἀλαζόνα Φω-
 κῆν δεσμώτην ἀποφηνάμενος θῶττον παράπεμψον ὡς ἡμῶς.”

P. 24 γ'. Τὸ τοιοῦτον οὖν γραμματεῖον ὁ Ἰωάννης ἀπειληθῶς,
 ἀνειλῆσας τε καὶ τὴν ἐν αὐτῷ πραγματείαν ἀναλεξάμενος (τὴν τῆς 15
 Fol. 282 v. ἀνατολῆς δὲ αὐτῷ δυναστείαν, καὶ αὐτὴς τὴν τῶν ὄλων ἀρχὴν
 καὶ διακατοχὴν τούτων, ὡς μοι ἤδη εἴρηται, κατεπηγγέλλετο ἡ
 γραφὴ, εἴ γε τῆς στρατιᾶς μετακινήσοι τὸν Νικηφόρον καὶ τοῦ
 πλήθους ἀποσκευάσοιτο), τῶν τόπων ἀπάρας ἐν οἷς ἀνεστρέφετο,
 ἠπέιγετο πρὸς τὸν στρατηγόν. προελθὼν δὲ παρὰ τὴν σκητὴν τὴν 20
 στρατήγιον, καὶ αὐτῷ παρακαθιστάμενος (ἀνεψιὸς γὰρ πρὸς μητρὸς
 ὁ Ἰωάννης τῷ Νικηφόρῳ ἐχρημάτιζε), „σὺ μὲν,” ἔφη, „ὦ γενναῖε,
 Ββαθὺν ὕπνον καθεύδεις, καὶ ὑπὲρ τὸν Ἐνδυμίωνα, ὡς φασιν·

7. τυραννήσειν. Sic codex, ut 24 D. εἴ γε μὴν βούλη-κείσασθαι.
 18. μετακινήσει cod. Paulo post legendum fortasse προσελθὼν.

Orientalis ducem, mittit, virum profecto fortem, strenuum, magna et in-
 expugnabili vi praestantem. Erant autem litterae scriptae in hanc senten-
 tiam: „Phocae improbitatem ac malitiam cum suspectam habeam, consilium-
 que sceleratam, quod apud se alit, praecidere velim, constitui Amplitudini
 tuae rem arcanam aperire, si forte effrenatum eius impetum, te obscuro-
 dante, reprimere possimus. Decrevit enim rebellione iamiam facienda im-
 perii summam invadere. Proinde, ut impios eius vindicem conatus, exer-
 cituum procurantem illi evestigio abrogo, tuaeque trado Gloriam. Brevi
 autem te vel in ipso imperii fastigio collocabo. Tu vero gloriosum ac su-
 perbum Phocam in vincula coniectum protinus ad nos transmittite.”

3. Has litteras acceptas Ioannes ubi evolvit, cognito earum argumento
 (praefecturam autem ei Orientis, tum vero summam potestatem possessionemque
 imperii, ut a me iam dictum est, litterae pollicebantur, si modo
 ab exercitu dimovere Nicephorum, copisque exuere posset), ex loco ubi
 versabatur movit, ad Domesticumque pervenit. Ibi cum ad praetorium se
 contulisset, propter ipsum assedit (erat enim Nicephori consobrinus ex
 matre Ioannes), et, „Tu quidem,” inquit, „o bone, altum somnum dor-
 mis, plus quam Eudymion, quod alunt; Augustae autem aulae praefectus,

ὁ δὲ τῆς βασιλικῆς κατάρχων ἀλλῆς, ὁ χρηστικός Ἰωσήφ, τὸν σὸν A. C. 963
I. Rom. 4
 μαριώδει καὶ μαιφόνῳ ῥοπῇ κατεργάζεται θάνατον, καὶ, ὅσον
 τὸ ἐπ' ἐκείνῳ, ὁ τῶν Ῥωμαίων ἀκαταγώνιστος ἐξείργασται στρα-
 τηγός, καὶ τὸ τούτου αἷμα ἐκκέχεται· καὶ ταῦτα παρ' ἀνδρα-
 5 ρίου (ὡ πόνου, καὶ μάχαι, καὶ ἀρετῆ) ἀμφιβόλου τε καὶ ἀνάν-
 δρου, καὶ γυναιου τεχνητοῦ, καὶ πλείω τῶν ἐν τῇ γυναικωνίτιδι
 δρωμένων εἰδότης μηδέν. ἀλλὰ διανύστα, ὧ τὰν, εἰ δοκεῖ·
 καὶ γενοίμεθα τῶν ἡμῶν λογισμῶν, ὅπως μὴ ὡς ἀνδρόποδα πα-
 ραπολώμεθα, γενναῖον δέ τι καὶ ἀνδρικόν ἐργασοίμεθα, ὡς ἔν
 10 γυνῷ καὶ Ἰωσήφ, καὶ εἴ τις ἄλλος εἴη τὰ ἐκείνου πρεσβεύων, μὴ C
 πρὸς ἀπαλὰ καὶ σκιατραφῇ διαμιλλώμενοι γυναικάρια, πρὸς ἄν-
 δρας δὲ ἀκαταγώνιστον κεκτημένους ἰσχνῶν, καὶ οὐδ' ἡ βάρβαρος
 φρίττει καὶ τέθηπε." ταῦτα εἰπὼν, καὶ τῶν κόλπων τὸ γραμμα-
 τειὸν ἐξενεγκῶν, τῷ στρατηγῷ ἐνεχείρισεν. ὁ δὲ τοῦτο μετελ-
 15 θὼν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ θυμοφθόρα καὶ θυμαλγῆ ἐπιγνοῶς, μι-
 κρόν ἐπισχῶν καὶ λειποθυμήσας (ἔτυχε γὰρ ἡρέμα νοσηλεύο-
 μενος: τὸ σωματίον), εἶτ' αὐθις ἀνενεγκῶν καὶ, „λέγε," φη-
 σιν, „ἀνδρειότατε, τί δεῖ περὶ τούτου σκοπεῖν;" ὁ δὲ, „καὶ
 αὐθις," ἔφη, „σκοπεῖν λέγεις, πράττειν ὅ,τι καὶ δεῖ; οὐκ
 20 ἐκνήψεις ὀψέ γοῦν, ὡ ἀγαθὲ, οὐδὲ τὸν τοσοῦτον κάρων ἀπο-
 τινάξῃ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλ' ἐν ἀφύκτῳ κινδύνῳ περιληφθέντας D
 ἡμῶς ὅ,τι καὶ δεῖ δρᾶν ἐρωτᾶς; περὶ τῶν ὄλων διακινδυνεύειν
 φημι, τοσαύτην μὲν πυνοπλίαν ἐπαγομένους, τοσαύτην δὲ στρα-

3. τῷ ἐπ' ἐκ. cod. 8. Fort. ἡμυτέρων. 10. ἄλλο cod. 22. ὄλων] ἄλλων cod. Vid. supra 19. B.

frugi ille Ioseph, furibundo ac crudeli impetu tuam machinatur necem, et, quantum in illo fuit, perit: Romanorum invictus dux, eiusque sanguis effusus est: idque ab homunculo (o labores! o praelia! o virtus!) ambiguo, evirato, a muliercula ementita, praeter ea quae in gynaecio fiunt nullius rei gnara. Proinde excita te, amice, sodes: adhibeamus mentes nostras, ne tanquam mancipia intereamus: efficiamus nobile ac forte facinus, ut sentiat Iosephus, et si quis alius ab illo stet, non sibi cum tenellis umbraticisque mulierculis certamen esse, at cum viris inexcuperabili robore praeditis, quos timet et veretur barbaries." Haec ille cum dixisset, ex sinu prolatae litteras Domestico tradidit. Is ubi perlegit, tristibus ac molestis quae inerant cognitis, cum parumper ipse conticuisset animo defectus (erat enim tum forte paulo aegriore valetudine), ut se recepit, „dic," inquit, „fortissime, quid est in hac re considerandum?" „Quid?" inquit ille: „iterum considerare te velle ais, quid faciendum putes? Non tu expergi-scere sero saltem, mi Nicephore? non tu hunc tantum veternum excuties de oculis, qui nos, certo periculo deprehensus, quid faciendum sit inter-rogas? Ego de summa rerum in aleam eundum censeo. Praesumus tot cop-
 pias, tanto exercitui, non minus superbo ob animi magnitudinem, quam

A. M. 6471 *τιὰν, ψυχῆς τε ἀνδρείᾳ σπαργῶσαν καὶ σώματος ῥώμῃ φλεγμαίνουσαν, ἄτοπον γὰρ ἕμιοι καὶ οὐ φορητὸν καταφαίνεται, ὑπὸ τομίον οἰκτροῦ ἐκ τῆς Παφλαγονικῆς ἐρημίας τῇ πολιτείᾳ παρεισφθαρέντος, τοὺς τῶν Ῥωμαίων ἄγεσθαι στρατηγούς, καὶ τῆδε κἀκεῖσε παρέλκεσθαι τῆς ῥίνος, ὡς ἀνδράποδα. ἀλλ' ἔπουσ τὴν ταχίστην, εἴ γε μὴ βούλη ζωγρίας ληφθεῖς τὰ πῆματα δεινὰ πείσεσθαι."*

P. 25 *δ'. Τοιαύτην ἀνειπόντος τοῦ Ἰωάννου παραίνεσιν, διανέσθη τε πρὸς ἄλκην ὁ Νικηφόρος, καὶ τὰ ὄπλα καθυποδὺς τὴν ἐπὶ Καισαρείας ἅμα τῷ Ἰωάννῃ ἠπέλεγτο πανστρατί· καὶ τηνικαῦτα 10 πηξάμενος χάρακα τὴν στρατιὰν ὑπέδεχετο. ἔπει δὲ ἐντὸς ὀλίγων Fol. 283 r. ἡμερῶν ἔβαν τὸ τῆς Ἀσίας πρὸς αὐτὸν συνήθροιστο στράτευμα, ἡμέρας ἤδη διαφανούσης, καὶ τῶν ἠλιακῶν ἀκτίων ὑφαπλουμένων τῇ γῆ (Ἰούλιος εἶχεν ἀρχὴν), οἱ τὺς τοῦ στρατοῦ παρειληφότες ἡγεμονίας ἅμα τῷ στρατηγῷ Ἰωάννῃ τὰ ξίφη γυμνώσαντες 15 καὶ τὴν στρατήγιον σκηπὴν κυκλωσάμενοι (προστεταγμένον δὲ τοῦτο πρὸς τοῦ Ἰωάννου τοῖς στρατηγοῖς καὶ λοχαγοῖς ἦν, ὃς B γε δεινὸν ἐποιεῖτο, εἰ ἄνδρας αἱμάτων ἀγεννῆς ἐκτομίας μετὰ νηπίων τιθηνουμένων καθυποτάσσοι, ἧ ἂν αὐτῷ δεδογμένον εἶη), αὐτοκράτορα Ῥωμαίων καὶ κραταῖον βασιλεῖα τὸν Νικη-20 φόρον ἐφήμιζον, πολυχρόνιον κράτος αὐτῷ ἐπευχόμενοι. ὁ δὲ τὰ πρῶτα μὲν ἀπέπατο τὴν τοιαύτην ἀρχὴν, τὸ τοῦ ὕψους ἐπίφθονον εὐλαβούμενος, καὶ τὸν τῆς συνεύγου καὶ τοῦ νιοῦ Βάρδα προϊσχύμενος θάνατον, ὃς αὐτῷ τῆς ἡλικίας τὸ βιώσιμον ἔλκων, ἄρτι πυραυγῆ τῷ Ἰούλῳ περιαστράπτων τὴν γένυν, κατὰ παι-25*

4. *παρεισφαρέντος cod. 22. ἀπέπατο cod. 24. αὐτῷ cod. Leg. αὐτό.*

corporum roboribus florenti. Etenim absurdum nec ferendum videtur mihi, a misero spadone, qui ex solitudine Paphlagonica reipublicae obrepserit, duces Romanos agi, et huc illuc naso duci, tanquam mancipia. Itaque sequere festim, nisi vis captivus factus mala extrema perpeti."

4. Ea cohortatione ab Ioanne facta erectus ad virtutem Nicephorus sumtis armis una cum Ioanne totoque exercitu Caesaream contendit: ibi castris factis exercitum recepit. Paucos post dies, omnibus ad illum coactis Asiae copiis, illucescente iam die radiisque solis in terram se diffundentibus (Iulio erat ineunte), praefecti exercitui una cum Ioanne magistro districtis gladiis praetorium cingunt (id tribunis centurionibusque imperatum antea ab Ioanne erat, acerbe ferente, quod ignavus spado cum pueris lactentibus militares personas ad arbitrium gubernaret), Imperatorem Romanorum potentemque Augustum Nicephorum renunciant, imperium in multos annos illi precantes. Hic primo quidem recusabat eiusmodi summam potestatem, invidiam altissimi fastigii veritus, uxorisque ac filii Bardae obitum causatus, qui, ipsum iuventutis vitalem spiritum trahens, rutilaque lanugine iam genam circumfulgens, exercitatione ludicra non multis annis

διὰν οὐ πρό πολλῶν τῶν χρόνων πρὸς αὐτανεπιού αὐτοῦ (Πλεύσης A. C. 963
 τὸ μειράκιον ὠνομάζετο) κοντῶ τὴν βλεφαρίδα τιτρώσεται· ὁ I. Rom. 4
 δὲ Πλεύσης, δεισας ἐπὶ τῷ τραύματι, τὸν κοντὸν διαφίσει τῆς C
 χειρός· τοῦ δὲ σαυρωτῆρος τῷ οὔδει ἐνερεισθέντος σφοδρὰν γε-
 5 νέσθαι συμβέβηκε τὴν ἀντέρεισιν, ὡς τὴν αἰχμὴν τὸ κρανίον ἀν-
 τιτορήσασαν διαμπερὲς διελθεῖν, καὶ αὐθωρὸν ἀναυδὸν τὸν Βάρ-
 δαν τοῦ ἵππου καταπυσεῖν. τοιαύτην ὁ Νικηφόρος προτεινόμενος
 πρόφασιν παρητέτο τὴν ἀρχὴν, καὶ Ἰωάννη τῷ Τζιμισκῇ παρε-
 χῶρει τῆς τοιαύτης ἐπιβῆναι τιμῆς, καὶ τῶν σκήπτρων ἀνθέξε-
 10 σθαι. οὐκ ἠνείχετο δὲ τῶν τοιούτων λόγων οὔτε τις τῶν τοῦ στρα-
 τοῦ, οὔτε μὴν αὐτὸς ὁ Ἰωάννης· ἀλλ' ὁμοθυμαδὸν αὐτὸν ἐπυ-
 φήμον, σεβάσμιόν τε καὶ βασιλέα Ῥωμαίων προσαγορευόντες. ὁ
 δὲ καταδέχεται τὴν ἀρχὴν, καὶ τὸ ξυθρὸν πέδιλον, ὃ τῆς βασι- D
 λείας παρῶσημον μέγιστον πέφυκεν, ὑποδέεται, μικρὰ φροντίσας
 15 τῶν φοικωδιστάτων ὄρκων, οὓς πρὸς τε τὸν πατριάρχην Πολύε-
 κτον κατέθετο καὶ τὴν σύγκλητον. τὸ γὰρ ἀστάθμητον τῆς τύχης
 καὶ ἄδηλον, καὶ τὸ τοῦ Ἰωσήφ δυσμενές τε καὶ ἄσπονδον ὑπολο-
 γιζόμενος, ἠπέλεγτο προτερήσειν τὴν τοῦ ἀνδρὸς κακότητιαν, ἐν τῷ
 τὰ κατ' αὐτὸν εὖ θέσθαι, καὶ ὡς οἶόν τε ἀσφαλίσασθαι. τῷ τοι
 20 καὶ δεύτερα τὰ φθιάσαντα τῆς ἐνωτοῦ σωτηρίας ἠγούμενος, παρὰ
 φαῦλον τὴν ὄρκωμοσίαν ἐτίθετο. τοῦτον δὴ τὸν τρόπον τῆς βα-
 σιλείας ἀρχὴν ὁ Νικηφόρος ἀναδεξιόμενος, τῆς σκηνῆς προῆλθεν,
 ἀκινάκην διεξωσμένος καὶ δόρατι σκηριπτόμενος· ἐξ ἀπόπτου τε P. 26
 καὶ τινος περιωπῆς κατὰ τὸ ὑπαιθρὸν στάς, ἐλέξε τοιαύδε·

21. τῆς. Fort. τὴν τῆς.

ante a patre ipsius (Pleusus is adolescentulus nominabatur) lancea in
 palpebram ictus est; quo vulnere perturbatus Pleusus lanceam de manu
 dimisit: verum accidit, ut hastili in terram impacto repercussio fieret tam
 vehemens, ut cuspid adacta calvariam penitus perforaret, Bardasque eve-
 stigio sine voce ex equo caderet. Huiusmodi excusationem Nicephorus af-
 ferens recusabat imperium, concedebatque Ioanni Tzimisce, ut ad hanc
 dignitatem evectus sceptrum vindicaret. Quamquam eiusmodi voces neque
 ex exercitu omnino quisquam sustinuit, neque ipse Ioannes: sed conspi-
 rantibus animis, fausta illi omina, Augustum Imperatoremque Roma-
 norum eum renunciaverunt. Tum vero accepit imperium, rubrosque cal-
 ceos, qui sacrae dignitatis maximum insigne sunt, induit, parvi aestimans
 diras religiones, quibus Polyucto patriarchae ac senatui se obstrinxerat.
 Quippe instabilitatem incertosque eventus fortunae non minus quam Iosephi
 similitatem perfidiamque reputans, maturavit sic praevenire eius malitiam,
 ut suas res quam optime constitueret, pro viribusque firmaret. Ita et an-
 teacta posteriora salute sua duxit, et iurisiurandi rationem habuit nullam.
 In hunc modum suscepto imperio Nicephorus, succinctus pugione, hastili
 fixus, processit a tabernaculo; cumque loco conspicuo atque praecelso sub
 divo constitisset, dicere sic est exorsus:

A. M. 6471 ε'. „Ὅτι μὲν οὐκ ἐφέσει τυραννίδος, ᾧ σουσρατιῶται, τότε
 Ind. 6 τὸ σχῆμα τῆς βασιλείας ἀνέληρα, κατανάγκη δὲ ὑμῶν τοῦ στρα-
 Fol. 283 v. τοῦ βιασθεῖς, μαρτυρεῖτέ μοι καὶ αὐτοὶ, οἳ γε καὶ ἀποτροπια-
 ζόμενόν τε τὴν τοσαύτην φροντίδα καὶ πρόνοιαν τοῦ παντός, καὶ
 ἄκοντα κατηνεγκάσατε δέξασθαι. ὅτι δὲ εὐνοία μᾶλλον ὑμῶν τε 5
 καὶ ἀσφαλεῖα ἑαυτοῦ πρὸς τὸν τοσοῦτον ἀγῶνα ἐπέδωκα ἑμαυτὸν,
 Βαλέναι βούλομαι πάντας ὑμᾶς. μαρτύρομαι δὲ τὴν τὸ πᾶν διεν-
 θήνουσαν πρόνοιαν, ὡς πρόθυμός εἰμι, καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν
 θῆναι ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ οὐκ ἂν μέ τι τῶν ἀηδῶν τοῦ τοιοῦτου
 ἀπαγύγοι σκοποῦ. ἐπεὶ οὖν οὐκ ἠγέγκατε τὴν τομίον ἔκπονονδον 10
 ἀπόνειαν καὶ τὴν λυσσιώδη καὶ ὀργῶσαν ἐκείνου αὐθάδειαν εἰς
 ἔργον χωρῆσαι, ἀλλ' ὡσανεὶ τινα βαρυνκάρδιον ἐπιστάτην ἀποσει-
 σάμενοι, ἐμὲ βασιλεύειν ὑμῶν ἤρετίζασθε, ἐπὶ τῶν πραγμάτων
 δεῖξω σαφῶς, ὅτι τε ἤδειν ἄρχεσθαι, καὶ νῦν ἄρχειν ἀνεπισφα-
 λῶς σὸν θεῶ ἔξεπιστάμαι. εὐνοίαν οὖν ἔχων ὡς τις φιλόποις 15
 πατῆρ, συμβουλευέω πᾶσιν ὑμῖν ὡς υἱοῖς φιλοπάτορσι, μὴ πρὸς
 Κρήσιωνην καὶ τρουφὴν ἀπιδεῖν, ἀλλ' ἐργηγορέναι καὶ νήφειν, καὶ
 τὰ συμπύκτοντα εὐπρεπισμένως προσδέχεσθαι. τεκμαίρομαι γάρ,
 μὴ ἀναίμακτ' διακριθῆναι τὰ πράγματα. καὶ γὰρ, ὅσον εἰς ἀνέ-
 φικτον ὕψος τῆς βασιλείας τὸ κράτος ἀνέστηκε, τοσοῦτον καὶ ὁ 20
 φθόνος καὶ ὁ πόλεμος περὶ αὐτὴν αὔξειται διαμιλλώμενα. οὐ πρὸς
 Κρήτας οὖν ὑμῖν ἡ πάλη, οὐδὲ πρὸς Σκύθας καὶ Ἄραβας, οὐς
 τῆ σφῶν ἄρετῇ διεχειρισάμεθα, ἀλλὰ πρὸς τὴν τῶν Ῥωμαίων

4. τε. Melius vel Leo vel librarius scripsisset μέ. 18. Lege εὐρε-
 πιαμένως. Vid. S. Basilium de gratiarum actione I. 365. C. 21. δια-
 μιλλώμενα. Sic cod. Fort. διαμιλλωμένφ.

5. „Non desiderio me tyrannidis, commilitones, ornatum istum impe-
 ratorium sumsisse, sed studiis vestris exercitusque adactum, vos ipsi mihi
 testes estis, qui me, aversantem molestiam tam magnam, procurationem
 reipublicae vel invitum suscipere coëgistis. Quod autem cura vestri potius,
 meaeque incolunitatis retinendae causa, in tantum me discrimen obtulerim,
 scire vos omnes volo. Providentiam testor, quae universum gubernat, pa-
 ratam me esse vel ipsam vitam pro vobis deponere, neque ullum in-
 commodum me de hoc proposito deducturum. Et quoniam non permisistis,
 ut perfida amentia, ut rabiosa et insolens temeritas spadonis ad exitum per-
 veniret, sed, illo tanquam vecorde rectore reiecto, me imperare vobis
 voluistis, re praestabo ut intelligatis, quemadmodum parere scivi, item
 me nunc, Deo propitio, recte praeesse posse. Verum, ea caritate anima-
 tus, qua pater filiorum amans, vobis ut filiis piis auctor sum, ut desidia
 deliciaeque ne respiciatis. Excubare oportebit, vigilare, casus praemu-
 nita mente sustinere. Non sine sanguine existimo rem diiudicatum iri.
 Nam quo est magis arduum ascensu imperii fastigium, eo gravior invidia
 et contentio est, quae fit de illo. Nec vero cum Cretensibus nunc vobis
 certamen, nec cum Scythis et Arabibus, quos virtute vestra devicistis, sed

πολιτεῖαν, καθ' ἣν ἕκαστα πανταχόθεν εἰσερεῖ, καὶ ἦν οὐκ ἐν Α. C. 963
 αὐτοβοεῖ ὡς τι τῶν φρουρίων ἐλεῖν· θαλάσση τε περιδρόμενον¹. Rom. 4
 καὶ εὐερεκῆ οὖσαν, καὶ πυργώμασιν ἐρυμοῖς περικλειομένην ἐκα-
 σταχοῦ, καὶ ἡβῶντι λαῷ περιπλήθουσιν, καὶ χρυσῷ καὶ πλούτῳ D
 5 καὶ ἀναθήμασι πολλῷ τῆς οἰκουμένης διαφέρουσαν. δεῖ οὖν τὸ
 γενναῖον ἀνειληφότας παράστημα, ᾧ κεχηρμένοι παρὰ τὰς μάχας
 τὸ ἀντιβῶν ἄπαν κατηγωνίζεσθε, καὶ ὑπὲρ τὸ ἐνὸν ἄρτι μᾶλλον
 κατὰ τῶν ἀντιπάλων χωρεῖν. πέπεισμαι γὰρ ἔξιν ἐπὶ τουτοῖσι τὸν
 ἀγῶνα συνεργὸν καὶ τὸν κρείττονα. τὰς γὰρ σπονδὰς καὶ τοὺς
 10 ὄρκους οὐχ ἡμεῖς, τὸ τοῦ Ἰωσήφ δὲ διέφθειρε δυσμενές, ὃς τοὺς
 ἐμοὺς ἀγχιστεῖς ἐπὶ προφάσει μηδεμιᾷ ὑπερορία παρέπεμψεν, ἐμοὶ
 δὲ τούτων εἰδηκότι μηδὲν, ὡμῶς καὶ ἀφιλονεικῶς θάνατον
 ἐσκαίωρησε. τὰς δὲ ζυμβάσεις οὐχ οἱ πρώτως ἐπὶ τὰ ὅπλα χω- P. 27
 ροῦντες διαλύειν ἰσέθασιν, ἀλλ' οἱ ἐν σπονδαῖς τοῖς ὁμοφύλοις
 15 ἐπιβουλεύοντες. δόξαν τε τὴν ἐμὴν ἀνυλογιζόμενοι, ὑφ' ἧς στρα-
 τηγούμενοι ὑπὲρ ἀριθμῶν κατωρθώσατε τρόπαια, καὶ τὴν σύν-
 τροφον ὑμῶν εἶπερ ἄλλοτε ποτε παραθήξαντες ἀρετὴν, ἔπεσθε
 ἀνεπιστρόφως, ἧ ἂν ἡ πρόνοια ἡγήται, καὶ αὐτὸς ὀρμῷ.

ς'. Ταῦτα εἰς ἐπήκοον τῆς στρατιᾶς ὁ Νικηφόρος διεξελ-
 20 θὼν πάντων ἐπέβρωσε τὰ φρονήματα, καὶ προθυμίαν ἀδιήγητον
 ἐνεστάλαξε ταῖς ψυχαῖς, ὡς οἶσθαι μήτινα πολέμου ῥοπήν ἐξ Fol. 234 r.

2. περιδρόμενον. Sic cod. Leg. περιδρόμεμένην, ut infra 38. C.
 6. καὶ χρημένοι cod. 7. κατηγωνίζεσθαι cod. 12. τούτων ἡδο-
 κότι cod. ut possis legere: τούτων ἡδικηκότι nihil illum laedenti.
 14. ἰσέθασιν. Sic cod. Leg. εἰσέθασιν. Paulo post sensus copulam
 postulat, velut δόξαν τε δῆ. 21. Elegantius scripssisset Leo et hic
 μήτιν ἂν et 26. C. ἂν ἀνάμωσι.

cum Romanorum civitate, bonis omnibus undique affluent, quae non potest
 tanquam aliquod castellum momento capi. Mari circumfusua atque munita,
 propugnaculis firmis cincta quoquo versus, pube plurima plena, caeteris
 terris auro, opibus, ornamentis multum praestat. Quocirca oportet vos,
 renovata nobili virtute illa, qua usi in praeliis adversarios omnes debella-
 vistis, plus praene quam poteritis nunc potissimum contra hostes niti. Quan-
 quam confido, in hoc certamine me Deum quoque adiutorem habiturum.
 Pacta enim et iniurandum non nos violavimus, sed Iosephi simulas, qui
 tum propinquos sine causa ulla meos in exilium egit, tum mihi, nihil ho-
 rum suspicanti, sceleratissime et crudelissime mortem machinatus est.
 Factiones autem non ii violare putandi sunt, qui priores ad arma eunt, ve-
 rum illi qui post fidem datam civibus insidiantur. Postremo, gloriam repu-
 tantes meam, cuius ductu tropaea innumera statulistis, excitata si unquam
 alias innata vestra virtute, sine respectu sequimini, quocumque et provi-
 dentia ducet, et ipse contendam.

6. Hac oratione audiente exercitu habita Nicephorus omnium animos
 confirmavit, alacritatemque inenarrabilem mentibus instillavit, ut nulla vi-

A. M. 6471 ἀντιστάσεως ἀνθαμιλληθῆναι τῷ τοιοῦτω κινήματι. δαιμονίως
 Ind. 6 γὰρ αὐτὸν ἔστρεψε τὰ στρατεύματα, καὶ πῶς τις αὐτοῦ τοῖς ἀ-
 Βχήμασιν ἰσεμνύετο. καὶ γὰρ ἐν πολλοῖς ἀναστραφεὶς ἐκ νεό-
 τητος, καὶ φοβερός ἀναδειχθεὶς ἐν τοῖς κατὰ τάξιν καὶ μάχας ἀν-
 δραγαθήμασιν, οὐ μόνον τὴν ἄλκην ἄμαχος ἐτέλει καὶ περιδέ- 5
 ξιος, ἀλλὰ καὶ τὴν φρένα κατηρτυμένος καὶ τὴν παντοδαπὴν
 ἄρετὴν ἀπαράμιλλος. εὐθύς οὖν εἰς τὴν τῶν Καισαρέων ἐκκλη-
 σίαν νέων, ἐκείθεν ἐπὶ τὴν σκηρὴν ἐπανέστρεψε, καὶ τὸν Ἰωάν-
 νην τῷ τοῦ Μαγίστρου τιμήσας ἀξιώματι, Δομέστικόν τῆς Ἀνα-
 τολῆς ἀνηγόρευσε, ἐντάλματά τε καὶ διατάγματα πανταχοῦ τῆς 10
 Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας ἐξέπεμπε, καὶ στρατηγούς προχειρισάμε-
 Cνος ἐπὶ τὸν Εὐξείνον, καὶ τὰ παράκτια πάντα, καὶ Ἄβυδον
 ἔστειλεν, ἀπτέρῳ τάχει ἀπιέσαι τούτοις ἐγκλευσάμενος· τοῦτο
 τάχα, ὡς ἔοικε, προμηθεύμενος, πρὸ τοῦ διαπτήναι τὴν φήμη-
 τῆς ἀναδρήσεως, τῆς ὑγροῦς τοὺς πορθμοὺς καὶ τοὺς πόρους προ- 15
 κατασχεῖν. οὕτω γὰρ ᾔετο κατὰ νοῦν αὐτῷ χωρῆσειν τὰ πρά-
 γματα, καὶ μὴ ἐπινεμεσήσειν τὴν τύχην αὐτῷ, ἐπιμειδιῶσαι δὲ
 μᾶλλον ἰλαρόν τι καὶ ἡμερον, εἴ γε προτερήσοι τὴν τῶν ἐπικαι-
 ροτάτων χωρῶν κατὰληψιν. ταῦτα ὁ Νικηφόρος διαπραξάμενος,
 καὶ εἰς ἀρρώγη συνασπισμὸν καταπυκνώσας τὰς γάλαγγας, καὶ 20
 ὀπλισμοῖς αὐτὰς εἰερέσειν ἀσφαλισάμενος, τῆς Καισαρείας ἀπά-
 Dρας ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν ἔτε· ἐπιστολὴν τε χαράζεις καὶ Φιλο-
 θέῳ τῷ Εὐχαΐτων ἐπισκόπῳ ἐγγειρίσας, πρὸς τε τῶν ἐκκλησια-

4. καὶ μαχ.] καὶ doest in codice. Linea autem proxime praecedenti
 Fort. leg. ανατραφεὶς, ut item 28. C. 8. νεῶν cod. 16. νοῦν]
 οὔν cod. 23. πρὸς τε. Vix hinc abesse potest τόν.

deretur belli vis eiusmodi motui obsistere repugnareque posse. Quippe
 mirifice amabant eum milites, neque erat omnino quisquam quin laudibus
 eius gloriaretur. Nam in bellis versatus a puero, et ob facinora in acie
 praeliisque edita pertimescendus, non modo viribus invictus erat, mira-
 que dexteritate, verum mente quoque composita, et cujusque modi virtute sine
 controversia praestans. Ita sine mora, postquam in ecclesiam Caesariensi-
 um perrexerat, in tabernaculum regressus Ioannem Magistri dignitate ho-
 noratum Domesticum Orientis renunciat, mandata et edicta quoquoersus
 per imperium Romanum emittit, duces a se constitutos in Pontum, ad lit-
 tora omnia, Abydumque, magna celeritate adhibita contendere iubet; id
 agens, opinor, quod ex re erat fieri, ut priusquam fama electionis percre-
 buisset, freta trajectusque maritimos teneret. Sic enim existimabat, ex sen-
 tentia rem sibi processuram, neque irascituram sibi, sed hilare potius ac
 leniter arrisuram fortunam, si maturaret opportunissimorum locorum occu-
 pationem. His rebus confectis Nicephorus cum legionibus in firmam aciem
 contractis, armisque probe instructis, Caesarea profectus ad urbem per-
 rexit: litteras quas scripserat, Philotheo Euchaitarum episcopo traditas, ad

στικῶν ἐπειλημμένον οὐδὲν Πολύευκτον ἔστειλε, καὶ Ἰωσήφ τὸν Α. C. 963
 τῶν τυραννείων κατάρχοντα, καὶ τὴν σύγκλητον. ὡς ἐν κεφαλαιῷ I. Rom. 4
 δὲ ταυτί πως διαπήγγελλεν ἡ γραφή· δέξασθαι τε αὐτὸν αὐτοκρά-
 5 τορα, περιφρουρήσοντα καὶ εἰς αὔξησιν ἡλικίας σωμασκήσοντα
 πολιτείας ὀνήσοντα, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς τὴν ἐπικράτειαν αὐ-
 ξήσοντα τοῖς κατὰ πολέμους ἀνδραγαθήμασιν. εἰ δὲ μὴ τοῦτο
 βουληθεῖεν, αὐτοῖς μεταμελήσειν τῆς ἀβελτερίας μετέπειτα, ὅπη- P. 28
 νίκα σιδήρῳ καὶ σφαγαῖς τὰ πρόγματα διακρίνοιντο· καὶ καιρὸς
 10 οὐ μέτεστι δικαιολογίας τοῖς αἰρετισαμένοις τῶν βελτιόνων τὰ
 χειρίστα.

ζ. Ταύτην ὡσεὶ τινα ῥῆσιν ἀπὸ Σκυθῶν ὁ Ἰωσήφ δεξάμενος
 τὴν γραφήν, καὶ, ὡς περ ὑσπληγί τινη ἢ μύωπι τὴν καρδίαν βλη-
 θεῖς, τὸν μὲν ἐπίσκοπον πεδήτην ἀπέφηνεν, εἰρκτῆ παραπέμ-
 15 φας· τὸν Μαρριανὸν δὲ, καὶ τὸν Πασχάλιον, καὶ τοὺς Τορνι-
 κίους, ἐν Πατρικίοις τελοῦντας καὶ θερμοουργοὺς πεφηνότας ἐται-
 ρισάμενος, καὶ Μακεδονικὴν αὐτοῖς ἐγχειρίσας φύλαγγα, ἀντε-
 χετο κραταιῶς, ἀποτειχίζων τῷ Νικηφόρῳ τὴν εἰς τὸ Βυζάντιον B
 πάροδον. ἐν τούτοις οὖν τῶν πραγμάτων ἠωρημένων, Λέων ὁ Fol. 284 v.
 20 τοῦ Νικηφόρου σύναιμος, οὗ καὶ πρώην ὁ λόγος κατὰ παραδρο-
 μὴν τὰ περὶ τὰς μάχας ἐπεξηγήσατο τρόπαια, εὐκαιρίας δραξά-
 μενος (ἔτυχε γὰρ ἐπιχωριάζων τῷ Βυζαντίῳ) τῶν τινος βαναύσων
 ἐποδοῦς ἀμπεχόνην καὶ διὰ τῶν ὑπονόμων τοῦ τείχους ὑπολι-
 σθήσας, ἀκατίῳ προσεπιβὰς, ἐπὶ τὸν Νικηφόρον ἀπέπλευσεν,

3. διηπάγγελεν cod. 10. αἰρετισαμένοις. Non ausus sum corrigere
 οὐκέτ' ἔστι δικ. et πρό τῶν, ne nimis limarem phrasim auctoris.
 21. ἐπεξηγήσατο cod.

Polyenctum divinarum rerum clavum tenentem, item ad Iosephum palatio
 praefectum senatumque misit. Quarum litterarum erat hic fere exitus:
 „Reciperent ipsum Imperatorem, qui filios Romani Augusti ad confirmatio-
 nem aetatis usque tueretur, corporaque eorum excoleret. Praeterea maxi-
 mo se reipublicae usui fore, Romanique imperii opes facinoribus belli-
 cis aucturum. Id si nollent, eventurum ut ipsos temeritatis poeniteret, ubi
 ferro et caede res esset decernenda: neque tunc locus dabitur defensionis
 illis qui pro bonis pessima elegerint.”

7. Hoc scriptum non aliter ac Scythicam iussionem tulit Iosephus; quin,
 sicut stimulo aliquo vel calcari in cor ictus, episcopum in vincula conditum
 custodiae mandat; Marianum, Paschaliū, Torniciōs, viros patricios auda-
 ciae cognitae, sibi adiungit; his Macedonum cohorte tradita obsistit acriter,
 introitum in urbem Nicephoro pracludit. Eatenus dubio rerum exitu Leo
 Nicephori frater, cuius bellicas victorias iam superius in transitu memora-
 vit oratio, opportunitatem nactus (commorabatur enim tunc Constantinopoli),
 summo plebeio vestitu, per specus muri elapsus conscensa scapha ad Nice-

- A. M. 6471 αὐτοῦ που περὶ τὰ ἐν τοῖς Ἑρρίοις ἀνάκτορα εἰσελάσαντα, καὶ τὸν
 Ind. 6 στρατὸν διατάττοντα. τότε καὶ Βάρδας, ὁ τούτων γενέτης, ἐν
 τοῖς μαγιστροῖς τελῶν καὶ εἰς γῆρας βαδύτατον ἑλλητικῶς, τὸν ἐκ
 C τοῦ Ἰωσήφ κίνδυνον ὑπεϊδόμενος, δέει περιληφθεὶς ἰκέτης ἱε-
 ροῦ τοῦ μεγάλου καθίστατο· ἀνὴρ ἔξ αὐτῆς ἡβης ἐν πολέμοις 5
 καὶ μάχαις ἀναστραφεὶς, κἂν τῷ τοῦ Δομεστίκου τῶν σχολῶν
 ἐπὶ συχρὸν χρόνον ἐνδιαπρέφας ἀξιώματι. ὁ δὲ Μαρριανὸς καὶ
 ὁ Πασχάλιος τὴν τῶν Μακεδόνων σπείραν κατὰ τὰς ἀγυῖας περ-
 φέροντες, ἐμβρεθνόμενοι τε κενῷ κόμπῳ καὶ ἐξυπτιάζοντες,
 νεώτερα ῥαδιουργεῖν οὐκ ἐνέλιπον· ὡς ἐκμανέντα τὸν δῆμον πρὸς 10
 ἀλκὴν ἀπιδεῖν, καὶ αὐτοῖς ἀντικαταστῆναι συστάδην εἰς μάχην,
 καὶ εἰς φυγὴν ἔπαιθρον κατακλῆσαι, ὥσει τινα μειράκια ἄβρο-
 δλαιτα καὶ μάχης ἀπέρατα. τῆνικαῦτα λέγεται καὶ γύναιον σκευὸς
 D κεραμοῦν χροὸς ἀνάπλεον, τῶν πρὸς κηπέαν ζπιτηδεῶν, ταῖς
 χερσὶ τοῦ τέλους ἀράμενον ἀκοντίσαι κατὰ τοῦ Μαρριανοῦ, καὶ 15
 τοῦτον κατὰ τοῦ κροτάφου βαλεῖν· οὕτω δὲ καιρίαν γενέσθαι τὴν
 βολήν, ὡς καταγνῦναι τε τὸ κρανίον καὶ προσαραχθῆναι αὐτῷ
 τὸν ἐγκέφαλον, καὶ δευτεροῦτον τὸν βίον ἀπολιπεῖν. ἐκ τούτου
 παθῆσθαι ὁ Βασίλειος εἰληφῶς, ὃς ἐκτομίας μὲν ἦν καὶ τῷ τοῦ
 παρακοιμωμένου καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῶν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταν- 20
 τίνου καιρῶν ἐνδιέπρεψεν ἀξιώματι, νόθος υἱὸς ἐκ Σκυθίδος τῷ
 παλαιοτάτῳ αὐτοκράτορι Ῥωμανῷ γεννηθεὶς, δραστήριος δὲ, καὶ
 P. 29 τὸ παριστάμενον αὐτῷ εἰς ἔργον ἐξευγεῖν προμηθέστατος, αἶτε

14. ταῖς χερσὶν τοῦ τέλους ἀράμενοι cod. Fort. ταῖν χερσὶν τοῦ τέ-
 γους ἀραμένη. 17. κράνιον cod.

phorum enavigat, iam tunc propter palatium in Hereo adventantem, ex-
 erciturumque disponentem. Eodem tempore Bardas, illorum pater, unus de
 magistris, praecipitata aetate homo, ab Iosepho periculum veritas, timore
 captus, supplex magni templi factus est. Erat is ab ipsa pubertate in bel-
 lis praeliisque versatus, et Domestici scholarum per longum tempus decora-
 tus officio. Interea Marianus et Paschalius, cohortibus Macedonum per
 vias circummissis, freudentes ipsi inani iactatione et elati, novas in horam
 turbas facere non intermittebant; usque adeo, ut plebs furens ad vim se
 converteret, praelioque cominus facto resistens, in fugam apertam eos velut
 adolescentulos delicatos pugnaeque inexpertos compelleret. Quo in con-
 flictu mulierculam vas fictile terrae plenum, de iis quae hortia usui sunt,
 manibus a tecto raptum vibrasse in Marianum, eiusque tempora feruisse di-
 cunt; tamque gravem fuisse iactum, ut calvaria perforata cerebrum affligere-
 tur: ipsum postridie vitam reliquisse. His rebus animum capiens Basiline
 spado, qui Constantini Imperatoris temporibus cubicularii dignitate et ipse
 decoratus fuerat, Romani senioris Imperatoris muliere Scythissa nothus,
 strenuus, et in consiliis exsequendis rationalis minime expertus, quippe qui ge-
 neris mixti esset: albens tunc a Iosepho, simultatesque pridem cum illo ge-

τὸ γένος ἔχων ἐπιμικτον· τότε δὲ διάφορός τε, καὶ ἄλλως δύστους A. C. 963
 τῷ Ἰωσήφ διακέμενος, τοὺς οἰκογενεῖς θύραξι καὶ μίτραις, κράνε- I. Rom. 4
 σί τε καὶ πέλαις, ὕσσοις τε καὶ ξίφεισι καθοπλίσας, ὑπὲρ τοὺς
 τρισχιλίους χρηματίζοντας, τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἰωσήφ καὶ τῶν αὐτῷ συν-
 5 ἐργούντων ἅμα τῷ δήμῳ ἐπιτίθεται. καὶ εἰς διαρπαγὴν καὶ προ-
 πομὴν καὶ λείπωσιν ταύτας περιστήσας ἐπὶ τὰ νεώρια ὤρησεν,
 ἐκείθεν τε τὰς πυρφόρους τριήρεις, συνευδοκοῦντος τοῦ δήμου καὶ
 τῆς συγκλήτου, πρὸς τὸν Νικηφόρον ὀρμίσασθαι παρεσκευάσεν.
 ὣν ἐπιβάς ἔξαντῆς ὁ Νικηφόρος τῇ τῶν Ἀβραμιτῶν, ἣν καὶ Ἀχει- Fol. 285 r.
 10 ροκοίητον ὀνομάζουσι, προσέσχε μοῆν· ἐκείθεν τε τοὺς παραλη- B
 φόμενους ἐστίαν ἐξέπεμψε τὴν βασιλειον. οὗς ὁ Ἰωσήφ προσιόν-
 τας ἰδὼν, ὀρθώδης τε καὶ δέει ἀσχέτω ληφθεῖς (ἤδη γὰρ οἱ
 περὶ αὐτὸν φρουροὶ τῷ Νικηφόρῳ προσέθεντο), καταλιπὼν τὰ
 βασιλεια δρομαίως εἰς τὸ ἱερὸν ἀφίκετο. ἦν οὖν ὄρῃν τὸν πρὸ μ-
 15 κροῦ σοβαρὸν καὶ τὰς ὀφρῦς ἤρκότα ὑπὲρ τὸ μέτωπον, ἐκέτην ἐλει-
 νὸν καὶ αὐτὰς κατεπηγότα τὰς ἀκοάς, καὶ δεικνύοντα ἐν αὐ-
 τῷ, μηδὲν τῶν ἀνθρωπίνων τελεῖν πάγιον ἢ ἀκίνητον, παλιντρο-
 πα δέ τινα καὶ ὠκίμορα, καὶ δίκην κύβων τῆδε κάκεισε μεταφύ-
 20 πτούμενα καὶ μεταπεττευόμενα. ἡ γοῦν τούτου πρὸς τὸ ἱερὸν
 προσφυγῇ τῷ τοῦ Νικηφόρου γενέτῃ Βάρδα γέγονεν ἐκείθεν ἀπαλ-
 λαγῇ καὶ ἀνάσωσις ἐπὶ τὸν νῆον.

ἡ. Ὁ δὲ Νικηφόρος, λέπει κατὰ τὸ δοκοῦν ἐαυτῷ τέλος ἐχών- C
 ρεῖ τὰ πράγματα, τὸ ἰδιωτικὸν περιελὼν καὶ ἀποσφενδοθήσας
 χιτῶνιον, τὴν αὐτοκρατορικὴν καὶ βασιλεια ἐπιστρίδα ἐμπόρη-

6. Fort. ἐρεπίωσεν. ὄρη cod. Scripsissem ὄρη, nisi seque-
 retur παρεσκευάσεν. 15. τὰς] τοὺς cod., sed D. lin. antepenult.
 (pag. seq. lin. 13. h. ed.) recte ταῖς.

rens, vernas suos lorisis, mitris, galeis, scutis, pñis, gladiis armat, plus
 ter mille numero, aedesque Iosephi et asseclarum eius una cum plebe in-
 vadit. His expilatione, direptione, ruina vastatis, ad navalia contendit,
 unde igniferae triremes summo populi senatusque studio ut ad Nicephori
 castra applicarent effecit. Quibus evestigio conscensís Nicephorus ad Abra-
 mitarum monasterium, quod idem Achiropoeeton⁶ vocant, appulit: unde mi-
 sit qui palatium occuparent. Quos cum Iosephus adventantes videret, tre-
 pidans, timore magno percussus (iam enim excubitores circa ipsum Nicephore
 se adiunxerant), palatio relicto cursim templum petivit. Cernebatur igitur is,
 qui brevi ante arroganter super frontem sustulerat supercilium, tunc miser
 supplex, ipais rumosculis exterritus, suo exemplo demonstrans nihil esse in
 rebus humanis firmum ac stabile: mutabilia cuncta et caduca talorum ritu
 huc illuc iactari ac misceri. Ita eius ad templum fuga causa exstitit, ut
 Bardas Nicephori pater inde liberaretur, ad filiumque incolumis perveniret.

8. Nicephorus, cum ex sententia sibi res cessissent, deposita relictat-
 que privata veste, Augusta imperatoriaque chlamyde amictus, ad regiam se

- A. III. 6471 *σάμενος, εἰς τὸ βασιλικώτερον ἑαυτὸν μετεσκεύασεν· ἵππου τε*
 Ind. 6 *ἀγερώχου τῶν λευκῶν ἐπιβάς, φαλάροις κεκουσμημένον βασιλικοῖς*
καὶ τάπησιν ἀλουργοῖς, διὰ τῆς χροσῆς πύλης εἰσῆλθαι, ὑπὸ
παντὸς τοῦ δήμου καὶ τῶν ἐν τέλει κροτούμενός τε καὶ γεραιόμε-
νος. ἑκαυδεκάτην ὁ Αὐγουστος ἤλανε μῆν, ἐπὶ τῆς ἑκτῆς ἰνδί-
κτου, ἐν τῷ γυ' ἔτει, ὅτε ταῦτα ἐπράττετο. ἄρτι δέ, ἐπεὶ πρὸς τὸν
 D *τοῦ θείου περιπυστον σηκὸν εἰσεφοίτησε, καὶ ὑπὸ τοῦ τῶν ἱερέων*
πληρώματος ἀξιοχρέους τιμὰς ὑπέδξατο, πρὸς τοῦ τὴν πατριαρ-
χίαν ἰθύνοντος Πολυεύκτου τῷ βασιλικῷ διαδήματι στέφεται, ἐν
καὶ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας ἐλαύνων. τὴν δὲ ἰδέαν τοῖσδε
 10 *τις ἦν· ὕψις αὐτῷ πρὸς τὸ μέλαν πλεόν ἢ τὸ λευκὸν ἀποκλίνουσα,*
κόμη δὲ βαθεῖα καὶ κυανῆ· ὀφθαλμοὶ μέλανες, ἐπὶ συννοίας πε-
φροντικότες, δασείαις ταῖς ὀφρῶσιν ὑποκαθήμενοι· ὧς μέσως
ἔχουσα λεπτότητος καὶ παχύτητος, ἡρέμια συμπεραινομένη γυν-
 P. 30 *πύτητι· ἑπήγη σύμμετρος, ἀραιοὺς παρὰ τὰς γνάθους προβαλ-*
 15 *λομένη τὴν πολυάν· ἀγκυλεὸς τὴν ἡλικίαν καὶ στιβαρὸς, εὐρύτα-*
τος τὸ στέρον καὶ ὠμούςς ὡς μάλιστα, τὴν μέντοι ἀνδρείαν καὶ
ῥώμην κατὰ τὸν θρυλλούμενον Ἡρακλῆν· φρονήσει δὲ καὶ σωφρο-
σύνη καὶ τῷ τὸ δέον ἀνεπισφαλῶς ἐπιφράσασθαι, πάντων κατε-
 20 *μεγέθει τῶν κατ' ἐκείνου τὴν γενεὰν γεγενημένιον ἀνδρῶν. ταί-*
 νωθεῖς οὖν τῷ βασιλεῖ στέφει ἐπὶ τὴν βασιλείον αὐτὴν ἄνεσι,
 Fol. 235 v. *παρὰ τοῦ πλήθους καὶ τῶν ἐν τέλει δορυφορούμενος, καὶ δὴ πα-*
ρελθὼν ἐπὶ θρόνον ἐκάθισε τὸν βασιλικόν. ἦν οὖν ὄρᾳ τὴν τύχην
Βἑνωραῖζομένην καὶ ἐπιγαννυμένην τοῖς τελουμένοις, καὶ πάντα ἑαυ-

13. μέσος cod. 16. ἀγκυλεός. Sic codex. 19. τῷ] τοῦ cod.

maiestatem magis composuit: in sesso equo alacri, candido, phaleris imp-
 ratoriis tapetisque purpureis ornato, per auream portam invectus est; ab
 omni populo magistratibusque cum plausu honorifice receptus. Augusti dies
 decimus sextus agebatur, indictione sexta, anno sexmillesimo quadringen-
 tesimo septuagesimo, cum haec gererentur. Deinde, ubi celeberrimum Dei
 templum ingressus a sacerdotum corpore debitos honores susceperat, a Po-
 lyeucto, patriarchae munus obeunte, imperiali corona caput cingitur, cum
 unum supra quinquagesimum aetatis annum ageret. Specie autem erat
 eiusmodi fere: facies ad nigrum magis quam ad candidum colorem vergens:
 coma promissa, atra: oculi nigri, velut cogitatione satagentes, spissis super-
 ciliis subiecti: nasus inter tenuitatem et crassitudinem medius, paulatim
 transiens in aduncitatem: barba iusta, raris circa malas proiectis canis:
 statura rotunda ac firma, pectus et humeri apprime lata, vis ac robur iuxta
 celebratum Herculem: prudentia vero, et temperantia, et opportunitate
 singulari consiliorum, inter omnes praestabat sua tempestate natos viros.
 Ita redimitus imperatoria corona in augustum palatium ascendit, a populo
 magistratibusque stipatus, ingressusque in regali assedit solio. Licebat
 tunc videre, fortunam, gestientem atque exultantem his eventis, cunctas

τῆς τιθεῖσαν τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, καὶ μηδὲν τῶν φθαρτῶν A. C. 969
 μηδενὸς καθίστασθαι ἴδιον. ὃ δὲ, ἐπεὶ τῆς βασιλείας ἐπέβη, καὶ I. Rom. 4
 τῶν οὐρανῶν ἀσφαλῶς τε καὶ ἀδεῶς ταύτης ἀντελχετο, Βάρδαν μὲν,
 τὸν ἑαυτοῦ πατέρα, εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος τιμὴν προεβίβασε· τὸν
 5 δὲ συναράμενον αὐτῷ Ἰωάννην κατὰ τὴν τοῦ κινήματος ἀρχὴν, ᾧ
 Τζμισσικῆς τὸ ἐπίκλην, Δομέστικον Ἀνατολῆς καὶ Μάγιστρον ἀνα-
 δέδειχε. Λέοντα δὲ, τὸν ἴδιον σύναμιον, Κουροπαλάτην καὶ Μά-
 γιστρον προβάλλεται· τὸν δὲ γε Βασίλειον, τὸν τὸν Ἰωσήφ,
 ἥπερ μοι ἐβρόθήθη, καταστασιάσαντα, εἰς τὸ τοῦ προέδρου κλέος
 10 ἀνεβιβάσατο.

9'. Αὐτὸς δὲ τὴν συνήθη προσηποιοῦτο ἀπαρχειρετον σω-
 φροσύνην διατηρεῖν, γυναικὸς τε συζυγίας ἐκκλίτων καὶ κρεωφα-
 γίαν ἀποδιοπομπούμενος. ἀλλ' οἱ τὸν μονήρη βίον μετιόντες καὶ
 αὐτοῦ τὸν τρόπον δῆθεν ῥυθμιζόντες (ἐτίμα γὰρ διαφερόντως
 15 τοὺς μοναστῆς), οὐκ εἶον τὸν ἄνδρα ἐμμένειν οἷς ἔκρινε, προῦ-
 τρέποντο δὲ καὶ συζυγίαν ἀσπάσασθαι καὶ κρεωφαγίαν μὴ ὡς τι
 ἀπαίσιον ἀποφυγεῖν. Ἐδεδίεσαν γὰρ, μὴ τροφαῖς καὶ κώμοις
 ἐπικλιθῆς, ὡς εἰκὸς, γεγονῶς εἰς ἀλλοκότους ὑπολισθῆσειεν ἡδονῶς,
 εἰς εἴωθεν αὐτοσχεδιάζειν τὸ αὐτοδέσποτον καὶ αὐτόνομον, ἐπει-
 20 λημμένον δυνάμειος. ταῖς τῶν μοναστῶν οὖν καταπειθῆς γεγονῶς
 εἰσηγήσει, τὸν ἡλικιωτήν μὲν καὶ συνειδισμένον βίον ἀπίωσατο·
 τὴν δὲ τοῦ Ῥωμανοῦ ὀμεννέτιν, ἀριπρεπῆ ταῖς ὥραις καὶ αὐτό-
 25 χρημα τυχάνουσαν Λάκκιαν, πρὸς γάμον ἡγάγετο, καὶ πρὸς
 τὸ τῆς κρεωδαίσιος ἀπὸ τῆς κεκολασμένης διαίτης μετεσκεύαστο

2. ἐπὶ cod. 19. ἐπιλιμμέναν (sic) cod.

sibi vindicare humanas res, nec quicquam terrestrium cuiquam esse proprium. At Nicephorus, postquam imperium susceperat, tuto ac secure gubernaculis rerum occupatis, Bardam ipsius patrem Caesaris dignitate ornavit: Ioannem, cognomento Tzimissem, iam ab initio motus sibi opitulatum, Domesticum Orientis et Magistrum creavit: Leonem, fratrem suum, Curopalatem et Magistrum declaravit: Basilium, qui Iosephi opes, ut a me dictum est, motu facto fregerat, ad proëdri honorem evexit.

9. Ipse vero profitebatur solitam temperantiam intemperatam se servaturum, cum uxoris coniugium vitans, tum carniū esum repudiāns. Verum monasticæ vitæ cultores, qui quidem vitam eius gubernabant (observabat enim mirifice fratres), in institutis eiusmodi permanere virum non sinebant, sed hortabantur, ut et coniugium amplecteretur, nec carniū esu, ut re nefasta, abstereret. Verebantur enim, ne prono in deliciis et comestationes animo in turpes delaberetur voluptates, quales comminisci solet liber seque ipse regens animus, si potentiam consequitur. Monachorum igitur admonitionibus obsecutus, familiarem ac consuetam vitæ rationem ab se ablegavit: Romani uxorem, venustam plane mulierem et puram putam Laccaenam, in matrimonium duxit, aque tenuiore victu ad lautio-

- A. M. 6471 τρυφηλότερον. ὑπεψιθυρῶντο δέ, μὴ ἔννομον συνδραμεῖν, πα-
Ind. 6
A. C. 963 ράλογον δέ πως τὸ συνοικέσιον, ὡς ἀνάδοχον ἐκ τοῦ θείου λου-
I. Rom. 4 τροῦ γεγονότα τὸν Νικηφόρον τῶν τοῦ αὐτοκράτορος Ῥωμανοῦ
καὶ τῆς Θεοφανοῦς παιδῶν. τῆς οὖν γῆμης ἀπτέρῳ τάχει εἰς τὰς
ἀκοὰς τοῦ ἱεραρχοῦντος Πολυεύκτου ἐνηχηθείσης, ἀπειργεῖν 5
- P. 81 παντὶ σθένει τῶν ἱερῶν περιβόλων ἐπειρᾶτο τὸν ἄνακτα· ζήλου
γὰρ θείου περιπλεως ὢν ὁ ἀνήρ, καὶ τὴν παντοδαπὴν γνῶσιν καὶ
ἀρετὴν ἀπρόσιτος, διελέγγειν καὶ βασιλεῖς οὐκ ἠσχύνετο. ὁ δὲ βα-
σιλεὺς, τὰ μὲν τὸν ἀρχιερεῖα παραιτούμενος, τὰ δὲ καὶ ἀπολογοῦ-
μενος, μὴ ἀνάδοχον αὐτὸν ἐκ τοῦ βαπτίσματος τῶν παιδῶν εἶναι 10
τῆς Ἀγούστης Θεοφανοῦς, ἀλλὰ Βάρδαν, τὸν αὐτοῦ γενέτην, οὖ-
τω κατεδυσώπησε τὸν ἀρχιερεῖα καὶ δεινῶς κατεκλήλησεν, ὡς καθι-
λαρευσάμενος οἰκονομῆσαι τὴν τῆς Ἀγούστης Θεοφανοῦς μετὰ
τούτου συνοικησιν. ἐπεὶ δὲ κατὰ ῥοῦν ἐχώρησε τούτῳ τὰ πρῶγμα-
- Fol. 236 r. τα, κόσμον βασιλικὴν συμφορήσας ἀμύθητον, τεμένη τε γῆς εὐ- 15
Β δαίμονος πολὺπλεθρα, χυμῶν ἰδέαις καὶ καρπῶν πλήθει παντοδα-
πῶν περιβρίθοντα ἀφορίσας, Θεοφανοῖ τῇ ὀμνευτίδι καὶ βουιλί-
- A. M. 6472 δι χαρίζεται. αὐτὸς δὲ παρὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν διαχειμᾶ-
Ind. 7
A. C. 963 ζων, ἀγῶσιν ἵππικοῖς καὶ παντοδαποῖς θεωροῖς, φιλοτησίαις τε
I. N. 1 τοῖς αὐτοκράτορσιν εἰθισμέναις, τοὺς ἐν τέλει φιλοφρονούμενος 20
οὐκ ἀνίη· ὅσον τε Θεραπευτικὸν καὶ οἰκίδιον τούτῳ παρεῖπετο, ἐξή-
σκει τὰ πολεμικὰ ταῖς καθ' ἡμέραν μελέταις ὡς μάλιστα, τόξον τε
ἀνεπισφαλῶς ἐκτείνειν, καὶ τὸν δίστον τῷ μαζῶ ἔρπειν, εὐστόχως

4. ἀπτερότερον τάχει. Vid. infra 59 B.

carnibus vescens transiit. Rumor autem erat, haud legitimas esse, prope-
que abhorrere a legibus nuptias, quia Nicephorus liberorum Romani Impera-
toris ac Theophanionis ex geniali aqua susceptor exstitisset. Qui rumor
magna celeritate cum ad Polyeucti sacrorum praefecti aures pervenisset,
omni conatu Imperatorem a sanctis septis arcere conabatur: cum enim vir
esset ardente studio colendi Dei plenus, omnique genere scientiae atque vir-
tutis inaccessus, reprehendere vel principes non verebatur. At Imperator
tamen, partim deprecans patriarcham, partim ad sui defensionem afferens,
non sese susceptorem liberorum Theophanionis Augustae fuisse, verum
Bardam patrem, ita flexit animum patriarchae penitusque delinivit, ut lac-
tus coniugium eius cum Theophanone Augusta dispensarit. Ita rebus ad
voluntatem suam fluentibus, ornatum imperatorum infinitum a se coacerva-
tum, item agri opimi latifundia, succo vario fructuumque cuiusque modi
copia plena, a caeteris se iugata, Theophanoni coniugi atque Augustae
donat. Ipse Constantinopoli hiemans ludis equestribus, omnium generum
spectaculis, largitionibusque ab Imperatoribus fieri solitis, potestates mune-
rare non intermisit: quaecumque vero eum sequebantur in obsequiis dome-
sticæ copiae, eas ad res bellicas quotidiana exercitatione quam maxime
assuefaciebat, arcum recte intendere, sagitta ad mammam adducta colli-

τε βέλλεν κατά σκοπόν, και δόρατα κραδαίνεν και περιέλισσεν
 εὐπετῶς τῆδε κάκεισε, ξίφη τε εὐθυβόλως κατά τὸν ἄερα περιστρέ- C
 φεν, και ἵππων κούφως ὑπεράλλεσθαι· ὡς ἐν καιρῷ τῶν ἀγῶνων
 μὴ φαίνοντο τῶν ἐναντίων μειονεκτοῦν· και μάλιστα προκινδυνεύειν
 5 ὄφρῃλον και παρατάττεσθαι κατά φάλαγγα.

ί. Ἐπεὶ δὲ τὴν τοῦ χειμῶνος κατήφειαν ἐαρινὰ τροπαὶ πρὸς A. M. 6472
 γαληνιώσαν μετεσκεύαζον ἰλαρότητα, ἐστρατείαν κατά τῶν Ἀγα- Ind. 7
 ρηνῶν παραγγελίας, τοῦ Βυζαντινοῦ ἀπαίρει· και τῆ Καππαδο- A. C. 964
 κῶν ἐναυλιζόμενος χώρα και στρατιὰν συνειλοχῶς ἀξιόμαχον, ἐπὶ I. N. 1
 10 τὴν τῶν Ταρσέων ἤλαυνεν, ἀνδρῶν ἀρετῆ και πλήθει και μελέτῃ
 τῶν τακτικῶν τραχηλιώσαν τότε και νεανιουομένην ὑπέραυχα, και D
 πλείστας ἀναφανδὸν ἐκδρομῶς ἀνελπίστους ἐισπράττουσαν. ἐπεὶ
 δὲ ταύτῃ προσέσχε, καρτερὸν πηξάμενος χάρακα και κυκλόθεν
 διεληφῶς, ἐφρούρει παρακαθήμενος. οἱ δὲ ἔνδον Ἀγαρηνοὶ, δα-
 15 ψιλῆα τέως τῶν ἀναγκαίων ὄντες ὑπερκορεῖς, και τῆ τοῦ πολλί-
 σματος τεθαδῆκότες ἐρυμνότητι (ἐς ὕψος γὰρ ἀμήχανον ἠωρεῖτο
 τῶν περιβόλων τὸ δόμημα, διπλῆ περιελισσόντων αὐτό· και τα-
 φρεῖα κυκλόθεν διεληπτο, ἐς βᾶθος ὅτι πλείστον καθικνουμένη,
 λίθων λευκῶν κατεσκευασμένη ξιστῶν, και ἐς προμαχεῶνας συμ-
 20 πειραιομένη. εἶχε μὲν και τὸν Κύδνον τὸ ἔρυμα, κατά μέσον αὐ- P. 32
 τὸ διατέμνοντα, ὃς ἐξ αὐτῶν τῶν πηγῶν πολυχεύμων τις, ψυ-
 χρός τε και διειδῆς περινώων πρόβεισιν, ἀσφάλειαν οὐ μικρὰν τῆ
 Ταρσῷ παρεχόμενος, και γεφύραις τρισὶν ἔνδον τοῦ ἄστεος δια-

6. ἐπὶ et paulo post μετὰ σκευάζον cod. 8. ἀπαίρειν cod.
 20. και τὸ κύδρον (sic) cod.

neare, spicula vibrare et contorquere expedite huc illuc, gladios directo
 icta per aërem rotare, in equos leviter insilire: ne tempore certaminum
 inferiores hostibus reperirentur; praesertim quod primae periculum ingredi
 ac venire in aciem debabant.

10. Postquam tristem hiemis faciem verna tempestas in serenam ma-
 taverat iucunditatem, indicta adversus Saracenos expeditione Constantino-
 poli proficiscitur: moratusque in Cappadocia, iustis collectis copiis ad Tar-
 sonem urbem accessit, civium cum virtute, tum numero, tum usu rei bel-
 licae ferocientem ea tempestate, nimiumque superbientem, plurimasque pal-
 lam incursiones insperatas facientem. Eo cum pervenisset, probeque com-
 munitis castris oppidum cinxisset, custodiis positus obsidet. Saraceni in
 oppido, copia necessariorum rerum tunc referta, oppidique firmitudine freti
 (nam in infinitam excelatitatem surgebat moenium structura, gemino orbe
 circumiectorum: eratque item circino circumducta, in altitudinem quam plu-
 rimam depressa, lapidibusque albicantibus politis vestita, et pinis termi-
 nata fossa. Neque minus habebat Cydnum pro munimento, medium oppi-
 dum intersecantem: qui, ab ipso fonte uber, gelidus et perlicidus manans
 profluit, praesidium haud parvum Tarso praebens, pontibusque tribus intra

- A. M. 6472 ζωννύμενος· ὅτε δὲ πόλεμος αὐτοῖς ἐπιβρίθῃ, κατὰ τῆς τάφρου
 Ind. 7. αὐτὸν ἀφίῃσι καὶ ἐν ὥρᾳ μιᾷ πλημμυροῦσαν ταύτην ἐργάζεται)·
 τούτοις τεθαρσύνεσθαι οἱ βάρβαροι ἐτόλμαζον τε τὸν βασιλέα καὶ
 ἔβρῃσιν αὐτὸν ἀδεῶς ἔβαλλον, ἐκδρομάς τε καὶ ἐπεξελάσεις ποιού-
 μενοι πλείστους τῶν Ῥωμαίων ἀπεκτίννον. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ 5
 Β Νικηφόρος ἐφ' ἱκανὸν ταύτῃ χρόνον προσημασίνας, ἐπέπερ ἀνη-
 νότοις ἐπιχειρῶν ἤσθετο, ἐκείθεν μεταναστὰς τε καὶ παρεγκλί-
 νας, τοῖς ἔγγιον αὐτῇ κατακλιμένοις προσβάλλει φρουρίοις, καὶ
 Ἄδαναν μὲν καὶ τὴν Ἀνάβαρζαν, καὶ ἄλλα ὑπὲρ τὰ εἴκοσι φρού-
 Fol. 286 v. ρια αἰρεῖ αὐτοβοεῖ. κῆπειτα Μοψουεστία προσβαλὼν τε καὶ κυ- 10
 κλωσάμενος, ἐκθύμως ἐπολιόρκει, ταῖς ἀφρητοῖς μηχαναῖς ἐκα-
 σταχοῦ ἀκροβολιζόμενος. οἱ δὲ ἔνδον καὶ αὐτοὶ γενναίως ἀντι-
 καθίσταντο, πυρφόρα τε βέλη καὶ βάρη λίθων κατὰ τῶν Ῥωμαίων
 βάλλοντες, καὶ παντὶ σθένει ἐκ τῶν πύργων αὐτοὺς ἀμυνόμενοι.
 C ια'. Ὁ δὲ βασιλεὺς, δραστήριός τε ὢν καὶ δεινὸς ἐν ἀμυγᾷ- 15
 νοις πορίσασθαι μηχανὴν, περιελθὼν καὶ καταστοχασάμενος τὸν
 χώρον, ἦπερ ἦν εὐεπιχειρήτων, τῶν πύργων παραγωγῶν ἄνδρας
 ἄωρὶ τῶν νυκτῶν ἀνορύττειν ἤρεμα ἐνεκελεύσατο, ἀπὸ τῶν ὄ-
 χθων ἐναρξασμένους τοῦ ἐκείσε παραδρόντος Πυράμου τοῦ ποτα- 20
 μοῦ, ὡς μὴ αἰσθῶντο οἱ βάρβαροι, καὶ εἰς κενὸν ἀποβῆ τὸ τοι-
 οῦτον ἐπιχειρήματα. οἱ δὲ ἀνώρυστον τε καὶ τὸν χόυν τῷ πο-
 ταμοῦ ἐκφοροῦντες παρέπεμπον ῥεύματι. Ἐπεὶ δὲ τὸ ἔργον ἐξή-
 νηστο, καὶ δύο εἰς πύργων μεταξὺ τοῦ συνδεδομένου τούτοις

1. ἐπιβρίθῃ cod. 5. ἀπεκτίννον cod. Paulo posterius B. noluit
 quicquam mutare: nomen oppidi apud veteres est Ἀναβαρζά. 20. κα-
 νόν cod. et postea auctor elegantior scripserat ἀποβαλίη. 23. μετα-
 ξύ. Fort. μετά.

oppidum iungitur; bello autem imminente in fossam illum immittunt, quam
 horae unius spatio restagnantem reddit): his igitur freti barbari Impera-
 torem subsannabant, conviciis impudenter in eum iactis, saepiusque urbe
 effusi, facta impressione, Romanorum plurimos trucidabant. Imperator
 Nicephorus, satis longo tempore ibi confecto, ubi negotium valde ar-
 duum suscepisse se cognovit, inde movens reflexo itinere circumpositas
 Tarso arces aggreditur, Adanamque et Anabarzam, aliaque supra viginti
 eiusmodi castella primo impetu cepit. Inde Mopsuestiam aggressus corona
 circumdata fortiter oppugnat, tormentisque missilibus undique petit. Oppi-
 dani et ipsi strenue resistebant; ignita tela et saxorum pondera in Romanos
 mittentes, omnique conatu ex turribus illos propulsantes.

11. Imperator, ut erat promptus et mirabilis in remediis incommodorum
 inveniendis, circuito inspectoque loco, qua erat opportunum, nocte intem-
 pesta homines ad turres adductos murum pedotentim subruere iubet, a ripa
 Pyrami amnis ibi praeterfluentis orcos, ne animadvertentibus barbaris ad
 nihilum veniret is conatus. Illi suffodere coeperunt, humum egestam flumi-
 nis undae committere. Opere confecto, posteaquam duas turres una cum

τεχνίσματος εἰς τὸ ἀκριβὲς διάκενοι γέγονασιν, καὶ ἐκκρεμῆς ὄν- A. C. 964
 τες ξύλοις ἠώρητο, τῷ μὴ τὴν σφῶν διαλυθῆναι οἰκοδομήν. I. N. 1
 ἄρτι τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνος τὴν περιγίον ὑπαναγούσης, κατὰ τὸ D
 εἰδωμένον οἱ Ἀγαρηνοὶ λευχέμονες τῶν πύργων προκύναντες,
 5 καὶ τὰ τόξα ἐντεινόμενοι, καὶ τὰς λοιπὰς παρασκευάσαντες μη-
 χανὰς, ὕβρεσιν ἐδυσφήμουν τὸν ἄνακτα. ὁ δὲ τοῖς ὑπογείοις
 ἐρείσμασι τῶν πύργων ἐνιέναι πῦρ διακελευσάμενος, αὐτὸς ἐς τὸ
 ἀκριβὲς καθωπλισμένος, ἐπήει διατάττων τὰς φάλαγγας. ἔα-
 δως δὲ τῶν στηριγμάτων κατακαέντων, ὅσον ἐκκρεμῆς ἦν τοῦ
 10 τείχους καὶ ὑπόκειον, κατασεισθὲν εἰς γῆν κατεφέρετο, συγκα-
 τασπῶσαν καὶ τοὺς ἐπιβεβηκότας αὐτῷ τῶν Ἀγαρηνῶν, ὧν οἱ
 πλείους συντριβέντες ἀθρόων διαπεφωνήκασιν· οἱ δὲ, ζωγρία P. 33
 πρὸς τῶν Ῥωμαίων ληφθέντες, τὴν κατασχοῦσαν σφῆς ἀπωδύ-
 ροντο τύχην. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ, ἐπεὶ τὸ τεῖχος ἐρωπῶδὲν πάρ-
 15 οδον τοῖς βουλομένοις παρέχετο, πανσυδὶ τῇ Μιφουουεστία προσ-
 ἐπιβὰς ταύτην ἠνδραποδίσαστο, καὶ τοὺς περὶ αὐτὴν βαρ-
 βάρους δουλείᾳ παρέπεμψεν, αὐτὸς δὲ τὰ κάλλιστα τῆς λείας
 ἐπέξελὼν, καὶ τῷ βασιλικῷ ταμίῳ προσαναθίς, τὸν στρατὸν B
 ἐκ τῆς ἄρπαγῆς τοῦ ἕστεος ἀνακαλεσάμενος, ἐπεὶ ὁ ἥλιος τὸν το- A. M. 6473
 20 ξότην παρελαύνων μετέβαινε πρὸς τὸν αἰγοκέρωτα, καὶ τὸ τοῦ Ind. 8
 χεμῶνος δεινὸν ἐπετείνετο, ἐκεῖθεν διαναστὰς ἐπὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν A. C. 964
 ἐκκράτειαν ἀνήλυνε. καὶ τῆς Καππαδοκῶν ἐπιβὰς τὴν πληθύν, I. N. 2
 ὡς εἶκος, φιλοσφρονησάμενος ἐκέλευσεν ἐπὶ τὰ οἴκοι παλινδρομεῖν,
 μνηστῆσθαι τε αὐτῶν τῆς πρὸς αὐτὸν ἐπανόδου τοῦ ἤρος προκύν-
 5. λωπὰς cod. 10. ὑπόκειον cod. 16. παραληφθέντας cod.
 Vid. notas.

interiecto eis muro, prorsus subcavae pensilesque factae, lignis suffultae fuerant, ne earum dissolveretur coagmentatio: iam solari radio circumiectum agrum collostrante, suo more Saraceni, candidis amicti vestibus et turribus prospectantes, arcus intendentes, caeterasque apparantes machinas, conviciis Imperatorem consecrabantur. Is fulcimentis turrium subterraneis ignem admoveri iussit, ipse perfecte armatus obiens disponensque legiones. Fulturis parvo negotio absumtis, quicquid pensile in muro et subcavum erat, eversum inque terram delatum est, Saracenosque superstantes una deturbavit: quorum plerique contriti evestigii extremam vocem ediderunt; reliqui, captivi a Romanis facti, fortunam suam lamentabantur. Imperator, ubi muri ruina aditum volentibus praebebat, omni confertum exercitu irruens Mopsuestiam occupat, superstitesque barbaros servituti mandat. Ipse, praestantiore parte praedae seposita, fiscoque Augusto addicta, militeque ab oppidi direptione revocato, quod sol sagittarium transgressus ad capricornum transibat, hiemisque rigor intendebatur, inde motis castris ad fines Romanos se recepit. Iamque Cappadociam ingressus, exercitum, ut par erat, remuneratum domum reverti iussit, meminisse monens, ut ineunte vere rursus ad se redirent, armaque sua uti omnes re-

- A. M. 6473 πτοντος, τὰς πανοπλίαις ἐπισκευασαμένους, παραθηξαμένους τε
 Ind. 8 τὰ ξίφη, καὶ τῶν ἵππων ἐπιμελησαμένους ὡς μάλιστα. οὕτως
 A. C. 964 I. N. 2 μὲν ἢ πληθὺς πρὸς οἶκον ἐχώρει. αὐτὸς δὲ ἅμα τοῖς ὑπολει-
 Fol. 287 r. φθεῖσιν αὐτοῦ τε διεχείμαζε, καὶ τὰ ἐς τὸν πόλεμον ἐξηρτύετο.

ficarent, gladios exacuerent, equos ut quam maximae curae haberent. In hunc modum exercitus domum revertit. Ipse cum iis qui remanserant eodem in loco hibernans quae ad bellum pertinebant instruxit.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Δ.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER IV.

ARGUMENTUM.

Nicephorus novam expeditionem contra Tarsenses molitur (Cap. 1). Severitas eius in disciplina militari (2). Proelium ad Tartum (3). Urbe in deditioem recepta, Bysantium revertitur (4). Legatio Bulgarorum belli Bulgarici causa (5). Russi contra Bulgaros excitantur. Nicephorus insidias veritus propter odium vulgi regiam suam communit (6). Motus urbanei, quibus Leo Diaconus interfuit. Expeditio Siciliensis (7). Infelix eius eventus (8). Terrae motus Claudiopoli, ingens imber Constantinopoli factus (9). Nicephori expeditio Syriaca: Antiochia frustra tentata, Edessa recepta, Arca vi expugnata (10). Defectio solis. Castello prope Antiochiam exstructo, Nicephorus in urbem redit (11).

α'. Τὸν μὲν δὴ τρόπον, ὃν εἶρηται μοι, πρὸς τοῦ αυτοκράτορος Α. Μ. 6473
Νικηφόρου ἢ τε Μόμου ἤλω ἐστία, καὶ τὰ πρόσσιχα φρούρια ^{Ind. 8}
ἐξ ἐφόδου ἠνδραποδίσθη. αὐτὸς δὲ κατὰ τὴν Καππαδοκῶν δια- ^{A. C. 964}
χειμάζων, ἤσχαλλέ τε καὶ ἤλυεν ἀνιώμενος, τῷ μὴ καὶ τὴν Ταρ- ^{I. N. 2}
5 οὖν αἰρήσειν αὐτοβοεῖ, ἀλλὰ ταύτης ἀποκρουσθῆναι ὡσπερὶ βέ- ^{P. 34}
λος κωφὸν ἰσχυροτέρῳ προσπεσὸν, μηδὲν τι γενναῖον ἢ νεανικὸν
ἐργασάμενος. καὶ τὸ πρῶγμα προπηλακισμὸν καὶ ὕβριν ἄντικρυς
ἔλογίζετο, καὶ ὄνειδον ἀνεξάλειπτον, εἰ Νικηφόρος ὢν ὁ Φωκῆς, Β

8. ὄνειδον. Sic cod. ἀνεξάλειπτον cod.

1. Ita, quemadmodum dixi, a Nicephoro Imperatore et Mopsuestia expugnata est, et castella finitima ex itinere capta. Ipse in Cappadocia hibernans animo discruciabatur, quod non Tarsum quoque prima aggressionem capere potuisset, verum inde velut imbelle telum violentiori impactum repulsus esset, nulla re luculenta fortive gesta. Remque pro suggillatione plane putabat et pro invidia indelebili, si Nicephorus Phocas, iam pridem

- A. M. 6473 και πρώην ἐν στρατηγοῖς τελῶν, και αἴθεις ἀναρρήθεις Δομέστι-
 Ind. 8
 A. C. 964
 I. N. 2
 Ind. 8
 A. M. 6473
 Ind. 8
- κος τῶν σχολῶν, τοτὲ μὲν μυριάδας πόλεις κατέσκαψε και δηλώ-
 σας ἤθάλωσε, τοτὲ δὲ εὐδαίμονας χώρας ἠνδραποδίστατο, και μά-
 χιμα ἔθνη τρειψάμενος ἐκ παρατάξεως ὑπήγετο, μηδὲ ἀντοφθαλ-
 μεῖν ἔξισχάσαντα πρὸς τὴν τούτου ἀλκὴν και τὴν ἀκαταγώνιστον 5
 ἐν τοῖς ὅπλοις ὀρμῆν· τὰ νῦν δὲ, τὴν τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν
 ἀνδρεία ἀγχινοία παρειληφώς, και στρατὸν εἰς τετταράκοντα μυ-
 ριάδας ἀριθμούμενον ἐπαγόμενος, ἀπεκρούσθη τὴν ἄλλως σια-
 C
 μαχήσας. ἀπεκρούσθη δὲ οὐχὶ Βαβυλῶνος, ἦν ἡ Σεμίραμις ἐπὶ τὰ
 περιβόλους ὠχρώσεν· ἡ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, τὸ τῶν Ῥω- 10
 μαίων σθένος ἦνπερ ἐπολίστατο· ἡ τῶν τῆς Ἰουδαίας τευχῶν, ὧν
 τὸ ναστὸν ὕψος, ὧσιν ἀκούομενον, μῦθος τάχα, τῆς ἀληθείας
 γεγυμνωμένος, τοῖς οὐχ ἔωρακόσι δοκεῖ· ἀλλὰ Ταρσοῦ, ἐπε-
 ριγράπτου πόλεως, ἐφ' ἠππλάτου πεδίου συνφικισμένης, τῶν
 ἐπηλύδων τε και Ἰθαγενῶν. ταῦτα δὴ ἀνελλίττων και γνωματεύων 15
 δυσφορῶν διετέλει, και ἀπαρηγόρητα δυσθυμῶν, εἰ Ταρσεῖς,
 τῶν προσοίκων αὐτοῖς ἔργον πολέμου γεγενημένων, και δουλείαν
 P. 35
 20
 20
 20
- ἐλευθερίας ἀλλαξαμένων, ὅποσοι τὸ τῆς μαχαίρας στόμα διέδρα-
 σαν, αὐτοὶ μόνοι τῶν ἄλλων ἀπέλθοιεν, πλατύ που τῆς ἐκείνου
 ἀνδρείας ἐπικαγχάζοντες, και τῆς πολεμικῆς ἐμπειρίας καταμω-
 μώμενοι. τῷ τοι και τὰ ἐς τὰς μάχας τοὺς περὶ αὐτὸν διεγύμνα-
 ζεν ἀκριβῶς, και τὴν τοῦ ἔτους ὥραν ἤστο προσεδεχόμενος.
 ἤρος δὲ εὐθὺς διαλάμποντος, και τῆς χειμερινῆς δριμύτητος εἰς
 Φερινὴν θάλασσαν μετακίρναμένης ἐπιεικῶς, κατὰ τὸ προστεταγμέ-

2. τότε cod. hic et infra. μυριάδας. Mellus μυρίας, sive
 μυριάδους. 20. καταμωμώμενοι. Fort. καταμωκώμενοι.
 23. ἤρους cod.

in ducum numero, post haec Domesticus scholarum creatus, modo innu-
 meris urbibus excisis, vastatis, combustis, modo opimis regionibus subiun-
 ctis, acerrimas gentes praelio fusas ita domuisset, ut ne intueri quidem co-
 ram eius robur invictamque in armis vim possent: nunc vero, imperio Ro-
 mano per virtutem solertiamque potitus, exercitu ad quadringenta millia nu-
 mero inducto, repulsus esset, umbratili pugna frustra suscepta. Idque non
 a Babylone, quam Semiramis septem moenibus communivit; non ab anti-
 quiore Roma. Quiritum robur quam aedificavit; non a Iudaeae muris, quo-
 rum solida altitudo, auribus accepta, fabula fortasse illis qui non conspex-
 erint videtur: sed a Tarso, angusto oppido, in equitabili planitie sito, referta
 adventitia vernaque plebe. Haec animo volvens ac reputans aegre ferebat
 perpetuo, consolationis inopia contabescens, si Tarsenses, finitimis ipsorum
 bello caesis, iisque qui gladiatorum aciem effugissent servitutem cum libertate
 commutantibus, ipsi soli ex omnibus elaborerentur, irrisa plane virtute eius,
 bellicaque explosa peritia. Ita et quos circa se habebat ad bellum exercebat
 diligenter, et opportunum anni tempus praestolans sese continebat. Commo-
 de autem ver illuxerat, hiberna asperitate in vernum teporem iam transfusa,

τον αἰ δυνάμεις ἐπὶ τὸν αὐτοκράτορα συνηγείροντο. ὁ δὲ ἀραρό- A. C. 965
 τως καθολίσις τὴν στρατιὰν, συναγομένην ὑπὲρ μυριάδας τὰς L. N. 2
 τετταράκοντα, τὸ σημεῖον διάρως ἐπέειπε τὴν ἐπὶ τῆς Ταρσοῦ.

β'. Ἐν ᾧ δὲ τὴν πορείαν διήνυε, τῶν ψιλῶν τις στρατιω- B
 5 τῶν, πρὸς τὴν δυσχωρίαν ὀκλάσας (ἔτυχε γὰρ δι' αὐλῶνος τὴν
 στρατιὰν βαθνύτατον, εἰς ἀπορρώγας καὶ σήραγγας κατακλειομέ- Fol. 287 v.
 νου, διαπορεύεσθαι), τὸν ὄν ἐπὶ τῶν ὤμων ἔφερε θυρεὸν, κατὰ
 τὴν ὁδὸν ἀπέβριψεν ἀποφορτισιάμενος. ἐπεὶ δὲ παροδεύων ὁ βα-
 10 σιλεὺς τοῦτον τοῖς ὀφθαλμοῖς καθεώρακε, τῶν ἐπομένων τινὶ
 διαῦραι τὸν θυρεὸν ἐγκελεύεται· ἄρτι δὲ φθάσας πρὸς τὴν κατα-
 γωγὴν, ὑπὸ τίνα τῶν λοχαγῶν διηρυνῆτο ταττόμενος ἂν εἴη ὁ
 15 διαμάχης καὶ κινδύνων χωρὶς ἀποφανθεὶς ῥήμασις καὶ τὸ ἴδιον C
 ὄπλον ἀποβαλῶν. ἐπεὶ δὲ οὐ διέλαθεν ὁ τοῦτο δεδρακώς, ἀλλὰ
 τὴν ταχίστην συνέλαμβάνετο, βλοσυρὸν τι τοῦτω καὶ λοξὸν ἀντ-
 20 ὠπήσας ὁ βασιλεὺς καὶ, „λέγε μοι,“ ἔφη, „ἀγεννέστατε σὺ, εἴ
 γε τις ἐπῆλθεν ἐξ ἀπόπτου πολέμου καταδρομῆ, τίνι ἂν ἔρκει
 πρὸς ἀποτροπὴν ἐχρήσω τῶν δυσμενῶν, τὸν θυρεὸν ἀποβαλὼν
 παρὰ τὴν ἀταρπιτόν;“ ὁ δὲ, πεπηγὼς ὑπὸ τοῦ δέους, διέμενε
 ἀχανής. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ αἰκίαις καταξᾶναι τὸν αὐτοφονευτὴν
 25 ἑαυτοῦ τῷ λοχαγῷ ἐγκελεύεται, ἐκτεμόντι τε καὶ τὴν ῥίνα θεα-
 τήσαι κατὰ τὸ στρατόπεδον. Ἐκεῖνος δὲ, εἴτε οἴκτω ληθθεὶς
 πρὸς τὸν ἄνθρωπον, εἴτε καὶ δῶρων ἐπιβολῇ χανωθεὶς, ἀσινῆ D
 διαφῆκε τὸν ἄνδρα. τῇ δὲ ὑστεραία διῶντα τοῦτον ὁ βασιλεὺς
 ἔωρακώς, τὸν λοχαγὸν εἰσκαλεῖ καὶ, „ᾧ,“ φησὶν, „ἀτέραμνε καὶ

16. ἀπόπτου. Fort. ἀπερόπτου. Vid. notas.

cum ex mandato copiae ad Imperatorem convenerunt. Ita cum optime in-
 structo exercitu, ad numerum plus quadringentorum millium coacto, signo
 sublatο viam Tarsum versus ingressus est.

2. Iter dum faciebat, aliquis levis armaturae miles, viae difficultate
 fessus (forte enim per convallem profundissimam, crepidinibus hiatibusque
 circumclusam, ibat agmen), quem humeris ferebat clypeum detractum prae-
 ter viam proiecit. Hunc transiens Imperator conspicatus, quandam ex
 comitatu clypeum tollere iubet: vixdumque in hospitium venerat, cum ex-
 quisivit, quo sub centurione mereret ille, qui absque praelio et periculis,
 clypeo abiecto, armis propriis se exuisset. Cum non delituisset qui deli-
 querat, sed evestigio esset comprehensus, torvum ac transversum tuens
 Imperator, „Dic mihi,“ inquit, „ignavissime tu, si qua demississet se ex
 longinquo hostilis incursio, quo tandem tutamento usus fuisses ad averten-
 dos hostes, quoniam clypeum ad viam proiecisti?“ Ille, mortuus prae for-
 midine, stabat stupens. At Imperator centurioni mandat, ut eum, qui se
 ipse morti dicasset, verberibus caesum nasoque praeciso per castra traduce-
 ret. Verum enimvero is, sive misericordia captus hominis, sive numis tra-
 ditus mollitus, incolumem dimisit militem. Postridie eius diei praetereun-
 tem illum ipsum Imperator conspicatus, centurionem introvocari iubet, et,

- A. M. 6478 *Θρασκευάρδιε σὺ, πῶς ἔτλης μὴ παραγαγεῖν εἰς ἔργον τὸ κελυ-*
 Ind. 8 *σθέν; ἢ δοκεῖς πλεῖον ἔμοῦ τουτουὶ κήδεσθαι σοι τοῦ στρατοῦ;*
εἰς παιδείαν ἐγὼ τῶν λοιπῶν τὴν τοιαύτην διωρισάμην ἐκτίσαι
ποιήν τὸν τὸ ἑαυτοῦ ὄπλον ἀποδύμενον· ὡς μήτινες τὸ τού-
του ἀμελὲς καὶ νωθρὸν μιμησάμενοι ταῦτὸ τοῦτο διαπράξουσιν, 5
κὰν τῷ καιρῷ τῶν ἀγῶνων γεγυμνωμένοι τῶν ὄπλων καταλαμ-
βάσονται, καὶ οὐκ ἂν φθάνοιεν πρὸς τῶν ἐναντίων ἀναφρούμε-
 P. 86 *νοι.” σφοδρῶς οὖν αἰκίσας τὸν λοχαγὸν καὶ τῆς ῥιγῆς ἀφελόμε-*
νός, δέος ἐνήκε παντὶ τῷ στρατῷ, μηκέτι ἀμελῶς διακείσθαι
περὶ τὸν οἰκείον ὄπλισμόν.

10

- γ'. Ἄρτι δὲ κατὰ τὴν περιχώρον γενόμενος τῆς Ταρσοῦ, ἐν-
 ταῦθα στρατοπεδεύεται καὶ χάρακα κυκλόθεν πηξάμενος, καρ-
 τερῶς τὰ τε λήϊα καὶ τοὺς λειμῶνας, τοῖς ἄνθεσι καὶ παντοίων
 δένδρων ἰδέαις κομῶντας, ὄρνυον καὶ ἀποκείρειν προσέταττεν,
 ὡς ἔξ ἀπόπτου ἢ διαμάχῃ τούτῳ εἴη, καὶ μὴ τινα τοῖς βαρβάροις 15
 ἐξῆ ἔν τοῖς ἀμφιλαφείσι χωρίοις λόχον ἐγκαθιστάνειν, καὶ τῇ
 B' *Ῥωμαϊκῇ στρατιᾷ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπιτίθεσθαι. ἦν οὖν τὴν χώραν*
ἰδεῖν τὸν οἰκείον ὠραῖσμόν ἀποβάλλουσαν· εὐδαίμων γὰρ ἄπισσα
καὶ εὐβοτος καὶ φυτῶν ἰδέαις κατάκομος, ὅσα οἶδε φέρειν ὀπώρας
παντοίας χυμούς. Ταρσεῖς δὲ ταῖς κατὰ Ῥωμαίων ἤδη προβάσαις 20
νίκαις ἐπαιρόμενοι, Θρασεῖς τῶς καὶ ἀγέρωχοι τινες ἐξητάζοντο,
 Col. 288 *γ. οὐκ ἠγνείχοντό τε κατέχειν ἐν ἑαυτοῖς τὸν θυμὸν, ἀλλ' ὑπέξιόντες*
τοῦ ἕστεος ἐς καρτερὸν ἐξ ἀντιπάλου παρεκροτοῦντο συνασπι-

2. *τουτὶ cod. et paulo post Leo scribere debuisset κήδεσθαι σὺ.*
 19. *εὐωτος cod. Sed vid. 5. A. εὐδαίμων γὰρ ἡ χώρα — εὐβοτός*
τε καὶ εὐμηλος. 23. παρεκροτοῦντο.

„O praefracte et temerarie tu,” inquit, „qui fit ut ausus sis ad exitum
 non perducere imperatum? Num putas minus mihi quam tibi curae esse
 istum exercitum? Ad erudiendos reliquos ego decreveram, ut eiusmodi poe-
 nam is ferret, qui arma abieciisset sua: ne qui incuriam eius ignaviamque
 imitati id ipsum facerent, temporeque praelii nudi armis deprehensi ab
 hostibus actutum oppressi interirent.” Ita centurione vehementer verberato,
 nasoque ei amputato, metum incussit omni exercitui, ne iam indiligenter
 ageret in curandis armis.

3. Cum in agrum Tarsensem pervenisset, castris factis oppidoque cir-
 cumvallato, campos atque prata, floribus variarumque arborum formis laeta,
 penitus vastari caedique iussit, ut in conspicio praelium fieret, neque
 villas barbaris noceret in contextis locis ponere insidias, in Romanumque exer-
 citum ex occulto cooriri. Vidisses tunc agrum suo decore spoliari: eto-
 nim erat ubique opimus, pabulo laetus, stirpium varietate comans, fun-
 dentium pomorum cuiusque generis saporos. Tarsenses, superioribus victo-
 riis ex Romanis reportatis elati, feroculos sese de principio arrogantesque
 praebuerunt: cumque in se continere animos non possent, egressi oppido

σμοῦν, τολμηταί τινές καὶ θαρσάλευότεροι τοῦ μετρίου πρὸ τῆς A. C. 965
 τοῦ πάλμου πείρας ἀναδεικνύμενοι. ὁ δὲ βασιλεὺς καὶ αὐτὸς τὸν L N. 2
 ἄλλομον καὶ ῥωμαλέον τῆς στρατιᾶς ὑπέβηγε τοῦ χάρακος, ἐν με- C
 ταίμῳ τε καθίστη τὰς φάλαγγας, κατὰ μέτωπον μὲν τοὺς παν-
 σοιδήρους ἱππότητας ἰστών, ἐξόπισθεν δὲ τοξότας καὶ σφενδονήτας
 βύλλειν τοὺς ἐναντίους προσεταχώς. εἰς τὸ δεξιὸν δὲ κέρας αὐ-
 τὸς εἰστήκει, μυρϊανδρον ἱππέων ἴλην ἐπιφερόμενος κατὰ δὲ τὸ
 ἐδώνημον Ἰωάννης, ᾧ τὸ ἐπώνυμα Τζιμισκῆς, τῇ τοῦ Δουκὸς
 τιμῇ σεμννόμενος, διηγωνίζετο, ἀνὴρ σφαιδάζων τε τῷ θυμῷ,
 10 καὶ τολμητίας ἐκτόπως καὶ θερμορῆγος εἰ καὶ τις ἄλλος ἀποδει-
 κνύμενος, εἰ καὶ τὸ σῶμα βραχὺς τις ὑπὲρ τὸ μέτριον ἦν, κατὰ
 τὸν μυθολογούμενον Τυδέα τὸν μαχητὴν· ἀλλὰ τις ἡρωϊκῆ ἐνῆν
 ἀλκή καὶ ὀρμὴ ἐν τῷ μικροπρεπεί ἐκείνου σώματι. τοῦ δὲ αὐτο- D
 κράτορος ἐγκλεισαμένου τὸ ἐνυῦλιον ἐπαυλεῖν, ἦν ἰδεῖν ἀμη-
 15 χάνῳ κόσμῳ τὰς Ῥωμαϊκὰς κινουμένας φάλαγγας, καὶ τὸ πεδίον
 ἅπαν τῇ ἀγῆ τῶν ὄπλων καταστραπτόμενον. οὐκ ἤνεγκαν τὴν
 τοσαύτην ῥοπήν οἱ Ταρσεῖς· τοῖς δὲ ὠθισμοῖς τῶν ἀκόντων καὶ
 τοῖς ἀφροβολισμοῖς τῶν βαλλόντων ἐξόπισθεν βιαζόμενοι, ἐξαν-
 τῆς ἔκλιναν εἰς φυγὴν, καὶ πρὸς τὸ ἕστν συνεκλείοντο ἀλεῶς,
 20 πλείστους τῶν οἰκείων παρὰ ταύτην ἀποβάλλοντες τὴν προσβολήν.
 δευτὴ δὲ τις ὑπεισῆε τούτοις δεῖλα, τηλικαύτην μετ' ἐμπειρίας
 ἀθρήσασι χωροῦσαν πληθύν. τὸν περίβολον οὖν διειληφότες τοῦ
 ἕστεος καὶ τοῦτον ταῖς ἀφετηρίοις κατοχυρωσάμενοι μηχαναῖς, P. 37
 διακατέρουν ἀπρόϊτοι, τὴν ἐπήλυσιν τῶν ἐναντίων ὑποδεχόμενοι.

2. τόν. Leg. τό. 20. ἀποβάλλοντες. Fort. ἀποβαλόντες.

in firmam phalangem ex adverso constipabantur, audaces se atque fidentes plus quam satis erat ante belli periculum ostendentes. Imperator item quicquid firmum valensque erat in exercitu, ex castris educit, infesta acie legiones constituit. In fronte collocat equites cataphractos, post hos sagittarios et funditores: hos tela in adversarios mittere iubet. In dextro cornu ipse consistit, innumeram equitum catervam inducens: in sinistro Ioannes cognomento Tzimisces, Ducis officio decoratus, praeliatur, vir ardenti ingenio, qui audacem se et fervidum si quis alius ostenderat, tametsi corpore brevis plus quam attinebat erat, ad effigiem fabulati Tydei bellipotentis; verum heroica quaedam inerat vis ac vis in parum specioso corpore. Imperator ubi classicum cani iussit, videndas se praeberunt admirabili ordine commotae legiones Romanae, et campus totus fulgore armorum micuit. Nec tulerunt hanc impressionem Tarsenses: sed, strue hastarum telisque eorum qui a tergo iaculabantur propulsi, evestigio in fugam se converterunt, inque oppidum tarpiter conclusi sunt, plurimis suorum hoc in conflictu deperditis. Magnus praeterea timor eos incessit, posteaquam tantam exercituum ordine procedentem conspexerant. Ita murum oppidi a se occupatum tormentis missilibus firman: ipsi moenibus abditè obdurabant, adventum hostium excepturi.

A. M. 6478

Ind. 8

δ'. Νικηφόρος δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπεὶ δυσπρόσοδον ἀτε-
 χνῶς ἦδει καὶ δυσέμβολον οὖσαν τὴν πόλιν, καὶ μὴ ἐξ ἐφόδου
 ἀλώσιμον, ἔγνω μὴ διακινδυνεύειν πολεμησείων ἀβούλευτα, ἀλλὰ
 τῷ λιμῷ παραδώσειν, ὅς γε τῇ χαλεπῇ καταπόσει καὶ ἄκουσαν
 παραστήσεται. τοῦτο δὲ βουλευσάμενος ἀκριβέσι φρουραῖς τὸ
 ἕσπευ διέλωσε. Ταρσεῖς δὲ, ἕως μὲν οὐπω μὴ ἐμβαθύνας ὁ λιμὸς
 ὀλοτελῶς αὐτοὺς ἐξεπέλει, ἀπὸ τῶν πύργων ἀκοντίζοντες ἐς τοὺς
 Ῥωμαίους ἔβαλλον. ἐπεὶ δὲ τοῦτους οἰκτρῶς ἐπεβόσκετο, καὶ
 ἀπορία τῶν ἀναγκαίων τὰ σώματα ἐλυμαίνετο, ἦν ἰδεῖν ἀμηχα-
 Βνίαν δεινὴν, καὶ χαλεπὴν σκνθροπότητα, ἣτις κατεῖχε τὴν πό- 10
 λιν, ἐνερέχρωτάς τε τοὺς ἄνδρας, καὶ σκυῖς εἰδιῶλων οὐδὲν
 διαφέροντας. τὸ γὰρ τοῦ λιμοῦ πάθος οἰκτιστὸν καὶ λαν ὀλ-
 θριον· ἐκτῆκον γὰρ τὸν ὄγκον τοῦ σώματος καὶ τὸ φερμὸν ἀπο-
 σβεσσόνον ψυχρότητι, ὡσαυτεῖ ὄν ἀράχτιον τοῖς ὀστέοις τὸ ἐλυ-
 τρον περιτίνεσθαι διατίθησι, κατὰ μικρὸν ἐπιέναι τὸν θάνατον 15
 Fol. 288 v. ἐκκαλούμενον. ἐπεὶ οὖν οὐχ οἴοι τε ἦσαν πρὸς τε τὸ ἄμαχον τοῦ
 λιμοῦ πάθος καὶ πρὸς τὸσαύτην στρατιῶν διαμάχεσθαι, σπέν-
 δονταί τε τῷ βασιλεῖ καὶ ὑπέκουσιν, ἐφ' ᾧ τὸν βουλούμενον
 ἐπὶ τὰ ἐνδοτέρω Συρία ἀκωλύτως χωρεῖν. ὁ δὲ, εἴξας καὶ τού-
 Στοις σπεισάμενος, θῦπτον ἐξίεναι τῆς πόλεως ἐκελεύσατο, τὰ 20
 σφῶν σώματα καὶ τῶν ἀναγκαίων μόνον περιφέροντες ἱματισμόν.

1. δύσπροδον cod. 4. παραδώσειν. Melius παραδιδόνα. 12. λι-
 μοῦ καθ' οἰκτιστον. Odys. M. 342. λιμῷ δ' οἰκτιστον θανέειν καὶ
 πότμον ἐπισκεῖν. 14. ὡσαυτεῖ ὄν. Nisi major scribere ὡς ἀνειον,
 hoc est ὡς ἀνθρώπειον. 18. ἐπήκουσιν cod. 21. Leg. τὸν
 ἀναγκαίον.

4. Nicephorus Imperator cum accessu plane expugnatoque difficile esse oppidum sciret, neque corona capi posse, constituit, non in discrimen se offerre inconsideratā certandi cupiditate, sed fami civitatem tradere, quae crudeli necessitate esset vel invitam subactura. Hoc inuito consilio diligentibus custodiis oppidum cinxit. Tarsenses, quoad intensior fames non penitus eos exhauserat, e turribus iacula in Romanos coniciebant. Posteriori vero, cum miserabiliter eos consumeret, rerumque necessarium inopia corpora infirmaret, vidissēs desperationem ultimam, diram moestitiam quae occupaverat oppidum, mortuos homines, ab umbra spectri nihil differentes. Nam inediae calamitas miserissima est, penitusque letalis: corporis formositatem emacerat, calorem frigore extinguit, aranei texti instar tegmina circa ossa pendeant efficit, mortemque ut pedetentim accedat evocat. Ad extremum, cum intolerabili famis incommodo tamque magno exercitui obistere non possent, pactionem cum Imperatore faciunt, seque ei dedunt, iis conditionibus, ut qui vellent potestatem haberent ad interiora Syriae libere se conferendi. Id cum concessisset, induciis factis incunctanter exire ex oppido eos inasit, corpora et necessarium vestitum solum efferentes. Sic

οὕτω δὴ τὴν πόλιν αἰρεῖ, καὶ τῆς λείας τὸ μὲν τῇ στρατιᾷ δια- A. C. 965
 νείμας εἰς ἀναριθμητὸν πλοῦτον συναγόμενον, καὶ τοὺς σταυ- I. N. 2
 ρικούς τύπους ἀνειληφώς, οὓς ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθων ἔξυργασμέ-
 νους κατὰ διαφόρους μάχας, τὴν Ῥωμαϊκὴν δύναμιν τρέποντες,
 5 οἱ Ταρσεῖς ἠχμαλώτισαν, καὶ τὴν πόλιν ἀποχρώσθη στρατιᾷ κα-
 τασφαλισάμενος, πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἔτεο. παραλαβὼν δὲ
 ταύτην, καὶ παρὰ τοῦ δήμου δεχθεὶς μεγαλοπρεπῶς, ἐν τῷ πε-
 ρικύστῳ τε καὶ θείῳ σηκῷ τοὺς αἰχμαλωτισθέντας σταυροὺς D
 ἀναθεῖς, ταῖς τῶν ἵππων ἀμιλλαῖς καὶ τοῖς λοιποῖς θρωροῖς ἤστο
 10 τὸν δῆμον ἐδφραίνων. φιλοθεάμονες γὰρ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων
 Βοζάντιοι.

έ. Ἄρτι δὲ περὶ ταῦτα σχολάζοντι ἄγγελοι τῶν Μυσῶν, A. M. 6474
 πρὸς αὐτὸν ἀφειγμένοι, τοὺς εἰθισμένους ἀπαιτεῖν ἔλεγον φόρους I. N. 9
 τὸν ἀρχηγὸν ἑαυτῶν, ἐφ' ᾧ καὶ αὐτοὺς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα A. C. 966
 15 στεῖλαι τὰ νῦν. ὁ δὲ θυμῶν παρὰ τὸ εἰωθὸς πληρωθεὶς (ἰσχυ- P. 38
 ρογνώμων γὰρ τις ἦν, καὶ μὴ εὐείκτως ὀργῇ ἀλίσκόμενος), καὶ
 ἀνοιδήσας ὑπὲρ τὸ μέτριον, γεγωνοτέρα τε χρησάμενος, ἤπερ
 εἰθιστο, τῇ φωνῇ, „δεινὰ Ῥωμαίοις,” ἔφη, „περίεσθηκε νῦν,
 εἰ τοῖς ὄπλοις τὸ ἀντίβουν ἅπαν καταστρεφόμενοι, ἔθνη Σκυ-
 20 θικῶ, πενιχρῶ τε τὴν ἄλλως καὶ μιαρῶ, δίκην ἀνδραπόδων φό-
 ρους ἐκτίσουσι.” Βάρδαν δὲ τὸν αὐτοῦ γενέτην ἐπιστραφεὶς (ἔτυχε
 γὰρ συνεδριάζων αὐτῷ, Καῖσαρ ἀναδειχθεὶς); ἤρετο διαπορού-
 μενος, „ὅ,τι βούλοιο τοῖς Μυσοῖς ἢ τῶν φόρων, ἢ τῶν Ῥω-

5. ἠχμαλώτισαν cod., sed infra D. αἰχμαλωτισθέντας. 10. γὰρ.
 Deest hic μάλλον sive πρό, quod Leonem arbitror consulto omisisse, ut
 supra 28. A. 19. καταστρεφόμενοι. Oportebat καταστρεφόμενος
 aut καταστραμμένοι.

urbe occupata praedae partem, divitias innumerabiles comportatas, exerci-
 tui distribuit; receptisque crucium effigiebus, quas ex auro atque gemmis
 factas variis praeliis fuso Romano exercitu Tarsenses ceperant, ubi oppi-
 dum idoneo praesidio firmaverat, ad urbem imperatoriam est reversus.
 Quo cum pervenisset, a populo susceptus magnifice in nobili ac divino
 templo captas cruces deposuit: sedebatque ludis equestribus ac muneribus
 reliquis populum delectans. Spectaculorum enim avidi sunt praeter caete-
 ros homines Constantinopolitani.

5. Quibus rebus cum esset occupatus, ecce advenerunt legati Moeso-
 rum dicentes, regem suum solita tributa poscere: huius rei causa illum se
 ad Imperatorem nunc misisse. Is vero stomachi praeter consuetudinem ple-
 nus (lentus enim erat alias, neque subitae iracundiae obnoxius), inflatus
 supra modum, contentiore quam qua uti solebat voce, „Aerumnae Romanos,”
 inquit, „circumsistunt nunc, si, adversario quolibet armis subacto, genti
 Scythicae, eique inopi atque impurae, ritu mancipiorum tributum pensuri
 sent.” In Bardanque patrem conversus (forte enim assidebat is, Caesar
 renunciatus), percunctatus est velut ambigua, „quid sibi vellent Moesi haec

- A. M. 6474 *μαίων αἰτουσιν, εἰσπραξίς; οἰκέτην ἄρά με γεγεννηκῶς λέληθας;*
 Ind. 9 *καὶ ὁ τῶν Ῥωμαίων σεβάσμιος βασιλεὺς ἔθνη πνευστάτω καὶ μι-
 Βρωῖ φόρους τελῶν ὑποκείσομαι;* ῥαπίζειν οὖν κατὰ κἀθήκης θῦτ-
 τον τοὺς ἀγγέλους προσέταπτε, καὶ, „ἄπιτε,” ἔφη, „καὶ τῷ
 σκοτοτρόωκτη καὶ διφθερίᾳ ὑμῶν ἄρχοντι ἀπαγγελάτε, ὡς ὁ τῶν 5
 Ῥωμαίων κράτιστος καὶ μέγιστος βασιλεὺς ἔξαντῆς τὴν σὴν με-
 ελεύσεται χώραν, ἐντελεῖς σοὶ τοὺς φόρους ἀποδιδούς· ὡς μά-
 θης, τρίδουλος ὢν ἐκ προγόνων, δεσπότης τοὺς Ῥωμαίων ἡγε-
 μόννας ἀνακηρύττειν, οὐχ ὡς ἀνδράποδα τούτους φόρους αἰτεῖν.”
 ταῦτα εἰπὼν τοὺς μὲν εἰς τὴν ἑαυτῶν χώραν ἀνατρέχειν ἔξε- 10
- Fol. 289 r. πεμπεν· *αὐτὸς δὲ στρατιὰν ἀξιόμαχον συναγροχῶς, ἐχώρει κατὰ
 C Μυσῶν· καὶ φρούρια μὲν, ὅσα Ῥωμαίοις ὄμορα ἦν, εἶλεν ἐξ
 ἐπιδρομῆς. τὴν δὲ χώραν περισκεψάμενος, καὶ ταύτης τὸ ἀμ-
 φιλαφές καὶ κρημνώδες ἰδὼν (ποιητικῶς γὰρ εἰπεῖν, τῇ τῶν Μυ-
 σῶν χώρα πάντῃ κακὸν κακῷ ἐστήρικται, καὶ τὴν ἀμφιλαφῆ καὶ 15
 λοχμῶδη χώραν σηραγγῶδης καὶ κρημνώδης ἐκδέχεται, εἰτ' αὐ-
 θις ἐκείνην τελματώδης τε καὶ σμφαῶδης· ὑδρογλή γὰρ ἐκτόπως
 ἡ χώρα, καὶ λίαν ἀλσώδης, καὶ ὄρεσι δυσβάτοις ἐκασταχοῦ περι-
 κλείεται, παρὰ τὸν Αἴμον καὶ τὴν Ῥοδόπην κατωκισμένη καὶ
 ποταμῶν τοῖς μεγίστοις περιφρέομένη)· ταύτην Νικηφόρος ὁ 20
 D βασιλεὺς θεασάμενος, οὐκ ᾤετο δεῖν δύναμιν τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀσύν-*

1. *γεγεννηκῶς*. Participium, quod non saepe occurrit, invenio qua-
 ter apud S. Ioannem Chrysostomum: dativum τοῖς γεγεννηκῶσι Hom-
 il. XXVI. in prior. ad Cor. III. 415. 16. accusativum τοὺς γεγεννη-
 κῶτας ibid. 408. 4. 415. 19 et Oratione in illud, *Saulus spirans* etc.
 VIII. 42. 14. item passim apud alios auctores minus bonos. Codex men-
 dose *γεγεννηκῶς* (sic) *λέλυθας*. 11. *στρατιὰν* cod. 15. *πάντῃ*—
ἐστήρικται. Iliad II. 111. 16. *συραγγῶδης* cod.

tributorum, quam Romanos poscunt, exactione? An vernam me genuisti in-
 scientem? et Romanorum Imperator Augustus genti egentissimae ac spurcae
 tributarius obnoxiusque ero? ^b Tum alapis evestigio legatos caedi iussit, et,
 „Abite,” inquit, „et pellivoro mastrucato regi vestro nunciatote, potentia-
 simus maximus Imperator Romanorum iamiamque obibit tuam regionem, in-
 tegrumque tibi tributum persolvat: ut discas, ter servule, a maioribus verna
 natus, dominos nuncupare Romanorum principes, neque illos ut mancipia
 tributum poscere.” His dictis, eos ut in patriam recurrerent amissos fecit:
 ipse iusto contracto exercitu adversus Moesos profectus est: castella Ro-
 manis finitima prima aggressione cepit. Regionem vero considerans, eam-
 que saltuosam atque praecipitiis asperam videns (nam, ut poetice loquar,
 in Moesorum terra „malum malo gravius super ingruit usque:” saltuosam
 ac silvestrem locum cavernosus et abruptus excipit, et hunc rursus paluster
 ac madidus: aquosa plane regio, nemoribus densa, montibus inviis undique
 clauditur, ad Aemum atque Rhodopen sita, amnibusque maximis circumflua):
 hanc Nicephorus Imperator videns, committendum non putavit, ut eo-

τακτον δι' ἐπισφαλῶν χωρίων ἐξάγοντα, ὡσανεὶ βοσκήματα παρα- A. C. 966
σκευάσαι κατωκοπήναι πρὸς τῶν Μυσῶν. λέγεται γὰρ, πολλάκις I. N. 3
πταῖσαι Ῥωμαίους ταῖς δυσχωρίαις Μυσίας, πανολεθρία περι-
πεσεῖν.

- 5 ζ. Ἐγὼ οὖν, μὴ διὰ δυσεμβόλων καὶ περισφαλῶν χωρίων
διακινδυνεύειν. ὅθεν ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν πρὸς τὸ Βυζάντιον
ἤλαυνε, καὶ Καλοκύρην ἐκείνον τῷ τῶν πατρικίων τιμήσας ἀξιώ-
ματι, ἄνδρα ὀρηγίαν τὴν ἄλλως καὶ θερμοσυργόν, ἐς τοὺς
Ταυροσκύθας ἐξέπεμψεν, οὗς ἡ κοινὴ διάλεκτος Ῥῶς εἶωθεν
10 ὀνομάζειν, ἐφ' ᾧ διανείμαντα τούτοις χρυσόν, ὃν αὐτῷ ἐνεχεί- P. 39
ρισεν, εἰς κεντηνάρια πεντεκαίδεκα συγκεφαλαιούμενον, ἐς τὴν
χώραν καταγαγεῖν τῶν Μυσῶν, ταύτην αἰρήσοντας. ἀλλ' ὁ μὲν
Καλοκύρης ἐς τοὺς Ταυροσκύθας ἠπείγετο· αὐτὸς δὲ παρὰ τὸ
θέατρον ἀναβὰς, ἵππικὸν ἀγῶνα καθῆστο τελῶν. καὶ δῆτα τοῖς
15 περὶ αὐτὸν στρατιώταις ἐκέλευε, καταβάντας ἐπὶ τὸ στάδιον καὶ
εἰς ἀντιπάλους ἀποκριθέντας φύλαγγας σπασαμένους τὰ ξίφη,
κατὰ παιδιῶν ἐπαλλήλοις χωρεῖν, καὶ ταύτη γυμνάσασθαι πρὸς
τὸν πόλεμον. Βυζάντιοι δὲ, πολεμικῶν ἔργων ἀγνώτες τυχχά-
τοντες, τὴν τῶν ξιφῶν καταπλαγέντες αὐγὴν, καὶ τὴν ὁμῶσε τῶν
20 στρατιωτῶν ὀρηγὴν καὶ τὸν πάταγον ὑποδείσαντες, ἐκδειματω- B
θέντες δὲ τῷ καινῷ τοῦ θεάματος, εἰς φρυγὴν ἐτρέποντο καὶ πρὸς
τὰς σφῶν οἰκίας ἀπέτρεχον. ἐκ δὲ τοῦ ὠδισμού καὶ τῆς ἀτάκτου
φορᾶς οὐκ ὀλίγος φόνος συμβέβηκε, πλείστων συμπατηθέντων
καὶ ἀποπνιγέντων οἰκτρῶς. τοῦτο τὸ δρᾶμα μίσους ἀφορμὴ τις

17. Fort. ἐπ' ἀλλήλοις. 23. φθορᾶς cod. 24. μίσος cod.

pias Romanas incomposito ordine per loca parum tuta ductas velut pecora
Moesis concidendas praeberet. Aiunt enim haud semel offendisse Romanos
in angustiis Moesiae, esseque ad internecionem trucidatos.

6. Constituit igitur, per aspera atque ancipitia loca minime subire
periculum. Proinde revocato exercitu Constantinopolim revertit, et Calo-
cyrem, patricia dignitate auctum, temerarium praeterea calentisque ingenii
hominem, ad Tauroscythas, quos vulgaris lingua Russos nominare consuevit,
misit, ut his aurum distribueret a se illi traditum, ad centenaria quindecim
pondo, eosque in Moesorum fines perduceret, quos occuparent. Ita Calo-
cyres quidem ad Tauroscythas profectus est: ipse in circum ascendens
equestres ludos editurus consedit. Inter quae imperavit scholis, ut in are-
nam descendentes inque acies oppositas separatae, dextricis gladiis per lu-
dam inter se concurrerent, ad bellumque ita exercerentur. Constantinopo-
litani vero, rei militaris ignari, gladiatorum fulgore pertimesfacti, simulque
militum concursum strepitumque veriti, atque ob spectaculi novitatem for-
midine affecti, in fugam se coniecerunt, ad suosque quisque lares cursim
perrexit. Ibi impulsu temere ruentium haud exigua strages facta est, con-
culcatis suffocatisque misere plurimis. Haec calamitas odii civitatis in

- A. M. 6474 γέγονε Βυζαντίου πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. ταύτη παρέλειπετο καὶ
 Ind. 9 τὸ τοῦ συναίμου αὐτοῦ Λέοντος καὶ Κουροπαλάτου πλημμυλές·
 A. C. 966
 L. N. 3 ὅστις τὸν ἀνδρώδη καὶ στρατιωτικὸν αὐτοῦ βίον παρωσάμενος
 Fol. 289 v. πρὸς τὸν ἀστικὸν καὶ φιλοκερδῆ μετετάξατο, ἦτιων τε χρημάτων
 Cκαὶ λημμάτων γενόμενος, σιτοδείαν εἰργάσατο καὶ σπάνιν τῶν ἀ- 5
 ναγκαίων ἀφιλόνητον. ὀλίγον γὰρ τὸν σίτον ἀνούμενος ἀπεδί-
 δου πολλοῦ. καὶ ψιθυρισμὸς ἀνὰ τὸ ἔστυ ἐχώρει, καταβοώντων
 τῶν ἀστικῶν, εἰ τὰς τοῦ κοινοῦ συμφορὰς ἴδια κέρδη ποιήσειεν τῶν
 ἀνταδέλφων ἢ ξυνωρὶς, ἐς τὴν κερδαίνουσαν συνωδοῦσα πήραν
 τὰ τῶν πολλῶν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ βασιλεὺς φόρους τοὺς μήπω 10
 ἐπινοηθέντας ἀπαραιτήτως ἐκαινοτόμει, ἐς τὸ στρατιωτικὸν λέγων
 χρημάτων ὅτι δεῖσθαι συχνῶν, καὶ τούτοις κατέτρυχε τὸ ὑπήκοον.
 λέγεται δὲ, εἴτε πρὸς τῶν τὰ μετέωρα περισκοπούντων τινός, εἴτε
 καὶ τῶν μονάδα βίον ἐπανηρημένων καὶ ἄλλα, διενωτισθῆναι τὸν
 D αὐτοκράτορα, ὡς παρὰ τὴν βασιλειον ἐστίαν ἐκπλήσει τὸν βίον, 15
 ἀναιρεθεὶς παρὰ τῶν ὁμοειδῶν. περιδεὴς οὖν τῷ χρησιμῷ γεγο-
 νῶς, περίβολον ἐκ τοῦ θατέρου μέρους τοῦ πρὸς θάλατταν ἐπι-
 κλινοῦς τῶν ἀνακτόρων τειχίζειν ἀρξάμενος, κατὰ θάτερον πρὸς
 θάλατταν συνεπέρανε, καὶ τεῖχος τὸ νῦν ὀρώμενον ὑψηλὸν τε
 καὶ ὄχυρον ἐδομήσατο, καὶ τὴν βασιλειον ἐστίαν, ὡς ὑπετόπα- 20
 ζεν, ἡσφαλίσατο.
- A. M. 6475 ζ'. Πρόκεινσον δὲ κατὰ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἀνάληψιν κατὰ τὸ
 Ind. 10. εἰθισμένον ἔξω τειχῶν ἐπὶ τὴν καλουμένην Πηγὴν ποιησαμένους
 A. C. 967
 L. N. 4 τοῦ βασιλέως (γεὼς δὲ ταύτη περικαλλῆς τῇ Θεοτόκῃ δεδόμενται),
 P. 40 διαμάχη τις μεταξὺ Βυζαντιῶν καὶ Ἀρμενίων συνέβαιεν, ὡς 25

Imperatorem origo exstitit. Accessit patris eius Leonis Curopalatae iniquitas: qui virili militarique vitae genere relicto ad sedentarium et quaestuosum se transtulerat, hiansque avaritia atque cupiditate cum annonae angustias inferebat, tum rerum necessariarum immanem penuriam: Parvo enim emtum frumentum vendebat magno. Manabatque susurratio per civitatem, querelas spargente plebe, quasi geminum par fratrum, publicas calamitates quaesui habens, in eandem turgentem peram corrivaret bona multitudinis. Quinetiam Imperator tributa nunquam antehac excogitata inexorabili aviditate comminiscēbatur, ad militares sumtus dictitans opus sibi esse pecuniam permagnam, tributisque illis vexabat subditos. Aiunt autem, sive astrologorum aliquo divinante, sive quodam monachorum caelibemque vitam profitentium, in Imperatoris aurem venisse, vitam illi in palatio explendam, a civibusque suis eum necatum iri. Qua praedictione timidus factus, munitionem ab altera parte palatii in mare vergente ad alteram itam mare spectantem perduxit, muroque qui adhuc cernitur sublimi sane ac firmo exstructo imperatorium limen tutum, ut arbitrabatur, reddidit.

7. Ascensione autem Servatoris, cum Imperator pompam more solito extra muros ad Pegam, quam vocant, ageret (templum ibi mirae pulchritudinis Deiparas aedificatum est), pugna Constantinopolitanos inter et Ar-

πολλοὺς πρὸς τῶν Ἀρμενίων τραυθῆναι τῶν ἀστικῶν. ἔρτι δὲ **A. M. 6475**
 πρὸς ἰσπέραν ἐπὶ τὰ ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως ἐλαύνοντος, ὕβρεισι **Ind. 10**
 καὶ τοῦ ἀναφανδὸν ἐγρῶντο Βυζάντιοι. καὶ τι γύναιον σὺν τῷ **A. C. 967**
 θυγατρὶ εἰς τοσαύτην ἀπόνοιαν ἤλασεν, ὡς τοῦ στέγους προ- **I. N. 4**
 5 κῆψι καὶ λίθους βαλεῖν κατὰ τοῦ ἀνάκτορος. ὃ καὶ τῇ ὕστεραίῳ
 πρὸς τοῦ Πραίτωρος ληφθὲν δίκας μετὰ τοῦ θυγατρίου ἀπέτισεν,
 ἐπὶ τι προὔστιον πυρὸς γεγονὸς ἀνάλωμα, Ἀναράτας καλούμε-
 10 νον. τότε δὴ καὶ αὐτὸς ἐπεχωρίαζον ὁ ταῦτα γράφονται Βυζάν-
 τιος, ἐπὶ λόγων συλλογῆν τε καὶ παιδευσιν, μειράκιον ὢν. ἔφιπ- **B**
 πόν τε τὸν αὐτοκράτορα Νικηφόρον βύδην ἰόντα βλέπων διὰ τοῦ
 ὕστεος, καὶ ἀπερικτύπητον ταῖς τοσαύταις ὕβρεισι πέλοντα, καὶ
 τὸ φρόνημα σταθρὸν διασώζοντα, καὶ ὡς μή τινος ἐπισυμβάν-
 15 τος καινοῦ διακείμενον, ἐτεθήπειν τὸ ἀκατάληκτον τοῦ ἀνδρός,
 ὅπως ἄτρεστον παρὰ τὰ δεινὰ τὴν ψυχὴν συνετήρει εὐγένειαν.
 ἄλλὰ τὴν μὲν στάσιν ἢ νῦν ἐπελθοῦσα διέλυσεν· ὃ δὲ βασιλεὺς
 καὶ ἄλλως μεγαλόφρων τε ὢν, καὶ μὴ εὐκόλος εἶκειν ὀργῇ, τὰ
 20 τῇ προτεραίᾳ εἰς αὐτὸν πεπαρωνημένα παρὰ τῶν ἀστικῶν ἔργον
 μᾶλλον μέθης ἢ φορᾶς ἀτάκτου λαοῦ λογισάμενος, τῇ λήθῃ πα- **Fol. 290 r.**
 ρέπεμψεν. αὐθις δὲ πυρφόρους τριήρεις ἀσφαλῶς ἐρματίσας, καὶ **C**
 θυμιοφόρους ὀλκῆδας στρατιωτῶν καὶ ὀπλων γεμίσας, εἰς Σικε-
 λίαν ἔστειλε, τοῦ μὲν ναυτικοῦ Νικήταν ἐν Πατρικίοις τελοῦντα,

7. Leg. Ὀσωράτας s. Ὀσωράτοις. Vid. Ducangium Constantinop. Christiani. 184 D. 8. γράφονται. Sic cod., sed fere non dubito quin legendum sit γράφων τῇ Βύζαντος, atque ita verti. 14. Leg. τὴν ψυχικὴν vel ψυχῆς. 16. εὐκόλος cod.

memios facta est, adeo ut urbani complures ab Armeniis consauciarentur. Iamque sub vesperum cum ad palatium Imperator rediret, convicia palam in eum iactavit urbana plebs. Quinetiam muliercula simul cum filiola ipsius eo amentiae processit, ut ex tecto prospiciens lapidibus appeteret principem. Quanquam illa quidem, postridie eius diei a praetore comprehensa, poenas una cum filiola luens in suburbio, Anarata nomine, igne cremata est. Tunc et ego commorabar, qui haec scribo, in urbe Byzantiae, litterarum perdiscendarum eruditionisque studio, adolescentulus cum essem. Ita Imperatorem Nicephorum in equo gradatim per urbem euntem conspicatus, quod et imperturbatus tantis contumeliis esset, et mentem constantem retineret, perinde ac si nihil accidisset novi affectus, admirabar tranquillitatem viri, quemadmodum eius dignitas impavidum in rebus asperis animum conservabat. Caeterum seditionem nox superveniens discussit. Atque Imperator, ut semper fuerat magnanimus, neque facile se permittebat iracundiae, petulantiam, qua pridie in se invecta erat plebs urbana, quod ebrietati potius quam impetui temerario vulgi tribuendam putabat, oblivione insepelivit. Rursus vero igniferas triremes tuto saburratas, onerariasque praegrandes militibus armisque refertas, in Siciliam misit: classi Nicetam, pium et vene-

A. M. 6475 Θεοφιλή και σεβάσιμους ἀνδρωποῦν, εἰ καὶ τομίας ἐτόγγαυε, προ-
 Ind. 10 χειρισόμενος στρατηγόν· τῆς δὲ ἱππικῆς παρατάξεως Μανουήλ, ὑπτανέμιον αὐτοῦ, τῷ τῶν Πατρικίων καὶ αὐτὸν ἀξιώματι δια-
 πρόποντα, ἀνδρα θερμοεργὸν καὶ αὐθάκαστον, καὶ ἀπερισκέπτῳ
 φορῶ εἶκοντα. ἐπεὶ δὲ περαιωσόμενοι τὸν Ἀδριαν τῆς Σικελίας 5
 προσέσχον, τῶν πορθμείων ἀποβάντες εἰς φάλαγγα παρετά-
 τοντο, καὶ τοσαύτης εὐετηρίας ἀπέλαυσαν παρὰ τὴν ἀρχὴν, ὡς
 D αὐτοβοεὶ τὰς κλεινὰς καὶ περιπόστους Συρακούσας ἐλεῖν καὶ Ἰμέ-
 ρων, καὶ προσέτι Ταυρομένειον καὶ Λεοντίνοὺς ἀναιμωτὶ παρα-
 στήσασθαι. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἔμελλεν ἡ βύσκανος τύχη διὰ τέλος 10
 πλησιόστιος αὐτοῖς ἐπιπνεῖν, σφοδρὸν δὲ καὶ ἕγχιον ἀντιπνεύσασα,
 ὑποβρούχια τὰ πρῶγματα τέθεικε. δηλώσει δὲ ταῦτα ὁ λόγος ἡδη
 σαφῶς.

η'. Σικελιῶται πρὸς τοσαύτην ἔσπην καὶ ἀνανταγώνιστα τῶν
 Ῥωμαίων φρονήματα οὐκ οἶοι τε ὄντες ἀντικαθίστασθαι, τὰς πό-
 P. 41 λεις ἀπολιπόντες τὰς δυσχωρίας ὑπέσταν, καὶ ἐπὶ τόπων ἐπικα-
 ρων ἡθροίζοντο. κρημνώδης γὰρ ὡς τὰ πολλὰ καὶ δενδρώδης ἡ
 γῆσος, ἱκανὴ τε τῷ βουλομένῳ φρουρὰν αὐτοσχέδιον ἐπιχορηγεῖν.
 ὁ τοίνυν Μανουήλ, θέον αὐτῷ τὰς πόλεις παρεληφῶτα φρουρεῖν
 καὶ χῶραν, ὅση εὐβοτος ἦν καὶ ἱππῆλατος, ἀπέργειν τε τὰς 20
 φρυγάδας χιλῶν καὶ τῶν ἄλλων βρωτῶν· οὕτω γὰρ τῷ λιμώττειν
 τραχόμενοι θυεῖν θάτερον ἔπαθον ἂν, ἢ Ῥωμαίοις ἐαυτοὺς ἐνε-
 χείρισαν, ἢ σπάνει τῶν ἀναγκαίων διαπεφωνήκεισαν· ὁ δὲ, ὀρηγ-
 τίας τε ὄν, καὶ σφαδάζων θυμῷ καὶ νεότητι, τὸ δραστήριον δὲ
 B καὶ ἐπήβολον οὐ πᾶνυ δεόντως προσκεκτημένος, ταῖς προ- 25

randum hominem, quamvis spadonem, ducem praeposuit; equestri militiae Manuelem, consobrinum suum, et ipsum patriciorum dignitate ornatum, virum calentis ingenii, rigidum, caeco impetu ferri consuetum. Hi postquam tramisso mari supero Siciliam attigerunt, exposito exercitu aciem instruxerunt, tanta felicitate usi a principio, ut primo quasi incursu nobiles ac praeclearas Syracusas Himeramque occuparent, praeterque ea Taurominiam et Leontinos incruenti tenerent. Verum tantum aberat, ut infida fortuna in finem usque eis velificans aspiraret, ut valide infestaeque reflans fluctibus res eorum obrueret. Id oratio iam dilucide demonstrabit.

8. Siculi cum tantae vi atque insuperabilibus Romanorum animis resistere non possent, relictis oppidis angustias montium subierunt, locis idoneis conglobati. Nam aspera plerumque arboribusque vestita est insula, atque praesidium tumultuarium inilicere volenti peropportuna. Manuel igitur, cum debuisset capta oppida atque regionem, quatenus pascua erat atque equitabilis, custodire, fugitivosque pabulo cibariisque reliquiis prohibere: sic enim fame exhaustis duorum alterum necessario evenisset, ut vel se ipsos Romanis traderent, vel interirent necessarium penuria: is vero, ut erat temerarius, animis et iuventute ferox, industria et intellectu

βίας ἤδη νίκαις ὅπερ τὸ εἶδος ἐπαρθεῖς, διὰ τῶν ἐπισφαλῶν A. C. 967
 ἐκείνων χώρων ἐπήει, τοὺς φυγάδας ἀνερευνόμενος. ἔσθι δὲ κα- L N. 4
 τὰ τὴν δυσχωρίαν διαλυθείσης τῆς φάλαγγος, καὶ διὰ σκοπέλων
 καὶ χηραμῶν ἀσυντάκτως χωρούσης, προλοχίσαντες τοὺς ἄνδρας
 5 οἱ βάρβαροι, πατάγω καὶ ἀσήμοις φωναῖς τῶν λόχων διανίσταντο,
 καὶ αὐτοῖς αἰφνίδιον ἐπετίθεντο. οἱ δὲ τῷ ἀπροσδοκῆτῳ κατα-
 πλαγέντες, καὶ μηδὲ τὸ ἡλιακὸν φῶς τῷ συνηρηφεὶ τῆς λόχμης
 ἴωμενοι καθορῆν, εἰς φυγὴν ἀπέκλιναν· οἱ δὲ βάρβαροι ἐπιτε-
 θέντες ἀνῆρουν τούτους ἀνηλεῶς, ὡς τινα θύματα· τηρικαῦτα
 10 δὲ κτείνειν τοὺς ἄνδρας ἀπέλχοντο, ὅτε τούτοις ἦ τε δύναμις καὶ C
 ὁ θυμὸς ἀπηγόρευσεν. ἀνῆρέθη δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Μανουήλ· ὄσθι
 δὲ τῶν Ῥωμαίων τὰ ξίφη διέφυγον, ζωγρίαι πρὸς τῶν Ἀγαρη-
 νῶν ἤλισκοντο. οἱ δὲ, ἐπεὶ τὸν πεζὸν στρατὸν παρεστήσαντο,
 ἐπὶ τὴν ἡῖονα ταχυδρομήσαντες, ἵνα αἱ Ῥωμαϊκαὶ τριήρεις ὑφώρ- Fol. 290 v.
 15 μουν, ἐγκρατεῖς ἐξ ἐφόδου τῶν πλείστων ἐγένοντο· ἤλω δὲ καὶ
 ὁ Πατρικίος Νικήτας, καὶ δορυάλωτος τῷ τῶν Ἀφρων κατάρχοντι
 παρεπέμπετο. ἐκ γοῦν τοσούτου τοῦ στρατοῦ ὄλλοι τινὲς δια-
 δράντες καὶ εὐαρίθμητοι, ὡς τὸν αὐτοκράτορα Νικηφόρον ἀφί-
 κοντο· ὁ δὲ τὴν ἀπώλειαν διενωτισθεὶς τῆς τοιαύτης στρατιᾶς,
 20 ἠγιάθη μὲν καὶ τὴν ψυχὴν ἤλγησε τῷ τοσούτῳ πταίσματι καὶ
 ἄλλοκότῳ συμβάματι. ὑπολογιζόμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων προ- D
 γμάτων τὸ ἄστατον, γενναίως ἔφερε τὸ συμβῆν, ἰσχυρογνώμων
 τις ὢν, καὶ ἐν δυσκολίᾳ πραγμάτων διασώζειν εἰδὼς τὴν ψυχὴν

1. ἐπαρθεῖς. Vid. supra 36. B. ταῖς κατὰ Ῥωμαίων ἤδη προβά-
 σαις νίκαις ἐκαιρόμενοι.

parum praeditus: superioribusque victoriis praeter modum elatus, per sa-
 lebroza loca illa successit, fugientes investigans. Iam vero in angustiis
 dissoluta phalange, ac per scopulos specusque incomposite transeunte,
 praestolantes illis insidiatores barbari, strepitu inconditaeque vocibus e late-
 bris consurgunt, ipsos derepente adoriantur. Nostri, nec opinata re con-
 turbati, cum vix solis lucem prae continuatione frondium videre possent,
 fugae se mandaverunt: quos barbari irruentes crudeliter conciderunt, vi-
 ctimarum ritu; neque prius occidere milites desierunt, nisi cum eos vires
 et ira deficerent. Ibidem ipse Manuel interfectus est: Romanorum quot-
 quot gladii aciem effugerunt, vivi ab Agarenis capti sunt. Hostes, terre-
 stribus copiis deletis, ad litus decurrerunt, ubi Romanae triremes in an-
 coris stabant, quarum plerisque primo impetu potiti sunt. Captus quoque
 et Nicetas patricius, Afrorumque regi transmissus. Ita ex tanto exercitu
 pauci imminuto numero elapsi ad Nicephorum Imperatorem pervenerunt:
 qui tantarum copiarum interitu cognito contristatus quidem est animoque
 tam magnam calamitatem indoluit eventumque sic inauspicatum. Nihilomi-
 nus reputans rerum humanarum instabilitatem, ut erat firmo animo praedi-
 tus, quem erectum difficilibus temporibus conservabat, fortiter casum tu-

ἀταπεινώτοκ. Ἀβδίς δὲ κατὰ τῶν τὴν Συρίαν οἰκούντων Ἀγαρηῶν ἐξήρτυε τὸν στρατόν.

- A. M. 6476 *9.* Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἄρτι τῆς Φερινῆς τροπῆς
 Ind. 11
 A. C. 967 μεταβαλλούσης ἐπὶ τὸ μετόπωρον, ἔσεισεν ὁ Θεὸς μέγα, ὡς καὶ
 I. N. 5 οἰκίας καὶ ἄστη ἀνατραπήναι. Κλαυδιούπολιν τε, τὸ εἶδαι—5
 P. 42 μονέστατον χωρίον τῶν Γαλατῶν, τότε συνέβη, κατεριπωθεῖ-
 σαν ἐκ τῆς ἀνυποστάτου κινήσεως καὶ ἐνόσεως, αἰφνίδιον τῶν
 οἰκητόρων τάφον γενέσθαι, καὶ πολλοὺς τῶν ἐπηλύδων παρατυ-
 χόντας ἐν ἀκαρεῖ διαφθαρῆναι. αἴτιον δὲ τῆς τοσαύτης ἐνόσεως
 καὶ κινήσεως ἀτμούς μὲν οἱ μαθηματικοὶ καὶ ἀναθυμιάσεις μυ—10
 θολογοῦσί τινας, ἐναποκλειομένας τοῖς κόλποις τῆς γῆς, αὐθίς
 τε εἰς πνεῦμα καταιγίδος συνισταμένας, ἐπεὶ μὴ ἀθρόον συμβα-
 νει τὴν διαπνοὴν τούτων ἐκτρέχειν, διὰ τὴν τῶν πόρων στενό-
 τητά, συνειλεῖσθαι τε καὶ περιδινεῖσθαι, καὶ τὰ κοῖλα περιδο-
 νεῖν μετὰ σφοδρᾶς τῆς κινήσεως, καὶ τὸ ἐπιπροσθοῦν καὶ περιέ—15
 Βχον ἕπαν σαλεύειν, ἕως ἂν ἐκ τοῦ τέως εἰργοντος διεκπνεύσωσι,
 καὶ πρὸς τὰ ἔξωθεν ἐξατμισθέντα εἰς τὸν ὁμογενῆ διασχεδασθεῖεν
 ἀέρα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἢ τῶν Ἑλλήνων εἰκαιομυθία πρὸς τὸ
 ταύτη δοκοῦν ἐξηγήσατο. ἐγὼ δὲ τῷ θεῷ Δαβὶδ συνεπόμενος,
 ἐπισκοπῇ φαίην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμῶς τὸν τοσοῦτον κλόνον ἐγγί—20
 νεσθαι, ὅταν ἐπὶ τοῖς ἡμῶν ἐπαγρυπνήσῃ ἐπιτηδεύμασι, παρὰ
 τὸν θεῖον δρωμένοις θεσμὸν, εἴ πως ἀλλὰ ταύτη δέσαντες ἄν-
 θρωποὶ τῶν μὲν φάύλων ἔργων ἀφῆξιοντο, ἀνθῆξιοντο δὲ τῶν

13. πόσαν cod. 22. εἴ πως ἀλλὰ est iam supra 11. B. 23. ἀν-
 θῆξιοντο cod.

lit. Ita rursus adversus Agarenos Syriam habitantes adornavit exer-
 citum.

9. Eadem tempestate, inter solstitium aestivale et autumnum, terrae-
 motus exstitit magnus, adeo ut aedes quoque et oppida everterentur. Atque
 evenit, ut Claudiopolis, ditissimus locus Galatae, tunc intolerabili motu
 et quassatione diruta, simul et repentina civium sepultura fieret, et multos
 advenarum ibi deprehensos opprimeret. Cuius tam magnae commotionis
 quassationisque causam esse vapores atque halitus quosdam fabulantur
 mathematici, in gremio terrae conclusos: hos posthac in spiritum procello-
 sum coeuntes, ubi non omnem simul contigerit perflatum emittere, ob spi-
 raminum angustias, ideo constipari, circumagi, loca cava vehementi inci-
 tatione commovere, superiecta et circumiecta quaeque quatefacere, donec
 ex claustris perrumpentes forasque exhalati in cognatum sibi aërem diffun-
 dantur. Verum haec Graecorum vaniloquentia ex probabilitate eiusmodi
 explicavit. Equidem Davidem, divinum virum, consecutus, respectu dixe-
 rim Dei ad nos talem concussionem existere, quando nostrae invigilat vi-
 tae, divinae legi adversanti, si forte tunc saltem territi homines, pravis

ἐπαινετῶν. ἀλλ' οὕτω μὲν ἡ Κλαυδιούπολις τῇ τοῦ σεισμοῦ βίᾳ A. M. 6476
 ἐκ βάρβρων ἀνετράπη τότε πᾶσα, καὶ συνεχύθη, τῆς ὀργῆς τοῦ Ind. 11
 Θεοῦ ἐκπιῦσα τὸ ποτήριον ἄκρατον. παρὰ τοῦτον δὲ τὸν ἐνιαυ- A. C. 967
 τὸν, Φερείας ὥρας κατὰ τὸ μεσαίτατον, ἄρτι τοῦ ἡλίου τῷ καρ- L. N. 5
 C
 5 κίνῳ προσεπιβαίνοντος, ὄμβρος ἐν Βυζαντίῳ καταδρόγῃ καὶ τοῖς
 προσομοροῦσιν αὐτῷ, οἷον οὐ συνέβη κατενεχθῆναι τὸ πρότε-
 ρον. κλινοῦσης γὰρ τῆς ἡμέρας (παρασκευῇ δὲ ἦν) ἀρξάμενον Fol. 291 r.
 τὸ δεινὸν εἰς ἐννάτην ὥρακ κατέληγεν· οὕτω δὲ φαιδαία τις ἡ
 ὑέτισις κατεφέρετο, ὡς μὴ σταγόνας ὄρῃν ὀμβριζομένης κατὰ τὸ
 10 σὺνήθεις, ἀλλὰ τινὰς ἐπικλύζοντας ὑδάσιν ὀχετούς. οὐχ ὑπελεί-
 φθη γοῦν τῶν σηκῶν ἢ τῶν περιπέστων οἰκῶν, ὅστις ἄνωθεν ἐκ
 τῆς ὀροφῆς οὐκ ἐληροῦτο τοῦ ὑδατος, καίτοι τῶν κατοικῶν μό-
 χθῳ ἀπαντλοῦντων αὐτὸ πρὸς τὰ ἄμφοδα· τὸ μὲν ἀπέθρεε, τὸ D
 δ' ἐπέθρεε, καὶ ἀκαταγώνιστον ἦν τὸ δεινόν. ἐπὶ τριῶν οὖν ὡρῶν
 15 διαστήματι κατέσχεν ὁ ὑέτος, καὶ ἦν ὄρῃν ποταμοὺς πελαγίζον-
 τας διὰ τῶν τῆς πόλεως στενωπῶν, καὶ τὸ παρασυρόμενον τῶν
 ἐμψύχων διαφθείροντας. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐλεινῶς ἀπεθρήνον
 οἰμώζοντες, κατακλυσμὸν αὐθις ἐπισκῆψαι κατ' ἐκείνον τὸν τε-
 θρωλλημένον ὑποτοπάζοντες· ἀλλ' ἡ συμπαθὴς καὶ φιλόανθρω-
 20 πος πρόνοια Ἰρην διὰ τῆς νεφέλης ἐρείσασα, τῇ ταύτης ἀναλάμ-
 ψει τὴν τοῦ ὑέτου κατήφειαν διεσκέδασε, καὶ αὐθις τὸ τῆς φύ-
 σεως σύγκριμα ἐπὶ τὴν προτέραν κατάστασιν ἐπαήγετο. συνέβη P. 43
 δὲ καὶ αὐθις ὄμβρον καταδρόγῃναι τεθολωμένον καὶ σύμμικτον

12. ἐκληροῦτο cod. Auctor fortasse scripserat ἐξεκληροῦτο sive ἐκκληροῖτο.

actibus abstinentes, ad laudabiles sese conferant. Sed Claudiopolis hoc, quem diximus, modo vi terrae motus a fundamentis eversa tunc tota est, atque confusa, irae divinae epotans merum poculum. Eodem anno, aestate plane media, sole iam cancrum ineunte, imber fuit Constantinopoli locisque finitimis, qualem nunquam antea contigit defluxisse. Etenim vergente die (erat autem dies Veneris) incipiens malum sub horam nonam desuit: tamque vehemens incubuit pluvia, ut non guttas videres, ut fit, delabentes, sed quasi quasdam aquis repletas fistulas. Neque profecto ullum templum neque omnino nobilium aedium ulla relicta est, quin superne ex tecto aqua impleretur; tametsi hanc quidem habitatores operose in viam transfundebant: sed quantum effluerat, tantum denuo affluebat, ut sine remedio esset malum. Ita trium horarum spatio obtinuit imber: conspiciebantur amnes aestuantes per vicos urbis, et quicquid animantium secum raptaverant extinguentes. Homines autem miserabiliter fiebant lamentantes, quod diluvium iterum ingruere quale nobile illud fuerat verebantur: verum commiserans hominumque amans providentia, arcu per nubem expanso, illo resurgente imbris tristitiam dissipavit, rursusque naturae fabricam in pristinum statum reduxit. Tametsi posterius quoque accidit, ut iterum imber deflueret

ἀταπεινωτον. Ἀῤθις δὲ κατὰ τῶν τὴν Συρίαν οἰκούντων Ἀγαρηῶν ἐξήρτυε τὸν στρατόν.

- A. M. 6476 9'. Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἄρτι τῆς Θερινῆς τροπῆς
 Ind. 11
 A. C. 967 μεταβαλλούσης ἐπὶ τὸ μετόπωρον, ἔσεισεν ὁ Θεὸς μέγα, ὡς καὶ
 I. N. 5 οἰκίας καὶ ἄσπη ἀνατραπήναι. Κλαυδιούπολιν τε, τὸ εὐδαί-5
 P. 42 μονέστατον χωρίον τῶν Γαλατῶν, τότε συνέβη, κατεριπωθεῖ-
 σαν ἐκ τῆς ἀνυποστάτου κινήσεως καὶ ἐνόσεως, αἰφνίδιον τῶν
 οἰκητόρων τάφον γενέσθαι, καὶ πολλοὺς τῶν ἐπηλύδων παρατυ-
 χύντας ἐν ἀκαρεῖ διαφραγήναι. αἴτιον δὲ τῆς τοσαύτης ἐνόσεως
 καὶ κινήσεως ἀτμοὺς μὲν οἱ μαθηματικοὶ καὶ ἀναθυμιάσεις μυ-10
 θολογοῦσί τινας, ἐναποκλειομένας τοῖς κόλποις τῆς γῆς; αῤθις
 τε εἰς πνεῦμα καταγιγῶδος συνισταμένας, ἐπεὶ μὴ ἀθρόον συμβάλ-
 νει τὴν διαπνοὴν τούτων ἐκτρέχειν, διὰ τὴν τῶν πόρων στενό-
 τητά, συνειλεῖσθαι τε καὶ περιδιεῖσθαι, καὶ τὰ κοῖλα περιδο-
 νεῖν μετὰ σφοδρᾶς τῆς κινήσεως, καὶ τὸ ἐπιπροσθοῦν καὶ περιέ-15
 Βχον ἔπαν σαλεύειν, ἕως ἂν ἐκ τοῦ τέως εἴργοντος διεκπνεύσωσι,
 καὶ πρὸς τὰ ἔξωθεν ἐξατμισθέντα εἰς τὸν ὁμογενῆ διασκεδασθεῖεν
 ἄερα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἢ τῶν Ἑλλήνων εἰκαιουμνθία πρὸς τὸ
 ταύτη δοκοῦν ἐξηγήσατο. ἐγὼ δὲ τῷ Θείῳ Λαβιδ συνεπόμενος,
 ἐπισκοπῇ φαίην τοῦ Θεοῦ πρὸς ἡμᾶς τὸν τοσοῦτον κλόνον ἐγγί-20
 νεσθαι, ὅταν ἐπὶ τοῖς ἡμῶν ἐπαγροπνήσῃ ἐπιτηδεύμασι, παρὰ
 τὸν θείον δρωμένοις θεισμόν, εἴ πως ἀλλὰ ταύτη δέσαντες ἄν-
 θρωποι τῶν μὲν φαύλων ἔργων ἀφέξοιντο, ἀνθῆξοιντο δὲ τῶν

13. πόρων cod. 22. εἴ πως ἀλλὰ est iam supra 11. B. 23. ἀν-
 θέξοιντο cod.

lit. Ita rursus adversus Agarenos Syriam habitantes adornavit exer-
 citum.

9. Eadem tempestate, inter solstitium aestivale et autumnum, terraemo-
 tus exstitit magnus, adeo ut aedes quoque et oppida everterentur. Atque
 evenit, ut Claudiopolis, ditissimus locus Galatae, tunc intolerabili motu
 et quassatione diruta, simul et repentina civium sepultura fieret, et multos
 advenarum ibi deprehensos opprimeret. Cuius tam magnae commotionis
 quassationisque causam esse vapores atque halitus quosdam fabulantur
 mathematici, in gremio terrae conclusos: hos posthac in spiritum procello-
 sum coeuntes, ubi non omnem simul contigerit perflatum emittere, et spi-
 raminum angustias, ideo constipari, circumagi, loca cava vehementi inci-
 tatione commovere, superiecta et circumiecta quaeque quatefacere, donec
 ex claustris perrumpentes forasque exhalati in cognatum sibi aërem diffan-
 dantur. Verum haec Graecorum vaniloquentia ex probabilitate eiusmodi
 explicavit. Equidem Davidem, divinum virum, consecutus, respectu dixe-
 rim Dei ad nos talem concussionem existere, quando nostrae invigilat vi-
 tae, divinae legi adversandi, si forte tunc saltem territi homines, pravis

5 *παινετῶν. ἀλλ' οὕτω μὲν ἡ Κλαυδιούπολις τῇ τοῦ σεισμοῦ βίᾳ* A. M. 6476
ἐκ βάθρων ἀνετράπη τότε πᾶσα, καὶ συνεχύθη, τῆς ὀργῆς τοῦ Ind. 11
Θεοῦ ἐκπιούσα τὸ ποτήριον ἄκρατον. παρὰ τοῦτον δὲ τὸν ἐνιαυ- A. C. 967
τὸν, Θερμίας ὥρας κατὰ τὸ μεσαίτατον, ἄρι τοῦ ἡλίου τῷ καρ- I. N. 5
 5 *κίνῳ προσεπιβαίοντος, ὄμβρος ἐν Βυζαντίῳ κατεβράβη καὶ τοῖς*
προσομοροῦσιν αὐτῷ, οἷον οὐ συνέβη κατενεχθῆναι τὸ πρότε-
ρον. κλεινούσης γὰρ τῆς ἡμέρας (παρασκευῆ δὲ ἦν) ἀρξάμενον Fol. 291 r.
 10 *τὸ δεινὸν εἰς ἐννάτην ὥραν κατέληγεν· οὕτω δὲ ῥαγδαία τις ἡ*
ὑέτισις κατεφέρετο, ὡς μὴ σταγόνας ὄρῃν ὀμβριζομένας κατὰ τὸ
 15 *σύνθηδες, ἀλλὰ τινὰς ἐπικλύζοντας ὑδασιν ὀχετούς. οὐχ ὑπελεί-*
φθη γούν τῶν σηκῶν ἢ τῶν περιπέστων οἰκῶν, ὅστις ἄνωθεν ἐκ
τῆς ὀροφῆς οὐκ ἐπληροῦτο τοῦ ὑδατος, καίτοι τῶν κατοικῶν μό-
χθῳ ἀπατλούντων αὐτὸ πρὸς τὰ ἄμφοδα· τὸ μὲν ἀπέβρεε, τὸ D
δ' ἐπέβρεε, καὶ ἀκαταγώνιστον ἦν τὸ δεινόν. ἐπὶ τριῶν οὖν ὥρῶν
 20 *διαστήματι κατέσχευε ὁ ὑέτος, καὶ ἦν ὄρῃν ποταμοὺς πελαγίζον-*
τας διὰ τῶν τῆς πόλεως στενωπῶν, καὶ τὸ παραουρόμενον τῶν
ἐμψύχων διαφθείροντας. οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐλεινῶς ἀπεθρήνον
οἰμώζοντες, κατακλυσμὸν αὐθις ἐπισκῆψαι κατ' ἐκείνον τὸν τε-
 25 *θρῦλλημένον ὑποτοπίζοντες· ἀλλ' ἡ συμπαθῆς καὶ φιλόανθρω-*
πος πρόνοια ἴσιν διὰ τῆς νεφέλης ἐρείσασα, τῇ ταύτης ἀναλάμ-
ψει τὴν τοῦ ὑέτου κατήφειαν διεσκέδασε, καὶ αὐθις τὸ τῆς φύ-
σεως σύγκριμα ἐπὶ τὴν προτέραν κατάστασιν ἐπανήγετο. συνέβη P. 43
 δὲ καὶ αὐθις ὄμβρον καταβράβηθαι τεθολωμένον καὶ σύμμικτον

12. ἐκπληροῦτο cod. Auctor fortasse scripserat ἐξεκπληροῦτο sive
 ἐκπληροῖτο.

actibus abstinentes, ad laudabiles sese conferant. Sed Claudiopolis hoc,
 quem diximus, modo vi terrae motus a fundamentis eversa tunc tota est, at-
 que confusa, irae divinae epotans merum poculum. Eodem anno, aestate
 plane media, sole iam cancrum ineunte, imber fuit Constantinopoli locisque
 finitimis, qualem nunquam antea contigit defluxisse. Etenim vergente die
 (erat autem dies Veneris) incipiens malum sub horam nonam desuit: tam-
 que vehemens incubuit pluvia, ut non guttas videres, ut fit, delabentes,
 sed quasi quasdam aquis repletas fistulas. Neque profecto ullum templum ne-
 que omnino nobilium aedium ulla relicta est, quin superne ex tecto aqua im-
 pleretur; tametsi hanc quidem habitatores operose in vias transfundebant:
 sed quantum effluerat, tantum denuo affluebat, ut sine remedio esset ma-
 lum. Ita trium horarum spatio obtinuit imber: conspiciebantur amnes ae-
 stuantes per vicus urbis, et quicquid animantium socum raptaverant extin-
 guentes. Homines autem miserabiliter flebant lamentantes, quod diluvium
 iterum ingruere quale nobile illud fuerat verebantur: verum commiserans
 hominumque amans providentia, arcu per nubem expanso, illo refulgente
 imbris tristitiam dissipavit, rursusque naturae fabricam in pristinum sta-
 tum reduxit. Tametsi posterius quoque accidit, ut iterum imber deflueret

τέφρα, ὡς ἐπὶ καμινιάδας αἰθάλης, καὶ χλιαρὰν δὲ παρεῖχε τοῖς ἐπαφωμένοις αὐτοῦ τὴν ποιότητα.

A. M. 6476

Ind. 11

A. C. 968

L. N. 5

ἰ. Ὁ δὲ βασιλεὺς Νικηφόρος (αὐθις γὰρ ὁ λόγος ἐπάνεισιν, ἔνθεν τὸ ἔγχος ἀπέκλινε), τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀνειληφῶς δύναιμι, ἐπὶ τὴν ἐπὶ Συρίας Ἀντιόχειαν ἔθει, καὶ χάρακα ταύτῃ πηξάμενος, 5 ἐπειπερ ἀποχρώντως ἔχουσα τῶν ἀναγκαίων ἑτραχηλία, καὶ γαυρουμένη ἐκ τοῦ εὐθόλου σπείσασθαι οὐκ ἠνείχετο, μὴ βουλόμενος Βαυτὴν ἐλεπόλεσι κατεριπῶσαι· ἦδει γὰρ κατὰ μικρὸν τροπαιοῖς καὶ μηχαναῖς ταύτην παραστησόμενος, ὄλιγον αὐτῇ καιρὸν παρακαθιστάμενος, καὶ ταῖς φάλαγξι καὶ τῷ κόσμῳ τῶν ὅπλων τοὺς 10 ἔνδον καταπλήξας οὐκ ἤμισα· ἐκείθεν ἀπάρας τὴν μεσογαίαν διήει, ἣν καὶ Παλαιστίνην καλοῦσιν, εὐδαίμονα πᾶσαν καὶ ῥέουσαν μέλι καὶ γάλα, κατὰ τὴν θείαν γραφὴν· ἐν δεξιᾷ δὲ τὴν Κιλικίαν εἶχε καὶ τὰ παράκτια. τὴν Ἐδεσσαν οὖν κατειληφῶς, κἂν τῷ σηκῷ τῶν θείων Ὁμολογητῶν εἰσεληλυθῶς καὶ τὸ θεῖον ἔξου- 15 μινιάμενος, τὴν στρατιὰν διανέκασεν. ἡκηκόει γὰρ, τὴν ἐν κερῶμυ τοῦ Σωτήρος καὶ Θεοῦ ἐκτυπωθεῖσαν μορφήν ἐν τῷδε τῷ Ὀφρουρίῳ παρακατέχεσθαι. ἐκτυπωθῆναι δὲ φασὶ τοῦτον τὸν τρόπον. Θαυδαίου τοῦ ἀποστόλου Ἀβγαροῦ πρὸς τοῦ Σωτήρος τῆς Ἐδέσσης ἀποσταλέντος τοπάρχῃ, ὡς αὐτὸν τῆς συνεχούσης 20 παρέσεως διὰ τοῦ Θεανδρικοῦ ἀπαλλάξαι ἐκτυπώματος, ἐνταυθοῖ παροδεύοντος τὸν πέπλον, ᾧ τῆς αὐτοῦ μορφῆς τὸ εἶδος

19. Ἀνάργφ cod. 22. παροδεύοντος τ. πέπλ. Soloecismum, quem a Leone admistum non dubito, tollere possis virgula posita post τὸν τρόπον et puncto post παροδεύοντος: cum Thaddaeus — a Servatore missus — ibi praeteriret. Sudarium etc.

turbidus favilla quasi ex fornacium fulgine mixtas, tepidamque declararet tangentibus suam astartam.

10. Nicephorus autem Imperator (iam enim oratio eo revertitur, unde vestigium inflexerat), Romanis assumtis copiis, ad Antiochiam in Syria magnis itineribus contendit; castrisque ad urbem positis, cum necessariis rebus abunde instructa superbiret, praeque arrogantia evestigio deditio-nem facere recusaret, ipse vero nollet eam machinis admotis diruere, sciens brevi se illam victoriis apparatusque bellico obtenturum, si modo exiguo temporis spatio obsideret, copiisque atque ordine exercitus oppidanum vehementius terruisset: inde motis castris regionem mediterraneam pervasit, quam item Palaestinam vocant, opimam totam, mel et lac fluentem, secundam sacram Scripturam: a dextra autem habuit Ciliciam, oramque maritimam. Ibi cum Edessam occupasset, atque, in templum divinum Confessorum ingressus, numen prece placasset, exercitum refecit. Audiverat enim effigiem Servatoris ac Dei nostri, tegulae impressam, hoc in oppido asservari. Quam expressam esse aiunt hunc in modum. Thaddaeus, divinus duodecimvir, cum a Servatore ad Abgarum Edessae regulum esset missus, ut eum a diuturno languore per dechumanam impressam effigiem liberaret,

ἀφῆτως ὁ Χριστὸς ἀνετίπωσε, κέραμοις ἐν ἀποκειμένοις πρὸς A. M. 6476
 τοῦ ἄστως κατακρῦσαι, ὡς ἐς τὴν ὑστεραίαν ἐναποληφόμενος Ind. 11
 τοῦτον ἐκεῖθεν. συνέβαινε δὲ κατὰ πῦσαν τὴν νύκτα φωτὶ τοῦς A. C. 968
 κέραμοις ἀμηχάνῳ καταλάμπεισθαι. πρῶτ' δὲ τὸν μὲν Θαδδαῖον L. N. 5
 ἄνελιφτότα τὸν πέπλον ὁδοῦ τῆς προκειμένης ἔχεσθαι· τὸν δὲ κέ- Vol. 291 v.
 ραμον, ὃπερ ἔτυχε προσψάσας ὁ πέπλος, τὸν Θεανδρικὸν τοῦ D
 Σωτήρος τύπον ἀκραιφνῶς ἐναπομάξασθαι. τοῦτον ἀνελιφτότας
 οἱ βάρβαροι ἐν θαύματι καὶ σεβάσματι παρὰ τὸ φρούριον διεφύ-
 λαττον. τότε δὲ Νικηφόρος ὁ βασιλεὺς, ἔξελων τὸ ἄστυ, τὸν
 10 τοῦτον σεπτὸν κέραμον ἐκεῖθεν ἀνελιφε, καὶ χρυσῷ καὶ λίθις
 θήκην διασκευάσας μετέπειτα, καὶ ταύτην περιστείλας τοῦτον σε-
 πτῶς, ἐν τῷ τῆς Θεομήτορος ναῷ, τῷ κατὰ τὴν βασιλειον ὄντι
 ἰστίαν, ἀνέθηκεν. ἐπεὶ δὲ τὸ Μέμπετζε παρελήφε φρούριον,
 τὸν Ἀλβανὸν τὸ ὄρος ἑγκασιῶς ὑπερβῆς, τῇ Τριπόλει προσέσχεν,
 15 ἦν ἔχυρὰν καὶ δυσάλωτον τῶν ἄλλων πόλεων διαφερόντως ἰδὼν, P. 44
 ἐπεὶ καὶ αἱ νῆες αὐτῷ ἀντιπλοῖαι ἀνέμων ἐκκρούμεναι καθυστέ-
 ρησαν, ταύτην παραδραμὼν τὸ Ἄρκα φρούριον ἔγνω πολιορκεῖν,
 χρεῖμα πλοῦτου κατέχον ἔνδον ἀμύθητον. ἐγτεύθεν τρισὶ χάραξι
 περιζώσας αὐτὸ, ἐπολόρκει ἐρῶμενέστατα, καὶ ταῖς ἐλεπόλεσι
 20 τὰ τοῦτου πυργώματα καθελὼν, ἐφ' ἅλοις ἤλοις ἐνέει ἐπόρθησέ
 τε, καὶ ἀμύθητον ἐκεῖθεν πλοῦτον ἀνεξέφορθησ'· καὶ ἄλλα δὲ
 φρούρια πλεῖστα ἔλεεν αὐτοβοεῖ.

1. Fort. ἐνετίπωσε. 2. ἐναποληφόμενος. Sic cod. 14. Τρί-
 πολι cod. mendose. Fort. Leo, ut est poeticearum formarum sta-
 diosus, scripserat Τριπόλι.

ibi praeteriens sudarium, cui Christus suae figurae imaginem ineffabili mi-
 raculo impresserat, in tegulis loco remoto iacentibus pro oppido fortur ab-
 didisse, ea mente, ut postridie eius diei id inde reciperet. Accidit autem,
 ut per totam noctem fulgore incredibili tegulae collucebant. Mans Thad-
 daeum remitto sudario perrexisse tenere suam viam; tegulam, quam casu
 sudarium contigisset, dehumanam Servatoris effigiem incorrupte expres-
 sam retinuisse. Illam ipsam, sublatam, barbari cum admiratione atque
 cultu in castro asservaverant. Tunc vero Nicephorus Imperator capto op-
 pido eandem venerandam tegulam inde abstulit, auroque atque gemmis
 capam fabricatus postea, tegulam ibi reverentia adhibita inclusit, inque
 Deiparae templo, quod in aedibus Palatinis est, consecravit. Ipse post-
 quam Mampetze arcem in deditioem acceperat, Libanum montem trans-
 verso itinere transgressus ad Tripolim exercitum admovit: quam ubi au-
 nitam atque expugnata praeter caetera oppida difficilem vidit, simul quod
 naves resstantibus ventis reiectae merabantur, eam cursu praetervectus Arca
 castrum oppugnare statuit, quod copiam divitiarum incredibilem continebat.
 Ita oppidum tribus castris circumdatum acerrime adortus, postquam machi-
 nis murus delecerat, per novem totos dies vastavit, atque ineffabiles inde
 expertavit opes. Item alia castrilla plurima primo impetu cepit.

A. M. 6477 *α'*. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα τῷ βασιλεῖ κατὰ τὴν Συρίαν ἐπράττετο,
 Ind. 12 ἔκλειψιν συνέβη περὶ χειμερινὰς τροπὰς τοῦ ἡλίου γενέσθαι, ὡς
 A. C. 968
 I. N. 6 μηδέπω συνέβη γενέσθαι τὸ πρότερον, πλὴν ἐκείνην τὴν ἐπὶ τοῦ
 Βδεσποτικοῦ πάθους προβῦσαν διὰ τὴν τῶν Ἰουδαίων ἀπόνοιαν,
 ἣν ἐπλημμέλησαν, σταυρῶ τὸν τῶν ὄλων δημιουργὸν προσηλώ-5
 σαντες. τὸ δὲ τῆς ἐκλείψεως εἶδος τοιοῦτον συνέβαιεν. εἰκάδα
 δευτέραν ἤλαυνεν ὁ Δεκέμβριος, τετάρτη δὲ τῆς ἡμέρας ὥρα,
 σταθηρᾶς αἰθρίας οὐσης, σκότος ἐπέσχε τὴν γῆν, καὶ οἱ διαφα-
 νεῖς τῶν ἀστέρων ἄπαντες κατεφαίνοντο. ἦν δὲ ὄρῳ τὸν τοῦ
 C ἡλίου δίσκον ἀλαμπῆ καὶ ἀφώτιστον, αἶγλην δὲ τινα ἀμυδρὰν 10
 καὶ ἰσχνὴν, ταινίας δίκην λεπτῆς, κατὰ τὸ ἕκρον κυκλόθεν τὸν
 δίσκον περιανυγάζουσαν. κατὰ μικρὸν δὲ τὴν σελήνην παραμέβων
 ὁ ἥλιος (ὥρᾶτο γὰρ αὐτὴ κατὰ κάθετον αὐτὸν ἀντιφράττουσα)
 εἰς ἰδίας ἀκτίνας ἐξέπεμπε, καὶ φωτὸς αὐτῆς ἐπλήρου τὴν γῆν.
 τῷ καινῷ οὖν καὶ ἀσυνήθει τοῦ ὁράματος ἐκδειματωθέντες οἱ 15
 ἄνθρωποι, τὸ θεῖον ἱκετηραῖς, ὡς τὸ εἶκος, ἐξιλιάσκοντο. τότε
 καὶ αὐτὸς ἐγὼ τῷ Βυζαντίῳ ἐπεχωρίαζον, μετιῶν τὴν ἐγκύκλιον
 παιδευσιν. ὁ δὲ βασιλεὺς (δεῖ γὰρ τὸν λόγον τοῦ εἰρμοῦ ἐκτρα-
 πέντα ἐπ' αὐτὸν τοῦτον αὐτῆς ἐπαγαγαγεῖν), ἐπεὶ τὰ τῶν ἐναν-
 D τίων φρούρια εἶλεν ἀκονεῖ, ἐπὶ τὴν Ἀντιόχον ἐπορεύετο παμ- 20
 Fol. 292 r. πληθεῖ, καὶ πρὸ τῶν τευχῶν αὐτῆς πηξάμενος χάρακα, τοὺς
 στρατηγούς καὶ λοχαγούς συναγροχῶς, ἐν περιωπῇ τε κατὰ τὸ
 ὑπαιθρον στάς, ἔλεξε ταῦτα. „τὰ μὲν ἐπέκεινα ταύτης ἀνωκι-

18. *καίδουσι.* Vid. supra 40. A. B. 23. *ταῦτα.* Alius auctor dixisset *τάδε.*

11. Haec dum ab Imperatore in Syria geruntur, sub solstitio hiberno solis fuit defectio qualis nunquam antea accidit, praeter illam quae in passione dominica terris inducta est ob Iudaeorum dementia, qua occaecati aedificatorem universi cruci affixerunt. Defectus specie tali erat. Viceimus secundus dies agebatur mensis Decembris hora diei quarta, coelo sereno, cum tenebrae terrae offusae sunt, stellaeque lucidiores omnes se aperuerunt. Poterat videre unusquisque solis orbem sine splendore, lucis expertem, fulgoremque aliquem obscurum ac tenuem, fasciae angustae instar, extremis partibus per oram orbis circumluocentem. Paulatim vero sol praetergrediens lunam (apparebat enim haec ad perpendicularum illum obducens) pristinos radios emisit, luceque denuo complevit terram. Quo novo atque insolito spectaculo conturbati homines, numen, ut par erat, supplicibus votis placabant. Eadem tempestate ipse quoque Constantinopoli commorabar, operamque liberalibus disciplinis dabam. Imperator autem (oportet enim orationem e contextu egressam ad illum rursus reduci), adversariorum castellis nullo negotio captis, cum omnibus copiis Antiochiam profectus est, castrisque ad mare positis, tribunis centurionibusque convocatis, cum loco conspicuo sub divo constitisset, eiusmodi concionem habuit: „Remota

σμένα τῆς πόλεως φρούρια τῇ τῆς προνομίας ῥοπή καὶ τῇ σφῶν ἐμ- A. M. 6477
 πειρία μετὰ τῆς προσούσης ἀνδρείας εἰλομεν, ὡς ἴστε, συστρα- Ind. 12
 τιῶται, παρὰ πᾶσαν ὑπόνοιαν. καὶ χάριν ὁμολογῶ πλείστην A. C. 968
 ὑμῖν, ὅτι πρὸς ἐμὲ τὸν ὑμῶν ἀφορῶντες ἡγεμόνα, οὐκ ὠκλύσατε L. N. 6
 5 περὶ τε τῶν ἀγῶν, ἧ πλείστα καὶ ἀπηχῆ ἐπιφέρειν οἶδεν ὁ πόλε-
 μος, ἀλλ' οὕτω μετὰ προθυμίας καὶ λελογομένης ῥώμης διηγω- P. 45
 νισασθε, ὥστε μηδὲν, οἷς προβάλομεν τῶν φρουρίων, ὑπέρτε-
 ρον γενέσθαι τῆς ὑμῶν ἀρετῆς, καὶ καταλειφθῆναι ἀνύλωτον.
 οἶδα δὲ καὶ τὸ πρὸς τὴν κατασκαφὴν ταυτησί τῆς πόλεως πρόθυ-
 10 μον ὑμῶν, ὅπως ὀργῶτε καὶ σφαδάζετε ἢ στρατιὰ, ταύτην κατε-
 ρπώσειν καὶ δηώσειν πυρί. ἀλλ' οἰκτός μὲ τις ὑπεισέρχεται ταύ-
 τῆς, εἰ τρίτῃ τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην τελοῦσα πόλεων, τῷ τε
 κάλλει καὶ τῷ μέγεθει τῶν περιβόλων (ὄρατε γὰρ εἰς ὅσον ὕψος
 ἐπανατείνονται οὗτοι), ἔτι δὲ πλήθει τοῦ δήμου καὶ τῶν οἰκιῶν
 15 ἀμυχάνοις κατασκευαῖς, ἐρείπιον κείσεται, καθά τι φρούριον πε-
 νιχρόν. τὸ δὲ τὴν Ῥωμαϊκὴν στρατιὰν κατὰ τὴν ταύτης κατατρέ- B
 βειν ἐκπόρθησιν, καὶ τὰ ὑμῖν ὑποποιηθέντα τῷ πολεμῆν αὐθις
 διαφθεῖρην τε καὶ λεηλατεῖν, οὗ μοι νοῦν ἔχειν δοκεῖ. ἐγὼ γὰρ
 ἐκείνον μάλιστα φαίην κηδεμονικὸν στρατηγόν, τὸν ταῖς ἐπεξελά-
 20 σεσι καὶ διαμελλήσεσι τὴν τῶν ἐναντίων κακοῦντα χώραν καὶ δια-
 φθειρόντα· τὸν δὲ γε τὴν οἰκίαν ταῖς τῆς στρατιᾶς ἐκδρομαῖς
 καὶ αὐθις κατὰ χώραν ἀναστροφαῖς παραπολλύοντα καὶ ἐκτρέβον-

7. Leg. προσεβίλομεν, vel certe aut προύβλομεν aut προβάλομεν.
 11. δωήσαι (sic) cod.

ultra hanc urbem castella providentiae nutu usuque vestro in re militari, cum virtute coniuncto, expugnavimus, ut scitis, commilitones, praeter omnem opinionem. Quapropter gratiam me habere vobis plurimam confiteor, quod in me, ducem vestrum, intuentes ulli labori non succubistis, quos plurimos molestosque imponere solet bellum, quodque potius tanta cum alacritate, consilio, fortitudine, rem gessistis, ut nullum cui nos admovimus castellum virtutem vestram superaverit, relictumque sit quin expugnaretur. Neque minus perspecta mihi est vestra excindendae huius urbis cupiditas, quantopere expetatis optetisque vos, legiones, diruere illam incendioque vastare. Verum commiseratio me quaedam subit eius, si quidem urbs, quae tertium locum in orbe terrae obtinet, seu pulchritudinem atque magnitudinem moenium (videtis enim in quantam altitudinem ea surgunt), sive multitudinem populi aediumque infinitam supellectilem aspexeris, rudibus obtecta iacebit, quasi castellum pauperculum. Neque magis exercitus Romani in ea evertenda commoratio, ut quae a nobis domita iam bello sint pessundentur iterum diripianturque, videtur mihi rationem habere. Etenim ego hunc potissimum dixerim diligentem ducem, qui irruptionibus, qui stativis adversariorum loca vexat atque perdit: sed si quis suos fines cum excursionibus tam domum reversionibus copiarum pessundat at-

A. M. 6477 τα, τοῦτον ἀνόητον, μᾶλλον δὲ κακονούστατον ὀνομάζειν οὐκ ἂν
 Ind. 12 ἀποκνήσαιμι· παρόμοιόν τι διεργαζόμενον τῶν τῇ παροιμίᾳ κω-
 A. C. 968
 L. N. 6 μωθουμένων κενῶν, οἱ τοὺς λόκους τῶν προβάτων ἀποσοβεῖν ἐπο-
 Cφειλοντες, καὶ τὰ βοσκήματα φυλάττειν ἀνεπιβούλευτον, οἱ δὲ,
 πρὸς τῷ μὴ ἀποσοβεῖν, μᾶλλον τῶν θηρίων αὐτοὶ διακόπτουσι 5
 καὶ διασπαράττουσιν. εἰ οὖν δοκεῖ καὶ πεθεσθῆ μοι, ἐπειπερ ὁ
 λόφος ὀχυρώτατος οὗτοσι καταφαίνεται, καὶ κατάφροτός ἐστιν
 ὕδασι, ὡς ὄρατε, τοῦτον δὴ τειχιστέον ἑξαυτῆς, καὶ ἄλην ἰππέων
 καὶ σπείραν πεζῶν ἐν αὐτῷ ἐατέον· ὥστε καθ' ἑκάστην ἐπεξελά-
 σεσι καὶ καταδρομαῖς, καὶ τῶν ἐπιτηδείων διαρπαγαῖς τὴν Ἀντιό- 10
 χου ταπεινώσωσι, καὶ εἰς ἀμχανίαν δευρὴν κατακλείσαντες καὶ
 Fol. 292 ἴκουσαν ἀναγκάσωσι, Ῥωμαίοις γενέσθαι ὑπόσπονδον." εἶπεν ὁ
 βασιλεὺς, καὶ λίθον ἐπωμισάμενος (ἦν γὰρ περὶ τὰ τοιαῦτα με-
 Dτριοπαθῆς τε καὶ ταπεινός), ἔνεισι ἐπὶ τὸν λόφον, πάση τῇ στρα-
 τιῇ οὕτω ποιεῖν διακελευσάμενος. ἦν οὖν ἰδεῖν ἐν τρισὶν ἡμέραις 15
 ἄστῃ ἀνωκισμένον ἐπὶ τὸν λόφον, εὐερκὲς τε καὶ ὀχυρώτατον.
 φάλαγγα τοιγαροῦν πεντακοσίων ἰππέων, καὶ σπείραν χιλλῶν πε-
 ζῶν ἐν τῷ φρουρίῳ καταλιπὼν, καὶ ἀποχωρῶσαν χιλὸν αὐτοῖς ἀπο-
 σιτισάμενος, ἐντειλάμενός τε ὁσημέραι ἐκδρομὰς κατὰ τῆς Ἀν-
 τιοχείας ποιεῖν, καὶ τὸ παρατυχὸν μαχαίρας ἔργον καὶ προνομῆς 20
 ἀπεργάζεσθαι, αὐτὸς ἐκείθεν ἀπάρας πρὸς τὴν βασιλεύουσαν
 ἐπανέβη, καὶ μεγαλοπρεπῶς πρὸς τῶν ἀστικῶν ὑποδεχθεὶς
 ἐκεῖσε διέτριβεν.

que conerit, hunc nulla vel potius mala mente praeditum dicere non reformido. Similiter enim facit ut canes in fabula notati, qui cum lupos ab ovibus repellere debeant, pecudesque ab insidiis tueri, praeterquam quod lupos non repellunt, ipsi magis quam haec belluae pecudes consciunt atque dilaniant. Proinde, si vobis videtur mihi que creditis, quandoquidem hic tumulus firmissimus videtur, irriguusque aquis est, illum evestigio communiamus, ala equitum et cohorte militum ibi relicta: ut quotidianis eruptionibus, decursionibus, alimenterum direptionibus, fractam Antiochiam, in angustiasque summas compulsam, vel invitam cogamus Romanorum se permittere ditioni." Hac oratione habita, Imperator, lapidem in humeros extollens (erat enim popularis in eiusmodi rebus ac modestus), ascendit in tumulum, toto exercitu idem facere iusso. Apparebat igitur trium dierum spatio castellum in tumulo exaedificatum, bene septum et munitissimum. Quo in castello postquam praesidium quingentorum equitum cohortemque mille militum cum cibariis idoneis reliquerat, iubens ut quotidie excursiones Antiochiam versus facerent, atque obvia quaevis caedibus rapinisque exinanirent, ipse inde castris motis ad urbem imperatoriam rediit, splendideque a civitate receptus ibi est commoratus.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Ε.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER V.

ARGUMENTUM.

Nicephorus captos in Sicilia Romanos a Saracenis exposcit. Calocyres imperium affectat (Cap. 1). A quo excitati Russi Bulgariam invadunt (2). Nicephorus legatos mittit ad Bulgaros (3). Antiochia vi expugnata (4). Imperator funesto vaticinio commotus. Bardas, Nicephori pater moritur. Theophano insidias struit adversus coniugem (5). Ioannes Tzimisces in urbem arcessitus. Coniuratio ad caedem Imperatoris perpetrandam (6). Nicephorus crudeliter occisus (7). Eius ingenium et indoles (8). Ioannes Tzimisces rerum potitur. Nicephori corpus in regio sepulcro conditur (9).

α'. Ἄλλ' οὕτω μὲν, ἥπερ μοι ἤδη ἐβόηθη, ὃ αὐτοκράτωρ Νι- A. M. 6477
κηφόρος Συρίαν καὶ τὰ παράκτια ταύτης καταδραμῶν, καὶ τὸ Ind. 12
ἀντιῆξον ἄπαν ἐκποδῶν ποιησάμενος, καὶ λείαν Μυσῶν θέμενος, A. C. 969
καὶ πλείοστα πτολίσματα καθελὼν, ἂν τοῖς ἐπικαιροτάτοις τῆς P. 46
5 μεγάλῃς Ἀντιοχείας φρούριον ἐρυμνὸν δομησάμενος ἐν τρισὶν ἡμέ-
ραις καὶ πόλιν, ἐς τὸ Βυζάντιον ἐπανέξεν. Ἐντεῦθεν παρὰ
τὸν τῶν Καρχηδονίων ἀγὼν διεκηρυκεύετο, καὶ τὸ τοῦ ἐναγεστά-

7. τόν] τῶν cod.

1. Ita eo quo supra demonstratum est modo Nicephorus Imperator, Syriam oramque eius maritimam emensus, postquam oblata omnia vel summo-
verat vel Mysorum praedam, ut aiunt, duxerat, plurimisque oppidis exci-
sis in opportunissimis ad magnam Antiochiam locis castellum trium dierum
spatio exaedificaverat atque instruxerat, Constantinopolim rediit. Inde ad
Carthaginiensium praetorem oratores legans impurissimi atque impiissimi

- A. M. 6477 του και ἀσεβειστάτου Μωάμεδ Ξίφος δῶρον ἐξέπεμπε, ὅπερ λά-
 ind. 12 φυρον ἐκ τινος τῶν κατὰ Παλαιστίνην ἀλόγων φρουρῶν ἀνέλ-
 Βληφε, καὶ τὸν Πατρικιον ἐξήτει Νικήταν, ὃν συνέβη τὸ πρότε-
 ρον ἐν τῷ περὶ Σικελίαν τῶν Ῥωμαίων πταίσματι δορυάλωτον
 ληφθέντα, τῷ τοιοῦτῳ τῶν Ἄφρων παραπεμφθῆναι κατάρχοντι, 5
 ὡς ὁ λόγος ἐδήλωσε. διὰ γραμμάτων οὖν ἐπέσκηπτεν, ὡς, εἰ
 ἐνδοιάσῃ πρὸς τὴν τοῦ Πατρικίου ἀπόδοσιν, καὶ οὐκ ἑξαυτῆς
 τοῦτον ἀνήσοι τε τῶν δεσμῶν, καὶ ὡς αὐτὸν παραπέμψῃ, πό-
 λεμον ἀκήρυκτον ἦτον προσδοκῶν, καὶ πῦσαν τὴν αὐτοῦ ἐπικρά-
 τειαν ἀνεκτριβῆναι, τοῖς Ῥωμαίοις δηϊομένην στρατεύμασι. 10
 ταῖς τοιαύταις οὖν ὁ Καρχηδόσιος ἐκδειματωθεὶς ἀγγελίας, ὡς
 ἄλλαις τισὶ, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀπὸ Σκυθῶν φήσσει, τὸν τε
 C Πατρικιον Νικήταν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ ληφθέντας δορυαλώτους,
 καὶ ὄσους Ῥωμαίων ἐκ διαφόρων χώρων ἐν εἰρκταῖς πεδῆτας πα-
 ρακατεῖχε, δῶρον τῷ βασιλεῖ Νικηφόρῳ ἐξέπεμπε· δέος γὰρ 15
 αὐτὸν ὑπεισῆι, ἐκστρατεῖαν καὶ ἔκπλουν τούτου ἐνωτισάμενον.
 τὸ γὰρ ἀκαταγώνιστον τοῦ ἀνδρός, κὰν ταῖς μάχαις ἀνυπόστατον
 καὶ ἀπρόσιτον, καὶ ὅπως εὐπετῶς τὸ ἀντίπαλον ἦπαν ὡς ἐκ τι-
 νος θείας ροπῆς εὐέκτως κατεστρέφετο, ἐφριττόν τε πάντα ἔδνη
 P. 47 καὶ ἐτεθῆπεν, καὶ οὐ πολέμιον ἔχειν, ἀλλὰ φίλον καὶ δεσπό- 20
 Fol. 293 r. την ἠπέλογοντο. οὕτω μὲν δὴ ὁ Πατρικιος Νικήτας καὶ οἱ λοιποὶ
 τῶν Ῥωμαίων αἰχμάλωτοι τῶν δεσμῶν φύσθέντες καὶ τῆς εἰρκτῆς,
 πρὸς τὸ Βυζάντιον ἐπανήσαν. ὁ δὲ βασιλεὺς Νικηφόρος ἦσθη

8. ἀνήσοι. Sic cod. Fort. ἀνῆ. 9. ἦτω. Sic cod. imperative:
 verti ac si esset ἦτο. 12. ἀπὸ Σκυθῶν φήσσει. Vid. supra 28. A.

Mosamethis gladium misit, quem pro manubiis ex aliquo captorum in Palae-
 stina castellorum abstulerat. Simul Nicetam patricium repetit, cui prius
 contigerat, ut in Siciliensi Romanorum clade captivus factus huic Afrorum
 principi transmitteretur, sicut narratio significavit nostra. Litteris autem
 denunciavit, si cunctaretur patricium restituere, neque evestigio illum vinculis
 solutum ad se mitteret, ut bellum infinitum exspectaret, finesque ipsius
 omnes, a Romanis exercitibus direptos, vastatum iri. Quibus nunciis Cartha-
 ginienis exterritus, quasi quibusdam Scythicis iussionibus, ut in proverbio
 est, tum Nicetam patricium, tum qui una cum illo captivi facti fuerant, et
 omnino Romanos quoscunque diversis locis in custodia vinctos asservabat,
 Nicephoro Imperatori dono misit. Formido enim illum incusserat, de ter-
 restri navaliq[ue] apparatu nostro audientem. Quippe invictam Imperato-
 ris vim, intolerabile in praeliis atque inaccessum robur, quemadmodum
 nullo negotio adversarios quoslibet quasi divino quodam impulsu promte
 subigeret, verebantur omnes nationes atque obstupecebant, neque hostem
 habere illum, verum amicum ac dominum properabant. In hunc modum Ni-
 cetar patricius caeterique captivi Romani e vinculis eque custodia. Con-
 stantinopolim reverterunt. Nicephorus autem Imperator, laetatus, ut par

τε, ὡς τὸ εἶδος, καὶ ἡμέραν ἦγεν ἐόρτιον, καὶ τὰς εὐχαριστη- A. C. 969
 ρίους τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ τῶν ὁμοφύλων ἀπολυτρώσει ἀπεδίδον εὐχάς. I. N. 6
 ἐν ᾧ δὲ ταῦτα κατὰ τε τὴν Συρίαν καὶ τὸ Βυζάντιον τῷ βασιλεῖ
 διεκράττετο, ὁ πρὸς τοὺς Ταυροσκύθας σταλεῖς βασιλικῷ νεύ-
 5 ματι Καλοκέρης ὁ Πατρικίος, κατὰ τὴν Σκυθίαν γενόμενος, καὶ
 τῷ τῶν Ταύρων κατάρχοντι φιλιωθείς, δώροις τε τοῦτον δια- B
 φθέραις καὶ λόγοις καταγοητεύσας ἐπαγωγῆς (φιλοκερδὲς δὲ ἔβαν
 ἐκτόπως τὸ Σκυθικόν, καὶ λίγγον ὅτι μάλιστα, καὶ ἐπιθρήπες
 πρὸς λημμάτων ὑπόσχεσιν καὶ ἀνάληψιν) ἐλέπεισε στρατιὰν συν-
 10 αγωγότα βαρεῖαν, ἑλαύνειν κατὰ Μυσῶν· τούτους δὲ καταγω-
 νισάμενον ὑποποιήσασθαι μὲν τὴν χώραν καὶ ταύτην παρακατέ-
 χειν εἰς ἴδιον ἐνδιαίτημα· αὐτῷ δὲ κατὰ Ῥωμαίων συνάρασθαι,
 ὅπως κατάσχοι τὴν βασιλείαν, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας ἐπι-
 τεύξοιτο. μεγάλας δὲ καὶ ἀνεκδιηγῆτους τὰς ὠφελείας αὐτῷ πρά-
 15 ξειν καθυπισχεῖτο, ἐκ τῶν βασιλικῶν ταμείων συνεκφορήσαντα.

β'. Τούτων τῶν λόγων ὁ Σφενδοσλάβος ἀκουτισθεὶς (τοῦτο C
 γὰρ πρὸς τῶν Ταύρων κατωνομάζετο) οὐχ οἶός τε ἦν ἐπισχεῖν τὴν
 ὁρμήν· ἀλλὰ, μετέωρος ταῖς ἐλπίσι τοῦ πλοῦτου γενόμενος, ὄνει-
 ροπολῶν τε τὴν τῆς χώρας κατύσχεσιν τῶν Μυσῶν, καὶ ἄλλως
 20 δὲ θερμοργός τε ὢν καὶ θρασὺς, ἀλκιμός τε καὶ ῥέκτης ἀνὴρ,
 πῦσαν ἤβηδὸν ἠλικίαν τῶν Ταύρων πρὸς τὴν ἐκστρατείαν κα-
 τήπειγεν. ἐξήκοντα τοιγαροῦν χιλιαδῶν ἀκμαίων ἀνδρῶν στρα-
 τιὰν συναγείρας, ἐκτὸς τοῦ Θητικοῦ, ἕμα τῷ Πατρικίῳ Καλο-

22. χιλιαδῶν. Sic cod.

erat, diem egit festum, gratasque Deo ob popularium liberationem persol-
 vit preces. Haec dum in Syria atque in urbe ab Imperatore geruntur, Ca-
 locyres patricius, qui augusto nutu ad Tauroscythas missus fuerat, cum
 in Scythiam pervenisset, Taurorum Regi amicitia iunctus muneribus eum
 corripit, verbisque blandis fascinato (lucris enim cupida est extra modum uni-
 versas Scytharum natio, avidaque in primis, ac proclivis, sive promittas quae-
 stum, sive suppedita) auctor fuit, ut gravi coacto exercitu contra Moesos
 proficisceretur: quibus debellatis ut regionem suae potestatis faceret, eaque
 pro domicilio ipse uteretur, sibi vero adversus Romanos opem ferret, ut
 imperio potiretur, Romanorumque principatum obtineret. Id si praestaret,
 magna et quae nec verbis exprimi possint emolumenta pollicetur se in illum
 ex sacro aerario collaturum.

2. Hanc orationem ubi Sphendoslabus audivit (sic enim a Tauris no-
 minabatur), animi impetum cohibere non potuit: sed, divitiarum spe su-
 spensus, agri Moesici possessionem somnians, cum alioquin ferventis animi
 esset et audax, fortis item et industrius vir, Taurorum pubem omnem ad
 eam expeditionem excitavit. Sexaginta igitur millium vigentium virorum
 conducto exercitu, extra impedimenta, una cum Calocyro patricio, quem

- A. M. 6477 κέρη, ὃν καὶ ὀμαίμονα προσήκατο φίλας θειμοῖς, ἐχώρει κατὰ
 lad. 12 Μουσῶν. ἄρτι δὲ παραπλέοντος τὸν Ἰστρον, καὶ πρὸς τὴν ἐπὶ
 D τῆς ἡπείρου ἀπόβασιν ἐπεγομένου, αἰσθόμενοι τὸ δρώμενον οἱ
 Μυσοὶ, εἰς τρισμυρίων ἀνδρῶν συναγομένην φάλαγγα συνασπί-
 σαντες ὑπηγνίαζον. ἀλλ' ἐβρωμένεστατα τῶν πορθημίων ἀπο- 5
 βάντες οἱ Ταῦροι, τὰ τε σάκη προβαλόντες, καὶ τὰ ξίφη σα-
 σάμενοι, ἐπιστροφάδην ἐπληττον τοὺς Μυσούς. οἱ δὲ, μηδὲ
 τὴν πρώτην ῥοπὴν ἐνεγκόντες, εἰς φυγαδεῖαν ἐτρέποντο καὶ πρὸς
 τὸ Δορύστολον (ἐχυρὸν δὲ φρούριον τοῦτο Μουσῶν) ἀγεννῶς συν-
 P. 48 ἐκλείοντο. τηλικαῦτα δὲ λέγεται καὶ Πέτρον, τὸν ἡγήτορα τῶν 10
 Μουσῶν, ἄνδρα θεοφιλεῖ καὶ σεβάσμιον, τῷ ἀπροσδοκῆτῳ τῆς
 τροπῆς περιαλγήσαντα, ἐπιληψίας πάθος περιπεσεῖν, καὶ ὄλγον
 ἐπιβίωσαντα, τῶν τῆδε ὑπαπελθεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κατὰ τὴν
 Fol. 293 v. Μυσίαν ἐπράττετο ὕστερον· ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ Νι-
 κηφόρος, τὰ περὶ τῶν Ταύρων διαγνοὺς, καὶ ἄλλως δὲ παρὰ 15
 πᾶσαν αὐτοῦ τὴν βιοτὴν μεμεριμνημένος τις ὢν, καὶ ἐρηγορῶς,
 καὶ μὴ νευστάζων, μηδὲ τισιν ἡδοναῖς ὄλως δουλούμενος (οὐδὲ
 γὰρ ἔχοι τις λέγειν, ὡς ἴδοι τοῦτον κωμάσαντα κἄν ἐν νεότητι),
 τότε παντοδαπὸς τις ἦν, καὶ τὴν πεζικὴν στρατιὰν ἐξήρτυε, καὶ
 Β τοὺς λόχους καθώπιζε, καὶ τὴν ἰππικὴν φάλαγγα ἐς βάθος διέ- 20
 ταπτε, καὶ πανσιδήρους ἰππότητας ἀπέφαινε. τὰς τε μηχανὰς τὰς
 ἐφετηρίους τεκταινόμενος ἐπὶ τῶν τῆς πόλεως πυργωμάτων κα-
 θίδρυε, καὶ σειρὰν βαρυντάλαντον ἐκ σιδήρου πεπονημένην ἐπὶ

9. Δορύστολον cod. 12. πάθος. Melius πάθει, nam περιπίπτω
 cum accusativo soloecismum arbitror. 22. Leg. ἀφειρήτους.

fratrem quoque amicitiae vinculis sibi adiunxerat, adversus Moesos movit. Ita cum iam ad Istrum appelleret, in terramque excensionem pararet, re cognita Moesi exercitu ad triginta millia hominum confecto obviam venerunt. At animosissime e naviculis excendentibus Tauri, proiectis scutis gladiisque districtis, strenue ceciderunt Moesos. Hi, ne primam quidem impressionem ferentes, in fugam versi Dorystolum (munitum id oppidum Moesorum) flagitiose conclusi sunt. Quo eodem tempore Petrum dicunt, ducem Moesorum, virum religiosum atque venerabilem, nec opinata fuga gravius commotum, in morbum comitalem incidisse, cumque paulisper superfuisset ex hac vita migrasse. Verum haec in Moesia posterius acciderunt: Nicephorus autem Romanorum Imperator, ubi illa de Tauris intellexit, ut fuerat alioquin tota sua vita laboriosus, erectus, somno minime connivens, neque voluptatibus omnino serviens (neque enim quisquam potest dicere, se eum vel in adolescentia comessantem vidisse), tunc plurimis negotiis simul se dedit: pedestres copias instruebat armabat manipulos, equestrem aciem in altitudinem disponebat, cataphractis obtegebat equites. Item machinas missiles fabricatus per urbis propugnacula collocat, catenamque ponderosissimam e ferro factam ad turrim alligans, quam Centona-

τὸν πύργον ἐνδησάμενος, ὃν Κεντηγάριον κικλήσκουν εἰδόθασιν, A. C. 969
 ἐπὶ φητρῶν τε μεγίστων ἐφαρμοσάμενος, κατὰ τὸν Βόσπορον I. N. 6
 ἔτεινε, καὶ πρὸς τὸ τοῦ καταντιπέρας Καστελλίου πύργωμα ἀνήψε.
 δραστήριος δὲ ὢν, καὶ βαθυγνώμων, εἰ καὶ τις ἄλλος, ὢν ἴσμεν,
 5 ἀνὴρ, ἀξύμφορον εἶναι οἱ διελογίζετο, εἰ πρὸς ἀμφοτέρω τὰ
 ἔθνη τὴν διαμάχην ἄροιτο. Ξυνοῖσον οὖν ἐδόκει εἶναι αὐτῷ, εἰ
 τὸ ἐν ὑποποίησιν τῶν ἔθνων. οὕτω γὰρ ἐδόκει ῥᾶστα περιέσει- C
 σθαι τοῦ ἑνὸς, καὶ αὐτὸ θάπτον καταγωνίσασθαι.

γ'. Ἐντεῦθεν, ἐπεὶ τὸ παρὰ τῶν Ταύρων ἀπεργνάκει δια-
 10 κηρυκεύεσθαι (ἤδει γὰρ τὸν Πατρικίον Καλοκέρην ἡπαξ τῆς εὐ-
 θείας ἐκκλίναντα καὶ τῆς τούτου κυρίας ἀφηνιάσαντα, καὶ μέγα
 παρὰ τῷ Σφενδοσλάβῳ δυνήθέντα, μὴ εὐέλκτως τῷ τούτου θε-
 λήματι σπεισασθαι), πρὸς τοὺς ὁμοθρήσκους Μυσοὺς ἐβουλεύσα-
 το μᾶλλον πρεσβείαν στείλασθαι. καὶ δῆτα πρέσβεις ὡς αὐτοὺς
 15 ἔστειλε, τὸν τε Πατρικίον Νικηφόρον, ᾧ τὸ ἐπώνυμον Ἐρωτι-
 κὸς, καὶ Φιλόθειον, τὸν τῶν Εὐχαΐτων πρόεδρον, καὶ τῆς τε D
 θρησκείας αὐτοὺς ἐπεμύνησκε (τὰ Χριστιανῶν γὰρ ἀναντιθῆ-
 τως πρεσβεύουσιν οἱ Μυσοὶ), καὶ παρθένους τοῦ βασιλικῷ γέ-
 νους ἐξῆται, ὡς συνάφη ταύτας τοῖς τοῦ αυτοκράτορος Ῥωμανοῦ
 20 παισὶ, καὶ ἀδιάρρηκτος ἐκ τοῦ κήδους ἧ τε πρὸς Ῥωμαίους καὶ
 τοὺς Μυσοὺς καταλλαγή καὶ φιλία ἐμπεδωθῆ. οἱ δὲ Μυσοὶ
 ἴσμενοι τὴν πρεσβείαν ἐδέχοντο, καὶ κόρας ἐξ αἵματος τοῦ βασι-

8. καταστέλλιον cod. Sed est Castellum Galaticum: vid. Constan-
 tinop. Christian. 9. C., quod Theophanes Chronograph. 331. C. κα-
 στέλλιον τῶν Γαλάτων (sic) vocat. 4. εἰ καὶ τις] ἑτέρις cod.
 9. ἐπεργνάκει cod. 12. ἐνήκτως cod. 20. ἧ τε] εἰτε cod.

rum vocare solent, in palos praegrandes impositam per Bosphorum teten-
 dit, adque propugnaculum Castellum, quod e regione est, applicuit. Ta-
 men nihilominus, ut erat impiger et in consiliis peracutus, si quis alius,
 ut quibus accepimus, mortalium, haud ex re sua existimavit, si adversus
 utramque nationem bellum susciperet. Commodum ergo illi visum est,
 earum nationum alteram sibi conciliare. Sic enim existimabat, se parvo
 negotio superiorem fore contra alteram, eamque se brevi debellaturum.

3. Hinc, quandoquidem de compositione cum Tauris desperabat (scie-
 bat enim patricium Calocyrem, qui a recta via semel declinasset, ipsius-
 que dominatum excussisset, cum multum apud Sphendosialabum posset, non
 facile ipsius voluntati morem gesturum), ad Moesos potius, iisdem atque
 ipse religionibus deditos, legare constituit. Proinde oratores ad illos mi-
 sit, Nicephorum patricium, cognomento Eroticum, et Philotheum, Euchai-
 tarum antistitem, communisque persuasionis eos commonefecit (Christiano-
 rum enim fidem citra controversiam colunt Moesi), virginesque generis regii
 ab iis poposcit, quas Romani Augusti filii collocaret, ut ex affinitate invio-
 labilis inter Romanos ac Moesos conciliatio atque amicitia firmaretur.
 Moesi hilare legatione accepta puellas ex sanguine regio plaustris imposi-

- A. M. 6477 λικοῦ ἐπὶ ἀμαξῶν ἀναβιβάσαντες (εἰθισμένον δὲ γυναιξὶ Μυσιῶν, Ind. 12 ἐφ' ἀμαξῶν ὀχεῖσθαι), τῷ αὐτοκράτορι Νικηφόρῳ ἐξέπεμπον, ἀπαμῦναι σφίσιν ὅτι τάχιστα ποτινιώμενοι, καὶ τὸν τοῖς ἀρχαῖσι
- P. 49 αὐτῶν ἐπικείμενον πέλικον τῶν Ταύρων ἀποτρέψαι καὶ κενὸν ἀπεργάσασθαι. καὶ κἄν ἐπήμυνε τούτοις, καὶ τρόπαια κατὰ τῶν 5 Ταύρων ἐστήσατο, ἐπεὶ καὶ κατὰ πάντων, πρὸς οὓς ἂν τὴν Ῥω-
- Fol. 294 r. μαϊκὴν ἀντεπήνεγκε δύναμιν. ἀλλ' ἀπὸ μικρῆς ῥοπῆς αἰωρούμενα τὰ ἀνθρώπινα, καὶ ὡς ἔκ τινος εἰπεῖν λεπτῆς κρόκης ἐκρεμαννύμενα, καὶ εἰς τὸ ἐναντιὸν εἴωθε περιχωρεῖν. ἀνεπισφαλῶς γάρ τινες οἴονται νέμεσιν τινα θείαν καὶ φθόνον ἀνθρώπινον τοῖς 10 ἐπισήμοις καὶ ἀλκιμωτάτοις ἀνδράσι προσίστασθαι, σφάλλοντα τούτους, καὶ περιτρέποντα, καὶ εἰς τὸ μηδὲν συνελάνθοντα.
- Βολία δὴ καὶ τότε τῷ αὐτοκράτορι Νικηφόρῳ, κατὰ ῥοῦν αὐτῶν φερομένων τῶν πραγμάτων, καὶ ὡς οὐκ ἄλλω τῶν πρὸ αὐτοῦ ἡγεμονευσάντων, συμβέβηκεν. ἐγὼ δὲ τοῦτό φημι, ὅτι ἀμη- 15 χάνω τοῦ κρείττονος προμηθεῖα ἤδη τοῖς ἀνθρώποις εὐροοῦντα τὰ πράγματα εἰς τοῦναντίον ἀντιπεριπίσταται, ὡς ταύτη παιδευθεῖεν θνητοὶ ὄντες καὶ πρόσκαιροι, καὶ μὴ περαιτέρω φουσιῶεν τοῦ προσήκοντος. ἤδη γάρ τινες εὐπραγλαῖς ἐπιβάντες καὶ κατὰ τὰς μάχας εὐδοκμήσαντες, Θεοῦς ἀνειπεῖν αὐτοὺς οὐκ ἐνάρκησαν, 20 εἰς αὐτὴν τὴν πρόνοιαν ἐξυβρίσαντες. παράδειγμα τούτων οἱ τοῦ Ἀλωέως παῖδες Ὄτος καὶ Ἐφιάλτης, εἰς οὐρανοὺς κατὰ
- Στὸν μῦθον περὶ ῥώμενοι ἀνελθεῖν, καὶ Ναβουχοδονόσορ ὁ Βαβυ-

5. ἐπιμῦναι cod. 8. λεπτῆς] λεπτῆς cod. 13. αὐτῶν cod.
 14. φαιρομένων cod. Deinde post ἡγεμονευσάντων videtur deesse
 verbum. 20. ἂν εἰπεῖν cod.

tas (consueverunt autem mulieres Moesorum plaustris vehi) Nicephoro Imperatori miserunt: orant, quamprimum sibi subveniret, securim Taurorum, suis cervicibus impendentem, averteret, irritamque redderet. Ac profecto si opitulatus esset illis, item tropaea de Tauris constituisset, ut de omnibus, quibus Romana signa intulerat. Verum enimvero parvo momento suspensae res humanae, tenuique filo, ut ita dicam, sublatae, in contrarium quoque partem solent inclinari. Recte enim nonnulli opinantur, sicut malevolentiam quandam numinis, item invidiam hominum clarissimis potentissimisque viris adversari, eosque decipere, evertere, ad nihilum redigere. Quod idem tunc quoque Nicephoro Imperatori, cum secundo cursu illi omnia fluere, magis quam ulli eorum qui ante principatum obtinuerant, accidit. Ego vero illud dico, singulari numinis providentia hominum secundas res in contrarium verti, uti sic discant, mortales se esse atque caducos, neque plus influentur quam sit satis. Iam enim quidam prosperitatibus usi praeliisque clari Deos se praedicare non sunt veriti, ipsam providentiam lacescentes. Cuius rei exempla sunt Aloei filii Otus et Ephialtes, in coelum, si fabulam audimus, ascendere conati, et Nabuchodonosor Ba-

λώνιος, εἰκόνα στησάμενος ἑαυτοῦ, καὶ ὁ Φιλίππου Ἀλέξαν- A. C. 969
 δρος, Ἀμμωνος υἱὸς ἀξιῶν ὀνομάζεσθαι. εἰκότως οὖν τρεπτά I. N. 6
 καὶ παλίντροπα καθέστηκε τοῖς ἀνθρώποις τὰ πράγματα, οἷα
 δὴ καὶ τότε Ῥωμαίοις συνέβαινεν, ἀποβαλοῦσι μετὰ μικρὸν ἡγε-
 5 μόνα τὸν ἑαυτῶν, οἷον οὐκ ἔσχεν ἄλλον ἢ Ῥωμαϊκῆς δυναστεία τὸ
 πρότερον. εἰ γὰρ μὴ τῇ τούτου ἀναιρέσει εἰς τὸ ἔμπαιον ἡ τύχη
 ταύτοις ἀπέτρεχεν, οὐδὲν ἐνέδει, ἐπιβιοῦντος ἐκείνου, μὴ τὰ θρια
 πῆξασθαι τῆς σφῶν ἐπικρατείας πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον κατὰ τὴν
 Ἰνδικήν, καὶ αὐθις ἐπὶ δυόμενον πρὸς αὐτὰ τῆς οἰκουμένης τὰ
 10 τέρατα. ἀλλὰ γὰρ ἐπανακτίον τὸν λόγον, ὅθεν ἀπέκλινε τοῦ
 εἰρημοῦ. D

δ'. Οἱ μὲν δὴ Μυσοὶ χεῖρας ἐκέτιδας ἐφήπλον, ἐπαμῶνα
 σφίσι δυσωποῦντες τὸν αὐτοκράτορα. ἐν ᾧ δὲ πρὸς τὴν ἐκστρα-
 15 τείαν διεσκευάζετο, ἡ τῆς μεγάλης Ἀντιοχείας ἄλωσις ἐπηγγέλ-
 λετο, ἄρτι κατὰ τὰς ἐκείνου ὑποθήκας ἀλοῦσα, ἃς δὴ τοῖς κα-
 ταλειφθεῖσι πρὸς αὐτοῦ εἰς τὸ ταύτην λεηλατεῖν στρατιώταις ἐπέ-
 σκηπτε. λέγεται γὰρ, ὡς, ἐπέπερ ταῖς καθ' ἡμέραν καταδρο-
 μαῖς εἰς ἀμηχανίαν καὶ σπάνιν τῶν ἀναγκαίων ἐσχάτην συνηλά-
 20 ὄντα, ῥέκτην δὲ τὴν ἄλλως καὶ ῥωμαλεώτατον, κατατρέχοντα P. 50
 Συρίαν, ἐκεῖσε μετὰ τῆς δυνάμεως ἀφικέσθαι, καὶ Μιχαὴλ ἐκεῖ-
 νον, ἐν ταξίαρχοις τελοῦντα, ᾧ Βούρτζης ἐπιώνυμον, ἐπὶ κατα-
 σκοπῆν ἐπέμψαι τῆς πόλεως. τὸν δὲ μετὰ καὶ ἄλλων λογάδων
 ἀγχοῦ ταύτης γενόμενον, τὸν ἐπίβατον τοῦ τείχους περισκοπή- Fol. 294 v.

24. ἐπίβατον. Sic cod.

bylonius, statuum ponens sibi, et Alexander Philippi F. qui Ammonis fili-
 um voluit se nominari. Haud infuria igitur mutabiles vicissitudinisque ple-
 nae sunt res mortalium, velut tunc quoque Romanis usu venit, cum post
 paulo principem ipsorum amitterent, qualem nunquam antea habuit Roma-
 num imperium. Quod si huius caede non retro se tulisset eorum fortuna, nihil
 aberat, quin illo superstite fines ditionis versus orientem solem in India,
 versus obeantem ad ipsos mundi fines constituerent. Verum reducenda est
 unde e contextu declinavit oratio.

4. In hunc modum Moesi manus supplices pandebant, obsecrantes Im-
 peratorem, ut sibi subveniret. Qui dum se ad expeditionem comparat,
 Antiochiae magnae expugnationi nunciata est, iam iuxta mandata ipsius facta,
 quae relictis a se ad eam vexandam militibus dederat. Dicitur enim, cum
 quotidianis decursionibus in angustiam inopiamque rerum necessariorum ulti-
 mam compulsus esset, Petrum patricium castris praefectum, qui, quam-
 vis spado, strenuus tamen alioqui esset atque fortissimus, Syriam pervaden-
 tem, eo cum copiis pervenisse, Michaëlemque illum ex tribunis, cui Bartzae
 cognomen, ad explorandam urbem emisisse: Michaëlem una cum aliis
 electis hominibus, ubi propius accessisset, ascensu muri inspecto in castra

Leo Diaconus.

A. M. 6477 σαι, και ὀπισθόρμητον ἀπαλλαγῆναι πρὸς τὸ στρατόπεδον, κλί-
 Ind. 12 μακάς τε ἀναλόγους τῷ ὕψει τῶν πύργων τεκτίθυσθαι· κἂν τοῖς
 A. C. 969 I. N. 6 ἀχθοφόροις ζώοις ταύτας ἐπιφορτίσασθαι, και μετὰ λεγεῶνος
 γενναιοτάτων στρατιωτῶν ἤδη μέσων νυκτῶν τὸν τῆς Ἀντιο-
 Βχίας περίβολον αὐθις καταλαβεῖν, ἡρεμέ τε ταύτας προσερεῖ- 5
 σαι τῷ τελεῖ και ἀνιέναι διὰ τῶν κλιμάκων· τοὺς δὲ φύλα-
 κας τῶν Ἀγαρηῶν, βαθεῖ τῷ ὕπνῳ καθεύδοντας, τοῖς ξίφε-
 σι διαχρήσασθαι. ἐγκρατεῖς δὲ τῶν τευχῶν τὸν τρόπον τοῦτον
 Ῥωμαίους γεγενημένους καταβῆναι τε τῶν πύργων, και τετραχῶς
 τὸ ἄστυ πυρπολεῖν· Ἀντιοχεῖς δὲ, τῷ ἄπροσδοκῆτῳ καταπλα- 10
 γέντας, εἰς οἰμωγὰς και θρήνους τραπῆναι και ἀμηχανίαν δε-
 τήν, διενδυομένους ὅ,τι και δρᾶσαιεν. ἤδη δὲ πρὸς ἄλλην
 ὁρμῆν διαλογοζομένων, και ῥωμαλέως τοῖς ἐναντίοις συστάδην
 ἀντικαθίστασθαι, τῆς ἔω τηλαυγῶς ὑπωναυζοσύσης, προέφθασε
 Cτὴν ἐκείνων ὁρμῆν ὁ στρατοπεδάρχης Πέτρος, μετὰ τῆς δυνά- 15
 μειως εἰς τὴν πόλιν διὰ τῶν πυλῶν εἰσελεύσας, ἃς οἱ προκατα-
 σχόντες τὸ ἄστυ Ῥωμαῖοι αὐτῷ ἀνεπέτασαν. Ἀντιοχεῖς δὲ πρὸς
 τοσαύτην στρατιῶν μηδὲ ἀντωπιῶν ἐξισχύοντες, τὰ ὄπλα ῥίψαν-
 τες, εἰς ἐκτελειαν ἐτράποντο. οὗς ὁ στρατοπεδάρχης ἀνδραποδι-
 σάμενος, και τὴν πυρκαϊᾶν ἀποσβέσας, και τῶν σύλων ἐξελὼν 20
 τὰ πρωτόλεια, τὴν τε πόλιν κατὰ κράτος κατεῖχε, και τῶν τει-
 χῶν τὰ ἐπισφαλῆ ἐκρατόνετο.

A. M. 6478 εἰ. Ἄλλ' οὕτω μὲν ἡ περιφανῆς και μεγάλη Ἀντιόχεια πρὸς
 Ind. 13 τῶν Ῥωμαίων ἦλω τε και ἐπορθήθη. τὴν γοῦν ταύτης ὁ αὐτο-
 A. C. 969 I. N. 7 κράτωρ διακούσας κατάσχεσιν, ἐγγήθει τε, και τῷ κρείττονι 25

5. ἤρημα. Sic cod. pro ἡρέμα.

reversum scalas altitudini turrium respondentēs fabricasse; hisque in sarci-
 naria iumenta impositis, cum legione fortissimorum militum iam media nocte
 ad Antiochia moenia iterum se contulisse, scalisque silentio ad muros po-
 sitis per eas evasisse: exorbitores Saracenorū, alto somno sepultos, gla-
 diis confecisse. Ita Romanos murorum hoc modo potitos demississe sese ex
 turribus, oppidum ubique incendisse: Antiochenos, improviso malo con-
 turbatos, ad gemitus, ciulatus, desperationem summam venisse, quae-
 visse, quid iam sibi esset agendum. Iam vero cum animo statuisent ad
 virtutem confugere, acriterque adversariis pede collato obsistere, ubi mane
 clarum subluxit, praecidit eorum impetum Petrus castrorum praefectus,
 cum exercitu in urbem per portas se inferens, quas prius oppidum ingre-
 si Romani illi aperuerant. Antiochenses, cum adversus tantas copias ne sus-
 picere quidem possent, abiectis armis ad preces supplices se converterunt.
 Quibus in servitutem datis restinctoque incendio, praetor, manibus e praeda
 delectis, oppidum vi tenuit, in marisque quod erat labefactam communiuit.

5. Nobilis atque magna Antiochia hunc in modum a Romanis capta et
 vastata est. Cuius de expugnatione cum Imperator audisset, rem laeta

εὐχαριστήρια ἔθυσεν. ἔτυχε δὲ τότε τὴν τῶν Ἀσωμάτων ἄπαν- A. M. 6478
 τῆσαι σὺναξιν, ἐν ἧ καὶ μοναχὸν τινα λέγεται τῶν ἐρημικῶν ἐπι- Ind. 18
 στόλιον ἐπιδόντα τῷ βασιλεῖ, ἐκποδῶν ἐξαιτῆς οἴχεσθαι. τὸν A. C. 969
 δὲ ἀνελεῖσαι τε τοῦτο, καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ ἀναλέξασθαι· εἶναι δὲ D I. N. 7
 5 τὴν τοῦτον ἔμφρασιν τοιαύτην· „ἔμοι τῷ σκόληκι παρὰ τῆς προ-
 νοίας ἀπεκαλύφθη, βασιλεῦ, μεταναστῆναί σε τῶν τῆδε τῷ μετὰ
 τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον τρίτῳ μηνί.” πολλὰ τοίνυν ἀναρη-
 λαφύσας ὁ βασιλεὺς, οὐχ εὔρε τὸν μοναχόν. ἐντεῦθεν ἐν κατη-
 φεῖα διῆγε καὶ σκυθρωπότητι· ἐπὶ κλίνης τε τὸ παράπαν ἔκτοτε P. 51
 10 οὐκ ἐβουλήθη διαναπαύεσθαι, ἀλλ’ ἐπ’ ἐδάφους ὑποστρω-
 πῶν δέσμα παρδάλεως, καὶ κοκκοβαφῆ πῖλον, ἐπὶ τούτων ἐκά-
 θευδε, μανδύῃ τῷ τοῦ μοναχοῦ Μιχαὴλ καὶ θελοῦ αὐτοῦ, ᾧ Μα-
 λεῖνος ἐπώνυμον, ἄνωθεν ἐπικαλύπτων αὐτοῦ τὸ σωματίον· ἐν
 οἷς εἰδίστο καθέυδειν, ὀηνηκὰ τῶν δεσποτικῶν ἐορτῶν τις εἰσὴ- Fol. 295 r.
 15 λαυνε, καὶ τῶν μυστηρίων Χριστοῦ τῶν ὑγράντων ἠβούλετο
 μετασχέειν. κατὰ ταύτας δὲ τὰς ἡμέρας συνέβη καὶ τὸν Καίσαρα
 Βάρδα, τὸν τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου πατέρα, τοῦ βίου
 μεταναστῆναι, ὑπὲρ τὰ ἐννεγήκαντα ἔτη διαβιώσαντα, κὰν τοῖς
 στρατιωτικοῖς καταλόγοις ἐξ αὐτῆς ἡβης καταγηράσωντα, καὶ B
 20 πολλὰ τρόπαια καὶ νίκας ἐν τοῖς κατὰ πόλεμον ἀνδραγαθίμασι
 ἀναδησόμενον. ὃν ἐπένθησεν ὁ βασιλεὺς τεθνηκότα, ὡς τὸ εἶκος,
 ἐκ τῶν ἀνακτόρων τε καὶ μέχρι τῆς ἐστίας αὐτοῦ κατὰ μεσημ-
 βριαν κειμένης τοῦ ἄστεος, πρὸς τὸ κάταρες τῆς ἐπὶ Θάλασσαν

11. κοκηβαφῆ cod. Sed κοκκοβαφῆ infra 53. A. 12. Μαλεῖνος.
 Sic cod.

talit, numinique gratulationem fecit. Forteque evenit, ut tunc Angelorum
 synaxis interveniret: ibi monachum dicunt ex iis qui vitam solitariam
 agunt, codicillos tradidisse Imperatori, continuoque e conspectu evanuisse.
 Illos cum explicasset Imperator, argumentumque intellexisset, fuisse
 eorum significationem eiusmodi: „Mihi, tametsi vermis sum, a providentia
 patefactum est, Domine, a vita te recessurum mense tertio post Septem-
 brem modo praeterlapsum.” Neque Imperator, quamvis multam investi-
 gans, reperire potuit sibi hunc monachum. Atque inde in moerore versatus
 est ac squalore; omninoque in lecto cubare eo ex tempore noluit: sed super
 pelle pantherina crassoque coactili cocchino humi stratis dormiebat; pallio
 autem Michaëlis monachi, patris ipsius, cui Maleino cognomen fuerat,
 superne contegebat sibi hunc monachum. Quibus in rebus pernoctare consueverat,
 quoties, imminente dominica solemnitate aliqua, intemeratis Christi myste-
 riis constituerat frui. Iisdem prepe diebus accidit, ut Bardas Caesar, Ni-
 cephori Imperatoris pater, ex hac vita migraret, natus annos amplius nona-
 ginta, cum in numeris militaribus ab ipsa pubertate consenuisset, trium-
 phos atque victorias facinoribus bellicis complures adeptus. Hunc Impe-
 rator mortuum, ut par erat, luxit: eque palatio usque ad domum eius, in
 parte australi urbis sitam, in clivo viae qua ad mare itur, Sophiaeque portus

A. M. 6478 φερούσης ὁδοῦ, ἵνα ὁ τῆς Σοφίας λιμὴν ἤπλωται, τὸν τούτου νε-
 Ind. 13 κρὸν προέπεμψε, καὶ τῇ σορῶ περιέστειλε. μετὰ δὲ τινος ἡμέρας
 τοῦ ἐπὶ τῷ πατρὶ πένθους τῷ βασιλεῖ ὑπολωφῆσαντος, εὐκαιρίας
 ἢ Ἀγούστα Θεοφανῶ δραξαμένη, πρόσεισι τούτῳ καταμύνας,
 πολλὴν συνείρουσα λόγων παιδῶ, Ἰωάννην τε τὸν Μάγιστρον, 5
 C ὦ Τζιμισκῆς τὸ ἐπώνυμον, οὐκ ἀνὴ ἐξαιτουμένη, προσλιπαροῦσά
 τε καὶ ποτινωμένη. καὶ δικαίαν δῆθεν τὴν σκῆψιν προτεινομένη,
 καὶ, „ἵνα τί πάντα μέτρῳ καὶ σταδμῶ ἔνδυμίζων τὰ σά, βασι-
 λεῦ, ὡς ἀκριβῆ σταδμῆν εἶναι σε καὶ κανόνα σωφροσύνης εὐθύ-
 τaton, παρορῆς ἄνδρα γενναῖον οὕτω καὶ νεανικόν, ἀριρεπῆ 10
 τε κατὰ τὰς μάχας τυγχάνοντα καὶ ἀκαταγώνιστον, ἐγκυλιενδέ-
 σθαι τῷ βορβόρῳ τῶν ἡδονῶν, καὶ βλον μεταδιώκειν παρεξηλη-
 μένον καὶ ἄνετον, σφριγῶντα καὶ αὐτὴν τῆς ἡλικίας ἄγοντα τὴν
 ἀκμῆν, καὶ ταῦτα αὐτανεψιὸν τοῦ σοῦ περηνότα κράτους, λαμ-
 πρὰν τε τοῦ γένους, ἔλκοντα τὴν σειράν; ἀλλ', εἰ δοκεῖ, κέ- 15
 D λνε τὴν ταχίστην, τῶν χώρων ἵνα διατρέβει ἀπάραντα, ἀφι-
 κέσθαι τε πρὸς ἡμᾶς καὶ συζύγῳ τῶν ἐγγενῶν ἀρμοσθῆναι.
 τὴν γὰρ ἤδη νόμῳ γάμου προσαρμοσθεῖσαν αὐτῷ ὁ πικρὸς, ἄς
 οἶσθα, καὶ λυσιμελῆς ἐξεθέρισε θάνατος. εἶσον λοιπὸν, βασι-
 λεῦ, καὶ εἰσηγουμένη τὰ δέοντα πελοσθητι, καὶ μὴ προκεισθῶ 20
 ταῖς ἀκολάστοις γλώσσαις κωμωδία καὶ σαρκασμὸς ὁ ἐκ τοῦ
 σοῦ γένους ἀναδραμῶν, κὰν ταῖς τῶν πολέμων ἀνδραγαθίας
 κερὰ πάντων μεγαλαυχούμενος.”

P. 52 ζ'. Τούτοις τοῖς λόγοις μετελθούσα τὸν αὐτοκράτορα καὶ,
 8. ἵνα τί. Videtur hic deesse φησί. 10. ἀριρεπῆ cod. 11. ἐγκα-
 λινδεῖσθαι cod. 19. λυσιμενῆς cod.

panditur, corpus eius prosecutus est, et in arca composuit. Aliquot post diebus, cum esset paululum levata Imperatoris de patre aegritudo, Theophano Augusta, opportunitate usa, secreto eum adiit, multamque connectens in verbis suaviloquentiam, pro Ioanne Magistro cognomento Tzimisce deprecari implorando atque obtestando non intermisit. Speciosam nimirum causam praetextens, „Cur”, inquit, „tu qui modo et ratione omnia facis, Domine, adeo ut sis consummatum exemplum ac norma acerrima temperantiae, nullo loco numeras, virum tam fortem et animosum, clarum bello atque invictum, volutari in luto voluptatum, vitamque agere extorrem et otiosam? Et tamen viget ille ipso aetatis robore, tum etiam consobrinus tuae maiestatis est, illustrem trahit generis seriem. Verum, si videtur, iube illum quamprimum, rure ubi est relicto, ad nos venire, et uxerem aliquam e patriciis ducere. Quam enim prius in matrimonio habebat, acerba, ut scis, ac membra solvens mors percudit. Cede igitur, Domine. Quod suadeo, rectum est. Gere mi morem. Ne iaceat ad ludibrium et irrisionem linguarum petulantium qui et genere te attingit, et ob bellica facinora ab omnibus praedicatur.”

6. His vocibus insectans Imperatorem et, ut fit, fascinans (studebat

ὡς τὸ εἶδος, καταγοητεύσασα (εὐνοίαν γὰρ ὑπὲρ τὸ προσῆκον A. C. 969
 παρέχεν αὐτῇ, ἐκτόπως τῆς ὥρας ταύτης ἡττώμενος), ἀνέπει- I. N. 7
 σεν ἐσκαλέσαι τὸν Ἰωάννην, καὶ θῦττον ἀπαντῆσαι πρὸς τὸ Βυ-
 ζάντιον. ὁ δὲ πρὸς τὴν βασιλεύουσαν εἰσελάσας καὶ τῷ βασιλεῖ
 5 παραστάς, ἐπέπερ ἐπισκήψεις ἐδέξατο τοῖς βασιλεῖσι ὁσημέραι
 φοιτῶν, τότε μὲν ἐφ' ἑστίας εὐθὺς ἀπηλλάττετο· μετέπειτα δὲ
 παρὰ τὴν βασιλειὸν ἀλλήν οὐ διελλμπανεν ἀνίων. ἄτε δὲ θερ- Fol. 295 v.
 μουργός τις ἀνὴρ πεφυκώς, καὶ τολμήσας εἰ καὶ τις ἄλλος, καὶ
 πράγμασιν ἐπιχειρεῖν ἄλλοκότοις παραβολώτατος, ἔξευρε μηχαν-
 10 νήν, ὥστε διὰ τειων ἄφανων εἰσόδων πρὸς τῆς Ἀνγούστης ἐτοι-
 μασθειῶν ὑποδύεσθαι τε καὶ εἰς λόγους ταύτη συνέρχεσθαι, καὶ Β
 τὴν τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τῶν ἀνακτόρων μελετῆσαι
 καθάρσειν. ἐντεῦθεν ἄνδρας ῥωμαλέους καὶ νεανικοὺς τὰ πολέ-
 μια ἐκ διαλεμμάτων πρὸς αὐτὸν ἐξέπεμπε, οὓς ὑποδεχομένη
 15 ἐν οἰκίσκῳ σκοταίῳ παρ' αὐτῇ παρεφύλαττεν. ἐπεὶ δὲ πόνον ἢ
 τούτων ἐπὶ κακῷ συλλαβοῦσα συμφωνία καὶ δεινὴν ἀδικίαν ἀδί-
 νασα, τὴν πονηρὰν τεκεῖν ἀνομίαν ἠπέιγετο, συνελθόντες αὐθις
 ἀλλήλοις κατὰ τὸ σύνθηδες, τὸν αὐτοκράτορα Νικηφόρον τῆς ἀρ-
 χῆς κατασπᾶσαι διέγνωσαν, ἐκείθεν ἐφ' ἑστίας ὁ Ἰωάννης ἀπαλ-
 20 λαγίς, Μιχαὴλ τε, τὸν καλούμενον Βούρτζην, καὶ Λέοντα τὸν
 Πεδιάσιμον ἐσκαλέσας καὶ τὸ δωματίον κλείσας, τὴν τοῦ αὐτο- C
 κράτορος Νικηφόρου μετ' αὐτῶν ἐσκαιωρεῖτο ἀναίρειν. μὴν
 ἐφειστήκει τότε Δεκέμβριος, δεκάτην ἐλαύνων ἡμέραν. λέγεται

5. Vel ἐπισκήψεις vertendum est interdīcta, vel deest post βασιλεῖσι
 negatio μὴ seu οὐχ. Vid. Cedrenum 662. B. 8. Fort. τολμητίας,
 ut 23. C. 36. B. C. 12. Fort. ἀνακτορίαν. Vid. notas. 14. αὐ-
 τόν. Leg. αὐτῆς.

enim Augustae plus quam attinebat, eratque forma eius mirabiliter captus),
 persuasit illi ut Ioannem accerseret, quo Constantinopolim protinus is se
 conferret. Eo cum pervenisset, ad Imperatorem admissus, postea quam
 vetitus fuerat singulis diebus in palatium venire, tunc quidem evestigio
 domum se recepit: deinde tamen aulam frequentare non intermisit. Nam
 cum esset vir fervida natura, et confidens, si quis fuit unquam, et ad res
 immanes tentandas audacissimus, modum reperit, quemadmodum per quos-
 dam occultos aditus ab Augustata paratos clam introiret, in eiusque veniret
 colloquium, et Imperatoris Nicephori remotionem a principatu meditaretur.
 Proinde homines robustos ac bello strenuos ex intervallis ad Augustam sub-
 misit, quos illa receptos in cella tenebricosa prope ipsam collocavit.
 Postquam vero eorum conspiratio, concepta in nefas facto, calamitatem
 et truculentum scelus parturiens, atrocem impietatem iam erat prolatura,
 iterum inter se ex more convenientes Nicephorum Imperatorem de imperio
 detrudere statuerunt. Ita Ioannes domo egressus Michaëlem cognomento
 Burtzam et Leonem Pediasimum introvocat: clausa cella cum his Nicephori
 Augustae caedem machinatur. Agebatur tunc mensis Decembris dies deci-

- A. M. 6478 δὲ κατὰ τὴν ἑσπέραν παρὰ τὸν καιρὸν τῆς ὑμεροδίας κληρικόν τι-
 να τῆς βασιλείου ἀδελῆς λίβελλον ἀναδοῦναι τῷ βασιλεῖ, ἐν ᾧ
 Ind. 15 ταῦτα ἐγγράπτο· „γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὡς ὀλεθρὸς σοι
 ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἐπικαττύεται χαλεπός. ὅτι δὲ ἀληθῆ ταῦτα, ἣ
 γυναικωνίτις ἔρευνηθήτω, ἐν ἧ ἄνδρες ἔνοπλοι καταληφθήσον- 5
 ται, οἱ τὴν σὴν μέλλαντες αὐτουργῆσαι σφαγῆν.” τὸν γούν λι-
 D βελλον ὁ βασιλεὺς ἀναγνοὺς, *Μιχαὴλ τῷ τοῦ κοιτῶνος κατάρ-
 χοντι* ἔρευναν ἀκριβῆ τῶν ἀνδρῶν ποιῆσαι παρεκελεύσατο· ὁ δὲ,
 εἴτε τὴν *Λυγούσταν* καταιδεσθῆς, εἴτε μέλλῃσει χρησάμενος, ἣ
 καὶ *Θεοβλαβεία* παρενεχθῆς, παρήκε τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ τὸ τῶν 10
 φόνων τῶν ἀνδρῶν καθήστο στίφος, ἀνέξερεύνητον. ἤδη δὲ τῆς
 νυκτὸς ἐπελθούσης, κατὰ τὸ εἰδισμένον ἡ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἀδ-
 τοκράτορα εἰσφοιτήσασα, λόγους διῆμι περὶ τῶν ἐκ *Μυσίας* νεω-
 στί ἀφικμένων νυμφῶν, ὅτι, „ἄπειμι τὰ πρὸς *Θεραπειαν* αὐτῶν
 ἐπισπήσασα, ἔπειτα δὲ φοιτήσω πρὸς σέ· ἀλλ’ ἤνεργημένος ὁ κοι- 15
 P. 53 τωνίσκος ἔστω, καὶ μὴ κλεισθήτω τὰ τῶν· παλινοστήσασα γὰρ
 ἐγὼ τοῦτον κλείσω λοιπόν.” ταῦτα προσειπούσα ἐκείθεν ἔξῃει. ὁ
 δὲ βασιλεὺς δι’ ὄλης μὲν τῆς φυλακῆς τῆς νυκτὸς τὰς συνήθεις
 εὐχὰς ἀνέπεμπε τῷ Θεῷ, καὶ τῇ μελέτῃ τῶν *Θείων* γραφῶν δι-
 σκόλαζεν. ἐπεὶ δὲ τὸν ὕπνον ἡ φύσις ἀπῆτει, πρὸ τῶν σεπτῶν 20
 εἰκόνων τῆς τε *Θεανδρικῆς* τοῦ *Χριστοῦ* μορφῆς, καὶ τῆς *Θεο-
 μήτορος*, καὶ τοῦ *Θείου* προδρόμου καὶ *κῆρυκος*, παρὰ τὸ παρ-
 δάλειον δέξιός καὶ τὸν *κοκκοβαφῆ* πῖλον, ἐπ’ ἐδάφους διανε-
 παύετο.

11. φόνων τῶν. Fort. φονευτῶν α. φονευτικῶν.

mus. Vespera fertur sub tempus precum clericus quidam ex aula palatina libellum porrexisse Imperatori, quo in libello scripta erant haec: „Notum sit tibi, Domine, mortem parari tibi hac nocte atrocem. Quod autem vera sunt haec, iube gynaecium inspiciatur, in quo homines armati deprehenduntur, qui effecturi sunt tuam caedem.” Lecto libello Imperator Michaellem, cubicali praefectum, inquisitionem diligentem horum virorum facere iussit: is vero, sive Augustam veritas, sive tarditate usus, vel etiam sinisteritate praetergressus, cellam, in qua percussorum manus consererat, inexploratam reliquit. Ubi iam nox supervenit, Augusta, ut consueverat, ad Imperatorem introivit, ac sermonem orsa de sponsis, quae ex Moesia modo venerant, „Vado,” inquit, „cultum harum curatura; posthaec revertar ad te: at sodes sine apertum cubicalam, ne sit clausum in praesenti; quando revenero, tum ego claudam.” Haec ad eum fata it foras. Imperator per totam noctis vigiliam consuetas preces ad numen sublime misit, inque meditatione sacrorum voluminum est versatus. Ubi vero somnum natura postulavit, pro venerandis imaginibus deivirilis formae Christi, itemque Deiparae et divini praecursoris atque praeconia, humi, super pelle pantherina et coactili occubino, quieti se tradidit.

ζ'. Οἱ δὲ πρὸς τῆς Λύγουσσης ὑποδεχθέντες ὑπηρεταί τοῦ ^{A. C. 969}
 Ἰωάννου, τοῦ δωματίου ξιφῆρας ἐκπηδήσαντες, τὴν ἐκείνου ἀφι- ^{I. N. 7}
 ξεν προσεδέχοντο, περὶ τὰ ὑπαίθρα τῶν βασιλείων ὑπερώων κα- ^{Fol. 296 r.}
 Β τασκοπούμενοι. πέμπτην τῆς νυκτὸς ὥραν ὁ γνῶμων ἤδη κατε-
 5 πηγγέλλετο· ὄριμετα δέ τις βορέου αὔρα τὸ τοῦ ἀέρος ἐπέχε κα-
 τάστημα, καὶ χιῶν ἐχεῖτο πολλή· καὶ ὁ Ἰωάννης ἀφίκετο μετὰ
 τῶν συνωμοτῶν, ἐπὶ λέμβου τὸν ἀθιαλὸν παραπλέων, καὶ τῆς
 ἠπέρου προσεπιβαίνων, ἵνα ὁ λίθινος λέων τὸν ταῦρον ζωγραφεῖ
 (Βουκολέοντα τὸν τόπον κέκληκεν ἢ συνήθηκα)· ὃς τοῖς ἀνωθεν
 10 ἐπὶ τῶν ὑπαίθρων προκίπτουσι ὑπηρεταῖς συρίττων ἐπαγινώσκε-
 το. τοιοῦτον γὰρ τοῖς παλαμναίοις ἐδέδοτο σύνθημα. κόφινον
 οὖν καλωδίοις ἐξηρητημένον χαλάσαντες ἀνωθεν, καθ' ἕνα τοὺς C
 συνωμότας πρότερον ὑπαντας ἀνημήσαντο, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν
 Ἰωάννην αὐτόν. ἀνελθόντες οὖν παρὰ πᾶσαν ἀνθρωπίνην ὑπό-
 15 νοιαν, καὶ τὰ ξίφη γυμνώσαντες, εἰς τὸν βασιλικὸν εἰσελαύνουσι
 θάλαμον, καὶ τὴν κλίην κατεληφότες, καὶ ταύτην εὐρόντες κε-
 τῆν καὶ μήτινα ἐν αὐτῇ διαναπαύομενον, ἐπατήρισαν ἀπὸ τοῦ
 δέους, καὶ κατακρημνίσαν αὐτοὺς ἐπιερῶντα πρὸς θάλασσαν.
 ἀλλ' ἀνδράριόν τι τῶν ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος ἰταμῶν, αὐτῶν
 20 ἠγγησάμενον, ὑποδεικνύει τὸν βασιλεῖα καθεύδοντα, ὃν κίκλω
 περιστάντες ἔνυκτιον τοῖς ποσὶν ἐναλλόμενοι. δευπνισθέντα δὲ
 τοῦτον καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπ' ἀγκῶνος ἐρείσαντα, ξίφει βιαίως D
 καίει Λέων ὁ Βαλάντης ὀνομαζόμενος. ὁ δὲ περιαληγῆσας τῷ

8. προσεδέχετο cod.
 20. ut infra 69. B.

6. ἀφίκετο. Cod. plusquamperfecto, ἀφί-
 21. ἐναλλόμενον cod.

7. Inter haec Ioannis administri, quos Augusta receperat, e cella cum gladiis emersi adventum eius praestolabantur, e solario fastigiorum palatii speculantes. Iamque quintam noctis horam gnomon indicabat: gelida aquilonis aura regiones perflabat aërias, nix autem delabebatur plurima: cum Ioannes advenit cum coniuratis, in navicula littus legens, atque ubi leo lapideus taurum capit (Bucoleonem locum vocant vulgo), in terram exit; estque ab adiutoribus, superne e solario intentis, sibilo agnitus. Eiusmodi enim impiis datum erat signum. Proinde sports per restes alligatas destiternae demissa, primo coniuratos omnes sigillatim attraxerunt, deinde ipsum quoque Ioannem. Ita cum praeter omnem opinionem humanam evasisent, districtis gladiis irrumpunt in Imperatoris cubiculum, lectumque invadunt: quem cum inanem invenissent, neque quenquam in eo quiescentem, obriguerunt pavore, seseque praecipitare in mare conati sunt. Verum homuncio aliquis de scurris e gynaeceo, qui eos duxerat, submonstrat iis Imperatorem dormientem: quem in orbe circumstantes pedibus feriunt, supraque eum insiliunt. Excitatum ex somno et caput cubito sustinentem Leo, nomine Balantes, vehementer gladio percussit. Percitus dolore

- A. M. 6478 τραύματι (μέχρι τῆς ὀφρύος καὶ τῆς βλεφαρίδος τὸ ξίφος καθί-
Ind. 13 κето, ἀπαράξαν μὲν τὸ ὄστουν, μὴ πλήξαν δὲ τὸν ἐγκέφαλον),
„Θεοτόκε, βοήθει,” ἐκέκραγε γεγωνοτέρα φωνῇ· ἐβρόετο δὲ παν-
ταχόθεν τῷ αἵματι καὶ κατεφοινίσσετο. ὁ δὲ Ἰωάννης, ἐπὶ τῆς
βασιλικῆς καθίσας στρωμνῆς, ἐλκύνει ὡς αὐτὸν τὸν βασιλέα πα- 5
ρεκελεύσατο. ὃν ἐλκυσθέντα, ὀκλάζοντά τε καὶ ἐπὶ τὸ ἔδαφος
διαβρόντα (οὐδὲ γὰρ οἶός τε ἦν ἐπὶ γόνυ ἀνίστασθαι, καταβλη-
P. 54 θείσης αὐτῷ τῆς γιγαντώδους ἰσχύος τῇ τοῦ ξίφους πλληγῇ), ἀνη-
ρώτα τοῦτον μετὰ ἀπειλῶν, καὶ, „λέγε μοι, ἀγνωμονέστατε σὺ
καὶ βύσκανε· τύραννε, οὐ δι’ ἐμοῦ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας ἐπέ- 10
βης, καὶ τὴν τοσαύτην δυναστείαν ἀνελήφας; πῶς οὖν, τῆς
τοιαύτης ἀλογήσας εὐεργεσίας, καὶ φθόνῳ καὶ μανίᾳ οἰστρηλα-
τηθεὶς, τῆς τῶν στρατευμάτων καθαιρήσειν ἀρχῆς τὸν σὺν εὐερ-
γέτην ἐμὲ οὐκ ἐνύρκησας; ἀλλὰ κατ’ ἀγροὺς σχολάζειν διαφῆκας
μετὰ τῶν γεωργῶν, ὡσεὶ τινα ἄτιμον μετανάστην, ἄνδρα γεν- 15
ναῖον οὕτω, καὶ νεανικὸν ὑπὲρ σέ· ὃν τὰ τῶν ἐναντιῶν φρίττει
στρατόπεδα, καὶ οὗ τῶν χειρῶν οὐκ ἔστιν ὅστις σε φύσεται νῦν.
εἰπέ τοίνυν, εἴ τίς σοι πρὸς ταῦτα δικαιολογίας ἀντιλογία ὑπο-
λέλειπται.”

Fol. 296 v. ἡ. Ὁ δὲ βασιλεὺς, λειποθυμῶν ἤδη καὶ μὴ ἔχων τὸν αὐτῷ 20
Βῆπαμύνοντα, τὴν Θεοτόκον ἐκάλεε ἐπίκουρον. Ἰωάννης δὲ τὸν
πύργονα τούτου δραξάμενος ἀνηλεῶς ἔτιλλε, καὶ οἱ συνωμόται
ταῖς λαβαῖς τῶν ξιφῶν τὰς αὐτοῦ σιαγόνας ὠμῶς καὶ ἀφιλαν-

1. Fort. μέχρι γέφ. βλεφαρίδος] φλεβαρίδος cod. 12. οἰστρη-
λαθεὶς cod.

vulneris (nam usque ad supercilia et palpebras gladius penetraverat, osque resciderat, illaeso tamen cerebro), clamabat elata voce, „Deipara, iuva:” diffuens undique sanguine et cruentus. At Ioannes, qui in augusto lecto consererat, trahi ad se Imperatorem iussit. Raptum, cum solutis membris ad solum collaberetur (nec enim genu niti poterat, insigni eius robore plaga gladii fracto), interrogat cum minis, et, „Dic mihi,” inquit, „stolide et invidie tyranne, an non per me ascendisti ad principatum Romanum? Non per me hoc tantum imperium suscepisti? Qui igitur, eiusmodi beneficii immemor, invidia et furore abreptus, non dubitasti exercituum praefecturam abrogare mihi, optime de te merito? sed amandasti me, ut languerem in agro cum rusticis, tanquam aliquis infamis exul, vir fortis adeo, et strenuus plus quam tu: quem adversariorum verentur castra, et cuius ex manibus non est qui nunc te liberet. Sed tamen dic, ad haec si qua excusationis ratio tibi relicta est.”

8. Imperator autem, animo iam deficiens, auxiliatore destitutus, Deiparae invocabat opem. Tum Ioannes invadens barbam crudeliter vellicavit, coniuratiq̄ue gladiatorum capulis genas eius dire atque inhumaniter tun-

Φρόως ἔντων, ὡς διασαλευσαί τε τοὺς ὀδόντας καὶ παρακι- A. C. 969
 νῆσαι αὐτοὺς τοῦ φατνώματος. ἐπεὶ δὲ προσκορεῖς ἦσαν τοῦτον I. N. 7
 ποιηλατούμενοι, κατὰ τῶν στέρνων ὁ Ἰωάννης παλεῖ ποδί, τὸ
 τε ξίφος ἀνατείνας κατὰ μέσον διήλασε τοῦ κρανίου, πλήττειν
 5 τὸν ἄνδρα καὶ τοῖς ἄλλοις ἐγκελενσάμενος. οἱ δὲ κατεσπᾶδιζον
 τοῦτον ἀηλεῶς, καὶ τὶς ἀκουφίῳ τὸ μετάφρενον αὐτοῦ πλήξας C
 διαμπερὲς ἐπὶ τὰ στέρα διήλασε. τὸ δὲ τοιοῦτον ὄπλον σιδήρειον
 ἐπίμηκες πέφυκεν, ἐρωδιοῦ ῥάμφει προσεοικὸς ἀτεχνῶς· παρὰ
 τοσοῦτον δὲ διαλλάττει τοῦ ῥάμφους κατὰ τὸν σχηματισμὸν, παρ'
 10 ὅσον ἐκεῖνο μὲν ἰθυτενὲς ἢ φύσις ἐκλήρωσε τῷ πτηνῷ, τὸ δὲ εἰς
 καμπὴν ἠρέμα μετρίαν ἐκτείνεται, ὄξειαν ἐπιεικῶς προβαλλόμε-
 νον τὴν ἀκμὴν. τοιαύτην μὲν δὴ Νικηφόρος ὁ αὐτοκράτωρ τὴν
 τοῦ βίου εὔρε καταστροφὴν, πάντα μὲν τὸν τῆς ζωῆς χρόνον πεν-
 τήκοντα καὶ ἐπτὰ ἔτη διαβίους, ἕξ δὲ καὶ μόνους ἐνιαυτοὺς πρὸς
 15 μῆτι τέσσαρασι τὴν τῆς βασιλείας ἰθύναν ἀρχὴν· ἀνὴρ ἀνδρεία καὶ
 σώματος ῥώμῃ πῦσαν ἀδριτίως ὑπερβαίνων τὴν κατ' αὐτὸν γε- D
 νεάν, ἐμπειρότατός τε καὶ δραστηκώτατος τὰ πολέμια, καὶ πρὸς
 πῦσαν ἰδεάν πόγων ἀνένδοτος, καὶ σώματος ἀμειλικτος καὶ ἀκο-
 λάκευτος ἡδοναῖς· μεγαλόφρων τε καὶ μεγαλοφνῆς τὰ πολιτικά,
 20 ἐννομώτατα δικάζων, καὶ νομοθετῶν ἀσφαλῶς, καὶ μηδεὶς τῶν
 ἐν τούτοις κατατριβέντων ἠττώμενος· ἐν δὲ ταῖς εὐχαῖς καὶ ταῖς
 παννύχοις πρὸς Θεὸν στάσειν ἄκαμπτός τε καὶ ἀδαμάντινος,
 ἀμετεώριστον ἐν ταῖς ἕμψωδῖαις τὸν νοῦν συντηρῶν, καὶ πρὸς
 τὰ μάταια μηδόλως ῥεμβόμενον. ἐλάττωμα δὲ τοῦτο προσῆπτον P. 55
 25 οἱ πολλοὶ τῷ ἀνδρὶ, ὅτι τε ἀπαρεγγελητον ἐβούλετο πρὸς ἀπάν-

debant, ut dentes concussi loculamentis eliderentur. Denique, cum satu-
 ratū essent eius cruciatibus, pectus Ioannes pede percutit, alte vibrato
 gladio calvariam eius mediam disiciens, itemque reliquos ferire iubet mi-
 serum. Ita saevum in modum gladiis illum confecerunt, atque aliquis,
 per dorsum acuphium adigens, penitus eum ad pectus usque transiecit.
 Id telum ex ferro est, praelongum, rostro ardeae plane simile: nisi tamen
 a rostri forma hoc differt, quod id rectum natura avi tribuit, illud in fle-
 xum modicum leviter porrigitur, et acuminatam plane cuspidem protendit.
 Eiusmodi Nicephorus Imperator invenit vitae exitum, cum omnino annos
 vitae compleasset septem et quinquaginta, imperio praevisisset duntaxat
 annos sex, menses quatuor: vir omnibus suae aetatis hominibus et virtute
 et corporis firmitate sine controversia antecellens, summa in bellis cum
 peritia tum alacritate, ad omne genus laborum obdurans, voluptatibus cor-
 poris incorruptus et indelectatus; liberalis praeterea et magnificus in ad-
 ministratione civili, iudex iustissimus, legislator firmus, neque ulli eorum,
 qui his in rebus versati sunt, postponendus. In precibus autem pernocti-
 busque ante numen stationibus severus erat atque adamantinus, inturba-
 tam in canticis mentem servans, ad vanitates haudquaquam delabentem.
 Nihilominus hoc vitium exprobrabant in illo vulgo, quod ab omnibus in-

A. M. 6478 των συντηρεῖσθαι τὴν ἀρετὴν, καὶ μὴ παραχαράττεσθαι τὴν τοῦ
 Ind. 13 δικαίου ἀκρίβειαν. διὸ καὶ ἀπαράιτητος ἦν εἰς τὴν τούτων ἐκ-
 δίκησιν, καὶ τοῖς ὀλισθαίνουσιν ἀδυσώπητος καὶ φορτικός ἐδό-
 κει, καὶ ἐπαχθῆς τοῖς ἀδιάφορον ἀντεῖν τὸν βίον ἐθέλουσιν.
 ἐγὼ δὲ φημι, ὥς εἰ μὴ τις κατὰ ῥοὴν φερομένοις τοῖς πρῶγμασι 5
 βάσκανος νεμεσήσασα τύχη τὸν ἄνδρα τοῦτον ταχὺ τοῦ βίου ἀπή-
 γαγε, μερίστην ἂν ἢ τῶν Ῥωμαίων ἡγεμονία καὶ οἷαν οὐκ ἄλλοτε
 εὐκλειαν ἀπηνέγκατο. ἀλλὰ γὰρ ἡ πρόνοια, τὰ σκληρὰ καὶ ὑπέρ-
 Βαυχα τῶν ἀνθρώπων ἀποστιγοῦσα φρονήματα, κολοῦει τε καὶ
 Fol. 297 r. περιστέλλει καὶ εἰς τὸ μηδὲν συνωθεῖ, οἷς οἶδεν ἀνεφίκτοις κρι- 10
 μασι πρὸς τὸ συμφέρον τὸ τοῦ βίου πορφραεῖον εὐθύνουσα.

9'. Ὁ δὲ γε Ἰωάννης, ἐπεὶ τὸ τοιοῦτον θεοστιγῆς καὶ ἀνθ-
 ριον μῦθος εἰργάσατο, ἐπὶ τὸν λαμπρὸν οἶκον τῆς βασιλικῆς
 ἐστίας παρελθὼν (Χρυσοτρικλίνον τὸν δόμον κατονομάζουσι),
 τὸ τε πέδιλον τὸ ἐρυθρὸν τοῖς ποσὶν ἐνημέρωσατο, καὶ παρὰ 15
 τὸν θρόνον κεκάθικε τὸν βασιλικὸν, καὶ περὶ τῶν κοινῶν πρα-
 γμάτων ἐφρόντιζεν, ὅπως τούτων ἐγκρατής τε γένοιτο, καὶ μή-
 τις αὐτῷ διαστασιάσῃ τῶν ἐξ αἵματος προσηκόντων τῷ αὐτο-
 Cκράτορι. οἱ δὲ τοῦ Νικηφόρου ὑπασπισταί, ὄντι ποτε τὴν ἀναί-
 ρεσιν τούτου ἐνωτισθέντες, ὥρμησαν ἐπαμῦναι αὐτῷ, ὑποτο- 20
 πάζοντες, ἐν τοῖς ζῶσιν ἔτι περιεῖναι τὸν ἄνδρα, καὶ τὰς σιδη-
 ρέας πύλας παντὶ σθένει ἀναμοχλεύειν ἐπειρῶντο. ἀλλὰ ὁ Ἰωάν-
 νης τὴν κεφαλὴν ἐνεχθῆναι τοῦ Νικηφόρου ἐκεκελεύσατο, καὶ

5. φερόμενος cod. 21. σιδηρέας πύλας. Ex Homero, ut puto,
 Iliad. Θ. 15. ἐνθα σιδηρεῖαι τε πύλαι καὶ χάλκεος σῶδός.

corruptam virtutem coll, neque omnino a summa aequitate recedi vellet.
 Quocirca inexorabilis erat in vindicando, delinquentibusque durus vide-
 batur atque gravis, molestusque illis, qui liberiorem vitam agere cupiebant.
 Ego vero dico, nisi rebus sic secundo cursu fluentibus per invidiam in-
 dignata fortuna hunc virum citius e vita sustulisset, maximum splendorem
 res Romana, et qualem nunquam alias, obtinisset. Sed providentia, du-
 ros atque elatos hominum animos male oesa, frangit comminuitque eos ad
 nihilumque redigit, incomprehensibilibus, quae novit, iudiciis ad commoda
 nostra cymbam vitae dirigens.

9. Ioannes, patrato eiusmodi numini exoso atque impio facinore, magni-
 ficum eorum palatii ingressus (Chrysotriclinium id conclave vocant), calcea-
 menta rubra pedibus aptavit, in solioque sedens imperatorio ad summam
 rerum animum convertit, quo pacto ea potiretur, seditionemque eorum prae-
 veniret, qui Imperatorem cognitione attingebant. Inter haec Nicephori
 protectores, fato eius tardius cognito, ad opem ferendam proruperunt,
 quod superstitem etiam nunc esse eum suspicabantur, omni que vi emoliri
 ferreas conati portas sunt. Tum Ioannes caput Nicephori proferri, per-

ταύτην ὑποδειχθῆναι διὰ τρυμαλιῦς τοῖς ἐκείνου σώματοφύλαξι. A. C. 969
 περιλθὼν δέ τις, Ἀτζυποθεόδωρος καλούμενος, ἐξέτεμέ τε τὴν L. N. 7
 κεφαλὴν, καὶ τοῖς στασιάζουσιν ὑπέδεικνεν. οἱ δὲ, τὸ ἀλλο-
 κτον καὶ ἄπιστον ἀθρήσαντες θάμα, τὰ τε ξίφη τῶν χειρῶν
 5 μεθήκαν, καὶ παλινωδῖαν ἦσαν, καὶ τὸν Ἰωάννην αὐτοκράτορα
 Ῥωμαίων ὁμοφώνως ἐκήρυττον. ὃ δὲ τοῦ Νικηφόρου νεκρὸς κατὰ D
 τὸ ὑπαιθρον ἐπὶ τῆς χιόνος πανημέριος ἔκειτο· ἐνδεκάτῃ ἦν τοῦ
 Δεκεμβρίου μηνὸς ἡμέρα, σαββάτῳ· ὃν πρὸς ἐσπέραν βαθεῖαν
 τῇ ὁσία παραπεμφθῆναι ὁ Ἰωάννης προσέταξε. Θῆκη οὖν σχε-
 10 διασθίση ξυλλῆγῃ ὡς ἔτυχε περιστελλαντες, μέσον τῶν νυκτῶν
 λαθραίως εἰς τὸν θεῖον τῶν Ἀποστόλων σηπὸν ἐξεκόμισαν, καὶ
 κατὰ τὸ ἡρῶν, ἔνθα τὸ τοῦ θείου καὶ αἰδιμίου Κωνσταντίνου
 σῶμα κατάκειται, ἐν μιῇ τῶν βασιλικῶν σορῶν ἐκήδενσαν. ἀλλὰ
 γὰρ οὐκ ἐπενύσταξεν ἡ δίκη τῇ μισαιφονία τῶν ἀλαστόρων ἐκείνων
 15 ἀνδρῶν, μετήλθε δὲ πάντας ποινηλατοῦσα μετέπειτα, καὶ δη- P. 56
 μευθέντες, κατὰ τὰ ἔσχατα πενητεύσαντες, κακοὶ κακῶς τοῦ
 ἔξῃ ἀπηλλάγησαν, ὅσοι τῆς ἐκείνου σφαγῆς ἀπὸ χεῖρες ἐξεγένοντο.
 ἀλλ' ἀποχρώντως γὰρ εἰρησθαί μοι δοκεῖ περὶ τῶν πεπραγμένων
 τῷ αὐτοκράτορι Νικηφόρῳ, καὶ τῆς αὐτοῦ βιοτῆς καὶ καταστρο-
 20 φῆς. τὸ δὲ πέρα τοῦ μετρίου κατατρίβειν τὸν λόγον καὶ κατα-
 τείνειν ἐκεῖ, πολυπραγμόνων ἡγοῦμαι τὸ πάθος καὶ τῆς γραφῆς
 ὑπερβαίνοντων τὸ πλήσιμον, οἷς μηδὲ τὸ τυχὸν παρῆται ἀνεξε- B
 ρεύνητον. δεόν οὖν εἶναί μοι δοκεῖ, ταύτην τὴν περὶ ἐκείνου

9. προσέταξε. Additum hic est secunda manu ταφῆ. 14. ἐπέ-
 ξεν cod.

que foramen protectoribus ostendi iussit. Ita accedens aliquis, Atzypotheo-
 dorus nomine, id praecidit, et tumultuantibus exhibet. Qui obiecta immani
 atque inopinata specie gladios emiserunt de manibus, et mutata iam voce
 Ioannem Imperatorem Romanorum una consensione renunciaverunt. In nive
 autem sub divo iacuit Nicephori corpus toto eo die, qui dies erat undeci-
 mus Decembris, sabbato: donec illi ad multum vesperum Ioannes iusta solvi
 iussit. Ita in loculo ligneo raptim facto ut unus de multis compositus, me-
 dia nocte clam in sanctum Apostolorum templum elatus est, in sepulcroque
 illo, ubi divini hymnisque celebrati Constantini corpus iacet, in una ex
 imperatoris arcis conditus. At enim post nefariam caedem ab his devotis
 capitibus patratam non obdormivit iustitia, verum vindicta assecuta omnes
 posthac est: adeo ut quicumque manum ad occisionem illius praebuerunt, ii
 omnes bonis publicatis ad summam indigentiam redacti exitiales exitus ha-
 buerint. Verum de rebus gestis Nicephori Imperatoris, deque vita et
 fato eius, satis abundanter, ut arbitror, demonstratum est. Nam extra
 modum commorari atque dilatare orationem hoc in loco, hominum opinor
 nimis curiosorum esset vitium, qui, finem transeuntes scribendi, ne mini-
 ma quidem relinqui vellent inexplorata. Tempus igitur iam mihi videtur,

A. M. 6478 καὶ τῶν αὐτῶ πραχθέντων διήγησιν περιστελλαντα, καὶ περὶ
 Ind. 13 τῶν τῶ Ἰωάννη πραχθέντων, δε κατ' ἐπίκλησιν Τζιμισκῆς ἐκα-
 A. C. 969 λεῖτο (τοῦτο δὲ τὸ τῆς Ἀρμενίων διαλέκτου πρόσρημα ὄν, εἰς
 I. N. 7 τὴν Ἑλλάδα μεθερμηνεούμενον μουζακίτζην δηλοῖ· βραχύτατος
 Fol. 297 ὦ γὰρ τὴν ἡλικίαν τελῶν ἐπωνυμίαν ταύτην ἐκτήσατο), κατὰ τὸ 5
 ἐνὸν ἐξεπειῖν, ὡς ἂν μὴ λήθης βυθοῖς παραθύρῃ ἔργα βιωφελῆ
 καὶ μνήμης ἐπάξια.

narratione de illo et actionibus illius coarctata, de rebus gestis Ioannis, co-
 gnomento qui Τζιμισκας perhibebatur (haec linguae Armeniae appellatio
 graece conversa muzacitzen valet: id autem, quia erat statura brevissimus,
 cognomen invenit), pro facultate dicere, ut res scitu utiles et memoria dignae
 oblivionis voraginibus ne sommergantur.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ 6.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER VL.

ARGUMENTUM.

Ioannes Tzimisceus a Basilio Notho Imperator renunciatus (Cap. 1). Leo Curopalates, Nicephori frater, Methymnam relegatus (2). Ioannis Tzimisceae forma et statura, virtutes et vitia (3). Polyuctus cum ad aditu s. Sophiae arcet; mox imperatis defunctum coronat (4). Ioannes bona, quae privatus possederat, pauperibus distribuit (5). Theodorus Colonien- sis patriarcha Antiochia constitutus. Polyucti mors (6). Basilii patri- archae creatio (7). Legatio ad Sphendoslavum, Russorum principem (8). Bulgarorum origines (9). Sphendoslavi responsum et minae (10). Bar- dae Scleri et Petri Patricii expeditio contra Russos (11). Ioannes Alacas speculatum mittitur. Bardas et Petrus cum Russis configunt (12). Bar- dae Scleri insignis virtus. Fuga Russorum (13).

α'. Τοῦ δὲ αὐτοκράτορος Νικηφόρου τὸν τρόπον, ὃν εἶρηται A. M. 6478
μοι, ἀναιρεθέντος, τὰς τῆς βασιλείας ἡγίας Ἰωάννης, ὃ κατ' Ind. 13
ἐπέλησεν Τυμισκῆς, ὑποζώννεται. ἤδη δὲ τετάρτης φυλακῆς A. C. 969
τῆς νυκτὸς ἀρχομένης, ἐβδόμης ἡμέρας διαφανούσης, ἐνδεκά- I. I. 1
5 τῆς τελοῦσης τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς, κατὰ τὴν τρισκαιδεκάτην P. 57
ἴδικτον τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ τετρακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ὀγδοῦ
ἔτους, λογάδων ἀνδρῶν στίφος, διὰ τῶν ἀγυῶν τοῦ ἄστεος διεφ-

4. Leg. διαφανούσης, ut 25. A.

1. Nicephoro Augusto sic, quemadmodum exposui, de medio sublato, rerum habenas Ioannes, cognomento Tzimisceus, suscepit. Iam quarta noctis vigilia inuenite, sabbato dilucescente, die mensis Decembris undecimo, indictione decima tertia anni sexies millesimi quadringentesimi septuagesimi octavi, le- ctorum virorum cuneus, per urbis compita circumcursans, Ioannem Impera-

- A. M. 6478 *χόμενον*, αυτοκράτορα Ῥωμαίων τὸν Ἰωάννην οὖν τοῖς τοῦ ἤδη
 Ind. 13 βασιλεύσαντος Ῥωμανοῦ παισὶν ἀγγόρευον· οἷς ἐκ διαστήματος
 Βέβηλετο Βασίλειος ὁ Νόθος, Ῥωμανοῦ τοῦ πάλαι αυτοκράτορος
 ἐκ Σκυθίδος υἱός, τῷ τοῦ προέδρου ἐκδιαπρέπων ἀξιώματι. Νι-
 κηφόρος δέ, μόνος τῶν λοιπῶν σεβαστῶν, ἐς γέρας τῷ ἀνδρὶ 5
 ταύτην ἐκαινοτόμησε τὴν τιμὴν· ὅσπερ, εἰ καὶ ἐκτομίας ἐτόγγα-
 νεν, ἀλλὰ τὴν ἄλλως δραστήριός τε καὶ ἀγγίλους ὑπῆρχεν ἀνὴρ,
 εὐφυῶς τοῖς πράγμασιν ἐν περιστάσεσιν ἀρμοστώμενος. συνωμό-
 τής δὲ ὢν Ἰωάννη, καὶ λίαν ἐκτόπως αὐτῷ φιλικῶς διακείμενος,
 ἐσκήπτετο πρότερον νοσεῖν, κἄπειτα πονήρως εἶχε, καὶ κλινο- 10
 σπειτὴς ἦν. νύχιον οὖν τὴν τοῦ Νικηφόρου μεμαθηκῶς ἀναίρεισιν,
 τῷ προειληφῶτι στίφει μετὰ σπείρας γενναίων νεανίσκων ἐπισπό-
 μενος, σεβαστὸν βασιλέα Ῥωμαίων τὸν Ἰωάννην ἀνεκέρυττεν·
 εἰς τὰ βασιλεία τε αὐθις ἀνήει, καὶ περὶ τῶν κοινῶν Ἰωάννη συν-
 ἐπράττε, τὴν τοῦ παρακοιμωμένου πρὸς ἐκείνου τιμὴν εἰληφῶς. 15
 περὶ τῶν ξυνοισόντων οὖν αὐτοῖς βουλευσάμενοι, ἐντάλματα καὶ
 προστάγματα διὰ παντὸς τοῦ ἄστεως αὐθωρὸν ἔστελλον, μὴ ἔξε-
 ναί τι νωτεριεῖν, ἢ ἐπὶ διαρπαγὰς ἀποκλίνειν· κίνδυνον γὰρ
 P. 58 εἶναι τῷ τοιοῦτότροπὸν τι τολμήσαντι, ἀφαιρεῖσθαι τῆς κεφαλῆς.
 τοῦτο τὸ παράγγελμα ἐπιεικῶς Βυζαντίους ἐξεδειμάτωσε, καὶ 20
 οὐδεὶς ἐτόλμα νεοχμῶσαι τι παρὰ τὸ προσταχθέν. εἰώθεσαν γὰρ
 ἐν ταῖς τοιαύταις μεταβολαῖς οἱ ἀργοὶ τοῦ δήμου, καὶ ἄποροι, ἐς
 διαρπαγὰς χρημάτων καὶ κατασκαφὰς οἰκῶν, ἔσθ' ὅτε καὶ τῶν

8. Mendose εὐφυῶς (sic) cod. 18. νεωτεριεῖν. Vid. infra
 71. D.

torem Romanorum, adiunctis Romani haud ita pridem Augusti liberis, ren-
 unciabat: quos ex intervallo subsequebatur Basilius Nothus, Romani
 quondam Augusti ex Scythica femina filius, praesidis dignitate decoratus.
 Hoc munus Nicephorus primus omnium Imperatorum in honorem hominis
 creaverat: qui, quamvis spado, alias industrius et ingeniosus erat vir, ne-
 gotiorum pro temporibus bene gerens. Hic cum Ioanne conspiraverat, sum-
 ma necessitudine ei adiunctus, primumque simulata valetudine postea ae-
 grotus erat, lectoque affixus. Is, ut noctu de Nicephori caede cognove-
 rat, antecedentem cohortem cum globo strenuorum adolescentium inscutus,
 Ioannem Augustum Imperatorem Romanorum renunciavit: quo facto in pa-
 latium rediit, summamque rerum cum Ioanne administravit, a quo prae-
 fecturam Cubiculi accepit. Ipsi, de his quae e re sua forent deliberatione
 habita, mandata et edicta per totam urbem illico emittunt, „turbas cedere,
 direptionem facere ulli ne liceret: quod si quis eiusmodi aliquid ausus fue-
 rit, poena esto, ut caput ei amputetur.” Quod edictum non mediocrem
 terrorem Constantinopolitanis iniecit, nec quisquam contra mandatum ad
 nova consilia animum inducere est ausus. Nam solebant in huiusmodi re-
 rum mutationibus ex plebe homines, otio egestaque perdit, ad expila-
 tiones bonorum domuumque eversiones converti, interdum quoque ad ci-

δημοφύλων σφαγὰς τρέπεσθαι, καθά που και ἐν τῇ ἀναβήρῃ τοῦ A. C. 969
 αὐτοκράτορος Νικηφόρου συμβέβηκεν. ἀλλὰ τὴν τοιαύτην ἀκά- L L 1
 θεκτον τοῦ ἀγοραίου ὄχλου φορὰν προφθύσας ἀνέστειλε τὸ τοῦ Fol. 298 r.
 Ἰωάννου διάγγελμα.

5 β'. Ἐν τούτοις τῶν πραγμάτων ἡωρημένων, Λέων Κορο-Β
 παλάτης, ὁ τοῦ Νικηφόρου σύναιμος, ἐφ' ἑστίας καθεύδων,
 τὴν τοῦ ἀδελφοῦ σφαγὴν διενηχηθεὶς, θέον αὐτῷ, χρυσοῦ θη-
 σαυροῦς κεκτημένῳ πολυταλάντιους, κατὰ ἄμφοδον διασπεί-
 ρειν, καὶ τούτοις τοὺς ἀστικούς δεξιούμενον, εἰς ἐκδίκησιν
 10 κατὰ τῶν τυράννων παρακαλεῖν (εἰ γὰρ οὕτω διενόηθη, τάχ' ἄν
 ἄν ἀναιμωτὶ τὸν Ἰωάννην τῶν ἀρχέων κατέσπασεν· ὅτι τε οἱ
 τὰς τῆς πολιτείας ἐγκεχειρισμένοι ἀρχὰς πρὸς τοῦ Νικηφόρου
 ταύτας εἰλήφισαν· καὶ ὅτι στρατιωτικὸν ἀξιώχρεων τῶν ὑπ' ἐκεί-
 15 νῳ τεταγμένων τῷ Βυζαντιῷ ἐπεχωρίαζεν· οἱ πάντες αὐτῷ βου-
 ληθέντι, καὶ πρὸς ἀλκὴν καὶ νεωτερισμὸν ὠρηκῶτι, συνή- C
 ραντο ἄν)· ἀλλὰ γὰρ, τῷ μεγέθει τοῦ πάθους τὰς φρένας ἐκ-
 θροηθεὶς, τοῦτο μὲν οὐδ' ἐπὶ νοῦν ἔλαβεν, ὡς εἶχε δὲ δρόμων
 τὸν περίπυστον τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας καταλαμβάνει σηκόν, τῇ
 τύχῃ καὶ τῇ φορᾷ τῶν πραγμάτων ταῦτα καταλιπὼν. ὁ δὲ γε
 20 Ἰωάννης, πρὶν τηλαγωγῶς τῇ γῆι τὰς ἀκτίνας προσυφαπλῶσαι
 τὸν ἥλιον, ταῖς μερίσταις τῆς πολιτείας ἀρχαῖς οἰκίλους ἄνδρας
 ἀποκαθίστησι, Πραίτωρα, καὶ τοῦ πλάθμον Δρουγγάριον, τῆς
 τε βέλγης, καὶ ὃν καλοῦσι νυκτέπαρχον, ταὺς τοῦ Νικηφόρου,

5. ἡωρημένων cod. 12. ἐγκεχειρισμένοι cod. 17. ἔλαβεν. Fort.
 ἔβαλεν. Odys. A. 201. 202. ὡς ἐνὶ θυμῷ Ἄθανάτοιο βάλλουσι.

viam caedem, ut in renunciatione Nicephori Augusti evenerat. Sed hunc
 forensis colluviei coecum impetum Ioannis edictum praeveniendo com-
 pressit.

2. Rebus ita suspensis, Leo Cuiropalates, Nicephori frater, domi dor-
 miens, cum debuisset, simul ut de caede fratris audiverat, auri thesauros,
 quos pergrandes habebat, per viam aspergere, plebemque urbanam, ea re
 exeditatam, ad ultionem in tyrannos impellere (quod si inisset consilium,
 forsan sine sanguinis effusione Ioannem imperio pellere potuisset: quod
 qui tunc magistratus maiores gerebant, eos a Nicephoro acceperant: tum
 quia haud aspernandus miles ei subditus Constantinopoli erat: qui universal,
 dummodo consilium capere, acrique animo res novas moliri voluisset, ei
 praesto fuisset): ille, ob magnitudinem calamitatis mente turbatus, nihil
 tale ne animo quidem complexus, quam potuit contentissimo cursu in nobi-
 lem divinae Sapientiae ecclesiam se coniecit, fortunae casique haec com-
 mittens. Interea Ioannes, antequam clare in terram radios sol diffuderat,
 ad summas imperii dignitates suos homines extollit; praetorem, officii ma-
 ritimi drungarium, vigiliam praepositum, et quem noctis praefectum vo-
 cant, Nicephorianos, ab Rep. removet: hos, et quicumque illi propinqu-

- A. M. 6478 παραιτησόμενος· οὐδ' ἄμα τοῖς ἐξ αἵματος ἐκείνου ἀνήκουσιν ἐν
 Ind. 13 τοῖς σφετέροις ἀγροῖς διατρέβειν παρέπεμψε. πίστεις τε τῷ τοῦ
 Δαυτοκράτορος Νικηφόρου ὀμαίμονι Λέοντι τῷ Κουροπαλάτῃ,
 καὶ Νικηφόρῳ Πατρικίῳ, τῷ υἱῷ τοῦ τοιοῦτου Λέοντος, περὶ
 τῶν σφῶν σωματίων ἀπαθείας δοῦς, ἐς Μήθυμναν, τὴν ἐν 5
 Λέσβῳ τῇ γ' ἴσῳ κατωκισμένην, περιορίζει· τοὺς τε τοπάρχας
 τῶν χώρων ἀπάντων μεθίστησι, καὶ οἰκείους ἀντ' ἐκείνων ἀπο-
 καθίστησι. τότε δὴ καὶ Βάρδαν, τὸν τοῦ Κουροπαλάτου Λέον-
 τος υἱόν, ἐν πατρικίοις τελοῦντα, καὶ τὴν τοῦ Λουκῆος ἀξίαν
 ὑπέλωσμένον, κὰν τοῖς τῆς Χάλδαλας ὄρλοις διατρέβοντα, τῆς 10
 ἀρχῆς παγανώσας, εἰς Ἀμάσειον περιορίζει. ἱκανὴν οὖν ἐντεῦ-
 P. 59θεν ἀσφάλειαν ἔαντῷ τε καὶ τοῖς πρῶγμασιν ἐπιβραβεύσας, καὶ
 ἅπαν τὸ ὑποπτον τῆς πολιτείας ἀνακαθάρας, ἐν τοῖς βασιλείοις
 διέτριβε. πέμπτον καὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος ἦν αὐτῷ τῆς ἡλικίας,
 ὅτε τῆς βασιλείου ἐπέβη ἀρχῆς. 15
 γ'. Τὴν δὲ ἰδέαν τοιόσδε ἦν· λευκὸς μὲν τὴν ὄψιν, καὶ
 εὐχρὸς, τὴν κόμην φέρων ξανθὴν καὶ ἀραιὰν ἐπὶ μέτωπον·
 ὀφθαλμοὶ τούτῳ ἀνδρώδεις καὶ χαρῶποι· ῥίς λεπτή τε καὶ σύμ-
 μετρος· γένυς ἣ ἄνωθεν πυρσὴ, καὶ εἰς πλασίον καθευμένη
 παρὰ τὸ μέτριον, ἣ δὲ κάτωθεν μεμετρημένη ὡς τὸ εἶκος, καὶ 20
 Βμητί ἐνδεῶς ἔχουσα. τὴν δὲ ἡλικίαν βραχύς τις ἦν, εἰ καὶ στέρ-
 νον εὐρὸν καὶ μετάφρενον εἶχε· γιγαντώδης δὲ τούτῳ ἐνῆν ἰσχύς,
 Fol. 298 γ. καὶ ταῖς χερσὶν εὐαγωγία, καὶ ἀλλή τις ἀνανταγώνιστος· ἠρωϊκῆ
 γὰρ αὐτῷ ἀνεκέκρατο, ἀδεής τε καὶ ἀκατάπληκτος, ἐν οὕτω

4. περί. Malim περί τῆς. 19. καθημένη cod.

tatibus coniuncti erant, ad praedia eorum rustica, ut ibi degerent, aman-
 dat. Fratrem Nicephori, Leonem Curopalatae, et Nicephorum Patricium,
 Leonis F., de corporis incolumitate fide data, Methymnam, quod est in
 Lesbo insula oppidum, relegat: praefectos omnium provinciarum devocat,
 suos homines in eorum locum substituit. Eodemque tempore Bardam, al-
 terum Leonis Curopalatae F., e patriciorum numero, Ducis dignitate or-
 natam, tuncque apud Chaldaeam limitem agentem, demto ordine discinctum,
 Amasiam in exilium mittit. Cum ergo tum sibi, tum rebus suis, satis pro-
 spexisset, ac quicquid suspectum videbatur, e civitate amolitas esset, in
 palatio morabatur. Annum tum aetatis agebat quintum supra quadragesi-
 mum, cum rerum summam capeassit.

3. Quod ad speciem eius attinet, talis erat: vultus candidus, probi
 coloris: coma flavens, rara per frontem: oculi acres, caerulei: nasus gra-
 cilis et iustae magnitudinis: barba in superiore labro rufa et ad latus ni-
 mio plus depressa, in inferiore bonae convenientisque mensurae, nihil de-
 curtatum habens. Quod ad staturam, pectore licet et dorso bene latia,
 pusillus tamen videbatur: sed erat in homine giganteum robur, in manibus
 agilitas et vis quaedam, contra quam resistere vanum fuisset: haec, tanta
 quanta in heroibus fuisse dicitur, animo eius admista, metu carens, adver-

βραχεῖ σώματι ἀποδεδειγμένη τόλμαν ὑπερφυῆ. ἐς ἔλην γὰρ A. C. 969
I. I. 1
ἀντίπαλον φάλαγγα οὐκ ἀπεδείλια μόνος ὄρμην, πλείστους τε
κατακταίνων, ἀπτερώτω τάχει πρὸς τὸν οἰκίον αὐθις συνασπι-
σμὸν διανέκαμπτε, κακῶν ἀπαθής· ἐν ἄλματι δέ, καὶ σφαιρι-
5 σμοῖς, καὶ ἀκοντισμοῖς, καὶ τόξων ἐντάσεις καὶ βολαῖς, πάντων
κατηρυμέθει τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν γενεάν. λέγεται, ὡς κέλητας
ἵππους τέτταρας στοιχηδὸν ἰστάς, ἐκ τοῦ πατέρου μέρους κα-
C θαλλόμενος, ἐπὶ τὸν πύματον ὡς τις πτηνὸς ἐφίλωνε. βῆλος τε
ἀφιείς οὕτω κατεστοχάζετο τοῦ σκοποῦ, ὡς διὰ δακτυλίου ὀπῆς
10 ἵνα ἀπευθύνει αὐτό· τοσοῦτον ὑπερέβαλλε καὶ τὸν παρ' Ὀμή-
ρου μεγαλαυχούμενον νησιώτην, τὸν διὰ τῶν πελέκεων τὸν διστὸν
διευθύναντα. σφαιρῶν τε ἐκ σκύτους κατειργασμένην ὑέλλου
σκύφους ἐν τῷ πυθμένι ἐπιτιθεῖς, μύωπὶ τε τὸν ἵππον κεντρί-
ζων καὶ τὸν δρόμον ἑπιταχύνων, ῥάβδῳ παλῶν τὴν σφαιρῶν,
15 αὐτὴν μὲν ἀναθρόσκειν καὶ πέτασθαι κατειργάζετο· τὸ δὲ δὴ
σκύφος ἀμετακίνητον καὶ ἄθραυστον κατὰ χώραν μένειν ἔλιμ-
παγε. μεγαλόδωρός τε καὶ φιλοδωρότατος παρὰ πάντας ἦν·
οὐδεὶς γὰρ αὐτὸν αἰτησάμενος τῶν ἐλπίδων κενὸς ἀπηλλάττετο. D
πᾶσι δὲ φιλαγάθως καὶ ἰλαρῶς ἐφιλανθρωπεύετο, προφητικῶς
20 τὸ ἔλαιον τῆς εὐποιᾶς κηρῶν· καὶ εἰ μὴ Βασίλειος ὁ παρακοι-
μώμενος αὐτὸν ἐπέιχε τῆς ἀπλήστου περὶ τὸ εὐεργετεῖν τοῦς ὁμο-
φύλους ῥοπῆς, κἄν τοὺς βασιλικὸς θησαυροὺς εἰς τὴν τῶν δεο-
μένων διανομὴν θᾶπτον συνεξεφόρησεν. ἑλάττωμα δὲ Ἰωάννη

B. κατακταίνων, ἀπτερώτω. Sic cod. Fort. κατακτείνων, ἀπτέρω
τῷ τάχει. Sic ἀπτέρω δὲ τάχει 70. B. 11. οἰστόν. ἰστόν cod.
20. κηρῶν. Conf. III. Reg. XVII. 16.

sis immota, incredibilem in tam exiguo corpore pariebat fidentiam. In confertam hostium frontem non timebat solus irrumpere, compluribusque interfectis praecipiti celeritate ad suorum aciem incolumis se recipiebat: saltu, pila, iaculatione, arcus intentione et iactu, omnes illius aetatis superabat. Ut fertur, equis desultoriis in aequata fronte collocatis, ab una parte emicans, in novissimo, qui in altera parte erat, tanquam volucris aliquis subsedit. Spiculum emittens ita collimabat in scopum, ut per anuli foramen illud traiceret: tanto superabat vel insularém illum ab Homero celebratum, per ascias sagittam transmittentem. Globum ex corio factum in vitrei scyphi fundum deponens calcarque equo subiiciens, citato cursu praetervectus, globum quidem, bacillo percussum, impellebat, ut de fundo exiliens per aërem ferretur: scyphum immotum, nedum incolumem, in eodem loco manentem reliquit. Donis magnificus et munificus supra omnes erat: quisquis enim ab eo petiisset, spe nunquam frustratus abibat. Ita cunctis benigne ac hilariter humanitatis officia praestabat, prophetae modo oleum beneficentiae commodans: ac nisi Basilius Cubiculi praefectus insatiabilem illum impetum cives demerendi retardasset, ipsos quoque imperii thesauros erogatione in egenos celeriter exhausisset. Hoc Ioanni vitium haerebat,

A. M. 6478 τοῦτο προσῆν, ὅτι τε περὶ πότους ἔστιν ὅτε παρὰ τὸ προσῆκον
 Ind. 13 ἐκώμαζε, καὶ περὶ τὰς τοῦ σώματος ἡδονὰς διεπτόητο.

P. 60 δ'. Ἄλλ' οὕτω μὲν ἐν ἡμέραις ἐπὶ τὰ τῆς πολιτείας διοι-
 κησάμενος, καὶ τὴν ἀρχὴν ἑαυτῷ κριτυνάμενος, καὶ ὡς οὐκ ἄν
 τις εἰρήθη ποτέ (ἐν γὰρ ταῖς μεγίσταις τῶν πραγμάτων μεταβο- 5
 λαῖς, πολλῆς, ὡς εἰκὸς, στάσεως ἀναδῶριζομένης καὶ ταραχῆς,
 τότε, οὐκ οἶδ' ὅπως, παρατυχὸν εὐκοσμία τις καὶ βαθεῖα σιγὴ
 τὸν δῆμον κατέσχε, τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου ἀνακρεθέντος,
 καὶ τινος ἑνὸς τῶν ὑπασπιστῶν ἑτέρου μηδενὸς κἂν ἐπὶ κόβῳ
 εἰληφότος κόνδυλον), ἐς τὸν θεῖον καὶ μέγαν τῆς τοῦ Θεοῦ Σο- 10
 φίας σηκὸν εἰσφοιτῆ, ὡς πρὸς τοῦ πατριάρχου κατὰ τὸ εἰδιαιμέ-

Βγον τῷ βασιλεῖω διαδήματι ταινιωθῆσόμενος. εἴδισται γὰρ τοὺς
 νέον τῆς Ῥωμαϊκῆς ἡγεμονίας προσεπιβαίνοντας ἐπὶ τε τὸν ἄμβω-
 να τοῦ νεῶ ἀνέναι, καὶ πρὸς τοῦ κατὰ καιροὺς ἱεράρχου εὐλο-

Fol. 299 γ. γείσθαι τε, καὶ τῷ βασιλεῖω στέφει ταινιοῦσθαι τὴν κεφαλὴν. ὁ 15
 δὲ Πολύευκτος τὸν τῆς πατριαρχίας τότε θρόνον κατεῖχε. θεῖός
 τέ τις ὢν καὶ ζῶν τῷ πνεύματι, εἰ καὶ τὴν ἡλικίαν ἔξωρος ἦν,
 μὴ ἐξεῖναι οἱ ἐδήλου τῷ βασιλεῖ ἐς τὸ ἱερὸν εἰσελαύνειν, πρὶν ἂν
 τὴν Ἀγούσταν τῶν βασιλείων ἔξαγάγη, καὶ τὸν ἀναίρετὴν τοῦ
 αὐτοκράτορος Νικηφόρου, ὅσπερ ἂν εἴη, καθυποδείξῃ· καὶ προσ- 20
 ἔτι τὸν τόμον τῆ συνόδῳ προσαποτίσῃ, ὃν ὁ Νικηφόρος παρὰ
 Ὁτὸ εἰκὸς ἐνεώχμωσεν. ὁ γὰρ Νικηφόρος, εἴτε τὰ θεῖα πρὸς τινῶν
 τῶν ἱερῶν κινούμενα βουλόμενος διορθοῦν, ὡς ᾤετο, εἴτε κατεξ-
 ουσιάζειν καὶ τῶν ἱερῶν, ὕπερ ἔκασπονδον ἦν, τόμον σχεδιάσαι

19. ἐκαγάγοι cod. Fort. ἀκαγάγοι.

quod nimirum potibus, vinoque ac comensationibus quandoque plus aequo
 indulgebat, corporisque voluptatibus avidè inhiabat.

4. Verum sic quidem septem dierum spatio composita illi Rep., asserto-
 que imperio, qua nemo ratione unquam putaverit (cum enim in maximis
 rerum mutationibus magna plerumque seditio et turbatio suscitetur, tunc,
 fortuna nescio qua, modestia altumque silentium populum tenuit, sublato
 Nicephoro Augusto, cum praeterea nemo alius satellitum vel in genam pu-
 gnum accepisset), ad divinum magnumque Dei Sapientiae delabrum venit,
 ut a patriarcha ex more diademate caput cingeretur. Ita enim moribus
 receptum, ut qui Romanum imperium adeant, in templi ambonem ascendant,
 et ab eo qui pro tempore sacris praesert, bene ipais apprecato, diadema
 capiti impositum accipiant. Polyuctus tunc sedem patriarchalem tenebat.
 Is, vir sane divinus et spiritu fervens, quamvis aetate effoctus, Impera-
 tori denunciat, non ei licere in ecclesiam ingredi, nisi antea Augustam
 aula expulerit, ac Nicephori Imperat. personam, quisquis ille esset,
 ostenderit: ad hoc, decretum synodo remitteret, quod praeter fas Nicepho-
 rus novasset. Is enim, sive eo animo, ut res sacras, a quibusdam sacer-
 dotes immutatas, ut sibi videbatur, restitueret, sive quod rem divinam
 quoque, quod nefas, subficere sibi vellet, decretum conficere episcopos

τοὺς ἱεράρχας κατεβιάσατο, μήτι τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμά- A. C. 969
 τῶν ἐκτὸς τῆς ἐκείνου φροῆς ἐνεργεῖν. ταῦτα μὲν ὁ Πολυεύκτος L. L. 1
 τῷ βασιλεῖ ποιεῖν εἰσηγήτο· ἄλλως γὰρ οὐχ οἶόν τε ἐξεῖναι αὐτῷ
 ἐς τὰ θεῖα εἰσιτητέον ἀνάκτορα. ὁ δὲ, τὴν τοιαύτην φάσιν δεξά-
 5 μενος, τῆν τε Αὐγουστῶν τῶν ἀνακτόρων κατήγαγε, καὶ κατὰ
 τὴν νῆσον τὴν λεγομένην Πρώτην περιώρισε, τὸν τε τοῦ Νικη-
 φόρου τόμον τῇ συνόδῳ ἐπέδωκε, καὶ Λέοντα τὸν Βαλάντην
 καθυπεδέκνυνεν, αὐτόχειρα τοῦ Νικηφόρου καὶ αὐθέντην πεφη- D
 νέναι τοῦτον, οὐκ ἄλλον, ἰσχυρίζμενος. οὕτως εἰς τὸν θεῖον
 10 σηκὸν ὁ Ἰωάννης παραδεχθεὶς, καὶ πρὸς τοῦ Πολυεύκτου στε-
 φθεὶς, ἐς τὴν βασιλειον ἐστίαν παλινοστεῖ, παρὰ παντὸς τοῦ τε
 στρατιωτικοῦ πλήθους καὶ τοῦ δημοτικοῦ ἐδφημούμενος.

ἔ. Ἐντεῦθεν ἐχειρίας μικρᾶς καὶ ῥαστώνης δραξάμενος,
 τὴν προσοῦσαν αὐτῷ κτῆσιν ἀνέκαθεν δίχα διαιρήσας· πολλῇ δὲ
 15 τις ἦν ἐκ τε τῶν προγόνων αὐτῷ καταλειφθεῖσα (λαμπροτάτου
 γὰρ γένους ὁ Ἰωάννης κατήγετο, πρὸς μὲν πατρὸς εὐγενῆς τῶν P. 61
 ἀφ' ἧλλου ἀνατολῶν, ἐκ δὲ μητρὸς ἀνεπίδος Νικηφόρου τοῦ
 αὐτοκράτορος), καὶ ἐκ τῶν βασιλικῶν δωρεῶν, ἦν διὰ τὰ ἐν
 πολέμοις αὐτοῦ τρόπαια φιλοτίμως ἀπεφέρετο· τὴν μὲν τοῖς ὁμό-
 20 ροις καὶ ἀγγιτέρμοσι γεωργοῖς ἀφῆκε διανείμασθαι· τὴν δὲ τῷ
 καταντιπέρας Βυζαντίου τῶν λελωβημένων νοσοκομείῳ ἤφωρισε,
 προσπευδομήσας τοῖς παλαιοῖς δόμοις τῶν τῇ ἱερᾷ νόσῳ καμνόν-
 των καὶ ἐτέρας οἰκίας. καὶ τούτων τὸν ἀριθμὸν πολυπλασιύσας,

14. διαιρήσας. Sic cod. 16. εὐγενῆς—ἀνατολῶν. Ex Iobo I. 3.
 καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐγενῆς τῶν ἀφ' ἧλλου ἀνατολῶν.
 21. ἤφωρισε. Sic cod. Vid. notas.

coegerat, ne quid rerum ecclesiasticarum nisi eius nutu sibi permitterent.
 Haec Polyuctus Imperatori ut faceret iniunxit: alioquin non licere in sa-
 cram intrare aedem. Is, illa accepta conditione, tum Augustam aula amo-
 vit, et in insulam, quam Proten vocant, relegavit: tum Nicephori decre-
 tum synodo remisit, Leonemque Balantem ostendit, illum, nec alium
 quenquam, Nicephori percussorem interfectoremque fuisse affirmans. In
 hunc modum Ioannes in ecclesiis admissus, et a Polyucto coronatus, in
 palatium reversus est, ab omni militari urbanaque multitudine faustis ac-
 clamationibus acceptus.

5. Inde exiguum aliquid induciarum ac remissionis nactus, quas iam
 pridem possidebat fortunas bipartito distribuit: nam magnae illi erant, par-
 tem a maioribus relictae (quippe cum Ioannes clarissima ortus prosapia es-
 set, paterna stirpe nobilis ex partibus Orientis, materna Nicephoro Augusto
 consobrisus), partim Imp. donationibus auctae, effusa in ipsum largitate
 ob tanta illius bellica tropaea: harum itaque partem alteram finitimis ac
 vicinis agricolis distribui sivit: alteram nosocomio leprosororum e regione
 Byzantii sito assignavit, vetustis aedificiis eorum, qui sacro morbo labora-
 bant, novas structuras adiiciens. Ipsorumque numerum multiplicato, atque

A. M. 6478 ἀνιών τε καὶ ὡς αὐτοὺς παραγινόμενος, διένεμέ τε τούτοις χρυσ-
 Ind. 13
 A. C. 969 σόν, καὶ τὰ ἡλωμένα καὶ τῇ νόσῳ κατειργασμένα τούτων μέλη
 I. I. 1 οὐκ ἀπήξιλον θεραπεύειν κατὰ τὸ ἐνὸν, καίτοι ἀβρότατος ὢν καὶ

B
 λαν φιλόκαλος. τοσοῦτον εἶχε τὸ φιλοικτόν τε καὶ συμπαθές
 πρὸς τὸ κάμνον τῆς φύσεως, παρὰ φαῦλον, ὅτε πρὸς τούτοις 5
 ἀπήντα, τὸν τε τῆς βασιλείας ὄγκον καὶ τὸν ἐκ τῆς ἀλουργίδος
 Fol. 299 γ. ἀποτικτόμενον τύπον τιθεῖς. φόρων τε ἀτέλειαν τῷ τῶν Ἀρμε-
 νιακῶν θέματι παρέσχεν· ἐκείθεν γὰρ ὤρητο. τῆς δὲ ῥόγας
 ἐνστάσης, ἣν ἦ τε σύγκλητος καὶ τὸ τῆς πολιτείας εὐγενές καὶ
 ἐλλόγιμον παρὰ τῆς βασιλικῆς χειρὸς ἀποφέρεται, πᾶσι τοῖς 10
 ἡξιωμένοις ταυτησὶ τῆς δωρεᾶς, προῖκα τὴν ῥόγαν ἐπήυξησε,
 C φιλοτίμῳ καὶ φιλαγάθῳ γνώμῃ κινούμενος.

A. M. 6478 ε'. Ἦδη δὲ τῆς πρὸς Ὀρόντη μεγάλης Ἀντιοχείας πρὸς τοῦ
 Ind. 13
 A. C. 970 αὐτοκράτορος Νικηφόρου ἀλούσης, καὶ τοῦ ἱεραρχοῦντος χηρε-
 I. I. 1 ούσης (ὁ γὰρ τὸ πρότερον κατάρχων ταύτης Ἀγαθηὸς τὸν πα- 15
 τριάρχην Χριστοφόρον, ἀποστολικὸν ἄνδρα τε καὶ Θεοπέσιον,
 ἀνείλεν, ἀκόντιον κατὰ τῶν στέρνων αὐτοῦ διελάσας, ἔγκλημα
 τάνδρῳ εἰς τὸν σωτήρα Χριστὸν ἐπάγων εὐσέβειαν), ταύτης τὸν
 συνοικισμὸν προδρηγιάτερον ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης ποιούμενος, διὰ
 σπουδῆς εἶχε καὶ πολλὸς ἦν ἐγκείμενος, τῆς ἱεραρχίας ταύτης τὸν 20
 ἄξιον εὔρειν. ἀλύοντι δὲ τούτῳ καὶ γνωματεύοντι, ἐπὶ τοῦν ἡλ-
 D θεν ὁ ἐκ Κολωνίας Θεόδωρος, ἀνὴρ ἐξ ὀνύχων τὸν ἐρημικὸν
 καὶ ἀπράγμονα βίον αἰρετισιάμενος, καὶ πολλοῖς ἰδρῶσιν ἀσκη-
 τικοῖς τὸ σαρκίον καταδαμάσας. τρίχινον γὰρ ῥάκος ἐνδιδυσκό-

18. εἰς τόν. Sic cod. Fort. hic deest τήν. 21. δέ. Fort. δή.

ad eos ascendens et accedens, aurum erogabat, ulcerosaque atque morbo confecta eorum membra fovere, quatenus licebat, non recusabat; idque cum maxime delicatus, lautusque cumprimis esset. Tanta nimirum miseratione ducebatur, laborantique naturae condolebat, si quando illis occurreret, maiestatem imperii et fastum purpurae flocci pendens. Vectigalium quoque immunitatem Armeniorum themati dedit: inde enim oriendus erat. Cumque roga instaret, quam senatus ac Reipublicae nobiles proceresque ex Imperat. manu reportare solent, omnibus qui illa largitione dignabantur, sponte rogam auxit, animo gloriae et virtutis studioso inductus.

6. Antiochia magna ad Orontem a Nicephoro Augusto capta, cum esset antistite sacrorum viduata (nam qui ante in ea dominatus erat Sarcenus Christophorum patriarcham, apostolicum ac divinum virum, pilo perpectus adacto interfecerat, crimini ei dans pietatem in servatorem Christum), illius coniugio consulere cupiens, Ioannes Imperator magno studio ad id incumberebat, ut aliquem amplissimo huic sacerdotio dignum inveniret. Qua de re cum multum diuque cogitasset, venit ei in mentem Theodorus Coloniensis, vir qui a teneris unguiculis, solitaria ac quieta vita electa, multis asceticis sudoribus animi appetitiones edomuerat. Cilicia enim indu-

μενος, και τούτω περικαλύπτων τὸν αἰδηρον, ὃν ἔφερε τυραν- A. M. 6478
 νῶν τὸ σωματίον, οὐ πρότερον αὐτὸ ἀπεσκευάζετο, πρὶν ἂν Ind. 13
 διεξῆναι τε ὄλον, και εἰς οὐδὲν ἐχρημάτιζε. λέγεται δὲ, τὸν τοι- A. C. 970
 οῦτον μοναστήν Νικηφόρου τε πρότερον, και αὐδὶς Ἰωάννη, τὴν I. I. 1
 5 τῆς βασιλείας Θεοκλυτῆσαι ἀνάβρῃσιν. τοῦτον τῷ Βυζαντίῳ τότε
 παρουσιάζοντα ὁ Ἰωάννης προσάγει τῷ Πολυεύκτῳ· ὁ δὲ, ἅμα
 τοῖς ἐνδημοῦσι τῶν ἐπισκόπων τὸν ἄνδρα ἐξητακῶς, ἐφευρών
 τε τὴν μὲν θύραθεν παιδεῖαν οὐ πάνν ἠκριβωκότα, τὴν γε μὴν P. 62
 θείαν και ἡμετέραν ἐξησηκῆμένον φιλοτιμότητα, χρεῖε αὐτὸν πα-
 10 τριάρχην Ἀντιοχείας. ὁ δὲ Πολυεύκτος, μικρὰς ἡμέρας ἐπιβιὸς
 μετὰ τὴν Θεοδώρου προχειρισιν, μεταλλάττει τὸν βίον, μνη-
 μεῖα τῇ ἐκκλησίᾳ καταλιπὼν τὰς τῶν ἀρετῶν εἰκόνας, και τὴν
 γνώσιν τῆς θείας και ἀνθρωπίνης σοφίας και ἐπιστήμης, ἣν εἰς
 ἄκρον ἐξῆσησε. τοῦ δὲ Πολυεύκτου ἐπὶ τρισκαίδεκα ἐνιαυτοῦς
 15 τὰς τῆς πατριαρχίας ἡγίας ἰθύναντος, και πρὸς τὴν μακαρίαν
 μεταναστάντος κατάπανσιν, σπουδῇ ἐξεγένετο τῷ αὐτοκράτορι
 Ἰωάννη, εἰς τὸν τῆς ἱεραρχίας θρόνον ἄνδρα ἐπιβιάσαι τὸν
 ἀρεταῖς και τρόποις τῶν πολλῶν ὑπερφέροντα. τῇ γοῦν ὕστε- B
 ραία ἐς τὴν βασιλείον αὐλὴν τοὺς ἱεράρχας εἰσκαλεσάμενος και
 20 τὴν σύγκλητον, ἔφησε τοιαῦτα·

ζ. „Μίαν ἀρχὴν ἐξεπίσταμαι, τὴν ἀνωτάτην και πρώτην, Fol. 300 r.
 ἣτις ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι τὸ τοῦ ὄρατοῦ και ἀοράτου
 κόσμου παρήγαγε σύστημα. δύο δὲ τὰς ἐν τῷδε τῷ βίῳ γινώσκω
 και τῇ κάτω περιφορᾷ, ἱερωσύνην και βασιλείαν, ὧν τῇ μὲν

11. προχειρισιν cod.

tus tunicula, hanc ferro, quod ad cruciandum corpus ferebat, superinie-
 ctam, deponere non solebat, priusquam omnino diffliueret, ad nihilumque
 redigeretur. Idem dicitur monachus Nicephoro primum, deinde Ioanni,
 imperium praedixisse. Hunc, cum tunc Constantinopoli esset, Ioannes
 adducit ad Polyuctum: qui una cum episcopis in urbe praesentibus viri
 scientiam examinans, ubi saecularibus quidem litteris haud ita excultum,
 in divinis vero et nostris studiosissime exercitatum invenit, consecrat eum
 patriarcham Antiochiae. Porro Polyuctus, cum paucos dies a Theodori
 ordinatione superstes fuisset, ex humanis migrat, pro monumento ecclesiae
 virtutum simulacris, divinaeque et humanae sapientiae scientiaeque notitia,
 qua ad summum excultus fuit, relictis. Polyucto annos tres et decem pa-
 triarchatus gubernacula moderato atque ad beatam vitam translato, operam
 dedit Ioannes Imperator, ut in sacerdotali throno virum virtutibus atque
 moribus multitudini antestantem collocaret. Postridie igitur, convocatis
 in palatium episcopis et senatu, dicere sic est exorsus:

7. „Equidem unam potestatem cerno, summam illam et principem,
 quae ex nihilo ad essentiam produxit visibilis et invisibilis mundi fabri-
 cam. Sed in hac vita et in terrestri hoc errore duas novi, sacerdotium

A. M. 6478 τὴν τῶν ψυχῶν ἐπιμέλειαν, τῇ δὲ τὴν τῶν σωμάτων κυβέρνησιν
 Ind. 13 ἐνεχείρισεν ὁ δημιουργὸς, ὡς ἂν μὴ τούτων χωλεύσοιτο μέρος,
 Ὡς ἄρτιόν τε καὶ ὀλόκληρον διασώζοιτο. τοίνυν, ἐπεὶ τὸ χρεῶν ὁ
 τὴν ἐκκλησίαν ἰθύνων ἐξέτισεν, ἔργον μὲν τούτου τοῦ ἀλαθῆτος
 πέφυκεν ὀφθαλμοῦ, τὸν κατευμεγεθοῦντα πάντων εἰς τὴν λει-5
 τουργίαν τῶν θείων παραγαγεῖν, ᾧ καὶ πρὸ τοῦ πλασθῆναι τὰ
 ἐπιτηδεύματα τῶν ἀνθρώπων διέγνωσται. αὐτὸς δὲ, οὗ πεί-
 ραν ἀνδρὸς ἀναμφίλεκτον ἐκ τοῦ μακροῦ χρόνου παρελήφα,
 τοῦτον ἐπὶ τῶν θώκων ἀναβιβάζω τῶν ἐκκλησιαστικῶν· ὡς μὴ
 λάθοι κατὰ γωνίαν τὸν βίον διηνητικῶς ἀνθρώπος παντοδαποῖς 10
 προτερήμασι κλειζόμενος, ᾧ γε καὶ τὸ προορατικὸν ἐκ Θεοῦ
 δεδώρηται χάρισμα. πολλὰ γάρ μοι τῶν μελλόντων ἀνείλε θεία
 ὁμοφῆ, ἐκβάττα ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν." εἶπεν ὁ βασιλεὺς, καὶ
 Δεῖς μέσον παρήγαγε τὸν ἀναχωρητὴν Βασιλεῖον, ὃς ἐξ ὀνόχων
 τὸν μονήρη βίον αἰρετισάμενος, συγχρόως ἀγῶνας ἰδρωτῶν ἀσκη-15
 τικῶν ἐν ταῖς τοῦ Ὀλύμπου ἀκρωρείαις ἐπεδείξατο. τοῦτον ἐς
 τὴν πατριαρχικὴν ἐστίαν ἀνέναι παρεκελεύσατο· τῇ δὲ ἐπιούσῃ
 (αὕτη δὲ ἦν ἀνυστάσιμος ἡμέρα, καθ' ἣν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν
 περὶ τῆς τῶν σεπτῶν εἰκόνων προσκυνήσεως οἱ θεῖοι πατέρες ἐκρά-
 τυναν) τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ὁ Βασιλεῖος χρίσμα δέχεται, καὶ οἰ-20
 κουμενικὸς πατριάρχης ἀνακηρύττεται.

ἡ. Ἰωάννη δὲ τῷ αὐτοκράτορι πολλαῖς ταῖς φροντίσιν ἐτα-
 P. 63 λαντεύετο ἡ διάνοια, ποῖα δὲ προτέρᾳ δολῆ τὴν ῥοπήν ἐν τριόδῳ
 ἀπειλημμένος, καὶ μὴ παρενεχθεῖν τοῦ δέοντος. ἦ τε γὰρ σπάνις

atque imperium, quarum illi quidem animarum curam, huic corporum regimen tradidit opifex aedificatorque mundi, ut neutra pars his moderatoribus egeret, sed integra et incorrupta conservaretur. Nunc, quoniam fatale debitum is qui ecclesiam regebat, exsolvit, primo quidem ad illum oculum pertinet, cui abditum est nihil, et cui, vel antequam concepta sunt, studia hominum innotescunt, ut vir omnibus praestans ad rerum divinarum administrationem producatur. Ego vero virum, cuius a longo tempore indubitatum periculum feci, huic in ecclesiasticam sedem proveho: hic lateat in angulo vitam tolerans vir omnis generis virtutum excellentiis clarus, cui et praenoscenti futura Deus donum concessit. Multa enim mihi eius generis divino edidit oraculo, quae temporibus suis evenerunt." Hac oratione habita, Imperator Basilius solitarium in medium produxit, qui, a tenero arrepta vita monastica, laborum asceticorum crebra certamina in verticibus Olympi ediderat. Hunc in patriarchales aedes iussit demigrare. Postridie eius diei (qui erat ea dominica, qua rectam fidem de cultu venerandarum imaginum sanxerunt divini patres) Basilius summi sacerdotii unctionem accipit, atque oecumenicus patriarcha renunciatur.

8. Ioanni vero Imperatori multis curis anceps pendeat animus, ad quam prius inumberet in trivio constitutus, neque a recto consilio aberra-

τῶν Ἰουδαίων καὶ ὁ λιμὸς ἐμβαθύνει, ἐπὶ τριετῆ καιρὸν τὴν Ἀ. C. 970
 Ῥωμαϊκὴν ἀρχὴν ἐπεβόσκειτο· ἐπέκειτο δὲ καὶ ἡ Ῥωσικὴ κίνησις I. I. 1
 οὐ χρηστὰς ὑποτιθεμένη ἐλπίδας, καὶ ἡ τῶν Καρχηδονίων καὶ
 Ἀράβων κατὰ τῆς ἐπὶ Συρίαν Ἀντιοχείας, ἄρτι προσκτηθείσης
 5 Ῥωμαίοις, καταδρομῆ. τὸ μὲν οὖν ἄμαχον κακὸν τοῦ λιμοῦ τῆ
 στασιμότητος, ἦν ἐκ τῶν ἀπανταχῆ ἐμποριῶν προνοία διὰ τάχους
 συνήγαγε, διέλυσε, στήσας τὴν νομὴν τοῦ τοσοῦτου δεινοῦ. τὴν
 δὲ γε ὄρασαν τῶν Ἀγαρηνῶν τῆ τῶν Ἑβραίων στρατευμάτων παρα-
 τάξει ἀνεχάτισσε, Νικολάου τοῦ Πατρικίου στρατηγούτου· ὅτε B
 10 οἰκείος ὢν σπᾶδων τῷ βασιλεῖ, ἐμπειρίαν ἐκ πολλῆς μελέτης τῶν
 ἀγῶνων ἐκέκτητο. πρὸς μέντοι τὸν Σφενδοσλάβον, τὸν τῆς Ῥω-
 σικῆς πανοπλίας κατάρχοντα, ἔγνω διακηρυκέσθαι. καὶ δὴ Fol. 300 v.
 πρέσβεις ὡς αὐτὸν ἐκπέμπει, παραγγέλλων αὐτῷ, τὸν πρὸς τοῦ
 αὐτοκράτορος Νικηφόρου ἐπὶ τῆ καταδρομῆ τῶν Μυσῶν ὑπεσχη-
 15 μένον ἀνειληφότα μισθόν, ἐπὶ τὰ σφῶν ἦδη καὶ τὸν Κιμμέριον
 μετανίστασθαι Βόσπορον, τὴν δὲ Μυσίαν παραλείπειν, Ῥωμα-
 οῖς προσήκουσαν, καὶ ἀπόμοιραν τελοῦσαν Μακεδονίας ἀνεκα-
 θεν. λέγεται γὰρ Μυσοὺς ἀποίκους τῶν ὑπερβορέων Κοτράγων, C
 Χαζάρων τε καὶ Χουμάνων ὄντας, τῶν οἰκείων μεταστῆναι
 20 ἡθῶν· ἀλωμένους δὲ κατὰ τὴν Εὐρώπην, ταύτην κατελιφέναι
 καὶ κατοικῆσαι, Κωνσταντίνου, ᾧ Πρωγωνάτος ἐπέκλησις, τότε
 Ῥωμαίων ἡγεμονεύοντος· ὁμωνύμως δὲ τὴν χώραν ἀπὸ Βουλγά-
 ρου (τοῦ σφῶν φυλάρχου) Βουλγαρίαν καλέσαι.

19. Χαζάρων et Χουνάβων cod.

rot. Tunc enim annonae penuria, altaque fames iam triennium Romanum
 imperium depascebatur: imminebat Russorum motus, haud laetas spes
 ostendens, et Carthaginensium atque Arabum adversus Antiochiam Syriae
 incursus, quae Romanae ditioni nuper accesserat. Sed famis insuperabile
 malum commeatu ex omnibus ubique emporiis diligenter celeriterque sub-
 vecto dissolvit, gravis adeo mali vi inhibita. Saracenorum impetum Orient-
 alium copiarum acie repressit, Nicolao Patricio duce: is, cum domesticus
 spado esset Imperatoris, multa exercitatione peritiam rei bellicae erat
 nactus. Cum Sphendolabo, Russici exercitus princeps, agere de pace
 statuit. Ita missis ad eum legatis denunciat, ut, accepta mercede invasio-
 nis Moesiaca a Nicephoro promissa, ad suas sedes et Cimmerium Bospo-
 rum se recipiat, Romanis Bulgariam, utpote ad ipsos attinentem, et quae
 antiquitus Macedoniae portio fuisset, relinquat. Nam dicuntur Bulgari,
 ex gentibus supra aquilonem habitantibus, Cotragis, Chazaris et Comanis,
 profecti, sedes patrias reliquisse, errantesque per Europam cepisse habi-
 tasseque eos fines tempore quo apud Romanos Constantinus cognomento
 Pogonatus imperabat, regionemque a Bulgaro (is genti praerat) Bulgariam
 nominasse.

A. M. 6478

Ind. 18

9'. Ἰδεται καὶ ἕτερος περὶ τούτων λόγος, ὃδὲ πη ἔχων·

Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Ῥωμαίων αυτοκράτορος, ὑπὸ Λεοντίου ἐκ-
 τμηθέντος τὴν ῥίνα καὶ κατὰ τὴν Χερσῶνα περιορισθέντος, ἐπι-
 Δπερ ἐκείθεν αὐτῷ διαδράναι πολυτρόπως ἐγένετο, ἐς τὴν Μαυῶ-
 τιν τε ἀφικέσθαι, καὶ τὸ Μυσῶν ἔθνος προσεταιρίσασθαι, ἐφ' 5
 ᾧ, τὴν τε βασιλείαν αὐτῷ ἀνασώσασθαι, καὶ μισθούς μεγάλους
 ἐναπολήψασθαι. τοὺς δὲ ἐνεσθαι τε αὐτῷ, καὶ πρὸς αὐτοῦ,
 τῆς βασιλείας αὐθις ἐπιλημμένον, εἰληφέναι τὴν χώραν, ὅσην
 ὁ Ἰστρος ἐντὸς Μακεδόνων περιορίζει· καὶ τὴν μετοίκησιν ταύτη
 ποιήσασθαι, καὶ πολλὰ πολέμων ἔργα καὶ ἀνδραποδισμῶν προξε- 10
 νῆσαι Ῥωμαίοις, πολεμῆσειντας αἰεὶ, καὶ τὰ Θρακῶα κατατρέ-
 χοντας κλίματα. Ῥωμαίους δὲ ἀντεπιέναι τούτοις· τοὺς δὲ τὴν
 ἐκείνων οὐχ ὕφισταμένους ἀλκῆν, ἐπ' ἀμφιλαφῶν χωρίων λό-
 P. 64 χμας καταδύεσθαι, καὶ ταῖς δυσχωραῖς τούτους καταγωνίσεσθαι.
 πολλῶν τοιγαροῦν ἐκ τοῦ κατ' ἐκείνου καιροῦ καταδράγάντων πο- 15
 λέμων, καὶ γενναίων στρατηγῶν ὀλωλότων, Νικηφόρου τε, τοῦ
 παλαιτάτου αυτοκράτορος, πεσόντος πρὸς τῶν Μυσῶν, παρὰ
 μόνου Κωνσταντίνου λέγεται Κοπρωνύμου ἠσσηθῆναι Μυσοῦς,
 καὶ αὐθις παρὰ τοῦ ἐγγόνου αὐτοῦ Κωνσταντίνου τοῦ τῆς Αὐ-
 γούστης Εἰρήνης υἱοῦ, καὶ τὰ νῦν δὲ πρὸς Ἰωάννου τοῦ αὐτο- 20
 κράτορος, ὃς τὰς τῶν Μυσῶν πόλεις αἰχμῇ παρεστήσατο· οὐχ
 ἰστόρηται δὲ τις Ῥωμαίων ἕτερος, τούτους ἐπὶ τῆς σφετέρας γῆς
 καταγωνισάμενος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἕλις.

7. Ψεσθαι. Sic cod. Fort. ἐκείσθαι. 14. τούτοις cod. Sed vide
 supra 13. D. 14. B. 26. D. et paulo inferius lin. 12. item 65. C.
 Linea autem proxima forte scribendum κατ' ἐκείνο.

9. Commemoratur etiam altera de illis narratio, eiusmodi: Iustinianum, Romanorum Augustum, a Leonatio naso amputato Chersonem relegatum, postquam, dolo inde evadendi facultatem nactus, ad Maeotidem appulisset, Bulgarorum nationem ad suas partes pertraxisse, „restituerent sibi imperium, praemia huius rei magna percepturos.” Secutos Bulgaros ab ipso, cum iterum in imperium venisset, accepisse regionem, quantam Ister cis Macedoniam ambit: huc migrationem fecisse, moxque multa bellorum incommoda, hominibus in servitutem raptis, induxisset Romanis, animis semper ad bellum erectis, Thraciae agros incurrentes. Romanos quidem ivisse contra; sed Bulgaros, quod illorum virtutem sustinere non possent, spatiis silvestribus in insidias se addidisse, fraudeque locorum nostros vicisse. Cumque iam usque ab illius temporibus multa ibi bella commissa sint, fortibus ducibus occisis, ita ut Nicephorus quoque antiquior ille Augustus in acie adversus Bulgaros caderet, a solo Constantino Copronymo, deinde ab huius nepote Constantino, Irene Augustae F., denique nostra memoria ab Ioanne Augusto, qui Moesorum oppida vi expugnavit, victos Bulgaros perhibent: neque ullus alius Romanorum exstitisse traditur, qui illos in ipsorum regione debellarit. Sed de his satis.

1. Ὁ δὲ Σφενδοσλάβος, ταῖς κατὰ τῶν Μυσῶν νίκαις ἐπὶ A. C. 970
 μέγα αἰρόμενος, καὶ τῇ βαρβαρικῇ αὐθαδεῖα ἠπέρροπλα βρενθού- I. I. 1
 μενος (ἤδη γὰρ τὴν χώραν βεβαίως ἐκέκτητο), περιδεῖς καὶ κα- B
 ταπλήγας Μυσοῦς τῇ ἐμφύτῳ ἀπηγεία κατεργασάμενος (φασὶ γὰρ
 5 τὴν Φιλίππου πόλιν τῷ πολεμῆν ἐξελῶν, δισμυρίους τῶν ἐν τῷ
 ἄστει ληφθέντων ὠμῶς καὶ ἀπανθρώπως ἀνασκαλοπίσαι, καὶ ταύ- Fol. 801 r.
 τη τὸ ἀντίξουν ἅπαν ἐκδειματῶσαι καὶ θείναι ὑπόσπονδον), ὑπερ-
 ἀνγους καὶ αὐθάδεις τὰς ἀποκρίσεις τοῖς πρέσβεσι Ῥωμαίων ἐξέφε-
 10 ρε· „μὴ γὰρ ἀπέξομαι τῆς χώρας, εὐδαίμονος οὐσης, εἰ μὴ ἐπὶ χρη-
 μάτων πολυτάλαντων καταβολῇ, καὶ ἀπεμπολήσει τῶν τε πόλεων C
 καὶ τῶν ἀνδραπόδων, ὅσα τῷ πολεμῆν ἐπεκτήσαντο. εἰ δ' οὐ βού-
 λεσθαι Ῥωμαίους ταῦτα καταβαλεῖν, ἀλλὰ τῆς Ἐδρώπης θᾶπτον
 ἀφίστασθαι, ὡς μὴ προσηκούσης αὐτοῖς, καὶ πρὸς τὴν Ἀσίαν
 μετασκευάζεσθαι· ἄλλως γὰρ μὴ οἶσθαι, Ταυροσκύθας εἰς σπον-
 15 δὰς Ῥωμαίων ξυμβήσεσθαι.” Ἰωάννης δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, τὰς
 τοιαύτας ἀποκρίσεις τοῦ Σκύθου δεξόμενος, καὶ αἷδις τοῖς προ-
 απεσταλμένοις ἀμείβεται τάδε· „τὴν ἐκ πατέρων ἐς ἡμᾶς διαβᾶ-
 σαν εἰρήνην ἀλώβητον καθ' ἣν Θεὸς ἐμεσίτευσεν, οὐ δεῖν οὐλομεθα
 20 λύειν αὐτοί· ὅτε πρόνοιαν εἶναι πιστεύοντες τὴν τὸ πᾶν διενθύ- D
 νουσαν, καὶ τὰ Χριστιανῶν προσβεύοντες ἔδιμα. διὰ ταῦτα εἰση-
 γούμεθά τε ὑμῖν ὡς φίλοις, καὶ συμβουλευόμεν, ἔξαντις ἀπαλ-
 ρειν τῆς μηδέν τι προσηκούσης χώρας ὑμῖν, καὶ μὴ διαμέλλειν,
 μηδ' ἀναδύεσθαι, εἰδότας, ὡς εἰ μὴ καταπειθεῖς ταύτῃ τῇ ὀνη-
 σιφόρῳ ξυμβουλῇ γένησθε, οὐχ ἡμᾶς, αὐτοὺς δὲ, λύειν τὰς

10. Sphendoslabus, Bulgarica victoria elatus, et barbara audacia
 magnos spiritus sumens (iam enim firme regionem tenebat), cum timidos
 Bulgaros attonitosque insita crudelitate reddidisset (nam, cum Philippopolim
 bello cepisset, hominum millia viginti in oppido comprehensorum cru-
 deliter more barbaro palis suffixisse dicitur, sicque, quoscumque ad illum
 diem restitissent, vehementer percussos in deditionem accepisse), superba
 et audacia responsa legatis Romanorum dedit: „Nunquam fore, ut regio
 fertili se abstineret, nisi post grandis pecuniae pensionem, factaque redem-
 tione oppidorum et captivorum, quotquot bello cepissent. Quam si pecu-
 niam Romani pendere nollent, quin decederent illico ex Europa, in quam
 ius haberent nullum, in Asiam transirent: non aliter sese putare, Russos
 cum Romanis pacem facturos.” Ioannes Augustus ubi a Scythia hoc respon-
 sum tulerat, per remissos legatos haec renunciat: „Pacem iam usque a
 patrum tempore ad nos perductam, quamque inconcussam interventu suo
 Deus conservavit, minime a nobis arbitramur dissolvi debere: quod cre-
 dimus providentiam esse cuncta administrantem, quodque Christianorum
 statuta profitemur. Quare suademus vobis ut amicis, et hortamur, e pro-
 vincia neutiquam ad vos pertinente statim abeat, sine ulla mora aut re-
 cusatione, persuasissimum habentes, salutari huic consilio si minus vos
 obsequentes exhibueritis, non nos, sed vosmetipsos, turbare pacem anti-

- A. M. 6478 ἀνεκάρθω συντεθείσας σπονδάς. καὶ μὴ γε δόξωμεν μεγαλαύχους
 Ind. 13 ταύτας τὰς ἀποκρίσεις ποιεῖν. ἐν Χριστῷ γὰρ θαυροῦμεν τῷ
 ἀθανάτῳ Θεῷ, ὡς, εἰ μὴ τῆς χάριτος ἀπέλθοιτε, καὶ ἄγοντες
 παρ' ἡμῶν ταύτης ἀπέλαθήσεσθε. οἶμαι γάρ σε μὴ λεληθέναι
 P. 65 τὸ τοῦ σοῦ πταίσμα πατρὸς Ἰγγορος, ὅστε τὰς ἐνόρκους σπονδάς 5
 παρὰ φαῦλον θέμενος, σὺν μεγάλῳ κινήματι καὶ μυρίοις σκά-
 φεισι κατὰ τῆς βυσιλευούσης ἐκπεύσας, μόλις σὺν δέκα λέμβοις
 ἐς τὸν Κιμμέριον ἀφίκετο Βόσπορον, αὐτάγγελος τῶν οἰκείων
 γεγονὼς συμφορῶν. καὶ παρήμι τὸν αὐθις οἰκτιστῶν μόρον ἐκέ-
 νου, παρὰ τοὺς Γερμανοὺς ἐκστρατεύσαντος, καὶ πρὸς ἐκείνων 10
 ληφθέντος, καὶ φυτῶν στελέχεσι προσδεθέντος, καὶ εἰς δύο δια-
 μερισθέντος τμήματα. καὶ σὲ γοῦν οὐκ οἶμαι πρὸς τὴν σὴν ἐπα-
 ναϊεῦξαι πατρίδα, εἴ γε τὴν Ῥωμαϊκὴν παντευχίαν κατὰ σοῦ
 Βχρωεῖν ἀναγκάσειας, ἀλλ' αὐτόθι διαφθαρήσεσθαι πανσυδεῖ,
 ὡς μηδὲ πνεφόρον ἐς Σκυθίαν ἀφικέσθαι, τὰς κατασχούσας 15
 ἡμᾶς ἀπενκαίλους ἀπαγγελοῦντα τύχας." ὁ δὲ Σφενδοσλάβος,
 ἐπὶ ταῖς τοιαύταις ἀποκρίσεισι σχετιάσας, τῇ τε βυρβαρακῇ μα-
 νία καὶ ἀπονοία παραφερόμενος, ἀντέλεξε τοιαῦτα. „οὐδέμικαν
 ἀνάγκην τὸν αὐτοκράτορα Ῥωμαίων ὡς ἡμᾶς ἀφικέσθαι ὄρω κα-
 τεπελίουσαν· διὸ μὴ κάμη, μέχρι τῆσδε τῆς γῆς ἀφικόμενος· 20
 Fol. 301 v. αὐτοὶ γὰρ ὅσον, οὐπω πρὸ τῶν τοῦ Βουλαντίου πυλῶν πηξόμεθα
 τὰς σκητὰς, καὶ καρτερὸν χάρακα ταύτῃ περιβαλοῦμεν, ἐξίσοντα
 τε τοῦτον, εἴ γε καὶ καρτερήσει πρὸς τοσοῦτων πόνων διαγωνί-

1. Fort. μεγαλαύχως. 23. Leg. τοσοῦτον πόνων.

quitas confectam. Neque arrogantius hoc nos responsum reddere putan-
 dum est. Nam in Christo Deo immortalis futurum esse confidimus, uti, nisi
 sponte ex regione decedatis, vel invitum inde a nobis eiiciamini. Nec te
 oblitum existimo cladis patris tui Ingoris, qui cum, iuratas pactiones pro
 nihilo putans, ingenti apparatu magnaue lintrium vi infesta navigatione
 potillasset reginam urbium, ipse domesticæ cladis nunciis factus, ægre cum
 naviculis decem ad Cimmerium Bosphorum est reversus. Præterea luctuo-
 sum eius interitum, cum bello Germanis illato ab ipsis captus est, ad arbo-
 rumque truncos alligatus in duas partes discerptus. Neque teipsum, si
 Romanam armaturam contra te proficisci coegeris, domum reversurum esse
 reor, sed in illa ipsa regione una cum omnibus copiis deletum iri adeo, ut
 ne una quidem ignifera navis in Scythiam sit elapsura, quæ diros casus
 vestros nunciet." Sphendoslabus, stomachatus tali responso, barbaricoque
 furore atque insaniam abreptus, ita respondit: „Nullam equidem necessita-
 tem video Imperatorem Romanorum cogentem, ut ad nos veniat; quapro-
 pter ne defatigetur, in hanc terram proficiscens: namque ipsi mox ad By-
 zantium portas collocabimus tabernacula, munito vallo urbem cingemus, ipsam
 erumpentem, si pergit tantæ ærumnæ obniti, fortiter excipiemus, factis-

σασθαι, γενναίως ὑποδεξόμεθα, διδάξομέν τε τοῖς ἔργοις αὐ- A. C. 970
 τοῖς, ὡς οὐ βίβανσοί τινες ἀποχειροβλώτοι, ἀλλ' αἱμάτων ἄ- L L 1
 δρες τυγχάνομεν, τοῖς ἄλλοις τὸ δυσμενές καταγωνιζόμενοι· εἰ
 καὶ αὐτὸς ἔξ ἀγνοίας κατὰ τὰ σκιατραφοῦντα γόναια τὴν Ῥωσσι-
 5 πὴν ἠγεῖται ἄλπην, καὶ, ὡς τινα νήπια ὑπομάζια μορμολυκείοις
 τισί, ταύταις ταῖς ἀπειλαῖς ἡμᾶς πειρᾶται δεδίδτεσθαι.”

ἰά'. Τούτων τῶν ἀπονενοημένων τοῦ ἐκεῖθεν λόγων ὁ βασι-
 λεὺς διενηχηθεὶς, ἔγνω, μὴ διαμείλιν, ἀλλὰ πάση σπουδῇ τὰ
 ἐς τὸν πόλεμον ἔξαρτέσθαι, ὡς ἂν προτερήσοι τὴν πρὸς ἐκείνον
 10 ἄφιξιν, ἐπιτειχίσοι τε τούτῳ τὴν κατὰ τῆς βασιλευούσης ἐπίθε-
 σιν. εὐθὺς οὖν Ἴλην γενναίων καὶ νευνικῶν ἀνδρῶν ἐκλεξάμενος,
 ἀθανάτους τε τούτους κατονομάσας, περὶ αὐτὸν εἶναι διεκελεύ- D
 σατο. ἐντεῦθεν τὸν Μάγιστρον Βάρδαν, ὃν Σκληρὸς ἢ ἐπίκλησις,
 ὀμαίμονα τῆς ἀποικομένης Μαρίας, τῆς τοῦ τοιοῦτου βασιλέως
 15 συνένου, τυγχάνοντα, δραστήριον ἄνδρα καὶ τὴν ἄλπην γεν-
 ναύτατον· καὶ τὸν Πατρικιον Πέτρον, τὸν πρὸς τοῦ αὐτοκρά-
 τος Νικηφόρου στρατοπεδάρχην προχειρισθέντα διὰ τε τὴν
 προσοῦσαν αὐτῷ ἄρετήν, καὶ τὰ κατὰ τοὺς πολέμους ἀνδραγα-
 θήματα (λέγεται γὰρ ποτε Σκυθῶν τὴν Θράκην καταδραμόντων,
 20 ὅπει ἔξ ἀντιπάλου τὸν Πέτρον, καίτοι τομίαν ὄντα, μετὰ τοῦ
 σσνεπομένου στίφους ξυνέβαιναν αὐτοῖς ἀντιτάττεσθαι, τὸν τῶν P. 66
 Σκυθῶν ἄγον, πελώριον ἄνδρα, καὶ ἐς τὸ ἀσφαλὲς τεθωρακι-
 σμένον, παρὰ τὸ μεταλίμιον ἔξιππάσασθαι, κοπτὸν ἐπιμήκη κρα-
 δαίοντα, προσκαλεῖσθαι τε τὸν βεβουλημένον αὐτῷ ἀντιτάττε-

2. κάτασοι cod. 24. Fort. προκαλεῖσθαι.

que ipsis docebimus, non ex facie sellulariorum manibusque victitantium nos esse, sed viros sanguinis, armis hostes debellantes; si quidem iste per imprudentiam ex mulierculis per umbracula latitantibus Russicum robur existimat, utque lactentes pueros larvis nescio quibus, huiusmodi nos minis terrere tentet.”

11. Imperator, cum illius tam vesanum responsum auribus accepisset, intellexit, non cunctandum esse, sed summo studio omnia ad bellum paranda, ut illius invasionem praeveniret, eique aditum praecluderet ad regnam urbium. Statim turma generosorum adolescentium eligitur: hos immortales nominat: ad latus sibi praesto esse iubet. Dein Magistrum militiae Bardam, cui Sclerus cognomen, fratrem Mariae, quae Imperatori nupta ante decesserat, virum strenuum singulari virtute: hunc et Petrum Patricium, iam a Nicephoro Augusto ob eius virtutem pulcherrimaque in bellis edita facinora castris praefectum (nam, cum Scythia Thraciam incurstantibus cum legione sua Petrus, quamvis spado, se obiecisset, Scytharum dux, homo immani corpore, bene loricated, trabalem hastam contorquens, in medium intra duas acies equo provectus ad pugnam provocasse dicitur, qui cum

A. M. 6478 σθαι· τὸν δὲ Πέτρον, ἀλκῆς καὶ μένους παρ' ὑπόνοιαν ὑπο-
 Ind. 13 πλῆσθέντα, τὸν ἵππον τε σφοδρῶς κεντρίσαι τοῖς μύσφι, καὶ
 τὸ δόρυ κραταῶς διαγκλησάμενον, ἀμφοτέραις ὤσαι κατὰ τοῦ
 στέρνου τὸν Σκύθην· οὕτω δὲ γενέσθαι τὴν ἀντέρεισιν καρτερὰν,
 ὡς ἀντιτορῆσαι, καὶ διαμπερές κατὰ τὸ μετάφρενον διαπτῆναι, 5
 μὴ ἀντισχόντα τὸν ἀλυσειωτὸν θώρακα, ἀλλ' ἄνωδον τὸν πε-
 Βλῶριον ἐκείνον προσαραχθῆναι τῇ γῇ· καὶ τούτῳ τῷ καινῷ καὶ
 ξένῳ θεάματι καταπλαγῆναι τε τοὺς Σκύθας, καὶ πρὸς φυγὴν
 ἀπιδεῖν)· τούτοις τοῖς στρατηγοῖς παρήγγειλεν ὁ βασιλεὺς, τὰς
 δυνάμεις ἀνελιηφότας ἐπὶ τὴν ὄμορον καὶ ἀγχιτέρονα τῆς Μυ- 10
 Fol. 302 r. σίας διαβαίνειν· ἐκεῖ τε διαχευμάζειν, καὶ γυμνάζειν τὴν στρα-
 τιάν, καὶ τὸν χῶρον περιέπειν, ὡς μή τις εἴη τούτῳ λώβῃ ταῖς
 ἐκδρομαῖς τῶν Σκυθῶν· ἕς τε τὰς ἐπαύλους καὶ τὰ ἦδη τῶν δυσ-
 μενῶν δαγλώσσους ἄνδρας ἐκπέμπειν Σκυθικὸν ἠμιπυσιχημένους
 ἱματισμὸν, ὡς τὰ σφῶν διαβούλια γνοῖεν, καὶ βασιλεῖ ταῦτα 15
 κατάφωρα γίγνοιτο. τὴν τοιαύτην οὖν φάσιν πρὸς τοῦ βασιλέως
 Κελληφότες, τὴν Εὐρώπην καταλαμβάνουσιν.

ιβ. Ταυροσκόθαι δὲ, τὴν τούτων ἐνωτισθέντες διάβασιν,
 ἀπόμοιραν τῆς σφετέρας στρατιᾶς διαιρέσαντες, Οὐννων τε καὶ
 Μυσῶν πλῆθος ταύτῃ προσεταιρίζαντες, κατὰ Ῥωμαίων χωρεῖν 20
 ἐκπεπόμφεσαν. ἄρτι δὲ τὴν τούτων ἐπήλυσιν ὁ Μάγιστρος Βάρ-
 δας αἰσθόμενος, καὶ ἄλλως γενναῖός τε καὶ ῥέκτης τυγχάνων
 ἀγῆρ, τότε δὲ σφραδάζων θυμῷ καὶ ῥώμῃς ὀρμῇ, τοὺς ἀμφ' αὐ-

5. διαπτῆναι. Ex Iliad. E. 99. 13. ἦδη. Possis quoque scri-
 bere hic πλήθη, quod est infra D. lin. 1. Tamen nihil mutavi.
 23. ἀφ' αὐτὸν cod.

eo congredi vellet: Petrum, robore assumpto animique magnitudine, quae omnium expectationem vinceret, calcaribus equo acriter admotis et lancea fortiter vibrata, ambabus eam manibus in Scythae pectus adegisse; itaque validum fuisse ictum, ut perforato corpore cuspis ad dorsum pervolaret, hamis conserta lorica haudquaquam prohibita, immanisque hostis nulla voce emissa humi sterneretur: quo novo miroque spectaculo territos Scythas fugam respexisse): hos duces Imperator iussit asumtis numeris in vicina et finitima descendere Moesiae, isque in locis hiberna constituere: copias diligenter exercerent, obirent regionem, ne quid calamitatis ex Russorum incursionibus acciperet: per stationes et loca hostium viros utramque linguam callentes emitterent Scythico more vestitos, qui de eorum consiliis cognoscerent, unde ea patefierent Imperatori. Eiusmodi mandatis ab Imperatore acceptis, Europam legati ingrediuntur.

12. Russi, cum de eorum transitu audissent, partem exercitus, cui Hunnorum Bulgarorumque multitudinem adiunxerant, in Romanos praemittunt. Audito eorum adventu, Bardas Magister militum, cum et alias virum strenuum fortemque se exhibuisset, tum maxime ea occasione magno animo impetateque incitatus, coacto electorum circa se agmine, signa movit,

τὸν λογάδας συνειληφώς, πρὸς τὴν τῶν ἐναντίων ἠπειγέτο συμ- A. C. 970
 πλοκήν. καὶ δὴ Ἰωάννην τὸν Ἀλακῆ εἰσκαλέσας, εἰς κατασκο- I. I. 1
 πὴν ἀπέστειλεν, ἀθρήσαι τε τοὺς Σκύθας, καὶ τὸ τοῦ πλήθους D
 εἰκάσαι ποσὸν, καὶ καδ' ὃν ἀλλήλοισιν τόπον, καὶ ὅτι πρῶ-
 5 τοιεν· πέμπειν τε τὴν ταχίστην ὡς αὐτὸν, καὶ πάντα διαγγέλ-
 λειν, ὡς συσκευάσοι, καὶ ἐκτάξοι τὴν στρατιὰν πρὸς τὸν πόλε-
 μον. Ἰωάννης δέ, τοὺς ἐπομένους λογάδας ἀνειληφώς, κατὰ
 τάχος ἐπὶ τοὺς Σκύθας ἐπάσατο· τῇ δὲ ὑστεραία παρὰ τὸν
 Μάγιστρον στέλλει, ἐπισπεύδων τοῦτον ἰκέσθαι μετὰ τοῦ πλή-
 10 θους· μὴ πόρρω γὰρ, ἀλλ' ἐγγύθεν, τοὺς Σκύθας αὐλλέσθαι.
 ὁ δὲ, τῶν τοιούτων λόγων διακούσας, τριχῆ διατάξας τὴν φύ-
 λαγγα, τῇ μὲν ἐφέπεσθαι παρήγγειλε κατὰ μέτωπον, ταῖς δὲ
 κατὰ τοὺς ἐγκαρσίους προλοχίσειν δορυμούς· τριηκῆτα δὲ τῆς P. 67
 ἐνέδρας διεκθέειν, ὀπηνίκα τῆς σάλπιγγος, τὸ ἐνώλιον ἐπηχού-
 15 σης, διακούσαιεν. ταῦτα τοῖς λογαγῶδες παρακελευσάμενος, κα-
 τὰ στόμα τοῖς Σκύθαις ἀντεπήει, κραταιῶς διαγωνιζόμενος.
 ἐπλεονέκτει δὲ πλήθει τὸ στράτευμα τῶν ἐναντίων, ὑπὲρ τοὺς
 τρισμυρίους τελοῦν· οἱ γὰρ τῷ Μαγίστρῳ συνεφερόμενοι, μετὰ
 τῶν λόχων, οὐ πλέονες τῶν μυρίων ἐτόγγαρον. τῆς δὲ συμπλο-
 20 κῆς γενομένης παρ' ἀμφοτέρων, ἔπιπτον οἱ νεανικώτεροι. ἐνταῦ-
 θα δὴ λέγεται τῶν τινα Σκυθῶν, ἀλκῆ καὶ σώματος ὄγκῳ γαν-
 ρούμενον, τῆς ἀμφ' αὐτὸν ἀποκριθέντα φύλαγγος ἐξίππευσαι τε,
 καὶ τῷ Βάρδα ἐπιδραμεῖν, καὶ ἔσφι τοῦτον πλήξαι κατὰ τῆς B
 κόρυθος· κενὴν δὲ γενέσθαι τὴν τοῦ ἕξιδους καταφορὸν, τοῦ

3. ἀθροῖσαι cod.

ut cum hostibus decerneret. Ioannemque Alaca advocatum speculandi gra-
 tia cum mandatis praemiavit: „observaret Scythas, de eorum numero con-
 iecturam faceret, et quo in loco consedisent, quidque agerent: quibus
 perspectis, mitteret quam celerrime ad se, remque omnem nunciaret, ut
 ipse conclamatis vasis pararet exercitum ad confictum.” Ioannes, assumtis
 electis, qui sequebantur, celeriter ad Scythas adequitat: postridie eius diei
 ad Magistrum militum mittit: hortatur, „veniat cum vi belli; non longe ab-
 esse Russos; propius castra habere.” Quibus auditis, exercitum triperti-
 tur Bardas: partem medio itinere sequi se iubet, duas alteras per nemora
 a latere obiecta locat: edicit, „ex insidiis erumpant, simul ac tubae, clas-
 sicum canentis, sonitum audissent.” Quae cum tribunis mandasset, recta
 in Russos vadit: fortiter praelium committit. Superabat multitudo ho-
 stilis exercitus, quippe in quo supra triginta millia bellatorum numeraren-
 tur: Bardae milites, cum his qui in insidiis latebant, ad decies mille erant,
 nec amplius. Iam inter duas acies cominus res gerebatur, caede fortio-
 rum facta, cum Russorum aliquis (sic fama perhibet), viribus vastitateque
 corporis fuis, admissis equo ex turma sua procurrens, impetu in Bardam
 facto galeam eius gladio ferit: sed inanis evadit ictus, lamina in casside

A. M. 6478 ἄθρος ἀναγναμφθέντος τῆ κνη, καὶ ἀλλαγῶσι τῆ ταύτης στε-
 Ind. 13 γανότητι περιολισθήσαντος. Κωνσταντῖνος δὲ ὁ πατρίκιος, σύν-
 αμιος τῷ Βάρδα τελῶν, ἄφτι τῷ ἰούλιω τὴν γένων ἐπιχνοάζων,
 πελώριός τε πεφυκὼς τῷ σώματι, καὶ τὴν ἰσχὴν δυσεκβίαστος
 καὶ ἀκαταγώνιστος, τὸ ξίφος σπασάμενος ἔεται τὸν Σκύθην βα-
 Fol. 302 v. λειν· ὁ δὲ, τὴν φορὰν αὐτοῦ ὑπειδόμενος, ἐκκλίνει τὴν πληγὴν,
 κατ' ἰσχίον ὑπτιάσας τοῦ ἵππου. δέχεται δὲ ταύτην παρὰ τὸν
 αὐχένα ὁ ἵππος, ὃν διαμπερὲς ἀποτίμεται· ὁ δὲ Σκύθης, ἕμια
 C τῷ ἵππῳ κατενεχθεὶς, πρὸς τοῦ Κωνσταντῖνου ἐναποσφάττεται.

14. Τῆς δὲ μάχης τῆδε κάκεισε μετακλινομένης, καὶ συχνὰς 10
 καὶ ἀμφιταλάντους μεταβαλλούσης ῥοπὰς ἐφ' ἑκάτερα, τὸ ἐνθά-
 λιον ὁ Βάρδας ἐνηγεῖν ἐγκελεύεται, τὰ τε τύμπανα θραμινὰ πα-
 ταγεῖν· τῆς δὲ φάλαγγος ἐκ τῶν λόχων ἐξαναστάσης κατὰ τὸ
 σύνδημα, καὶ κατὰ νότον τῶν Σκυθῶν γενομένης, δέος τε αὐ-
 τοῖς εἰσῆι καὶ πρὸς φουγαδεῖαν ἀπέκλιναν. μήπω δὲ γεγενημένης 15
 λαμπρῆς τῆς διώξεως, τῶν ἐπιφανῶν τις Σκυθῶν, μεγέθει σώ-
 ματος καὶ ὄπλων λαμπρότητι πεφυκὼς τῶν ἄλλων ἀριπρεπέης,
 D κατὰ τὸ μεταίχμιον περιήει, ἐπ' ἄλλην τοὺς ἑταίρους ἐπιβρών-
 νός. τοῦτον Βάρδας ὁ Σκληρὸς ἐξιππασάμενος παῖει κατὰ τῆς
 κεφαλῆς, καὶ μέχρι τοῦ ζωστήρος τὸ ξίφος διήλασε, μήτε τοῦ 20
 κράνους ἀδτιῷ ἐπαρκέσαντος, μήτε τοῦ θώρακος τὴν τῆς χει-
 ρὸς ἐπισχόντος ἰσχὴν, ἢ τὴν τοῦ ξίφους τομήν. διχῆ δὲ τού-
 του διατμηθέντος καὶ προσαραχθέντος τῆ γῆ, Ῥωμαῖοι μὲν
 ὑφ' ἡδονῆς ἐπηλάλαξαν, καὶ πρὸς ἄλλην ἐπεβρώσθησαν· Σκύ-
 θαι δὲ, τῷ καινῷ καὶ ἀλλοκότῳ τῆς πληγῆς ἀποδειλιάσαντες, 25
 σὺν οἰμωγῇ τὸν σννασπισμὸν διαλύσαντες, εἰς φουγαδεῖαν ἐτρά-

retusa, et ob eius duritiem alia parte delabente. At Constantinus e patri-
 ciorum numero, Bardas frater, iam prima lanugine malas fuscans, grandi
 corpore adolescens, viribusque, vi et impetu omnia vincens, stricto mu-
 crone invadit Scytham: is, illius plagam extimescens, corpore ad clunes
 equi resupinato, vitat ictum. Hunc equus collo accipit, quod totum re-
 secatur: Scythia, una cum equo humi ruens, a Constantino conficitur.

13. Iam certamine modo huc modo illuc se inclinante, crebriusque mu-
 tante utrobique variam fortunam, classicum Bardas cani iubet, tympana
 ictu crebro pulsari: consurgit (id convenerat signum) ex insidiis acies,
 Scytharumque terga invadit, qui, timore percussus, in conversationem incli-
 nant. Necdum erat manifesta fuga, cum nobilis aliquis Russus, magnitudine
 corporis et armorum fulgore praeter alios excellens, inter infesta signa cir-
 cumcursaret, ad virtutem suos cohortans. Huic Bardas Sclerus adequitans
 caput percussit, adque cinctum usque gladium adegit, neque galeam eum
 repellente, neque thorace manus robur cohibente, gladii ve secturam. Quo
 bifariam discisso humique deiecto, conclamant prae gaudio Romani, ani-
 mosque sumunt: Russi, novo hoc portentosoque ictu territi, ululatu sublato

ποντο. οὗς ἐπισπόμενοι Ῥωμαῖοι μέχρι βυθελας ἐσπέρας ἀνή- A. C. 970
 ρουν ἀηλιῶς. κατὰ τῆτον δὴ λέγεται τὸν ἀγῶνα πενήτηκον- I. L. 1
 τα καὶ πέντε Ῥωμαίων ἀνδρας τεθάναι, τραυματίας δὲ γε- P. 68
 5 σκυθῶν τε ὑπὲρ τοὺς δισμυφίους διαφθαρήναι. ἀλλ' ἡ μὲν
 πρὸς τοὺς Σκύθας γεγενημένη τότε Ῥωμαίων διαμάχη εἰς τοιοῦ-
 τον ἐτελεύτα τὸ τέλος. Ἰωάννης δὲ ὁ αὐτοκράτωρ τὰς Ἀσίας
 δυνάμεις εἰς τὴν Ἑβρώπην διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου περαιοῦσθαι
 κατήπειγεν, ἐς τὰπὶ Θράκης τε καὶ Μακεδονίας διαχειμάζειν
 10 χωρία, καὶ τοῖς ὄπλοις ὀσημέραι γυμνάζεσθαι, ὡς μὴ ἀπόμα-
 χοι εἶεν ἐπὶ τὸν τῶν ἀγῶνων καιρὸν, μειονεκτοῦντες ἐν τῇ μάχῃ B
 τῶν δυσμενῶν· περιμένειν δὲ τὸν τοῦ ἤρους καιρὸν. ἐκείνου γὰρ
 ἤδη ἐκ τῆς χειμερινῆς κατηφείας προκύπτουτος, καὶ εἰς σταθη-
 ρὰν αἰθρίαὶν τὸ κοσμικὸν κατάστημα μεταβάλλοντος, αὐτὸν τε
 15 βασιλέα ὡς αὐτοὺς ἀφικέσθαι, τὰς ἀμφ' αὐτὸν δυνάμεις ἐπαγό-
 μενον, καὶ πανσυδεῖ τοῖς Ταυροσκόφαις συμπλέκεσθαι.

12. *Δυσμενῶν.* Vid. supra 31. C.

solutis ordinibus fugae sese mandant. Quos persecuti Romani ad serum usque crepusculum sine misericordia ceciderunt. Fama est, hoc praelio e Romania mortuos esse milites quinque et quinquaginta, sauciatas quam multos, equorum plerosque confossos: Scytharum plus viginti millia periisse. Hunc finem habuit Romanorum cum Russis tunc commissa pugna. Et iam urgebat Asiaticos numeros Ioannes Augustus in Europam per Hellespontum traiciendos, „hiemarent per Thraciae et Macedoniae tractus, quotidieque se in armis exercerent, ne, incumbenti certamini minus idonei, ab hostibus in pugna funderentur: vernumque tempus expectarent. Ubi enim post hiberni coeli tristitiam ver emergens in constantem serenitatem mutaret mundi faciem, Imperatorem ipsum affore, cum universis qui comitatum sequerentur, omnemque belli molem in Scythas versuram.”

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Ζ.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER VII.

ARGUMENTUM.

Bardae, Leonis Phocae filii, seditio (Cap. 1). Ioannes, supplicia sumtis de cognatis eius, ad ipsum litteras mittit (2). Bardas Sclerus adversus seditiosos missus (3). Eius epistola ad Bardam ducem, qui superbe respondet (4). Bardas dux a suis destitutus (5) in castellum confugit (6). Bellum inter Romanos et Bulgaros, Zoë Augusta imperante. Simeonis, Bulgarorum principis, insperata victoria (7). Deditio Bardae Phocae (8). Russi Macedoniam vastant. Ioannes Trimisces Theodorum, Constantini Imperatoris filiam, uxorem ducis (9).

A. M. 6479 α'. *Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα Ἰωάννη τῷ βασιλεῖ κατὰ τῶν Ῥῶς διε-
Ind. 14 σπούδαστο, Βάρδας ὁ Λοῦξ, ὁ τοῦ Κουροπαλάτου μὲν Λέον-
A. C. 971 τος υἱός, Νικηφόρου δὲ τοῦ αὐτοκράτορος ἀνανεψιός, ἐς νεω-
L. I. 2 τερισμὸν ἀσυμφανῶς ἀποκλίνας, ἐξ Ἀμασείας, καθ' ἣν περιώ-
Fol. 303 r. ριστο, φυγαδίμῃ ἐχρήσατο, Θεοδώρου Βάρδα τε καὶ Νικηφό-
P. 69 ρου, τῶν Πατρικίων καὶ ἀδελφῶν, ἐς τοῦτο συναραμένων
αὐτῶ· οἳ ἐκ τῆς ἐνεγκαμένης αὐτοὺς Παρσακούτης ἐπικλησιν εἰ-
λήψεσαν Παρσακουτηνοὶ, ἐξάδελφοὶ τῷ Λουκί Βάρδα τυγχάνον-*

3. ἀνανεψός cod.

1. *Dum in his Ioannes Imperator erat contra Russos occupatus, Bardas Dux, Leonis Curopalatae filius, Nicephori Augusti ex fratre nepos, res novas occulte molitus, Amasea, quo ablegatus erat, fugam fecit. Cuius rei adiutores habuit Theodorum Bardam et Nicephorum, patricios atque fratres inter se: qui ex patria Parsacuta cognomen Parsacutenorum traxe-*

τες. τῆς οὖν Ἀμασίας ἀπὸ τῶν νυκτῶν λαθροῦδόν ὁ Λοδῆ ἀπο- A. M. 6479
 δρὰς, διὰ τῶν προστοιμασθέντων ἀμοιβαίων ἵππων ἐς τὴν τῆς Imd. 14
 Καππαδοκίας ἀφίκτο Καισάρειαν. ἐνταῦθα δὲ ἐπὶ ἐδαφιδυμήτοις A. C. 971
 ἡμέραις ἐναυλισάμενος, πλῆθος ἀπονενομημένων ἀνδρῶν ἐπ' ἀπο- L. I. 2
 5 στασίαν ρεπόντων συνειλόχει, τῶν ἐκ γένους αὐτῶ καὶ συνήθων
 μάλιστα συνεισρέοντων ὁσημέραι. καὶ γὰρ ταῖς καινοτομίαις ἐκ-
 τόπως οἱ ἄνθρωποι χαίρειν εἰώθεσαν, δόξης ὀνειροπολουμένης
 ἑλλισί, τιμαῖς τε ἀξιωμαίων, καὶ χρημάτων διανομαῖς ὑπαγό-
 10 σπονδῆ τὰ στρατεύματα, οἳ τε ῥηθέντες Παρσακουτηνοί, καὶ
 Συμεῶν, ὃς γεωργὸς ἀμπελων καθεστηκώς, ἐκ τῆς ἐργασίας αὐ-
 τῆς τὸ ἐπώνυμον εἴληφεν, Ἀμπελᾶς κατονομασθεῖς· ἄνθρ ἐξ
 ἀσῆμων μὲν φῦς καὶ τῶν ἀγενῶν, ἀνδρεία δὲ καὶ χειρῶν ἰσχυ-
 15 ῖ μηδενὶ εἰκων τῶν ἐπ' ἄλκῃ καὶ ῥώμῃ μεγαλαυχουμένων ἀνδρῶν.
 ἐπεὶ δὲ ἴκανόν ὁ Βάρδας περὶ αὐτὸν εἰώρα στίφος συνεβόηκός,
 ὡς οἶόν τε εἶναι καὶ εἰς συνασπισμὸν ἀββῶνῃ παρατάττεσθαι, ἐξ
 ἀντιπάλου τε διαμιλλᾶσθαι τοῖς ἀντιπίπτουσι, τὸ μελαμβαρῆς
 20 παραιτησάμενος πέδιλον, τὸ ἐρυθρὸν παραντίκα μετρημφιάσατο, P. 70
 καὶ Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ ἀναφανδὸν ἀνεβήθη πρὸς τῶν συστα-
 25 σιωτῶν. χρημάτων οὖν διανομῆς ὑπισχνεῖτο, καὶ ἀξιωμαίων
 παρεῖχε τιμὰς, ταξιάρχους καὶ στρατηγούς προβαλλόμενος, ἀρ-
 χῆς τε τὰς εὐκλειεῖς, ὅσας καὶ βασιλεὺς εἰώθει τοῖς εὖνοις φιλο-
 τίμως προτείνεσθαι. συνεκρότει δὲ τὴν ἀποστασίαν καὶ Λέων

3. ἀφίκτο. Sic cod.: ut supra, 53. B. 7. Fort. ὀνειροκολούμε-
 νοι. Activum adhibet 70. C.

rant. Erant hi Bardae Ducis consobrini. Is igitur Dux, intempesta nocte
 ciam Amasea elapsus, iumentis mutatoris ante dispositis Caesaream Cap-
 padociae pervenit. Ubi paucos dies commoratus turbam desperatorum ho-
 minum ad resque novas propensorum collegit, in primis confluentibus eo
 quotidie qui erant cum illo vel genere vel familiaritate coniuncti. Etenim extra
 modum tunc turbis gaudere solebant homines, spe falsae gloriae, et hono-
 ribus officiorum, atque pecuniarum partitione prolectati. Firmabant hanc
 rebellionem, coactis omni diligentia copiis, tum quos dixi Parsacuteni, tum
 Simeon, qui, cum cultor vinearum exstitisset, ex ipso officio cognomen
 invenit, vocatusque Ampelas est: vir parentibus ortus quantumvis obscu-
 ris et ignobilibus, virtute autem manuumque fortitudine nemini de iis, qui
 ob vim et robur praedicantur, postponendus. Bardas, ubi manum idoneam
 circa se collectam vidit, ut iam posset et castra facere, et armis contra ad-
 versarios decertare, remotis nigra calceamentis rubra evestigio induxit,
 aequae conspirantis Imperator Romanorum renunciatus aperte est. Iamque
 pecuniae distributione pollicebatur, conferebat honores officiorum, tribu-
 nos, duces, magistratus amplissimos creabat, quales Imperator consuevit
 fidelibus liberaliter offerre. Obscundabat item huic seditioni Leo Curo-

Leo Diaconus.

- A. 6479 *Κουροπαλάτης, ὁ τοῦ Βάρδα τοκέως, ἐς μὲν τὴν νῆσον Λέ-
 ins. 14 σβον φρουρούμενος, διὰ Στεφάνου δέ, τοῦ ἐπισκόπου Ἀβύδου,
 τοῖς Μακεδόσι χρημάτων καὶ τιμᾶς ἐπισχορούμενος, καὶ δέχεσθαι
 αὐτὸν ἐκ τῆς νῆσου ἀναγόμενον προτρέπόμενος, καὶ συνεκί-
 Βθισθαι, καὶ συνεργάζεσθαι αὐτῷ τὴν τοῦ Ἰωάννου τῶν ἀνα- 5
 πταρίων καθαιρέσιν.*
- β. Ὁ δὲ βασιλεὺς, τὸν τοιοῦτον γινὸς νεωτερισμὸν, διε-
 ταραχθῆ μὲν, ὡς τὸ εἶκός, ἀπείρω δὲ τάχει τὸν ἐπίσκοπον Στέ-
 φανον ἐκ τῆς Ἀβύδου ἀναγαγὼν, τοῖς δικαστηρίοις ἐκδίδωσι.
 τῶν δὲ πραγμάτων ἐξελιχθέντων καὶ καταφανοῦς γεγονότος τοῦ 10
 Fol. 303 ν. δριμάτος, τὸν μὲν τῇ συνόδῳ τῶν ἐπισκόπων παρέπεμψεν, ἐκ-
 πτωσιν τῆς ἱερωσύνης ἐποστησόμενον. Λέοντα δὲ τὸν Κουρο-
 παλάτην, καὶ Νικηφόρον, τὸν τούτου υἱὸν, τῇ τοῦ θανάτου
 ἐπαγαγόντων ψήφῳ τῶν δικαστῶν, ὁ βασιλεὺς, πρὸς τὸ φιλαν-
 Cθρωπότερον ἀποκλίνας, οὐκ ἔκτεινε· τὰς δὲ ὄψεις ἀμφοτέρων, 15
 κατὰ τὴν Λέσβον στείλας, ἐπήρωσε. καὶ ἡ μὲν τῷ Κουροπα-
 λάτῃ πρὸς τὴν Βῆρώπην τότε μελετηθεῖσα διάβασις ἐς τοῦτο
 ἐὸ τέλος κατέληξε, τοιαύτην μὲν αὐτῷ τὴν ποινὴν προξενήσασα,
 συγχρὸς δὲ τῶν φίλων χρημάτων καὶ οἴκων στέρησασα, ὅσοι τὴν
 ἐκείνου συμβουλήν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ βασιλέως προσήκοντο. ὁ 20
 δὲ Βάρδας, ἄπαξ ἀποκλίνας εἰς τυραννίδα, ἀπρὶξ εἶχετο ταύ-
 της, τῇ τε περὶ αὐτὸν πολυχειρία γαυρούμενος, καὶ ταῖς φά-
 λαξι βρενθόμενος, καὶ ὅσον οὐκω τὴν τῆς βασιλείας κατάσχε-
 σιν ὄνειροπολῶν. καὶ δῆτα τὴν Ἀσίαν κατατρέχων, τῶν μὴ
 D σπενδομένων αὐτῷ πυρπολῶν τὰς οἰκίας, λελαν ἐτίθει Μυσῶν. 25

palates, Bardae pater, in insula Lesbo custoditus. Is per Stephanum, Abydi episcopum, Macedonibus pecunias dignitatesque promiserat, hortatus, ut sese ex insula elapsam reciperent, pariterque rebellionis facta ad extirbandum imperio Ioannem operam conferrent.

2. At Imperator, intellecto eiusmodi motu, conturbatus ut par erat, incredibili celebritate Stephanum episcopum, Abydo raptum, iudiciis tradidit. Eumque crimine convictum, in lucem prolatis dolis, ad synodum episcoporum transiit, ut ibi sacerdotio moveretur. Leonem Curopalatem autem, Nicephorumque huius filium, capitis a iudicibus condemnatos, Imperator, ad lenitatem revocata mente, non interfecit, humilibusque demaxat ambos, Lesbon ablegatos, orbavit. Huiusmodi exitum habuit Curopalatem tunc meditatus in Europam traiectus, ut cum ipsi talem poenam induceret, tum etiam amicos illius, complures sane, fortassis demibusque extirbaret, si qui consilii eius de Imperatore tollendo fuissent participes. At enim Bardas, semel ad rebellionem prolapsus, fortissime in ea perseverabat; cunctaque multitudine hominum circa se coacta, confusus cepis, instantem possessionem imperii somniabat. Ita Asiam pervadens, domicilia cuiusque, qui in fidem eius non venerat, igne subdito praedam Mysorum habuit.

βασιλεὺς δὲ πρὸς αὐτὸν γράφει ταῦτα· „Τὸν ἐναγχος γεγενημένον Δ. C. 971
 πρὸς ἡμᾶς νεωτερισμὸν ἀκηκοότες, οὐ τῆς σῆς γνώμης ἔργον το- L L 2
 σοῦτον ἠγούμεθα, ὅσον τῆς τῶν συναρμμένων σοι ἀπονοίας καὶ
 τρόπον βαρβαρικοῦ, οἱ γὰρ πάντως ὑπὸ Θεοβλαβείας παρακρο-
 5 τούμενοι, ἐς τοσοῦτον κίνδυνον ἑαυτοὺς ἐμβαλεῖν οὐκ ἐνάγκη-
 σαν· καὶ ταῦτα εἰδότες, ὡς τοῖς νεωτεριεῖν ἀνηρημένοις καὶ ἀν-
 τίσταλον ἐξ ἀνταδείας αἴρειν χεῖρα Ῥωμαίων αὐτοῖς αὐτοκράτορ-
 σιν, οὐδεμίαν εἰς παραίτησιν ὑπολείπεται πρόφασιν, ὅπη-
 νικα τοῖς ὅπλοις καταγωνισθέντες, ἔκδοτοι ταῖς ποινηλασίαις P. 71
 10 ὑπάγονται. ἡμεῖς τοιγαροῦν ἐμφυλίῳ αἵματι μιᾶναι τὴν γῆν εὐ-
 λαβοῦμεθα. εἰ γὰρ βουληθῶμεν τοῖς ὅπλοις τοὺς ἀποστάτας
 ἀμύνεσθαι, οὐκ ἂν φθάνοιμεν (ὅν Θεῶ δὲ εἰρήσθω) οἰκτρῶς
 αὐτοὺς κατακαίνομεν. τίς γὰρ ἀτέραμνος οὕτω καθέστηκεν,
 ὡς ὑποστῆναι τὴν ῥοπήν τοῦ ἡμετέρου κινήματος, καὶ μὴ εὐδὸς
 15 ὑποδειλιάσας πρὸς φυγὴν ἀπιδεῖν; τοιγαροῦν παραινῶμεν ὑμῖν,
 πρὸ τῶν ὀλεθρίων ἐλεσθαι τὰ σώζοντα, καὶ ἕως πρόκειται συγ-
 γνώμης καιρὸς, τὰ ὅπλα ῥίψαντες εἴξατε τῷ κράτει τῆς βασι-
 λείας ἡμῶν, ἀμνηστίαν ὑμῖν τοῦ τοσοῦτου τολμήματος καὶ συγ-
 γνώμην, ἐπὶ μάρτυρι τῷ Θεῷ, ἀναντιρρήτου ἀπονέμοντι. πάν- B
 20 τως δὲ καὶ αἱ κτήσεις ἀδιγείς ὑμῖν ἀφεθήσονται, καὶ ἀπαρχει-
 ρητοὶ. παραινῶμεν λοιπὸν, τῆς τοιαύτης ἀνασφήλαντας μέθης
 τῆς δεδομένης ἀμελλητὴ σωτηρίας ἀντιποιήσασθαι. εἰ δὲ σκιαμα-
 χῶντες τῇ τυραννίδι τὴν ῥοπήν ἀπονεύμητε, ὑμῖν μεταμλήσει

6. νεωτερισμῶν. Videtur id esse apud Leonem infinitivus praesentis
 cuiusdam νεωτερισμῶ (sic). Vid. 57. C.

Scripsit autem ad eum Imperator ita: „Cognoscantes de motu per Orientem
 nuper facto, non tam tui consilii rem arbitramur, quam amentiae barbariae-
 que sociorum tuorum, qui, penitus dira stoliditate capti, in tantum pericu-
 lum inferre sese non dubitaverunt: quasi vero ignorent, illis qui, rebus no-
 vis studentes, in ipsos Romanorum principes infestam manum sustulerint,
 nullam relinqui excusationis veniam, quando armis victi traditionique poenas
 subeant. Nos, mi Barda, civili sanguine terram cruentare veremur. Quia si
 vellemus armis in seditiosos animadvertere, sine mora (pace numinis dix-
 erim) ad acerbum eos interitum redigeremus. Etenim quis est tam perversus,
 ut vim impressionis nostrae sustineat, neque statim animo demisso fugam
 spectet! Proinde hortamur vos, a pernicioso consilio uti ad salutaria
 vos transferatis, et, dum relictus remissioni locus est, abiectis ar-
 mis, potentiae cedatis Maiestatis nostrae, impunitatem vobis tanti co-
 matus veniamque, teste Deo, irrevocabilem tribuenti. Neque minus for-
 tinae vestrae intactae vobis relinquentur, atque integrae. Quaedemus er-
 go, ut, ex hac temulentia resipiscentes, oblatam salutem incunctanter
 caperatis. Nam, si vano incepto rebellioni auxilium praestitia, per-

A. M. 6479 τῆς ἀβουλίας, ὀπηνίκα ψήφω τῶν νόμων ταῖς θανασίμοις ποι-
Ind. 14
Fol. 304 r. ναῖς παραπέμποισθε.”

γ'. Ταύτην ὁ Φωκῆς Βάρδας ἀπειληθῶς τὴν γραφὴν, ἀντι-
γραφα μὲν οὐκ ἤξιλωσεν ἀντεπιστεῖλαι πρὸς βασιλεῖα· λοιδορησά-
μενος δὲ αὐτὸν, καὶ βδελυρὸν καὶ ἀλύστορα ὀνομάσας, καὶ τοῦ 5
γένους ἀποκαλέσας παλαμναῖον αὐτόχειρα, τῶν τυραννέων κατιέ-
ναι παρήγγειλεν. αὐτῷ γὰρ μᾶλλον ἀνήκειν τὴν τῆς ἡγεμονίας
C ἀρχήν, Καίσαρα πάμπαν κομπαύζοντι, καὶ θεῖον αὐτοκράτορα. ὄν,
φρσι, μὴ πτοηθέντα τὸν τῆς δίκης ἀκοιμητον ὀφθαλμὸν, παρὰ
τὴν χαμαιῶφιφῆ στρωμνὴν ἐναποσφάζαι, δίκην βροσκήματος· τὸν 10
φόντα δὲ καὶ τὸν φίλτατον ὀμαίμονα, τὰ πύματα παθόντας δε-
νὰ, ἐπ' ἀθήλοισ καὶ ἀναποδείκτοις προφάσει τοῦ γλυκυτάτου
στερηῆσαι φωτός· οἷς τιμωρὸν πάντως αὐτὸν ἐπαφῆσειν τὴν δι-
κην, τοῦ ὁμογνίου αἵματος ἐπταπλασίως ἐκτίσοντα τὸ ἀνταπό-
δομα, τῷ πανολεθρία τὸ γενναῖον καὶ ἡρωϊκὸν φῦλον παραπέμ- 15
ψαι σκαιωρήσαντι. τῶν οὖν τοιούτων ἀπονενομημένων λόγων ὁ
αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἐνωτισθεῖς, καὶ γνοὺς, ἀνίστα τὸν ἄνδρα
D νοσοῦν, ἠπειγμένον τε πρὸς διαρπαγὰς καὶ φόνους μετὰ τῶν
ἐπισπομένων συνωμοτῶν ἀπηνῶς καὶ ἀφιλανδρώπως χωρεῖν,
συνεῖδε, μηκέτι διαμείλλειν ἢ ἔραθυμειν, ὡς μὴ τῇ τοιαύτῃ ἔρα- 20
στώνῃ καιρὸν σχολή τὸ τοῦ ἀποστάτου ἑταιρικὸν, καὶ πόλει
πορθεῖν, καὶ εἰς μέλζονα ἔξολισθήσοι ἀπόνοϊαν· ἀλλ' ἐκ τῶν
ἐνόντων, ὅποι παρεῖκοι, ἀντικαθίστασθαι κραταιῶς, καὶ τοῦς

22. Fort. ἐξολισθαινεῖν, s. ἐξολισθήσειν, soloecismo Leoni non in-
solito.

nitabit vos temeritatis, quando legibus indicati ad poenam capitalem du-
cemini.”

3. Quibus litteris acceptis, Bardas Phocas responsum ad Imperatorem
dare haud dignatus est: sed, insectatus eum ut impurum et scelestum, suae
gentis tetrum parricidam vocat, deque imperio iubet decedere. „Suum
esse potius, republicam regere, qui avum Caesarem, qui patrum Impera-
torem iactare possit.” „Hunc,” aiebat, „ab hoste impio, pervigilem iusti-
tiae oculum minime verenti, in cubili humi strato velut victimam iugulatum
esse: patrem, fratremque carissimum, cruciamentis acerbissimis affectos,
ob incertas causas minimeque convictos factus, insanabili hominem caecitate
ad parentandum omnino his nunc se mitti a iustitia, ut pro cognatorum san-
guine septemplex retributionem persolvat illi, qui praestanti nobilitate
bellicaeque laude familiae interitum esset machinatus.” Quibus desperatis vo-
cibus auditis, Ioannes Imperator, certior factus, insanabili hominem caecitate
captum festinanter ad direptiones caedesque crudelitate atque inhumanitate
summa cum aescis conspirantibus pergere, statuit, non amplius cunctari aut
quiescere, ne eiusmodi desidia locum daret factioni defectoris tum urbium
populandarum, tum ad maiorem insaniam prolabendi: verum totis viribus,
quacumque daretur occasio, resistere, adventantesque repellere. Proinde

πελάτας ἀμύνεσθαι. Βάρδαμ οὖν, τὸν κατ' ἐπωνυμίαν Σκληρὸν, A. C. 911
l. 1. 2.
 ἄνδρα λίαν ἐκτάπως νεανικὸν καὶ δραστήριον, οὗ τὴν σύνταμον
 Μαρίαν κοινωρὸν ἔσχε βίον τὸ πρόσθεν ὁ Ἰωάννης, κάλλι καὶ
 σωφροσύνη ἐς μέγα κλέους ἤκουσαν (ἔφθη δὲ ταύτην ὁ πικρὸς P. 72
 5 κατεργασάμενος θάνατος)· τοῦτον ἐν Μαγίστροις τελούντα καὶ
 τῶν ἐπὶ Θράκης στρατευμάτων ἐπιστατοῦντα, καὶ τὴν τῶν Ῥώης
 σφαδάλουσαν κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπήλυσιν γενναίως ἀποτυχί-
 ζοντα, μετὰ τὴν ἀριστείαν, ἦν ἔναγχος ἀνεδήσατο τοὺς Σκίδας
 τρεψόμενος, ἥπερ μοι ἤδη δεδήλωται, μεταπεινῶμενος ὁ βα-
 10 σιλεύς καὶ στρατηλάτην ἀνακηρύξας κατὰ τῶν στασιωτῶν, ἐς
 τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψεν· ἐντραλάμενος, εἰ οἶόν τε εἶναι, μὴ μιά-
 ναι τὴν γῆν, ὅτι μὴ πᾶσα ἔννευξη, τῷ τῶν ὁμοφύλων αἵματι·
 ἀλλὰ τιμῶν ὑποσχέσει καὶ χρημάτων διανομαῖς καὶ πίστεσιν B
 15 χερίσιν δὲ αὐτῷ καὶ τόμοις, κατασσημασμένους ἐκ χρυσοῦ
 σφραγίσιν βασιλικαῖς, οἷς ἐνεγέγραπτο ταξιάρχων καὶ στρατηγῶν
 καὶ Πατρῶων τιμαί, τοῦτοις ἐγκλειυσάμενος δεξιούσθαι τοὺς
 γνωσιμαχοῦντας, καὶ ἀδετοῦντας τὴν τοῦ τυράννου αὐθεντίαν,
 καὶ πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἀποκλίνοντας δούλωσιν. ὁ δὲ στρα- Fel. 304 v.
 20 τηλάτης Σκληρὸς, τὸν Βύσπορον περαιωθεὶς καὶ κατεληφὸς τὸ
 Δορύλαιον, ἐνταῦθα τὸν στρατὸν ἀνεκαλείτο, καὶ ἐς φύλαγγα
 καθίστη, καὶ ταῖς καθ' ἡμέραν μελέταις ἐγύμναζεν. ἤδη δὲ καὶ
 ἀποχρῶσαν ὄρων τὴν ἐπισυναχθεῖσαν στρατίαν, ὡς εἶναι ἱκανὴν
 25 ἐξ ἀντιπάλου παρατυχὸν τοῖς ἐναντίοις συμπλέεσθαι, τῷ Δουκί C

14. ἐπαγάγεσθαι cod. 16. ἐνεγέγραπτο. Sic cod. 23. ὡς ἐξ
 ἱκανῆν ἐξ cod.

Bardam, cognomento Sclerum, virum insigniter fortem ac strenuum, cuius
 sororem Mariam, forma atque castitate praeter caeteras nobilitatam femi-
 nam, ante in matrimonio habuerat Ioannes (tametsi hanc quidem acerba
 perculerat mors): illum igitur inter Magistros militantem exercitibusque
 Thraciis praefectum, cum Russorum in Romanos effervescentium impetum
 acriter repelleret, post victoriam, quam nuper Scythis fuis reportaverat,
 ut demonstratum iam abs me est, accessivit Imperator, ducemque contra
 rebelles renunciatum in Asiam transmisit. Simul mandavit, si fieri posset,
 terram, nisi summa sit necessitas, civium sanguine ne inquinaret: verum
 ut honorum promissione, pecuniarum largitionibus et pactione impunitatis
 quotquot una cum defectore fuissent, reduceret. Ex quo illi item codicil-
 los tradidit, sigillis imperatoris ex auro insignitos, in quibus scriptae erant
 tribunorum, ducum, patriciorum nominationes. His munerari eos manda-
 verat, qui, poenitentia ducti, spretoque tyranni dominatu, in Imperatoris
 fidem se conferrent. Ita Sclerus Magister, cum transmissio Bosporo Dory-
 laeum pervenisset, eo copias evocat, in unumque contractas quotidianis
 exercitationibus subigit. Postremo, ubi vidit, idoneam circa se collectam
 manum, quae iam posset, occasione oblata, signa cum adversariis conferre,

A. M. 6479 Βάρδα καὶ συγκηδεστῆ (ἀδελφὴν γὰρ τοῦ **Φωκά Κωνσταντίνου**
 In d. 14 **Πατρικίου**, ὁ τοῦ Σκληροῦ σὺνάμιμος, σὺζῶγον εἶχε) δηλοῖ
 ταῦτα·

δ'. „Ἐπισφαλῶς ἐβουλεύσω καὶ κλαν ἐκικινδύνως, ἀναίδην
 κατὰ τῶν κρατούντων ἀπανθασιάμενος, καὶ τὴν ἀλλέτριον μελε- 5
 τήσας τυραννίδα, καὶ ὅπλα κατὰ τῶν ὁμοφύλων ἀράμενος, καὶ
 καταμίαντας ἱερῶν οἰκῶν ἐδη ταῖς τῶν ἀπαιδευτῶν συνωμοστῶν
 προνομαῖς. εἰς κενὸν ἠπατήθης, **Πατρικίε**, λέοντα νύσσων κοι-
 μώμενον, τὸν ἀήττητον αὐτοκράτορα. οὐδας γὰρ, ὡς ἐν ταῖς
 D μάχαις ἐπιπρηνεὶς οὗτος, πολυάνθρωπα στρατόπεδα ἐκ τῆς φή- 10
 μης καὶ μόνης ἐτρέψατο. πῶς οὖν, διέφθαρμέντων ἀνδρῶν συμ-
 βουλλαῖς ἀναπέσθεις, εἰς τοιοῦτῶν ἕλωθρον ἐνσέσεικας σεαυτὸν;
 ἔλλ', εἰ δοκεῖ, πείσθητί μοι, ὡς συγκηδεστῆ, καὶ φιλοῦντι,
 καὶ τὰ λήθονα συμβουλεύοντι· καὶ ἀπόθου τὴν κακίωτην τυραν-
 νίδα, καὶ τῆς σωτηρίας ἀντίλαβου, συγγνώμην τοῦ σφάλματος 15
 αἰτησάμενος (ἐγὼ δὲ αὐτὸς ἐγγνωμαί, μηδὲν σε κείσεσθαι τῶν
 ἀηδῶν, οὔτε πρὸς τοῦ κρατούντος, οὔτε πρὸς ἄλλου τινός,
 ἀλλὰ καὶ τῷ συνεπομένῳ σοι στίφει ἀμνηστία τῆς προπετείας
 P. 78 δοθήσεται)· καὶ μὴ βουληθῆς τὸν θυμὸν ἐξοπλισαὶ κατὰ σοῦ
 τὸν βασιλικόν, ὅς ἀπαρατήτος ἐστὶ τοῖς ἐγγνωμονεῖν οὐκ ἐθ- 20
 λουσι. τῶν σεαυτοῦ λοιπὸν γενόμενος λογισμῶν μὴ πρόη τὴν
 ἐσχάτην ἄγκυραν; ἀλλ', ἕως τὸ φιλάνθρωπον πρόκειται, ἄσπα-
 σαι τοῦτο, ἕπερ εἰσαῦθις ἐπέλητῶν οὐχ ἐδῶσεις, καὶ πολλὰ κα-
 ταθρηνήσεις, σαντὸν τῆς ἀβουλίας μεμψόμενος.” Ὁ δὲ **Φωκῆς**

21. πρόει cod. Fort. πρόες.

Bardae Duci, affini suo (quippe sororem Phocae Constantinus Patricius, Scleri frater, in matrimonium duxerat), haec significat:

4. „Consilium inilisti temerarium et insigniter periculosum, quando, impudenter in dominos contumax, calamitosam rebellionem meditatus, motis adversum cives armis sacrarum aedium delubra immanium coniuratorum direptionibus contaminasti. Falsa spe inductus, Patrici, leonem dormientem, invictum principem, irritasti. Non es nescius, illum in praefiis apparentem amplissimos exercitus vel sola fama in fugam convertisse. Qui igitur fit, ut, perditorum hominum consiliis obtemperans, in eiusmodi laqueos manui, quae tecum sit, impunitatem inconsiderantiae datum iri: neque velis in te armare indignationem imperatoriam, inexorabilem prorsus illis, qui sanas mentis esse nolunt. Redi igitur ad ingenium tuum, noli dimittere ultimam ancoram, et, dum in promptu est misericordia, amplectere illam, quam posthac requirens haud obtinebis, teque ipsum tunc, multum conquestus, temeritatis accusabis.” Cu-

Βάρδας, τὴν δόναμιν ἀναλαβόμενος τῆς γραφῆς, ἀμφιβηται A. C. 971
ταῦτα: „Ἀγαθὸν τε χρεῖμα καὶ θεῖον εἶναι τὴν συμβουλήν ἐξεπέ- L. L. 2
σταμαι, παλαιῶν βίβλους παραναγνοῦς καὶ αὐτός· ἰσχύειν δὲ
ταύτην τηλικαῦτα λογίζομαι, ὁπωρῖκα θεραπειᾶν τὰ πράγματα
5 δέχονται. ὅταν δὲ περὶ αὐτὰ τὰ καιρία κινδυνεύωσι, καὶ εἰς τὰ Β
πράγματα δευτὰ συνελθόντωνται, ἴσω καὶ τῷ μηδὲν ἰσχύειν οἶμαι
τὴν συμβουλήν. ἐγὼ γὰρ ἀνυπολόγητοι, εἰς οἷος τύχης ὁ ἀνό-
σιος καὶ καλαμναῖος Ἰωάννης τὸ ἐμὸν συνέκλιψε γένος, τὸν μὲν
αὐτοκράτορα καὶ θεῖον ἐμὸν, εὐεργέτην δὲ αὐτοῦ, κεραιώμενον.
10 ἰλόοντα κτείνανθ' ἀνηλεῶς, ἐμὲ δὲ μάτην περιουσίας, τὸν τε φόντα
καὶ τὸν ὀμαίμονα ὡμῶς καὶ ἀφιλανθρωπίως ἀποσωφλῶσας ἐπέ- Fol. 865 r.
προφάσει μηδεμιᾶ, τὸν βίον ἀβλεστον τίθεμαι. διὰ ταῦτα μὴ
κίμυε προτρέπων, ἐς χεῖρας ἀλάστορος ἐχθροῦ τὴν ἐμωτοῦ
προσέσθαι ζωὴν. οὐδὲ γὰρ πείσως. ἀλλ' ἀνὴρ ὢν καὶ αὐτός,
15 καὶ ἀπανάκην παρεξωσμένος, ἀγωνίσομαι τοῖς κειμένοις τοῦ γέ- C
νοῦ μου. πάντως δὲ δυοὶ πράγμασι τῆς τύχης ἠρωρημένης, θά-
τερον τούτων ἐκθήσεται· ἡ γὰρ εὐκλείας βασιλικῆς ἐπαυτοῦξομαι,
καὶ τοῖς παλαμναίοις ἐντελὲς παρέξω τὸ ἀνταπόδομα· ἢ γενναίως
τὸ μεμορμένον ἀπολοσομαι, μικροῦ τυράννου καὶ ἀνοσίου ἀπαλ-
20 λωγείς.”

ἔ. Ταύτην ὁ Σκληρὸς Βάρδας ἀπειληφῶς τὴν γραφὴν, καὶ ἀπογνοῦς, ὡς οὐκέτι συμβουλίας πείσει τὸν εἰς ἀπόνοιαν ἐκ προπετείας κατολισθῆσαντα, τὴν στρατιάν κατὰ ἕλας καὶ σπείρας

14. ἀλλ' — αὐτός. Vid. supra A. lin. 11.

ius epistolae significationem ubi Phocas Bardas perspexit, respondit ad hunc modum: „Consilium rem esse optimam atque divinam probe novi, nam volumina ab antiquis hominibus conscripta ipse quoque legi: tametsi illud quidem tunc modo valere arbitror, quando medelam res admittunt. Verum, quoties extremum periculum imminet, estque aliquis ad mala ultima compulsus, tantum pondus habere arbitror consilium, quam quae minimum. Ego mecum reputans, ad quas fortunas impius atque scelestus Ioannes meam familiam redegerit, eum et Imperatorem, patrum meum, benefactorem suum, ut dormientem leonem crudeliter obruncasse, et me temere in exilium egisse, patrem autem fratremque saeve atque immaniter sine causa execucasse, vitam meam minime vitalem existimo. Noli igitur in me hortando defatigari, ut manibus scelerati inimici vitam committam meam. Nunquam tu mihi facies fidem. Quin potius vir ero ipse quoque, et acinctus gladio manibus generis mei parentabo. Omnino denique, quando inter duo extrema fluctuat fortuna, alterum eorum eveniet: aut imperatoriae dignitatis splendorem obtinebo, atque ultionem integram exigam a parricidiis; aut fortiter fatum feram, ab impuro atque impio tyranno liberatus.”

5. Hanc epistolam ubi Bardas Sclerus accepit, abiecta spe, consiliis revocari posse hominem ex temeritate in insaniam prolapsam, exercitu in

A. M. 6478 ἄθλος ἀναγναμφθέντος τῆ κωνῆ, καὶ ἀλλαχόσε τῆ ταύτης στε-
 Ind. 13 γανότητι περιολισθήσαντος. Κωνσταντίνος δὲ ὁ πατρίκιος, σύν-
 αιμος τῷ Βάρδα τελῶν, ἄρτι τῷ ἰούλῳ τὴν γένν ἐπιχρῶάζων,
 πελώριός τε πεφυκὸς τῷ σώματι, καὶ τὴν ἰσχὺν δυσκωβλαστος
 καὶ ἀκαταγώνιστος, τὸ ξίφος σπασθόμενος ἕται τὸν Σκύθην βα-5

Fol. 902 v. λείν· ὁ δὲ, τὴν φορὰν αὐτοῦ ὑπεδόμενος, ἐκκλίνει τὴν πληγὴν,
 κατ' ἰσχίον ὑπτιάσας τοῦ ἵππου. δέχεται δὲ ταύτην παρὰ τὸν
 αὐχένα ὁ ἵππος, ὃν διαμπερές ἀποτείνεται· ὁ δὲ Σκύθης, ἅμα
 C τῷ ἵππῳ κατενεχθεὶς, πρὸς τοῦ Κωνσταντίνου ἐναποσφάττεται.

υγ. Τῆς δὲ μάχης τῆδε κἀκεῖσε μετακλινομένης, καὶ συχρὰς 10
 καὶ ἀμφιταλάντους μεταβαλλούσης ῥοπὰς ἐφ' ἐκάτερα, τὸ ἐνού-
 λιον ὁ Βάρδας ἐνηχεῖν ἐγκελεύεται, τὰ τε τύμπανα θαμινὰ πα-
 ταγεῖν· τῆς δὲ φάλαγγος ἐκ τῶν λόχων ἐξαναστάσης κατὰ τὸ
 σύνθημα, καὶ κατὰ νῶτον τῶν Σκυθῶν γενομένης, ὄσος τε αὐ-
 τοῖς εἰσῆι καὶ πρὸς φρυγαδεῖαν ἀπέκλιναν. μήπω δὲ γεγενημένης 15
 λαμπρᾶς τῆς διώξεως, τῶν ἐπιφανῶν τις Σκυθῶν, μεγέθει σώ-
 ματος καὶ ὄπλων λαμπρότητι πεφυκὸς τῶν ἄλλων ἀριπρεπῆς,
 D κατὰ τὸ μεταίχιμον περιήει, ἐπ' ἀλκὴν τοὺς ἑταίρους ἐπιβήρων-
 νός. τοῦτον Βάρδας ὁ Σκληρὸς ἐξίππασάμενος παλεὶ κατὰ τῆς
 κεφαλῆς, καὶ μέχρι τοῦ ζωστήρος τὸ ξίφος διήλασε, μήτε τοῦ 20
 κράνους αὐτῷ ἐπαρκέσαντος, μήτε τοῦ θώρακος τὴν τῆς χει-
 ρὸς ἐπισχόντος ἰσχὺν, ἢ τὴν τοῦ ξίφους τομήν. διχῆ δὲ τού-
 του διατμηθέντος καὶ προσαραχθέντος τῆ γῆ, Ῥωμαῖοι μὲν
 ὑφ' ἠδονῆς ἐπηλάλαξαν, καὶ πρὸς ἀλκὴν ἐπεβρώσθησαν· Σκύ-
 θαι δὲ, τῷ καινῷ καὶ ἀλλοκότῳ τῆς πληγῆς ἀποδειλιάσαντες, 25
 σὸν οἰμωγῆ τὸν συνασπισμὸν διαλύσαντες, εἰς φρυγαδεῖαν ἐτρά-

retusa, et ob eius duritiem alia parte delabente. At Constantinus e patri-
 ciorum numero, Bardae frater, iam prima lanugine malas fuscans, grandi
 corpore adolescens, viribusque, vi et impetu omnia vincens, stricto mu-
 crone invadit Scytham: is, illius plagam extimescens, corpore ad clunes
 equi resupinato, vitat ictum. Hunc equus collo accipit, quod totum re-
 secatur: Scythia, una cum equo humi ruens, a Constantino conficitur.

13. Iam certamine modo huc modo illuc se inclinante, crebriusque mu-
 tante utrobique variam fortunam, classicum Bardas cani iubet, tympana
 ictu crebro pulsari: consurgit (id convenerat signum) ex insidiis acies,
 Scytharumque terga invadit, qui, timore perculsi, in conversionem incli-
 nant. Necdum erat manifesta fuga, cum nobilis aliquis Russus, magnitudine
 corporis et armorum fulgore praeter alios excellens, inter infesta signa cir-
 cumcursaret, ad virtutem suos cohortans. Huic Bardas Sclerus adequitans
 caput percussit, adque cinctum usque gladium adegit, neque galea eum
 repellente, neque thorace manus robur cohibente, gladii ve secturam. Quo
 bifariam discissio humique deiecto, conclamant prae gaudio Romani, ani-
 mosque sumunt: Russi, novo hoc portentosoque ictu territi, ululatu sublato

ποντο. οὗς λαισπόμενοι Ῥωμαῖοι μέχρι βυθείας ἐσπέρας ἀνή- A. C. 970
 ρουν ἀηλεῶς. κατὰ τούτον δὴ λέγεται τὸν ἀγῶνα πεντήκον- I. L. 1
 τα καὶ πέντε Ῥωμαίων ἄνδρας τεθνάναι, τραυματίας δὲ γε- P. 68
 νέσθαι συγχοῦς, καὶ ἵππων κατακοντισθῆναι τοὺς πλείους·
 5 Σκοθῶν τε ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους διαφθαρῆναι. ἀλλ' ἡ μὲν
 πρὸς τοὺς Σκύθας γεγενημένη τότε Ῥωμαίων διαμάχη εἰς τοιοῦ-
 τον ἐτελεύτα τὸ τέλος. Ἰωάννης δὲ ὁ αὐτοκράτωρ τὰς Ἀσίας
 δυνάμεις εἰς τὴν Ἑθρώπην διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου περαιουῶσαι
 κατήκειγεν, ἕς τὰπὶ Θράκης τε καὶ Μακεδονίας διαχειμάζειν
 10 χωρία, καὶ τοῖς ὄπλοις ὀσημέραι γυμνάζεσθαι, ὡς μὴ ἀπόμα-
 χοι εἶεν ἐπὶ τὸν τῶν ἀγῶνων καιρὸν, μειονεκτοῦντες ἐν τῇ μάχῃ B
 τῶν δυσμενῶν· περιμένειν δὲ τὸν τοῦ ἤρους καιρὸν. ἐκείνου γὰρ
 ἤδη ἐκ τῆς χειμερινῆς κατηφείας προκίπτοντος, καὶ εἰς σταθη-
 ρὰν αἰθρίας τὸ κοσμικὸν κατάστημα μεταβάλλοντος, αὐτὸν τε
 15 βασιλεῖα ὡς αὐτοὺς ἀφικέσθαι, τὰς ἀμφ' αὐτὸν δυνάμεις ἐπαγό-
 μενον, καὶ πανσυδεῖ τοῖς Ταυροσκόθαις συμπλέκεσθαι.

12. δυσμενῶν. Vid. supra 31. C.

solutis ordinibus fugae sese mandant. Quos persecuti Romani ad serum usque crepusculum sine misericordia ceciderunt. Fama est, hoc praelio e Romanis mortuos esse milites quinque et quinquaginta, sauciatos quam multos, equorum plerosque confossos: Scytharum plus viginti millia periisse. Hunc finem habuit Romanorum cum Russis tunc commissa pugna. Et iam urgebat Asiaticos numeros Ioannes Augustus in Europam per Hellespontum traiciendos, „hiemarent per Thraciae et Macedoniae tractus, quotidieque se in armis exercerent, ne, incumbenti certamini minus idonei, ab hostibus in pugna funderentur: verumque tempus expectarent. Ubi enim post hiberni coeli tristitiam ver emergens in constantem serenitatem mutaret mundi faciem, Imperatorem ipsum affore, cum universis qui comitatum sequerentur, omnemque belli molem in Scythas versurum.”

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Ζ.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER VII.

ARGUMENTUM.

Bardae, Leonis Phocae filii, seditio (Cap. 1). Ioannes, supplicia sumtis de cognatis eius, ad ipsum litteras mittit (2). Bardas Sclerus adversus seditiosos missus (3). Eius epistola ad Bardam ducem, qui superbe respondet (4). Bardas dux a suis destitutus (5) in castellum confugit (6). Bellum inter Romanos et Bulgaros, Zoë Augusta imperante. Simeonis, Bulgarorum principis, insperata victoria (7). Deditio Bardae Phocae (8). Russi Macedoniam vastant. Ioannes Tsimiscees Theodorum, Constantini Imperatoris filiam, uxorem ducit (9).

A. M. 6479 ^α. **Ε**ν ᾧ δὲ ταῦτα Ἰωάννη τῷ βασιλεῖ κατὰ τῶν Ῥῶς διε-
Ind. 14 σπούδαστο, Βάρδας ὁ Δουξ, ὁ τοῦ Κουροπαλάτου μὲν Λέον-
A. C. 971 τος υἱὸς, Νικηφόρου δὲ τοῦ αὐτοκράτορος ἀντανεπιὸς, ἐς νεω-
L. I. 2 τερισμὸν ἀσυμφανῶς ἀποκλίνας, ἐξ Ἀμασείας, καθ' ἣν περιώ-
Fol. 303 r. P. 69 ριστο, φυγαδεῖα ἐχρήσατο, Θεοδώρου Βάρδα τε καὶ Νικηφό-
ρον, τῶν Πατρικίων καὶ ἀνταδέλφων, ἐς τοῦτο συναραμένων
αὐτῶ· οἱ ἐκ τῆς ἐνεγκαιμένης αὐτοῦς Παρσακούτης ἐπικλήσιν ἐ-
λήφεσαν Παρσακουτηνοὶ, ἐξάδελφοὶ τῷ Δουκὶ Βάρδα τυχάνον-

3. ἀντανεπὸς cod.

1. Dum in his Ioannes Imperator erat contra Russos occupatus, Bardas Dux, Leonis Curopalatae filius, Nicephori Augusti ex fratre nepos, res novas occulte molitus, Amasea, quo ablegatus erat, fugam fecit. Cuius rei adiutores habuit Theodorum Bardam et Nicephorum, patricios atque fratres inter se: qui ex patria Parsacuta cognomen Parsacutenorum traxe-

τες. τῆς οὖν Ἀμασίας ἄωρι τῶν νυκτῶν λαθρηδὸν ὁ Λοῦξ ἀπο- A. M. 6479
Ind. 14
A. C. 971
I. I. 2
δράς, διὰ τῶν προτομομασθέντων ἀμοιβαίων ἔπικον ἐς τὴν τῆς
Καπαδοκίας ἀφίκετο Καισάρειαν. ἐνταῦθα δὴ ἐπὶ ἐδαφιδμήτοις
ἡμέραις ἐναυλισάμενος, πλήθος ἀπονενομημένων ἀνδρῶν ἐπ' ἀπο- B
5 στασίαν ῥεπόντων συνελόχει, τῶν ἐκ γένους αὐτῷ καὶ συνήθων
μάλιστα συνεισρέοντων ὁσημέραι. καὶ γὰρ ταῖς καινοτομίαις ἐκ-
τόπως οἱ ἄνθρωποι χαίρειν εἰώθεσαν, δόξης ὄνειροπολουμένης
ἐλπίσι, τιμαῖς τε ἀξιομάτων, καὶ χρημάτων διανομαῖς ὑπαγό-
μενοι. συνεχρότου δὲ τὴν ἀποστασίαν, συναγγοχότες πίσση C
10 σπουδῇ τὰ στρατεύματα, οἳ τε φηθέντες Παρσακουτηνοὶ, καὶ
Συμεῶν, ὃς γεωργὸς ἀμπέλων καθεστῆκως, ἐκ τῆς ἐργασίας αὐ-
τῆς τὸ ἐπώνυμον εἴληφεν, Ἀμπελῆς κατονομασθείς· ἀνὴρ ἔξ
ἀσῆμων μὲν φῶς καὶ τῶν ἀγενῶν, ἀνδρεία δὲ καὶ χειρῶν ἰσχυ-
μηδενὶ εἰκῶν τῶν ἐπ' ἄλλῃ καὶ ῥώμῃ μεγαλαυχουμένων ἀνδρῶν.
15 ἐπεὶ δὲ ἰκανὸν ὁ Βάρδας περὶ αὐτὸν εἴωρα στίφος συνεβῆνυκός,
ὡς οἷόν τε εἶναι καὶ εἰς συνασπισμὸν ἀρῆαγῇ παρατάττεσθαι, ἔξ
ἀντιπάλου τε διαμιλλᾶσθαι τοῖς ἀντιπίπτουσι, τὸ μελαμβραφές
παραιτησάμενος πέδιλον, τὸ ἐρυθρὸν παραντίκα μετημφιάσατο, P. 70
καὶ Ῥωμαίων αὐτοκράτῳ ἀναφανδὸν ἀνεβῆθήτη πρὸς τῶν συστα-
20 σιωτῶν. χρημάτων οὖν διανομὰς ὑπισχενέτο, καὶ ἀξιομάτων
παρεῖχε τιμὰς, ταξίαρχος καὶ στρατηγὸς προβαλλόμενος, ἀρ-
χὰς τε τὰς εὐκλειεῖς, ὄσας καὶ βασιλεὺς εἰώθει τοῖς εὖνοις φιλο-
τίμως προτινεσθαι. συνεχρότετι δὲ τὴν ἀποστασίαν καὶ Λέων

3. ἀφίκετο. Sic cod.: ut supra, 53. B. 7. Fort. ὄνειροπολούμε-
νοι. Activum adhibet 70. C.

rant. Erant hi Bardae Ducis consobrini. Is igitur Dux, intempesta nocte clam Amasea elapsus, iumentis mutatoribus ante dispositis Caesaream Cappadociae pervenit. Ubi paucos dies commoratus turbam desperatorum hominum ad resque novas propensorum collegit, in primis confluentibus eo quotidie qui erant cum illo vel genere vel familiaritate coniuncti. Etenim extra modum tunc turbis gaudere solebant homines, spe falsae gloriae, et honoribus officiorum, atque pecuniarum partitione prolectati. Firmabant hanc rebellionem, coactis omni diligentia copiis, tum quos dixi Parsacuteni, tum Simeon, qui, cum cultor vinearum existisset, ex ipso opificio cognomen invenit, vocatusque Ampelas est: vir parentibus ortus quantumvis obscuris et ignobilibus, virtute autem manuumque fortitudine nemini de iis, qui ob vim et robur praedicantur, postponendus. Bardas, ubi manum idoneam circa se collectam vidit, ut iam posset et castra facere, et armis contra adversarios decertare, remotis nigris calceamentis rubra evestigio induxit, aequae conspiratis Imperator Romanorum renunciatus aperte est. Iamque pecuniae distributiones pollicebatur, conferebat honores officiorum, tribunos, duces, magistratus amplissimos creabat, quales Imperator consuevit fidelibus liberaliter offerre. Obsaecundabat item huic seditioni Leo Curo-

Leo Diaconus.

A. M. 6479 *Κουροπαλάτης, ὁ τοῦ Βάρδα πατρὸς, ἐς μὲν τὴν νῆσον Αἰ-*
ἰνῶν φρουρούμενος, διὰ Στεφάνου δέ, τοῦ ἐπισκόπου Ἀβύδου,
τοῖς Μακεδόσι χρήματι καὶ τιμὰς ἐπισχοῦμενος, καὶ δέχεσθαι
αὐτὸν ἐκ τῆς νῆσου ἀναγόμενον προτρεπόμενος, καὶ συνεπι-
Βθεσθαι, καὶ συνεργεῖσθαι αὐτῷ τὴν τοῦ Ἰωάννου τῶν ἀνα-
5 πταρίων καθαιρέσιν.

β. Ὁ δὲ βασιλεὺς, τὸν τοιοῦτον γνῶς νεωτερισμὸν, δε-
 ταράχθη μὲν, ὡς τὸ εἶδος, ἀπτόρω δὲ τάχει τὸν ἐπίσκοπον Στέ-
 φανον ἐκ τῆς Ἀβύδου ἀναγαγὼν, τοῖς δικαστηρίοις ἐκδίδωσι.
 τῶν δὲ πραγμάτων ἐξελεγχθέντων καὶ καταφανοῦς γεγονότος τοῦ 10
 Fol. 303 ν. δριμίματος, τὸν μὲν τῇ συνόδῳ τῶν ἐπισκόπων παρέπεμψεν, ἐκ-
 πτωσιν τῆς ἱερωσύνης ἕποισθησόμενον. Λέοντα δὲ τὸν Κουρο-
 παλάτην, καὶ Νικηφόρον, τὸν τούτου υἱὸν, τῇ τοῦ θανάτου
 ἐπαγαγόντων ψήφῳ τῶν δικαστῶν, ὁ βασιλεὺς, πρὸς τὸ φιλαν-
 15 θρωπώτερον ἀποκλίνας, οὐκ ἔκτεινε· τὰς δὲ ὄψεις ἀμφοτέρων, 15
 κατὰ τὴν Αἰθῶν στείλας, ἐπήρωσε. καὶ ἡ μὲν τῷ Κουροπα-
 λάτῃ πρὸς τὴν Βῆρώπην τότε μελετηθεῖσα διάβασις ἐς τοῦτο
 τὸ τέλος κατέληξε, τοιαύτην μὲν αὐτῷ τὴν ποινὴν προξενήσασα,
 σιγῆς δὲ τῶν φίλων χρημάτων καὶ οἰκῶν στέρησασα, ὅσοι τὴν
 ἐκείνου συμβουλὴν ἐπὶ καθαιρέσει τοῦ βασιλέως προσήκατο. ὁ 20
 δὲ Βάρδας, ἄπαξ ἀποκλίνας εἰς τυραννίδα, ἀπρὶξ εἶχετο ταύ-
 της, τῇ τε περὶ αὐτὸν πολυχειρία γυροῦμενος, καὶ ταῖς φά-
 λαγῇ βρενθόμενος, καὶ ὅσον οὐπω τὴν τῆς βασιλείας κατάσχε-
 σιν ὄνειροπολῶν. καὶ δῆτα τὴν Ἀσίαν κατατρέχων, τῶν μὴ
 25 Δσπενδομένων αὐτῷ πυρπολῶν τὰς οἰκίας, λελαν ἐτίθει Μυσῶν.

palates, Bardae pater, in insula Lesbo custoditus. Is per Stephanum, Abydi episcopum, Macedonibus pecunias dignitatesque promiserat, hortatus, ut sese ex insula elapsum reciperent, pariterque rebellionem facta ad extirbandum imperio Ioannem operam conferrent.

2. At Imperator, intellecto eiusmodi motu, consturbatus ut par erat, incredibili celestitate Stephanum episcopum, Abydo raptum, iudiciis tradidit. Eumque crimine convictum, in lucem prolatis dolis, ad synodum episcoporum transmisit, ut ibi sacerdotio moveretur. Leonem Curopalatam autem, Nicephorumque huius filium, capitis a iudicibus condemnatos, Imperator, ad lenitatem revocata mente, non interfecit, luminibusque demaxat ambos, Lesbon ablegatos, orbavit. Huiusmodi exitum habuit Curopalates tunc meditatus in Europam traiectas, ut cum ipsi talem poenam iaduceret, tum etiam amicos illius, complures sane, fortunis demibusque extorbaret, si qui consilli eius de Imperatore tollendo fuissent participes. Atenis Bardas, semel ad rebellionem prolapsus, fortissime in ea perseverabat; elatusque multitudinis hominum circa se coacta, confusus copiis, instantem possessionem impetii somniabat. Ita Asiam pervadens, domicilia cuiusque, qui in eadem terra non venerat, igne subdito praedam Mysorum habuit.

βασιλεὺς δὲ πρὸς αὐτὸν γράφει ταῦτα· „Τὸν ἐναγχος γεγενημένον A. C. 971
 πρὸς ἑω νεωτερισμὸν ἀκηκοότες, οὐ τῆς σῆς γνώμης ἔργον το- L I 2
 σοῦτον ἠγεύμεθα, ὅσον τῆς τῶν συναραμμένων σοι ἀπονοίας καὶ
 τρόπου βαρβαρικοῦ, οἱ γε πάντως ὑπὸ θεοβλαβείας παρακρο-
 5 τούμενοι, ἐς τοσοῦτον κίνδυνον ἑαυτοὺς ἐμβαλεῖν οὐκ ἐνάρεκ-
 σαν· καὶ ταῦτα εἰδότες, ὡς τοῖς νεωτεριεῖν ἀνηρημένοις καὶ ἀν-
 κταλον ἐξ ἀνταδείας αἴρειν χεῖρα Ῥωμαίων αὐτοῖς αὐτοκράτορ-
 σιν, οὐδεμία τις εἰς παραλίτησιν ὑπολλελεπται πρόφασις, ὀπη-
 νίκα τοῖς ὅπλοις καταγωνισθέντες, ἔκδοτοι ταῖς ποινηλασίαις P. 71
 10 ἐπάγονται. ἡμεῖς τοιγαροῦν ἐμφυλῶ αἵματι μιᾶναι τὴν γῆν εὐ-
 λαβούμεθα. εἰ γὰρ βουληθῶμεν τοῖς ὅπλοις τοὺς ἀποστάτας
 ἀμύκασθαι, οὐκ ἂν φθάνοιμεν (σὸν Θεῷ δὲ εἰρήσθω) οἰκτρῶς
 αὐτοὺς κατακαίοντες. τίς γὰρ ἀτέραμνος οὕτω καθέστηκεν,
 ὡς ὑποστῆναι τὴν ἔσπην τῶν ἡμετέρου κινήματος, καὶ μὴ εὐθὺς
 15 ὑποδειλιάσας πρὸς φυγὴν ἀπιδεῖν; τοιγαροῦν παραινῶμεν ὑμῖν,
 πρὸ τῶν ὀλεθρίων ἐλεσθαι τὰ σώζοντα, καὶ ἕως πρόκειται συγ-
 γνώμης καιρὸς, τὰ ὅπλα ῥίψαντες εἴξατε τῷ κράτει τῆς βασι-
 λείας ἡμῶν, ἀμνηστίαν ὑμῖν τοῦ τοσοῦτου τολμήματος καὶ συγ-
 γνώμην, ἐπὶ μάρτυρι τῷ Θεῷ, ἀναντιρρήτου ἀπονέμοντι. πάρ- B
 20 τως δὲ καὶ αἱ κτήσεις ἀδιγεῖς ὑμῖν ἀφεθήσονται, καὶ ἀπαρεχέ-
 ρητοι. παραινῶμεν λοιπὸν, τῆς τοιαύτης ἀνασφίλαντας μέθης
 τῆς δεδομένης ἀμειλλήτη σωτηρίας ἀντιποιήσασθαι. εἰ δὲ σκιαμα-
 χούντες τῇ τυραννίδι τὴν ἔσπην ἀπονεύμητε, ὑμῖν μεταμελήσει

6. νεωτεριεῖν. Videtur id esse apud Leonem infinitivus praesentis
 cuiusdam νεωτεριεῖω (sic). Vid. 57. C.

Scripsit autem ad eum Imperator ita: „Cognoscentes de motu per Orientem
 nuper facto, non tam tui consilii rem arbitramur, quam amentiae barbariae-
 que sociorum tuorum, qui, penitus dira stoliditate capti, in tantum pericu-
 lum inferre sese non dubitaverunt: quasi vero ignorent, illis qui, rebus no-
 vis studentes, in ipsos Romanorum principes infestam manum sustulerint,
 nullam relinquit excusationis veniam, quando armis victi traditiq[ue] poenae
 subeant. Nos, mi Barda, civili sanguine terram cruentare yeremur. Quin si
 vellemus armis in seditiosos animadvertere, sine mora (pace numinis dix-
 erim) ad acerbum eos interitum redigeremus. Etenim quis est tam perversus,
 ut vim impressionis nostrae sustineat, neque statim animo demisso fugam
 spectet! Proinde hortamur vos, a pernicioso consilio uti ad salutaria
 vos transferatis, et, dum relictus remissioni locus est, abiectis ar-
 mis, potentiae cedatis Maiestatis nostrae, impunitatem vobis tanti co-
 matus veniamque, teste Deo, irrevocabilem tribuenti. Neque minus for-
 tunae vestrae intactae vobis relinquentur, atque integrae. Suedemus er-
 go, ut, ex hac temulentia resipiscentes, oblatam salutem incunctanter
 capereatis. Nam, si vano incepto rebellioni auxilium praestetis, poe-

A. M. 6479 τῆς ἀβουλάς, ὀπηνίκα ψήφω τῶν νόμων ταῖς θανασίμοις ποι-
 Ind. 14
 Fol. 304 r. ναῖς παραπέμποισθε.”

γ'. Ταύτην ὁ Φωκῆς Βάρδας ἀπειληθῶς τὴν γραφὴν, ἀντι-
 γραφα μὲν οὐκ ἤξιλωσεν ἀντεπιστεῖλαι πρὸς βασιλέα· λοιδορησά-
 μενος δὲ αὐτὸν, καὶ βδελυρὸν καὶ ἀλύστορα ὀνομάσας, καὶ τοῦ 5
 γένους ἀποκαλέσας παλαμναῖον ἀτόχειρα, τῶν τυραννέων κατιέ-
 ναι παρήγγειλεν. αὐτῷ γὰρ μᾶλλον ἀνήκειν τὴν τῆς ἡγεμονίας
 C ἀρχὴν, Καίσαρα πάμπαν κομπάζοντι, καὶ θεῖον αὐτοκράτορα. ὄν,
 φησι, μὴ πτοηθέντα τὸν τῆς δίκης ἀκοιμητον ὀφθαλμὸν, παρὰ
 τὴν χαμαιβόμφη στρωμνὴν ἐναποσφάζαι, δίκην βροσκήματος· τὸν 10
 φόντα δὲ καὶ τὸν φιλτυτον ὀμαίμονα, τὰ πύματα παθόντας δει-
 νὰ, ἐπ' ἀδήλοισι καὶ ἀναποδείκτοις προφάσει τοῦ γλυκυτάτου
 στερηῆσαι φωτός· οἷς τιμωρὸν πάντως αὐτὸν ἐπαφήειν τὴν δι-
 κην, τοῦ ὁμογνίου αἵματος ἐπταπλασίως ἐκτίσοντα τὸ ἀνταπό-
 δομα, τῷ πανολεθρία τὸ γενναῖον καὶ ἡρωϊκὸν φῦλον παραπέμ- 15
 ψαι σκαιωρήσαντι. τῶν οὖν τοιούτων ἀπονενομημένων λόγων ὁ
 αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἐνωτισθεὶς, καὶ γνούς, ἀνίατα τὸν ἄνδρα
 D νοσεῖν, ἠπειγμένον τε πρὸς διαρπαγὰς καὶ φόνους μετὰ τῶν
 ἐπισπομένων συνωμοτῶν ἀπηνῶς καὶ ἀφιλανθρωπῶς χωρεῖν,
 συνείδε, μηκέτι διαμείλιν ἢ ῥαθυμεῖν, ὡς μὴ τῇ τοιαύτῃ ῥα- 20
 στῶνῃ καιρὸν σχολή τὸ τοῦ ἀποστάτου ἐταιρικόν, καὶ πόλει
 πορθεῖν, καὶ εἰς μελίονα ἐξολισθήσοι ἀπόνοιαν· ἀλλ' ἐκ τῶν
 ἐνότων, ὅποι παρεῖκοι, ἀντικαθίστασθαι κραταιῶς, καὶ τοῦς

22. Fort. ἐξολισθαίνειν, s. ἐξολισθήσειν, soloecismo Leoni non insolito.

nitebit vos temeritatis, quando legibus indicati ad poenam capitalem du-
 cemini.”

3. Quibus litteris acceptis, Bardas Phocas responsum ad Imperatorem dare haud dignatus est: sed, insectatus eum ut impurum et scelestum, suae gentis tetrum parricidam vocat, deque imperio iubet decedere. „Suum esse potius, republicam regere, qui avum Caesarem, qui patrum Imperatorem iactare possit.” „Hunc,” aiebat, „ab hoste impio, pervigilem iustitiae oculum minime verenti, in cubili humi strato velut victimam iugulatum esse: patrem, fratremque carissimum, cruciantem acerbissimis affectos, ob incertas causas minimeque convictos dulcissima orbatos esse luce: ad parentandum omnino his nunc se mitti a iustitia, ut pro cognatorum sanguine septemplex retributionem persolvat illi, qui praestanti nobilitate bellicaque laude familiae interitum esset machinatus.” Quibus desperatis vocibus auditis, Ioannes Imperator, certior factus, insanabili hominem caecitate captum festinanter ad direptiones caedesque crudelitate atque inhumanitate summa cum asecclis conspirantibus pergere, statuit, non amplius cunctari aut quiescere, ne eiusmodi desidia locum daret factioni defectoris tam urbium populandarum, tum ad maiorem insaniam prolabendi: verum totis viribus, quacunq̄ daretur occasio, resistere, adventantesque repellere. Proinde

πελάτας ἀμύνεσθαι. Βάρδαμ οὖν, τὸν κατ' ἐπωνυμίαν Σκληρὸν, A. C. 971
L. I. 2.
 ἄνδρα λίαν ἐκτόπως κενικὸν καὶ δραστήριον, οὗ τὴν σύνταμιν
 Μαρίαν κοινωτὸν ἔσχε βίον τὸ πρόθεον ὁ Ἰωάννης, κάλλει καὶ
 σωφροσύνῃ ἐς μέγα κλίους ἤκουσαν (ἔφθη δὲ ταύτην ὁ πικρὸς P. 72
 5 κατεργασάμενος θάνατος)· τοῦτον ἐν Μαγίστροις τελοῦντα καὶ
 τῶν ἐπὶ Θράκης στρατευμάτων ἐπιστατοῦντα, καὶ τὴν τῶν Ῥῶς
 σφαδάζουσαν. κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ πλυσιν γενναίως ἀποτειχί-
 ζοντα, μετὰ τὴν ἀριστείαν, ἦν ἔναγχος ἀνεδήσατο τοὺς Σκύθας
 τρεψύμενος, ἤπερ μοι ἤδη δεδήλωται, μεταπεμπόμενος ὁ βα-
 10 σιλεὺς καὶ στρατηλάτην ἀνακηρύξας κατὰ τῶν στασιαστῶν, ἐς
 τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψεν· ἐνπιλάμενος, εἰ οἷόν τε εἶναι, μὴ μῦ-
 ναι τὴν γῆν, ὅτι μὴ πᾶσα ἤνυξεν, τῷ τῶν ὁμοφύλων αἵματι·
 ἀλλὰ τιμῶν ὑποσχέσει καὶ χρημάτων διανομαῖς καὶ πίστειν Β
 ἀπαθείας ὑπαγωγέσθαι τοὺς τῷ ἀποστάτῃ συναπαχθέντας. ἐνε-
 15 χεῖριζε δὲ αὐτῷ καὶ τόμους, κατασσημασμένους ἐκ χρυσοῦ
 σφραγῖσι βασιλικαῖς, οἷς ἐνεγέγραπτο ταξίαρχων καὶ στρατηγῶν
 καὶ Πατρικίων τιμαί. τοῦτοις ἐγκλειυσάμενος δεξιωσθαι τοὺς
 γνωσιμαχοῦντας, καὶ ἀθετοῦντας τὴν τοῦ τυράννου αὐθεντίαν,
 καὶ πρὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἀποκλίνοντας δούλωσιν. ὁ δὲ στρα- Fol. 304 v.
 20 τηλάτης Σκληρὸς, τὸν Βύσπορον περραιωθεὶς καὶ κατελιθῶς τὸ
 Δορύλαιον, ἐνταῦθα τὸν στρατὸν ἀνεκαλεῖτο, καὶ ἐς φύλαγγα
 καθίστη, καὶ ταῖς καθ' ἡμέραν μελέταις ἐγύμναζεν. ἤδη δὲ καὶ
 ἀποχωρῶσαν ὄρων τὴν ἐπισυναχθεῖσαν στρατίαν, ὡς εἶναι ἱκανὴν
 εἰς ἀντιπάλου παρατυχὸν τοῖς ἑναντίοις συμπλέεσθαι, τῷ Δουκι C

14. ἐπαγάγεσθαι cod.

16. ἐνεγέγραπτο. Sic cod.

23. ὡς εἰς

ἱκανὴν εἰς cod.

Bardam, cognomento Sclerum, virum insigniter fortem ac strenuum, cuius sororem Mariam, forma atque castitate praeter caeteras nobilitatam feminam, ante in matrimonio habuerat Ioannes (tametsi hanc quidem acerba perculerat mors): illum igitur inter Magistros militantem exercitibusque Thraciis praefectum, cum Russorum in Romanos effervescentium impetum acriter repelleret, post victoriam, quam nuper Scythis fuis reportaverat, ut demonstratum iam abs me est, accersivit Imperator, ducemque contra rebelles reuocatum in Asiam transmisit. Simul mandavit, si fieri posset, terram, nisi summa sit necessitas, civium sanguine ne inquinaret: verum ut honorum promissione, pecuniarum largitionibus et pactione impunitatis quotquot una cum defectore ruissent, reduceret. Ex quo illi item codicillis tradidit, sigillis imperatoris ex auro insignitos, in quibus scriptae erant tribunorum, ducum, patriciorum nominationes. His munerari eos mandaverat, qui, poenitentia ducti, spretoque tyranni dominatu, in Imperatoris fidem se conferrent. Ita Sclerus Magister, cum transmissis Bosphoro Dorylaeum pervenisset, eo copias evocat, in unumque contractas quotidianis exercitationibus subigit. Postremo, ubi vidit, idoneam circa se collectam manum, quae iam posset, occasione oblata, signa cum adversariis conferre,

A. M. 6479 Βάρδα καὶ συγκηδεστῆ (ἀδελφὴν γὰρ τοῦ Φωκά Κωνσταντίνου
Incl. 14 Πατρικίου, ὁ τοῦ Σκληροῦ σὺνάμιος, σύζυγον εἶχε) δηλοῖ
ταῦτα·

δ'. „Βασίλευσθε ἐβουλεύσασθε καὶ Κωνσταντίνου, ἀναδελφῆ
κατὰ τῶν κρατούντων ἀπαυθαδισάμενος, καὶ τὴν ἐλέθριον μελε- 5
τήσας τυραννίδα, καὶ ὅπλα κατὰ τῶν ὁμόφρων ἀράμενος, καὶ
καταμάχωντες ἱερῶν οἰκῶν ἔδη ταῖς τῶν ἀπαιδευτῶν συννομοτῶν
προνομαῖς. εἰς κενὸν ἠπατήθη, Πατρικίε, λόντα νύσων κοι-
μώμενον, τὸν ἀήτητον αὐτοκράτορα. οἶδας γὰρ, ὡς ἐν ταῖς
Dμάχαις ἐπιφανείς οὗτος, πολυάνθρωπα στρατόπεδα ἐκ τῆς φή- 10
μης καὶ μόνῃς ἐτρέψατο. πῶς οὖν, διέφθαρμένιων ἀνδρῶν συμ-
βουλλίαις ἀναπεισθεῖς, εἰς τοιοῦτων ἑλισθῶν ἐνσέσεικας σεαυτῶν;
ἄλλ', εἰ δοκεῖ, πεῖσθητέ μοι, ὡς συγκηδεστῆ, καὶ φιλοῦντι,
καὶ τὰ λόγια συμβουλεύοντι· καὶ ἀπόθου τὴν κακίστην τυραν-
νίδα, καὶ τῆς σωτηρίας ἀντιλάβου, συγγνώμην τοῦ σφάλματος 15
ἀιτησάμενος (ἐγὼ δὲ ἀπὸ τῶν ἐγγυῶμαι, μηδὲν σε κτελεσθαι τῶν
ἡδῶν, οὔτε πρὸς τοῦ κρατούντος, οὔτε πρὸς ἄλλου τινός,
ἀλλὰ καὶ τῷ συνέπομένῳ σοι στίφει ἀμνηστία τῆς προπετείας
P. 78 δοθήσεται)· καὶ μὴ βουληθῆς τὸν θυμὸν ἐξοπλισθαι κατὰ σοῦ
τὸν βασιλικόν, ὅς ἀπαρατήτος ἐστὶ τοῖς ἐγγνωμονεῖν οὐκ ἐθέ- 20
λουσι. τῶν σεαυτοῦ λοιπὸν γενόμενος λογισμῶν μὴ πρόη τὴν
ἐσχάτην ἄκρην; ἀλλ', ἕως τὸ φιλόανθρωπον πρόκειται, ἄσπα-
σαι τοῦτο, ἕπερ εἰσαυθίς ἐπιζητῶν οὐκ εὐρήσεις, καὶ πολλὰ κα-
ταθρηγήσεις, σεαυτῶν τῆς ἀβουλλίας μεμφόμενος.” Ὁ δὲ Φωκάς

21. πρόσι cod. Fort. πρόες.

Bardae Duci, affini suo (quippe sororem Phocae Constantinus Patricius, Scleri frater, in matrimonium duxerat), haec significat:

4. „Consilium iniuste temerarium et insigniter periculosum, quando, impudenter in dominos contumax, calamitosam rebellionem meditatus, motis adversum vires armis sacrarum aedium delubra immanium coniatorum directionibus contaminasti. Falsa spe inductus, Patrici, leonem dormientem, invictum principem, irritasti. Non es nescius, illum in praefiis apparentem amplissimos exercitus vel sola fama in fugam convertisse. Qui igitur fit, ut, perditorum hominum consiliis obtemperans, in eiusmodi laqueos te ipse indueris! Sed, si videtur, mihi crede, ut affini, ut amico, ut ea suadenti, quae tibi maxime conducant: recipe a te hanc nefariam rebellionem, capesse salutem, delicti venia expetita (ego hoc tibi spondeo, non solum nihil te diri passurum, neque a domino nostro, neque ab alio quoquam, verum etiam manu, quae tecum sit, impunitatem inconsiderantiae datum iri): neque velis in te armare indignationem imperatoriam, inexorabilem prorsus illis, qui sanae mentis esse nolunt. Redi igitur ad ingenium tuum, noli dimittere ultimam ancoram, et, dum in promptu est misericordia, amplectere illam, quam posthac requirens haud obtinebis, teque ipsum tunc, multum conquestus, temeritatis accusabis.” Cu-

Βάρδας, τὴν δόναμιν ἀναλοφόμενος τῆς γραφῆς, ἀμείβεται A. C. 971
ταῦτα· „Ἀγαθόν τι χρεῖμα καὶ θεῖον εἶναι τὴν συμβουλὴν ἐξεπί- L. I. 2
σταμαι, παλαιῶν βίβλους παρακινητὸς καὶ αὐτός· ἰσχύειν δὲ
ταύτην τηλικαῦτα λογιζομαι, ὁποῖα θεραπεῖαν τὰ πράγματα
5 δέχονται. ὅταν δὲ περὶ αὐτὰ τὰ καίρια κινδυνεύωσι, καὶ εἰς τὰ B
πύματα δευτὰ συνελθόντωνται, ἴσα καὶ τῷ μηδὲν ἰσχύειν οἶμαι
τὴν συμβουλὴν. ἐγὼ γὰρ ἀνυλογιζόμενος, εἰς εἰς τύχας ἢ ἀνό-
σιος καὶ παλαμναῖος Ἰωάννης τὸ ἐμὸν συνέκλεισε γένος, τὸν μὲν
αὐτοκράτορα καὶ θεῖον ἐμὸν, εὐεργέτην δὲ αὐτοῦ, κομιζόμενον.
10 ὄλοντα κτείναν ἀνηλεῶς, ἐμὲ δὲ μάτην περισφάσας, τὸν τε φόντα
καὶ τὸν ὀμαιομονα ὡμῶς καὶ ἀφελανθρώπως ἀποσφύλλωσας ἐπι- Fol. 885 r.
προφάσει μηδεμιᾶ, τὸν βίον ἀβιωτον τίθεμαι. διὰ ταῦτα μὴ
κάμινε προτρέπον, ἐς χεῖρας ἀλάστορος ἐχθροῦ τῆν ἐμῶντοῦ
προέσθαι ζώην. οὐδὲ γὰρ πείσεις. ἀλλ' ἀνὴρ ὢν καὶ αὐτός,
15 καὶ ἀπάνικην παρεζωσμένος, ἀγωνίσομαι τοῖς κειμένοις τοῦ γέ- C
τους μου. πάντως δὲ δυσὶ πράγμασι τῆς τύχης ἠωρημένης, θά-
τερον τούτων ἐκβήσεται· ἢ γὰρ εὐκλείας βασιλικῆς ἐπαυξήσομαι,
καὶ τοῖς παλαμναίοις ἐντελὲς παρέξω τὸ ἀνταπόδομα· ἢ γενναίως
τὸ μεμορμένον ἀποίσομαι, μαροῦ τυράντου καὶ ἀνοσίτου ἀπαλ-
20 λαγείς.”

ε'. Ἰωάννης ὁ Σκληρὸς Βάρδας ἀπειληφὸς τὴν γραφὴν, καὶ
ἀπογινὸς, ὡς οὐκ εἶτι συμβουλίαις πείσει τὸν εἰς ἀπόνειαν ἐκ προ-
πετείαις κατολισθῆσαντα, τὴν στρατιάν κατὰ Ἰλας καὶ σπειρας

14. ἀλλ' — αὐτός. Vid. supra A. lin. 11.

ius epistolae significationem ubi Phocas Bardas perspexit, respondit ad hunc modum: „Consilium rem esse optimam atque divinam probe novi, nam volumina ab antiquis hominibus conscripta ipse quoque legi: tametsi illud quidem tunc modo valere arbitror, quando medelam res admittunt. Verum, quoties extremum periculum imminet, estque aliquis ad mala ultima compulsus, tantum pondus habere arbitror consilium, quam quae minimum. Ego mecum reputans, ad quas fortunas impius atque scelestus Ioannes meam familiam redegerit, eum et Imperatorem, patrem meum, benefactorem summi, ut dormientem leonem crudeliter obruncasse, et me temere in exilium egisse, patrem autem fratremque saeve atque immaniter sine causa excruciasse, vitam meam minime vitalem existimo. Noli igitur in me hortando defatigari, ut manibus scelerati inimici vitam committam meam. Nunquam tu mihi facies fidem. Quin potius vir ero ipse quoque, et accinctus gladio manibus gemeris mei parentabo. Omnino denique, quando inter duo extrema fluctuat fortuna, alterum eorum eveniet: aut imperatoriae dignitatis splendorem obtinebo, atque ultionem integram exigam a parricidis; aut fortiter fatum feram, ab impuro atque impio tyranno liberatus.”

5. Hanc epistolam ubi Bardas Sclerus accepit, abiecta spe, consilium revocari posse hominem ex temeritate in insaniam prolapsam, exercitu in

- A. M. 6479 διατάξας, τὴν ἐπὶ τὸ Διπόταμον ἤμ. ἐπέσει δὲ ἀρκεύμενος, ἐς τὸ τοῦ Φωκᾶ Βάρδα κατασκόπους ἑξαπινάδας στέλλει στρατό-
 pedon, εἰς ἐπαιτούντων σχῆμα μετασπεύσας αὐτούς, δηλώ-
 στοντας τὰς βασιλικὰς ὑποσχέσεις καὶ ἀμνηστίαν τῶν τολημηθέν-
 των τοῖς προηγουμένοις τῆς στρατιᾶς, καὶ προσέτι ἀπαγγελοῦν-
 5 τας, ὡς, εἰ μὴ τοῦ ἀποστάτου θάπτον ἀποφραγεῖν, καὶ πρὸς
 βασιλέα στείουσιντο, τὸν στρατηλάτην μετὰ τῆς ὀμαιχρίας ἐπι-
 θήσεσθαι καιροφυλακήσαντα, καὶ ὡς ἀντιπάλους χρήσεσθαι.
 οἱ δὲ, τούτων ἐνωτιωθέντες τῶν λόγων, καὶ τοῦ ἐπ' ἀδήλοις
 σκιαμαχεῖν ταῖς τύχαις τὰς παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος δεδομένας 10
- F. 74 τιμὰς ἐλθεῖναι μᾶλλον συνοῖσον εἶναι σκεψόμενοι, νυκτὸς ἐπέλ-
 θούσης, τῆς τοῦ Φωκᾶ διαστάντες ἑταιρίας, πρὸς τὸν στρατη-
 λάτην ἀπηυτομόλησαν. ὧν οἱ προὔχοντες Ἀνδράλεστος ἦν ὁ
 Πατρικιος, ἀγνανεψίδος τοῦ Φωκᾶ, καὶ ὁ Ἀμπελᾶς Συμεών.
 Βάρδας δὲ, τὸν τούτων δρασμὸν διαγνοῦς, καὶ ὅπως ἀποφορα-
 15 σιστως αὐτοῦ ἀπερρήγαγαν, ἤσχαλλεν, ὡς εἰκός, καὶ τοὺς
 ἠπολειφθέντας ἐκεταίς ἐξελιπάρει, μὴ καταπροδοῦναι λέγων αὐ-
 τὸν, καὶ ὃν συνίστορα Θεὸν καὶ ἔφορον τῶν ὄρκων πεποθῆνται·
 ἀγνώσασθαι δὲ μᾶλλον εἰς δύναμιν, καὶ οἱ δεινὰ πεπονθότες συν-
 Βάρασθαι· οὐδὲ γὰρ τὸν Σκληρὸν, ἔφη, αὐτοῖς ἐξισχύειν σστα-
 20 δην ἀντικαθίστασθαι, εἴγε μὴ νωθρῶς αὐτοὶ καὶ ἀνεμμένως χω-
 ροῦεν ἐπὶ τὸ πολεμεῖν. καὶ ὁ μὲν ἐλιπάρει ταῦτα ποτηνῶμενος·
 οἱ δὲ, καὶ αὐδῆς τοῦ στρατοπέδου ὑπεκρόντες, τῷ στρατηλάτῃ
 Σκληρῷ προσετίθεντο. λέγεται βαθείας ἔρτι νυκτὸς ἐνισταμένης,
3. δηλώσαντας. 8. Fort. χρήσεσθαι.

alas et numeros descripto, versus Dipotamum movet. Quo cum pervenisset, in Phocae castra ex improvise exploratores mittit, mendicorum habitu, qui Imperatoris pollicitationes impunitatemque delictorum praefectis copiarum declarent, nuncientque praeterea, nisi extemplo a defensore recedant, atque cum Imperatore paciscantur, Magistrum infestum iam cum ipsius manu eos aggressurum, hostiumque numero habiturum. Quae cum audissent, reputantes, ex re sua esse, dignitates ab Augusto oblatas inani labori incertisque fortunis anteferre, ubi nox supervenit, relicto Phocae sodalitia ad Magistrum transfugiunt. Ex his principes fuerunt Andralestus patricius, consobrinus Phocae, et Simeon Ampelas. Cognita horum fuga Bardas, quamque subito a se defecissent, graviter, ut par erat, rem tulit, remanentesque supplicibus verbis imploravit, orans, „ne cum sese proderent, tum Deum, quem testem inspectoremque sacramenti adhibuissent: quin depugnarent potius pro viribus, sibi que indigna passo opem ferrent: neque vero Sclerum satis firmum esse ad signa conferenda, modo absque inertia atque desidia ipsi in aciem venirent.“ Haec is precibus atque obsecratione usus: illi nihilominus ex castris elabi, ad Magistrumque se conferre non iutermisserunt. Multa iam nox erat, cum fuga sociorum vehementer percul-

περιπαθῆ γενόμενον τὸν Φωκῶν τῷ δρασμῷ τῶν συναμοτιῶν, A. C. 971
 ἀφρηκεῖν καὶ ἀλύειν, εὐχαίς τε τὸ θεῖον ἐξήλεούσθαι, τὸ Δυ- L. I. 2
 βιδιῶν ἐκείνο κατεπύδοντα λόγιον· Δίκασον, Κύρια, τοὺς ἀδι- Fol. 305 v.
 κωττάς με. ἀφρηκεῖν δὲ φωνὴν ἐξ ἄλλοις ἐνηνεγμένην αὐτοῦ τὰ
 5 ὡτα περιβομβεῖν, μὴ περαιτέρω τοῦ ψαλμοῦ χωρεῖν διακελεύου-
 σαι· ὡς τοῦ στρατηλάτου Βάρδα κατ' αὐτοῦ τὰ τοιαῦτα τοῦ C
 ψαλμοῦ προεξαίτησαντος λόγια. ἐπιτρὴς δὲ αὐτῷ τῆς τοιαύτης
 ἐνηχηθείσης φωνῆς, θαμβηθῆναι τε τῷ καινῷ τοῦ χρησμοῦ,
 καὶ τῆς εὐνῆς διανασθῆναι περιδεῶς, καὶ τὴν τῆς ἑω φαῦσιν ἐκ-
 10 δέχεσθαι.

ζ'. Ἦδη δὲ τῆς ἡμέρας σταθερῶς διαναζούσης, τοῦ ἵππου
 ἐπιβῆναι καὶ διῆναι τὸ στράτευμα, ἔρεισαι τε τοῖς πεδίλοις τὸν
 ὀφθαλμὸν. ἔρεισαντι δὲ φαντασίαν γενέσθαι ἀλλόκοτον. δόξαι
 γὰρ οὐκ ἐρυθρὰ ταῦτα τεγγάνειν, ἀκραιφνῶς δὲ μελεμβαφῆ.
 15 ἔρεσθαι τε τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἀνθ' ὅτου τὸν τοσοῦτον πλάνον
 καθυποσταίεν, καὶ μὴ τὰ τῆς βασιλείας, ἀλλ' ἰδιωτικὰ, αὐτῷ
 ἐπορέξειεν πέδιλα, τοὺς δὲ ἀποκρίνασθαι, τὰ κοκκοβαφῆ πέλειν, D
 αὐτῷ δὲ ταῦτα κατανοεῖν ἀκριβῶς συνεβούλευον. τὸν δὲ ἐπιβα-
 λεῖν τούτοις τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ἐρυθρὰ ταῦτα καταμαθεῖν,
 20 καθάπερ ἐτέλουν ἀνέκαθεν. τοῦτο δεύτερον ἀπαίσιον οἰωνὸν ὃ
 Φωκῶς λογισάμενος τὸ τεράστιον, ὄρων δὲ καὶ τὴν στρατιάν
 αὐτοῦ διίσταμένην καὶ ἀφρηιάουσαν, ἔγνω παντὶ τρόπῳ διασώ-
 ζειν ἑαυτὸν. μέσων οὖν τῶν νυκτῶν τῶν οἰκιοτάτων τριακοσίους

3. δίκ. — μσ. Psalm. XXXIV. 1. 12. τοῖς — ἔρεισαντι δὲ.
 Locus corruptus in Codice: τοῖς πεδίλοις τῶν ὀφθαλμῶν. ἔρεσαν
 δὲ φαντασίαν.

sus Phocas, insomnis atque moestus, precibus, ut perhibetur, placare numen
 studens, Davidicum illud funderet carmen: „ludica, Domine, nocentes me.”
 Ibi subito vocem ex aëre delatam aures circumsonasse eius ferunt, qua porro
 pergere in psalmo vetaretur: adversus se Bardam Magistrum ea ipsa psalmi
 verba praecoccupasse. Quae vox postquam esset ter ab illo exaudita, pro-
 digio vaticinii stupefactum eum perterritumque e lecto surrexisset, aurorae
 lucem expectasse.

6. Die iam illustri eum consensu equo castra perequitasse, oculumque
 in calceamenta fixisse. Id dum faceret, visionem obiectam ei esse mirabi-
 lem. Quippe non rubra illa ei apparuisse, verum ut prorsus atra. Ita in-
 terrogasse suos homines, quare commisso tanto errore non imperatoria sibi,
 sed privatae fortunae, calceamenta porrexissent. Illos contra, blattea esse:
 modo accuratius ea inspiceret. Tum ipsum coniecisse in ea oculum, ru-
 braque esse intellexisse, quemadmodum a principio fuisset. Id portentum
 iam alterum funestum omen arbitratus Phocas, simul quod videret disside-
 ntes milites, neque dicto audientes, suae salutis quoquo modo rationem ha-
 bere statuit. Proinde nocte media hominum maxime sibi addictorum tre-

- A. M. 6479 ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἀπαισμένους ἀναληφῶς, λάθρα τοῦ χάρακος ἔξει-
Ind. 14 σι, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ τῶν Τυράννων φρούριον ἄγουσαν, ὃ Ἄντι-
P. 75 γοδὸς κέκληται, ἦει· ὅπερ, τὸ τῆς τύχης καλλίμβελον ὑφορούμενος,
ἐκ πολλοῦ ἐκραιτύνατο, σίτον ἐν αὐτῷ καὶ παντοδαπὴν χιλὴν ἀπι-
δαφιλευσάμενος. ὃ δὲ χώρος, ἵνα τῷ Φωκᾷ Βάρδῃ ὁ συνασπι-6
στῆς διαλέλυτο, Βαρδάγητα ἐκαλεῖτο ἀνέκαθεν. Βάρδας δὲ ὁ
στρατηγᾶτης, τὸν δρασμὸν διαγγοδὸς τοῦ Φωκᾶ, συνάμια λογά-
σιν ἔξωπασσάμενος, ἔδει δαΰκιον. ἄλλ' αὐτοῦ μὲν διήμαρτεν,
ἥδη τῷ φρουρίῳ ἀνασωθέντος· τῶν δὲ τούτου συναμοτιῶν ὄσους
ζωγρίας εἴληφε, τῶν ὀφθαλμῶν ἀπεστέρησε, προστεταγμένον 10
πρὸς βασιλείῳς ἔχων αὐτό. λέγεται δὲ τὸ χωρίον, ἵνα τοῖς ἀθλί-
οις τὸ τοιοῦτον συνέβη ἀτύχημα, Τυφλοβιβάρια ὀνομάζεσθαι.
Βέμογε οὖν ἔπεισι θαναμάζειν, ὅπως ἐξ ἐπιπνοίας τινὸς οἱ πάλαι
κινούμενοι ἄνθρωποι ἀπὸ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκβάσεως προση-
κόντως καὶ καταλλήλως τὰς προσηγορίας τοῖς τόποις ἐτίθεισαν. 15
ἐπὶ λέγεται καὶ Λέοντα τὸν Φωκᾶν, τὸν πρὸς πάππου θεῖον τοῦ
Βάρδα, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκοπήναι ἀνηλεῶς, ὀνομάζεσθαι δὲ
τὸν χώρον, καθ' ὃν τὴν τοιαύτην ὑπέστη ποινήν, Ἐηλέοντα,
Fol. 306 r. πρὸς δὲ τῆς ἀγροικικῆς ἰδιωτείας κεκλήσθαι Γωλέοντα. ἀλλὰ τὸ
μὲν τῶν τίσεων χωρία τοιαύτας ἀνέκαθεν τὰς ἐπωνυμίας εἴληφε- 20
σαν. οὐ παρελκόν δὲ ἴσως δόξει τὸ καὶ τὸν τρόπον τῆς τοῦ Λέον-
τος ἐκτυφλώσεως κατὰ παραδρομὴν ἔχειπεῖν.
- C ζ. Ἄρι τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος φθινάδι νόσις τῶν ἔνθεν

2. τῶν Τυράννων. Cedrenus II. 670. C. τὸ Τυροκοῖον. 6. ἐκα-
λεῖτο. Fort. καλεῖται. 16. πάππον cod.

centos, probe armatos, sequi sese iussit, valloque clam egressus Tyrannorum castrum versus, quod Antiquis vocatur, fugere coepit. Id castellum, fortunae inconstantiam verens, iam dudum communierat, comportatis eo frumento et cuiusque modi alimentis. Locus autem, quo in loco Bardae Phocae exercitus dilapsus est, Bardaëta nominabatur antiquitus. Inter haec Bardas Magister, Phocae fuga cognita, profectus cum lectis equitibus confestim est insecutus. Quamquam hunc quidem nactus non est, quod in castellum pervenerat incolumis: ex coniuratis autem quotquot captivos fecit, luminibus privavit, sicut erat illi ab Imperatore mandatam. Locusque, in quo miseris usu venit eiusmodi calamitas, inde dicitur Typhlovivaria appellari. Qua in re mirari subit, quemadmodum quasi quodam instinctu moti vetusti mortales apte et convenienter ex rerum eventu nomina locis ponerint. Quippe et Leoni Phocae, patruo magno Bardae, oculos crudeliter erutos esse perhibent, locumque, ubi poenam illam subierit, Oeleonta nuncupatum, Goleonta agratis consuetudine vocari. Ita loca punitionum antiquitus talia nomina invenerunt. Neque abs re fortasse videbitur, si quo pacto excaecatus fuerit Leo, in transitu demonstravero.

7. Leo Imperator cum tabe consumptus diem suum obiisset, Alexander,

μεταναστάντες, καὶ Ἀλεξάνδρου, τοῦ αὐτοῦ συναίμου, κατὸ- A. C. 971
 πικ ἐκείνῳ συναπελθόντος, τῆς δὲ Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς πρὸς τε L. I. 2
 Κωνσταντίνου, τοῦ τιθηνουμένου παιδὸς αὐτοῦ, καὶ τῆς Ἀδ-
 γούστης Ζωῆς, ἐπισφαλῶς φερομένης, Συμεῶν, ὁ τῶν Μυσῶν
 5 ἀρχηγός, ἀνήρ τολμητίας καὶ θερμορῆς τὰ πολεμικά, πάλαι
 σφραδάζων, καὶ τὴν κατὰ Ῥωμαίων μάχην ᾠδίνων, ἐδκαιρίας
 δραζόμενος, λεηλατῶν οὐκ ἀνὴρ Μακεδονίαν καὶ Θράκην· εἰς
 ἀπόνοιάν τε τὴν Σκυθικὴν καὶ συνήθη ἐπαρθεὶς, αὐτοκράτορα
 ἑαυτὸν ἀνακηρύττειν Ῥωμαίοις ἐκέλευεν. οἱ δὲ, τὴν ὑπαιθρον D
 10 ἀλαζονεῖαν καὶ ὕβριν τοῦ Σκύθου μὴ φέροντες, τὰ ὄπλα κινεῖν
 κατ' αὐτοῦ ἔγνωσαν. καὶ δὴ Λέοντα τὸν Φιοκῶν, ἀνδρεῖα καὶ
 τροπαίους τηρικαῦτα τῶν λοιπῶν στρατηγῶν ὑπερφέροντα, ἀρ-
 χηγὸν τῆς στρατιᾶς προστησάμενοι καὶ Δομέστικον τῶν σχολῶν
 ἀνεπρόβιτες· Ῥωμαῖον δὲ, τῶν ἐμπόρων νεῶν προχειρισάμενος
 15 ναύαρχον (Δρουγγάριον τῶν πλοῦτων τὸν εἰς τὴν τοιαύτην ἀφι-
 γμένον ἀρχὴν ὀνομάζουσι)· τὸν μὲν ἐκ γῆς, τὸν δὲ ἐκ θαλάσσης,
 Μυσοῖς ἐπιτίθεσθαι προὔπεμψαν. περαιωθέντα δὲ τὸν Λέοντα
 καὶ τὴν Μυσίαν κατεληφόντα φασὶ ἐκτόπως διαγωνίσασθαι, καὶ P. 76
 20 ἀναρίθμητα πλήθη κατακόψαι τῶν δυσμενῶν, ὡς τὸν Συμεῶν
 εἰς ἀπορίαν συνελαθῆναι δεινὴν, καὶ ἀμηχανεῖν ὅτι καὶ δράση,
 καὶ ὅπως ἐκφύγη οὕτω θρασὺν ἄνδρα καὶ ἀκαταγώνιστον. ἤδη
 δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀπειρηκότων Μυσῶν καὶ πρὸς φυγαδεῖαν τρε-
 πομένων, ἀγγελίαν πρὸς τινος λέγεται τῶν ὑπασπιστῶν ἀνε-
 χθῆναι τῷ Λέοντι, ὡς ὁ Δρουγγάριος Ῥωμαῖνός αὐτοῖς ἰστίοις

frater eius, post eum item ex hac vita migrasset, imperium Roma-
 num sub eius filio Constantino, inter nutrices etiamtum versante, Zoëque
 Augusta, non sine difficultate administraretur, Simeon Moesorum princeps,
 homo audax belloque fervidus, iam pridem ira incitatus expeditionemque
 contra Romanos moliens, tunc opportunitatem nactus Macedoniam Thra-
 ciamque populari non intermisit: quin etiam, Scythica et consueta amentia
 elatus, Romanos Imperatorem sese renunciare iussit. Hi, apertam insolentiam
 Scythae atque arrogantiam minime ferentes, arma sumere adversus
 eum constituerunt. Itaque Leonem Phocam, virtute atque victoriis praeter
 caeteros tum duces excellentem, copiis praefectum Domesticum scholarum
 declarant: Romanum igniferis triremibus praeesse iubent (Drungarium rei
 navalis evectum ad id imperium vocant): alterum ut terra, alterum ut mari
 Moesos invaderet, mittunt. Ibi Leonem, postquam transiectu facto Moesiam
 ingressus esset, acriter ferunt praeliatum, atque innumerabilem mul-
 titudinem hostium concidisse, adeo ut Simeon, magna consilii inopia affectus,
 nec quid faceret, haberet, nec quomodo effugeret et manibus ducis fortis
 adeo et invicti. Iam cum caeteri quoque Moesi animo abiecto fugam me-
 ditarentur, ecce a quodam et schola protectorum Leonis nunciatus allatus dici-
 tur, Romanum Drungi praefectum solvissse ancoras, ventum in puppi habere,

A. M. 6479 ἀπάρας, κατὰ πρόμηναν ἰσταμένου τοῦ πνεύματος, ἔρωτι τυ-
 Ind. 14 ραννίδος ἀποπλέει εἰς τὸ Βυζάντιον. τὸν δέ, τῷ ἀπαισίῳ τῆς
 Β' ἀγγελίας περιαλγήσαντα, διαλύσαι τε τὸν συνασπισμὸν, καί,
 νῶτα τοῖς Μυσοῖς δόντα, ἐπέλθουσαι πρὸς τὴν βασιλεύουσάν,
 εἰ πῶς τὸν τοῦ Ῥωμανοῦ προτερήσοι ἐπίπλου, καὶ τῆς Ῥωμαί- 5
 κῆς ἡγεμονίας ἐγκρατῆς γένοιτο. τὸν δὲ Συμεὼν, τὴν ἀπροφά-
 σιστον καὶ ἀλλόκοτον ἰδόντα Ῥωμαίων φυγὴν, ἐνδοιάσαι μὲν εἰς
 τὸ παραυτίκα, μή τι σκαιωρούμενον εἴη, καὶ ὄλεθρος Μυσοῖς
 ἐπισπομένοις ἐγγένηται· μαθόντα δὲ ἀνὰ κράτος φεύγειν αὐτοῦς,
 ἔπεσθαι τε, καὶ ἄπειρα πλήθη συγκόψαι ἀνηλεῶς. καὶ νῦν ἐστὶν 10
 ὄρῃν εἰσέτι σωρείας ὄστων παρὰ τὴν Ἀγγιῶλον, καθ' ἣν ἀκλεῶς
 συνεκόπη τότε φεύγον τῶν Ῥωμαίων τὸ στράτευμα. ὁ δὲ Λέων,
 ὅτε ἐπέπερ ὑστέρησε τῆς εἰς τὸ Βυζάντιον ἀφίξεως, καὶ τῆς ἐπι-
 Fol. 306 ν.δος ἡμάρτανεν (ἔφθη γὰρ ὁ Ῥωμανὸς τὴν βασιλείον ἐστὶαν κα-
 τεληφῶς καὶ Πατὴρ Βασιλέως ἀναβῆθαι), εἰς τὴν Ἀσίαν διὰ τῆς 15
 Ἀβύδου περαιωθείς, πρὸς ἀποστασίαν ἀπέκλινε, καὶ πολλὰ τῷ Ῥω-
 μανῷ καὶ τῇ πολιτείᾳ παρέσχε πράγματα, κατατρέχων, καὶ τοὺς
 ἐτησίους φόρους ἀφαιρούμενος, καὶ τοὺς ἀντικαθισταμένους χει-
 ροῦμενος. ἥδη δὲ τῷ χρόνῳ τοῦ ληστρικοῦ διασκευασθέντος, καὶ εἰς
 τοῦμπαινον αὐτῷ ὑπονοστήσαντος τοῦ βουλευμάτος, φυγαδεῖα χρή- 20
 σασθαι, συλληφθῆναι τε καὶ ὡμῶς ἐκκενηθῆναι τοὺς ὀφθαλμοῦς.
 D ἦ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὕτως. Φωκῆ δὲ ἐπειγομένη τρηκαῦτα

11. ὁσέων. Vid. supra 13. D. Ἀγγιῶλον. Cedrenus II. 22. Ἀλλὰ
 — Φωκῆ δέ. Sic emendavi. In Codice est: Ἀλλὰ ταῦτα μὲν· (sic)
 Φωκῆ τρηκαῦτα κ. τ. λ. Possis tamen quoque scribere, Ἀλλὰ τότε
 μὲν Φωκῆ ἐκ. Vid. infra 320 recto.

passis velis Constantinopolim properare, eo consilio, ut imperium appete-
 ret. Hic vero Leonem, acerbo nuncio graviter affectum, ordines solvisse,
 et, terga Moesis dantem, iter ad reginam urbium direxisse, si forte, Ro-
 mani navigationem praeveniens, ipse moderamina invaderet rei Romanae.
 Simeonem, cum, ignarus causae, insolentem Romanorum regressum conspi-
 ceret, primo suspicionem habuisse, ne quid doli subesset, et exitum Moe-
 sis insequentibus pararetur: mox, ubi effusa fuga ruere comperisset, in-
 secutum infinitam multitudinem crudeliter occidisse. Et conspiciuntur ad
 hodiernum diem acervi ossium ad Anchialum, ubi tunc fugiens caesus tur-
 piter Romanorum exercitus est. Leo, quod serius Constantinopolim adve-
 nerat, spe deiectus (iam enim Romanus palatio occupato Pater Augusti
 proclamatus erat), in Asiam per Abydum transvectus defectionem fecit, mul-
 taque posthaec et Romano et reipublicae negotia facessivit, tum incursio-
 nibus, tum tributa annua intercipiendo, fuscis qui contra nitebantur. Iam
 vero, praedatoria eius manu decursu temporis dilapsa, cum consilium con-
 tra ipsius sententiam exitum habuisset, eum fugae se commendasse, com-
 prehensumque effosis oculis crudeliter excaecatum.

8. Leonis rebellio hunc in modum conquievit. Phocam autem tunc ad

ἐπὶ τὸ φρούριον, καὶ οὐραγοῦντι τῶν ἀμφ' αὐτὸν, τῶν ἐπιτι- A. C. 971
 θεμένων αὐτῷ τις ἐξήπασάμενος, θρασὺς καὶ ἀγέρωχος, ἐπήει, L. I. 2
 ἐπανατείνων τὸ ξίφος μετ' ἀπειλῶν, καὶ πλήττειν ἐπιχειρῶν. ὁ
 δὲ ἀπαλλάττεσθαι τὴν ταχίστην παρήνει, τὰς κατασχοῦσας αὐ-
 5 τὸν τόχας εὐλαβηθέντα. δεῖν δὲ, θνητὸν ὄντα, τὸ ἄστατον
 πάντως ὑφορᾶσθαι τῶν πραγμάτων καὶ ἄπιστον, καὶ μὴ προστι-
 θέναι κακοδαιμονοῦντος ἀνδρὸς τοῖς ἀλγήμασιν ἄλγημα. ἀρκεῖν
 γὰρ τὰ περιστοιχίσαντα τοῦτον δεινὰ, ἅτινα εἰς τοῦτο δυσπρα- P. 77
 γίαι αὐτὸν περιήλασαν, ὡς φηγάδα νῦν καθορᾶσθαι τὸν τῆς Ῥω-
 10 μαίικης κατάρξαντα στρατιᾶς. ὁ δὲ, ὕθλον τηράλλως τοὺς τοιού-
 τους λόγους τιθέμενος, πλησιέστερον ἦει, πλήττειν πειρώμενος.
 ὁ δὲ Βάρδας, τὴν παρηωρημένην κορύνην μεταχειρισόμενος,
 αἰφνιδίον τε συστραφεῖς, κατὰ τῆς κόρυθος παῖει τὸν ἄνθρω-
 πον· ὁ δὲ, αὐτῇ κυρῆ κατευγείς τὸ κρανίον, ἄναυδος τῇ γῆ
 15 προσαράσσεται· καὶ οὕτως ἐς τὸ φρούριον ὁ Φωκᾶς διασώζεται.
 Βάρδας δὲ, ὁ στρατηλάτης καὶ Μάγιστρος, τὸ φρούριον κυ-
 κλωσάμενος, παρήνει τῷ Φωκῆ Βάρδα, τὴν εὐμένειαν τοῦ κρα-
 τοῦντος αἰτήσασθαι, καὶ τοῦ τειχίου κατεῖναι ὡς τάχιστα. ὁ δὲ, B
 ἐπεὶ ἐς ἀμηχανικὴν ἐσχάτην καὶ δεινὴν ἀπορίαν συνεληπτο, πολ-
 20 λὰ γνωματεύσας καὶ λογισάμενος, ἔγνω ἐνδοῦναι τῇ τύχῃ, καὶ
 εἶσαι τοῖς κρατοῦσιν, εἰ ἀπάθειαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν φιλότατων
 λήψοιτο. παραντίκα οὖν πίστεις ἐξαιτησάμενος, ὡς οὐδέν τι τῶν
 ἀηδῶν πέισεται, καὶ ταύτας πρὸς τοῦ Σκληροῦ εἰληφῶς, κάτει-
 σι τοῦ φρουρίου σὺν γυναικὶ καὶ τέκνοις. ὁ δὲ τούτους δεξάμε-

5. δι᾽ cod. 6. προστιθέναι. πρὸς τὸ θέναι cod.

castellum properantem, cum agmen suorum clauderet, ex insequentibus ali-
 quis, audax et protervus, proventus ante caeteros invasit, gladiumque cum
 minis elatum infligere conatus est. Is eum monet, protinus retro regredia-
 tur, praesentem suam fortunam veritus. „Debere eum, ut mortalem, ne-
 cessario inconstantiam infidelitatemque fortunae extimescere, neque ad
 aegritudines viri calamitosi novam addere. Satis malorum se circumstare,
 quae in eas se adduxissent angustias, ut qui Romanae armaturae praefuis-
 set, is fugitivus nunc conspiceretur.” Hic, eiusmodi voces flocci non fac-
 iens, propius accessit, ferire conans. Tum Bardas, arrepta casside quam
 suspensam gerebat, subito conversus hominem in galeam percussit; is, per-
 fracta simul et galea et calvaria, voce nulla missa, in terram defertur:
 Phocas hunc in modum in castellum incolomis pervenit. Quod cum Bardas,
 dux et Magister, exercitu circumdedisset, suavit Phocae, ut ad clementiam
 principis confugeret, deque munitione quamprimum exiret. Is, ubi erat
 ad summas angustias magnamque rerum inopiam redactus, multis agitatiss
 perpensisque sententiis, fortunae cedere statuit, dominantibusque subil-
 cere sese, modo impunitatem cum suam tum carorum suorum impetraret.
 Ita evestigio fide postulata, ne quid incommodi caperet, ubi hanc a Sclero
 acceperat, una cum uxore ac liberis de castello descendit. Is eos receptos

Α. Μ. 6479 νος ἀλύπως ἐφρούρει, ἀναφέρει τὰ ξυναχθέντα πρὸς βασιλέα,
 Ind. 14 ἐρόμενος ὅ,τι δεῖ και ποιεῖν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἐδήλου,
 τὸν μὲν τοῦ Φωκᾶ Βάρδα, κληρικὸν ἀποκαρέντα, ἅμα συζύγῃ
 Καὶ τέκνοις ἐν τῇ νήσῳ Χίῳ περιορίσαι· αὐτὸν δὲ, τὰς δυνάμεις
 Fol. 307 r. ἀνεληφότα, ἐς τὴν Εὐρώπην διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου διαπερᾶν, 5
 χειμεριοῦντα πρὸς τὰ ἐκεῖσε χεμαῖα· ὡς, ἦρος εὐθὺς ἐπιγυνο-
 μένον, καὶ αὐτὸν βασιλέα μετὰ τῶν ὑπασπιστῶν ἐστρατεῦσαι
 κατὰ Σκυθῶν· μηδὲ γὰρ τὴν τούτων ἀκάθεκτον ὕβριν καρτερεῖ-
 σαι λοιπόν.

9'. Οὔτοι γὰρ, τὴν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης τοῦ στρατηλάτου 10
 Βάρδα διαγόντες ἄπαρσιν, ἐς τὴν Ἀσίαν παρὰ βασιλέως στα-
 λέντος διὰ τὸν ἔναγχος ἀναβήμισθέντα πρὸς τοῦ Φωκᾶ Βάρδα
 νεωτερισμὸν, καθάπερ μοι ἤδη ἐβήθη, τὰ μέγιστα Ῥωμαίους
 ἐσίοντο, αἰφνιδίους ἐπεξέλασεις ποιοῦμενοι, καὶ τὴν τῶν Μα-
 D κεδόνων ληϊζόμενοι καὶ θροῦντες ἀπειδῶς· τοῦ τὴν ἐπιστasiaν 15
 τῆς ἐνταῦθα στρατιᾶς ἐγχειρισθέντος Ἰωάννου Μαγιστροῦ, ᾧ
 Κουρκούας ἐπώνυμον, ἐς ἑρστώνην καὶ πότους, παρὰ τὸ εἶκος,
 ἀποκλίναντος, ἀπέριωσ τε καὶ ἀμαθῶς κεχηρμένον τοῖς πράγμα-
 σι· τῷ τοι καὶ ἐς αὐθάδειαν καὶ θράσος τὰ Ῥωσικὰ ἐπήρθη φρο-
 νήματα. τὴν ὑπέρανχον τοιγαροῦν ἀλαζονεῖαν αὐτῶν, καὶ τὸν 20
 ἀντικρὺς προπηλακισμὸν μὴ στέγων ὁ βασιλεὺς, παντὶ σθένει κο-
 λούειν καὶ κατασπᾶν ἠπέλεγτο ἐκ τοῦ συστάδην τούτοις συμπλέκε-
 σθαι. ἐντεῦθεν καὶ τὰς ἐμπύρους τριήρεις ἐρματίζειν προσέταττε,
 P. 78 καὶ σίτον πλήθος ἐς τὴν τοῦ Ἀδριανοῦ πόλιν διὰ τῶν σιτηγῶν

1. Fort. ἀναφέρει τε. 2. αἰρόμενος cod.

incolumes asservat: de pactis ad principem refert: quid opus sit facto in-
 terrogat. Rescripsit Ioannes Imperator, „Bardam Phocam, clericum factum
 circumtonsumque, cum coniuge atque liberis in Chium insulam amanda-
 ret: ipse, abductis copiis, in Europam per Hellespontum transiiceret, in
 hibernisque, quae per loca illa sint, hibernaret: nam primo vere ipsum
 Imperatorem cum scholis in Scythas moturum: eorum effraenatam insolentiam
 tolerare diutius se nolle.”

9. Etenim Scythae, de Bardae ducis ex Europa discessu certiores
 facti, qui ob excitatam modo a Barda Phoca seditionem in Asiam ab Impe-
 ratore erat missus, ut iam dictum est a me, plurimum Romanos vexabant,
 incursionibusque derepente factis improbe diripiebant vastabantque Macedoniam:
 quod Ioannes Magister, cognomento Curcuas, cui copiarum in illis
 partibus commissa erat cura, desidiae atque potationibus praeter modum
 deditus, imperite atque imprudenter res administrabat; ex quo ad argo-
 gantiam fiduciamque Russorum se erexerant animi. Quorum superbam in-
 solentiam et manifestas contumelias cum non ferret Imperator, omni vi re-
 pellere et deicere properabat, praelio collatis signis facto. Proinde et
 igniferas triremes onerari iussit, et comportari Adrianopolim frumentariis

πλοίων κομίζειν, και χορτάσματα τῶν ὑποζυγίων, και ἀποχρῶν— A. C. 971
 τα ἕπλα τῇ στρατιᾷ, ὡς μήτινος τούτων κατὰ τὸν καιρὸν τῶν L. I. 2
 ἀγῶνων οἱ Ῥωμαῖοι σπανίζοιεν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα παρεσκευάζετο,
 Θεοδώραν, τὴν τοῦ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρο-
 5 γεννήτου παῖδα, ὃ Ἰωάννης πρὸς γάμον ἤρμόσατο, κάλλει μὲν
 και σώματος ὥραις οὐ τι λίαν οὖσαν ἄριπρεπῆ, σώφροσύνη δὲ
 και ταῖς παντοδαπαῖς ἀρεταῖς ἀδριεῖως τοῦ Θήλεος ὑπεραίρου-
 σαν. Νοέμβριος μὴν ἐνειστήκει, ἔτει δευτέρῳ τῆς τούτου ἡγε-
 μονίας, ὅτε ἡ γαμήλιος ἐτελεῖτο ἐστίασις. και θυμαῖδια τις κα- B
 10 τεῖχε τὸν δῆμον ἄρρήτος, ἀνθ' ᾧ ἦθους εὐμενεῖα και τρόπων
 χρηστότητι τὸ ὑπήκοον ὃ βασιλεὺς ἴθυνε· θυμαζόμενος μάλι-
 στα, ὅτε μεγαλοπρεπῆς τις ὦν και ἄρχικὸν κεκτημένος τὸ φρό-
 νημα, προσηγῆς τε και ἐπεικῆς τοῖς ὑπηκόοις ἐδείκνυτο, προ-
 χείρως τοῖς χρήζουσιν ἐπιδαφιλεύων τὸν ἔλεον. ἀλλὰ τότε μὲν,
 15 φιλοτησίαις και θύετρων ἀμίλλαις τὸν δῆμον φιλοφρονούμενος,
 κατὰ τὸ Βουζάντιον διεχειμάζε και τὸν τοῦ ἤρος καιρὸν ἐξεδέχετο,
 τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἐξασκῶν ὁσημέραι λογάδας τὴν ἐνόπλιον κατὰ
 θύετρα δίνῃαι και τὴν παντοδαπὴν τοῦ πολεμεῖν ἐμπειρίαν, ὁπό-
 ση καρὰ πὰς μάχας τοῖς ἀλκιμωτάτοις ἀνδράσιιν ἐπιμενέθηται.

14. ἔλεον. Vid. supra 59. D.

navibus commentum plurimum, itemque pabulum inmentis, et armorum quan-
 tum sat esset militibus, ne quid earum rerum dūmicationis tempore Romanis
 deesset. Haec dum parantur, Theodoram, Constantini Porphyrogeniti Imp.
 filiam, Ioannes in matrimonium duxit: pulchritudine corporisque elegantia
 non ita insignem, pudore autem omnique virtutum genere mulieribus sine
 controversia antestantem. Mensis November tunc agebatur, anno altero
 principatus eius, cum nuptiarum solennia fierent. Quo tempore maior quam
 ut dici possit laetitia populum tenebat, propterea quod miti animo magna-
 que morum facilitate regebat subditos Imperator: praedicatus maxime,
 quod et magnificus esset, et indole praeditus regia; simul, quod benignum
 se et aequum civibus praeberet, liberaliter egentibus stipem erogans. Ita
 tunc, congiariis ludisque in theatro munerata plebe, Constantinspoli hiber-
 nans vernum tempus praestolabatur: lectam autem circa se manum quotidie
 in armatis utroqueversum conversionibus, in omnibusque belli meditationi-
 bus exercebat, quotquot a fortissimis viris sunt ad praeliorum usus exco-
 gitatae.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Η

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER VIII

ARGUMENTUM.

Ioannes Thimisce expeditionem contra Russos parat. Classis prope Constantinopolim lustrata ad Istrum praemittitur (Cap. 1). Ioannes, urbs relicta, castra ponit ad Adrianopolin. Oratio eius ad duces exercitus (2). Iterum oratione animos eorum confirmat (3). Ioannes in Bulgariam descendit. Proelium ad Praesthlabam (4). Praesthlaba oppugnata (5). Theodosii potissimum audacia expugnata. Rex Bulgarorum cum uxore et liberis captus (6). Postridie arx quoque vi capitur (7). Imperator Sphendothlabo iterum condiciones offert (8). Quibus spreto cum exercitu progreditur: acies utrinque instruitur (9). Primum proelium ad Doryetolum. Russi in oppidum se recipiunt (10).

A. M. 6480 α'. **Τ**ῆς δὲ χειμερινῆς κατηφείας εἰς ἐαρινὴν ἀθρία μεταβα-
Ind. 15 λούσης, τὸ σταυρικὸν σημεῖον ἐδόθη ἄρας ὁ βασιλεὺς, κατὰ τῶν
A. C. 972 Ταυροσκυθῶν ἠπέλεγτο. καὶ δῆτα τῶν ἀνακτόρων ἐξαναστάς,
I. I. 3- τῷ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ κατὰ τὴν Χαλκῆν τιμωμένῳ σηκῷ
P. 79 πρόβεισι, τὸ θεῖον ἐξευμενισόμενος. ὄνπερ ἀφῆρας ἐστενωμέ-5
Fol. 307 v. ρον εὐκῆριον, μὲντοι πεντεκαίδεκα χωρεῖν ἕνδον ἄνδρας δυ-
νάμενον, σκολιὰν τε καὶ δυσπρόσοδον, ὡσεὶ τινα ἐλικοειδῆ λα-
βύρινθον ἢ κρησφύγετον κεκτημένον τὴν ἄνοδον, ἐξαιτίας ἐγκ-

1. **H**iberno squalore in vernam mutato serenitatem, Imperator, sublato statim crucis vexillo, adversus Tauroscythas iter maturavit. Ita sacro limine egressus ad Servatoris Christi sacellum, quod in Chalce veneramus, numen placaturus accessit. Id oratorium angustum esse conspicatus, hominesque vix quindecim capere intus posse, flexo et difficili, labyrinthi tortuosi gurgustive instar, ascensu, evestigio in maius sanctiusque a funda-

λέγεται ἐς τὸ μεγαλειότερον καὶ εὐαγέστερον ἐκ βάρων τούτων A. M. 6480
 οἰκοδομῆν, τῶν γέσιων αὐτὸς σχηματίσας τὸν περίμετρον· ὃν Ind. 15
 εἰς τοῦτο κάλλος, εἰς ὃ νῦν ὄραται, καὶ μέγεθος ἡ ἐκείνου ἐξ A. C. 972
 ἐπιπλοῦς τινὸς σπουδῆ καὶ ἐπισκεψίς ἤγειρεν. ἐντεῦθεν εἰς τὸν L. I. 3
 5 θεῖον καὶ περίπυστον νεῶν τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας ἀφικόμενος,
 ἄγγελόν τε αὐτῷ δοθῆναι ἔξαιτησάμενος, προπορευόμενον τοῦ
 στρατοῦ, καὶ τὴν ὁδὸν κατευθύνοντα, εἰς τὸν ἐν Βλαχέρναις
 τιμώμενον τῆς Θεομήτορος οἶκον λιτανεῶν ἐπιφοιτᾷ. κἀνταῦθα
 δὲ ἱκετηραῖς τὸ θεῖον, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐξίλειωσάμενος, ἄνεισιν
 10 ἐς τὰ ἐκείσε ἀνάκτορα, τὰς πυρφόρους τριήρεις ὀψόμενος, τα-
 κτικῶς πρὸς τὸ τοῦ Βοσπόρου σαλευούσας προκόλιπον, ᾧ καὶ
 ἐπίνειον ταῖς φορτίσι καθέστηκεν εὐορμον καὶ εὐγάληνον, ἐς καμ-
 πὴν ἤρέμα μέχρι τῆς γεφύρας καὶ τοῦ κατ' αὐτῆς εἰσβάλλοντος C
 ποταμοῦ ἐκτεινόμενον. τὴν γοῦν μετ' ἐμπειρίας καὶ κόσμου τῶν
 15 τριηρῶν εἰρεσίαν καὶ ἀμίλλαν ὁ βασιλεὺς θεασάμενος (ἐτύγγαρον
 δὲ ὑπὲρ τὰς τριακοσίας, συνάμα λέμβοις καὶ ἀκατίαις, αἱ νῦν
 γαλάς καὶ μονέρια κοινῶς ὀνομάζουσι), φιλοφρονησάμενός τε
 τοὺς ἐρέτας καὶ τὸ περὶ αὐτὰς στρατιωτικὸν ἀργυρίου διανομῆ, P. 80
 ἐς τὸν Ἴστρον ἐκπέμπει, τὸν τούτου πόρον φρουρήσοντα, ὡς
 20 μὴ ἐνὸν εἴη τοῖς Σκύθαις, ἐς τὴν σφῶν πατρίδα ἐκπλεῖν καὶ τὸν
 Κιμμέριον Βόσπορον, εἴγε πρὸς φυγὴν ἀποκλίνοιεν. λέγεται δὲ
 τὸν Ἴστρον ἓνα τῶν ἐξ Ἐδέμ ἐκπορευομένων εἶναι ποταμῶν, τὸν
 ἐπικεκλημένον Φισῶν, ἐκ τῆς ἔω μὲν ἐκδιδόμενον, ὑποδυόμενόν
 τε κατὰ γῆν ἀμηχάνῳ τοῦ δημιουργοῦ σοφία· καὶ αὐθις ἐκ τῶν

2. αὐτὸ cod. Paulo post malim τὴν s. τὸ περίμετρον, et κάλλος —
 μεγέθος, aut τοῦτο τὸ κ. 7. ἐπ. ἐκ cod.

mentis aedificari iussit, murorumque ambitum ipse figuravit: quem in eam,
 quae adhuc videtur, speciem et amplitudinem velut aliquo afflatu divino
 solertia eius et insum excitavit. Inde in coelestis Sapientiae divinum at-
 que illustre templum pertexit: ex quo, angelum dari sibi precatus, qui
 exercitui antiret viamque dirigeret, in aedem Matris Dei in Blachernis cul-
 tam cum hymnorum cantu traasit. Ibi quoque precibus divino numine rite
 placato, in palatium, quod ibidem est, ascendit, igniferas triremes in specturus.
 Stabant ordinatim in sinu Bospori, ubi portus onerariarum tatus et tranquil-
 lus subest, molli flexu ad pontem usque flumenque, quod ibi in mare transit,
 pertineas. Triremium navigationem et certamen, usu militari atque ordine fa-
 cta, ut spectavit Imperator (erant autem navigia plus CCC, adiunctis actua-
 riis et scaphis, quas nunc galeas et moneria vulgo vocant), remiges et pro-
 pugnatore donativo auctos ad Istrum emisit ad traiectionem fluminis asservan-
 dum, ut Scythia, si forte se fugae darent, domum inque Cimmerium Bosporum
 renavigandi facultas auferretur. Istrum unum de fluviiis perhibent ex Edeae
 profluentibus, Phison cognomento: eum, ex Oriente ortum, rursus summa
 divini aedificatoris sapientia sub terram condi: post denuo e montibus Cel-

A. M. 6480 Κελτικῶν ὄρεων ἀναπιδύοντα, ἐλισσόμενον τε διὰ τῆς Εὐρώπης,
 Ind. 15 καὶ, εἰς πέντε τεμνόμενον στόματα, τὸν ῥοῦν ἐσβάλλειν παρὰ
 τὸν Πόντον, ὃς Εὐξείνος ὀνομάζεται. τινὲς δὲ Φισῶν τὸν τῆν
 Ἰνδικὴν τέμνοντα γῆν τυγχάνειν, ὃν καὶ Γάγγην κυκλήσκουσιν εὐ-
 θασί, παρ' ᾧ ἔξευρισκεται ὁ λίθος ὁ σμάραγδος. 5

B β. Ἄλλ' αἱ μὲν τριήρεις τοῦτον τὸν τρόπον ἐπὶ τὸν Ἴστρον
 Fol. 308 r. ἀνήχθησαν. Ἰωάννης δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, τοῦ Βυζυτιῶν ἀπάρας,
 εἰς τὴν Ἀδριανοῦ σὺν παντὶ τῷ στρατεύματι παραγίνεται. ἦν
 Ὀρέστην φασὶ πολλοὺς τὸν τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅτε τὸν πλῆθον
 ἐπέστη μετὰ τὴν ἀναίρεσιν Κλυταμνήστρας, τῆς ἰδίας μητρός· 10
 ἐξ ἑκείνου τε Ὀρεστιάδα κεκλησθῆναι τὸ πρότερον. Ἀδριανὸν δὲ
 αὐτῶν τὸν αὐτοκράτορα, Σκύθαις μαχόμενον, ἀλῶσαι τε τῆ
 θέσει τῆς χώρας, καὶ ταύτην ἐχυροῖς περιβάλλουσιν τεχίλαι, καὶ
 Ἀδριανοῦ ὀνομάσαι. ἐνταῦθα δὲ ὁ βασιλεὺς ἀφικόμενος, ἀνα-
 μαδῶν τε πρὸς τῶν σκοπῶν, ὡς ἐπάγουσαι εἰς τὴν τῶν Μυσῶν 15
 δυσέμβολοι καὶ ἔστυνωμένοι ἀταρπιτοὶ, ὡς καὶ κλεισοῦρας, διὰ
 τὸ οἶονε κατακεκλεισθῆναι, κατονομάζουσι, παρὰ τῶν Σκυθῶν
 οὐ παραφυλάττονται, τοὺς λαγαγοὺς καὶ ταξίαρχους συναγο-
 χῶς, ἔλεξε τοιαύτῃ· „Ὡμῶν μὲν, ᾧ συστρατιῶται, Σκύθας τὴν
 ἡμετέραν ὡς αὐτοὺς ἐκ πολλοῦ προσδοκῶντας ἄφιξιν, παντὶ σφέ- 20
 νει τὰ ἐπικαιρότατα καὶ στενώτατα, δυσπρόσοδά τε, τῶν ἀταρ-
 πιτῶν, θρηγκοῖς τισὶ καὶ ἐρκλοῖς συγκλειῶσαι, ὡς μὴ εἰπετώσ
 ἡμῖν εἴη εἰς τὰ πρόσω εἰσιτητέα. ἐπεὶ δὲ ἡ τοῦ Θείου Πάσχα
 Δ' ἐπέλευσις ἔσφηλε τοῦτους, προκατασφαλλίσασθαι τὰς ὁδοὺς καὶ

5. σμάραγδος. Vid. Genes. II. 12. 6. Ἄλλ' αἱ μὲν. Ἄλλὰ
 μὲν cod. 14. δέ. Fort. δῆ.

ticis eructatum per Europam volvi, et, in quinque capita fissum, in Pontum
 influere, qui Euxinus nominatur. Alii Phisonem arbitrantur flumen quod
 Indiam intersecet, Gangem vulgo vocatum, ubi smaragdus lapis inven-
 nitur.

2. Triremes dum sic ad Istrum adnavigant, Ioannes Imp., ab urbe
 profectus, Adrianopolim omnibus copiis venit. Hoc oppidum ab Oreste
 Agamemnonis F. cum post Clytaemnestras matris caedem ex errore substi-
 tisset, conditum esse demonstrant: inde prius Orestiadem appellatum fuisse.
 Posterius Adrianum Caesarem, cum Scythis bellantem, situ loci captum,
 propugnaculis firmis communiisse, atque Adrianopolim nominasse. Eo post-
 quam Imperator pervenit, ab exploratoribus certior factus est, tramites in
 Moesiam agentes, difficiles illos quidem et perangustos, quos inde Clisuras,
 quod quasi clausi sint, vocant, a Scythis minime custodiri. Quare con-
 vocatis centurionibus et tribunis in hunc est modum locutus: „Existimabam,
 commilitones, Scythas, nostrum ad ipsos adventum iamdiu exspectantes,
 omni opera opportunitates angustiasque saltum et viarum septis vallisque
 interclusisse, ne sine difficultate ultra progredi possemus. Nunc, quando-
 quidem divini Paschatis adventus in causa illis fuit, quo minus praeccepta

ἀπειρῆσαι τὴν ἡμῶν πάροδον, μὴ πεισθέντας, ὡς καταλειπόντες A. C. 972
L L 3
 ἡμεῖς τὰ τῇ μεγάλῃ ἐορτῇ ἐφερόμενα, λαμπροφορίας, καὶ προ-
 ὄδους, καὶ τρυφᾶς, καὶ θιάτρα, περὶ πόνους καὶ ταλαιπωρίας
 πολέμων ἐναποκλίνομεν, δοκεῖ μοι ἄριστα πράξειν, εἰ ἔξαντῆς
 5 δ' ἀρπάσωμεν τὸν καιρὸν, καὶ ὡς ἔχομεν τάχους ἐσκευασάμενοι,
 τὴν ἰστερωμένην ὁδὸν παροδεύσωμεν, πρὸ τοῦ Ταυροσκύθας
 αἰσθῆσθαι τὴν ἡμῶν ἔφοδον, καὶ εἰς ἀλκὴν κατὰ τὰς δυσχωρίας
 ὀρμηῆσαι. εἰ γὰρ προτερήσομεν τὴν τῶν ἐπισφαλῶν χωρίων διά-
 βασιν, καὶ ἀπροσδόκητοι τούτοις προσβάλλομεν, οἶμαι (σὺν Θεῷ
 10 δὲ εἰρήσθω), αὐτοβοεῖ καὶ τὴν πόλιν Πραισιθάβαν αἰρήσειν, ἧ P. 81
 Μυσοῖς ἔστι τὰ βασίλεια· κἀκεῖθεν ὀρμώμενοι, ῥᾶστα τὴν Ῥω-
 σικὴν ἀπόνοιαν καταγωνισόμεθα.”

γ'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ βασιλεὺς, τοῖς δὲ γε στρατη-
 γοῖς καὶ ταξίαρχοις ἄκαιρος ἐδόκει ταυτὶ τὰ ῥηθέντα τόλμα, καὶ
 15 τῆνάλως θράσος ἐς ἀπόνοιαν ἐκλίπτον ἀλόγιστον, ἀπερισκέπτως
 τὴν Ῥωμαϊκὴν δύναμιν διὰ σφραγγάδους καὶ κρημνάδους ὁδοῦ
 διαβιβάζειν ἐπὶ τῆς ἄλλοδαπῆς προτρεπόμενα. ἐφ' ἱκανὸν οὖν
 χρόνον σιωπῶντων αὐτῶν, ἀναλαβὼν αὐθις καὶ ἀνοιδήσας ὁ αὐ-
 τοκράτωρ φησὶν· „Ὅτι μὲν τὸ μὴ λελογισμένως παρὰ τοὺς πολέ-
 20 μους χωρεῖν, ἀλλ' αὐθαδῶς καὶ θρασέως, κίνδυνον εἴωθεν ὡς B
 μάλιστα προξενεῖν καὶ πανολεθρίαν ἀνήκεστον, ἐπίσταμαι καὶ αὐ-
 τός, ἐκ νεότητος ταῖς μάχαις ἀναστραφεὶς, καὶ πολλὰ τρόπαια,
 καθὼς ἴστε, καὶ νίκας ἀναδησάμενος. ὅτι δὲ, ἐν οἷς ὁ καιρὸς, ὡς

9. προσβάλλομεν. Nota hic aoristum subiunct. pro futuro. 19. Fort. πολεμίους. 22. ἀναστραφεῖς. Sic cod. Fort. ἀνατραφεῖς, ianuitritus.

itineribus transitum nostrorum prohiberent, minime arbitrati, nos, relictis quae magnum festum consequantur lustrationibus, pompis, lauticiis, ludis, ad belli labores molestiasque conversum iri, videtur mihi quidem optimum factu, oblata facultate confestim uti, priusque armis confestim captis angustias transmittere, quam Tauroscythae, adventu nostro cognito, vi saltus obtineant. Quod si praecipuum locorum periculosorum transitum, inopinantesque illos adorimur, spe ducor (pace numinis dixerim), primo impetu vel Praesethabam oppidum, Moesorum regiam, teneri posse: unde ultra progressi vesaniam Russicam facile comprimemus.”

3. Haec Imperator cum diceret, magistris militiae tribunicisque militum oratio eius intempestivae fiduciae audaciaeque plena visa est, temere in factum demens erumpentis, quod imprudenter Romanas copias saltuoso ardoreque itinere externam in terram traducere suaderet. Quare, cum aliquandiu conticissent, instaurato sermone Imperator indignans, „In dimicationes,” inquit, „ita venire, ut minus iudicio quam impetu et temeritate ducare, id quanta pericula afferre soleat quamque insanabiles plagas, cognitum et ipse habeo, e pueritia in praeliis versatus, palmasque non unas, quod scire vos arbitror, et victorias consecutus. Sed quando fortuna, in

A. M. 6480 ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἑστηκώς, μὴ κατὰ γνώμην χρῆσθαι τοῖς πράγμασι
 Ind. 15 δίδωσι, δεῖ που τοῦτον προαρπάζειν, καὶ τὰ οἰκεία εὖ τίθεσθαι,
 Fol. 308 v. συνθήσεσθαι μοι δοκῶ καὶ αὐτοὺς, ἐμπειρίαν πολλὴν ἀναλεξα-
 μένους ἐκ τῆς ἀλλεπαλλήλου καὶ ἑτεροκλινοῦς τῶν πολλῶν ῥοπῆς.
 εἴ τι οὖν μοι πείθεσθε τὰ λόγωνα συμβουλευόντι, ἕως οἱ Σκύθαι 5
 πρὸς ῥασιτώνην ἀναπεπτώκασι, μήπω τὴν ἡμῶν αἰσθόμενοι ἄφι-
 Cξιν, ἀρπάσωμεν τὸν καιρὸν, καὶ ἡ νίκη τῇ διαβάσει τῆς κλει-
 σούρας συνέψεται. εἰ γὰρ διαβησίοντας ἡμᾶς αἰσθοῖντο, καὶ
 εἰς ἀντίπαλον ἐπὶ τῶν στενωπῶν ἀντιτάξοιντο φάλαγγα, οὐκ εἰς
 καλὸν ἡμῖν τελευτήσει τὰ πράγματα, ἀλλ' ἐς ἀπορίαν καὶ ἀμη- 10
 χανίαν δεινήν. ἐπιβρώσαντες οὖν τοὺς θυμοὺς, καὶ λογισάμενοι,
 ὅτι Ῥωμαῖοί ἐστε, οἱ τὸ ἀντίξουν ἅπαν τὸ πρόσθεν ὄπλοις κατα-
 στρεφόμενοι, ἔπεσθε τὴν ταχίστην, τὴν σφῶν ἀρετὴν ἐπὶ τῶν
 ἔργων ἐπιδεικνύμενοι."

δ'. Ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἀριπρεπεῖ παντευχία καθοπλισθεῖς, 15
 ἐφ' ἵππου τε γαύρου καὶ σοβαροῦ ἐπιβάς, καὶ δόρυ ἐπωμισάμε-
 Dνος μήκιστον, ἀπήρχετο τῆς ὁδοῦ, προπορευομένην ἔχων τὴν
 τῶν λεγομένων ἀθανάτων φάλαγγα, τεθωρακισμένην ἐπιεικῶς·
 εἶποντο δὲ αὐτῷ ὄπλιται μὲν τῶν ἀλκιμοτάτων πρὸς τοῖς μυριοῖς
 πεντακισχίλιοι, ἵππεις δὲ μύριοι καὶ τρισχίλιοι. τὸ δὲ λοιπὸν 20
 στρατιωτικὸν μετὰ τοῦ θητικοῦ, φέρον τὰς ἐλεπόλεις καὶ τὰς
 παντοδαπὰς μηχανὰς, βύδην ἐξόπισθεν εἶπετο, ἅμα τῷ προέ-
 δρῳ Βασιλεῖω, ᾧ τὴν τούτων ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε πρόνοϊαν.
 ἐπεὶ δὲ τοὺς ἐπισφαιεῖς καὶ κρημνῶδεις τόπους διώδευε παρὰ πᾶ-

1. ξυροῖς cod.

novaculae acie constituta, ad arbitrium agere non permittit, tunc audacter
 arrepta illa rem geri oportere, id ne ipsi quidem, opinor, negabitis, qui ma-
 gnam peritiam ex incerto ancipitique bellorum eventu collegistis. Quare,
 si quid mihi creditis meliora suadenti, dum Scythae desidia se dant, neo-
 dum de adventu nostro cognorunt, rapiamus occasionem, et transitum fau-
 cium victoria consequetur. Nam, si intellexerint nos transmittere velle, su-
 perque angustiis infesta acie constiterint, vereor ut exitum optabilem res
 habeat, neve in discrimen potius difficultatemque summam adducatur. Pro-
 inde facite ut fortem animum habeatis, reputantesque Romanos vos esse,
 qui adversarios omnes olim armis subegerint, cito sequimur, virtutem ve-
 stram factis declarantes."

4. Hac habita oratione, insigni armatura munitus, incessoque generoso
 atque acri equo, lanceam praelongam humero gerens, vias se dedit, prae-
 euntem habens Immortalium quos vocant egregie loricatam cohortem: pone
 sequebantur legionariorum fortissimorum millia quinque et decem, equitum
 tredecim millia. Reliquus exercitus cum impedimentis et calonibus, hele-
 poles et cuiusque modi machinas vehens, lento gressu retro sequebatur, cum
 Basilio praeside, cui Imperator horum curam commiserat. Ita, ubi praeter
 omnium opinionem periculosa et praerupta loca transiverat, itinere rapidum

σαν ὑπόνοιαν, τὸ σύντονον ἐπισχὼν τῆς πορείας, ἐπὶ τινος ἔχου- A. C. 972
 ροῦ γηλόφου ἐκ τοῦ θατέρου μέρους παραρρέοντα ἔχοντος ποτα- I. I. 3
 μόν, ὑδάτων πληθῶραν ἐπαγγελλόμενον, τῆγ τε ἵππον καὶ τὸν P. 82
 στρατὸν διανέπασεν. ἄρτι δὲ σταθῆρᾶς ἡμέρας ἀπαυγαζούσης,
 5 διαναστὰς, καὶ ἐς βαθείας φάλαγγας διατάξας τὸ στράτευμα,
 τὴν ἐπὶ Πραισιθάλαβος ἦει, θαμινὰ τὰς σάλπιγγας τὸ ἐνυάλιον
 ἐγκελευσόμενος ἐπηχεῖν, ἀλαλάζειν τε τὰ κύμβαλα, καὶ τὰ τύμ-
 πανα παταγεῖν. ἐντεῦθεν βοή τις ἄρρητος ἀνεδίδοδο, συνεπη-
 χούτων τοῖς τυμπάνοις τῶν ἐκεῖσε ὀρέων, καὶ ἀντικτυπούντων τῶν
 10 ὄπλων, καὶ τῶν ἵππων χρεμετιζόντων, τῶν τε ἀνδρῶν ἀλλήλοις
 ἐκβοῶντων καὶ πρὸς τὴν μάχην ἐπιβρώννυτων, ὡς τὸ εἶκος. B
 Ταυροσκύθας δὲ, τὴν τοῦ στρατοπέδου μετ' ἐμπειρίας ὡς αὐτοῦς
 ἀθρήσαντας ἐπέβλασιν, ἀμηχανία καὶ δέος ἦρει, τῷ ἀπροσδοκῆ-
 τῷ καταπλαγέντας τοῦ πράγματος. ἀλλὰ καὶ ὡς σπονδῆ τὰ ὄπλα
 15 ἀρπάσαντες, καὶ τοὺς θυρεοὺς ἐπωμισάμενοι (ἐρυμνοὶ δὲ οὗτοι, Fol. 309 r.
 καὶ ἐς τὸ ἀσφαλές ποδήρεις ἐξεργασμένοι πεποίηται), ἐς καρτε-
 ρὸν ἀντικαταστάντες συνασπισμὸν, ἐπὶ τὸ πρὸ τοῦ ἄστεος ἐπ-
 πήλατον πεδίον Ῥωμαῖοις ἀντεπήσαν, δίκην Θηρίων βρυχώμε-
 νοι, καὶ καινὴν καὶ ἀλλόκοτον προῖξιμοὺς ὠρυγῆν. Ῥωμαῖοι δὲ,
 20 συμβαλόντες αὐτοῖς, ἐβρώμενως ἐμάχοντο, καὶ ἄξια πολέμων C
 ἔργα ἐργάζοντο, τῆς μάχης ἰσοπαλοῦς ἀμφοτέροις γεγενημένης.
 ἐνταῦθα τοῖς ἀθανάτοις ὁ βασιλεὺς κατὰ τὸ εὐώνυμον τῶν Σκυ-
 θῶν κέρας μετὰ φύμης εἰσβάλλειν ἐγκελεύεται. οἱ δὲ, προβαλόν-

1. ὑπόνοιαν. Nota voces πρόνοιαν et ὑπόνοιαν mire vicinas, ob negligentiam vel inopiam scriptoris. 2. παραρρέοντος cod.
 3. ἐπαγγελλόμενος cod. 4. παταγεῖν. Vid. supra 22. B.
 13. ἀθρήσαντας. Inde firmatur coniectura mea supra 66. C.
 17. συνασπισμῷ cod.

confecto substitit; inque colle natura munito, qui ab utroque latere habebat praeterlabens copiamque aquarum praebens flumen, equitatum et milites ab itinere refecit. Postero die de multa luce movet castra, et, exercitu in profundas phalanges disposito, Praesthlabam contendit. Lituis frequenter classicum concini, cymbala percuti, tympana pulsari imperat. Tum ineffabili fremitu cuncta retonant. Admurmurant tympanis iuga regionis, conerepant arma, hinnunt equi, conclamant milites, seque ad praelium de more incitant. Tauroscythas, exercitum cum usu militari adventantem conspicatos, cum res praeter opinionem accidisset, dubitatio timorque tenuit. Arma nihilominus celeriter ceperunt, scutisque in humeris sublati (ea autem et perfirma sunt, et, quo melius tegant, ad pedes pertinent), conferta acie in equitabili ante oppidum planitie Romanis obviam se obtulerunt, belluarum ritu rugientes, sublato absono vastoque ululatu. Praelio commisso fortiter pugnant nostri, facinora bellica mirabilia efficiunt. Cum diutius pari Marte dimicaretur, Imperator Immortales sinistrum Scytharum cornu curas incitato adoriri iubet. Hi, equos calcaribus incendentes, lanceis in-

- A. M. 6480 *τες τοὺς ἄκοντας, καὶ σφοδρῶς τοῖς μάσπῃ τοὺς ἵππους κεντρί-*
 Ind. 15 *σαντες, κατὰ τούτων ἤλαυνον. Σκύθαι δὲ, ἅτε πεζέταιροι χρη-*
ματιζόντες· οὐδὲ γὰρ ἂφ' ἵππων εἰθισμένον ἔστιν αὐτοῖς ἀγωνί-
ζεσθαι, ὅτι μηδὲ πρὸς τοῦτο γυμνάζονται· οὐχ ὑπήνεγκαν τὸν
τῶν Ῥωμαίων δορατισμὸν, ἀλλ' ἐκκλίναντες εἰς φυγὴν, ἐπὶ τὸν 5
τοῦ ἄστεος περίβολον συνεκλείοντο· οὓς ἐπισπόμενοι Ῥωμαῖοι
ἀνηλεῶς ἔκτεινον. φασὶ γὰρ παρὰ ταύτην τὴν προσβολὴν ὀκτα-
κισχιλίους πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἀναιρεθῆναι Σκυθῶν.
- D *ε'. Οἱ δὲ περιλυφθέντες, ἐπεὶ πρὸς τὸ ἄστυ συνεκλείσθη-*
σαν, ἐκ τῶν ἐπάλλεων ἄνωθεν ἐβρόμηνως ἠκροβολίζοντο. τῆν-10
καῦτα λέγεται καὶ τὸν Πατρίκιον Καλοκῦρην, τῇ Πραισθλάβῃ
ἐπιχωριάζοντα, ὅσπερ τὴν Ῥωσικὴν πανοπλίαν κατὰ τῶν Μυσῶν
τὸ πρόσθεν, ἥπερ μοι ἤδη ἐβρόθήθη, κελήνηκεν, αἰσθόμενον τὴν
τοῦ αὐτοκράτορος ἄφιξιν (οὐδὲ γὰρ ἐνὴν λαθάνειν, τῶν βασι-
λικῶν παρασῆμων τῇ στυλιπνότητι τοῦ χρυσοῦ ἀβρόθητον ἐπεμ-15
πόντων μαρμαρυγῆν), λαθραίως ὑπὸ νύκτα βαθεῖαν ὑπεξελθεῖν
- P. 83 *τε τοῦ ἄστεος καὶ ὡς τὸν Σφενδοσθλάβον ἀφικέσθαι, αὐτοῦ που*
παρὰ τὸ Δορύστολον (ὃ τὰ νῦν Δρίστα καλεῖται) πανσυδὶ δια-
τρίβοντα. ἀλλ' οὕτω μὲν ὁ Καλοκῦρης ἀπέδρασε, Ῥωμαίους δὲ
ἢ νῦξ ἐπέλθοῦσα τῆς μάχης ἐπέσχεν. ἄρτι δὲ κατὰ τὴν ὕστεραιαν 20
καὶ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς μετὰ τῶν ἐλεπόλεων ἀφιγμένης (ἡμέρα
δὲ ἦν ἡ καλουμένη μεγάλη πέμπτη, καθ' ἣν ἐπὶ τὸ πάθος μολῶν
ὁ Σωτὴρ τὰ σωτήρια τοῖς μαθηταῖς μετὰ τὸν μυστικὸν δεῖπνον
διδάγματα ἐξεπαίδευσε), πρῶτ' ἰδὲν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης ἕξανα-

18. Fort. Δρίστα. Infra 86. B. Δρήστρα (sic) cod. 22. πέμ-
 πτη cod.

festis in hostes se permittunt. Quorum cuspides cum Scythae, ut pedites, sustinere non possent: neque enim praeliandi ex equis consuetudinem habent, neque ea in re exercentur: fugae se mandant, inque oppidi moenia se concludunt: quos insecuti Romani nulla misericordia conciderunt. Hac impressione interfectos esse aiunt Scythas octies mille quingentos.

5. Qui superfuerant, ii in oppidum inclusi e muris deque loco superiore telis coniectis fortiter resistebant. Eodem tempore Calocyrem Patricium Praesthlabae commorantem, quem armaturam Russicam olim in Moesos commovisse superius dixi, cum de Imperatoris adventu cognovisset (qui ob insignia principatus latere non poterat, fulgore auri divinam lucem diffundentia), clam adversa nocte oppido elapsus esse aiunt, adque Sphen-dosthlabum propter Dorystolum (quae nunc Dristra vocatur) cum omnibus copiis subsidentem pervenisse. Elapso Calocyre, Romanos nox superveniens a pugna revocavit. Reliquis copiis una cum machinis postero die consecutis (qui dies erat qui vocatur Feria quinta maxima, qua ad passionem gradiens Servator servantia post mysticam coenam praecepta discipulis fudit), mane Ioannes Imperator castris egressus aciem legionum censeo

στὰς καὶ εἰς ἀφῆραγῆ συνασπισμὸν διατάξας τὰς φάλαγγας, καὶ
 νύσας τε τὸ ἐνυάλιον, τῷ τείχει προσέβαλεν, ὡς αὐτοβοεῖ αἰρή-
 σων τὴν πόλιν. Ἔως δὲ καὶ αὐτοὶ πρὸς τοῦ σφῶν παρακροτου-
 μνοι στρατηγοῦ (Σφῆγκελος δὲ ἦν οὗτος, ὁ τρίτην ἔχων τιμὴν
 5 παρὰ Σκύθαις μετὰ γε Σφενδοσθλάβον· ἐκείνος γὰρ ἀπάντων
 κατῆρχεν), ἐκ τῶν ἐπάλλξεων ἀντετάξαντο, καὶ Ῥωμαίους ἐπιόν-
 τας κατὰ τὸ ἐνὸν ἡμύνοντο, ἀκόντια, καὶ βέλη, καὶ λίθους
 χειροπλήθεις ἐπαφιέντες ἄνωθεν. Ῥωμαῖοι δὲ, τοῖς τε τόξοις
 καὶ πετροβόλοις ὄργανοις, σφενδόναις τε καὶ ἀκοντίοις θάμινά-
 10 τερον κάτωθεν βάλλοντες, ἀνεῖργον τοὺς Σκύθας, βιαζόμενοι,
 καὶ μὴ ἔωντες ἀδεῶς προκύνειν ἐκ τῶν ἐπάλλξεων. ὁ δὲ αὐτοκρά-
 τωρ, γεγωνότερον ἐμβοήσας καὶ τῷ περιβόλῳ τὰς κλίμακας προσ-
 ερέθειν ἐγκελευσάμενος, ἐπέβῃ τῇ βοῇ τὴν πολιορκίαν, ἐκθύ-
 μως ἐπ' ὄψει βασιλέως ἀπάντων διαγωνιζομένων, καὶ τιμὰς
 15 ἀναλόγους τοῖς πόνοις τοπαρυντικά πρὸς αὐτοῦ προσδοκῶντων
 ἀπολοῖσθαι.

ζ'. Ῥωμαίων δὲ ἐπιβρισάντων καὶ τοῖς τείχεσι προσπελα-
 σάντων τὰς κλίμακας, ἐγκαυθὰ τις γενναῖος νεανίσκος, ἄρτι
 πυρσαῖς θριξίν ἐπιγροῶζων τὴν γένυν, ἐκ τῆς τῶν Ἀνατολικῶν
 20 ὀρμώμενος γῆς, ᾧ Θεοδόσιος ὄνομα, Μεσονύκτης ἐπέκλισης,
 θάτερα μὲν τὸ ξίφος σπασάμενος, τῇ λαυῖᾷ δὲ τὴν ἀσπίδα ἐπὲρ
 κεφαλὴν ἀνατείνας, ὡς μὴ βύλλοιτο ἄνωθεν παρὰ τῶν Σκυθῶν,
 διὰ τῆς κλίμακος ἄνεισιν· ἀγχοῦ δὲ γενόμενος τῆς ἐπάλλξεως,
 καταστοχῆσας τοῦ προκύντοτος Σκύθου καὶ τούτου ἀμυνομέ-

24. καταστοχῆσας. Sic cod., et statim post, Σκυθοῦ.

conferto instruxit: classicum cani iussit, ad murumque copias admovit, op-
 pidum uno impetu expugnare tentans. Russi et ipsi a suo duce incitati (is
 erat Sphencelus, tertio apud Scythas post Sphendosthlabum loco: hic enim
 omnibus praeerat), post pinnas constituti, Romanos subeuntes pro viribus
 reprimunt, iacula, sagittas, saxa manualia de superiore loco fundunt. Con-
 tra nostri succedentes, arcubus, tormentis, fundis, pilis magnopere usi,
 Scythas vi adhibita submovent, ut impune prospiciendi de pinnis potestas
 esset nulli. Ipse Imperator, contenta voce scalas ad murum poni iubens,
 hortatu non mediocriter vim oppugnationis auxit, neque erat quisquam qui
 non in principis conspectu fortiter pugnaret, praemiaque laboribus respon-
 dentia statim ab illo relaturum se speraret.

6. Instantibus Romanis scalasque ad muros admoventibus, adolescens
 impiger ex regione Orientis, rutila iam lanugine genam adumbrans, Theo-
 dosius cognomento Mesonyctes, districto altera manu gladio, altera scuto
 supra caput sublato, ne a Scythis missilibus deiectis feriretur, per scalam
 ascendit; cumque ad pinnas appropinquasset, Scytham prospicientem se-
 que hasta repellentem appetens in cervicem percussit, ut abecium eius ca-

A. M. 6480 *νον τῷ δράτι, παiei κατὰ τοῦ τένοντος· ἀπαρχθεῖσα δὲ ἡ*
 Ind. 15 *κεφαλὴ σὺν τῇ κόρουδι ἔξω τειχῶν πρὸς ἔδαφος ἐσφαιρίετο· Ῥω-*
μαῖοι δὲ τῷ καινῷ τοῦ δράματος ἐπηλάλαξαν, καὶ συγχοὶ τοῦ
πρώτως ἀνελθόντος τόλμαν ζηλώσαντες, διὰ τῶν κλιμάκων ἀνέ-
θειον. ὁ δὲ Μεσονύκτης, ἐπεὶ τοῦ τείχους ἐπέβη, καὶ τῆς ἐπάλ-
 5 *ξεως ἐγκρατῆς ἐξεγένετο, πλείστους τῶν ἀμυνομένων Ῥῶς ἐπι-*
στροφάδην πλήττων τῶν τειχῶν κατεκρήμιζε. Θῦττον δὲ συ-
 P. 84 *χῶν ἕκασταχοῦ τῶν περιβόλων ἀνελθόντων, καὶ παντὶ σθένει*
τοὺς ἐναντίους ἀποσφαιτόντων, τὰς ἐπάλξεις καταλιπόντες οἱ
Σκυθαί, ἐς τὴν βασιλειον αὐλήν, τείχιον ἐχυρὸν κεκτημένην, 10
ἐν ἣ καὶ ὁ πλοῦτος Μυσοῖς ἐναπέκειτο, ἀκλειῶς συνώσθησαν,
πυλῖδα μίαν ἠνεψυγμένην παραλιπόντες. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐδρᾶτο,
ἡ ἔξω τειχῶν ὀρμωμένη τῶν Ῥωμαίων πληθὺς, τοὺς θαιροὺς
τῶν πυλῶν καὶ μοχλοὺς διακόψασα καὶ συντρίψασα, ἔνδον εἰσῆε
 15 *τοῦ ἄστειος, ἀμύθητον φόνον αὐτουργήσασα τῶν Σκυθῶν. τότε*
δὴ καὶ Βορὴν συλληφθῆναι λέγεται, τῶν Μυσῶν βασιλέα, σὺν
γυναικὶ καὶ δυοὶ νηπίοις, οὕτω πυρσοῖς τὴν γένυν περιπυκάζοντα,
 B *καὶ προσαχθῆναι τῷ βασιλεῖ· ὁ δὲ, τοῦτον δεξιόμενος, διὰ τι-*
μῆς ἦγε, κοίρανον Βουλγάρων ἀποκαλῶν, φάσκων τε, ἦκειν
Μυσοῖς τιμωρήσων, δεινὰ πεπονθόσι πρὸς τῶν Σκυθῶν. 20

ζ'. Ῥωμαῖοι δὲ, ἀπαξ ἐμπελασθέντες τῷ ἄστει, ἐχώρουσιν
 διὰ τῶν στενωπῶν, τοὺς μὲν δυσμενεῖς ἀποκτείνοντες, τὰ δὲ
 χρήματα διασπάζοντες. τηνικαῦτα καὶ τῇ βασιλείῳ αὐλῇ προσέ-

1. ἀπαρχθεῖσα cod. 17. οὔτω. Sic cod. Fort. οὔτω. 22. στα-
 σωπῶν. Vid. supra 15. D.

put una cum casside extra muros in terram provolveretur. Qua nova
 re oblata succlamant Romani, primique ascendentes virtutem aemulati cre-
 bri per scalas nituntur. Interim Mesonyctes in muro emergens, fastigii
 compos factus, Russos propugnantes quamplures circumquaque obruncatos
 de muro praecipitavit. Ita cum multi celeriter undique munitiones ascen-
 dissent, omnique vi hostes conciderent, Scythae relictis moenibus in au-
 lam regiam muro firmo circumdatam, ubi thesauri Moesorum asservaban-
 tur, turpiter sunt compulsi, portula una ibi aperta relicta. Dum haec gerun-
 tur, extra muros circumfusa Romanorum copia, cardiibus repagulisque por-
 tarum excisis ac perfractis, in oppidum se intulit, ingentemque Scytharum
 stragem fecit. Eodem tempore Borim Moesorum regem, rufa ac densa barba
 insignem, una cum uxore duobusque infantibus comprehensum ad Impera-
 toremque adductum esse aiunt: quem ille receptum honore habuit, princi-
 pemque Bulgarorum appellavit, venisse se testatus ad ulciscendas Moesorum
 iniurias a Scythis acceptas.

7. Romani, semel in oppidum illati, per angiportus se effuderunt, ad
 caedem hostium bonorumque direptionem conversi. Inde regiam oppugna-

βαλλον, ἐν ἧ τῆς Ῥωσικῆς πληθύνος συνώσθη τὸ μάχιμον. ἀλλ' Ἀ. C. 972
 εδοθενῶς ἔνδον ἀντικαταστάντες οἱ Σκύθαι τούτους ἀήρουν, ^{I. I. 3}
 διὰ τῆς πυλίδος ἐξολισθαίνοντας, καὶ μέχρι τῶν ἑκατὸν καὶ ^{Fol. 310 r.}
 πενήκοντα ἄνδρας ἀνείλον νεανικούς. ὁ δὲ βασιλεὺς τὸ τοιοῦ- C
 5 τον σύμπτωμα γνοὺς, θᾶπτον ἐξιππασάμενος, παντὶ σθένει
 πρὸς τὴν μάχην χωρεῖν τοῖς ἐπομένοις προδτρέπετο· ἐπεὶ δὲ
 οὐκ εἶχε τι γενναῖον ἀνύττειν (διὰ γὰρ τῆς ἰσπενωμένης πυλ-
 10 ιδος τοὺς εἰσιόντας Ταυροσκύθαι δεχόμενοι εὐπετῶς κατειργάζοντο,
 πλείστους κατασπαθίζοντες), τὴν μὲν πρόσω τῶν Ῥωμαίων ἀλό-
 15 γιστον ὄρμην ἀνεχαίτισε, πῦρ δὲ τῇ ἀλλῇ ἑκασταχοῦ διὰ τῶν πε-
 ριβόλων ἐνίεναι προσέταξε. τῆς δὲ πυρκαϊῆς σφοδρᾶς ἀναδῆρι-
 σθείσης, καὶ ἐκτεφρούσης θᾶπτον τὰ ὑποκείμενα, τῶν δόμων
 ὑπέξελθόντες οἱ Ῥῶς, ὑπὲρ τοὺς ἑπτακισχιλίους τυγχάνοντες,
 ἕς τε τὸ ὑπαιθρον τῆς αὐλας σσπειραθέντες, ἀμύνεσθαι τοῖς D
 15 ἐπιούσι παρεσκευάζοντο. τούτοις ὁ βασιλεὺς Βάρδαν Μάγιστρον
 τὸν Σκληρὸν μετὰ νεανικοῦ συντάγματος ἀντέταξεν· οὗς κυκλω-
 σάμενος τῇ συνεπομένη φάλαγγι τῶν ἀλκιμωτάτων ἀνδρῶν ὁ
 Σκληρὸς, ἔργου εἶχετο. καὶ τῆς συμπλοκῆς γενομένης καρτερῶς
 οἱ Ῥῶς διεμάχοντο, μὴ δόντες νῦτα τοῖς ἐχθροῖς, Ῥωμαῖοι δὲ
 20 τῇ σφῶν ἀρετῇ καὶ τῇ τῶν πολέμων πείρᾳ κατηκόντισαν ἅπαντας,
 πλείστων ὅτι καὶ Μυσῶν κατὰ ταύτην πεσόντων τῆν μάχην· οἷγε
 συνεπήμνον Σκύθαις, Ῥωμαίοις δυσμεναίνοντας, ὡς γεγονό-
 σιν αἰτίοις τῆς ὡς αὐτοὺς γεγενημένης ἀφίξεως τῶν Σκυθῶν. P. 35

3. ἐξολισθαίνοντας. Sive ἐξολισθοῦντας. Cod. habet ἐξολισθοῦν-
 τας, ut ab ἐξολίζω. Supra 28. B. ἐπολισθήσας· 30. C. ἐπολι-
 σθήσειεν. 5. ἐξιππασάμενος cod. 14. ἕς τε. ἴσται cod.
 Ib. σσπειραθέντων cod.

tum venerunt, quo erat copiae Russicae compulsum robur. Qui, intus acriter se defendentes, eos qui per portulam se immittebant, obtruncabant, miltiesque sic ad centum quinquaginta, fortes viros, oppresserunt. Qua re cognita, Imperator equo admisso accurrens, cohorte praetoria omni vi in hostem niti iussa, ubi non multum profici posse intellexit (propterea quod non pauci angusta portula intromissi aque Taurascythias excepti parvo negotio gladiis confecti interibant), inconsiderato Romanorum impetu represso, ignem undique per propugnacula in regiam immitti iussit. Magna flamma emicante, et obvia quaeque celeriter consuente, Russi tectis egressi plus vii m. numero, in locoque patienti aulae constipati, defensionem parabant. His Imperator Bardam Sclerum Magistrum cum cohorte expedita obiecit: neque vero Sclerus, postquam illos suo fortissimorum militum agmine circumseperat, huic rei defuit. Ita praelio commisso tametsi Russi acriter resistebant, ita ut eorum nemo tergum verteret, tamen Romani virtute et exercitatione belli superiores facti omnes confixerunt. Eodem praelio Moesi quampures ceciderunt, qui hostibus auxilio fuerant, Romanis infenai, quod adventus ho-

A. M. 6480 Σφέγκελος δὲ παρὰ τὸν Σφενδοσθλάβον ὤχετο, φηγῆ μετ' ἄλλων
Ind. 15 κλέψας τὴν σωτηρίαν· αὐτὸς δὲ ἀνηρέθη, ὥσπερ μοι ἤδη εἰρή-
σεται. ἀλλ' οὕτω μὲν ἡ Πραισθάβα, ἐν δυσὶν ἡλώσις ἀλοῦσα,
ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένετο.

ἡ. Ἰωάννης δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, τὴν στρατιάν, ὡς τὸ εἶδος, 5
φιλοφρονησάμενος, διανέπαιε, καὶ τὴν θείαν ἀνάστασιν τοῦ
Σωτῆρος αὐτόθι ἐώρταζεν. ἔκ τε τῶν δορυαλώτων Ταυροσκυθῶν
τινας ἀποκρίνας ὡς τὸν Σφενδοσθλάβον ἐξέπεμπε, τὴν τῆς πό-
B λωως ἄλωσιν ἀπαγγελοῦντας αὐτῷ καὶ τὴν τῶν ἐταίρων ἀναίρεσιν,
φράζειν τε, μὴ διαμέλλειν, ἀλλ' αἰρεῖσθαι τὴν ταχίστην δυοῖν 10
θάτερον· ἢ τὰ ὅπλα καταθέσθαι καὶ τοῖς κρείττοσι πειθαρχεῖν, καὶ
τῶν τετολημμένων συγγνώμην αἰτεῖν, ἀφιστάμενον ἔξαντῆς χώ-
ρας τῆς τῶν Μυσῶν· ἢ, τοῦτο μὴ βουλομένου, ἀλλ' εἰς τὴν
σύντροφον ἀνθάδειαν ἀποκλίναντος, παντὶ σθένει ἐπιούσαν τὴν
Ῥωμαϊκὴν ἀμύνεσθαι δύναμιν. ταῦτα μὲν ἀπαγγέλλειν Σφενδο- 15
σθλάβῳ παρήγγειλεν· αὐτὸς δὲ, ἄλλων ἡμερῶν ἐνδιατρίψας τῇ
πόλει, καὶ ταύτης τὰ πεπονηκότα ὀχυρωσάμενος, καὶ φρουρὰν
Fol. 310 v. ἀποχρῶσαν καταλιπὼν, Ἰωαννοπόλιν τε ταύτην ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ
Cκαλέσας ὀνόματι, πανστρατὶ τὴν ἐπὶ τὸ Δορύστολον ἵετο. ὅπερ
Κωνσταντῖνος, ὁ ἐν βασιλεῦσιν ἀοιδίμος; ἐκ βῆθρων ἐδειματο, 20
καὶ εἰς ὃ νῦν ὁρᾶται κάλλος καὶ μέγεθος ἤγειρεν, ὀπηνίκα τὸ
σταυρικὸν σημεῖον κατηστερισμένον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος, Σκύ-
θας δυσμενεῶς ἀντιτεταγμένους αὐτῷ καὶ μανικῶς ὀρμῶντας κα-
τεπολέμησε. πάρεργον δὲ τῆς ὁδοῦ τὴν τε καλουμένην Πλάσκου-

13. Male βουλομένους cod. 21. ὁρᾶται. Vid. supra 79. B.

stium ad se causa exstitissent. Sphencelus cum paucis, ad Sphendosthla-
bum clam elapsus, fuga sibi peperit salutem: eum posterus perisse mox
demonstrabitur. In hunc modum Praesthlaba, biduo expugnata, in pote-
statem Romanorum venit.

8. Ioannes Imperator exercitui honestatibus, ut par erat, ornato re-
quiem dedit, divinamque Servatoris resurrectionem eo in loco celebravit.
Inde ex Scythis captis delectos aliquot ad Sphendosthlabum misit, qui op-
pidi expugnationem suorumque interitum nunciarent, dicerentque, sine mora
duarum rerum, ultra ei magis cordi esset, eam eligeret: aut, armis positis,
victoribus obsequeretur, petitaque arrogantiae venia festum Moesia de-
cederet; aut, id si nollet, seque ad domesticam pervicaciam converteret,
ut omni vi ab adventantibus Romanorum copiis se tueretur. His ad Sphen-
dosthlabum datis mandatis, paucos dies in oppido commoratus, quod, collapsis
moenium partibus communitis, iustoque praesidio relicto, Ioannopolim suo
nomine appellaverat, omnibus copiis Dorystolum ire contendit. Hanc urbem
Constantinus, hymnis inclytus princeps, a fundamentis construxit, adque
eam, quae hodie suspicatur, speciem et amplitudinem excitavit, illo tempore
quo, crucis signum sideris instar coelo inscriptum conspicatus, Scythas ho-
stiliter sibi oppositos furioseque ruentes debellavit. Imperator autem Pli-

βαν καὶ Δίνειαν εἶλεν ὁ βασιλεὺς, καὶ συχνὰς τῶν πόλεων, ἀδ A. C. 972
 τῶν Σκυθῶν ἀφηνιάσασαι Ῥωμαίοις προσέθεντο. Σφενδοσθλά- I. 1. 3
 βος δὲ, τὸ κατὰ τὴν Πραισθλάβαν πάθος γνοὺς, ἤσχαλλε μὲν
 καὶ ἤχθητο, οὐκ ἀγαθὸν οἰωνὸν τοῦ μέλλοντος τοῦτο τιθέμενος·
 5 τῇ δὲ Σκυθηκῇ ἀπονοίᾳ παρακροτούμενος, καὶ ταῖς κατὰ Μυ- D
 σῶν νίκαις γανρούμενος, ἐδπετῶς ᾤετο καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν κατα-
 γωνίσασθαι δύναμι.

9'. Ὁρῶν δὲ Μυσοὺς τῆς ἐκείνου μὲν ἑταιρείας ἀφηνιάζον-
 τας, τῷ δὲ βασιλεῖ προσχωροῦντας, πολλὰ γνωσιμαχῆσας, καὶ
 10 ἀνασκοπήσας, ὡς, εἰ πρὸς Ῥωμαίους οἱ Μυσοὶ ἀποκλίνειαν,
 οὐκ εἰς καλὸν αὐτῷ τελευτήσῃ τὰ πράγματα, τοὺς γένοι καὶ δυ-
 ναστεία διαφέροντας συνειλοχῶς τῶν Μυσῶν, εἰς τριακοσίους
 ἀριθμουμένους, ὠμὸν καὶ ἀπάνθρωπον κατ' αὐτῶν ἐμελέτησε P. 86
 τόλμημα. δειροτομήσας γὰρ πάντας ἀπέκτεινε· τὴν δ' ἄλλην
 15 πληθὺν πεδήσας συνέκλεισεν ἐν εἰρκταῖς. αὐτὸς δὲ τὴν τῶν Ταυ-
 ροσκυθῶν πανοπλίαν συναγαγὼν, εἰς ἐξήκοντα χιλιάδας συναγο-
 μένην ἀνδρῶν, Ῥωμαίοις ἀντετάξατο. ἐν ᾧ δὲ ὁ βασιλεὺς σχο-
 λαιότερον τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπεποίητο ἄφιξιν, τινὲς παραβόλῳ
 τόλμη παρακροτούμενοι τῶν θρασυτέρων, τῆς Ῥωσικῆς ἀπορῥα-
 20 γέντες φάλαγγος, ἐς λόγον ἐκάθιζον, καὶ δὴ τῶν προδρομῶν τι-
 νὰς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς ἐπελάουσιντες ἔκτειναν. ὢν ὁ αὐτοκράτωρ
 ἐρρήμιμα παρὰ τὴν ἀταρπιτὸν τὰ πτώματα κατιδὼν, τῷ ῥυτῆρι
 τὸν ἵππον ἐπισχῶν, σχετλιάσας τε τὴν τῶν ὁμοειδῶν ἀπώλειαν, B

16. συναγομένην. Nota inopiam aut negligentiam orationis in συνα-
 γαγῶν et συναγομένην. 18. ἄφιξιν. αὔξησιν cod.

scabam quae vocatur et Dineam obiter ex itinere cepit, itemque oppida
 alia non una, quae, excusso Scytharum imperio, in fidem se Romanorum
 permisissent. Sphendosthlabus, clade ad Praesthlabam cognita, graviter
 quidem rem tulit, proque omine parum bono habuit: tamen, ut erat
 Scythica amentia inflammatus, simul quod victoriae de Moesis extulerant
 animum, Romanas opes itam parvo negotio se fracturum existimabat.

9. Ita cum animadvertisset, Moesos alienatis a sua clientela voluntatibus
 Imperatori accedere, variis sententiis distractus, ac reputans, res suas, si
 ad Romanos Moesi deficerent, exitum minime felicem habituras, in Moesos,
 qui inter caeteros genere atque opibus praestabant, ad numerum ccc con-
 quisitos, nefarium atque inhumanum facinus admisit. Omnes enim cervi-
 cibus abscisis interfecit: reliquam multitudinem vincam in custodias inclu-
 sit. Ipse, omnibus Tauroscytharum coactis copiis, quarum summa erat cir-
 citer hominum millia sexaginta, adversus Romanos aciem constituit. Ad
 quam cum Imperator remissiore itinere adventaret, quidam animosiores cae-
 ca audacia incitati, ab exercitu Russico digressi, cum in insidiis consedis-
 sent, impressione ex inopinato facta antecursores aliquot oppresserunt.
 Quorum Imperator proiecta praeter viam corpora conspiciatus, equum freno

Α. Μ. 6480 ἀνιχνεύειν τοὺς τοῦτο δεδρακότας ἐκέλευε. τῶν δὲ πεζεταίρων
 Ind. 15 τοὺς δρυμοὺς καὶ τὰς λόχμας καταδραμόντων σπουδῇ, καὶ
 τοὺς πελάτας ἐκείνους συνειληφόντων, εἰς ὄψιν τε πεπεδημέ-
 νους παραγαγόντων τῷ βασιλεῖ, αὐθαρῶν κατασπαθίζειν τού-
 τους προσέταττεν. οἱ δὲ, μηδὲν μελλήσαντες, ἕλπεσιν ἄρδην 5
 ἐμέλισαν ἵπαντας. ἄρτι δὲ τῶν στρατευμάτων ἐς τὸν πρὸ τοῦ
 Δορυστόλου χώρον συνελθόντων, ὃ καὶ Ἀρίστραν κικλήσκων εὐώ-
 θεσαν, Ταυροσκόθαι μὲν ἔγχεσι καὶ θυρεοῖς τὰς φάλαγγας
 C πυκνώσαντες, καὶ οἶον πυργώσαντες, τοὺς δυσμενεῖς παρὰ τὸ
 Fol. 311 γ. μεταλχμιον ἕμενον. Ῥωμαίους δὲ κατὰ μέτωπον ἀντιτάξας ὁ βα- 10
 σιλεὺς, καὶ τοὺς πανσιδήρους ἱππότητας κατὰ θάτερον κέρασ πα-
 ραστησάμενος, τοὺς τε τοξότας καὶ σφενδονήτας ἐξόπισθεν ἐπι-
 στήσας, καὶ θαμινὰ βάλλειν ἐγκελυσάμενος, ἐπήγε τὴν φάλαγγα.

ι'. Τῶν δὲ στρατοπέδων εἰς χεῖρας ἀλλήλοις συναραχθέν-
 των, καὶ σφοδρῶς τῆς μάχης καταβράγελσης, ἰσοπαλῆς πυρᾶ τὰς 15
 πρώτας προσβολᾶς ὁ ἀγὼν τέως ἐν ἀμφοτέροις ἐγένετο. Ῥῶς μὲν
 γὰρ δεινὸν πον καὶ σχέλιον τιθέμενοι, εἰ δόξαν παρὰ τῶν προσοί-
 Dκων ἐθνῶν ἔχοντες, ἐν ταῖς μάχαις ἀεὶ τῶν ἀντιπάλων κρατεῖν, νῦν
 ὑπὸ Ῥωμαίων αἰσχυρῶς ἠττηθέντες ταύτης ἐκπέσειον, ἐκθύμως
 διηγωνίζοντο. Ῥωμαῖοι δὲ αἰδῶς τις εἰσῆει καὶ νέμεσις, εἰ τὸ ἀν- 20
 τέξουν ἵπαν ὄπλοις καὶ τῇ σφῶν ἀρετῇ καταστρεφόμενοι, νῦν
 ἀπέλθοιεν, παρὰ περμαχοῦντος ἔθνους, ἱππάεσθαι μηδόλως
 εἰδότος, καταγωνισθέντες, ὡς τινες ἔργων μάχης ἀνάσκητοι, καὶ

7. Δρηστραν (sic) cod.

sustinuit, deploratoque civium interitu percussores investigari iussit. Spe-
 culatores silvas dumetaque diligenter scrutati, aggressores illos comprehensos
 ac viuctos in conspectum Imperatoris producant; at ille evestigio interfici
 eos iussit. Ita speculatores impigre districtis gladiis ad unum omnes con-
 siderunt. Cum in campo ante Dorystolum, quod item Dristram appellare con-
 suerunt, iam propius abessent exercitus, Tauroscythae cuneos suos hastis
 scutisque rigentes condensatosque, adeo ut murorum speciem haberent, in
 aciem explicant: opperiantur hostes. Romanos ex adverso ita disposuit
 Imperator, ut equites cataphractos in utroque cornu collocaret; sagittarios,
 funditores, sine intermissione tela conlicere iussos, a tergo subiiceret. His
 ita constitutis, signa inferri imperat.

10. Exercitus cum manum undique consererent, commisso acerrime
 praello a primo congressu aequo Marte diu dimicatum est. Russi enim,
 graviter et acerbè ferentes, si laudem, qua apud gentes finitimas floris-
 sent, reportatae semper in praeliis victoriae, nunc turpiter a Romanis fusi
 amitterent, magna contentione rem gerebant. Romanis contra turpitudinis
 invidiaeque verecundia subibat, si, adversariis omnibus armis et virtute sub-
 actis, in praesentia a gente pedicibus praeliante, equitandi autem usum
 omnino nullum habente, tanquam aliquot bello inexercitati tirunculi victi

τοσοῦτον αὐτοῖς ἐν ἀκαρεῖ κλέος οὐχ ἴσεται. τὰς τοιαύτας δὴ δό- A. C. 972
 ξας παρ' ἑαυτοῖς ἐντρέφοντα τὰ στρατεύματα θαρσάλως διηγω- I. L. 3
 νίζοντο· καὶ Ῥῶς μὲν τῇ συντρόφῳ θηριωδία καὶ τῷ θυμῷ στρα- P. 87
 τηγούμενοι, μετὰ ῥύμης κατὰ Ῥωμαίων ἐφήλλοντο, οἷον ἐνθου-
 5 σιῶντες καὶ βρυχώμενοι· Ῥωμαῖοι δὲ μετ' ἐμπειρίας καὶ τεχνικῆς
 ἐπιστήμης αὐτοῖς ἀντεπήσαν. καὶ συγχοὶ παρ' ἀμφοτέρων ἐπιπτον
 τῶν μερῶν, καὶ μέχρι μὲν δειλῆς βαθείας ἀμφιτάλαντος ἢ νίκη
 ἐδόκει, τῆδε κἀκέισε μεταφερομένης τῆς μάχης. ἤδη δὲ τοῦ
 φωσφόρον καταφερομένου πρὸς δυσμᾶς, τὴν ἵππον ὁ βασιλεὺς
 10 ἀνὰ κράτος αὐτοῖς ἐπιρράξας, ἐμβοήσας τε, Ῥωμαίους ὄντας
 ἐπὶ τῶν ἔργων τὴν σφῶν ἀρετὴν ἐπιδεικνυσθαι, τῶν ἀνδρῶν
 ἐπέβρωσε τὰ φρονήματα. ἐπέβρισαν γὰρ ἐκτόπῳ φορῶ, καὶ οἱ Β
 σαλπικται τὸ ἐννάλιον ἐπηλάλαξαν, καὶ βοή τις ἀθρόα παρὰ
 Ῥωμαίων ἤρθη. Σκύθαι δὲ, τὴν τούτων οὐκ ἐνεγκόντες ῥοπήν,
 15 ἐς φυγὴν ἔκλιναν καὶ πρὸς τὸ τεῖχος συνώσθησαν, πολλοὺς τῶν
 σφετέρων παρὰ ταύτην ἀποβαλόντες τὴν μάχην. Ῥωμαῖοι δὲ,
 τὰ ἐπινίκια παιωνίσαντες, ἐν εὐφημαῖς εἶχον τὸν αὐτοκράτορα·
 ὃ δὲ ἀξιωματῶν τότε διανομαῖς καὶ δεξιώσεσιν ἐστίασεων ἐφιλο-
 φρονεῖτο τούτους, καὶ προθυμότερους ἐπὶ τὰς μάχας ἐργάζετο.

abirent, tantaque sibi gloria puncto temporis eriperetur. Eiusmodi ratio-
 nes animo agitantibus exercitus summa vi configebant: ita tamen, ut Russi,
 innutrita feritate atque iracundia ducti, temere Romanos assillirent, fana-
 ticorum ritu rugientes; nostri illis usu ac scientia artis militaris obviam
 irent. Plurimis ex utraque parte occisis, cum usque ad multam vesperam
 victoria incerta videretur, ac modo hi modo illi propellerentur, vespero
 iam ad occasum vergente, Imperator equitatum in illos magna vi immisit;
 simulque cohortatus, ut tanquam Romani vernaculam virtutem factis decla-
 rarent, animos militum confirmavit. Incubuerunt enim impetu singulari,
 tibicines bellicum concinunt, clamor undique a Romanis tollitur. Quorum
 impressionem cum Scythae sustinere non possent, fugae se commiserunt in-
 que muros sunt compulsi, multis suorum in hac pugna amissis. Romani,
 victoriales cantus fundentes, Imperatorem laudibus ferebant: ipse eos offi-
 ciorum tum distributione epularumque communicatione remuneravit, ala-
 criorisque ad praecia reddidit.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Θ.

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER IX.

ARGUMENTUM.

*Imperator castra accurate muniri iubet. Secundum proelium eque-
stre (Cap. 1). Tertium proelium ad Dorystolum. Lalaconis virtus (2).
Leo Curopalates imperium occupaturus clam Byzantium petit (3). Mos
deprehensus excaecatur (4). In quarto proelio ad Dorystolum Ioannes
Curcuas a Russis occiditur (5). Quintum proelium. Foedae et cruentae
Russorum superstitiones (6). Consilium militare Sphendosthlabi (8). Ul-
timum proelium ad Dorystolum (8). Ioannes ipse inclinatam aciem resti-
tuit. S. Theodorus in acie Romanorum conspectus (9). Insignis Romano-
rum victoria (10). Pax inter Russos et Romanos composita. Sphende-
sthlabi forma et figura (11). Russi in patriam redeuntes a Patsinasis op-
primuntur. Imperator triumphans Constantinopolin intrat (12).*

A. M. 6480 α'. " Ἄρτι δὲ ἡμέρας διαυγαζούσης, ἐρμυνῶ χάρακι τοῦτον τὸν
Ind. 15 τρόπον ὁ βασιλεὺς τὸ στρατόπεδον ἐκρατύνητο. γεώλοφός τις χα-
A. C. 972 μαλληλος τοῦ Δορυστόλου ἐκ διαστήματος κατὰ τὸ πεδὸν ἀνί-
I. I. 3 σταται. ἐν τούτῳ τὸ στράτευμα διασκηνοσόμενος, ταφρεῖαν ἀνο-
Fol. 311 v. ρύττειν κυκλόθεν ἐκέλευε· τὸν τε χοῦν ἐκφοροῦντας ἐς τὴν τὸ 5
P. 88

4. Fort. διασκηνοσόμενος.

1. Ubi primum illuxit, Imper. firmo vallo in hunc modum castra commu-
nivit. Tumulus parum editus ante oppidum Dorystolum, ad planitiem versus
surgit. Ibi collocatis castris fossam circumduci iussit, humum egestam in
oram fossae castra ambientem comportari, aggeri in iustam altitudinem ex-

στρατόπεδον ταινιοῦσαν τῆς τάφρου ὄφρῶν ἀποτίθεσθαι, ἐς ὕψος A. M. 6480
 δὲ ἀποχρῶν αἰρομένων τῶν χωμάτων ἄνωθεν καταπηγνύειν τὰ Ind. 15
 δόρατα, ἐπερδεῖν τε τούτοις τοὺς θυρεοὺς ἀλλήλων ψαύοντας· A. C. 972
 ὡς ἀντὶ τείχους χρηματίζειν τὴν τε τάφρον καὶ τὸν ἐκφορηθέντα I. I. 3
 5 χοῦν τῷ στρατεύματι· καὶ μὴ ἐνὸν εἶη τοῖς ἐναντίοις ἔνδον δια- B
 βαίνειν, ἀλλ' εἰργεσθαι τῆς ἐφόδου τῇ τάφρῳ ἐγχερίπτουσιν. εἰ-
 ρισμένον δὲ Ῥωμαίοις, ταύτῃ τὴν σφῶν ἐπὶ τῆς πολεμίας διατί-
 θεσθαι ἔπαυλιν. ἐπεὶ δὲ τὸν χάρακα τοῦτον τὸν τρόπον ἐκρατύ-
 νατο, τῇ ἐπιούσῃ ἐκτάξας τὴν στρατιὰν τῷ τείχει προσέβαλλε.
 10 Σκύθαι δὲ, τῶν πύργων προκύπτοντες, βέλη καὶ χειμάδας, καὶ
 ὄσα ἐκηβόλα πέφυκεν ὄργανα, κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἤφλεσαν φά-
 λαγγος. οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ σφενδόνας καὶ βέλεσι Σκύθας ἡμύναντο
 κάτωθεν. καὶ μέχρι τῶν τοιούτων ἀκροβολισμῶν ἀμφοτέροις ἡ
 μάχῃ περιίστατο, καὶ Ῥωμαῖοι μὲν ἐπὶ τὸν χάρακα ἦσαν, καὶ
 15 δεῖπνον εἶλοντο· Σκύθαι δὲ, κλινοῦσης ἡμέρας, ἐφιπποὶ τοῦ C
 περιβόλου ἐξῆσαν, τότε πρῶτως φανέντες ἐφ' ἵππων δχοῦμενοι.
 ἄφιπποὶ γὰρ παρὰ τοὺς πολέμους αἰεὶ χωρεῖν εἰώθεισαν, ἀνασκή-
 τως ἔχοντες τῶν ἐφιππίων ἐπιβαίνειν, καὶ τοῖς πολεμίοις ἀνταγω-
 νῆσθαι. Ῥωμαῖοι δὲ, σπουδῇ τοῖς ὄπλοις φραζάμενοι καὶ τῶν
 20 ἵππων ἐπιβάντες, τοὺς τε κοντοὺς ἀνειληφότες (ἐπιμήκεις δὲ τού-
 τος παρὰ τὰς μάχας μεταχειρίζονται), μετὰ ὄνυμς καὶ βιαίου P. 89
 ὠδισμοῦ αὐτοῖς ἐπελαύνουσιν. οἱ δὲ, μηδὲ τοῖς ἑντῆρσι τοὺς
 ἵππους χαλιναγωγεῖν ἐπιστάμενοι, πρὸς τῶν Ῥωμαίων κατακον-
 τιζόμενοι, νῶτα δόντες εἰς τὸ τεῖχος κατακλειόντο.

2. αἰρομένων cod. 12. Malim ἡμύναντο. 18. τῶν ἐφιππων
 cod. Fort. auctor scripserat, τοῦ ἐφ' ἵππων ἐπιβ., quod iteratur
 statim post. Alterum praetuli, quo Leo tautologia levaretur.

presso hastas superne infigi, hisque scuta inter se continuata superponi: ut pro muro exercitui tum fossa tum egestus agger esset; neque facultas ulla hostibus daretur intro irrupendi, utque, si fossae se induissent, aditu arcerentur. Is Romanorum castra in regione hostili instructam mos est. Perducta sic munitione, postridie eius diei aciem instructam ad murum ad-
 movet. Scythae, e turribus prospectantes, tela, saxa, et quaecunque tor-
 mentis mitti possunt, in phalangem Romanam coniciunt. Hi fundis sagit-
 tisque Scythas submovent, ipsi inferius constituti. Neque ultra eiusmodi
 iaculationes progressa erat pugna, cum Romani in castra reversi corpora
 curaverunt: Scythae, vergente die, coeperunt cum equitatu ex moenibus
 prodire, tuncque primum in equis sedentes apparuerunt. Consueverant enim
 semper pedibus praelium inire, quod nullum habent neque in sellas ascenden-
 di neque ex equo cum hostibus pugnandi usum. Romani celeriter arma ca-
 pium, incessisque equis et arreptis contis (quibus praelongis in praeliis utun-
 tur), acriter magno impetu procurrant. Ita hostes, cum ne regere quidem
 habentis equos scirent, a nostris confixi terga verterunt, intraque muros
 sunt conclusi.

A. M. 6480
Ind. 15

β. Τηνικαῦτα δὴ καὶ αἱ τῶν Ῥωμαίων πυρφόροι τριήρεις μετὰ τῶν σιτηγῶν πορθμείων διὰ τοῦ Ἰστρου ἐφάνησαν ἀναπλέουσαι· ὡς Ῥωμαῖοι μὲν ἰδόντες ἀρρήτου χαρμονῆς ὑπεπλήσθησαν, Σκύθαι δὲ δέος ἤρει, τὸ ἐπιφερόμενον αὐτοῖς ἕγρον πῦρ δεδιότας. ἠκηκόεσαν γὰρ πρὸς τῶν γεραιτέρων τοῦ σφῶν 5 ἔθρους, ὡς τὸν μυριάστολον στρατὸν Ἰγγορος, τοῦ τὸν Σφενδοσθλάβον τεκόντος, Ῥωμαῖοι τῷ τοιοῦτω Μηδικῷ πύρι κατὰ τὸν Εὐξείνιον ἐξετέφρωσαν. ἐντεῦθεν σπουδῇ τὰ ἑαυτῶν συναγαγόντες ἀκάτια, πρὸ τοῦ περιβόλου τοῦ ἄστεος εἰλκυσαν, ἵνα παραβρέων ὁ Ἰστρος τὸ θάτερον τοῦ Δορυστόλου περικλύξει 10 πλευρῶν. ταῦτα αἱ πυρφόροι νῆες κυκλόθεν ἐφρούρουν, ὡς μὴ εἴη Σκύθαις ἐνδόν, αὐτῶν ἐπιβεβηκόσιν, ἐπὶ τὴν σφῶν ἀνασώζεσθαι γῆν. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ Ταυροσκύθαι, τοῦ ἄστεος ὑπεκδύντες, κατὰ τὸ πεδίον ἐτάξαντο, ποδηνεκεῖς θυρεοὺς προβαλλόμενοι καὶ θώρακας ἀλυσιδωτούς. Ῥωμαῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ τοῦ χάρακος ἐπέξ- 15 ἤσαν ἐς τὸ ἀκριβὲς τεθωρακισμένοι· καὶ καρτερῶς ἄμφω τὰ ἑμῆρη διηγωνίζοντο, καὶ ἀμφίδοξος ἡ νίκη ἐδόκει, ἄλλοτε θατέρου μέρους ὠδοῦντος. ἐπεὶ δὲ τις Ῥωμαίων τῆς φάλαγγος ἀποβράγεις τὸν μετὰ Σφενδοσθλάβον τρίτον παρὰ Ταυροσκύθαις τιμώμενον Σφέγκελόν, ἐκθύμως τότε διαγωνιζόμενον, κατηκόν- 20 τισεν, ἄνδρα γιγαντώδη καὶ νεανικόν· ἐπὶ τῷ τούτου πτώματι διαταραχθέντες Ταυροσκύθαι βιάδην τοῦ πεδίου ὑπενόστουν καὶ πρὸς τὸ ἄστρ ἠπείλοντο. τηνικαῦτα καὶ Θεόδωρος, ὁ τὴν κατεπωνυμίαν Λαλάκων, ἀνήρ κατὰ τε ἀλκὴν καὶ σώματος ῥώμην

13. ὑστεραίᾳ cod. 21. ἐπεὶ τὸ τούτου πτώματι cod.

2. Eodem tempore triremes igniferae Romanorum cum navibus fragmentariis adverso Istro adnavigantes conspiciebantur: quas nostri videntes incredibili sunt laetitia affecti, nec minus Scythae perturbati, quod impositum navibus madidum ignem verebantur. Audierant enim a maioribus natu gentis, quemadmodum maximam classem Ingoris, patris Sphendosthlabi, Romani eodem Medico igne in Ponto combussissent. Ita celeriter lenunculos suos contractos ante muros oppidi subduxerunt, qua praeterfluens Ister alterum latus Dorystoli alluit. Eosdem igniferae nostrae naves circumcirca observabant, ne Scythis facultas daretur, conscensis scaphis, in suam se regionem recipiendi. Postero die Tauroscythae, ex oppido egressi, aciem in planitie instruxerunt, scutis ad pedes usque pertinentibus et loriciis hamatis tecti. Item Romani castris progressi sunt bene loricati: et acriter utrimque pugnatum est, incerta victoria, altero alterum propellente. Ubi vero Romanorum aliquis ex phalange procurrens Sphencelum, qui tertio post Sphendosthlabum loco a Tauroscythis honorabatur, animose tunc praeliantem confixit, virum vasto corpore et audacia iuvenili: huius casu perturbati Tauroscythae e planitie pedem referre, inque oppidum se recipere coeperunt. Eodem praelio Theodorus cognomento Lalaco, homo ob robur corporis, quod summum erat in illo, metuendus et

δυσάντητος καὶ ἀκαταγώνιστος, πλείστους τῶν δυσμενῶν σιδη- A. C. 972
 ρῆ κορήνῃ ἀπέκτεινεν. ἰσχυὶ γὰρ χειρὸς ταύτην καταφέρων, I L 3
 αὐτῇ κνήῃ καὶ τὴν ταύτην περιστελλομένην συνέθλαττε κεφαλῆν. D
 ἀλλ' οὕτω μὲν τότε Σκύθαι, τὰ νῦτα δόντες, διὰ τοῦ ἄστεος
 5 ὑπενόστησαν. Ῥωμαίους δὲ ὁ βασιλεὺς, τὸ ἀνακλητικὸν ἐπαν-
 λείν ἐγκλεύσας, συνεκαλεῖτο ἐπὶ τὸν χάρακα, οὓς δώροις καὶ
 προπόσεισιν ἐθεράπευε, προθυμοποιῶν, ῥωμαλέως ἐπὶ τοὺς πο-
 λέμους χωρεῖν.

γ'. Ἐν τούτῳ δὲ τῶν πραγμάτων ἡωρημένων, καὶ τῆς μάχης
 10 ἔτι συνεστηκυίας, Λέων Κουροπαλάτης, ὁ τοῦ αὐτοκράτορος Νικη-
 φόρου ὁμαιμων, ἐπὶ τὴν κατὰ Λέσβον Μήθυμναν ἕμα Νικηφόρου P. 90
 τῷ νίῳ φρουρούμενος, ὡς μοι ἤδη δεδήλωται, χρυσῶ τοὺς φρου-
 ροὺς διαφθείρας, ἐς ἀποστασίαν ἀπέκλινεν, ἄσινεῖς ἔχων τὰς κό-
 ρας τῶν ὀφθαλμῶν. ὁ γὰρ ἐκτυφλοῦν τὸ πρόσθεν αὐτὸν προτρα-
 15 πείσ, εἴτε κατ' ἐντολὴν τοῦ βασιλέως τοῦτο πεπονηκῶς (ὑπονοεῖται
 γὰρ καὶ τοῦτο· τεκμήριον δὲ, ὅτι μετὰ τὴν τοῦ δράματος διάγνωσιν
 κακῶν ἀπυθῆς ὁ ἄνθρωπος ἔμεινεν), εἴτε καὶ οἰκτῶ τῆς τοσαύ-
 τῆς ἐπικαμφθῆς συμφορᾶς, τὰς μὲν βλεφαρίδας ἐκείνου κατέκαυ-
 σεν, ἄσινεῖς δὲ καὶ ἀκράτους τὰς κόρας παρέλιπε. τότε γοῦν εἰς
 20 ἀκάτιον ὁ Κουροπαλάτης ἐμβὰς, τῇ κατ' ἀντιπέρας Βυζαντίου B
 χθονὶ λεληθότως προσώρμισεν, ἐπὶ τι φροντιστήριον, ὃ Πηλαμίδς
 κέκληται, κρυπτόμενος. ἐκεῖθεν τε διὰ τινος τῶν οἰκείων τοῖς φί-
 λοις καὶ γνωστοῖς τὴν αὐτοῦ καταμηνύει ἄφιξιν. οἱ δὲ παντὶ σθένει
 συνάρασθαι οἱ διωμολόγουν, καὶ πληθὸς συναθροίσειν ἐνόπλων ἀν-

3. κνήῃ] κοινή cod. συνέθλαττε. Lege aut συνέθλα, aut συν-
 ἐθλασε. 14. αὐτῶν cod.

inexpugnabilis, hostes numero plurimos clava ferrea interfecit. Quam ma-
 nu tam valenti demittebat, ut simul et galeam et caput illa tectum confrin-
 geret. In hunc modum Scythae, fuga facta, in oppidum reverterunt. Ro-
 manos Imperator, receptui cani iubens, in castra revocavit: ubi donis eos
 conviviisque accepit, animosque ad strenue ineundam pugnam maiores
 fecit.

3. Eatenus dubio rerum exitu, flagrante etiam bello, Leo Curopalates,
 Nicephori Imperatoris frater, quem Methymnae in Lesbo insula asservatum
 esse supra demonstravi, custodibus pecunia corruptis, rebellavit: quippe
 illaesas habebat oculorum pupillas. Etenim cui prius fuerat eius excaecatio
 mandata, is sive Imperatoris iussu (susplicantur et hoc, ob rationem illam,
 quod re patefacta homo impunitus permansit), sive misericordia motus tan-
 tae calamitatis, cilia eius combussit, pupillas illaesas et intactas reliquit.
 Ita Curopalates, consensu lembo, ad oram contra Constantinopolim clam
 appulit, inque monasterio, quod Pelamys vocatur, se occultavit. Inde
 mittit certum hominem, qui amicis et familiaribus nunciaret se venisse. Hi
 suum auxilium pro viribus pollicentur: manum armorum sese coacturos;

Leo Diaconus.

10

A. M. 6480 ὄρων, καὶ τὰς τῆς βασιλικῆς ἐστίας κλεῖς ὑφελέσθαι, δι' ὧν αὐτῷ
 Ind. 15 εὐπετῶς ἢ ἐς τὰ βασίλεια γένοιτο πάροδος. καὶ δῆτα ἔργου εἶχοντο,
 καὶ τὴν διὰ λόγων ὑπόσχεσιν καὶ δι' ἔργων ἀντίτειν ἐπεχείρουν,
 μηδόλως μελλήσαντες. ἐντεῦθεν δὴ τινα τῶν βασιλικῶν κλειδού-
 χων δωρεαῖς ὑποποιησάμενοι, κηρῷ τὰς κλεῖς ἐκτυποῦν ἔπεισαν, 5
 Ὅκαὶ αὐτοῖς ἐπιδοῦναι τὸν κηρὸν. καὶ ὅς, οὐδὲν ἀναδύς, τυπώσας
 Fol. 312 v. τὸν κηρὸν ἐπεδίδου· οἱ δὲ, βάνανσον μισθωσάμενοι, τὰς κλεῖς
 ἐφ' ἐστίας ὡς τάχος ἐχάλκευσαν.

δ'. Ἐπεὶ δὲ πάντα τούτοις κατὰ γνώμην, ὡς γε ἐδόκει, ἐχώ-
 ρει, τὸν Κουροπαλάτην ἐκάλουν περαιούσθαι τὸν Βόσπορον, καὶ 10
 καταρῆν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον. ὁ δὲ, τῶν νυκτῶν ἄωρὶ νεῶς ἐπιβὰς
 καὶ τῇ ἀκροπόλει προσσχὼν, ἐκείθεν διὰ τινος πυλίδος ὑπὸ τὴν
 τοῦ ἁγίου Φωκᾶ τελεθούσης ἐστίαν, ἔνδον εἰσῆμι τοῦ ἄστεος, τὴν
 τῆς ἡγεμονίας ἀρχὴν ἤδη κατέχειν ἐν ταῖς χερσὶν ὄνειροπολῶν.

Διτῷ δὲ, ἀντὶ πορφυρίδος λαμπρῶς, καὶ σκῆπτρων χρυσῶν, καὶ 15
 τυραννίδος, ἦν ὡς μὴ ὄφελεν ἐμελέτησεν, ἐκτόφλωσιν πικρὰν
 καὶ ὑπερορῖαν μακρὰν, καὶ δήμευσιν τῶν οἰκειῶν ἢ τύχη ἔσκαιω-
 ρεῖτο, ἐπιγελῶσά που τοῖς ἐλπίζομένοις τάνδρῃ, ὡς οὐκ ἐν ἔχ-
 ρῷ κεκίμενοις, ἀλλ' εἰς τοῦμπαλιν αὐτῷ περιτρεπομένοις, καὶ
 χαλεπὴν τῶν ἀτυχημάτων ἐπικυλίνδουσι συμφορὰν. ἄρτι γὰρ, 20
 ἐπέπερ κατ' οἶκόν τινος τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῷ ἐν τοῖς τοῦ
 Σφορακίου μέρεσι καθῆστο, τὸς συναμώτας συνελθεῖν ἐκδεχό-
 μενος, εἰς τῶν ἐφεπομένων αὐτῷ, τῆς ἐστίας ὑπέξελθῶν, πρόσ-

P. 91 εἰσι τῶν συνῆθαι τινί, βασιλικῆς ἰστουργίας ὄντι μελεδωνῷ, τὴν

12. προσχῶν cod. 13. τελεθούσης cod. 15. τῷ] τὸ cod.
 22. καθείσθω cod.

claves palatii surrepturos, per quas facilis ei fieret in sacrum limen ingre-
 sus. Proinde suscipiunt negotium: quod verbis erant polliciti, nil morati
 re perficere conantur. Persuadent uni ex ostiariis palatinis donis inducto,
 ut in cera claves imprimeret, ceram sibi communicaret. Is, promtus ad
 rem, ceram informatam tradit: coniurati, opificem conducentes, claves ce-
 leriter domi cadendas curant.

4. Cum omnia ex sententia, ut rebantur illi, successissent, vocant
 Curopalatem, ut, traiecto freto, Constantinopolim appelleret. Is nocte
 intempesta navi conscensa ad arcem delatus, ibi per portulam, quae sub
 S. Phocae est, urbem intrat, imperium iam se manibus tenere somnians.
 Verum huic pro fulgente purpura, pro sceptro aureo, pro tyrannide, quam
 infausto omine machinabatur, excaecationem diram, longinquum exilium,
 publicationem bonorum parabat fortuna, irridens spem hominis, quae ni-
 mium fallax in contrariam partem evasit, acerbamque illi malorum mise-
 riam intulit. Dum enim in aedibus cuiusdam ex facientibus secum in regione
 Sphoracii desidet, coniuratorum conventum praestolans, aliquis assecularum,
 aedibus elapsus, ad familiarem ipsius, traxit Augusti procuratorem, acce-

τοῦ Κουροπαλάτου ἐνδημίαν μηνύων αὐτῷ, καὶ τὸ δράμα ἀνα- A. C. 972
καλίπτων, καὶ προσλιπαρῶν συνάρασθαι αὐτοῖς μετὰ τοῦ τὴν L. I. 8
ἰστορικῆς αὐτοαρχοῦντος συστήματος. ὁ δὲ τὴν ταχίστην βοή-
θειαν ἐπηγγέλλετο, καὶ ἀναστὰς ὡς τὸ περὶ αὐτὸν πλῆθος καλέ-
5 σας ἀπῆει. παρὰ Λέοντα δὲ τὸν Πατρικίον καὶ πλωσίμου Δρουγ-
γάριον ἀφικόμενος, ὃς τότε παρὰ βασιλέως τὴν τοῦ Βυζαντίου
ἐχειρίστο πρόνοιαν, πάντα τούτῳ δηλοῦ· καὶ ὡς ὁ Κουροπα-
λάτης ἐκ τῆς ὑπεροχίας ἀναχθεῖς, ἐπηλύτης τε ὦν, καὶ κατὰ
τινα οἰκουρῶν ἔστιαν, ὅσον οὐπω βούλεται τυραννεῖν. ὁ δὲ τῷ B
10 ἀνδρῶ τῆς ἀγγελίας καταπλαγεῖς, εἰτ' αὐθις ἀνεγκῶν (ἦν δὲ
σταθῆρὸς ἐν περιστάσει, καὶ τὸ δέον δραστήριας ἐν ἀπόροις
ἔξενεῖν), τὸ περὶ αὐτὸν στίφος ἀνελήφως, ἔξουτης τῆ οἰκίᾳ,
καθ' ἣν ὁ Κουροπαλάτης κατήγετο, ἐπιτίθεται. ἐπεὶ δὲ ἔγνω, τὸ
καθ' αὐτὸν δράμα κατύφωρον ὁ Κουροπαλάτης καὶ ἔκδηλον γε-
15 γονός, διὰ τινος παραθύρου μετὰ τοῦ υἱοῦ ὑπεκδύς Νικηφόρου,
ἐς τὸν θεῖον καὶ μέγαν καταφεύγει σηκόν, ἱκέτης ἔλειπνός ἀντι-
σοβαροῦ τυράννου καὶ ἀλαζόνος ὀρώμενος. ὃν ἐκείθεν οἱ περὶ
τὸν Δρουγγάριον ἀποσπᾶσαντες, εἰς ἀκίτιόν τε ἕμα τῷ υἱῷ Νι-
κηφόρῳ ἐμβalόντες, πρὸς τὴν λεγομένην Καλώννυμον νῆσον πε-
20 ριορρῶσσι· κελεύσει τε βασιλικῆ αὐθις πρὸς τοῦ αὐτοκράτορος
ἐκ Μυσίας ἐνηνεγμένη ἀμφοτέρους ἀποτυφλοῦσι, καὶ τὴν τού-
των περιουσίαν δημεύουσιν.

ε'. Ἄλλ' οὕτω μὲν τῷ Κουροπαλάτῃ Λέοντι τὰ τῆς τυραν- Fol. 818 r.
νίδος εἰς δεινὸν καὶ ὀλέθριον κατέληξε τέλος. οἱ δὲ Ρῶς συνα- C

8. ἐπιλύτης cod. 10. ἀνεγκῶν. Vid. supra 24. C. 21. ἐνη-
νεγμένης cod.

dit: nunciat, Curopalatem venisse: consilio patefacto rogat, ut sibi cum corpore textorum auxilio sit. Hic se cito praesto illi fore spondet, surgens tanquam officium vocaturus abit. Verum, ad Leonem Patricium classis Drungarium introductus, cui ab Imperatore erat Constantinopolis commissa cura, ibi omnia defert: Curopalatem, de exilio reversum, in urbe commorari, domo aliqua se continere, nec quicquam propius esse quam ut regnaret. Percussus subito hoc nuncio Drungarius ubi se collegit (ut erat firmo in periculis animo, et industrius in rebus dubiis ad optima consilia inveniendae), sumta sua cohorte, domum, in qua Curopalates deversabatur, continuo invasit. Is cum rem deprehensam perspectamque esse intellexisset, per posticum cum Nicephoro filio elapsus in divinam et magnam aedem confugit, miser supplex ex tyranno glorioso atque arrogante factus. Inde cum protractum homines Drungarii in lenunculum cum Nicephoro filio coniciunt, inque insulam, quae vocatur Calonymus, deportant: ubi mandato Aug. a principe ex Moesia allato ambo excaecant; bonis eorum publicatis.

5. In hunc modum Leonis Curopalatae rebellio tristemet fatalem habuit

A. M. 6480 σπύσαντες (αἴθρις γὰρ ὁ λόγος, ὄθρι ἐξέβη, ἐπάνεισιν), ἐπὶ τὸ
 Ind. 15 πεδίον ἐξήσαν, παντὶ σθένει πειρώμενοι, τὰς τῶν Ῥωμαίων
 πυρπολεῖν μηχανάς. οὐ γὰρ τὰς τούτων μετὰ ῥόλλου ἔστεγον
 ἐκπεπομένας βολὰς, κλειστων ὀσημέραι ὑπὸ τῶν ἀφιμένων λλ-
 θτων ἀναιρουμένων Σκυθῶν. Ἰωάννης δὲ ὁ Κουρκούας καὶ Μά-5
 γιστρος, ἐκ γένους προσήκων τῷ βασιλεῖ, τὴν τῶν τοιούτων μη-
 Dχανημάτων ποιούμενος φυλακὴν, τὴν μετὰ θράσους ὀρητὴν τῶν
 ἐναντίων ἰδὼν, καὶ ἄλλως οἴνῳ καρρηβαρῶν καὶ νευστάζων (μετ'
 ἄριστον γὰρ ἦν), ἵππου ἐπιβάς, σὺν τοῖς ἐφεπομένοις λογάσι
 ἤλανε κατ' αὐτῶν. βόθρῳ δὲ ὁ ἵππος κατενεχθεὶς ἀποβάλλει 10
 τῶν νῶτων τὸν Μάγιστρον. οἱ δὲ Σκύθαι, ἀρπρεπῆ πανοπλίαν
 ἰδόντες, καὶ φύλαρα τοῦ ἵππου καὶ τὴν ἄλλην σκευὴν ἐξεργασμέ-
 να λαμπρῶς (ἐτόγγαρον γὰρ κατακόρως ἀλληλιμμένα χρυσῷ), δό-
 ξαντες αὐτὸν ἐκείνον εἶναι τὸν ἀτοκράτορα, ἀθρόως περιδρα-
 P. 92 μόντες αὐτοῖς ὄπλοις τοῦτον τοῖς ἕξεισι καὶ πελέκεσι κατεμέλισαν 15
 ἀπηνῶς· ὁρατῆρ τε τὴν κεφαλὴν περιπειραντες, ἐπὶ τῶν πύργων
 κατέπηξαν, Ῥωμαίους τωθάζοντες, ὡς τὸν σφῶν βασιλέα δίκην
 βροσκήματος κρουρογῆσαντες. ἀλλὰ τοιαῦτα μὲν Ἰωάννης ὁ Μά-
 γιστρος ἀπηνέγκατο τὰ ἐπίχειρα, ὧν εἰς τοὺς θεῖους πεπαρωγή-
 κει σηκοδς, θυμοῦ βαρβαρικοῦ γεγονὼς παρανάλωμα. λέγεται γὰρ 20
 πολλοὺς τῶν κατὰ Μοσίαν κεραῖσαι, καὶ τὰ τούτων ἐπιπλα καὶ
 σκευὴ τὰ ἱερὰ εἰς ἰδιωτικὰ μετασκευάσαι κειμήλια.

ς'. Ῥῶς δὲ τῇ τοιαύτῃ νίκῃ καταπαρθέντες, εἰς τὴν ἐπιούσαν
 Βτοῦ ἄστεος ἐπεξιώντες, παρὰ τὸ μεταίχμιον ἐτάξαντο· Ῥωμαῖοι

13. ἀηλιεγμένα cod.

exitum. Russi vero, phalange facta (redit enim eo, unde egressa est, oratio),
 in campum processerunt, summa vi contendentes, ut Romanorum tormenta
 concremarent. Aegre enim tela cum stridore inde missa tolerabant, quibus
 quotidie Scythae plurimi lapidibus icti deiiciebantur. Agebat tormentorum
 custodiam Ioannes Curcuas magister militiae, genere cum Imperatore con-
 iunctus. Is ubi hostes audacter procurrentes vidit, vini somnique plenus
 (quod post prandium res gerebatur), equo conscenso, cum sequentibus de-
 lectis contra venit. Equus in scrobem delatus dorso eum excutit. Tum
 Scythae, insignem armaturam eius, phalerasque equi cum reliquo ornatu
 elaboratas magnifice conspicati (erant enim affatim inducta auro), rati Im-
 peratorem esse, omnes simul circumfusi una cum armis eum gladiis secu-
 ribusque ferum in modum articulatim dividunt: caput pilo fixum in turribus
 constituunt, Romanos irridentes, quod eorum Imperatorem victimae ritu
 obtruncassent. Has Ioannes Magister poenas scelerum in aedes sacras com-
 missorum tulit, ut a furore barbarorum opprimeretur. Etenim ecclesias
 multas in Moesia vastasse dicitur, earumque vestem et vasa sacra in pri-
 vatam suppellectilem convertisse.

6. Russi eiusmodi victoria elati, postridie eius diei oppido egressi, ad-
 veram acie constiterunt: itemque Romani, in altum cuneum conferti, ob-

δὲ καὶ αὐτοὶ, ἐς βαθείαν συνασπίσαντες φάλαγγα, τούτοις ἀν- A. C. 972
 τεπήσαν. ἐνταῦθα Ἴκμορα, τὸν μετὰ τὸν Σφενδοσθλάβον τὸ I. L. 9
 Σκυθικὸν ἄγοντα στρατεύμα καὶ τιμώμενον εὐθὺς μετ' ἐκείνον,
 ἄνδρα γιγαντίωδη καὶ νεανικὸν, ἰδὼν Ἀνεμᾶς, ὁ τῶν βασιλικῶν
 5 σωματοφυλάκων εἰς, καὶ τοῦ τῶν Κρητῶν υἱὸς ἀρχηγῶ, ἐ-
 θουσιωδῶς ἐφορμῶντα μετὰ τῆς τῶν ἐφεπομένων πεζεταιρῶν
 φάλαγγος καὶ πλείστους Ῥωμαίων ἀποκτιννύοντα, ἀλκῆ τε φύ-
 σεως ἐπαρθεῖς, τὸ παρηωρημένον ξίφος ἐλκύσας, καὶ τὸν ἵππον
 τῆδε κάκεισε παρεξελάσας, τοῖς τε μύσῃσι κατακίσας, κατὰ τοῦ
 10 Ἴκμορος ἕται, καὶ τοῦτον κατειληφὼς πλήττει κατὰ τοῦ τένον- C
 τος· ἡ δὲ τοῦ Σκύθου κεφαλὴ σὺν τῇ δεξιᾷ ἐκμηθεῖσα χειρὶ
 πρὸς τοῦδαφος ἀπηράττετο. τοῦ δὲ πεσόντος, βοή τις παρὰ τῶν
 Σκυθῶν οἰμωγῇ σύμμικτος αἶρεται· Ῥωμαῖοι δὲ τούτοις ἐπέ-
 δραμον. οἱ δὲ οὐκ ἤνεγκαν τὴν τῶν ἐναντιῶν ῥοπὴν, ἀλλὰ τῷ
 15 τοῦ σφῶν στρατηγῶ πᾶθει ἐκτόπως περιαλγήσαντες, τὰ σάκη Fol. 318 v.
 κυτωμαδὸν ἄραντες, ἐχώρου διὰ τοῦ ἄστεος, οὓς ἐπισπόμενοι
 Ῥωμαῖοι ἀπέκτεινον. ἤδη δὲ νυκτὸς κατασχούσης, καὶ τῆς μῆνης
 πλησιφαοῦς οὐσης, κατὰ τὸ πεδίον ἐξελθόντες τοὺς σφετέρους
 ἀνεψηλάφῳν νεκρούς· οὓς καὶ συναλίσσαντες πρὸ τοῦ περιβόλου
 20 καὶ πυρὸς θάμινὰς διανάψαντες, κατέκασαν, πλείστους τῶν D
 αἰχμαλώτων, ἄνδρας καὶ γυναῖα, ἐπ' αὐτοῖς κατὰ τὸν πάτριον
 νόμον ἐναποσφάζοντες. ἐναγισμούς τε πεποικηκότες, ἐπὶ τὸν
 Ἴστρον ὑπομάζια βρέφη καὶ ἀλεκτρούνας ἀπέπνιξαν, τῷ ῥοδίῳ
 τοῦ ποταμοῦ ταῦτα καταποντώσαντες. λέγεται γὰρ Ἑλληνικοῖς

4. νεανικόν. Vid. supra 89. C. Ἀνεμᾶς cod., sed Cedrenus II.
 678. D. et alibi recte per s.

viam procedunt. Erat Icmor, qui sub Sphendosthlabo exercitum Scythicum
 ducebat, proximus post illum auctoritate, vir immani corpore et ferocia iu-
 venili. Hunc Anemas ex protectoribus palatinis, Cretici satrapae filius,
 conspicatus magno impetu cum cohorte satellitum, quos circa se habebat,
 incurrere, Romanorumque complures occidere, virtute animi elatus, gla-
 dio ab latere stricto, huc illuc conversum incensumque calcaribus equum in
 Icmorem immisit: quem nactus cervicem gladio appetit: Scythae caput cum
 manu dextra abscisum solo afflixit. Duce cadente clamor a Scythis lamen-
 tatione permixtus tollitur: fit in eos a Romanis impetus. Quem illi non su-
 stinuerunt; sed, praetoris caede vehementer commoti, scutis post humeros
 reiectis in oppidum reversi sunt. Romani quos possunt consecantur atque
 occidunt. Coepta iam nocte, cum luna pleno orbe colluceret, in campum
 egressi mortuos suos conquisiverunt: hos pro muro coacervatos rogis com-
 pluribus accensis cremaverunt, in iisdem captivos numero plurimos, viros
 et mulieres, patrio more iugulantes. Item inferias celebrantes, in Istro
 lactentes infantes et gallos gallinaceos suffocabant, undis fluminis mersos.
 Est enim dicuntur gentium sacris addicti, Graecorum more sacrificia et li-

- A. M. 6480 ὁργίαις κατόχος ὄντας, τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον θυσίας καὶ
 Ind. 15 χροῖς τοῖς ἀποιοχόμενοις τελεῖν, εἴτε πρὸς Ἀναχάρσεως ταῦτα καὶ
 Ζαμόλξιδος, τῶν σφετέρων φιλοσόφων, μνησθέντες, εἴτε καὶ πρὸς
 τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἑταίρων. Ἀρρίανος γάρ φησιν ἐν τῷ Περίπλῳ,
 P. 98 Σκυθὴν Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως πεφηγῆναι, ἐκ τῆς Μυρμηκιδῶνος ὡς
 καλομένης πόλεως, παρὰ τὴν Μαυρωτίνην λίμνην κειμένης· ἀπε-
 λαθέντα δὲ πρὸς τῶν Σκυθῶν διὰ τὸ ἀπηγῆς, ὠμόν, καὶ αἰ-
 θαδες τοῦ φρονήματος, αἰθίς Θετταλίαν οἰκῆσαι. τικμήρια τοῦ
 λόγου σαφῆ ἦ, τε τῆς ἀπεχόνης σὺν τῇ πόρπῃ σκευῇ, καὶ ἡ
 πεζομαχία, καὶ ἡ πυρσὴ κόμη, καὶ οἱ γλαυκῶντες ὀφθαλμοί, 10
 καὶ τὸ ἀπονενοημένον, καὶ θυμοειδές, καὶ ὠμόν· ἔτι καὶ ὄνειδίζων
 Ἀγαμέμνων ἐπέσκωπτεν, οὕτωςι λέγων·

„Αἰεὶ γὰρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχη τε.”

φῶν γὰρ εἰσέτι καὶ αἵματι τὰ νεκρὰ Ταυροσκύθαι διακρίνειν
 Βεῖωθασιν. ὅτι δὲ τὸ ἔθνος ἀπονενοημένον, καὶ μάχιμον, καὶ 15
 κραταῖον, πᾶσι τοῖς ἄλλοις ἐπιτιθέμενον ἔθνεσι, μαρτυροῦσι
 πολλοὶ, καὶ ὁ θεῖος δὲ Ἰεζεκιήλ, μνήμην τούτου ποιούμενος, ἐν
 οἷς ταῦτά φησιν· „Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τὸν Γῶγ καὶ Μαγῶγ,
 ἄρχοντα Ῥῶς.” Ἄλλ’ ἀπόχρη μὲν ταῦτα περὶ τῶν Ταύρων ἐνα-
 γισμῶν. 20

ζ. Τότε δὲ ἤδη διανοσχούσης ἡμέρας βουλήν ὁ Σφενδο-
 σθλάβος τῶν ἀρίστων ἐκάθιζεν, ἣν καὶ κομέντον τῇ σφετέρῳ
 διαλέκτῳ φασίν. ἔρι δὲ συναθροισθέντων περὶ αὐτὸν, καὶ ὅτι

5. πεφηγῆναι. Vid. supra 51. C. 60. D. 102. B. 13. Iliad. A. 177.
 18. τὸν Ἀγῶγ καὶ Μαγῶγ cod. Ezech. XXXIX. 1. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ
 σὲ Γῶγ ἄρχοντα Ῥῶς· et idem XXXVIII. 2.

bamina manibus offerre, sive ab Anacharside et Zamolxi, suis philosophis,
 ad hunc modum, sive a sociis Achillis initiati. Siquidem Arrianus in Pe-
 riplo auctor est, Achillem Pelei filium Scytham exstitisse, Myrmecione
 natum, quod est ad Maeotidem paludem oppidulum: expulsus vero a Scy-
 this ob saevitiam, crudelitatem, arrogantiam animi, in Thessalia posthaec
 sedem collocasse. Cuius rei clara argumenta sunt amictus fibulati ratio,
 pugna pedestris, capillus rufus, oculi glauci, amentia, iracundia, crude-
 litas: quae ipsa conviciis Agamemnon consecrabatur, sic dicens:

„Huic semper iurgia cordi,

Rixaeque, pugnaeque.”

Caede enim et sanguine ad hanc diem Tauroscythae dirimere rixas consu-
 erunt. Audaciam autem et virtutem atque robur gentis, finitimum quemque
 populum invadentis, cum multi alii testantur, tum etiam divus Ezechiel,
 mentione eius facta, ubi ad hunc modum ait: „Ecce ego induco super te
 Gog et Magog, principem Rhos.” Sed de inferiis Taurorum haec sufficiant.

7. Inter haec prima luce Sphendosthlabus consilium primorum ordi-
 num constituit, quod sua lingua comentum appellant. Coactos quid agat

δεῖ καὶ δρᾶν πρὸς αὐτοῦ διερωτηθέντων, οἱ μὲν ἄωρὶ συνε- A. C. 972
 βούλευον τῶν νυκτῶν, ἐπιβάντες τῶν πλοίων, πάσῃ μηχανῇ I. i. 3
 κλέψαι τὴν φυγὴν· μὴ γὰρ οἴους τε καθεστάναι ἱππόταις πανσι- C
 δήροις ἀνδράσι συμπλέεσθαι, ἀποβαλόντας καὶ ταῦτα τοὺς
 5 πρωταγωνιστάς, ὅφ' ὧν τὸ στρατόπεδον ἀνεφάρνυτο, καὶ οἱ
 θυμοὶ τῶν ἀνδρῶν παρεθήγοντο. οἱ δὲ τοῦμπαλιν δεξιὰς ἐμβάλ-
 λειν Ῥωμαίους ἐξυνεβούλευον, καὶ πίστει λαμβάνειν, καὶ οὕτω
 διασῶζειν τὴν περιλειφθεῖσαν στρατιάν, οὐδὲ γὰρ ἔχειν εὐχερῶς Fol. 814 r.
 κλέψαι τὸν ἀπόβλουν, τῶν πυρφόρων νεῶν παρὰ τοῦ Ἰστρου ἄν-
 10 θηρα ἐκατέρωθεν φρουρουσῶν τὰ πορθμεῖα, ὡς, ἥνικα πείρα-
 θεῖεν ἐκπλεῦσαι τὸν ποταμὸν, πυρπολήσειν ἕξαντῆς ἅπαντα.
 ὁ δὲ Σφενδοσθλάβος, μύχιον καὶ πικρὸν ἀνοιμύζας, „οἴχεται D
 τὸ κλέος,” ἔφη, „ὃ τῇ Ῥωσικῇ πανοπλίᾳ συνείπετο, τὰ πρόσοικα
 καταστρεφομένη ἔθνη ἀπονητὶ, καὶ χώρας ὄλας ἀνδραποδιζο-
 15 μένη ἀναιμωτὶ, εἰ νῦν ἀκλεῶς Ῥωμαίους ὑπέξομεν, ἀλλὰ γὰρ,
 τὴν ἐκ προγόνων ἀνεληφότες ἀρετὴν, ἀναλογισάμενοι τε, ὡς ἀκα-
 ταιώνιστος ἢ Ῥωσικῇ μέχρι καὶ τήμερον καθέστηκεν ἀλκή, ἐκ-
 θύμως ὑπὲρ τῆς σφῶν σωτηρίας διαγωνισώμεθα. οὐδὲ γὰρ ἔδι-
 20 ζῆν, ἢ ἐδκλεῶς τελευτᾶν, ἔργα ἐπιδεδειγμένους γενναίων ἀνδρῶν.”
 τοσαῦτα μὲν ὁ Σφενδοσθλάβος ἐβούλευσεν.

ἢ λέγεται δὲ καὶ τοῦτο περὶ Ταυροσκυθῶν, μήποτε μέχρι P. 94
 καὶ νῦν ἑαυτοὺς ἐγγερίζειν τοῖς δυσμενέσιν ἠττωμένους· ἀλλ' ἦδη
 τῆς σωτηρίας ἀπαγορεύσαντας ὠθεῖν τε κατὰ τῶν σπλάγγων τὰ

7. ἐξυνεβούλευον. Sic cod., duplici augmento. 9. πορφύρων cod.
 παρὰ τοῦ] Sic cod. Leg. παρὰ τὰ τοῦ.

consult. Alii multa de nocte naves conscendendas, omnibusque modis fur-
 tim elabendum, existimant; nullo se pacto equites cataphractos sustinere
 posse, idque postquam virtute praestantes duces amisissent, qui exercitum
 confirmare, animos militum incitare consueverint. Contra ea alii cense-
 bant compositionem cum Romanis fieri oportere, atque ita fide accepta re-
 liquias exercitus servari. Clam ab oppido solvere non esse facile, quod
 igniferae naves ad ripam Istri utrobique transitum custodirent, ut, simul
 ac conarentur in amnem enavigare, cuncta evestigio cremarent. Tum vero
 cum ingemisset vehementius Sphendosthlabus, „Perit,” inquit, „gloria,
 arma Russica sequens, quae modo populos finitimos nullo negotio subege-
 runt, modo citra sanguinem integras tenuerunt regiones, si nunc turpiter
 cedimus Romanis. Quin, repraesentantes patriam virtutem, reputamus,
 invictum usque adhuc perstitisse Russicum robur, et pro nostra salute
 acriter configimus? Non solemus nos quidem fugientes in patriam reverti,
 sed vel vivere victores, vel gloriose mori, effectus virorum fortium facio-
 ribus.” Eiusmodi consilium egit Sphendosthlabus.

8. Memoratur illud quoque de Tauroscythis, eos nunquam usque ad
 hanc diem hostibus dedere se victos: verum, salute desperata, gladio vi-

A. M. 6480 *ἔλφη, καὶ οὕτως ἑαυτοὺς ἀναιρεῖν. τοῦτο δὲ πράττουσι, δόξαν*
 Ind. 15 *κεκτημένοι τοιαύτην· φασὶ γὰρ τοὺς πρὸς τῶν ἐναντιῶν κατα-*
κτεινομένους ἐν τοῖς πολέμοις, μετὰ τὸν μῦρον καὶ τὴν ἐκ τῶν
σωμάτων διάλευξιν τῶν ψυχῶν ἐν ἕδου τοῖς ἀθόνηταις ὑπηρετεῖν.
Ταυροσκόφαι δὲ, τὴν τοιαύτην δεδιότες λατρεῖαν, ἀποστουγούντες 5
δὲ καὶ τοῖς ἀναιροῦσιν αὐτοὺς ἐξυπηρετεῖν, τῆς ἑαυτῶν σφαιγῆς
 Βαυτόχειρες γίνονται. *ἀλλὰ τοιαύτη μὲν ἡ ἐπικρατήσασα ἐν αὐτοῖς*
δόξα. τότε δὲ, τῶν τοῦ ἄρχοντος λόγων ἀκούσαντες, φιλοψυχό-
τατα τὸν ὑπὲρ τῆς σφῶν σωτηρίας αἰρεῖσθαι κίνδυνον κατετίθεν-
το, ἐκθύμως τε πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀντιτάξασθαι δύναμιν. τῇ γοῦν 10
ὑστεραία (ἕκτη δὲ ἦν τῆς ἑβδομάδος ἡμέρα, καὶ εἰκάδα τετάρτην
ἤλαυνεν ὁ Ἰούλιος μῆν), περὶ κατυφορὰν ὄντος ἡλλου, πανσὺδὲ
τῆς πόλεως ἐξελθόντες οἱ Ταυροσκόφαι, παντὶ σθένει διακινδυνεύ-
ειν ἤροῦντο, εἰς φάλαγγα καρτερὰν συνασπίσαντες, καὶ προβα-
λόντες τοὺς ἄκοντας. Ῥωμαίους δὲ διατάξας ὁ βασιλεὺς ὑπέστηγε 15
 C τοῦ χάρακος. *ἤδη δὲ τῆς μάχης καταρῥοαγείσης, εὐρώστως οἱ*
Σκόφαι Ῥωμαίοις ἐπήεσαν, τοῖς τε ἄκοντοῖσι σινόμενοι, καὶ
τοῖς βέλεσι τοὺς ἵππους τιτρώσκοντες, καὶ τοὺς ἐπιβάτας εἰς γῆν
καταβάλλοντες. ἐνταῦθα ὁ τῇ προτεραίᾳ ἠριστευκὼς Ἄνεμᾶς
καὶ τὸν Ἴκμορον κατακτείνας, τὸν Σφενδοσθλάβον ἰδὼν ἐνθου- 20
σιωδῶς κατὰ Ῥωμαίων ὀρμῶντα καὶ μακικῶς, καὶ τὰς αὐτοῦ
ἐπιρῥωννύοντα φάλαγγας, τὸν ἵππον παρεξέλασας (εἰθισμένον δὲ
ἦν αὐτῷ τοῦτο δρᾶν, καὶ πλείστους τῶν Σκυθῶν τοιοῦτῳ τρόπῳ
 Fol. 314 v. *ἀνεῖλε τὸ πρότερον), ὄλην ἤνιαν τῷ ἵππῳ ἀνεῖς ὡς αὐτὸν ἵεται,*

20. Ἴκμορον. Supra 92. B. Ἴκμορα.

scera transverberare, seque ipsos sic interimere. Id faciunt, quod opinionem habent eiusmodi: aiunt si qui in bello ab hostibus occiduntur, eos post mortem animorumque a corporibus discessum interfecto-ribus apud inferos servire. Quem famulatum verentes, Tauroscythae, potius quam percussoribus suis ministrent, rei remedium voluntaria morte quaerunt. Haec apud filios invaluit persuasio. Tunc vero, audita regis oratione, laete suae salutis causa subire periculum decreverunt, seque vi Romanorum fortiter opponere. Itaque postridie eius diei (qui dies erat septimanae sextus, a. d. ix kal. August.), iam ad occasum vergente sole, cum omnibus copiis ex oppido egressi totis viribus configere statuunt: aciem condensam dirigunt, infestis pilis. Contra Imperator milites instructos ex castris educit. Praelio commisso, fortiter Scythae in Romanos impetum fecerunt, ita ut nostros pilis configerent, telis equos vulnerarent, seioresque deiecerent. Ibi Anemas ille, qui pridie summam virtutem Icmore occiso praestiterat, Sphenodosthlabum conspicatus temere effrenateque Romanos invadentem, phalangisque ipsius cohortantem, prorumpens se equo (quod consueverat facere, plurimosque Scytharum hoc pacto iam prius protriverat) effusis habenis in

καὶ ξίφει παίει κατὰ τῆς κλειδῶς, καὶ τὸν μὲν προῆτῆ καταβάλλει, A. C. 972
 οὐ μὴν κατακτείνει. ἐπήρκεσε γὰρ ὁ ἀλυσιδωτὸς χιτῶν καὶ τὸ I. I. 3
 σάκος, ἃ, δεδιῶς τὰς Ῥωμαϊκὰς αἰχμὰς, ἡμφιένντο. Ἀνεμῆς D
 δὲ, πρὸς τῆς τῶν Σκυθῶν κυκλωθεὶς φάλαγγος, τοῦ ἵππου
 5 καταβληθέντος συχναιῖς τῶν δοράτων βολαῖς, πλείστον μὲν
 ἀναιρεῖ τούτων, ἐναποσφάττεται δὲ καὶ αὐτὸς, ἀνὴρ οὐδενὸς
 τῶν ἠλικιωτῶν ἠττώμενος ἐν τοῖς κατὰ τὰς μάχας ἀνδραγαθή-
 μασιν.

9. Ἐπὶ τῷ τούτῳ τοίνυν οἱ Ῥῶς ἀναθαυρήσαντες πται-
 10 σματι, γεγωνόν τι καὶ ἄγχιον ἐπηλάλαξαν, καὶ Ῥωμαίους ἀνώ-
 θησαν. οἱ δὲ προτροπάδην ὑπενόστουν, τὴν ἀλλόκοτον ὄρμην
 ἐκκλίνοντες τῶν Σκυθῶν. ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς, ὡς ἤσθετο κλι- P. 95
 νομένην τὴν Ῥωμαϊκὴν φάλαγγα, δεδοικῶς, μὴ καταπτοηθεῖσα
 τὸ ἀλλόκοτον ὄρημα τῶν Σκυθῶν, περὶ αὐτὰ πταῖσοι τὰ και-
 15 ρια, τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐγκελευσάμενος καὶ τὸ δόρυ σθεναρῶς με-
 ταχειρισάμενος, κατὰ τῶν ἀντιπάλων ἐχώρει. ἐπαταγεῖτο δὲ καὶ
 τὰ τύμπανα, καὶ τὸ ἐνάλιον συνεπήχον αἱ σάλπιγγες. Ῥω-
 μαῖοι δὲ, τὴν τοῦ αὐτοκράτορος καταειδοθέντες ὄρμην, τοὺς
 ἵππους περιελξάντες, μετὰ ῥύμης τοῖς Σκυθαῖς ἐφόρμησαν.
 20 παραντίκα δὲ καὶ θύελλα ψεκᾶδι συμμιγῆς ἀναδρῆπισθεῖσα, ἐπὶ
 πολὺ τε τοῦ ἀέρος χεθεῖσα, τοὺς δυσμενεῖς ἔβαλλε, καὶ ἡ κόνις
 ἐγειρομένη τοὺς αὐτῶν ἔβλαπτεν ὀφθαλμούς. λέγεται δὲ καὶ τινα B
 λευκόπωλον ἄνδρα φανῆναι, προηγείσθαι τε Ῥωμαίων, καὶ τού-
 τοις προτρέπεσθαι, χωρεῖν κατὰ τῶν Σκυθῶν· ὅστις θεσπεσίως

1. προῆτης cod. 11. Nota ἀλλόκοτον ὄρημα repetitum statim
 post, 95. A. lin. 2. 15. ἀφ' cod., ut saepe.

eum involat, iugulum gladio appetit, ipsum praecipitem deturbat: interficere tamen non potuit. Restitit enim tunica hamis conserta et scutum, quae, Romanorum cuspides veritus, sumserat. Anemas, a cuneo Scytharum circumventus, equo multis hastarum ictibus confosso, postquam complures eorum interfecerat, ipse ibidem concidit, vir a nullo coequalium facinoribus bellicis superatus.

9. Huius casu Russi denuo confirmati altius barbarorum more clamant, hostros propellunt. Iamque illi cursim retro regredi, singularem vim hostium devitantes. Tum Imperator, ubi aciem Romanam inclinatam vidit, veritus ne coeco Scytharum impetu perterrita in extremum discrimen adduceretur, cohortem circa se hortatus, lancea fortiter arrepta, contra adversarios ipse processit. Pulsantur tympana, tubae bellicum concinunt. Romani, Imperatoris incursum reveriti, conversis equis acriter Scythas aggreduuntur. Eodem tempore et turbo imbri mixtus exstitit, qui coelo late offusus hostibus incumbabat, et pulvis coortus eorum oculis infestavit. Perhibent vero etiam virum quendam equo albo vectum apparuisse, qui Romanis ductor esset, et ad lruendum in Scythas hortaretur: eum vehe-

A. M. 6480 τὰς τῶν δυσμενῶν διακόπτων συνετάραττε φάλαγγας. τοῦτόν
 Ind. 15 φασὶ μήτε πρότερόν τις ἐν τῷ στρατοπέδῳ θεάσασθαι, οὐτ'
 αὐθις μετὰ τὴν μάχην ἐωρακέναι· καίτοι βασιλέως αὐτὸν ἀνα-
 ψηλαφῶντος, ὡς δωραεῖς ἐπαξίως φιλοφρονήσαιο, καὶ ἀμοι-
 βαῖς ἕκατι τῶν πόνων ἀμείψαιο. ἀλλ' οὐχ εὐρέθη ζητούμενος. 5
 ἐντεῦθεν ἀναμφίλεκτος ὑπόνοια ὑποτρέχει, τὸν μέγαν ἐν μάρ-
 C τῶσι Θεόδωρον εἶναι, ὃν παρὰ τοὺς ἀγῶνας ὁ βασιλεὺς σύμμα-
 χον ἐξελιπάρει παριστασθαι, ῥύεσθαι τε καὶ σώζειν συνάμα
 παντὶ τῷ στρατεύματι. φασὶ δὲ καὶ τοιοῦτόν τι συμβῆναι παρὰ
 τὴν πρὸ τῆς μάχης ἐσπέραν. ἐν Βυζαντίῳ παρθένος τῶν ἀνα-10
 τετευμένων Θεῶ καδ' ἕπαρ ὄρῳν ἐδόκει τὴν Θεοτόκον, ὑπὸ τι-
 νων φλογοειδῶν δορυφορουμένην ἀνδρῶν. φάναι δὲ πρὸς αὐτούς·
 „καλέσατε δὴ μοι τὸν μάρτυρα Θεόδωρον” παραντίκα δὲ παρα-
 χθῆναι γενναῖον ἄνδρα καὶ νεανικόν, ἐνοπλον. εἰπεῖν τε πρὸς αὐ-
 τὸν τὴν Θεοτόκον· „ὁ σὸς παρὰ τὸ Δορύστολον Ἰωάννης, κύριε 15
 Fol. 815 r. Θεόδωρε, Σκύθαις μαχόμενος, ἄρτι περισταταίεται δεινῶς. ἀλλ'
 εἰς τὴν ἐκείνου σπεῦσον βοήθειαν. εἰ γὰρ μὴ προφθάσης, ἐς
 Δκίνδυνον αὐτῷ τελευτήσει τὰ πράγματα.” τὸν δὲ αὐθις, ἐτοί-
 μως ἔχειν, εἰπεῖν, τῇ μητρὶ τοῦ Θεοῦ καὶ δεσπότου μου πει-
 θαρχεῖν· φάμενος δὲ τοῦτο εὐδῶς οἴχεσθαι, καὶ οὕτω τὸν ὕ-20
 πνον ἀποπτήναι τῆς παρθένου τῶν ὀφθαλμῶν. ἀλλὰ τῇ μὲν παρ-
 θένῳ τὸ ἕπαρ ἐς τοῦτο συνεπεραίνετο.

ι. Ῥωμαῖοι δὲ, τῷ προπορευομένῳ θεῷ ἀνδρὶ ἐρεπόμενοι,

2. πρότερον τῆς cod. Sed Leo scribere debuisset τινα. 3. ἀνα-
 ψηλαφῶντος ὡς δωραεῖς ἐπαξίως φιλοφρονήσαι. τὸ καὶ cod.
 20. φάμενος. Nota anacoluthon, fort. ipsi Leoni tribuendum.

menter aciem hostium strage edita conturbasse. Neque antea illum in ca-
 stris visum esse aiunt, neque post praelium apparuisse: tametsi investiga-
 ret eum Imperator, ut munera illi debita largiretur, gratiamque pro labo-
 ribus referret. Sed quantumvis quaesitus non inventus est. Unde indubia
 pervasit existimatio, magnum in martyribus Theodorum fuisse, quem in
 praeliis Imperator sibi exercituique socium et adiutorem deposcere solebat.
 Aiunt etiam illiusmodi aliquid accidisse ad vespem, pridie quam pugna
 committeretur. Constantinopoli virgo numini dicata in somno Deiparam
 videre sibi visa est, aliquot viris flammeis stipatam. His eam dixisse:
 „Vocate ergo mihi Theodorum martyrem”: statimque illi adductum esse
 iuvenem fortem et armatum. Huic dixisse Deiparam: „Ioannes tuus apud
 Dorystolum, domine Theodore, Scythiis pugnans, iam gravius premitur.
 Quare vade cito, ut ei auxilium feras. Nisi ante occupas, in periculum
 illi res vertetur.” Illum contra „se paratum esse” dixisse, „ut matri Dei
 ac Domini sui obsequatur:” quibus dictis continuo excessisse: simul so-
 mnium ex virginis ocalis evolasse. Atque huac quidem finem habuit virginis
 insomnium.

10. Romani vero, divum antesignanum insecuti, manus cum adversa-

τοῖς ἐναντίοις συμπλέκονται, καὶ καρτερᾶς μάχης συστάσης, A. C. 972
I. L. 3
οὐκ ἐνεγκόντες τὴν τῆς ἰππικῆς φάλαγγος οἱ Σκυθαὶ ῥοπήν,
κυκλωθέντες τε πρὸς τοῦ Μαγίστρου Βάρδα, ᾧ Σκληρὸς ἡ ἐπί-
κλησις (ἐκεῖνος γὰρ μετὰ τοῦ συνεπομένου πλήθους τὴν κύκλω- P. 96
5 σιν ἐποιήσατο), εἰς φυγὴν ἔκλιναν, καὶ μέχρι τοῦ περιβόλου
συμπατούμενοι, ἀκλεῶς ἔπιπτον. μικροῦ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Σφεν-
δοσθλάβος ἐλήφθη, ἕξαιμος γερονῶς καὶ καταβελῆς, εἰ μὴ ἡ
νῦξ ἐπελθοῦσα τοῦτον δίσωσεν. λέγεται δὲ παρὰ ταύτην τὴν
μάχην πέντε καὶ δέκα χιλιάδας πρὸς τοῖς πεντακοσίοις ἀναίρε-
10 θῆναι Σκυθῶν, ληφθῆναι δὲ δισμυρίαν ἀσπίδα, καὶ ἕξηκτα ἀμ-
πολλα. Ῥωμαίων δὲ τριακοσίους ἀποκτανθῆναι πρὸς τοῖς πεν-
τήκοντα, τραθῆναι δὲ συχνοῦς. ἀλλὰ τοιαύτην μὲν Ῥωμαῖοι
τὴν νίκην παρὰ τὸν ἀγῶνα ἠνέγκαντο τουτοσί. ὁ δὲ Σφενδο-
σθλάβος, παρ' ὄλην τὴν νύκτα βαρυθυμῶν ἐπὶ τῇ κατακοπῇ B
15 τῆς ἑαυτοῦ στρατιᾶς, ἤσχαλλε μὲν καὶ ἐσφάδαζε τῷ θυμῷ.
μὴ ἕξισχύων δ' ἔτι πρὸς ἀκαταγώνιστον ἀνύττειν πανστρατιᾶν,
ἕγνω, στρατηγοῦ νοῦν ἔχοντος ἔργον εἶναι, ἐν ἀμηχάνοις κατα-
ληφθέντα δεινοῖς, μὴ καταπίπτειν τοῖς λυπηροῖς, παντὶ δὲ
τρόπῳ διασάξειν πειρωῖσθαι τοὺς ὑπ' αὐτόν. καὶ δῆτα παρὰ τὴν
20 ἔω κρέσβεις ὡς τὸν αὐτοκράτορα Ἰωάννην στεῖλας, πίστις ἦκει
ἔμβύσεων, ἐπὶ τῷ, Ταυροσκύθας μὲν τό, τε Δορύστολον
ἐγγυρίσαι Ῥωμαίοις, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολύσαι, καὶ
Μοσίας ἀφέξεισθαι, καὶ πρὸς τὴν σφῶν ἀναζευῆσαι πατρίδα.
Ῥωμαίους δὲ παραχωρήσαι αὐτοῖς τοῦ ἀπόπλου, καὶ μὴ ἐνα- C

9. χιλιάδες cod. 12. ταύτην cod. Sed correctum est manu prima
τοιαύτην. 16. Fort. δέ τι.

riis conserunt. Fit praelium acri certamine. Tandem Scythae, cum ne-
que per se vim turmarum nostrarum sustinere possent, et a Barda magistro,
cui Scleri cognomen, a tergo invaderentur (is enim cum suis copiis eos
circumvenerat), fugae se mandant: usque ad moenia protruntur. Fit foe-
da caedes. Paulumque abfuit quin ipse Sphendosthlabus caperetur, exsan-
guis et sauciat, nisi nox superveniens eum servasset. Ferunt hoc prae-
lio Scytharum caesa esse millia xv et quingentos; scuta ad millia xx, gladios
quamplurimos, capta. Romanos interfectos esse octo, vulneratos non pau-
cos. Eiusmodi victoriam Romani hoc praelio consecuti sunt. Sphendo-
sthlabus, per totam noctem internecione copiarum perturbatus, dolore et
iracundia efferebatur. Tamen, cum adversus invictum exercitum nihil pos-
set proficere, intellexit, boni imperatoris esse, in rebus desperatis non
succumbere tristi fortunae, sed id agere, ut milites suos quoque modo salvos
praestet. Ita sub mane legatis ad Ioannem Imperatorem missis de fide dan-
da et compositione egit, conditionibus his, ut Tauroscythae Dorystolum tra-
derent Romania, captivos redderent, Moesia abstinerent, domum reverteren-
tur: Romani contra illis potestatem facerent enavigandi, neque eos in itinere

A. M. 6480 γομμένοις ἐπιτεθήσεσθαι μετὰ τῶν πυρφόρων νεῶν (ἐκτόπως γὰρ
Ind. 15 ἰδεδίεσαν τὸ Μηδικὸν πῦρ, δυνάμενον καὶ τοὺς λίθους ἀποτε-
φροῦν)· ἐπισιτισμὸν τε πρὸς τούτοις ἐπιχορηγήσαι, καὶ φίλους
ἡγεῖσθαι αὐτοὺς, κατ' ἐμπορίαν πρὸς τὸ Βυζάντιον στελλο-
μένους, καθάπερ ἀνέκαθεν ἔθιμον ἦν. 5

ια'. Βασιλεὺς δέ, τὰς τοιαύτας ἄσμενος διαλλαγὰς προσ-
δεξάμενος (εἰρήνην γὰρ διαφερόντως τῆς μάχης ἐτίμα· τὴν μὲν
γὰρ ἤδει τοὺς λαοὺς διασώζουσαν, τὴν δὲ τοῦμπαλιν διαφθείρου-
Dσαν), τὰς τε ξυνθήκας ἐτέλει καὶ τὰς σπανδὰς, καὶ σίτον ἐδίδου,
Fol. 315 v. ἐκάστῳ ἀνδρὶ μετρῶν ἀνὰ μεδίμνων δύο. εἶναι δὲ τοὺς εἰληφότας 10
τὸν σίτον φασιν ἄνδρας διςμυρίους πρὸς τοῖς διςχιλοῖς, οἳ ἐκ
τῶν ἐξήκοντα χιλιάδων τῆς Ῥωσικῆς στρατιᾶς τότε τὸν ὄλεθρον
ἔφυγον· τὰς γὰρ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ χιλιάδας ἡ Ῥωμαϊκὴ αἰχμὴ
κατηκόντισε. μετὰ δὲ τὸ προβῆναι τὰς σπονδὰς, εἰς ὀμίλιαν ὁ
Σφενδοσθλάβος τῷ βασιλεῖ συνελθεῖν ἔξαιτε. ὁ δὲ, μηδὲν ἀναδὲς, 15
διαχρῶσθαι πανοπλίᾳ καθοπλισθεὶς, ἔφιππος παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ
Ἰστρου ἀφίκετο, μυριάνδρον ἴλην χρυσοφοροῦντων ἐνόπλων ἰπ-
P. 97 πῶν συνεπαγόμενος. καὶ ὁ Σφενδοσθλάβος δὲ ἔκειν ἐπὶ τινος Σκυ-
θικοῦ ἀκατίου παραπλῶν τὸν ποταμὸν, τῆς κόπης ἡμμένους
καὶ σὺν τοῖς ἐτέροις ἐρέττων, ὡς εἰς τῶν λοιπῶν. τὴν δὲ ἰδέαν 20
τοιόσδε τις ἦν· τὴν ἡλικίαν μεμετρημένος, οὔτε εἰς ὕψος παρὰ
τοῦ εἰκότος ἡρμένος, οὔτε εἰς βραχύτητα συστελλόμενος· δασεῖς
τὰς ὀφθαλμοὺς, γλαυκοὺς ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὴν εἶνα σιμὸς,

8. ἦδη cod. 14. ἰσομίλιαν cod. 17. μυριάνδρον — συνεπα-
γόμενος. Supra 36. C. μυριάνδρον ἰππέων ἴλην ἐπιφερόμενος.
20. Leg. ἐταίροις. Vid. infra C. lin. 3.

cum navibus igniferis adorirentur (nam magnopere timebant ignem Medi-
cum, qui vel lapides in cinerem redigere potis est); frumento insuper iu-
rent eos, amicorumque numero haberent, mercaturae causa Constantinopolim
commearantes, quemadmodum erat antiquitus institutum.

11. Libenti animo accipiens hanc compositionem Imperator (multo pluri-
enim pacem quam bellum faciebat: quod non ignorabat, alteram servare po-
pulos, alterum eos perdere), et pactiones foedusque statuit, et frumentum
distribuit, medimnos binos singulis admetiens. Quod frumentum qui acce-
perint fuisse aiunt millia militum xxi, quae ex millibus lx, quibus consta-
bat exercitus Russicus, mortem effugerant: reliqua xxxviii millia cuspis Ro-
mana confoderat. Foedere firmato, Sphendosthlabus in Imperatoris collo-
quium ut venire liceret postulavit. Non respuit is conditionem: armatura
inaurata tectus, ad ripam Istri adequitavit, catervam innumerabilem equitum
auro armisque nitentium adducens. Contra Sphendosthlabus processerat in
navicula Scythica flumen devectus, remo se applicans, et ipse cum caeteris
linitrem propellens, ut unus de multis. Specie autem erat huiusmodi: statu-
ra iusta, neque praeter modum in altum expressa, neque in nimiam brevi-
tatem contracta: superciliis spissis, oculis caecis, naso simo, barba rara,

ἐπιλωμένος τὸν πύγωνα, τῷ ἄνωθεν χελεὶ δασείαις καὶ εἰς ^{A. C. 972}
 μήκος κάθειμμένας θριξὶ κομῶν περιττώσ. τὴν δὲ κεφαλὴν πάνυ ^{I. L. 8}
 ἐψίλωτο· παρὰ δὲ θάτερον μέρος αὐτῆς βόστρυχος ἀπρώρητο,
 τὴν τοῦ γένους ἐμφαίνων εὐγένειαν· ἐπαγγῆς τὸν ἀσχένα, τὰ **B**
 5 στέρνα εὐρύς, καὶ τὴν ἄλλην διάπλασιν εὖ μάλα διεφθρωμένος·
 σκωθρωπὸς δὲ τις καὶ θηριώδης ἐδείκνυτο. θυατέρω δὲ τῶν ὠτων
 χρύσειον ἐξῆπτο ἐνώτιον, δυοὶ μαργάροις κεκοσμημένον, ἄν-
 θρακος λίθου αὐτοῖς μειτεύοντος. ἐσθῆς τούτῳ λευκῇ, οὐδέν
 τι τῶν ἐτέρων ὑπαλλάττουσα ἢ καθαρῶτητι. ὀλίγα γοῦν ἄττα
 10 περὶ διαλλαγῆς τῷ βασιλεῖ ἐντυχῶν, παρὰ τὸν ζυγὸν τοῦ ἀκα-
 τίου ἐφεζόμενος, ἀπηλλάττετο. ἀλλ' ὁ μὲν τῶν Ῥωμαίων πρὸς
 Σκύθας πόλεμος ὧδε ἐτελεύτα.

ιβ'. Ὁ δὲ Σφενδοσθλάβος, τὸ Δορύστολον ἀπολιπὼν καὶ **C**
 τοὺς αἰχμαλώτους προσεπιδούς κατὰ τὰς σπονδὰς, ἀπέλει
 15 μετὰ τῶν περιλειφθέντων ἑταίρων, ἐπὶ τὴν πατρίδα ἴμενος.
 Πατζινάκαι δὲ παρὰ τὸν ἀπόπλον ἐλλοχῆσαντες, ἔθνος νομα-
 δικὸν τοῦτο καὶ πολυάνθρωπον, φθειροφάγον τε καὶ φερόικον,
 ἐπ' ἀμαζῶν ὡς τὰ πολλὰ βιωτεῦον, σχεδὸν διεφθειραν ἅπαν-
 τας, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Σφενδοσθλάβον τοῖς λοιποῖς συγκατέ-
 20 σφαξαν· ὡς ἐκ τῆς τσαύτης τῶν Ῥῶς στρατιῆς εὐαριδμήτους
 ἀνασωθῆναι ἐς ἡθῆ τὰ πάτρια. Ἰωάννης δὲ ὁ αὐτοκράτωρ, ἐν
 τέτταρσιν ὄλοις μῆσι τὴν Ῥωσικὴν πανοπλίαν καταγωνισάμενος,
 ὡς φθάσας ὁ λόγος δεδήλωκε, καὶ τὴν Μυσίαν Ῥωμαίοις ἀνασω- **D**

9. ἐτέρων. Vid. supra A. lin. 3. 17. φερόικον. Herod. IV.
 §. 109. Strabo XL. 754. A. Arrianus Periplo Ront. Euxini 130. B.

praeter labrum superius, densis et in longitudinem promissis capillis bene
 pilosum. Capite item erat admodum glaber; nisi quod ad utrumque latus
 cincinnus dependebat, nobilitatem generis declarans: cervicibus firmis,
 pectore lato, caeteris quoque membris aequalis sane et congruus; tristi-
 tiam nihilominus feritatemque aliquam ore representabat. Ex altera auri-
 cula aurea dependebat ei inauris, duabus margaritis ornata, carbunculo in-
 termedio illis interiecto. Veste erat candida, nulla alia re nisi munditia
 a caeteris differente. Sic pauca de pace, transtro naviculae insidens, cum
 Imperatore collocutus, ad suos se recepit. Bellum quod a Romanis cum
 Scythis gestum est, hunc finem habuit.

12. Sphendosthabus, Dorystolo relicto captivisque insuper ex foedere
 redditus, cum copiis quae supererant naves solvit, inque patriam cursum ha-
 bere coepit. Enaviganti Patzinacae insidias posuerunt, gens pastoralis,
 frequens, pediculivora, domiperta, in carris plerumque victitans. Hi cum
 Scythas fere omnes occiderunt, tum ipsum quoque oppresserunt Sphendo-
 sthabum una cum caeteris, ut ex tanto Russorum exercitu admodum pauci
 domum incolumes pervenirent. Ioannes vero Imperator, quatuor solis men-
 sibus deleta Russorum armatura, ut supra demonstratum est, Moesiaque

- A. M. 6480 *σάμενος, τό, τε Δορύστολον Θεοδώρουπολιν ἐπ' ὀνόματι τοῦ*
 Ind. 15 *στρατηλάτου καὶ μάρτυρος Θεοδώρου μετονομάσας, φυλακὴν τε*
ἀξιόμαχον ταύτη παραλιπὼν, μετὰ μεγίστων τροπαίων ἐπάνει-
 Fol. 816 r. *σιν ἐπὶ τὸ Βυζάντιον, τοὺς ἀστικοὺς πρὸ τῶν περιβάλλον κατα-*
ληφῶς, στεφάνοις αὐτὸν καὶ σκῆπτροις δεξιουμένους, ἐκ χρυ-
σοῦ καὶ λίθων ἐξειργασμένοις πολυτελῶν. ἦγον δὲ καὶ χρυσο-
κόλλητον λευκόπαιλον ἄρμα· οὗ προσεπιβῆναι τοῦτον ἤξιον,
καὶ τὸν νενομισμένον καταγαγεῖν θρίαμβον. ὁ δὲ τοὺς μὲν στε-
 P. 98 *φάνους καὶ τὰ σκῆπτρα προσήκατο, καὶ πολλαπλασιῶς τούτους*
δώροις ἡμέληκατο· ἐπιβῆναι δὲ τοῦ ἄρματος οὐκ ἠένεχετο· ἀλλὰ 10
τὴν τῆς Θεομήτορος εἰκόνα, ἐνηγκαλισμένην τὸν θεῖον θρόνον
λόγον, ἣν ἐκ Μυσίας εἴληφεν, ἐπὶ τὸν τοῦ ἄρματος χρυσήλα-
τον θρόνον ἀνέθηκε, τὰς ἄλουργοὺς τῶν Μυσῶν στολὰς ὑπο-
θεῖς, καὶ τὰ στέμματα. αὐτὸς δὲ, ἵππῳ κέλῃτι ἐποχούμενος,
μετόπισθεν εἶπετο, τετανωμένος τὴν κεφαλὴν διαδήματι, καὶ 15
τοὺς στεφάνους φέρων καὶ τὰ σκῆπτρα ἐν ταῖς χερσίν. οὕτω
τὸν θρίαμβον καταγαγὼν διὰ μέσης τῆς πόλεως, ἐσθήσειν
ἄλουργοῖς κεκοσμημένης ἑκασταχοῦ, καὶ δίκην θαλάμου τοῖς
 Bte *τῶν δαφνῶν κλάδοις καὶ τοῖς χρυσοῦφεσι πέπλοις οὔσης συν-*
ηρεφοῦς, ἐς τὸν μέγαν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας εἰσελεύσει σηκόν· 20
καὶ τὰς εὐχαριστηρίους εὐχὰς ἀποδοῦς, τό, τε τῶν Μυσῶν ἐκ-
πρεπέστατον στέφος οἶονεῖ πρωτόλειον δῶρον τῷ Θεῷ καταθέ-
μενος, εἰς τὴν ἀνακτορικὴν ἐστίαν φοιτᾷ, καὶ τῶν Μυσῶν
βασιλέα Βορὴν παραγαγὼν τὰ τῆς βασιλείας ἀποθέσθαι παράση-
μα παρεσκεύασε. τὰ δὲ ἦν τιάρα περιπόρφυρος, χρυσοῦ καὶ μαρ-
 25

23. τῶν] Leg. τὸν, αὐτὸν τῶν.

recepta, Dorystolum ex nomine ducis et martyris Theodori Theodoropolim nuncupavit; ibidemque iusto praesidio relicto, cum maximis tropaeis Constantinopolim redit: ubi urbanam multitudinem extra muros offendit, coronas illi et sceptrata, ex auro lapillisque pretiosis facta, offerentem. Ducebant et currum auro compactum equis albis iunctum: quo ut ascenderet rogabant, consuetumque triumphum duceret. Ipse vero coronas quidem et sceptrata suscepit, maioraque multo his munera rependit: ut autem in currum ascenderet induci non potuit; sed divinae matris imaginem, deivirile Verbum amplectantem, quam ex Moesia attulerat, in aureo sedili currus collocavit, substratis purpureis Moesorum tunicis, et coronis. Ipse, singulari equo vectus, pone sequebatur, caput diademate cinctus, ac coronas gestans et sceptrata in manibus. Hac triumphi specie per mediam urbem, purpureis vestibus undique ornatam, thalamicque ritu lauri ramis pallisque auro textis contactam, ad magnam Sapientiae divinae ecclesiam processit: ubi gratiarum actionis exsolutis precibus, Moesorum magnificentissimam coronam ut manubiarum primitias Deo dicans, inde in palatium se recepit, et Borim Moesorum regem productum insignia regia deponere iussit. Ea erant tiara

γάρους κατάστικτος, ἰσθῆς τε ἄλουργός, καὶ πέδιλα ἰουδραῖα. A. C. 972
 τοῦτον δὲ τῶ τῶν Μαγίστρων τετιμηκεν ἀξιώματι. τοιαῦτα ἐν ^{L. I. 3}
 εὐαριθμήτῳ καιρῷ παρὰ πᾶσαν ὑπόνοιαν ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης
 διαπραξάμενος τροπαια, τὴν τε Ῥωσικὴν ἀνθάδειαν καὶ τὰ ἐπηρ- C
 5 μένα τούτων φρονήματα ἐμπειρία πολέμων καὶ λελογισμένης ἀν-
 δρείας τόλμη καταβαλῶν καὶ κατασπάσας εἰς γῆν, καὶ τὴν Μν-
 σίαν Ῥωμαίοις καθυποτάξας, παρὰ τὸ Βυζάντιον ἐπανελθὼν
 διεχείμαζε, καὶ τὸ ὑπήκοον δώροισι, ὡς εἰκὸς, ἐφιλοφρονεῖτο,
 καὶ θαλείαις ἐθεράπευεν ἐστιώσεσιν.

purpura circumclusa, auroque et margaritis interstincta: item vestis blattea,
 et calcei rubri. Ipsum regem Magistrorum dignitate ornavit. Eiusmodi
 Ioannes Imperator brevi admodum tempore praeter omnem expectationem
 partis victoriis, contumaciam Russicam elatosque eorum animos usu bellorum,
 ratione, virtute, audacia frangens et deturbans in terram, Moesia sub im-
 perium Romanum subiuncta, Constantinopolim redux hiberna egit, popu-
 lumque muneribus rite prosecutus est, et festis epulis sibi conciliauit.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑΣ Ι

LEONIS DIACONI HISTORIAE

LIBER X.

ARGUMENTUM.

Expediitio Syriaca. Nisibis a Romanis capta (Cap. 1). Imperator expeditionem contra Ecbatana meditatatur, sed infecta re Byzantium redit. Basilii patriarcha sede pellitur (2). Antonius creatur patriarcha: Gemini monostrosi (3). Alia expediitio Syriaca. Damascus, Berytus et aliae urbes capiuntur (4). Miraculum Beryti effectum in effluviae Servatoris (5). Cometa visus per octoginta dies (6). Bardae Scleri sub Basilio defectio (7). Infelix Basilii contra Bulgares expediitio. Clades Romanorum stella cadente portenta (8). Bardas Phocas novam seditionem parat. Eius interitus (9). Terrae motus Constantinopoli factus et aliae calamitates Romanum imperium premunt (10). Ioannes Tzimisceus ex Syria reversus, Basilii fraude veneno absumtus, moritur (11).

A. M. 6482^α. **Θ**ερείας δὲ ὥρας ἐπισταμένης, καὶ σταθρῆς αἰθρίας κατὰ
Ind. 2 τὴν περιγεῖον ἠπλωμένης, τοῦ Βυζαντινοῦ ἀπάρας ὁ αὐτοκράτωρ
A. C. 974 κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν, τῶν τὴν ἄνω Συρίαν οἰκούντων, ἐστρά-
I. I. 5 τευσε. καὶ δῆτα τὴν μεσογαλίαν περιουδέσας, τὸν Εὐφράτην
P. 99 ἐπειραιώθη. μέγιστος δὲ οὗτος τῶν τὴν Ἀσίαν διατεμνόντων 5

1. Post finem libri IX unius anni intervallum intercedere necessario statuendum est: nam libri VIII et IX continuam tertii Tzimisceis anni historiam cōmplectuntur; liber X autem, in quo duorum annorum res gestae narrantur, quum initio septimi eiusdem imperii anni terminetur, aperte a quinto anno incipere existimandus est.

1. Aestivum tempus cum instaret, serenitasque iam continua per terram sese expandisset, Constantinopoli profectus Imperator contra Saracenos, qui in Syria superiore habitant, expeditionem suscepit. Ita mediterraneis peragratis, Euphratem transiit. Is est annium Asiam interse-

ποταμῶν, καὶ εἷς τῶν ἐκ τῆς Ἐδέμ ὀρωμένων, ὡς ἐκ τῆς Θείας A. M. 6482
 γραφῆς μεμαθήκαμεν. ἐνταῦθά τις ἐν ὑπογραφεῦσι τελῶν, Ni- Ind. 2
 κήτας ὀνομαζόμενος, εἰς ἄκρον γνώσεως ἐλληλακῶς καὶ συνέσεως, A. C. 974
 ἄγων αὐτὸ τῆς ἡλικίας βιώσιμον, τῷ βασιλεῖ κατὰ ταύτην δυστυ- I. I. 5
 5 χῶς τὴν ἐστρατείαν συνείπετο, πολλὰ τοῦ φόντος μὴ τοῦτο πρῶ- Fol. 316 v.
 τειν προσλιπαροῦντος, οἰκουρεῖν δὲ μᾶλλον καὶ γηροτροφεῖν τὸν τε- B
 κόντα προσέποντος, καὶ αὐτὸν θεραπεύειν εἰς δύναμιν, περὶ γή-
 ραος ἐλληλακῶτα οὐδῶ, καὶ πρὸς τὰς τοῦ βίου ὅσον οὐπω δυσμᾶς
 ἐπειγόμενον. ὁ δὲ, τῶν τοῦ πατρὸς ἐντολῶν ὡς οὐκ ὤφελεν ἄλο-
 10 γήσας, καὶ παρὰ φαῦλον ἐπισκήψεις τὰς ἐκείνου θέμενος, ὡς εἶχεν
 ἐνσκευασάμενος ἦει πρὸς τὸ στρατόπεδον. ἄρτι δὲ τὸν ποταμὸν
 περαιοῦμενος πρὸς τὴν πληθῶραν ἰλιγγιάσας τοῦ ὕδατος, τοῦ ἵππου C
 ἐξολισθήσας ἐπὶ τὸν ποταμὸν καταφέρεται, τῷ τε ῥοδίῳ παρασυ-
 ρεῖς, ἐλεινῶς ἀποπνίγεται, ἐπίχειρα τῆς παρακοῆς τὴν ἐν τῷ Εὐ-
 15 φράτῃ ἀπενεγκάμενος πνιγμονήν. ὁ δὲ βασιλεὺς σὺν παντὶ τῷ στρα-
 τεύματι Συρίαν κατέτρεχεν, οὐδενὸς αὐτῷ ἀντιπάλου ἀντικαθι-
 σταμένου τῶν δυσμενῶν, τῇ φήμῃ τῆς ἐφόδου πάντων καταπλα-
 γέντων καὶ συγκλεισθέντων ἐπὶ τὰ σφῶν φρούριά τε καὶ πτολι-
 σματα. καὶ δῆτα τὸ Ἔμετ (πόλις δὲ αὕτη ὄχυρὰ καὶ περιφανής)
 20 καταλαβὼν καὶ λόγῳ ὑποποισθόμενος, καὶ λύτρα λαβὼν ἀριθμὸν P: 100
 ὑπερβαίνοντα, ἐκεῖθεν ὀρηθεὶς πρὸς τὸ Μιεφαρχίμ ἠπέλεγτο.
 ἄστν δὲ τοῦτο περιφανές καὶ περίβλεπτον, πλούτῳ τε καὶ βο-
 σκήμασι τῶν ἄλλων ὑπερτεροῦν τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν χῶρον πεπο-

1. ὀρωμένων. Vid. supra 80. A. 7. προσέποντος. Sic cod.
 12. πληθῶραν cod.

cantium maximus, unusque de illis qui ex Eden manant, quemadmodum
 ex sacra Scriptura didicimus. Ibi aliquis in notariis militans, Nicetas no-
 mine, summam cum doctrinam tum prudentiam assecutus, in ipsa aetatis
 vitalitate Imperatorem malo omine hac expeditione comitabatur: quanquam
 patre ipsius multum deprecante, id ne faceret, atque hortante, ut apud
 laarem familiarem senium aleret suum, ipsique in aetatis limine constituto,
 et ad vitae terminos iam properanti, officium pro facultate praestaret.
 Ille, paternis monitis, contra atque oportebat, neglectis, nullaque iussorum
 eius ratione habita, ut erat accinctus in castra profectus est. Iam vero
 Euphratem transmittens ad tumorem undae vertigine est correptus, dela-
 psus de equo in amnem praecipitavit, vique fluminis rapiente miserabiliter
 depressus praemium contumaciae suffocationem in Euphrate consecutus est.
 At Imperator omni cum exercitu percurrerebat Syriam, nemine iam ex hosti-
 bus contra veniente, quod, fama adventus eius exterriti, in castella atque
 oppida sese sua concluderant. Ita ubi Emet tenuit (manitum id est et no-
 bile oppidum) in deditionem redactum, pecuniasque innumerabiles ab oppi-
 danis redemptionis nomine accepit, castris inde motis, Miepharcim profi-
 cisci contendit. Ea est urbs nobilis et conspicua, et caeteris, quotquot
 per haec loca habitantur, opibus gregibusque antecellens. Quam cum item

Leo Diaconus.

11

A. M. 6482 *λισμένων. και ἀπὸ δὲ λόγῳ παραστησάμενος, και πλείστα και*
 Ind. 2 *κάλλιστα δῶρα ἐν χρυσῷ και ἀργύρῳ και χρυσοστίκτοις ὑφάσμα-*
σιν ἐταξόμενα πρὸς τῶν ἐν αὐτῷ κατοίκων ἐνεληφώς, ἐπὶ τὴν
Νίσιβιν ἵεται· καθ' ἣν ὁ μέγας Ἰάκωβος, τῶν τῆς ἐπισκοπῆς
οιάκων ἐπειλημμένος, Πέρσαις μεγάλῳ στρατῷ ἐπελθοῦσι κατὰ 5
 B *τῆς Νισίβειως ἡμύνατο, σκνιπῶν αὐτοῖς και κωνόπων σμήνη*
ἀντιστρατεύσας, και φυγάδας παρασκευάσας ἕξαντῆς, και τού-
τω τῷ τρόπῳ τοὺς δυσμενεῖς καταγωνισάμενος. ἦν και ἀοίκητον
εἶρεν ὁ βασιλεὺς, τῶν ταύτην οἰκούντων δέει τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκ-
στρατείας μεταναστάντων, και φυγαδεῖα χρησαμένων πρὸς τὰ 10
ἐνδότερα.

β. *Καταδραμῶν οὖν τὴν περιχωρον, και ὑπόσπονδον Ῥω-*
μαίοις ταύτην θέμενος, ἠπέλεγτο και μέχρις Ἐκβατάνων ἀφι-
κέσθαι, ἵνα τὰ τῶν Ἀγαρηῶν τυραννεῖα καθέστηκεν, ἀμύθη-
τον ἀργυρον και χρυσὸν και πλοῦτον παντοδαπὸν ἔνδον κατέ-
 C *χοντα, ἕξ ἐπιδρομῆς και ταῦτα ἐλείν προθυμούμενος. λέγεται*
γὰρ τῶν ἄλλων πόλεων μᾶλλον, ὅσαι τελοῦσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον,
πολύολβον και πολύχρυσον τὴν Ἐκβατάνων πολιτείαν τελεῖν.

Fol. 317 *αἰτίον δὲ τὸ ἐκ πολλῶν μὲν χώρων αὐτὴν χρηματίζεσθαι, μηδε-*
μίαν δὲ προτοῦ τῶν δυσμενῶν ὑπομένειν καταδρομῆν. ἀλλὰ γὰρ 20
ἐπέσχε τὴν τούτου ὁρμὴν ἣ, τε λειψυδρία τῶν τόπων, και ἡ
σπάνις τῶν ἀναγκαίων. ἡ γὰρ ἐπιλεγομένη Καρμανίτις ἔρημος
διὰ τῶν ἐκείσε χωρίων διήκει, τραχεῖαν και ἀνάγτη προβαλλο-
μένη ὁδὸν, και μήτε ὕδωρ βλυστάνουσα, μήτε βοτάνην ἀνα-

4. *Νίσιβον cod.* 5. *Πέρσαις. Sic cod.* 19. *χρημάζεσθαι cod.*

compositione sibi subiunxisset, donaque conquista plurima et pulcherrima ex auro, argento, vestibus auro pictis, accepisset ab oppidanis, Nisibim versus movit: unde magnus Iacobus, antistitii clavum tenens, Persas ingentibus copiis Nisibim adorientes arcuit, quod muscarum illis culicumque examina pro exercitu immitteret, in fugamque iis evestigio versis, hostes hoc pacto refutaret. Id oppidum desertum reperit Imperator, quia excesserant habitatores irruptionis Romanorum metu, fugaque sese ad interiora receperant.

2. Ita vastata ac in Romanorum ditionem redacta vicinitate, properabat Ecbatana usque penetrare, ubi Saracenorum constituta regia est, argenti, auri, divitiarum cuiusque generis inexplicabili vi referta, eo consilio, ut subita incursione illam quoque obtineret. Quippe praeter caeteras urbes, quotquot sub sole sunt, una Ecbatanorum civitas opum aurique plenissima perhibetur. Eius rei hanc esse causam, quod ipsa multis ex partibus coegerit pecunias, incursum autem hostilem adhuc sit omnino nullum passa. Atenim Imperatoris tunc impetum compressit cum locorum siccitas, tum rerum necessariorum inopia. Pertinet per eas partes quam Carmanitum vocant solitudo, asperam arduamque praetendens viam, neque aquam eructans

βλαστώνουσα, ψαφαρά τις οὔσα καὶ ἀνεικμος. διὰ ταῦτα πρὸς A. C974
 τῶν Ἀγαρηνῶν αὐτῷ προσαχθέντα δῶρα ἐνσκειασάμενος, ἐν L L 5
 μυριάσι τριακοσίοις ἀργύρου καὶ χρυσοῦ ἀριθμούμενα, εἰς τὸ Βυ- D
 ζάντιον ἐπανέβη, καὶ τὸν τε χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρὸν καὶ τὰ
 5 ἐκ Σηρῶν ὑψίσματα καὶ ἀρώματα, καὶ ὅσα πρὸς τῶν Ἀγαρη-
 νῶν ἀνελήφθη δῶρα, διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐθριάμβευσε, τῶν ἁστικῶν
 θειωμένων καὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν θανυμαζόντων, φιλοτίμως τε
 τοῦτον ὑποδεχομένων, καὶ σὺν εὐφημίαις προπεμπόντων εἰς τὰ
 βασιλεία, τοῖς τοιοῦτοις τροπαίοις κλειζόμενον. τηρικαῦτα καὶ
 10 ὁ πατριάρχης Βασιλείος, φθόνῳ τῶν ἐπισκόπων διαβληθεὶς πρὸς
 τὸν αὐτοκράτορα, ὡς δὴ τινι τῶν μέγα δυναμένων χάρι τὴν τῆς P. 101
 ἡγεμονίας ἀρχὴν, καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας οὐκ εὐδύνει καθὰ καὶ
 πρὸς τῶν θείων κανόνων νενομίσται, εἰς τὸ βασιλικὸν εἰσεκα-
 λείτο δικαστήριον. ἐπεὶ δὲ μὴ ἀπήντα, ἀλλ' οἰκουμενικὴν ἀν-
 15 τέλεγεν ἰσχυριζόμενος ἀθροισθῆναι σύνοδον, καὶ τηρικαῦτα δια-
 λύσασθαι τὰ ἐγκλήματα· τοῦτο γὰρ βούλεσθαι καὶ τὰ τῶν πα-
 τέρων θεόπνευστα παραγγέλματα, οἰκουμενικὴν ἐπὶ πατριάρχου
 καθαιρέσει συγκαροτεῖσθαι σύνοδον· εἰς τὸ κατὰ τὸν Σκάμανδρον
 τελοῦν φροντιστήριον, ὅπερ αὐτὸς ἐδείματο, πρὸς τοῦ βασιλέως
 20 περιορίζεται· ἀνὴρ ἄτροφος σχεδὸν τε καὶ ἄσαρκος, ἐξ ἀπαλῶν
 ὀνύχων ἀσκητικοῖς ἀγῶσιν ὑπὲρ φύσιν ἐγγυμνασάμενος, ἀμπε- B
 χόνη κεκορημένος θέρει τε καὶ χειμῶνι μῦθ, καὶ ταύτη μὴ ἀπεκ-
 δυόμενος, ἕως ἂν διεθῶν καὶ ἄχρηστος ἐξεγένετο, βρωτῶν δὲ
 μὴ γεόμενος ἢ ποτῶν, πλὴν ὕδατος καὶ τῶν ἐξ ἀκροδρῶν χυ-

1. Fort. ταῦτα τά.

neque plantam fundens ullam, arida, humore carens. Ita ablatis quas a Sa-
 racenis sibi deferebantur donis, numero tricies centenis millibus argenti et
 auri, Constantinopolim revertit, ubi aurum, argentum, vestem sericam at-
 que odores, dona denique a Saracenis accepta, in triumpho per forum tu-
 lit, spectante copiamque rerum mirante populo; et studiose sane ab eodem
 est receptus, et cum acclamationibus magnaque harum victoriarum praedi-
 catione in palatium deductus. Eadem tempestate Basilium patriarcha an-
 tistitum invidia calumniatus est apud Imperatorem, quasi cuidam e poten-
 tibus viris principatum praedixisset; simul quod ecclesiam non ita admini-
 straret, quemadmodum divinis legibus esset constitutum: ita ad consistorium
 palatinum vocatus est. Ubi cum non stitisset, contraque affirmaret, con-
 ciliium generale convocandum esse, ibi se crimina diluturum: ita velle Pa-
 trum inflatu divino fusa oracula, ut ad amovendum patriarcham comitia es-
 sent maxima instituenda: in monasterium ad Scamandrum, quod ipse ae-
 dificaverat, ab Imperatore amandatus est. Erat is homo cibo propemodum
 abstinens et carne carens, a teneris unguiculis in certaminibus asceticis su-
 pra naturam exercitatus, amiculo et aestate et hieme eodem utens, quod ne
 deponeret quidem, donec dilapsam utilitatem praeberet nullam: esculenta
 autem et poculenta omnino non gustabat, praeter aquam et baccarum succos.

- A. M. 6482 *μῶν. λέγεται δὲ μηδὲ παρὰ κλίνην καθευδῆσαι, ἀλλ' ἐπ' ἐδά-*
Ind. 2 *φους, παρ' ὄλον αὐτοῦ τὸν καιρὸν τῆς ἀσκήσεως. ἐλάττωμα*
δὲ τοῦτο μόνον φασὶ προσεῖναι τάνδρῳ, τὸ τὰς ἀναγωγὰς καὶ
ἀναστροφὰς τῶν ἀνδρῶν περὶ πλείστου ποιεῖσθαι διαγιγνώσκειν,
πολυπραγμονοῦντι καὶ διερευνωμένῳ πέρα τοῦ δέοντος. 5
- C γ'. Ὑπερορία τοιγαροῦν τοῦ Βασιλείου κατακριθέντος, τοὺς τῆς
 πατριαρχίας οἰκάκας Ἀντώνιος ἐγχειρῶνται, ἀνὴρ ἐν τῇ τοῦ Στου-
 δίου μονῇ τὴν ἀσκητικὴν ἐκ νεότητος πολιτείαν ἀναιρετισιάμενος,
 καὶ βίον ἔλκων ἀποστολικόν. πλέον γὰρ τῶν τῇ σαρκὶ ἀποχρών-
 των ἀμφίων οὐδὲν ἐπεφέρετο, καίτοι πρὸς τῶν μέγα δυναμένων, 10
- Fol. 317 v. καὶ βασιλέων αὐτῶν, πλείστα φιλοφρονούμενος διὰ τὴν ἐνοῦσαν
 αὐτῷ ἀρετήν. οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τοῦ προσόντος αὐτῷ ἀξιώ-
 ματος ποριζόμενος (τῷ τοῦ Σηγέλλου γὰρ τὸ πρότερον ἐτιμᾶτο
 ἀξιώματι), πάντα τοῖς πένησι διεδίδου, τὸν ἔλεον μιμούμενος
 Διοῦ Θεοῦ, καὶ γινώσιν θεῖαν καὶ ἀνθρωπίνην, εἰ καὶ τις ἄλλος, 15
 ἐπλούτει. τούτου τῇ ὄψει καὶ τοῖς ἤθεσι θυυμαστή τις ἐπέλαμπε
 χάρις ἐν βαθυτάτῃ τῇ πολιᾷ. οὐ γὰρ τις παρέβαλλε τούτῳ τῶν
 τρυφώντων καὶ μέγα φουσῶντων τῇ τῶν ματαίων σκηπῇ, ὅς μὴ
 σωφρονῶν εὐθὺς ἀπηλλάττετο, σκιὰν καὶ ὄναρ τὸν βίον τελεῖν
 παιδευόμενος· οὐδὲ τοῦμπαλιν συμφοραῖς ἀνηκέστοις περιόδονον 20
 ἔλκων τὴν βιοτήν, ὅς μὴ ἀπέτρεχεν εὐθυμῶν, διδασκόμενος, μὴ
 ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσιν, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐπιρῶντα πρὸς τὸν δυ-
 νάμενον σώζειν ἐκ θλίψεως, καὶ παρ' ἐκείνου τὴν σωτηρίαν ἐπι-

Neque unquam in lecto somnum cepisse perhibetur, verum humi, per omne exercitationis eius tempus. Quo in viro unum vitium fuisse aiunt illud, quod in disciplinis hominum atque consuetudinibus cognoscendis studium plurimum poneret, curiosusque esset et inquisitor plus quam oportet.

3. Ita Basilio in exilium pulso, gubernacula patriarchatusprehendit Antonius: vir qui in septo Studii victu ascetico a pueritia electo, apostolicam vitam egerat. Etenim praeter indumenta corpori necessaria omnino nihil ferebat, tametsi, ob insitam ei virtutem, tum a viris potentissimis, tum ab Imperatoribus ipsis, large sane munerabatur. Neque id solum, sed item quae ex officio capiebat suo (erat enim antehac Syncelli dignitate ornatus), omnia egentibus distribuebat, misericordiam Dei imitans, divinae et humanae scientia, ut si quis alius, affluebat. Emicabat autem ex ore habituque eius mirifica quaedam dulcitus, idque summa senectute. Neque accedebat ad eum quisquam ex delicatis magnosque spiritus gerentibus ob istam vanitatis scenam, quin continuo temperatus ac sapiens abiret, umbramque et somnium hanc vitam esse didicisset: neque contra ullus aetatem agens tam insanabilibus aerumnis pressam, ut non laetus discederet, cognovissetque, non succumbendum esse malis, sed ad illum confugiendum, qui eripere nos ex miseris potest, ab eodemque salutem esse expectandam.

ζητεῖν. τοιοῦτος δὴ τις ἦν τὸν τε βίον καὶ λόγον ὁ Ἀντώνιος, A. C. 974
I. I. 5
P. 102
 ἀγγελικός τις καὶ θεῖος τελῶν ὁ ἀνὴρ, ὡς ἐν κεφαλῶν εἰπεῖν.
 κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν καὶ δίδυμοι ἄνδρες, ἐκ τῆς τῶν
 Καππαδοκῶν χώρας ὀρωμένοι, πολλαχοῦ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπι-
 5 κρατείας ἐφοίτων, οὓς καὶ αὐτὸς ὁ ταῦτα ξηγγράφων πολλα-
 κίς κατὰ τὴν Ἀσίαν τεθέαμαι, τεράστιόν τι θαῦμα πέλοντας καὶ
 καινόν. ἄρτια γὰρ αὐτοῖς καὶ ὀλότητα περισώζοντα τὰ τοῦ σώ-
 10 ματος καθίσταντο μύρια· ἀπὸ δὲ μάλης καὶ μέγχι λαγῶνος αἱ
 πλευραὶ τούτοις ἐκεκόλληντο, ἐνοῦσαι τὰ σωματῖα καὶ εἰς ἓν συν-
 σφῶν περιέπλεκον τένοντας, θατέραις δὲ βακτηρίας ἔφερον, αἷς
 βαδίζοντες ἐσκηρίπτοντο, τριακοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγοντες.
 καὶ σώματα τούτοις εὖ ἐπεφύκει, ἀνθηρὰ πεφηνότα καὶ νεανικά.
 ἡμιόνῳ δὲ κατὰ τὰς μακρὰς ἀποδημίας ὤχοῦντο, θηλυπρεπῶς
 15 παρὰ τὴν ἀστράβην ἐζόμενοι, ἄλεκτόν τι χρῆμα γλυκυθυμίας
 καὶ ἐπικείας τυγχάνοντες. ἀλλὰ περὶ τούτων μὲν ἕλις.

δ'. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης, αὔθις τοῦ ἤρος ἀναλάμ- A. M. 6483
Ind. 3
A. C. 975
I. I. 6
 ψαντος, τὰς Ῥωμαϊκὰς συγκροτήσας δυνάμεις, καὶ ταύτας εἰς τὸ
 ἀκριβὲς καθοπίστας, τῆς βασιλευούσης ἀπάρας, διὰ τῆς Παλαιστ-
 20 νης ἐχώρει, γῆς εὐδαίμονος, γάλα τε καὶ μέλι θεούσης, προφητικῶς
 εἰπεῖν. ἐνταῦθα φρουρίῳ προσβάλλει, τῷ τῇ Σύρα φωνῇ καλουμένῳ
 Μέμπετζε· ὃ καὶ πολέμῳ καὶ ταῖς παντοδαπαῖς μηχαναῖς πυρα-

10. τοὺς] τὰς cod. 20. γῆς εὐδαίμ. Sic cod., sed fort. magis ex
 Leonis more scribend. ἐχώρει τῆς εὐδαίμ. sublato commate. Ib. γάλα
 — θεούσης. Excod. III. 8. 17. XIII. 5. XXXIII. 3. Levit. XX. 24.
 et alibi saepe.

Talis fuit in vita atque sermone Antonius, in summa, vir angelicus prorsus, ac divinus. Sub idem tempus homines gemelli, ex Cappadocum provincia oriundi, imperium Romanum late obierunt, quos ipse quoque, qui haec conscripsi, per Asiam crebro vidi, portentosum sane ostentum, atque novum. His erant integra minimeque decurtata corporis membra, latera autem ab axillis ad ilia usque conglutinata, ita ut coniungerent corpuscula, unumque efficerent. Ita alteris brachiis, quibus sese tangebant, cervices circumplectebantur suas, in alteris bacilla gerebant, quibus nitebantur ambulantes. Aetatis annum agebant tricesimum: corporibus erant bene formati, floridis ad speciem ac vigentibus. In peregrinationibus longioribus vehabantur mula, cuius in sella sedebant feminarum more, erantque animo miti ac mansueto, plus quam dici potest, praediti. Verum de his gemellis satis est dictum.

4. Vere denuo relucescente, Ioannes Imp., in unum locum coactis diligenterque armatis Romanorum copiis, profectus ab urbe est, perque Palaestinam processit, terram felicem, lacte et melle affluentem, ut cum divinis doctoribus loquar. Hic castrum aggreditur, quod Syrorum lingua Mempetze vocatur: quo vi belli omnique machinarum genere in potestatem reda-

- A. M. 6483 *σθησάμενος, τὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ σανδάλια ἐκείσε ἀνευρηκῶς,*
 Ind. 3 *ἀνείληφεν ὡς τι δῶρον οὐράνιον, καὶ τὰς τοῦ σεβασμοῦ τε Προ-*
δρόμου τριχῆς, τοῦ Κήρυκος. καὶ τὰ μὲν αὐτῶς ἐν τῷ περπεύ-
στω τῆς Θεομήτορος σηκῶ, τῷ κατὰ τὴν ἀνακτορικὴν ἐστίαν δε-
- Fol. 318 *ρ. δομημένῳ, ἀπέθετο, ὡς τινα πολυόλβον Θησαυρόν· τὰς δὲ ἐν τῷ 5*
D *τοῦ Σωτῆρος νεῶ, ὃν αὐτὸς ἐκ βάρθρων ἀνήγειρεν. ἐκεῖθεν ἀπά-*
ρας Ἀπαμεία προσέβαλε, φρούριον δὲ αὐτῆ ὄχυρον καὶ δυσάλω-
τον. ἀλλὰ καὶ ταύτην εὐαριθμήτοις ἡμέραις ἤρηκῶς καὶ κατα-
στρεψάμενος, ἐπὶ Δαμασκὸν μετὰ τοῦ στρατεύματος ἵεται. οἱ
δὲ ταύτην οἰκοῦντες, πολλοῦ τιμώμενα δῶρα ταῖς χερσὶν ἀνείλη- 10
φότες, πρὸς τοῦ ἐμπορίου τῷ βασιλεῖ ὑπηγνιάζον, παραιτούμε-
νοι τῷ τὸν τούτου θυμὸν, καὶ τοῖς δώροις αὐτὸν ἐξεμμενίζομε-
νοι. ὁ δὲ, φόρους αὐτοῖς τάξας ῥητοὺς καὶ ὑποσπόνδους Ῥω-
μαίοις ἀπεργασάμενος, ἐκεῖθεν ὁρμηθεὶς διὰ τοῦ Λιβάνου (ὄρος
- P. 108 *δὲ ὁ Ἀλβανὸς κατ' ἐκεῖνον τὸν γῶρον τραχὺ καὶ μέγιστον διατεῖ- 15*
νον, τὴν τε Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην ἀλλήλων ἀπειργεῖ) ἐγκαρ-
σίως ἠπειλετο, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ῥυχίαν ἀφικόμενος, τὴν Βορ-
ζῶ, πόλιν ζυμνωτάτην, ἔξ ἐπιδρομῆς εἶλεν. ἐντεῦθεν ἀπύρας
ἐς Φοινίκην κάτεισι, καὶ τὰς τε Βαλαναίας τὸ φρούριον αἰρεῖ,
καὶ τὴν Βηρυτὸν πολιορκεῖ· ἐν ἧ καὶ τὴν τοῦ Σωτῆρος ἐν εἰκόνι 20
σταύρωσιν εὐρηκῶς, καὶ ταύτην ἐκεῖθεν ἀνείληφῶς, ἐν τῷ τοῦ
Σωτῆρος νεῶ, ὃν ἐκ βάρθρων ἐδείματο, παρεκπέμπει.
- B *ε'. Λέγεται δὲ περὶ ταύτης τῆς θείας εἰκόνας ἐξασιὸν τι συμ-*
βεβηκέναι τεράστιον. φασὶ γὰρ κατὰ τινα ἐστίαν τῆς Βηρυτοῦ

11. πρὸς] Leg. πρὸ. 17. φαζιάν cod., oxytonos.

cto, reperta ibi sandalia Servatoris tanquam coeleste donum quoddam sustulit, itemque capillos venerandi Praecursoris et Praeconis. Atque illa quidem in illustri templo Matris Dei, quod in palatio exstructum est, ditissimi thesauri instar deposuit: hos in aede Servatoris, quam a fundamentis excitaverat. Inde profectus ad Apameam accessit, munitum captique difficile castellum. Sed tamen hanc quoque post dies non ita multos cepit, suaeque ditionis fecit, ac Damascus versus cum exercitu contendit. At Damasceni cum donis magni pretii in manibus, pro suo emporio Imperatori obviam veniunt, ut eius iram deprecarentur, ipsumque muneribus placarent. Ita, ubi certa illis tributa imposuit in potestatemque Romanorum ipsos suscepit, inde motis castris per Libanum (mons est Libanus asper ac maximus, qui per partes illas pertinens Phoeniciam a Palaestina disternit) transverso itinere tendit, in ipsumque enixus iugi dorsum, urbem munitissimam Borzo subita incursione cepit. Inde profectus in Phoeniciam se demittit, castellum Balanaeas occupat, Berytum obsidet: quo in oppido cum crucifixionem Servatoris depictam invenisset, eam inde sublatam in Servatoris aedem, quam a fundamentis exaedificaverat, mandat.

5. Circa hanc divinam imaginem stupendum quoddam prodigium contigisse narratur. Aiunt Christianae religionis hominem Beryti in quadam do-

ἄνδρα τὰ Χριστιανῶν πρεσβεύοντα παροικεῖν, καθ' ἣν καὶ τὴν A. C. 975
 ῥηθεῖσαν εἰκόνα σεβόμενον ἀναθέσθαι. χρόνον δὲ ὕστερον καθ' I. L. 6
 ἑτέραν οἰκίαν μεταναστεῦσαι, καὶ, κατὰ θεῖαν τινὰ πρόνοιαν,
 λήθῃ περιοχεθέντα κατὰ τὴν προτέραν οἰκίαν τὴν εἰκόνα παραλι-
 5 πείν. ταύτην δὲ τὴν ἐστίαν Ἰουδαῖον παρειληφέναι τινὰ, ὥστε
 καὶ κατοικεῖν· τὸν δὲ τῶν ὁμοθρήσκων αὐτοῦ τινος εἰς τὴν ὕστε-
 ρίαν ἡστιακέναι. οὗς τῷ δόμῳ ὑπεισελθόντας καὶ πρὸς ἐνώπια
 τὴν τοῦ Σωτῆρος σταύρωσιν ἀνατεθειμένην ἀθρήσαντας, δεινῶς
 λοιδορεῖσθαι τὸν Ἰουδαῖον, ὡς ἔκπονονδον τῆς σφῶν θρησκείας C
 10 καὶ τὰ τῶν Χριστιανῶν σέβοντα. τὸν δὲ ὄρκοις αὐτοὺς διαβε-
 βαιοῦσθαι, ἧ μὴν μὴ τὴν τοιαύτην εἰκόνα ἕως τοῦ παρόντος θεά-
 σασθαι. αὐθις δὲ πρὸς αὐτὸν τοὺς παλαμναίους ἐκείνους εἰπεῖν
 καὶ, „εἰ μὴ τὰ τῶν Χριστιανῶν ὀργιάζεις, ἔργοις ἡμῶς πληρο-
 φόρησον, καὶ ταύτην τὴν λόγχην ἀνειληφῶς, ρύξον τὸ τοῦ Να-
 15 ζαρίου εἰκόνημα κατὰ τῆς πλευρᾶς, τὸν τρόπον, ὃν οἱ πατέ-
 ρες ἡμῶν τοπάλαι τοῦτον σταυρώσαντες ἐλόγησαν.“ τὸν δὲ, τὴν
 λόγχην μεταχειρισάμενον, ὡς εἶχε θυμοῦ, καὶ μάλιστα πληρο-
 φορεῖν ἐκείνους βουλόμενον, τὸ περιαιπτόμενον αὐτῷ ἔγκλημα
 κατεπειγόμενον ἀποτρέψασθαι, ρύξαι τὴν τῆς εἰκόνης πλευράν. D
 20 ὅμα δὲ τῇ προσβολῇ τῆς αἰχμῆς, πλήθος καταρρέεσθαι σὺν ὕδα-
 τι αἵματος· τοὺς δὲ δυσσεβεῖς Ἰουδαίους πεπηγέναι τῷ φρικτῷ
 τοῦ θεάματος, καὶ τῆς φήμης διαδοθείσης, τοὺς τὰ Χριστια-
 νῶν σέβοντας εἰσηγήσασθαι τε τὴν τοῦ Ἑβραίου ἐστίαν, καὶ τὴν Fol. 318 v.
 σεπτῆν τοῦ Σωτῆρος ἀνειληφέναι σταύρωσιν, ἔτι τὸ θεῖον ἐκβλύ-

4. λήθης cod.

mo habitasse, in qua imaginem, quam dicebam, multo cum honore depo-
 suisset. Eundem posterius demigrasse in alias aedes, et, divinae pro-
 videntiae nutu, sacri pignoris oblitum, in priore domo imaginem reliquisse.
 Easdem aedes Iudaeum aliquem tenuisse, ut habitaret, nonnullosque super-
 stitionis suae postero die ad coenam vocasse. Illos domum ingressos, inque
 parietibus Servatoris cruci affixi imaginem videntes, gravibus maledictis
 Iudaeum incessasse, ut persuasionis suae desertorem et Christianorum fidem
 colentem. Hunc iureiurando affirmare, sese illam imaginem ante hoc tempus
 omnino non vidisse. Tum caelesti illi, „Si quidem,” inquit, „Christiano-
 rum sacra non colis, rebus ipsis certam fidem facito, arreptaque lancea ista
 Nazareni effigiem in latere pungito, eodem modo, quo nostri olim patres
 eum cruci fixum confoderunt.” Tum ille, lancea in manus accepta, ut fla-
 grabat ira, quo illis quam maxime fidem faceret, affictum sibi crimen di-
 luere cupiens, latus imaginis percussit. Vix autem cuspidem impegerat,
 cum sanguinis aqua mixti copia effluxit. Ad horribile spectaculum obri-
 guisse ferunt impios Iudaeos: rei que fama divulgata, persuasionis Chri-
 stianae homines aedes Hebraei visivisse, sublatamque crucifixi Servatoris
 venerandam imaginem, sanguinis rivos etiam tum fundentem, in sacro de-

- A. M. 6483 ζουσαν αἷμα, καὶ εἰς ἱερὸν ἀναθεῖναι σηκὸν, καὶ τιμῶν μεγαλο-
Ind. 3
A. C. 975 πρεπῶς. ταύτην ὁ βασιλεὺς τὴν θεῖαν θρωπον μορφὴν ἐκείθεν ἀνει-
I. I. 6 ληφῶς, τῷ Βυζαντιῷ παρέπεμψεν, ὡς μοι ἤδη δεδήλωται.
- P. 104 5. Ἐπεὶ δὲ τὰς τε Βαλαναίας καὶ Βηρυτὸν τῷ πολεμῆν ἤρη-
κε, Τριπόλει προσβάλλει. καὶ μὴ οἶός τε ὦν ταύτην πολιορκεῖν ἐξ 5
ἐπιδρομῆς (περιβόλοις γὰρ κατὰ τὴν ἤπειρον ἐρυμνοῖς περιεληπται,
ἐπὶ λόφου τινὸς ἀποτόμου διατεινουσα· κατὰ θάτερον δὲ μέρος
θαλάσση περικλύζεται, ἐπίγειον καὶ προκόλπιον προβαλλομένη
εὐορμον καὶ εὐχέμερον), ἐκείθεν ἀπάρας, τὰς παραλλοὺς πολί-
χνας ὁδῷ προβαίνων ἐξεπολιόρκει. κατὰ τοῦτον δὴ τὸν καιρὸν, 10
Αὐγούστος δὲ μὴν ἤγεν ἀρχὴν, κομήτης ἐξεφάνη ἀστῆρ, χρῆμα
θεῖόν τι καὶ καινὸν, λογισμὸν ὑπερβαῖνον ἀνθρώπινον. οὐδὲ
B γὰρ τοιοῦτόν τι κατὰ ταύτας ὤφθη τὰς γενεάς, οὐδ' ἐπὶ το-
σαύτας ἡμέρας ἐπιφαίνειν τὸ πρόσθεν συμβέβηκεν. οὗτος ἀπ'
ἀνατολῆς βορειότερος ἀνίσχων, καὶ εἰς ἕψος ὅ,τι πλεῖστον αἰ- 15
ρόμενος, ὡς κυπάριττός τε ὑψούμενος, εἶτα ἡρέμα κυρτούμε-
νος, πρὸς μεσημβρίαν ἀπένευεν, ἀπλέτω πυρὶ ἐκκαίμενος, καὶ
τῆλαυγείς καὶ λαμπρὰς τὰς ἀκτῖνας ἐπαφίεις, πρᾶγμα δέμα-
A. M. 6484 τος καὶ φοβίης γέμον τοῖς ἀνθρώποις ὀρώμενος. ἀπ' ἀρχῆς δὲ
Ind. 4
A. C. 975 μηνὸς Αὐγούστου, ὡς ἔφην, φανείς, ἐφ' ὄλαις ἡμέραις ἐπε- 20
I. I. 6 πολίητο τὴν ἐπιτολὴν ὀδοήκοντα, ἀπὸ μέσων ἀνίσχων νυκτῶν, καὶ
C μέχρι σταθηρῶς ἡμέρας ὀρώμενος. βασιλεὺς δὲ, τὸ ἀσύνηδες τε-
ράστιον κατιδὼν, τοὺς περὶ τὴν τῶν μετεώρων ἐσχολακότητας ἰρώτα

5. Τριπόλει. Sic cod. hic: supra 43. D. mendose Τρίπολι. 15. Fort. βορειοτέρας.

Inbro deposuisse, honoreque affecisse amplissimo. Hanc Deihominis effigiem Imperator inde sublatam, ut iam demonstratum abs me est, Constantinopolim misit.

6. Balanaeis et Beryto bello captis, ad Tripolim accessit. Quam cum oppugnare ex itinere non posset (nam qua spectat continentem moenibus firmis cingitur, per tumulum abscisum porrecta ipsa: alterum latius mare aluit, navaleque praetendit et stationem portuosam ac tutam), inde motis castris minor in littore oppida continuato progressu expugnavit. Sub idem tempus, quod erat Augusti mensis initium, stella crinita apparuit, divinum prorsus ac novum portentum, rationem superans humanam. Neque enim huiusmodi aliquid visum memoria nostra est, neque omnino unquam ante factum ut per tot dies luceret. Surgens illa ab ortu hiberno, in altitudinemque plurimam evecta, erecta cyparissi ritu, et leviter a summo inflexa, ad meridiem vergebat, multo igni flagrans, radiosque spargens lucidos ac illustres, plenum formidinis horrorisque spectaculum hominibus praebebat. Cumque ineunte mense Augusto, quemadmodum dixi, apparuisset, per octoginta totos dies in conspectum sese dedit, ita ut oriretur de nocte media, videretur usque ad claram lucem. At Imperator, cum insolitum id portentum item conspexisset, ex iis qui vacabant observationi siderum quaevisit,

παρατήρησιν, ὅτι δὴ καὶ βούλοιο τὸ τοιοῦτον ἕξαισιον. οἱ A. M. 6484
 δὲ, οὐχ ὡς ἡ τέχνη παρεῖχε τεκμαίρεσθαι, πρὸς δὲ τὸ τοῦ βασι- Ind. 4
 λέως βούλημα, τὴν τοῦ κομήτου παρεξηγοῦντο ἐπιτολὴν, νίκην A. C. 975
 τε αὐτῷ κατ' ἐχθρῶν καὶ μακρότητα ἡμερῶν ἐπαγγελλόμενοι L. I. 6
 5 ἕσεισθαι. ἦσθη δὲ οἱ ταῦτα παρεξηγούμενοι Συμειώνης τε, ὁ Λο-
 γοθέτης καὶ Μάγιστρος, καὶ ὁ τῆς Νικομηθείας πρόεδρος Στέφα-
 νος, ἄνδρες τῶν τότε σοφῶν ὄντες ἔλλογιμώτεροι. ἀλλ' οὐχὶ ταῦ-
 τα ἢ τοῦ κομήτου παρεδήλου ἐπιτολή, ἢ πρὸς χάριν οἱ ἄνδρες τῷ
 αὐτοκράτορι ὑπηγόρευον, ἀποστασίας δὲ χαλεπῆς, ἐθνῶν τε ἐπι- D
 10 δρομαῖς, καὶ ἐμφυλίους στάσεις, καὶ μεταναστάσεις πόλεων καὶ
 χώρων, λιμοὺς καὶ λοιμοὺς, καὶ φρικώδεις σεισμοὺς, καὶ πανο-
 λεθρίαν σχεδὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπικρατείας, ἅπερ ἡμεῖς ἐκ τῆς τῶν
 πρῶματων ἐκβύσεως εἶδομεν.

ζ'. Μετὰ γὰρ τὴν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰωάννου ἐκδημίαν ἀπὸ Fol. 319 r.
 15 τοῦ σώματος, Βάρδας Μάγιστρος, ὁ κατ' ἐπωνυμίαν Σκληρός,
 φιλαρχίαν καὶ ἀπληστίαν νοσῶν, ἀπάτη δὲ μετελθὼν καὶ φενακί-
 σιας τὸν πολλὸν ὄχλον καὶ εὐκόλον, ἀποστασίαν δεινὴν κατὰ τῶν P. 105
 κρατούντων ἐμελέτησεν· ἐπὶ τετραετῇ τε ἐνιαυτὸν τὴν Ἀσίαν κα-
 τέδραμε, χώρας περπολῶν, καὶ πόλεις καταστρεφόμενος, τὴν
 20 τε Ῥωμαϊκὴν δύναμιν, ἐξ ἀντιπάλου παρατάξεως ἀντιτασσομένην
 αὐτῷ, τρεπόμενος καὶ κατακαίνων ὡμῶς· τοῦτο μὲν ἐπὶ τοῦ
 Πατρικίου Πέτρου καὶ στρατοπεδάρχου δημαγωγουμένην, ὅτε
 κατὰ τὴν Λάπαραν τὸ πεδίον (μεθόριον δὲ τοῦτο τῆς χώρας τῶν
 Ἀρμενίων) ἡ μάχη συνεκροτεῖτο, ὅπηνικα καὶ αὐτὸς ὁ Πατρικίος
 25 Πέτρος, δορυμῆν βληθεὶς καὶ τοῦ ἵππου κατενεχθεὶς, παρ' αὐτὴν

prodigium eiusmodi quid sibi vellet. Illi non ex argumentis quae ars sup-
 peditabat, sed ad optatum Imperatoris, cometae ortum interpretabantur
 perperam, victoriam ei de hostibus ac vitam diutinam pollicentes. Quam
 explanationem ementiebantur Simeon Logotheta et Magister, atque Step-
 hanus Nicomediae antistes, inter doctos illius temporis prae caeteris clari.
 Tametsi cometae accessus non ea portendebat, quae Imperatori obsequen-
 ter exponebant, sed rebelliones calamitosas, incursiones gentium, motus
 civiles, ex oppidis et agris fugam, caritates, pestes, terrae motus horrificos,
 denique paene occasum imperii Romani, quemadmodum nos in eventu rerum
 vidimus.

7. Etenim post Ioannis Imperatoris e vita discessum, Bardas Magister
 cognomento Sclerus, dominandi habendique morbo laborans, cum levem
 multitudinem praestigiis captam infatuasset, periculosam adversus principes
 rebellionem molitus est: per quadrienniumque Asiam pervasit, provincias va-
 stans, oppida eruens; copias autem Romanas, castris ex adverso factis sibi
 oppositas, in fugam vertit, conciditque atrociter: semel exercitum Petri Pa-
 tricij ac Praetoris, cum in Laparae agro (is provinciae Armeniorum est fini-
 timus) praelium committeretur, ubi et ipse Petrus Patricius, cuspidе ictus et

- A. M. 6484 ἔξιπνευσε τὴν παράταξιν, πλείστων ὅτι τῶν ὑπασπιστῶν συνα-
 Ind. 4 ναιρεθέντων αὐτῷ· τοῦτο δὲ ὑπὸ Βάρδα Μαγίστρου τοῦ Φωκᾶ,
 ὃς πρὸς τῶν κρατούντων τὸ τοῦ Δομοστικῶν τῶν Σχολῶν ὑποζω-
 σάμενος ἀξίωμα, ἀντίπαλος τῷ Σκληρῷ κατὰ τὴν Παγκάλειαν
 παρετάξατο. ἐπήλατον τοῦτο πεδίον, τῷ Ἀμωφρῷ προσέγγιον. 5
 ὄπον δὴ καὶ παρὰ τὸ μεταλχιμον ῥάβδω κατὰ τοῦ κρανίου πληγείς
 ὁ Φωκᾶς, τοῦ ἵππου τε κατενέχθη καὶ εἰς γῆν κατεβλήθη· καὶ κἄν
 ἦλω τῶν ἐναντιῶν καὶ ἀκλεῶς παραπώλετο, εἰ μὴ ὡς εἰς τῶν πολ-
 λῶν παρώφθη παρὰ τῶν δυσμενῶν, ἡγροηκότων αὐτόν, ἐπελθοῦ-
 σα δὲ ἡ νύξ τοῦτον διέσωσεν. ὁ δὲ Σκληρὸς, ταῖς τοιαύταις 10
 C καις ἐπαρθείς τε καὶ φρενωθεῖς, ἀνυπόστατός τις καὶ ἀκαταγώνι-
 στος ἐνομίζετο. ἐντεῦθεν τὴν τε Νίκαιαν, καὶ Ἄβυδον, καὶ
 Ἀττάλειαν τῷ πολεμῆν παρεστήσατο, καὶ τὴν τῆς Ἀσίας ἐπε-
 ποιήσατο Ῥωμαϊκὴν ἐπικράτειαν· καὶ πλείστας τριήρεις προσεί-
 ληφε, καὶ θαλασσοκρατῶν μεγάλα τοὺς ἐμπόρους εἰσίνετο, καὶ 15
 αὐτὴν ἤδη τὴν βασιλείουσαν, τὰς σιτηγόνους φορτίδας οὐκ ἔων εἰς
 αὐτὴν ἀναπλέειν κατὰ τὸ πρότερον· ἕως οὗ ἐκ Βυζαντίου πυρφόροι
 νῆες πρὸς τῶν κρατούντων λαθραίως ἐξαπεστάλησαν. ὡς Βάρδας
 Μάγιστρος ὁ Παρσακουτηνὸς ἄγων, αἰφνίδιον τῇ Ἀβύδῳ προσ-
 ορμισθεῖς, τὰς τε τριήρεις τοῦ τυράννου κατέφλεξε, καὶ τὴν τῶν 20
 D στρατιωτῶν κατηκόντισε φάλαγγα, καὶ τὸ φρούριον εἰληφεν. αἶδις
 Fel. 319 v. δὲ ὁ Φωκᾶς, χεῖρα περὶ αὐτόν πλείστην στρατιωτῶν ἠθροικῶς,
 τῷ Σκληρῷ ἐπιτίθεται, καὶ τοῦτον τρεψάμενος ἐν Ἐκβατάνοις
 πρὸς τοὺς Ἀγαρηνοὺς φυγεῖν παρεσκεύασεν.

13. Leg. ὑπεποιήσατο. Vid. 107. B. lin. 12. 108. A. lin. 5.

deiectus equo, in ipsa acie animam efflavit; protectores autem quamplurimi una cum illo occubuerunt: deinde sub Barda Phoca Magistro, qui cum a principibus dignitatem Domestici Scholarum recepisset, acie adversus Sclerum in Pancalea constitit. Is equitabilis propter Amorium campus est. Ibi inter infesta tela caput ligno percussus Phocas ex equo cecidit: humique stratus captus esset ab hostibus, interiissetque ignobiliter, nisi ut unus de multis neglectus esset ab adversariis, quod speciem eius ignorarent, fuissetque ab nocte superveniente servatus. At Sclerus, elatus eiusmodi victoriis atque obcaecatus, fortior iam habebatur, quam ut vi ulla armisque superari posset. Ex quo et Nicaeam, Abydum, Attaleam bello cepit, et quicquid in Asia Romanis paret subiunxit sibi: simul assumtis triremibus bene multis, dominaansque mari, male cum negotiatores tum ipsam iam urbem vexavit, ad quam appellere, ut antehac, navibus frumentariis minime permisit: donec ignifera classis clam a principibus Constantinopoli emissa est. Cui classi praefectus Bardas Parsacutenus, Magister, derepente devectus ad Abydum, triremes tyranni incendit, adversariorum multitudinem confodit, arcem ipsam tenuit. Posthaec Phocas, maxima manu militum circa se coacta, iterum adortus Sclerum est, fuscumque Ecbatana ad Saracenos fugere coegit.

η'. *Εἰς αὐτίς, ἐπεὶ τὸ ληστρικὸν τῶν συνωμοτῶν τοῦ Σκλη-Α. C. 975*
ροῦ Βάρδα τελῶς ἐσχίδνατο, τὰς δυνάμεις ἀνεληφώς ὁ αὐτο- I. I. 6
κράτωρ Βασίλειος ἠπείλετο κατὰ τῶν Μυσῶν. ἡ γὰρ ἐκείνων αὐ-
θάδεια καὶ ἀπήγνια, φρονικὸν περιπνέουσα, τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐστίνετο
5 ἐπικράτειαν, καὶ τὰ τῶν Μακεδόνων ἀφειδῶς ἐληΐζετο, ἡβηθὸν P. 106
ἄπυκτας διαφθείρουσα. τῷ τοι καὶ θερμότερον ἤπερ ἔδει μᾶλλον
κινήσεις ἢ προμηθέστερον, αὐτοβοεὶ καθελεῖν ταύτην ἠπείλετο.
ἀλλὰ τῶν ἐλπίδων ἐπηρεία τύχης ἡμάρτανεν. ἐπεὶ γὰρ τὰς ἐστε-
νωμένας καὶ κρημνώδεις ἀτραποὺς διοδεύσας, κατὰ τὴν Σαρδι-
10 κὴν ἐπεχωρίασεν, ἣν καὶ Τράλιτζαν ἢ Σκυδικὴν συνήθεια κέ-
κληκεν, ἐνταῦθα τὸν τοῦ στρατοπέδου ἐπήξατο χάρακα, καὶ αὐ-
τὴν πυρακαθισάμενος, ἐφ' ἡμέραις εἴκοσιν ἐφροῦρει. ἀλλ' οὐ-
δὲν εἶχεν ἀνύσειν, τῇ κακοπραγίᾳ τῶν στρατηγῶν ἐς ῥαστώ-
νην καὶ νοθεῖαν ἀποκλινώσης τῆς στρατιᾶς. τοίνυν πρότερον μὲν B
15 τοὺς ἐπὶ χιλὸν καὶ χορτάσματα τοῦ χάρακος ἐξιόντας ἐνεδρεύ-
σαντες οἱ Μυσοὶ, πολὺν φύρον εἰργάσαντο, καὶ πλῆθος ὑποζυ-
γίων καὶ ἵππων ἀπήγαγον. ἔπειτα τῶν ἐλεπόλεων καὶ τῶν λοιπῶν
μηχανημάτων ἀπειρία τῶν προσαγγοχότων ταῦτα τοῖς τεύχεσιν
ἀπρακτικῶν, καὶ πυρποληθέντων παρὰ τῶν δυσμενῶν ἔπει καὶ
20 σπάνις τῶν ἀναγκαίων κατεῖχε τὴν στρατιάν, τῶν συμπεφορημέ-
νων ἐπισιτισμῶν ἤδη ἀναλωθέντων, τῷ μὴ πεφεισμένως ἀλλ' ἄδην
κατεμφορεῖσθαι αὐτῶν, ἐνσκευασάμενος συνάμα τῇ στρατιᾷ τὴν
ἐπὶ τὸ Βυζάντιον ἦει. πανημέριος δὲ διοδεύσας, ἐπὶ τινὰ λόχμην

10. Fort. *Τριαδίτζαν.* 14. *τοίνυν.* Nota, particulam praeter consuetudinem Atticam esse *προτακτικῆν.*

8. Deinde, ubi praedatoriam manum asseclarum Bardae Scleri prorsus dissipaverat, revocatis copiis Basilius Imperator adversus Moesos contendit. Quippe contumacia eorum ac saevitia, caedem spirans, cum totum vexabat Romanum imperium, tum vero Macedoniae misere populabatur, occisione per omnem pubem facta. Ex quo, non tam prudentia quam ardore mentis plus quam satis erat motus, uno impetu tollere illos properavit. Quamquam spes eum ob fortunae iniuriam frustrata est. Nam, ubi transmissis arctis arduisque itineribus ad Sadicam accesserat, quam item Tralitzam Scythica nominavit consuetudo, castris ibi communitis, urbem per dies viginti obsessam tenuit. Neque tamen quicquam profecit, propterea quod ob ducum pravitatem inertiae desidiaeque tradiderat sese exercitus. Ex quo primum e castris pabulationis foenicicique causa egressos ex insidiis adorti Moesi, magnam eorum caedem fecerunt, abductis iumentis equisque quamplurimis. Postea cum testudines ac caeterae machinae nihil effecissent imperitia eorum qui ad muros illas admoverant, essentque ab adversariis incensae; simul quod inopia rerum necessariorum premebat exercitum, consumto iam frumento, quod secum advexerant milites, non parce, sed intemperantius illo usi: ibi tam Imperator collectis sarcinis cum exercitu Constantinopolim versus movit. Neque intermisso toto illo die itinere, loco silvestri castra

- A. M. 6484 διεσκηνίσατο, καὶ τὴν πληθὺν διανέπαινε. μήπω δὲ τῆς πρώτης
 Ind. 4 C φυλακῆς τῆς νυκτὸς συμπεραιωθεισῆς, ἔξαιφνης ἀστὴρ παμμεγέ-
 θης ἐκ τοῦ ἑσέου μέρους τοῦ χάρακος ὀρμηθεὶς καὶ τὰς σκιὰς πε-
 ριλάμπας ἀπλήτω φωτὶ, ἐπὶ τὸ ἑσπέριον μέρος παρ' αὐτὴν τὴν
 ταφρεῖαν καταπεσὼν, καὶ εἰς σπινθῆρας συχνοῦς διαιρεθεὶς, ἀπε- 5
 σβέσθη. τὴν αὐθις δὲ τοῦ στρατοῦ παρεδήλου διαφθορὰν ἢ τοῦ
 ἀστέρος καταφορὰ. ἔνθου γὰρ τοιοντότροπόν τι γενέσθαι συμβέ-
 βηκε, τοῦ ὑποκειμένου πανολεθρίαν ἐσήμηνε. τεκμήριον τοῦτο
 σαφές ὃ ἐπὶ τῆς Τρωϊκῆς πληθύος κατενεχθεὶς ἀστὴρ, ὀπηνίκα
 Fol. 320 r. Πάνδαρος τῷ Μενελάῳ ἐπετοξάζετο· ἐκεῖ γὰρ αὐθημερόν ἢ Τρωϊ- 10
 κῆ φάλαγγ' ἐπὶ τῶν Ἀχαιῶν εἰς φυγὴν ἀγεννῆ συνεκλείετο. καὶ
 Δ' ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ πολέμων εὐροὶ τις ἂν, τὴν ἱστορίαν μετιῶν,
 τὸ τοιοῦτον πολλάκις συμβῶν, καὶ τὸ στράτευμα διαφθαρέν, ἵνα
 τὸ φάσμα ἐπέσκηψεν. εἶδομεν δὲ καὶ αὐτοὶ ἐπὶ τῆς τοῦ προέδρου
 Βασιλείου ἐστίας τοιοῦτόν τι κατενεχθέν· καὶ μήπω καιροῦ συχνοῦ 15
 διαβρέουσantos ἐκεῖνόν τε τοῦ βίου ὑπαπελθόντα, καὶ εἰς διαρπα-
 γὴν καὶ προνομὴν ἐκδοθέντα τὰ αὐτῷ διαφέροντα. ἀλλὰ περὶ μὲν
 τῆς τοῦ ἀστέρος φαντασίας ὧδέ πη λέγεται· τότε δὲ, κατὰ τὴν
 ὑστεραίαν, διὰ τινος ὑλώδους καὶ σηραγγώδους αὐλῶνος διήει τὸ
 P. 107 στράτευμα· ἐκεῖνον δὲ μόλις παραδραμόν, χαραδρώδεις καὶ ἀνάν- 20
 τεις κατελάμβανε χώρους· ἐν οἷς οἱ Μυσοὶ Ῥωμαίοις ἐπιθέμενοι
 πλεῖστον ὅτι πληθὺς ἀνδρῶν διέφθειραν, καὶ τὴν τε βασιλείον
 ἀρχὴν καὶ τὸν πλοῦτον εἰλήφesan, καὶ τὴν ὑποσκευὴν τῆς στρα-
 τίας ἐλαφρυαγώγησαν ἅπασαν. τότε δὴ καὶ αὐτὸς ὁ ταῦτα ἐκ-

8. Fort. τούτου. Confer. 93. A.

posuit, ibi milites refecit. Prima noctis vigilia nondum transacta, subito stella permagna ex parte orientali valli emicans larga luce tentoria circumfudit: cumque in parte occidentali propter ipsam fossam decidisset, in scintillas scissa permultas, atque restincta est. Cuius stellae casus internecionem exercitus, quae insecuta est, praemonstravit. Etenim ubicunque quicquid eiusmodi accidit, ibi interitum praenunciavit rerum subiectarum. Cuius quidem rei clarum argumentum est delapsa in exercitum Troianum stella tum, cum Pandarus in Menelaum arcum intendit: nam illo ipso die Troianorum copia in turpem fugam a Graecis compulsa est. Neque minus in Romanorum bellis reperiet, qui annalium monumenta tractare velit, saepe idem venisse usu, ut ubi hoc portentum irrueret, ibi exercitus interiret. Quin et ipsi vidimus in aedes Basilii praesidis tale aliquid delabens: neque ita multo tempore post cum ipsum discedentem a vita, tum direptioni compilationisque tradi fortunas eius. Verum de visione stellae haec sufficient: tunc vero, postridie illius diei, exercitus silvestrem transgressus atque cavernosam vallem, vixdum inde emersus intercisca arduaque subiit loca: in quibus ex insidiis adorti Romanos Moesi numerum ingentem militum conciderunt, ceperunt autem Imperatoris tum praetorium, tum thesauros, atque impedimenta exercitus universa. Aderam tunc et ipse, qui haec desleto, adversa

τραγωδῶν ἐκέισε παρήμην, τῷ κρατοῦντι δυστυχῶς συνεπόμενος A. C. 975
 και τῇ τοῦ διακόνου λειτουργίᾳ ὑπηρετούμενος. και κἄν ἐξεχύθη I. 1. 6
 μου παρὰ μικρὸν τὰ διαβήματα, και μαχαίρας Σκυδικῆς γέγονα
 παρανώλωμα, εἰ μή με θεία τις ἐξ αὐτοῦ τοῦ κινδύνου ἀπήγαγε
 5 πρόνοια, ἣτις ἐξιπλάσασθαι τάχος πεποίηκε, πρὸ τοῦ καταλη- B
 φθῆναι τὴν φαραγγίδην πρὸς τῶν δυσμενῶν ἄνοδον, παρελθεῖν τε
 ταύτην, και δρομαίως καταλαβεῖν τὴν ἀκρώρειαν. μόλις οὖν διὰ
 δυσβάτων ὁρέων τὸ περιλειφθὲν τοῦ στρατεύματος τὴν καταδρο-
 μὴν διέφυγε τῶν Μυσῶν, τὴν ἔππον σχεδὸν ἀποβαλὸν ἕπασαν
 10 και τὴν ἐπικομιζομένην ἀποσκευὴν, και πρὸς τὰ Ῥωμαϊκὰ ἐπανά-
 ζευξεν ὄρια.

9. Μῆπω δὲ τοῦ τοιοῦτου πάθους τελευταίως ὑπολωφί-
 σαντος, Βάρδας Μάγιστρος ὁ Φωκῆς κατὰ τῶν κρατούντων
 ἐτραχηλίασε, και τὴν τῆς Ἀσίας Ῥωμαϊκὴν ὑπεποίησατο δύνα-
 15 μιν, και κατὰ θύλασσαν ἐπίνεια και πτολίσματα πλὴν Ἀβύδου C
 εἶλε· και τριήρεις συγχᾶς νεολκῆσας, ἐφρούρει τὸν τοῦ Ἑλλησ-
 πόντου πορθμὸν, οὐκ ἔων τὰς φορτίδας ἀνάγεσθαι πρὸς τὴν
 βασιλεύουσαν· στρατιῶν τε πλείστην, ἧς Λέων Μάγιστρος ὁ Με-
 λισσηνὸς ἠγεῖτο, παρὰ τὴν ἠπειρον τῆς Ἀβύδου καθίδρουσε, τὴν τε
 20 σφετέρας τριήρεις φρουροῦσαν, και πολιορκοῦσαν τὴν Ἀβυδον.
 αὐθίς τε χάρακα καρτερόν πρὸ τοῦ Βυζαντίου ἐπὶ τοῦ τῆς Χρυσῆς
 πόλεως λόφου ἐπηξεν, ἱππικὴν ὅτι πλείστην και πεζικὴν στείλαμενος
 δύναμιν· ἀρχηγὸς δὲ τῆς στρατιᾶς ταύτης τὸν τε σύναμιον αὐ-
 τοῦ τὸν Πατρικίον Νικηφόρον, και Καλοκύρην Πατρικίον, ᾧ ἐπὶ D
 25 κλησις Δελφινᾶς προεστήσατο. τοούτους ὁ αὐτοκράτωρ αὐθίς Ba-Fol. 320 v.

2. ἐξεχύθη—διαβήματα. Psalm. LXXII. 2.

avi principem comitatus, cui in officio Diaconi dabam operas. Nec multum
 abfuit, quin „effunderentur gressus mei,” gladioque iugularer Scythico,
 nisi ex ipso periculo me eripuisset divinum quoddam consilium, quod effecit,
 ut celeriter equum permitterem, antequam clivus arduus ab adversariis te-
 neretur, illoque superato ad summum iugum cursim evolarem. Reliquiae
 exercitus, aegre per invia montium Moesis insequentibus elapsae, amisso
 equitatu fere omni, atque impedimentis quotquot secum vexerant, in fines
 Romanos se receperunt.

9. Nequedum penitus remiserat haec calamitas, cum Bardas Phocas
 Magister, rebellionem adversus principes facta, Asiaticas sibi subiunxit im-
 perii opes, navalia atque oppida maritima cepit, praeter Abydum: trire-
 mibusque magno numero deductis obsedit fretum Hellesponti, ne onerariae
 ad urbem accederent: exercitum autem permagnum, cui Leo Melissenus
 Magister praecerat, in ora ad Abydum constituit, qui et suis triremibus
 praesidio esset, et Abydum oppugnaret. Altera castra item firma posuerat
 contra Constantinopolim in monte Chrysopolitano, quo equitatum exerci-
 tumque plurimum miserat: his copiis praefecit Nicephorum Patricium fra-
 trem suum, et Calocyrem Patricium, cognomento Delphinam. Sed hos Ba-

- A. M. 6484 σίλειος, μετὰ δυνάμειως ἀποχρώσης τὸν Βόσπορον περαιωθεὶς, ἔξ ἀντιπάλου μάχης ἐτρέφατο· καὶ ζωγρίας συνειληφώς, τὸν μὲν Νικηφόρον καὶ ὀμαίμονα τοῦ Φωκῆ πεδήτην ἀποφήνας, εἰρκῆ συνέκλεισε· τὸν δὲ γε Καλοκέρην τὸν Δελφινῦ αὐτοῦ που παρὰ τὸν τῆς Χρυσοπόλεως λόφον, ἵνα καὶ ἡ σκηρὴ αὐτῷ ἐπήγγυτο, 5 ἀνεσκόλοπισε. Βάρδας δὲ ὁ Φωκῆς, τὴν ἐν Χρυσοπόλει πανολεθρίαν τῆς στρατιᾶς διενηχηθεὶς, τὴν τε τοῦ ὀμαίμονος σύλλη-
- P. 108 ψίν τε καὶ κάθειρξιν, καὶ τὴν τοῦ Δελφινῦ ἐπὶ τοῦ ξύλου προσπατιάλευσιν, τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις συνηθροικῶς, εἰς Ἄβυδον κάτεισι, τότε φρούριον τὸ ἐκείσε περῶμενος πολιορκῆσαι, 10 καὶ πρὸς τὴν Εὐρώπην διαπεράσαι, ὡς καὶ ταύτην ὑποποιήσαιτο. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Βασίλειος, τὴν ἐν Ἄβύδῳ κἀθοδον τοῦ τυράννου ἐνωτισθεὶς, τὴν περὶ αὐτὸν στρατιὰν συναγχοῶς, καὶ τὰς πυρφόρους τριήρεις ἔξαρτυσάμενος, ἀντίπαλος τούτῳ καθίσταται· καὶ, περαιωθεὶς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐν τῷ πρὸ τῆς 15 Ἄβύδου πεδίῳ τὴν βασιλειον σκηρὴν ἐπήξυτο, ὀσημέραι τὰς φάλαγγας συντάττων καὶ ἔξασκῶν, καὶ γνωματεῶν ὅτι τρόπῳ τῷ Β ἀποσιύτη ἐπέλθοι. μιῇ τοιγαροῦν τῶν νυκτῶν ἐς λόχους συντάξας τὸ στράτευμα, διὰ τῆς παρὰ θάλασσαν ἀταρπιτοῦ τοῖς ἐναντίοις ἐπέθετο, καὶ, ἤδη τῆς ἡμέρας διαφανούσης, τὰς τε 20 τριήρεις πάσας ἐνέπηρσε, καὶ τοὺς ἐναντίους κατακαίνων οὐκ ἄνιει. Βάρδας δὲ ὁ Φωκῆς, τῷ αἰφνιδίῳ τῆς ἀφίξεως καὶ ἐπιθέσεως τοῦ αὐτοκράτορος ἐκπλαγείς, ἀντιμέτωπος τοῦ χάρακος ἔξεισι· καὶ δῆτα κατὰ τὸ μεταίχμιον ἀντικαταστὰς, καὶ τοῦ ἵππου ἀθρόον κατενεχθεὶς, ξίφει τὸν ἀρχένα ἐκκόπτεται. καὶ τὸ 25
10. Fort. ἐκολιορκῆσαι, ut expugnaret. 20. διαφανούσης. Conf. supra 23. A. 57. A.

ailius Imperator, cum manu idonea Bosphorum transgressus, signis collatis fudit captivosque fecit: Nicephorum, Phocae fratrem, vincum in custodiam condidit: Calocyrem Delphinam autem ibidem in monte Chrysopolitano, ubi tabernaculum eius collocatum erat, in crucem egit. Tum Bardas Phocas, ubi cognovit, exercitum suum ad Chrysopolim deletum, fratrem captum ac custodiae mandatum, Delphinam palo affixum esse, coactis quas ipse habebat copiis ad Abydum descendit, ut arcem, quae ibi est, si posset, oppugnaret, et in Europam transvectus hanc quoque sibi adiungeret. Basilius Imperator, certior factus tyrannum ad Abydum devenisse, contracto item suo exercitu instructisque triremibus igniferis, adversus illum constitit: ac, tramisso Hellesponto, in campo ante Abydum tabernaculum imperatorium collocavit, instruens quotidie legiones atque exercens, et meditans qua ratione rebellem adoriretur. Ita quadam nocte instructum in insidiis exercitum per semitam secundum mare in adversarios rapit, ac, die iam illucescente, triremes combussit omnes, caedem hostium facere non intermisit. Bardas Phocas, Imperatoris repentino adventu impetuque exterritus, contra de vallo prodit: ibi inter infestas acies praelians cecidit ex equo subito, estque illi

μὲν γιγαντώδεις τούτου σῶμα κατὰ τὴν Ἄβυδον τῆ γῆ κατορού- A. C. 975
 τεται ἡ δὲ κεφαλὴ, πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἐκπεμφθεῖσα καὶ I. 1. 6
 δορατῶ περιπαρεῖσα, κατὰ τὰς ἀγνιάς θριαμβεύεται, καὶ τοῖς C
 κατὰ τὴν Ἀσίαν καταπέμπεται στασιάζουσι. καὶ οὕτω τὰ τῆς
 5 ἀποστασίας εἰς σταθρᾶν γαλήνην μετεσκευάζετο.

ἰ. Καὶ ἄλλα δὲ παγγύλεπα ἡ τοῦ φανέντος ἀστέρου παρε-
 δήλου ἐπιτολῆ, καὶ οἱ παραδειχθέντες αἴθρις πρὸς τὸ βόρειον
 μέρος ἄωρι τῶν νυκτῶν πύρινοι στόλοι, καὶ τοὺς ὄρωντας ἐκδει-
 ματούμενοι. καὶ γὰρ καὶ οὗτοι τὴν τε συμβῆσαν πρὸς τῶν Ταυ-
 10 ροσκυθῶν τῆς Χερσῶνος ἄλωσιν παρεδήλουν, καὶ τὴν τῆς Βελ-
 ῥόας κατάσχεσιν παρὰ τῶν Μυσῶν. ἔτι δὲ ὁ πρὸς δύσιν ἐπὶ κα-
 ταφορᾶν τοῦ φωσφόρου ἀνίσχων ἀστήρ, ὃς ἐσπερίους ποιοῦμε- D
 νος τὰς ἐπιτολάς, οὐδένα στηριγμὸν ἐφ' ἐνὸς διεφύλαττε κέντρον,
 λαμπρὰς δὲ καὶ τηλαυγεῖς τὰς ἀκτῖνας ἐπαφιεῖς, μεταβάσεις ἐποι-
 15 εῖτο συχνὰς, πῆ μὲν βορειώτερος ὄρωνενος, πῆ δὲ νοτιώτερος, Fol. 321 r.
 ἔστι δ' ὅτε καὶ αὐτὴν τὴν μίαν ἐπιτολὴν καὶ μεταμειβὼν τὸν
 αἰθέριον τόπον, καὶ ποιούμενος ἐναργῆ καὶ σύντομον τὴν μετά-
 βασιν ὡς θαυμάζειν τοὺς ὄρωντας καὶ καταπλήττεσθαι, καὶ
 οὐκ εἰς καλὸν τελευτήσειν οἴεσθαι τὴν τοῦ κομήτου ἀλλόκοτον
 20 κίνησιν. ὃ δὲ καὶ συνέβαινε κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόνοιαν.
 καὶ γὰρ ἐσπέρας ἐπισταμένης, ἐν ἧ μνήμην τοῦ μεγάλου Δημη-
 τρίου καὶ Μάρτυρος τελεῖν παρελαβεν ἡ συνήθεια, φρικώδης P. 109
 ἐπερχθεὶς σεισμός, καὶ οἷος οὐκ ἄλλος κατὰ ταύτας δὴ συνέβη
 τὰς γενεὰς, τὰ τε πυργώματα τοῦ Βυζαντίου πρὸς γῆν κατε-

9. Ταυροσκυθῶν cod. 16. καὶ] Leg. κατ. 17. Leg. σύν-
 τονον.

gladio caput abscisum. Ita immane eius corpus in terram est ad Abydum defossum: caput, quod ad urbem detulerant, in pilo fixum, per vias triumpho gestatum, ad rebellantesque in Asia missum est. Eo demum modo in stabilem serenitatem perturbatio seditionum se commutavit.

10. Praeter haec, alia, acerba sane, praenunciabantur tum stellae illius illustris ortu, tum item columnis igneis, quae intempestis noctibus per plagam septentrionalem conspectae exterrebant videntes: quippe et illae significabant, a Tauroscythis Chersonem expugnatum, a Moesis Berrhoem occupatum iri. Tum versus occidentem post luciferi obitum oboriens stella, quae surgens vespere constitutionem eodem in cardine faciebat nullam, sed illustris fundens ac micantes radios huc illuc subinde transferebatur, modo magis se ad septentrionem, modo ad meridiem ostendens, interdum unius ortus tempore locum in coelo mutans, manifesto ac citato motu: ut mirantes, qui videbant, et perterriti, non bonum exitum habiturum portentosum cometae motum arbitrarentur. Quod ipsum accidit iuxta suspicionem vulgi. Etenim in-stante vespere, qua memoriam Demetrii magni Martyris celebrari usu receptum est, terrae motus horribilis, qualis nusquam alius exstitit per has aetates, Byzantii turres in terram deiecit, domos plerasque stravit, ut ha-

A. M. 6484 ῥίπωσε, καὶ τὰς πλείους ἐστίας ἀνέτρεψε, τάφον αὐτὰς τοῖς οὐ-
 Ind. 4 κοῦσιν ἀπεργασάμενος, τὰ τε προσέγγια τοῦ Βυζαντίου χωρῖα
 μέχρις ἐδάφους κατέβαλε, καὶ πολλὸν τῶν ἀγροίκων φθόρον ἐποίη-
 σεν· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἡμισφαίριον τῆς ὑπερώας τῆς
 μεγάλης ἐκκλησίας σὺν τῇ πρὸς δύσιν ἄψιδι κατέβαλε καὶ εἰς γῆν 5
 κατερίπωσεν· ἄπερ αὐθις ὁ αὐτοκράτωρ Βασίλειος ἐν ἕξ ἐνιαυ-
 Β τοῖς ἐδομήσατο. καὶ οἱ παγγάλεποι δὲ λιμοὶ, καὶ λοιμοὶ, αὐχμοὶ
 τε, καὶ ἐπικλύσεις, καὶ ἀνέμων ἑξαισιῶν ἐπιφοραὶ· ὀπηνίκα καὶ ὁ
 ἐν τοῖς Ἐδτροπίου στόλος τῇ βίᾳ τῶν κυμάτων κατηνέχθη, καὶ ὁ
 ἐν αὐτῷ μοναστῆς ἐναπεννίγη τοῖς θαλασσοῖς ῥοθίοις δεινῶς· 10
 καὶ ἡ ἀφορία δὲ τῆς γῆς, καὶ τὰ ἐπισκήψαντα χαλεπὰ μετὰ τὴν
 τοῦ ἀστέρος ἐπιτολὴν, ἅπαντα ἐξεγένοντο. ἀλλὰ ταῦτα μὲν κατὰ
 μέρος εἰς τοὺς ἑαυτῶν καιροὺς ἡ ἱστορία παραδηλώσει.

ια'. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης, τότε τῶν τῆς Συρίας ἀπώ-
 ρας (ἐκεῖθεν γὰρ, ὅθεν ἐξέβην, ἐπάνειμι), ἐπὶ τὸ Βυζάντιον 15
 C ἵετο. ὄρων δὲ κατὰ πάροδον τὴν τε Λογγύδα καὶ τὸν Δριζῆν,
 χώρας εὐγελοῦς τε καὶ εὐδαίμονας, ἕς πολλοῖς ἰδρῶσι καὶ αἵμα-
 σιν ἢ Ῥωμαϊκῇ στρατιᾷ τῇ βασιλείᾳ τὸ πρότερον ἀνεσώσατο,
 τότε δὲ παρὰ τοῦ προέδρου Βασιλείου καὶ παρακοιμωμένου κα-
 τεχομένης, ἥσχαλλεν, ὡς τὸ εἶκος, καὶ ἠνιάτο, καὶ τὴν πλεο- 20
 νεκτικὴν ἐκείνου βίαν ὠνειδίξεν. ὁ δὲ ἀναφανδὸν μὲν οὐκ εἶχεν
 ἀντιβαίνειν, τὴν τοῦ ἄνακτος δεδιὼς ἀγανάκτησιν· λαθραῖως δὲ
 τὰ ἐκείνου ἐμυκτήριζε λόγια, καὶ τοῦτον, ἤδη βαρὸν αὐτῷ γε-
 γεννημένον δεσπότην, ἀμωσγέτως διανοεῖτο ἀποσκευάσασθαι.

2. ἀπεργασάμενος. Vid. supra 42. A.

bitatorum sepulcrum fierent, loca autem in vicinia urbis ad solum evertit, multa agrestium hominum caede facta. Nec vero in his constitit malum: sed tholum quoque superiorem magnae ecclesiae cum absida occidentali deiecit, terraeque afflixit: quae posthac Basilius Imperator intra sexennii spatium renovavit. Inopiae adhaec importunissimae, pestilentiae, siccitates, eluviones, ventorum horribilium turbines: quibus columna quoque in Eutropiano per vim fluctuum eversa est, fraterque super illam undis pelagi misere mersus: sterilitas item terrae, atque superne ingruentia mala post stellae ortum, omnia evenerunt. Verum haec sigillatim suo quidque tempore historia dicet.

11. Ioannes Imperator, tunc ex Syria profectus (redeo enim eo, unde divertit), iter Constantinopolim versus habebat. Ibi cum in transitu Longiadem et Drizen videret, feracia atque opima loca, quae Romani exercitus sudore sanguisque plurimo recens imperio recuperata a Basilio praeside et praefecto cubiculi tunc tenebantur, aegre id, ut par erat, ac moleste tulit, et vituperavit violentam avaritiam hominis. Neque is tunc quidem aperte obloqui, principis indignationem verens, poterat: clam vero ridebat eius verba, illumque, ut dominum iam sibi gravem, quovis modo submovere sta-

ἄρτι δὲ κατὰ τὴν τῷ Ὀλύμπῳ παρακειμένην τῆς Ἀτρώας πε- A. C. 975
 διάδα ὁ βασιλεὺς ἀφικόμενος, πρὸς τὴν τοῦ πατρικίου Ῥωμα- D L. 6
 νοῦ καὶ τῷ τοῦ Σεβαστοφύρου διαπρέποντος ἀξιώματι ἐστὶν
 κατήγετο. ἐνταῦθα λέγεται τινα τῶν ἔξυπηρετουμένων ἐκτομίαν
 5 τῷ αὐτοκράτορι, εἴτε οἰκοθεν δυσμενῶς πρὸς αὐτὸν διακειμενον,
 εἴτε καὶ πρὸς τούτων, τοῖς καλοῖς βασκαϊόντων καὶ μεταβολὰς Fol. 321 v.
 τῶν πραγμάτων ἱμερομένων ὄρεῖν, ὑπαχθέντα, καὶ ὑποσχέσει
 δωρεῶν παρακλαπέντα (ὅπερ δὴ τοῦ προτέρου μᾶλλον καὶ λέγεται
 καὶ πιστεύεται), δηλητήριον κερασάμενον παρὰ τὸν πότον ἐπιδοῦ-
 10 ναι τῷ βασιλεῖ· τὸν δὲ, μηδὲν τι τοιοῦτον φησάμενον, ὡς σωτή- P. 110
 ριον πόμα τὸ δηλητήριον ἐκπιεῖν. τῇ γοῦν ὑστεραίᾳ νάρκη τε τῶν
 μελῶν καὶ πύρεσις τοῦ παντὸς σώματος αὐτῷ ἐξεγένετο, καὶ ἡ τῶν
 ἰατρῶν ἐπιστήμη τῷ ἀθρόῳ τοῦ πάθους κενὴ τις καὶ ἄπρακτος
 ἀπηλέγχετο, μὴ ἀκριβοῦσα διάγνωσιν τοῦ τοιοῦτου συμπτώμα-
 15 τος. ὁ δὲ βασιλεὺς, τὴν πρότερον ἐνοῦσαν αὐτῷ γιγαντώδη ῥώ-
 μην αἰφνίδιον καταβληθεῖσαν αἰσθόμενος, ἠπέλεγτο καταλαβεῖν
 τὸ Βυζάντιον· ἐπέσπευδε δὲ καὶ τὴν ἐν τῷ τοῦ Σωτῆρος νεῦ, ὃν
 αὐτὸς ἰδέματο, κατασκευαζομένην τῷ σωματικῷ τούτου σορὸν
 ἀπαρτισθῆναι ὡς τάχιστα. συντείνας δὲ τὴν ὁδοπορίαν, ἐς τὴν
 20 βασιλεύουσαν ἦκε, φιλοφρόνως μὲν ὑποδεχθεὶς πρὸς τῶν ἀστι- B
 κῶν, ὀλιγοδρανέων δὲ ἦδη, καὶ ἄσθμα μύχιον καὶ δυσπρόσοδον
 περιπνέων καὶ ἀναπεμπόμενος. ἄρτι δὲ εἰς τὴν ἀνακτορικὴν ἐστίαν
 πεφοιτηκῶς, κλινοπετῆς ἰδέκνυτο, τῷ φαρμάκῳ καταπονούμενος.
 συνιὲς δὲ, ὡς οὐκ ἂν ἀνασφῆλη τοῦ τοιοῦτου πτώματος (τὸ γὰρ
 25 ἐνδομυχοῦν δεινὸν τὰ ἔγκατα χαλεπῶς ἐξεθέρμιζε), τῶν βασιλικῶν
 13. ἄπρακτος. Vid. Schottum De nodis Ciceronis 22. C.

tuit. Venerat Imperator in Atræae campum Olympo subiectum: deverterat
 ad Romanum patricium, Sebastophori dignitate decoratum. Ibi ferunt ali-
 quem spadonem de ministrantibus, sive per se Imperatori infensum, sive
 subornatum corruptumque pollicitationibus largitionum ab illis, qui, bonia
 iniqui, conversionem videre rerum cuperent (qui rumor potius quam prior
 ille et differtur et creditur), venenum praeparatum Imperatori in potione
 praebuisse: illum, nihil tale suspicantem, pro salutari haustu virus ebibisse.
 Sed iam postridie eius diei torpor omni membrorum, et corporis universi rela-
 xatio occupavit, vique repentina mali vanam esse medicorum scientiam nulloque
 usui apparuit, nec versari in cognitione facili hunc morbum. Imperator, ubi
 robar singulare, quod pridem sibi inerat, repente prostratum esse sensit, Con-
 stantinopolim pervenire contendit: simul arca, quae in Servatoris fano a se
 aedificato corpori ipsius praeparabatur, ut quamprimum absolveretur prope-
 rat. Sic contento cursu ad urbem venit, exceptusque a populo mirabiliter est,
 languens iam, atque aegre intimo pectore spiritum ducens et effians. Cum
 autem in palatium se contulisset, veneno confectus iam lecto decubuit. Ita
 quod sentiebat non convalitatum sese ex tanto morbo (nam foede depasceba-
 tur viscera penitus insidens malum), e fisco plena manu hauriens largitiones

- A. M. 6484 *Θησαυρῶν ἀφειδῶς ἀπαντῶν, διεδίδου τοῖς πένησι, καὶ μέλιστα*
 Ind. 4
 A. C. 975 *τοῖς λελωβημένοις καὶ βεβρωμένοις τῇ ἱερᾷ νόσῳ τὰ σώματα περι-*
 I. L. 6 *φέρουσιν, οἷς τῶν ἄλλων πενήτων φιλανθρωπότερον διετίθετο.*
- C *Νικόλαόν τε, τὸν πρόεδρον Ἀδριανουπόλεως, εἰσκαλέσας, ἄν-*
δρα δεῖόν τε καὶ σεβάσιμον, τὰ κατὰ τὸν βίον αὐτῷ ἀνεκάλυπεν 5
ἀγνοήματα, κροννοδὸς τῶν ὀφθαλμῶν δακρῶν ἐπαφίεις, καὶ
τῷ τούτων λουτήρι τὰ αἴσχη καὶ τὰ ῥυπάσματα τῶν ἐσφαλμένων
ἔσπυτόμενος, καὶ τὴν Θεοτόκον ἐπιβουόμενος, ἀρωγὸν εὐρεῖν ἐν
ἡμέρᾳ τῆς δόξης, ὀπηνίκα παρὰ τῷ νυῖν αὐτῆς καὶ Θεῷ τὰ τῶν
βροτῶν πρακτέα τοῖς ἀδεκάστοις ζυγοῖς καὶ σταθμοῖς ταλαντένε- 10
- A. M. 6484 *ταί. τοιαύτην ἐξ ἀδιστάκτου γνώμης καὶ συντετριμμένης ψυχῆς*
 Ind. 4
 A. C. 976 *τὴν ἔξομολόγησιν ὁ βασιλεὺς ποιησάμενος, τῶν τῆδε μεθίσταται,*
 I. I. 7 *καὶ πρὸς τὴν ἐκεῖσε μεταβαλεῖ κατάπανσιν ἐν μηνὸς Ἰανουαρίου*
- D *δεκάτῃ, ἰνδίκτου δ', ἔτους ςυπέ', ταφεῖς ἐν τῷ κατὰ τὴν Χαλ-*
κῆν τοῦ Σωτήρος νεῷ, ὃν ἐκεῖνος μεγαλοπρεπῶς ἐκ βάρων 15
ἔδειματο. τοιοῦτον εὗρε τὸ τέλος ὁ αὐτοκράτωρ Ἰωάννης τῆς
αὐτοῦ βιοτῆς, ἀνὴρ βραχὺς μὲν τὴν ἡλικίαν τοῦ σώματος, ἥρωϊ-
- Fol. 322 *κῆν δέ τινα περιφέρων ἰσχὺν, γενναῖός τις γεγονὼς ἐν πολέμοις*
καὶ ἀκαταγώνιστος, καὶ πρὸς τοὺς κινδύνους εὐψυχος καὶ μεγα-
λότολμος· ζήσας μὲν τὸν πάντα χρόνον τῆς αὐτοῦ βιοτῆς ἔτη 20
πεντήκοντα πρὸς τῷ ἐνὶ, ἰθύντας δὲ τὴν τῆς βασιλείας ἡγεμονίαν
εἰς ἐνιαυτοὺς ἔξ, πρὸς ἡμέραις τριάκοντα.

16. *ἔδειματο.* Supra 79. A.

fecit cum in pauperes, tum maxime in leprosos illosque, qui adesa mala scabie corpora circumferunt, quos praeter caeteros indigentes peramanter observabat. Introvocato deinde Nicolao, Adrianopolis antistiti, viro divino ac reverendo, commissos a se in vitae curriculo errores patefecit, vimque lacrymarum oculis profudit, quarum lavatione labes sordesque peccatorum abstersit, invocata Dei matre, ut in die iudicii patronum sibi inveniret, quando coram divino eius filio trutina ponderibusque incorruptis actiones mortalium librabuntur. Quam confessionem ubi intenta mente atque animo contrito Imperator fecerat, ex hac vita discessit, et ad requiem sese, quae ultra est, transtulit, die Ianuarii decima, indictione iv, anno sexmilliesimo quadringentesimo octogesimo quinto. Sepultus est in aede Servatoris Chalcensi, quam ipse magnifice e fundamentis aedificaverat. Eiusmodi finem vitae invenit Ioannes Imperator, vir corporis quidem statura brevis, sed heroicum circumferens robur, fortis ac probatus in bellis, et validior quam ut vincī posset, in periculis autem animosus, atque audacia singulari. Vixit omnino annos quinquaginta unum; imperio rebusque praefuit ad annos sex, dies triginta.